Khaling-Nepali-English verb dictionary Version 1.0

Guillaume Jacques, Aimée Lahaussois, Dhan Bahadur Rai,, Kumar Yadav

▶ **To cite this version:**

Guillaume Jacques, Aimée Lahaussois, Dhan Bahadur Rai,, Kumar Yadav. Khaling-Nepali-English verb dictionary Version 1.0 . , 2015. halshs-01242022

HAL Id: halshs-01242022
https://shs.hal.science/halshs-01242022

Submitted on 16 Dec 2015

HAL is a multi-disciplinary open access archive for the deposit and dissemination of scientific research documents, whether they are published or not. The documents may come from teaching and research institutions in France or abroad, or from public or private research centers.

L'archive ouverte pluridisciplinaire **HAL**, est destinée au dépôt et à la diffusion de documents scientifiques de niveau recherche, publiés ou non, émanant des établissements d'enseignement et de recherche français ou étrangers, des laboratoires publics ou privés.

Khaling-Nepali-English verb dictionary
Version 1.0

Guillaume Jacques, Aimée Lahaussois, Dhan Bahadur Rai, Yadav Kumar

December 10, 2015

1 Why a verb dictionary?

While it might seem unusual to have a dictionary made up entirely of verbs, we feel that this is the most impactful contribution we can make to Khaling lexical studies.

Traditionally, dictionaries list verbs according to their infinitive form -- in Khaling, the infinitive is the form that ends in -न्य *-nɛ*. The complexity of Khaling verbs is such that the infinitive of a verb does not provide sufficient information to be able to accurately conjugate the verb.

Take for example the verb कर्न्य *kārnɛ*: it has two meanings, `carry' and `bring for someone'.Their infinitives are the same, yet when conjugated, for example with a 1st person singular subject in the non-past, the forms are different:

- उङ कुरु *ʔuŋʌ kuru*, `I carry'
- उङ कर्दु *ʔuŋʌ kārdu*, `I bring for someone'

The reason for this is that the verb roots are different -- one is *kur*, the other is *kurt* -- even though their infinitives are pronounced exactly the same way.

This verb dictionary's mission is to provide complete information about all verbs, allowing them to be conjugated correctly. Each verb is thus listed by its root form, alongside the more familiar infinitive, and we also provide verb conjugation tables for each type of verb, so that any verb can be conjugated in any of its forms.

2 How to use this dictionary and its conjugation tables

Verbs are listed by infinitive form followed by a form in parentheses, which is the verb root.

The link at the bottom of the entry refers to the correct conjugation table.

You will need to determine what the nature of the subject (also called agent, if it carries out the action) and of the object (also called patient), if present. You will also need to determine whether you want a non-past (=present or future), past, or imperative (=command) form of the verb.

Table 1: Personal pronouns in Khaling

1S	*ʔûŋ*	उ:ङ्	or	*ʔuŋʌ*	उङ
1DI	*ʔĩ:tsi*	ईचि	or	*ʔĩ:tsiʔɛ*	ईचिञ्य
1DE	*ʔõ:tsu*	ओऽचु	or	*ʔõ:tsuʔɛ*	ओऽचुञ्य
1PI	*ʔik*	इक्	or	*ʔikʔɛ*	इक्ञ्य
1PE	*ʔok*	ओक्	or	*ʔokʔɛ*	ओक्ञ्य
2S	*ʔin*	इन्	or	*ʔinɛ*	इन्यञ्य
2D	*ʔē:tsi*	एचि	or	*ʔē:tsiʔɛ*	एचिञ्य
2P	*ʔên*	ए:न्	or	*ʔênʔɛ*	ए:न्ञ्य
3S	*ʔʌ̄m*	ञम्	or	*ʔʌ̄mʔɛ*	ञम्ञ्य
3D	*ʔʌ̄msu*	ञम्सु	or	*ʔʌ̄msuʔɛ*	ञम्सुञ्य
3P	*ʔʌ̄mɦɛm*	ञम्ह्याम्	or	*ʔʌ̄mɦɛmʔɛ*	म्ह्याम्ञ्य

X>Y : X is the subject/ agent, Y is the object/patient.

Once you determine the correct combination of subject and object, and whether you need a non-past, past or imperative form, you will need to look at the example verb which is in the corresponding slot of the verb conjugation table.

The example verb will have the same ending but probably not the same beginning as the verb you wish to conjugate. You will need to substitute the correct beginning consonant(s) so they match the verb you are conjugating.

For instance, you want to conjugate कर्न्य *kārnɛ*, 'carry', with a 1sg agent (उङ *ʔuŋʌ*) and a 3sg patient (ञम् *ʔʌ̄m*, or any singular noun), in the non-past.

The verb dictionary will give you the verb root *kur* as corresponding to 'carry'. This is a transitive verb, and its root ends in the VC combination *-ur*, which corresponds to Tables 222 (in English and IPA) and 108 (in Nepali).

The 1s→3s non-past cell of the conjugation table gives you: सुरु *suru* (because the example verb is सर्न्य *sārnɛ*, `wash'.

You must change the first letter from स *s* to क *k* (सर्न्य *sārnɛ* > कर्न्य *kārnɛ*) to obtain the correct form: सुरु *suru* > कुरु *kuru*.

3 खालिङ् क्रियापद शब्दकोष बारेमा

विश्व मानचित्रमा नेपाल सानो भए पनि बहुजातिहरुको थलो हो । बहुजाति, बहुभाषा अनि बहुसंस्कृति नेपालको परिचय हो । जनगणना २०६८ अनुसार नेपालमा १२३ भाषाहरु छन् । यी सबै भाषाहरुलाई नेपाल सरकारले राष्ट्रभाषाको मान्यता दिएको छ । नेपालका आदिवासी किरातीहरुले बोल्ने भाषाहरु (SINO-TIBETAN) चिनीय-भोट भाषा परिवारको भोटबर्मेली शाखाभित्र पर्दछन् । यीमध्ये खालिङ भाषा पनि एक हो । खालिङ भाषा बोल्ने किरात खालिङ जातिको मुख्य थलो सर्वोच्च शिखर सगरमाथा/माउण्ट एभेरेष्ट/चोमोलुङ्माको काखमा अवस्थित सोलुखुम्बु जिल्लामा रहेका जुबिङ्, वाकु, पावै, काँकु, बासा अनि टाक्सिन्दु गाविसहरु हुन् । यी गाविसका खालिङ्हरु नै खालिङ् भाषाका मुख्य बक्ताहरु हुन् । सोलुखुम्बुका अन्य गाविसहरुमा पनि खालिङ् जातिको बसोबास रहेका छन् । खोटाङ्, संखुवासभा, भोजपुर, काठमाण्डौ, ललितपुर, भक्तपुर, पोखरा, सुनसरी, मोरङ्, झापा, पाँचथर, ईलाम आदि विभिन्न जिल्लाहरु र विदेशमा समेत खालिङ् भाषीहरुको बसोबास रहेको छ । अन्य भाषाभन्दा रोचक विशेषताहरु भएको खालिङ समुदायमा बोलिने लयात्मक, सरस अनि सरल भाषा हो "खालिङ भाषा" । सोलुखुम्बु जिल्लाका ज्युब्यु, वाकु, फल्ले, राप्छा, बस, ख्यास्त्याप्, काङ्कु गाँउहरुमा बोलिने भाषा र लवजलाई आधार मानी यो शब्दकोष तयार पारिएको हो । यो भाषालाई बढी वैज्ञानिक र व्यापक बनाउनको लागि देवनागरि लिपिमा लेखिएको छ । सकेसम्म सहज रुपमा सबैले बुझ्न सकुन् र खालिङ भाषाको ध्वनिलाई दुरुस्त उच्चारण गर्न सकियोस भन्नेमा हाम्रो प्रयत्न रहेको छ ।

यो पुस्तक सिङ्गो खालिङ समुदायको लागि उपयोगी हुनेछ । साथै अन्य समुदायका भाषाप्रेमी स्वदेशी तथा विदेशीहरुको लागि पनि यो पुस्तक उपयोगी हुनेछ भन्ने आशा छ ।

यो शब्दकोष तयार गर्दा सहयोग गरिदिनु हुने- धनमाया (मलिम्), एकप्रसाद, पबिधन, नौबहादुर (ऐनस्लाल्) धर्मेन्द्र, सौकुमार, भीम, जानकी, भैराज, पूर्ण (संगीत प्रभाकार), तत्कालिन संघको केन्द्रीय अध्यक्ष राम रतन लगयत तत्कालिन किरात खालिङ उत्थान संघका सम्पूर्ण केन्द्रीय कार्य समिति, संघको जिल्ला अध्यक्ष महेश लगयत किरात खालिङ उत्थान संघका सम्पूर्ण सोलुखुम्बु जिल्ला कार्य समिति, स्थानीयबासी आशवीर, रण, देवीकुमारी, पुर्ख पूर्णबहादुर (जिरिसे), पुर्ख खबरे, पुर्ख बिजमे, पुर्ख छत्रमान, पुर्ख देउनस्, बिजम्फुल्, मज्रति (कबिमाया), तम्रमी रासधन, पुर्ख धन, उत्रबहादुर (फोङ्साइला) आदि खालिङ पुर्खहरु धन्यवादका पात्रा हुन् । लामो समय सम्मको प्रयास पश्चात "खालिङ् क्रियापद शब्दकोष" पाठक सामु प्रस्तुत गर्न पाउदा हर्षितछौं । अन्तमा तपाईको अमूल्य सुझावहरुको पनि अपेक्षा गर्दछौं, जसले भाषाको निरन्तर कार्यको लागि सूनमा सुगन्ध थपिनेछ । अलस्यो, धन्यवाद ।

धन खालिङ् हाःन्दुङ्; एमे लहाउसिस् बार्तोसिक्; गियोम् जाक्

यो शब्दकोष प्रयोग गर्ने तरिकाको सन्दर्भमाः-

१) देवनागरि लिपि प्रयोग गरिएकोले यसैको नियम अनुसार लेख्ने प्रयास गरिएको छ ।

२) खालिङ् भाषाका हलन्त नभएको अक्षर पूरै उच्चारण गर्नु पर्नेछ ।

- जस्तैः- उङ यिःउ जङ – म भात खान्छु । पकतम्स – पुर्खपखानी । तेऽर – गोगुन ।
- तुःब – एउटा । मेखि मक – होनि तब । सुऽत – काँचो, नपाकेको । लुऽज- कोदो ।

खालिङ भाषाको विशेष उदत्त र स्वरित ध्वनि छन् । लेख्ने तरिका उस्तै भए पनि उदत्त र स्वरित ध्वनिको कारण अर्थमा धेरै अन्तर हुन्छ ।

३) अवग्रहः- सँस्कृत, हिन्दी र बर्मी भाषामा (Long) Level tone को लागि अवग्रह ' ऽ ' उदत्त ध्वनिको प्रयोग भएको पाइन्छ । खालिङ भाषाको कुनै शब्दहरु उच्चारण गर्दा लामो स्वर तान्नु पर्ने हुन्छ । यस्तो अवस्थामा उदत्त ध्वनिको लागि अवग्रह प्रयोग to indicate long vowel गरिएको छ । जस्तैः-

- काऽन्य – भान बसाल्नु ।
- केऽन्य – सेलाउनु ।
- चेऽन्य – फल् चेऽन्य - हल्क कम्पन्कासाथ नाङ्लोमा चामल या च्याख्ल छिन्क्याउनु ।
- प्रोऽन्य – ठिक हुनु, राम्रो हुनु ।
- मिऽस्त्य – पाक्यो ।
- रेऽन्य – हेला गर्नु ।
- हाऽन्य – कोक्याउनु ।

४) विसर्ग :- स्वरित ध्वनि Falling tone बर्मी भाषा र चिनिया भाषाका स्वरित ध्वनिको संकेत गर्न विसर्ग प्रयोग गरेको पाइन्छ । खालिङ भाषामा पनि स्वरित ध्वनि भएको स्थानमा विसर्ग (:) प्रयोग गरिएको छ । विसर्गको प्रयोगले खालिङ शब्दको वास्तविक उच्चारण गर्न सकिने छ । जस्तैः-

- काःन्य – केलाउनु, खन्नु, ठुङ्नु, डस्नु ।
- केःन्य – केलाउनु ।

- चेःन्य – चिमोट्नु, (साग सिस्नु आदि) टिप्नु, थुन्नु ।
- प्रोःन्य – उफ्रनु ।
- मिस्त्य – मर्‍यो ।
- रेःन्य – लेख्नु । हाःन्य – उघार्नु, खोल्नु ।

सेइबी ख्योस्त्य – हेर्न गयो । सेःइबी ख्योस्त्य – मार्न गयो । र्यांम्न्य – आगोको रापले डढ्नु, रापले खैरो हुनु वा पार्नु । र्या :म्न्य – पिट्नु । तिकीः – कुनै आवाजको संकेत । तिकि – हामी (दुई) बिसाऔं ।

५) अभिश्रुतिः- खालिङ भाषाका "अ्य, अ्या, अ्यो, अ्यु, अ्वा" अभिश्रुतिहरु हुन् । ' अ्य ' र ' अ्या ' को प्रयोगः- अम्अ्य अ्यास्त्य – उसले भन्यो । ' अ्यो ', ' य्वा ' र ' अ्वा ' को प्रयोग - अ्वार्म्यपुङ् अ्योअ्यो य्वाह्इप्य मत्त्यु – सुनाखरीको फूल पहेलो हुन्छ । ' अ्यु ' को प्रयोग – हातिअ्य लेङाक्सी अ्युःल्त्य – हात्तिले केरा उखाल्यो । भुङ् केःल्त्यलो सङ् अ्युऽस्त्य – हुरी चल्दा रुख ढल्यो ।

देवनागरि लिपिमा खालिङ भाषाका वर्णहरु

- स्वर वर्णः-

  अ आ इ उ ए ओ

- अभिश्रुतिः-

  अ्य, अ्या, अ्यो, अ्यु, अ्यू, अ्वा

- व्याञ्जनः-

  क ख ग घ ङ

  च छ ज झ

  (ट ठ ड ढ) यो वर्गबाट धेरै कम शब्दहरु पाईएका छन् । जस्तैः- टाक्टव्य, डग्डव्य, ठोकचुरा, ढ्वाङ् आदि ।

  त थ द ध न

  प फ ब भ म

  य र ल व

  स ह

  य व - अर्ध स्वरवर्ण ।

- ʔअ -

ʔअ:न्न्य *ʔânnɛ* (*ʔʉtt*) vt-i. spoil (of grains, seeds). बिग्रनु, ढुसी पर्नु, गुम्सिनु. ¶ ***bhrêm-rā:ru ʔʌttɛnʌ mu-lîmwɛ.*** भ्याःम्रारु ʔअत्त्यन मुलिःम्व्य । Spoiled buckwheat seeds don't sprout. फापरको बिउँ ढुसी परेर पलाएन ।

ʔअ:म्न्य *ʔâmnɛ* (*ʔipt*) vt. put to sleep. सुताउनु. ¶ ***tsʊtstsʊ bhāŋte ʔâmnɛ mʌttʉ.*** च्योच्च्यो भइ्ते ʔअ:म्न्य मत्त्यु । One has to put children to sleep gently. बच्चालाई राम्ररी सुताउनुपर्छ । 1s: *ʔʌptu* ʔअप्तु 1d: *ʔipi* इपि
See: 65 179

■ ʔअ:म्सिन्य *ʔâmsinɛ* (*ʔipt-si*) vr. sleep. सुत्नु. 1s: *ʔâmsiŋʌ* ʔअ:म्सिङ

ʔअ:म्न्य *ʔâmnɛ* (*ʔipt*) vt. cheat. फसाउनु. ¶ ***bāŋpɛ saman ʔɛstɛnʌ ʔibîiti molo phoso ʔiʔipiti.*** बङ्प्य सामान् ʔयास्त्यन इबि:इति मोलो फोसो इइपिति । He said that it was a good product and gave it to us, but he cheated us. राम्रो सामान हो भनेर दियो तर हामीलाई फसाई दियो ।
See: 65 179

ʔअम्न्य *ʔāmnɛ* (*ʔʉm*) vt. put in the mouth. मुखमा हाल्नु. ¶ ***ʔām-ʔɛ ʔukoɔ̄m-bi ki ʔʉ̄mdetʉ.*** ʔअम्ʔय उक्वाम्बि कि ʔयुम्देत्यु । He puts a potato in his mouth. उसले मुखमा ʔआलु राखेको छ । 1s: *ʔumu* उमु
See: 106 220

ʔअर्न्य *ʔārnɛ* (*ʔʉrt*) vt. surround. घेर्नु. ¶ ***jakki suntʌla-po ʔukhāŋ sīŋkaʔɛ ʔārnɛ mʌttʉ*** याक्कि सुन्तलापो उखाङ् सिङ्काʔय ʔअर्न्य मत्त्यु We have to fence off the small orange tree with little sticks. सुन्तलाको बिरुवालाई सिन्काले घेर्नु पर्छ । ¶ ***tshoɔ̄mpɛ fiʌs sēipɛ-fiɛmʔɛ ʔārde-tɛnu.*** छ्ाम्प्य हस् सेइप्यह्याम्ʔय ʔर्देत्यनु । The audience surrounded the dancer. दर्शकहरुले नाच्नेलाई घेरिरहेका थिए । 1s: *ʔārdu* ʔअर्दु 1d: *ʔʉri* ʔयुरि

ʔअल्न्य *ʔālnɛ* (*ʔʉl*) vt. uproot. उखाल्नु. ¶ ***gē:thɛ jokkilo fiû:sʌŋ ʔālnɛnʌ khoɔ̂nnɛ mʌttʉ.*** ग्योऽथ्य योक्किलो हु:सङ् ʔअल्न्यन ख्वा:न्न्य मत्त्यु । When we move the cowshed, we have to uproot the vertical pole and take it away. गोठ सार्दा घोचा उखालेर लानुपर्छ । ते:र् ¶ ***tsʊtstsʊpo ŋʌlu fiʌllei tshû: jo ʔālkikho nū:ri ŋʌlu bāŋpɛ lām.*** च्योच्च्योपो ङलु हल्लेइ छु: यो ʔअल्किखो नुऽरि ङलु बङ्प्य लम् If we pull out children's teeth when they are loose, the new teeth grow well. केटाकेटीको दाँत हल्लिने बित्तिकै उखालेमा नयाँ दाँत राम्रो उम्रिन्छ । ¶ ***sʌŋ-bi thânpɛ kaʈi ɖʌmʌrʌ-ʔɛ ʔālnɛ mʌttʉ.*** सङ्बि था:न्प्य काटि जमरʔय ʔअल्न्य मत्त्यु । We have to use a hammer to pull out nails that have been nailed into wood. काठमा ठोकेको काँटी जमराले उखाल्नु पर्छ । 1s: *ʔulu* उलु 1d: *ʔʉli* ʔयुलि
See: 109 223

ʔया:न्न्य *ʔênnɛ* (*ʔɛt*) vi-t. [Gram: Conjugates like an intransitive verb but its agent requires the ergative suffix.] say. भन्नु. ¶ ***ʔām-fiɛm-ʔɛ bʌɖar khoɔçkʌ ʔɛstenu.*** ʔअम्ह्याम्ʔय बजार् ख्वाह्इक ʔयास्त्यनु । They said ``We will go to the market''. उनीहरुले बजार जान्छौं भने । 1s: *ʔêiŋʌ* ʔया:इङ

■ ʔया:न्सिन्य *ʔênsinɛ* (*ʔɛt-si*) vr. ¶ ***ʔodi mʉ-tō: ʔênsi.*** ʔओदि म्युतोऽ ʔया:न्सि । We will be careful of what we say. बिचार गर्दै भनिन्छ । ¶ ***mɛʔo ʔêntesi ?*** म्यʔो ʔया:न्त्यसि ? Did I say that? मैले त्यसो पो भनें ?
See: 232 274

ʔयाइन्य *ʔēinɛ* (*ʔɛnt*) vt. bend. ढल्काउनु. ¶ ***ʔuŋʌ tēr ʔēndu.*** उङ तेर् ʔयान्दु । I bend the bamboo. म बाँसलाई ढल्काउँछु । 1s: *ʔēndu* ʔयान्दु
See: 23 137

■ ʔयाइसिन्य *ʔēisinɛ* (*ʔɛnt-si*) vr. look from the side, dodge. ढल्केर हेर्नु, ढल्किनु. ¶ ***ʔām-ʔɛ ʔēisisʌ sênte.*** ʔअम्ʔय ʔयाइसिस से:न्त्य । He looked from the side (with the upper body bent in half). उसले ढल्केर हेऱ्यो
See: ?? ??

ʔयाम्न्य *ʔēmnɛ* (*ʔɛm*) vt. expel (spirits). खेद्नु. ¶ ***noktsho-ʔɛ bhut pret ʔêmtɛnu.*** नोक्छोʔय भुत् प्रेत् ʔया:म्त्यनु । The shaman expelled the bad spirits. झाँक्रीले भूत प्रेतलाई खेद्यो ।
See: 14 128

ʔयाम्न्य *ʔēmnɛ* (*ʔɛm*) vt. widen a basket. मुख फराकिलो बनाउनु. ¶ ***ʔēmsipɛ wārbʌlʌŋ pʉte.*** ʔयाम्सिप्य वार्बलङ् प्युत्य । He wove a basket with a funnel-shaped opening. मुख फराखिलो भएको ठूलो डोको बुन्यो । 1s: *ʔɛmu* ʔयमु

ʔयार्न्य *ʔērnɛ* (*ʔɛr*) vi. make numb (of zanthoxyllum). परपराउनु. ¶ ***ʔʌkpɛ ʔēr.*** ʔअक्प्य ʔयार् । The zanthoxyllum has a numbing taste. टिमुर परपराउँछ ।

ʔयार्न्य *ʔērnɛ* (*ʔɛr*) vt. widen an opening (not on clothing). उधिन्नु. ¶ ***nala mi-bi ghōŋ-sʌ nala-po ʔukoɔ̄m sʌŋʔɛ ʔêrtenʌ dhukte.*** नाला मिबि घोङ्स नालापो उक्वाम् सङ्ʔय ʔया:र्त्यन धुक्त्य । He heated the hose in the fire, widened its mouth and connected it to another one. नाला ʔआगोमा सेकाएर ठिटिल्कोले उधिनेर मुख ठूलो पर्ने क्रिया । 1s: *ʔɛru* ʔयरु

ʔयाल्न्य *ʔēlnɛ* (*ʔɛl*) vt. come off. pull forward. उप्किनु. उप्काउनु, ठेल्नु. ¶ ***kuna-bi tênpɛ kâr kār-bela-bi ʔēlnɛ mʌttʉ.*** कुनाबि त्योःन्प्य क्युःर् कर्बेलाबि ʔयाल्न्य मत्त्यु । When taking a load from a terrace wall, one has to pull it forward. कुनामा बिसाएको भारी बोक्दा ठेल्नुपर्छ । ¶ ***ʔāmsu-ʔɛ ghoɔ̄lpɛ lūŋ gāl-ʔɛ ʔêltesu.*** ʔअम्सुʔय घ्वाल्प्य लुङ् गल्ʔय ʔया:ल्त्यसु । They lifted the boulder with a crowbar. उनिहरूले ठूलो ढुङ्गा गलले पल्टाए । ¶ ***ʔʌsêl dhuktʌlo sēndi ʔêlte.*** ʔअस्या:ल् धुक्तलो सेन्दि ʔया:ल्त्य

। My nail came off when I bumped my foot. ठेस लाग्दा मेरो नङ उप्कियो । 1s: *ʔɛlu* ञ्यलु
See: 18 132

ञ्युन्य *ʔʉnɛ* (*ʔʉ*) vt. take care, save. या पालन पोषण गर्नु ।. ¶ *ʔuŋʌ reskʌp tsətstsə ʔûŋtʌ.* उङ रेस्कप् च्योच्च्यो ञ्यु:ङ्त । I took care of an orphan. मैले टुहुरा बच्चालाई पालन पोषण गरेँ । ¶ *ɖʌkʈʌr-ʔɛ mânnɛ khɛppɛ ŋeçpɛ fiʌs ʔʉtɛ.* डक्टर्ञ्य म:न्न्य ख्याप्प्य डेह्इप्य हस् ञ्युत्य । The doctor saved the sick person who was about to die. मर्न लागेको बिरामीलाई डाक्टरले बचायो । ¶ *titi titi ghoɔ̃lpɛ bup.la-fiɛm bhē:lɛ bhē:lɛ ʔûŋtʌnu.* तिति तिति घ्वाल्प्य बुप्लाह्याम् भ्योऽल्य भ्योऽल्य ञ्युःङ्तनु । I saved the chicks with difficulty. सानो चल्लाहरुलाई बल्ला बल्ला बचाएँ । 1s: *ʔʉŋʌ* ञ्युङ
See: 102 216

■ ञ्यु:न्सिन्य *ʔûnsinɛ* (*ʔu-si*) vr. survive. बाँच्नु. ¶ *ʔûŋ ŋeçpɛ muŋʌtam bhō:lɛ bhē:lɛ ʔûnsiŋʌtʌ.* उ:ङ् डेह्इप्य मुङताम् भ्योऽल्य भ्योऽल्य ञ्युःन्सिङत । As I was sick, I survived with difficulty. म बिरामी थिएँ बल्ला बल्ला बाँचेँ । 1s: *ʔûnsiŋʌ* ञ्युःन्सिङ
See: 262 304

ञ्वा:न्न्य *ʔoɔ̃nnɛ* (*ʔət*) vi. come back, return. फर्किनु. ¶ *ʔûŋ jelekhoɔm-kʌ dēlkʌm ʔəstʌ.* उ:ङ् येलेख्वाम्क देल्कम् ञ्योस्त I returned to my village from Kathmandu. म काठमंडौबाट गाउँ घर फर्केँ । ¶ *ʔik kā:ku-kʌʔʌ phâlle ʔoɔçtiki.* इक् काकुकञ्र फ:ल्ले ञ्वाह्इतिकि । We came back to Phuleli from Kanku. हामी काँकुबाट फुलेली फर्कियौं । 1s: *ʔoɔ̃iŋʌ* ञ्वा:इङ
See: 73 187

ञ्वा:न्न्य *ʔoɔ̃nnɛ* (*ʔətt*) vt. bring back, cause to turn around. फर्काउनु. ¶ *bʌʤar khoɔçtoŋ mupɛ fiʌs ʔām-ʔɛ ʔoɔttɛ.* बजार् ख्वाह्इतोङ् मुप्य हस् ञम्ञ्य ञ्वात्त्य । He brought it back to the person who is going to the market. बजार गैरहेको मान्छेलाई उसले फर्कायो । ¶ *ʔuŋʌ ʔû: ʤhoŋulo goru ʔoɔttu.* उङ ऊ: झोङुलो गोरु ञ्वात्तु । When I plough fields, I make the ox turn around. मैले बारी जोत्दा गोरु फर्काउछु ।
See: 89 203

■ स्यात् ञ्वा:न्न्य *sɛt ʔoɔ̃nnɛ* (*ʔətt (sɛt)*) take revenge. प्रतिशोध लिनु ।. ¶ *jakki brâ:-bi sɛt ʔoɔ̃nnɛ munʉ.* याक्कि ब्रा:बि स्यात् ञ्वा:न्न्य मुन्यु । It is not good to take revenge for small matters. सानो कुरामा प्रतिशोध लिनु हुँदैन ।

■ ञ्वा:न्सिन्य *ʔoɔ̃nsinɛ* (*ʔətt-si*) vr. bring back for oneself. आफ्नो लागि फर्काउनु. ¶ *ʔuŋ-po lagi bejoŋ ʔoɔ̃nsiŋʌtʌ.* उङ्पो लागि बेयोङ् ञ्वा:न्सिङत । I brought the comb back for myself (and left the other things). मेरो लागि काँगियो फर्काएँ ।
See: ?? ??

ञ्वा:म्न्य *ʔoɔ̃mnɛ* (*ʔəp*) vt. shoot. हान्नु. ¶ *ʔām-ʔɛ lʌphu ʔê:ptɛnʌ bhîr sê:tɛ.* ञम्ञ्य लफु ञ्योःप्त्यन भि:र् से:त्य । He killed the deer by shooting it with his bow. उसले धानु हानेर मृग मार्‍यो । 1s: *ʔobu* ञ्योबु 1d: *ʔəpi* ञ्योपि
See: ?? ??

■ ञ्वा:म्सिन्य *ʔoɔ̃msinɛ* (*ʔəp-si*) vr. shoot oneself. आफुलाई हान्नु.
See: ?? ??

ञ्वा:म्न्य *ʔoɔ̃mnɛ* (*ʔəpt*) vt-i. rise (of sun). झुल्किनु. ¶ *noɔ̃m ʔoɔptɛ.* न्वाम् ञ्वाप्त्य । The sun rose. घाम उदायो ।

ञ्वा:म्न्य *ʔoɔ̃mnɛ* (*ʔəpt*) vt-i. jump. ¶ *nɛmdurêm ʔoɔptɛ.* न्याम्द्युरे:म् ञ्वाप्त्य । The locust jumped. सलह उफ्रियो । ¶ *tsʌkʌpɛ ʔoɔpkhʌtɛ.* चकप्य ञ्वाप्खत्य । The flea jumped. उपियाँ उफ्री गयो ।

ञ्वाइन्य *ʔoɔ̃inɛ* (*ʔənt*) vt. pronounce ritual words. फलाक्नु. ¶ *negi noktsho-ʔɛ negi ʔoɔ̃ntɛ.* नेगि नोक्छोञ्य नेगि ञ्वा:न्त्य । The nagi shaman pronounced ritual words pertaining to the nagi. नागी धामीले नागी फलाक्यो । ¶ *boɔ̃l noktsho-ʔɛ mân tāmrʌ ʔoɔ̃ntɛ.* ब्वाल् नोक्छोञ्य म:न् तम्र ञ्वा:न्त्य । The priest who performs death rituals pronounced ritual words pertaining to the funeral. पुरोहितले मरण संस्कार फलाक्यो । 1s: *ʔoɔ̃ndu* ञ्वान्दु
See: 92 206

ञ्वाम्न्य *ʔoɔ̃mnɛ* (*ʔəmt*) vt-i. ripen (of grains). पहेलिनु, पहेलम्म्य हुनु. शरद फुल्यो लेक पहेलम्म्य भयो ।. ¶ *lū:ʤʌ ʔoɔ̃mtɛ.* लुऽज ञ्वा:म्त्य । The millet ripened. कोदो पाक्यो । ¶ *thō:tsi poɔtte ʤhes ʔoɔ̃mtɛ.* थोऽचि प्वात्त्य झेस् ञ्वा:म्त्य । The cold season arrived (the highland ripened).

ञ्वान्र्य *ʔoɔ̃rnɛ* (*ʔər*) vt. break (the cob of the corn in such a way that the stalks remain in place). मकै भाँच्नु. ¶ *ʔām-ʔɛ mʌkʌi ʔêrtɛ.* ञम्ञ्य मकै ञ्योःर्त्य । He broke the cob of the corn. उसले मकै भाँच्यो । 1s: *ʔoru* ञोरु 1d: *ʔəri* ञ्योरि
See: 86 200

ञ्वान्र्य *ʔoɔ̃rnɛ* (*ʔərt*) vt. croak. कराउनु (भ्यागुतो). ¶ *ʔuŋʌ mʌkʌi mu?oɔ̃rsʌt.wʌlo ʔām ʔutsîl-ʔɛ ʔoɔ̃rtɛ* उङ मकै मुञ्वा:र्सत्वलो ञम् उचि:ल्ञ्य ञ्वा:र्त्य He became angry when I did not break off the ears of corn for him. मैले उसको मकै भाँची नदिँदा ऊ रिस्ले चुर भयो । ¶ *jʉnɛm-bi ʔusenɛ bhoro ʔoɔ̃rnu.* य्युन्याम्बि उसेन्य भोरो ञ्वा:र्नु । Frogs croak at night in the spring. वर्षायाम् मा राती भ्यगुतो कराउँछ । ¶ *jû: kē:p-bi ku ʔoɔ̃rtɛ.* यु: क्याऽप्बि कु ञ्वा:र्त्य । The water bubbled up in the cooking pot. माम्री भएको भाँडामा ढिँडो ओडाल्न पानी बसाल्द तातो र चिसोको प्रातिक्रिया हुँदा निस्कने फट्फटाउदो ञ्वाज
See: ?? ??

श्वाल्न्य ***ʔoɔ̄lnɛ*** (***ʔəl***) vt. ❶ reimburse. पुर्ताल या पुर्ति गर्नु ।. ❷ spit out. ओकल्नु. ¶ ***nô: ʤəkîm-pʌtshi ʔoɔ̄lnɛ mʌttʉ.*** नो: ज्योकि:म्पछि श्वाल्न्य मत्त्यु । After we take a loan, we have to reimburse it. ऋण लिएपछि पुर्ती गर्नु पर्छ । ¶ ***ʔʌ̄m-ʔɛ phʌ̄l jû: mujɛtwɛ wô:nə mē:nʌ ʔêlsʉtɛ.*** श्रम्श्रय फल् यु: मुय्यात्व्य वो:न्यो मेऽन श्रयो:ल्स्युत्य । He seemed not to like the millet porridge so he spit it out. उसले खाना मन पराएन कि के हो ? त्यसैले ओकल्यो । 1s: ***ʔolu*** ओलु
See: 87 201

- आ -

आःन्खन्य ***ʔânkhʌnɛ*** (***ʔânkhʌ***) vt-i. be astonished, be displeased. एकोहोरो हुनु, ठुस्किनु. ¶ ***ʔʌnôl ʔām ʔakkhʌtʉ.*** अन्योःल् अम् आक्खत्यु । He is displeased today. आज ऊ ठुस्किएको छ । 1s: ***ʔiʔâŋkhʌŋʌ*** इआःङ्खङ 2s: ***ʔiʔakkhʌ*** इआक्ख 3s: ***ʔakkhʌtʉ*** आक्खत्यु

- इ -

इन्य ***ʔinɛ*** (***ʔi***) vi. sulk, get angry. ठुस्किनु. ¶ ***ʔʌ̃m sɯ-kʌ ʔū:tɛ.*** अम् स्युक ऊत्य । Who is he angry with? ऊ कोदेखि ठुस्कियो । ¶ ***ʔipɛ ɦʌs-kolo brâ: mɯnɛ mutsɛnɯ.*** इप्य हस्कोलो ब्रा: म्युन्य मुच्यन्यु । It is not pleasant to talk to an angry person. रिसाएको मान्छेसँग कुरा गर्नु नमिठो हुन्छ । ¶ ***mɛ brâ:-kʌ tsʌ̃i ʔûŋ ʔiŋʌtʌ.*** म्य ब्रा:क चै उ:ङ् इङत । That conversation made me angry. त्यो कुरामा चाहिँ म ठुस्किएँ ।
See: 50 164

- ऊ -

ऊन्य ***ʔūːnɛ*** (***ʔiŋ***) vt. buy. किन्नु. ¶ ***ʔuŋʌ təpi ʔiŋutʌ.*** उङ त्योपि इङुत ¶ ***ʔuŋʌ tsʌpdem ʔiŋutʌ.*** उङ चप्देम् इङुत । I bought a cap. मैले टोपी किनें । 1s: ***ʔiŋutʌ*** इङुत
See: 62 176

■ अन्सिन्य ***ʔʌ̄nsinɛ*** (***ʔiŋ-si***) vr. buy for oneself. आफ्नो लागि किन्नु. ¶ ***ʔûŋ təpi ʔunsiŋʌtʌ.*** उःङ् त्योपि उन्सिङत । I bought myself a hat. मैले आफ्नो लागि टोपी किनें ।
See: 238 280

- ए -

एःन्य ***ʔêːnɛ*** (***ʔek***) vt. tear. च्यात्नु. ¶ ***ʔʌ̃m-ʔɛ gɵ prêː ʔêːktɛ.*** ञम्ञ्य ग्यो प्र्याः एःक्त्य । He tore the clothes. उसले लुगा च्यात्यो । 1s: ***ʔegu*** एगु 1d: ***ʔeki*** एकि
See: 36 150

एइन्य ***ʔēinɛ*** (***ʔen***) vi. be left unfinished. उब्रनु. ¶ ***ʔʌmiski khʌ̂mpɛ jûː ʔēːstɛ.*** ञमिस्कि खःम्प्य युः एऽस्त्य । The food cooked yesterday was left unfinished. हिजो पकाएको भात उब्रियो ।
See: 30 144

एइन्य ***ʔēinɛ*** (***ʔent***) vt. leave unfinished. उबार्नु. ¶ ***ʔʌ̃m-ʔɛ jûː ʔêntɛ.*** ञम्ञ्य युः एःन्त्य । He left the food unfinished. उसले भात उबाऱ्यो ।
See: 46 160

■ एइसिन्य ***ʔēisinɛ*** (***ʔent-si***) vr. leave for later (food). पछिको लागि (खाने कुरा) बाँकी राख्नु. ¶ ***disêː po lagi jûː ʔēisinɛ mʌttʉ.*** दिस्याः पो लागि युः एइसिन्य मत्त्यु । We have to leave some food for tomorrow. भोलिको लागि भात उबार्नु पर्छ ।
See: ?? ??

एन्य ***ʔenɛ*** (***ʔe***) vi. go to the toilets. दिसा गर्नु.
See: 25 139

एम्न्य ***ʔēmnɛ*** (***ʔemt***) vt. heat. सेकाउनु, सेकिनु. ¶ ***mes noɔ̃m-ʔɛ mʌri ʔêmtɛ.*** मेस् न्वाम्ञ्य मरि एःम्त्य । The sun made the buffalo very hot. घामले भैँसीलाई धेरै पोल्यो । ¶ ***sɵbem mi-bi ʔēmnɛ mʌttʉ.*** स्योबेम् मिबि एम्न्य मत्त्यु । We have to warm the bread in the fire. रोटी ञागोमा सेकाउनु पर्छ । ¶ ***mi-ʔɛ dhuma ʔiʔemʌtʌ.*** मिञ्य धुमा इएमत । The fire made me very warm. मलाई ञागोले धेरै राप्यो । 4s: ***ʔēmdʉ*** एम्द्यु
See: 45 159

एल्न्य ***ʔēlnɛ*** (***ʔel***) vi. overflow. पोख्नु. ¶ ***ku ʔêltɛnʌ mɵptɛ.*** कु एःल्त्यन म्योप्त्य । The water overflowed and spilled. पानी भरिएर पोख्यो । ¶ ***dûːt bhlʌttɛnʌ ʔêltɛ.*** द्युःत् भ्रत्त्यन एःल्त्य । The milk boiled and overflowed. दूध उम्लेर पोख्यो । 4s: ***ʔēl*** एल्
See: 33 147

एल्न्य ***ʔēlnɛ*** (***ʔel***) vt. stretch. उजाउनु. 1s: ***ʔelu*** एलु 1d: ***ʔeli*** एलि
See: 41 155

■ एल्देन्य ***ʔēl-denɛ*** (***ʔel-de***) lift up or stretch to obtain momentum to strike. उजाउनु. ¶ ***ʔuŋʌ lʌphu-ʔɛ pôː ʔoɔ̃mnɛ ʔêldetʌ.*** उङ लफुञ्य पोः ञ्वाःम्न्य एःल्देत । He stretched his bow to shoot the pig. सुँगुरलाई हान्न धनु उजाई रहेको थिएँ ।

- ऐ -

ऐन्य ***ʔʌ̄inɛ*** (***ʔʉn***) vi. fall down (of tree). ढल्नु. ¶ ***sʌ̄ŋ ʔʉ̄ːstɛ.*** सङ् ॠयुऽस्त्य । The tree fell down. रुख ढल्यो ।
See: 100 214

ऐन्य ***ʔʌ̄inɛ*** (***ʔʉnt***) vt. fell (tree). ढाल्नु. ¶ ***ʤhūŋ-ʔɛ sʌ̄ŋ ʔʌ̂ntɛ.*** फुङ्ॠय सङ् ॠःन्त्य । The wind knocked over the tree. हावाले रुख ढाल्यो । ¶ ***leŋak-sipo ʔuʤɛ-ʔɛ ʔukhāŋ ʔʌ̂ntɛ.*** लेङाक्सिपो उज्यॠय उखाङ् ॠःन्त्य । The trunk of the banana tree broke under the weight of its fruits. घारीले केरालाई ढाल्यो ।
See: 113 227

- ओ -

ओःन्य ***ʔôːnɛ*** (***ʔəkˀ***) vi. crow. बास्नु. ¶ ***kok-lʌp ʔuditstshɛ ʔəktɛ.*** कोक्लप् उदिच्छा ॐयोक्त्य । The rooster crowed in the morning. भाले बिहान बास्यो ।
3s: ***ʔəktɛ*** ॐयोक्त्य
See: 74 188

ओःन्य ***ʔôːnɛ*** (***ʔəktˀ***) vt. bend (wood). काठ पसाङ्गिनु. ¶ ***noɔ̄m-ʔɛ ghêŋtɛnʌ sāŋ ʔoktɛ.*** न्वाम्ॐय घ्योःङ्त्यन सङ् ओक्त्य । The sun bent the wood as it dried it. घामले सेकिएर काठ पसाङ्गियो ।
See: ?? ??

ओऽन्य ***ʔōːnɛ*** (***ʔəŋ***) vt. put oneself partway through an opening. हुलाउनु. ¶ ***laskʌlʌ ʔudhōŋ ʔêŋtɛ.*** लास्कल उधोङ् ॐयोःङ्त्य । He stuck his head through the door. ढोकाबाट टाउको हुलायो । ¶ ***ɦʌlesi mʌɦadeb.than-bi dhʌrmʌdwar-lʌkʌ dhōŋ ʔoŋsʌ wōːnɛ mʌttʉ.*** हलेसि महादेब्थान्बि धर्मद्वार्लक धोङ् ओङ्स वोऽन्य मत्त्यु । At the Halesi Mahadevathan cave, one enters by squeezing oneself through the Dharmadvara opening. हलेसी महादेवथानको धर्मद्वारमा टाउका छिराएर पस्नु पर्छ ।
See: 85 199

■ ओन्सिन्य ***ʔōnsinɛ*** (***ʔəŋ-si***) vr. put oneself partway through an opening. टाउको छिराएर हेर्नु या पस्नु.
See: 264 306

- क -

कः न्य ***kânnɛ*** (***kʉtt***) vt. water, make wet. पानी हाल्नु, पानीले भिज्नु. ¶ ***ʔām-ʔɛ pūŋmɛ khoɔ̄m ku-ʔɛ kʌtte.*** अम्‌ अ्य पुङ्‌म्य ख्वाम् कुअ्य कत्त्य । He watered the garden. उसले बगैँचामा पानी हाल्यो । ¶ ***gagri-bi ku kurutʌlo ʔûŋ ku-ʔɛ ʔikʉstʌ.*** गाग्रिबि कु कुरुतलो उ:ङ् कुअ्य इक्युस्त । I got wet while I was carrying the pitcher. गाग्रीको पानी छचल्किएर भिजेँ । 1s: ***kʌttu*** कत्तु 1d: ***kʉtsi*** क्युचि
See: 110 224

■ हु कः न्य ***ʃiu kânnɛ*** (***kʉtt (ʃiu)***) vt. collect. जमाउनु. ¶ ***ʔām-ʔɛ dʌi ʧekʌ-bi ʃiu kʌttʉ.*** अम्‌ अ्य दै ठेकबि हु कत्त्यु He collected the curd in the pitcher. उसले ठेकीमा दहि जमाउछ ।
See: 110 224

कः म्न्य ***kâmnɛ*** (***kipt***) vt. bend into a circle, tighten a screw. गोलो निहुराउनु, कस्नु. ¶ ***ʔām ʔɛ pō:lupo bhokomɛ kʌptɛ.*** अम्‌ अ्य पोऽलुपो भोकोम्य कप्त्य । He bent the edge of the basket. थुन्सेको बिट दोबाऱ्यो । ¶ ***tūmbi-po khroɔ̂m ʔinɛ kʌpte.*** तुम्बिपो ख्वाः म् इन्य कप्ते । Tighten the lid of the container. तुम्बीको बिर्को कस । 1s: ***kʌptu*** कप्तु 1d: ***kipi*** किपि
See: 65 179

कर्न्य ***kārnɛ*** (***kʉr***) vt. carry. बोक्नु. ¶ ***ʔām-ʔɛ pêl ʔipɛ kʉ̂r kʉ̂rtɛ.*** अम्‌ अ्य प्याः ल् इप्य क्युः र् क्युः र्त्य । He carried a heavy load. उसले गह्रुँगो भारी बोक्यो । ¶ ***ʔām-ʔɛ bides-lʌkʌ bāŋpɛ ghʌri ʔikʉrʌtʌ.*** अम्‌ अ्य बिदेस्‌ लक बङ्‌म्य घरि इक्युरत । He brought me a nice watch from abroad. उसले मलाई विदेशबाट राम्रो घडी ल्याइदियो । ¶ ***ʔām-ʔɛ tsɵ kʉ̂rtêm suk mʌɦinʌ dôː.*** अम्‌ अ्य च्यो क्युः र्त्याः म् सुक् महिन दोः । She is three months pregnant. उनी गर्भवती भएकी तीन महिना भयो । 1s: ***kuru*** कुरु
See: 108 222

■ कर्सिन्य ***kārsinɛ*** (***kur-si***) vr. carry for oneself. आफ्नो लागि बोक्नु. ¶ ***ʔûŋ ʤaklʌ kārsiŋʌ.*** उ:ङ् जाक्ल कर्सिङ । I carry food for myself. मेरो लागि खाना लान्छु ।
See: 260 302

कर्न्य ***kārnɛ*** (***kʉrt***) vt. bring for someone. ल्याइदिनु, लगिदिनु. ¶ ***sʌlpu-ʔɛ ʔutsɵ ʤôn.rʌ kārdʉ.*** सल्पुअ्य उच्यो ज्योः न्‌र कर्द्‌यु । The bird brought food for its young. चराले बचेरालाई चारा ल्याइदिन्छ । ¶ ***ʔuŋʌ ʔīn koseli (sosel) kârtɛnîm gɵ.*** उङ इन् कोसेलि (सोसेल्) कः र्त्यनिः म् ग्यो I have brought you a present. मैले तिमीलाई कोसेली ल्याईदिएको छु । 1s: ***kārdu*** कर्दु
See: 115 229

का:न्य ***kâːnɛ*** (***kak***) vt. peel. केलाउनु, छिल्नु. ¶ ***ki kʌgu.*** कि कगु । I peel the potato. आलु केलाउँछु । ¶ ***ʔām-ʔɛ tēr kâːktɛ.*** अम्‌ अ्य तेर् काः क्त्य । He peeled the bamboo. उसले चोया छिल्यो । 1s: ***kʌgu*** कगु
See: 13 127

का:न्य ***kâːnɛ*** (***kak***) vi. be tasteless. खल्लो हुनु. ¶ ***ghrēːnʌ kaktɛ.*** घ्रेऽन काक्त्य । The nettle had no taste. सिस्नु खल्लो भयो ।

का:न्य ***kâːnɛ*** (***kakt***) vt. hoe, dig, bite, peck. खन्नु, डस्नु, ठुङ्‌नु. ¶ ***ʔuŋʌ ʔûː kaktu.*** उङ ऊः काक्तु । I hoe the field. म बारी खन्छु । ¶ ***bhêi-ʔɛ ʔikakki.*** भेःइअ्य इकाक्‌कि । Snakes bite. सर्पले हामीलाई डस्छ । ¶ ***phɵ-ʔɛ bup.lʌ kaktʉ.*** फ्योअ्य बुप्‌ल काक्त्यु । The hen pecked the chick. कुखुराले चल्ला ठुङ्‌छ । 1s: ***kaktu*** काक्तु
See: 21 135

कान्य ***kāːnɛ*** (***kaŋt***) vt. put over a heat source. बान बसाल्नु. ¶ ***ʔuŋʌ kēːp kāndu.*** उङ क्याऽप् कान्दु । I put the pot in the fireplace. म चुलोमा भाँडा बसाल्छु । 1s: ***kāndu*** कान्दु 1d: ***kʌŋi*** कङि
See: 24 138

किन्य ***kinɛ*** (***ki***) vi. fight, argue. झगडा गर्नु. ¶ ***mêl mʉkilo kinɛ munʉ, bāŋpɛ mutshûː.*** म्योः ल् म्युकिलो किन्य मुन्यु, बङ्‌प्य मुछुः । When having a discussion, it is not good to argue. सल्लाह गर्दा झगडा गर्नु राम्रो हुँदैन ।
See: 50 164

कुः न्य ***kûːnɛ*** (***kik***) vt. tie. गाँठो पार्नु. ¶ ***ʔuŋʌ ribʌ kigu.*** उङ रिब किगु । I tie the rope. म डोरीको गाँठो पार्छु । 1s: ***kigu*** किगु
See: 60 174

■ कुः न्सिन्य ***kûnsinɛ*** (***kik-si***) vr. to hang oneself. झुन्डिनु.
See: 237 279

कुः न्य ***kûːnɛ*** (***kukt***) vt. hurt people's feelings, threaten without any reason. प्रतिशोध लिनु, टोकेस दिनु. ¶ ***ʔām-ʔɛ kuktɛ.*** अम्‌ अ्य कुक्त्य । He hurt his feelings. उसले घुरक्यायो । ¶ ***jakki brâː-bi kûːnɛ munʉ.*** याक्‌कि ब्राः बि कुः न्य मुन्यु । It is not good to seek revenge over small matters. सानो कुरामा प्रतिशोध लिनु हुँदैन ।
See: ?? ??

कुः न्य ***kûːnɛ*** (***kukt***) vt. bend. बङ्‌ग्याउनु या नुहाउनु. ¶ ***ʔām-ʔɛ pepertsʌ kuktɛ.*** अम्‌ अ्य पेपेर्च कुक्त्य । He made tweezers. उसले काम्टो बनायो । 1s: ***kuktu*** कुक्तु
See: ?? ??

के:न्य ***kêːnɛ*** (***kekt***) vt. pick. केलाउनु. ¶ ***ʔuŋʌ phɵr-siʤɛ kektu.*** उङ फ्योर्सिज्य केक्तु । I pick pumpkin seeds. म फर्सिको बीउ केलाएर खान्छु । ¶ ***ʔuŋʌ sēr kektu.*** उङ सेर् केक्तु । I pick lice. म जुम्रा केलाउँछु ।
See: 44 158

केःम्न्य ***kêmnɛ*** (***kept***) vt. ❶ climb. चढ्नु. ❷ stick. टाँस्नु. ¶ ***ʔuŋʌ sʌŋ keptʌ.*** उङ सङ् केप्त । I climbed up the tree. मैले रुख चढेँ । ¶ ***ʔuŋʌ jasu ʔutsōŋsʌmmʌ keptʌ.*** उङ यासु उचोङ्सम्म केप्त । I climbed to the top of the chilaune (Schima wallichii). मैले चिलाउनेको रुख टुप्पोसम्म चढेँ । ¶ ***nus-ʔɛ rô: keptʉ.*** नुस्ॐय रो: केप्त्यु । The monkey climbs up the cliff. बाँदरले भीर चढ्छ । ¶ ***ʔuŋʌ mā:lu keptʌ.*** उङ मालु केप्त । I climbed the mountain. मैले हिमाल चढेँ । ¶ ***ʔʌ̄m-ʔɛ sutsʌnapaʈi-bi keptɛ.*** ॐम्ॐय सुचनापाटिबि केप्त्य । He pasted the notice (on the board) उसले भित्तामा सूचना टाँस्यो ।
See: 42 156

केःम्न्य ***kêmnɛ*** (***kept***) vt. sting. चिल्नु. ¶ ***rɵbe-ʔɛ ʔikepʌtʌ.*** च्योबेॐय इकेपत । The wasp stung me. ॐरिङ्गालले मलाई चिल्यो । ¶ ***ʔʌnôl ghrē:nʌ-ʔɛ ʔʌ̄m keptɛ.*** ॐन्यो:ल् घ्रेऽनॐय ॐम् केप्त्य । Today he was stung by nettle. उसलाई सिस्नुले पोल्यो ।
See: 42 156

केइन्य ***kēinɛ*** (***ken***) vi. jump around. उफ्रिनु, खेल्नु. ¶ ***khɛlɛmbɛ ʔimʌçkilo kēinɛ munʉ.*** ख्यल्याम्ब्य इमह्इकिलो केइन्य मुन्यु । When you catch a cold, it is better not to jump around. रुघा लाउँदा खेल्नु उफिनु हुँदैन । ¶ ***ghrô:t-po ʔutsɵ tsoōisʌ kēisʌ ghʌ̄r.*** घ्रो:त्पो उच्यो च्वाइस केइस घर् । The kid goat moves and jumps about. बाख्राको पाठो उफ्रिदै दगुड्छ । ¶ ***lēldʌm kēide.*** लेल्दम् केइदे । ``The playground of the forest spirit'' (place name). वनझाँक्री खेल्नेठाउँ । 1s: ***kēiŋʌ*** केइङ 3s: ***kēi*** केइ 1d: ***kē:tsi*** केऽचि
See: 30 144

केल्न्य ***kēlnɛ*** (***kel***) vi. blow strongly (wind). हावा चल्नु. ¶ ***ʔʌmiski ʔuditstshɛ ʤhūŋ mʌri kêltɛ.*** ॐमिस्कि उदिच्छा झुङ् मरि के:ल्त्य । Yesterday morning the wind blew very strongly. हिजो बिहान हावा धेरै चल्यो ।
See: 33 147

केल्न्य ***kēlnɛ*** (***kel***) vt. split (bamboo). चिर्नु. ¶ ***ʔuŋʌ tēr kelu.*** उङ तेर् केलु । I split bamboo. म चोया केलाउँछु । ¶ ***biʤʌm.lal-ʔɛ dēmjoŋ pɵnɛpo lagi tēr kêltɛ.*** बिजम्लाल्ॐय द्याम्योङ् प्योन्यपो लागि तेर् के:ल्त्य । Bijamlal split bamboo in order to weave a mat. बिजमलालले सरङ बुन्नलाई चोया काढ्यो । ¶ ***ʔʌ̄mʔɛ ʔû: kêltɛ.*** ॐम्ॐय ऊ: के:ल्त्य । He ploughed the field unevenly. उसले बारी जोत्दा चिरा पाऱ्यो । ¶ ***ʔû: ʤhōŋpɛ-ʔɛ ʔû: ʤhō:nɛ phulu-bi ʔunʔû: kêltʉtɛ.*** ऊ: झोङ्प्यॐय ऊ: झोऽन्य फुलुबि उन्ऊ: के:ल्त्युत्य । The ploughman ploughed their field unevenly in an exchange of labor. बारी जोत्नेले बारी जोत्ने पर्म गर्दा ठूल्ठूलो सोया बनाई राख्यो ।
See: 41 155

केऽन्य ***kē:nɛ*** (***keŋ***) vi. cool down. सेलाउनु. ¶ ***sāŋku kêŋtɛ.*** साङ्कु के:ङ्त्य । The tea got cold. चिया सेलायो ।
See: ?? ??

कैन्य ***kāinɛ*** (***kʉnt***) vt. stretch. तन्काउनु. ¶ ***ʔʌ̄msu-ʔɛ ʔû: thêmnɛ phitʌ kântɛsu.*** ॐम्सुॐय ऊ: थ्या:म्न्य फित क:न्त्यसु । They stretched the measuring tape to measure the field. उनीहरुले जमीन नाप्नलाई फित्ता तन्काए । ¶ ***tsɵtstsɵpo ŋetso kāinɛ munʉ.*** च्योच्च्योपो डेचो कैन्य मुन्यु । It is not good to pull children's ears. केटाकेटीको कान तान्नु हुँदैन । ¶ ***ʔʌ̄m-ʔɛ tsɵtstsɵpo ʔuŋetso kʌ̂ntɛ.*** ॐम्ॐय च्योच्च्योपो उङेचो क:न्त्य । He pulled the child's ear. उसले बच्चाको कान तान्दियो । ¶ ***ʔʌ̄m-fiɛm-ʔɛ sɵle kântɛnu.*** ॐम्ह्याम्ॐय स्योले क:न्त्यनु । They stretched the thread. उनीहरुले धाँगो तन्काए ।
1s: ***kāndu*** कन्दु 1d: ***kʉ̄:tsi*** क्युऽचि
See: 113 227

■ कैसिन्य ***kʌ̄isinɛ*** (***kʉnt-si***) vr. stretch oneself. तन्किनु. ¶ ***ʔʌpsipɛ bîrmɵ phʉktɛnʌ kʌ̂itesi.*** ॐप्सिप्य बि:र्म्यो फ्युक्त्यन कै:त्यसि । The cat woke up and stretched. सुतेको बिरालो उठेर तन्कियो ।
1s: ***kʌ̄isiŋʌ*** कैसिङ 1d: ***kʉ̄:ssiji*** क्युऽस्सियि
See: ?? ??

कोःन्य ***kô:nɛ*** (***kɵk***) vt. know. जान्नु. ¶ ***ʔuŋʌ lêl mʉnɛ kogu.*** उङ लेःल् म्युन्य कोगु । I know how to sing. म गीत गाउन जान्दछु ।
1s: ***kogu*** कोगु 1d: ***kɵki*** क्योकि
See: 83 197

कोःन्य ***kô:nɛ*** (***kɵkt***) vt. cut. काट्नु. ¶ ***ʔuŋʌ sɵ koktu.*** उङ स्यो कोक्तु । I cut the meat. म मासु काट्छु । ¶ ***mul purkhaʔɛ dhʌran koktʉ.*** मुल् पुर्खाॐय धरान् कोक्त्यु । The priest finalizes the wedding negociations. मूल पुर्खाले धरान काट्छ ।
1s: ***koktu*** कोक्तु
See: 90 204

कोऽन्य ***kō:nɛ*** (***kɵŋt***) vt. freeze. जम्नु. ¶ ***nōŋ-ʔɛ ki kônte.*** नोङ्ॐय कि को:न्त्य । The ice froze the potatoes. हिउँको चिसोले ॐालु बरफ बन्यो । ¶ ***lō:nɛm-bi nōŋ jelo ʤhestʉ ku kōndʉ.*** लोऽन्याम्बि नोङ् येलो झेस्त्यु कु कोन्द्यु । When it snows in winter, the water freezes in the hills. हिउँदमा हिउँ पर्दा हिउँले लेकमा पानी जम्छ ।
4s: ***kōndʉ*** कोन्द्यु
See: 93 207

क्याःन्न्य ***kênnɛ*** (***kɛt***) vt. bite. टोक्नु. ¶ ***khlê:p-ʔɛ bîrmɵ kē:dʉ.*** ख्ले:प्ॐय बि:र्म्यो क्याद्यु । The dog bites the cat. कुकुरले बिरालोलाई टोक्छ । ¶ ***sʌpʌl-ʔɛ ʔikeçki.*** सपल्ॐय इक्याह्इकि । Gnats sting. भुसुनोले टोक्छ ।
1s: ***kɛdu*** क्यदु 1d: ***kɛtsi*** क्यचि
See: 12 126

■ क्या:न्सिन्य ***kênsinɛ*** (***kɛt-si***) vr. bite oneself. टोकिनु. ¶ ***ʔûŋ ʔʌtā:pŋʌ kênsiŋʌtʌ.*** उ:ङ् ञ्रताप्ङ क्या:न्सिङत । I bit myself. म आफैलाई टोकिएँ ।

क्या:न्न्य ***kênnɛ*** (***kɛt***) vi. be in trouble. बिग्बिगी हुनु. ¶ ***khespø kênnu.*** खेस्प्यो क्या:न्नु । The thieves are in trouble. चोरको बिगबिगी छ । 3s: ***kêi*** क्य:इ

क्या:म्न्य ***kêmnɛ*** (***kɛpt***) vt. add. थप्नु. ¶ ***ʔinɛ tibi tsaksʌr kɛpte.*** इन्य तिबि चाक्सर् क्याप्ते । Have some more chang! तिमीले थौरै छ्याङ थप न । ¶ ***ʔûŋ khɛptsi tibi tuŋ ghole kɛpsøtsʌje.*** उ:ङ् ख्याप्चि तिबि तुङ् घोले क्याप्स्योचये । Give me some more money. मलाई ञ्रलिक बढी पैसा थपीदिनुहोस न ।
See: 19 133

■ क्या:म्सिन्य ***kêmsinɛ*** (***kɛpt-si***) vr. put on more (clothes). थप्नु. ¶ ***ʔʌnêl tibi tūŋ ʤhūŋ lɯpɛ gømîm-ʔɛ ʔûŋ tibi gø kêmsiŋʌtʌ.*** ञ्रन्योःल् तिबि तुङ् भुङ् ल्युप्य ग्योमि:म्ञ्रय उ:ङ् तिबि ग्यो क्या:म्सिङत । Today is a bit colder so I put on some more clothes. ञ्राज ञ्रलिक बढी जाडो भएकोले मैले धेरै लुगा थपेँ (खट्याएँ) ।
See: ?? ??

क्याइन्य ***kēinɛ*** (***kɛnt***) vt. bore a hole, drill. छेड्नु, प्वाल पार्नु. ¶ ***sʌŋkʌrmi-ʔɛ ʤhēl bʌnei mɯnɛ sʌŋ kênte.*** सङ्कर्मिञ्रय भ्याल् बनेइ म्युन्य सङ् क्या:न्त्य । The carpenter drilled into the wood to make a window. सिकर्मीले भ्याल बनाउनलाई काठ छेडयो । ¶ ***ʧʌp bēinɛ ʔām-ʔɛ ʔuŋetso kênte.*** टप् ब्याइन्य ञ्रम्ञ्रय उङेचो क्या:न्त्य । She pierced her ear to wear an earring. टप लगाउनको लागि उसले कान छेड्यो । 1s: ***kēmdu*** क्याम्दु 1d: ***kē:tsi*** क्याचि
See: 23 137

क्याम्न्य ***kēmnɛ*** (***kɛm***) vt. ❶ chew. चपाउनु. ❷ repeat. दोहोऱ्याउनु. ¶ ***ʔuŋʌ jû: kɛmu.*** उङ यु: क्यमु । I chew rice. म भात चपाउँछु । ¶ ***ʔuŋʌ gipsi kɛmu.*** उङ गिप्सि क्यमु । I chew beans. म भटमास चपाउँछु । ¶ ***bâi-ʔɛ ŋârbupo ʔusʌŋ kē:mɯ.*** बै:ञ्रय डा:र्बुपो उसङ् क्याम्यु । The cow chews the branches of the Ficus sarmentosa. गाईले दुदिलोको डाँक्ला चपाउछ । ¶ ***ʔām tsi-ʔɛ sē:dɯlo tû:ŋʌ brâ: kêmʤɛ.*** ञ्रम् चिञ्रय सेऽद्युलो तु:ङ ब्रा: क्या:म्ज्य । When he is drunk, he keeps on saying the same words. ऊ मातेको बेला एउटै कुरा दोहोऱ्याउछ । 1s: ***kɛmu*** क्यमु
See: 14 128

क्यार्न्य ***kērnɛ*** (***kɛr***) vt. not allow. गर्न नदिनु. ¶ ***sʌŋ-bi khoɔ̂nnɛ ʔʌmêmʔɛ ʔikɛrʌtʌ.*** सङ्बि ख्वा:न्न्य ञ्रम्या:म्ञ्रय इक्यरत । My mother did not allow me to fetch firewood. मेरी ञ्रामाले दाउरामा जान दिनु भएन । ¶ ***ʤhēl ɦêltenʌ sʌŋʔɛ kêrte.*** भ्याल् ह्योःल्त्यन सङ्ञ्रय क्या:र्त्य । He opened the window and propped it open with a stick. भ्याल खोलेपछि सिन्काले ञ्रड्यायो । 1s: ***kɛru*** क्यरु

क्याल्न्य ***kēlnɛ*** (***kɛl***) vt. cluster together, wear one's hair in a bun. गुजुल्ट्याउनु, चुल्ठी बाँध्नु. ¶ ***bhokoɔr mos-ʔɛ golʤo kêlte.*** भोक्वार् मोस्ञ्रय गोल्डो क्या:ल्त्य । The bear clustered the branches of the Symlocos ramossissima together (to make a shelter in tree). रुख भालुले खराने गुजुल्ट्यायो । ¶ ***ʔām-ʔɛ ʔud-hō:sʌm tsulʧho kêltenʌ kēm mɯte.*** ञ्रम्ञ्रय उधोऽसम् चुल्ठो क्या:ल्त्यन क्याम् म्युत्य । She wore her hair in a bun and did work. उसले कपाल चुल्ठी बाँधेर काम गऱ्यो । ¶ ***ʔuʔû:-bi woŋâm-ʔɛ sʌŋ ghas mʌrʌ̄inepo lagi ʔām-ʔɛ mʌ̄ntsʌp kêlte.*** उऊ:बि वोङा:म्ञ्रय सङ् घास् मरैन्यपो लागि ञ्रम्ञ्रय मन्चप् क्या:ल्त्य । He tied the plants in his field into bundles so that other people would not cut them. उसको बारीमा ञ्ररुले घास दाउरा नकाट्नाको लागि उसले जुरो बाँध्यो । ¶ ***ʤɛkoɔ̄i mʌtnije ʔênnɛ-ʔɛ dephu was nērnʌ ʤɛlʌm kêlnu.*** ज्यक्वाइ मत्निये ञ्रया:न्न्यञ्रय देफु वास् नेर्न ज्यलम् क्या:ल्नु । In order to get good crops, they perform the Jyalam ceremony after the Waas festival. ञ्रन्नबाली सप्रियोस भनी उभौली भूमे सकेपछि ज्यलम् पूजिन्छ । ¶ ***lū:ʤʌ-jû: kēlsʌ ʔɛʤē:sʌmmʌ sēmkîm khijo mʌttɯ.*** लुऽजयु: क्याल्स ञ्रयज्यासम्म स्याम्कि:म् खियो मत्त्यु । If we steam the millet porridge for a long time after having stirred it, it becomes soft. कोदोको ढींडो मस्काएर धेरै बेरसम्म बफाएको नरम हुन्छ । 1s: ***kɛlu*** क्यलु 1d: ***kɛli*** क्यलि
See: 18 132

■ क्याल्सिन्य ***kēlsinɛ*** (***kɛl-si***) vr. bundle oneself (in clothes). गुट्मुटिनु. ¶ ***ʔûŋ gø-goju kêlsiŋʌtʌ.*** उ:ङ् ग्योगोयु क्या:ल्सिङत । I bundled myself in my clothes. म लुगा भित्र गुट्मुटिएँ ।
See: 236 278

क्यो:न्सिन्य ***kônsinɛ*** (***kø-si***) vr. make noise. कराउनु. ¶ ***ʔusenɛ khlê:p mʌri kôntɛsi.*** उसेन्य ख्ले:प् मरि क्यो:न्त्यसि । In the evening the dog made a lot of noise. रातमा कुकुर धेरै भुक्यो । 1s: ***kônsiŋʌ*** क्यो:न्सिङ 1d: ***køssiji*** क्योस्सियि

क्योन्य ***kønɛ*** (***kʌ***) vt. eat (hard things). खानु. ¶ ***nôr-ʔɛ ghrô:t kɯte.*** न्यो:र्ञ्रय घ्रो:त् क्युत्य । The tiger ate the goat. बाघले बाख्रा खायो । ¶ ***ʔuŋʌ sø kʌŋʌ.*** उङ स्यो कङ । I eat meat. म मासु खान्छु । ¶ ***ʔām?ɛ bārsu kɯte.*** ञ्रम्ञ्रय बर्सु क्युत्य । He ate cucumber. उसले काक्रो खायो । 1s: ***kʌŋʌ kûŋtʌ*** कङ कु:ङ्त 3s: ***kɯte*** क्युत्य 1d: ***køji*** क्योयि
See: ?? ??

क्र:न्न्य ***krânnɛ*** (***kritt***) vt. cut in slices (potatoes). काट्नु. ¶ ***ʔuŋʌ ki krʌçsʌ koɔ̄i khibu.*** उङ कि क्रह्इस क्वाइ खिबु । I slice the potato to cook curry. ञ्रालु काटेर तरकारी पकाउँछु । 1s: ***krʌttu*** क्रत्तु 1d: ***kritsi*** क्रिचि
See: 66 180

क्र:म्न्य ***krâmnɛ*** (***kript***) vt. cut. काट्नु. ¶ ***ʔāmsu-ʔɛ ʔarasāŋ krʌptesu.*** अम्सुअ्य आरासङ् क्रप्त्यसु । They sawed the wood. उनीहरुले आराकाठ काटे । ¶ ***ʔuŋʌ bêːlʌ-ʔɛ rôː krʌptʌ.*** उङ बेःलअ्य च्योः क्रप्त । I cut the rice with a sickle. मैले कचियाले धान काटैं । 1s: ***krʌptu*** क्रप्तु 1d: ***kripi*** क्रिपि
See: 65 179

क्रम्न्य ***krāmnɛ*** (***krim***) vt. close eyes. आँखा चिम्लिनु. ¶ ***ʔûŋ ʔâmsiŋʌlo ʔʌmʌs krimu.*** उःङ् अ:म्सिङलो अमस् क्रिमु । I close my eyes when I sleep. म सुत्दा आँखा चिम्लिन्छु । 1s: ***krimu*** क्रिमु 1d: ***krimi*** क्रिमि
See: 61 175

क्रा:न्य ***krâːnɛ*** (***krakt***) vt. force (to eat), insert forcefully. कोचार्नु, अड्काउनु. ¶ ***ʔʌm-ʔɛ tsətstsə jûː krakte.*** अम्अ्य च्योच्च्यो युः क्राक्त्य । He forced the child to eat rice. उसले बच्चालाई भात कोचाऱ्यो । ¶ ***kupo paip-bi sāŋ krakte.*** कुपो पाइप्बि साङ् क्राक्त्य । The brambles got stuck in the water pipe. पानीको पाईपमा भ्यास कोचियो । 1s: ***kraktu*** क्राक्तु 1d: ***krʌki*** क्रकि
See: 21 135
■ क्रा:न्सिन्य ***krânsinɛ*** (***krakt-si***) vr. force oneself to eat. जबरजस्ती खानु. ¶ ***ʔûŋ jûː krânsiŋʌtʌ.*** उःङ् युः क्रा:न्सिङत । I forced myself to eat a meal. मैले जबरजस्ती खान खाएँ ।
See: ?? ??

क्रुःन्य ***krûːnɛ*** (***krikt***) vt-i. become dry and hard (of earth), suffer from hypothermia. have stomach cramps. कक्रिनु. पेट अरट्ठ हुनु. ¶ ***bhēŋsi krʌkte.*** भेङ्सि क्रक्त्य । The paddy field dried up. खेत कक्रियो । ¶ ***ʤhūŋ-ʔɛ ʔikrikʌtʌ.*** झुङ्अ्य इक्रिकत । I suffered from hypothermia. जाडोले मलाई कञ्क्यायो । ¶ ***ʔʌmupu krʌkdetu.*** अमुपु क्रक्देत्यु । I have stomach cramps. मेरो पेट अरट्ठ भईरहेको छ ।

क्रुःन्य ***krûːnɛ*** (***krikt***) vt. set aside (for the future). बचाइराख्नु. ¶ ***ʔʌmêmʔɛ nʌmʌ-po lagi rêː rāːru krʌk-tutêm gɵ.*** अम्याःम्अ्य नमपो लागि च्योः रारु क्रक्त्युत्याःम् ग्यो । My mother has set aside rice seeds for next year. मेरो आमाले अर्को सालको लागि धानको बिउँ राख्नु भएको छ । 1s: ***krʌktu*** क्रक्तु 1d: ***kriki*** क्रिकि

क्रुःन्य ***krûːnɛ*** (***krʉk***) vi. roar. गर्जनु. ¶ ***nêr krʉkte.*** न्योःर् क्रुक्त्य । The tiger roared. बाघ गर्ज्यो । ¶ ***goru kruk-tôŋ mu.*** गोरु क्रुक्तोःङ मु । The ox is bellowing. गोरु डुक्रदै छ ।
See: 98 212

क्रेन्य ***krenɛ*** (***kre***) vi. hesitate. हिच्किचाउनु. ¶ ***brâː sūːnɛ ʔûŋ nɛ kreŋʌtʌ.*** ब्राः सुऽन्य उःङ् न्य क्रेङत । I hesitated to ask. कुरा सोध्न म हिच्किचाएँ । ¶ ***ʔām phinɛ nɛ krēːtɛ.*** अम् फिन्य न्य क्रेऽत्य । He was hesitant to beg. ऊ माग्न हिच्किचायो । 1s: ***nɛ kreŋʌ*** न्य क्रेङ 2s: ***nɛ ʔikre*** न्य इक्रे 1d: ***nɛ kreji*** न्य क्रेयि
See: 25 139

क्रेम्न्य ***krēmnɛ*** (***krem***) vt. roast next to the embers. सेकाउनु. ¶ ***ʔuŋʌ ki mi-bi kremutʌnʌ ʤûŋtʌ.*** उङ कि मिबि क्रेमुतन जु:ङ्त । I roasted a potato in the fire and ate it. मैले आगोमा आलु सेकाएर खाएँ । 1s: ***kremu*** क्रेमु

क्रोःन्य ***krôːnɛ*** (***krɵk***) vt-i. to make physically uncomfortable (a sharp object). बिझाउनु. ¶ ***thumʌn-ʔɛ ʔikrôŋŋʌ.*** थुमन्अ्य इक्रोःङ्ङ । I feel uncomfortable in the bed. बिछ्याउनाले मलाई बिझाउँछ । 1s: ***ʔikrôŋŋʌ*** इक्रोःङ्ङ

क्रोऽन्य ***krōːnɛ*** (***krɵŋt***) vt. wedge, fix. अड्याउनु. ¶ ***ʔāmʔɛ poɔ̄ndʉ po ʔulɛ krônte.*** अम्अ्य प्वान्द्यु पो उल्य क्रोःन्त्य । He fixed the handle of the axe. उसले बन्चरोको बिँडमा छेक हाल्यो । 1s: ***krōndu*** क्रोन्दु 1d: ***krɵŋi*** क्रयोङि
See: ?? ??

क्रवाम्न्य ***kroɔ̄mnɛ*** (***krɵm***) vt-i. freeze, harden. कक्रिनु या कठेङ्ग्रिनु ।. ¶ ***māːlu-tʉ nōŋ kroɔ̄mpɛ gɵ.*** मालुत्यु नोङ् क्रवाम्प्य ग्यो । The snow is frozen in the mountains. हिमालमा हिउँ कक्रिएको छ । ¶ ***lōːnɛm-bi ʤhūŋ-ʔɛ ʔikroɔ̄mki.*** लोऽन्याम्बि झुङ्अ्य इक्रवाम्कि । We are freezing cold in winter. हिउँदमा जाडोले कञ्क्याउँछ । ¶ ***ʔên ʤhūŋ-ʔɛ ʔikrôɔ̄msi-mîm fiola.*** अ्याःन् झुङ्अ्य इक्रवाःम्सिमिःम् होला । The cold will probably freeze us. अब जाडोले हामीलाई कञ्क्यउला । 1s: ***ʔikroɔ̄mŋʌ*** इक्रवाम्ङ 1d: ***ʔikrɵmi*** इक्रयोमि

क्लेःन्य ***klêːnɛ*** (***klekt***) vt. paste, plaster, rub. लिप्नु, टाल्नु, घस्नु. ¶ ***ʔuŋʌ fiʌlʌlam pɵk-ʔɛ kām klektu.*** उङ हललाम् प्योक्अ्य कम् क्लेक्तु । I plaster the house with red earth. मैले रातो माटोले घर लिप्छु । ¶ ***ʔuŋʌ ʔʌkām tûː mɔ̄ina ghroktûŋtam, ʔên klêːnɛ mʌçpɛ tshʉkte.*** उङ अकम् तुः मैना घ्रोक्तु:ङ्ताम, अ्याःन् क्ले:न्य मह्इप्य छ्युक्त्य । I was away from my house for a month, and it now needs to be replastered. मैले मेरो घर एक महिनावरको लागि छोडेको थिएँ, अब लिप्नु पर्ने भएको छ । ¶ ***ʔiʔʌtshʌ tēl-ʔɛ klekte.*** इअ्छ तेल्अ्य क्लेक्ते । Rub your baby with oil. तिम्रो बच्चालाई तेल घस । 1s: ***klektu*** क्लेक्तु 1d: ***kleki*** क्लेकि
See: 44 158
■ क्ले:न्सिन्य ***klênsinɛ*** (***klekt-si***) vr. rub oneself. आफैले जीउमा दल्नु. पोतिनु, ढेस्सिनु, लेसिनु. ¶ ***bîrmɵ ghiu ʔuʤɵʤɵ dâːlo fiʌs-kolo mʌri klênsi.*** बि:र्म्यो घिउ उज्योज्यो दा:लो हस्कोलो मरि क्ले:न्सि । When a cat wants butter, it rubs around humans' legs. बिरालो घिउ खान खोज्दा मान्छेसँग ढेस्सिन्छ । 1s: ***klênsiŋʌ*** क्ले:न्सिङ
See: ?? ??

क्वाःन्न्य ***koɔ̂nnɛ*** (***kətt***) vt. winnow. उडाउनु. ¶ ***ʔuŋʌ lūːʤʌ ʤhūŋ koɔttu.*** उङ लुऽज झुङ् क्वात्तु । I winnow the millet (using the wind). म कोदो हावा लाउँछु । ¶ ***ʔām-ʔɛ ŋimim brâː koɔttɯ.*** अम्ऋय डिमिम् ब्राः क्वात्त्यु । He tells everybody what he hears. उसले सुनेको कुरा ऋरु सबैलाई सुनाउँछ । 1s: ***koɔttu kotu*** क्वात्तु कोतु
See: 89 203

क्वाःम्न्य ***koɔ̂mnɛ*** (***kəpt***) vt. wear, cover with a roof. लगाउनु, ओढ्नु, छाउनु. ¶ ***ʔuŋʌ gɵ koɔptu.*** उङ ग्यो क्वाप्तु । I wear clothes. म लुगा लगाउँछु । ¶ ***ʔik-ʔɛ lūŋ-ʔɛ kām koɔptiki.*** इक्ऋय लुङ्ऋय कम् क्वाप्तिकि । We rooved the house with stone slabs. हामीले ढुङ्गाले घर छायौं । ¶ ***ʔām-ʔɛ sirʌk koɔptɛ.*** अम्ऋय सिरक् क्वाप्त्य । He covered himself with a blanket. उसले सिरक ओढ्यो ।
See: 88 202

क्वाल्न्य ***koɔ̄lnɛ*** (***kəlt***) vt. chase; follow. खेद्नु, पछ्याउनु. ¶ ***dhōːtser ʔûː-bi wōŋpɛ phɵ ʔuŋʌ koɔ̄ldunu.*** धोऽचेर् ऊःबि वोङ्प्य फ्यो उङ क्वाल्दुनु । I chase after the chickens that enter the wheat field. गहुँबारीमा पसेका कुखुरालाई धपाउँछु । ¶ ***khlêːp-ʔɛ solʌri koɔ̂ltɛ.*** ख्लेःप्ऋय सोलरि क्वाःल्त्य । The dog chased the jackal. कुकुरले स्याललाई खेद्यो । ¶ ***lêljo khoɔçpɛ ɦʌs koɔ̄ldunu.*** ल्याःल्यो ख्वाह्इप्य हस् क्वाल्दुनु । I follow the people who are walking ahead. अघि जाने मान्छेहरुलाई पछ्याउँछु । 1s: ***koɔ̄ldu*** क्वाल्दु 1d: ***kəli*** क्योलि
See: 95 209

- ख -

खःन्न्य ***khânnɛ*** (***khʉtt***) vt. touch. छुनु. ¶ ***ʔām-ʔɛ bhār khânnɛ tsē:bʉ.*** अम्‌ऱ्य भार् खःन्न्य च्याब्यु । He can touch the ceiling. उसले सिलिङ छुन सक्छ । 1s: ***khʌttu*** खत्तु 1d: ***khʉtsi*** ख्युचि
See: 110 224

खःन्न्य ***khânnɛ*** (***khʉtt***) vt. comb. कोर्नु. ¶ ***ʔuŋʌ ʔʌdhō:sʌm khʌttʌ.*** उङ अधोऽसम् खत्त । I combed my hair. मैले कपाल कोरेँ ।
See: 110 224
■ खःन्सिन्य ***khânsinɛ*** (***khʉtt-si***) vr. comb oneself. कपाल कोर्नु. ¶ ***ʔʌnêl ʔûŋ sʌrsiŋʌtʌnʌ khânsiŋʌtʌ.*** अन्योःल् उःङ् सर्सिङतन खःन्सिङत । Today I bathed and combed my hair. आज म नुहाएर कपाल कोरेँ ।

खःन्न्य ***khânnɛ*** (***khʉtt***) vt. add soil around potato plants. आलुको बोट वरिपरि माटो दिनु. ¶ ***ki sânnɛ-kʌ lêl khânnɛ mʌttʉ.*** कि सःन्न्यक ल्याःल् खःन्न्य मत्त्यु । One has to add soil around the potato plant before it can bear fruit. आलु फल्नुभन्दा पहिले बोटको वरिपरि माटो दिनु पर्छ ।
See: 110 224

खःम्न्य ***khâmnɛ*** (***khip***) vt. cook. पकाउनु. ¶ ***ʔī:tsi-ʔɛ səkoōi khipiti.*** इऽचिञ्य स्योक्वाइ खिपिति । We cooked meat curry. हामीले मासु पकायौं । ¶ ***ʔuŋʌ koōi khibu.*** उङ क्वाइ खिबु । I cook curry. म तरकारी पकाउँछु । 1s: ***khibu*** खिबु 1d: ***khipi*** खिपि
See: 58 172

खःम्न्य ***khâmnɛ*** (***khipt***) vt. tie tightly. बाँधु. ¶ ***ghaspo kûr ghʌsari-ʔɛ khʌptɛ.*** घास्पो क्युःर् घसारिञ्य खप्त्य । He tied the load of grass with a long rope. घाँसको भारी डोरिले कस्यो । ¶ ***ʔī:tsi-ʔɛ səle-ʔɛ khipi.*** इऽचिञ्य स्योलेञ्य खिपि । Let's tie it with a thread. हामीदुईले धाँगोले कसौं ।
See: 65 179

खर्न्य ***khārnɛ*** (***khʉrt***) vt. cause to turn. घुमाउनु. ¶ ***ku-ʔɛ ghʌʈʈa khārdʉ.*** कुञ्य घट्टा खर्द्यु । The water powers the mill. पानीले घट्ट घुमाउँछ । ¶ ***ʔuŋʌ khʉrû: khārdu.*** उङ ख्युऱ्युः खर्दु । I turn the grinding stone. मैले जाँतो घुमाउँछु । ¶ ***ʔām-ʔɛ ʔu-nû: ghole khârtɛ.*** अम्‌ञ्य उनुः घोले खःर्त्य । He thought hard about it. उसले धेरै सोच्यो । 1s: ***khārdu*** खर्दु 1d: ***khʉri*** ख्युरि
See: 115 229
■ खर्सिन्य ***khārsinɛ*** (***khʉrt-si***) vr. ¶ ***was tshoōmkilo ɖhʌp-lʌkʌ khārsiki.*** वास् छ्याम्किलो झ्‌प्लक खर्सिकि । When we dance Waas, we turn from the right. भुमे नाच्दा दायाँबाट घुम्छौं । ¶ ***prithibi noōm.ɦēm-lʌkʌ noōmkhūŋthʌ khârsi.*** प्रिथिबि न्वाम्हेम्लक न्वाम्खुङथ खःर्सि । The earth rotates from west to east. पृथ्वी पश्चिमबाट पूर्वतिर परिक्रम गर्छ । ¶ ***ʔûŋ ʔikkēmpo lagi dēl-bi khʌrsiŋʌtʌ.*** उःङ् इक्क्याम्पो लागि देल्बि खर्सिङत । I went around the village for the sake of our work. हाम्रो कामको लागि म गाउँमा घुमेँ ।
See: ?? ??

खल्न्य ***khālnɛ*** (***khʉlt***) vt. twist, turn one's stomach. बटार्नु, पेट बटार्नु. ¶ ***ʔām?ɛ paktʌsi-po lʌɦiʌrʌ khâltɛ.*** अम्‌ञ्य पाक्तसिपो लहर खःल्त्य । He twisted the vine (in order to get its fiber). उसले गुफ्लाको लहरा बटाऱ्यो । ¶ ***ʔûŋ gari-bi wō:ŋʌlo mʌri ʔikhālŋʌ.*** उःङ् गारिबि वोऽङ्लो मरि इखल्ङ । When I ride in a car, I get motion sickness. गाडी चड्दा मालई गाडी लाग्छ । 1s: ***khāldu*** खल्दु 1d: ***khʉli*** ख्युलि

खाःन्य ***khâ:nɛ*** (***khak***) vt. stitch, put together. टाँका मार्नु, मिलाउनु. ¶ ***pen-ʔɛ dhʌɖurʌ khâ:ktɛ.*** पेन्‌ञ्य धजुर खाःक्त्य । He attached the dhajura with a pin. हुप्सियो प्रयोग गरेर धजुरा लगायो । 1s: ***khʌgu*** खगु 1d: ***khʌki*** खकि
See: 13 127

खाःन्य ***khâ:nɛ*** (***khakt***) vt. shy away from. लजाउनु. ¶ ***ʔuŋʌ ɦêlpo khaktʌ.*** उङ हेःल्प्यो खाक्त । I felt shy in front of my in-law. म सम्दीसँग लजाएँ । ¶ ***ʔûŋ ʔʌkhân lō:tɛ.*** उःङ् अखाःन् लोऽत्य । I felt shy. मलाई लाज लाग्यो । 1s: ***khaktu*** खाक्तु
See: 21 135

■ खाःन्सिन्य ***khânsinɛ*** (***khakt-si***) vr. ¶ ***khânsiŋʌtʌ.*** खाःन्सिङत । I felt shy. मलाई लाज लाग्यो ।
See: ?? ??

खुःन्य ***khû:nɛ*** (***khukt***) vt-i. hinder grow, prevent from thriving. बढ्न नदिनु. ¶ ***ghoōlpɛ sāŋʔɛ jakki sāŋ khuktʉ.*** घ्वाल्प्य सङ्‌ञ्य याक्कि सङ् खुक्त्यु । The big tree hinders the growth of the small tree. ठूलो रुखको छहरीले सानो रुखलाई बढ्न दिदैन । 1s: ***ʔikhûŋŋʌ*** इखुःङ्ङ 3s: ***khuktʉ*** खुक्त्यु

खुऽन्य ***khū:nɛ*** (***khʉŋ***) vt. start. थाल्नु. ¶ ***ʔuŋʌ pō:lu khuŋu.*** उङ पोऽलु खुङु । I start weaving the basket. थुन्से बुन्न थाल्छु । ¶ ***ʔī:tsi-ʔɛ lāŋ khʉŋiti.*** इऽचिञ्य लङ् ख्युङिति । We started weaving the basket. हामीले डोको बुन्न थाल्यौं । 1s: ***khuŋu*** खुङु
See: 107 221

खेःन्य ***khê:nɛ*** (***khek***) vi. burn (food). डढ्नु. ¶ ***jû: khekte.*** युः खेक्त्य । The rice burned. भात डढ्यो ।
See: ?? ??

खेःन्य ***khêːnɛ*** (***khekt***) vt. hang. झुरङ्याउनु. ¶ ***ʔuŋʌ pūndƶʌ-bi mʌkʌi khektu.*** उङ पुन्जबि मकै खेक्तु । I hang corn on the rack over the oven. म सराङमा मकै झुरङ्याउँछु । ¶ ***ʔīːtsi-ʔɛ gə kheki.*** इऽचिञ्य ग्यो खेकि । We hang the clothes. हामीले लुगा झुरङ्याउँछौं । 1s: ***khektu*** खेक्तु 1d: ***kheki*** खेकि
See: 44 158

खेःन्न्य ***khênnɛ*** (***khett***) vt. cover one's head. ओढ्नु. ¶ ***daksu soɔçkilo tsopdem khênnɛ mʌttʉ.*** दाक्सु स्वाह्इकिलो चोप्देम् खेःन्न्य मत्त्यु । When we greet people, we have to cover our head with a hat. ढोग गर्दा टोपी ओढ्नु पर्छ । ¶ ***ʔʌnāːm wə jāːtɛlo ghūm khet.thertɛnu.*** अनम् व्यो यात्यलो घुम् खेत्थेर्त्यनु । Long ago when it rained, people used to cover themselves with bamboo rain ponchos. उहिले पानी पर्दा घुम ओढ्थे । 1s: ***khettu*** खेत्तु 1d: ***khetsi*** खेचि

खेन्य ***khenɛ*** (***khe***) vt. steal. चोर्नु. ¶ ***khespə-ʔɛ khɛptsi khetɛ.*** खेस्प्योञ्य ख्याप्चि खेत्य । The thief stole money. चोरले पैसा चोऱ्यो । 1s: ***kheŋʌ*** खेङ 1d: ***kheji*** खेयि
See: 38 152

खेम्न्य ***khēmnɛ*** (***khem***) vt. tie. बाँध्नु. ¶ ***ƙhūŋ kēllo, gə̄ːthɛ-po tshēlmɛ ghʌra-bi khēmnɛ mʌttʉ.*** झुङ् केल्लो, ग्योऽथ्यपो छेल्म्य घराबि खेम्न्य मत्त्यु । When there is a storm, we have to tie the cowshed mat to the beam. हावाहुरी चल्दा गोठको चित्र घरामा बाँध्नु पर्छ । 1s: ***khemu*** खेमु

खेम्न्य ***khēmnɛ*** (***khemt***) vt-i. [Gram: normally used in inverse negative forms] be clumsy, break whatever one touches. कुनै पनि वस्तु (कसैको हातमा) नटिक्नु. ¶ ***ʔʌ̄m mâŋ-ʔɛːjo mukhēmdʉ.*** अम् माःङ्ग्यायो मुखेम्द्यु । He breaks everything he touches. (Nothing lasts in his hands) उसको हातमा केहि पनि टिक्दैन । ¶ ***ʔûŋ mâŋ-ʔɛːjo mʌkhēmŋʌ.*** उःङ् माःङ्ग्यायो मखेम्ङ । Nothing lasts in my hands. मेरो हातमा केहि पनि टिक्दैन । 1s: ***mʌkhēmŋʌ*** मखेम्ङ

खेर्न्य ***khērnɛ*** (***kher***) vi. be stuck, be in tight spot. अष्ठेरोमा पर्नु. ¶ ***rôːlēm-bi kherʌtʌ.*** रोःल्याम्बि खेरत । I was stuck on the path on the cliff. भीरको अष्ठेरो बाटोमा अड्केँ । ¶ ***rôːlūŋ kep-pɛ ɦʌs khêrtɛ.*** रोःलुङ् केप्प्य हस् खेःर्त्य । The rock climber was stuck on the rock face. चट्टान चढ्ने मान्छे अड्क्यो । ¶ ***noktsə ɦōːtɛlo, nôː tsoɔ̄rnɛ khɛptsi mugōːwɛnʌ kherʌtʌ.*** नोक्च्यो होऽत्यलो, नोः च्वार्न्य ख्याप्चि मुगोऽव्यन खेरत । When the money lender came and I had no money to pay back the debt, I was in a tight spot. साहु आउँदा ऋण तिर्न पैसा नभएकोले अष्ठेरोमा परेँ ।

खैन्य ***khʌ̄inɛ*** (***khʉn***) vi. fall down. ढल्नु, निन्द्राले झुल्नु, गाडिनु. ¶ ***tōŋbɛ tuŋutʌnʌ ʔûŋ khʉ̄ːstʌ.*** तोङ्ब्य तुङुतन उःङ् ख्युऽस्त । After I drank tongba, I fell down. म तोङ्बा खाएर ढलेँ । ¶ ***kānla-bi tsətstsə thūːtɛlo ʔudhōŋlʌ khʉ̄ːstɛ.*** कान्लाबि च्योच्च्यो थुऽत्यलो उधोङ्ल ख्युऽस्त्य । When the child fell from the terrace wall, he fell headfirst. कान्लामा बच्चा लड्दा टाउकोबाट गाडियो । ¶ ***tōŋbɛ-ʔɛ sêːtɛnʌ ʔudhōŋlʌ khʉ̄ːstɛ.*** तोङ्ब्यञ्य सेःत्यन उधोङ्ल ख्युऽस्त्य । He was drunk on tongba and fell headfirst. तोङबाले मातेर उधोमएटे भयो । 1s: ***khʌ̄iŋʌ*** खैङ
See: 100 214

खैन्य ***khʌ̄inɛ*** (***khʉnt***) vt. stick (a pole) into the ground. गाड्नु. ¶ ***ʔīːtsi-ʔɛ bʌ̂i poɔ̂ide kilo khʉ̄ːsti.*** इऽचिञ्य बैः प्वाःइदे किलो ख्युऽस्ति । We planted a pole to tie up the cows. हामीहरुले गाइ बान्ने किलो गाड्यौं । ¶ ***ʔʌmiski dʌla muʔâmwɛsi, ʔʌnêl simʉwɛ khʌ̄ndʉ.*** अमिस्कि दला मुञ्ःम्व्यसि, अन्योःल् सिम्युव्य खन्द्यु । Yesterday he did not go to sleep on time, so today he is dozing off. हिजो छिटो सुतेन, आज (निद्राले) उङ्दैछ । ¶ ***ʔuŋʌ simʉwɛ khʌ̄ndu.*** उङ सिम्युव्य खन्दु । I doze off. म उङ्छु । 1s: ***khʌ̄ndu*** खन्दु 1d: ***khʉ̄ːtsi*** ख्युऽचि
See: 113 227

■ खैसिन्य ***khʌ̄isinɛ*** (***khʉnt-si***) vr. go into the ground. गाडिनु. ¶ ***ghotsa khʌ̄ikilo, pək gəkde-bi bhʌ̄ŋtɛ khʌ̄isi.*** घोचा खैकिलो, प्योक् ग्योक्देबि भङ्त्य खैसि । When we stick the cowshed pole into the ground, it goes in nicely. घोचा गाड्दा मट्यौलीमा राम्ररी गाडिन्छ । 1s: ***khʌ̄isiŋʌ*** खैसिङ
See: ?? ??

खोःन्य ***khôːnɛ*** (***khok***) vt. ❶ shave, cut (hair, mustache). खौरनु. ❷ grate. कोर्नु. ¶ ***ʔuŋʌ ʔʌdhōːsʌm khogu.*** उङ अधोऽसम् खोगु । I shave my hair. म कपाल खौरन्छु । 1s: ***khogu*** खोगु 1d: ***khəki*** ख्योकि
See: 83 197

■ खोःन्सिन्य ***khônsinɛ*** (***khok-si***) vr. shave. दाह्री जुँगा काट्नु. ¶ ***ʔûŋ khônsinɛ mʌttʉ.*** उःङ् खोःन्सिन्य मत्त्यु । I have to shave. मेरो दाह्री जुँगा काट्नुपर्छ ।
See: 263 305

खोऽन्य ***khōːnɛ*** (***khəŋ***) vi. come (to a higher place). माथी आउनु. ¶ ***ʔʌmiski ʔikām-bi khəŋʌtʌ.*** अमिस्कि इकम्बि ख्योङत । Yesterday I came up to your house. हिजो तिम्रो घरमा (माथि) आएँ । 1s: ***khōŋŋʌ*** खोङ्ङ
See: 77 191

खोऽन्य ***khōːnɛ*** (***khəŋt***) vt. bring (to a higher place). माथी ल्याउनु. ¶ ***ʔuŋʌ sāŋ khônta.*** उङ सङ् खोःन्त । I brought up the firewood. मैले दाउरा (माथि) ल्याएँ । 1s: ***khōndu*** खोन्दु
See: ?? ??

ख्यन्य ***khɛnɛ*** (***khɛ***) vi. be bitter. तीतो. ¶ ***rām khā:tɛ.*** रम् खात्य । It is too salty. नून तीतो भयो । ¶ ***têmphɛr khɛpɛ gø.*** त्याःम्फ्यार् ख्यप्य ग्यो । Bitter gourd is bitter. तिते तीतो हुन्छ । 3s: ***khā:te*** खात्य 4s: ***khɛ*** ख्य
See: ?? ??

ख्याःन्न्य ***khênnɛ*** (***khɛtt***) vt. block, squeeze into (as in a door). थुन्नु, च्याप्नु. ¶ ***ku khɛçsʌ dhi mânpɛ gø.*** कु ख्याह्इस धि म्युःन्प्य ग्यो । A pond was formed by blocking the water. पानी थुनेर पोखरी बनाएको छ । ¶ ***bali-bi bâi mʌwō:nɛpo lagi lēm khênpɛ gø.*** बालिबि बै: मवोऽन्यपो लागि ल्याम् ख्याःन्प्य ग्यो । The path is blocked so that the cow cannot go into the crops. बालीमा गाई नपस्नको लागि बाटो थुनिएको छ । ¶ ***tsøtstsøpo ʔukhār laskʌ-ɛ khɛttɛnʌ koōr tshʉkte.*** च्योच्च्योपो उखर् लास्कस्य ख्यात्त्यन क्वार् छ्युक्त्य । The child injured his hand by trapping it in the door. बच्चाको हात ढोकाले च्यापेर घाउ भयो । ¶ ***ʔām-ʔɛ ʔû: ʤhō:ŋʉlo ʔutshēu tshī:mʉ mʌnʌ ʔukuna khɛttʉ.*** ञम्स्य ऊ: भयोऽङ्युलो उछेउ छिऽम्यु मन उकुना ख्यात्त्यु । When he ploughs the field, he ploughs tightly from the first row up to the terrace wall. उसले राम्ररी छेउकुना बारी जोत्छ ।
See: 20 134

■ ख्याःन्सिन्य ***khênsinɛ*** (***khɛtt-si***) vr. be blocked. थुनिनु. ¶ ***ku khɛçsipɛ gø.*** कु ख्याह्इसिप्य ग्यो । The water has been blocked. पानी थुनिएको छ । ¶ ***ku khêntɛsi.*** कु ख्याःन्त्यसि । Water collected. पानी जम्यो । 3s: ***khêntɛsi*** ख्याःन्त्यसि
See: ?? ??

ख्याःम्न्य ***khêmnɛ*** (***khɛp***) vt. be about to. हुनै लागेको. ¶ ***leŋaksi dāmnɛ khē:bʉ.*** लेङाक्सि दम्न्य ख्याब्यु । The banana is about to ripen. केरा पाक्नै लाग्यो । ¶ ***kø toônnɛ khē:bʉ.*** क्यो त्वाःन्न्य ख्याब्यु । The day is about to break. उज्यालो हुन लाग्यो । ¶ ***ʔûŋ bides khoônnɛ khɛbu.*** उःङ् बिदेस् ख्वाःन्न्य ख्यबु । I am about to go abroad. विदेश जानै लागेँ । ¶ ***ʔên ʔûŋ ʔâmsinɛ khɛbu.*** ञ्याःन् उःङ् ञःम्सिन्य ख्यबु । I am about to go to sleep now. ञब म सुत्न लागेको छु ।
See: 11 125

ख्यालन्य ***khēlnɛ*** (***khɛl***) vt. press. पेल्नु. ¶ ***kōl-bi tori khēlsʌ tēl lênnɛ mʌttʉ.*** कोल्बि तोरि ख्यालस तेल् ल्याःन्न्य मत्त्यु । We extract oil by crushing the mustard seed in the seed-crusher. कोलमा तोरी पेलेर तेल निकाल्नुपर्छ । ¶ ***ʔām-ʔɛ khespø khêltɛnʌ brâ: sîŋte.*** ञम्स्य खेस्प्यो ख्याःल्त्यन ब्रा: सिःङ्त्य । He pressured the thief and asked him questions. उसले चोरलाई पेलेर कुरा सोध्यो । 1s: ***khɛlu*** ख्यलु
See: 18 132

ख्रःन्न्य ***khrânnɛ*** (***khritt***) vt. count. गन्नु. ¶ ***ʔuŋʌ breptso tārsʌ khrʌttu.*** उङ ब्रेप्चो तर्स ख्रत्तु । I count on my fingers. म ञैँलामा गन्ति गर्छु । ¶ ***ʔuŋʌ khɛptsi khrʌttu.*** उङ ख्याप्चि ख्रत्तु । I count money. म पैसा गन्छु । ¶ ***ʔām-ʔɛ dipawali-bi bāŋpɛ deusi khrʌttʉ.*** ञम्स्य दिपावालिबि बङ्प्य देउसि ख्रत्त्यु । He recites the deusi very well during the Dipavali festival. दीपावालीमा उसले राम्ररी देउसी भट्ट्याउँछ । 1s: ***khrʌttu*** ख्रत्तु 1d: ***khritsi*** ख्रिचि
See: 66 180

ख्रम्न्य ***khrāmnɛ*** (***khrimt***) vt. step on. टेक्नु (भाँचिने गरी). ¶ ***ʔuŋʌ sisa khrâmtʌ.*** उङ सिसा ख्रःम्त । I stepped on the glass. मैले सिसा कल्छें । ¶ ***bâipo sêl-ʔɛ fiilo khrâmtɛ.*** बै:पो स्याःल्स्य हिलो ख्रःम्त्य । The cow stepped on the mud. गाईको खुट्टाले हिलो कुल्च्यो । ¶ ***ʔā:po ʔʌsêl-ʔɛ ʤhikra khrâmtɛ.*** ञापो ञस्याःल्स्य झिक्रा ख्रःम्त्य । I stepped on the twig. मैले झिक्रा कुल्चे । ¶ ***ʔʌmupu ŋestɛnʌ noktsho-ʔɛ rotʌlʌm ʔikhrimʌtʌ.*** ञमुपु ङेस्त्यन नोक्छोस्य रोतलम् इख्रिमत । The shaman healed my indigestion. पेट दुखेर धामीले मलाई सिया मन्सायो । ¶ ***ʔuŋʌ fiilo khrâmtʌnʌ bhoōrʤem ʔimʉstʌ.*** उङ हिलो ख्रःम्तन भ्वार्ज्याम् इम्युस्त । I stepped in the mud and got a rash. फोहोर कुल्चेर मलाई हिलो लाग्यो । 3s: ***khrāmdʉ*** ख्रम्द्यु 1d: ***khrimi*** ख्रिमि
See: 68 182

ख्रिन्य ***khrinɛ*** (***khri***) vt. help walk (a child or a disabled person). डोऱ्याउनु. ¶ ***tsøtstsø-ʔɛ lɛmthinɛ mutsē:bʉ, khrinɛ mʌttʉ.*** च्योच्च्योस्य ल्याम्थिन्य मुच्याब्यु, ख्रिन्य मत्त्यु । When a child can't walk yet, we have to help it walk. केटाकेटीले हिड्न सक्दैनन्, डोऱ्याउनु पर्छ । ¶ ***tsøtstsø-fiɛm lēmthinɛ mutsê:pnu, thinu, wɛtē: khrinɛ mʌttʉ.*** च्योच्च्योह्याम् ल्याम्थिन्य मुच्या:प्नु, थिनु, व्यत्या ख्रिन्य मत्त्यु । When children cannot yet walk and fall down, we have to help them walk slowly. हिंड्न नसक्ने बच्चाहरुलाई बिस्तरै डोऱ्याउनुपर्छ ।
See: 57 171

ख्रुउन्य ***khrū:nɛ*** (***khrʉŋt***) vt. eat by crunching, chomp on. चपाउनु. ¶ ***ʔām-ʔɛ khoōrpɛ khā:bu khrûntɛ.*** ञम्स्य ख्वार्प्य खाबु ख्रु:न्त्य । He made crunching sounds as he ate the fried snack. उसले भुटेको खाजा चपायो । ¶ ***ʔuŋʌ bʌdʌm khrūndu.*** उङ बदम् ख्रुन्दु । I chomp on peanuts. म बदम चपाउँछु । 1d: ***khrūndu khrʉŋi*** ख्रुन्दु ख्र्युङि
See: ?? ??

ख्रेःन्य ***khrê:nɛ*** (***khrek***) vt. bite into. टोकेर खानु. ¶ ***ʔuŋʌ mʌkāi khregu.*** उङ मकै ख्रेगु । I bite into the corn. म मकै टोकेर खान्छु ।
See: 36 150

ख्वाःन्न्य ***khroônnɛ*** (***khrøtt***) vt. thread the weft through the warp. तान बुन्न धागो मिलाउनु. ¶ ***ʔuŋʌ søle khroɔttu.*** उङ स्योले ख्वात्तु । I thread the weft through the warp. म धागो मिलाउँछु । 1s: ***khroɔttu*** ख्वात्तु
See: 89 203

ख्वाःम्न्य ***khroʔmnɛ*** (***khrɵpt***) vt. cover. छोप्नु. ¶ ***ʔuŋʌ sāŋku khroɔptʌ.*** उङ साङ्कु ख्वाप्त । I covered the tea. मैले चिया छोपेँ । ¶ ***lup-bim tsi bhāŋtei khroʔmnɛ mʌttɯ.*** लुप्बिम् चि भङ्तेइ ख्वाःम्न्य मत्त्यु । We have to tighly cover the alcohol in the jar. घैटोको जाँड राम्रोसंग बन्द गर्नुपर्छ । ¶ ***jû: khʌpkilo khroʔmnɛ mʌttɯ.*** यु: खप्किलो ख्वाःम्न्य मत्त्यु । When we cook rice we have to cover it. भात पकाउदा छोप्नु पर्छ ।
See: ?? ??

ख्लःन्न्य ***khlânnɛ*** (***khlit***) vi. be twisted, sprained (joint), go the wrong way (machine, key). मर्किनु. ¶ ***ʔʌtāmtsu khliste.*** अतम्चु ख्लिस्त्य । My knee is sprained. मेरो घुँडा मर्क्यो । ¶ ***ʔutshāmru khliste.*** उछम्रु ख्लिस्त्य । He twisted his back. उसको ढाँड सर्कियो ।
Syn: ***lit***.
See: 52 166

ख्लःन्न्य ***khlânnɛ*** (***khlitt***) vt. ❶ lock up. लगाउनु. ❷ bury. जमीनमा गाडेर मृत संस्कार गर्नु. ¶ ***ʔuŋʌ laskʌ-bi tsabi khlʌttʌ.*** उङ लास्कबि चाबि ख्लत्त । I locked the door. मैले ढोकामा चाबी लगाएँ । ¶ ***mʌçpɛ fiʌs ʔʌmiski khlʌttɛnu.*** मह्इप्य हस् अमिस्कि ख्लत्त्यनु । They buried the deceased person yesterday. मृतकलाई हिजो जमीनमा गाडेर मृत संस्कार गरे । 1s: ***khlʌttu*** ख्लत्तु 1d: ***khlitsi*** ख्लिचि
See: 66 180

ख्लम्न्य ***khlāmnɛ*** (***khlɯm***) vt. bury. खाडलमा पुर्नु. ¶ ***ʔām-ʔɛ kʌlʌm-bi khos khlûmtɛ.*** अम्अ्य कलम्बि खोस् ख्ल्युःम्त्य । He buried the taro in the pit. उसले पिँडालु खाडलमा भरडारण गऱ्यो । 1s: ***khlumu*** ख्लुमु 1d: ***khlɯmi*** ख्ल्युमि
See: 106 220

ख्लेःम्न्य ***khlêmnɛ*** (***khlep***) vt. sharpen, peel. ताछ्नु. ¶ ***betho-ʔɛ kɔɔrtsoɔ̄m khlebutʌ.*** बेथोअ्य क्वार्च्वाम् ख्लेबुत । I sharpened the wooden spatula with a khukuri. खुकुरीले दाबिलो ताछें । ¶ ***seudana khlebutʌ.*** सेउदाना ख्लेबुत । I peeled an apple. स्याउ ताछेँ । ¶ ***tsok-ʔɛ fiʌlo khlebu.*** चोक्अ्य हलो ख्लेबु । I sharpen the plough with an adze. म बासिलाले हलो ताछ्छु ¶ ***kɛrdo-ʔɛ ki khlebutʌ.*** क्यार्दोअ्य कि ख्लेबुत । I peeled the potato with a knife. कर्दोले आलु ताछेँ । Syn: ***tsokt***. 1s: ***khlebutʌ*** ख्लेबुत 1d: ***khlepiti*** ख्लेपिति
See: 34 148

ख्लेऽन्य ***khlē:nɛ*** (***khleŋ***) vt. wrap (for burial). कात्रोमा बेर्नु. ¶ ***ʔāmsuʔɛ sispɵ khlām.gɵ-bi khlêŋtɛsu.*** अम्सुअ्य सिस्प्यो ख्लम्ग्योबि ख्लेःङ्त्यसु । They wrapped the corpse in a burial cloth. उनिहरुले शवलाई कात्रोमा बेरे ।

ख्लोःन्य ***khlô:nɛ*** (***khlok***) vt. beat. कुट्नु, हान्नु. ¶ ***sʌmkhrʌ-bi thalʌm-ʔɛ dɛ khlô:ktɛ.*** सम्ख्रबि थालम्अ्य ज्य ख्ल्योःक्त्य । He beat the grains in the mortar with the pestle. ओखलमा मुसलले अन्न कुट्यो । ¶ ***lɛthi-ʔɛ khlô:ktɛ.*** ल्यथिअ्य ख्ल्योःक्त्य । He kicked him. लात्तिले हान्यो । 1s: ***khlogu*** ख्लोगु 1d: ***khlɵki*** ख्ल्योकि
See: 83 197

ख्ल्याःन्न्य ***khlênnɛ*** (***khlɛt***) vt. burn. आगोले पोल्नु. ¶ ***mi-ʔɛ ʔikhlestʌ.*** मिअ्य इख्ल्यास्त । I got burnt by the fire. मलाई आगोले पोल्यो । ¶ ***ʔûŋ bhlʌçpɛ ku-ʔɛ ʔikhlestʌ.*** उःङ भ्लह्इप्य कुअ्य इख्ल्यास्त । I got burnt by boiling water. उम्लेको पानीले मलाई पाल्यो । ¶ ***jû: khî:ptɛlo ʔukhār mi-ʔɛ khlê:tɛ.*** यु: खि:प्त्यलो उखर् मिअ्य ख्ल्याःत्य । His hand was burnt by the fire as he cooked the meal. खाना पकाउँदा उसको हात आगोले पोल्यो ।
See: 12 126

ख्ल्याःन्न्य ***khlênnɛ*** (***khlɛt***) vt. make a mistake. बिराउनु. ¶ ***khɵleŋʌ jû: bîŋtʌnu molo tû: tsāi khlê:tuŋtʌ rʌitshʌ.*** ख्योलेङ यु: बि:ङ्तनु मोलो तु: चै ख्ल्याःतुङ्त रैछ । I gave food to everybody, but I apparently missed one person. सबैलाई भात दिएँ तर एकजनालाई बिराएँ छु । ¶ ***ʔām-ʔɛ brâ: khlê:tenʌ kîn phʉkte.*** अम्अ्य ब्रा: ख्ल्याःत्यन कि:न् फ्युक्त्य । He misspoke and there was a dispute. उसले कुरा बिगारेर झगडा भयो । Syn: ***wak***. 1s: ***khlê:tʌ*** ख्ल्याःत 1d: ***khlɛsti*** ख्ल्यास्ति
See: 12 126

ख्ल्याःन्न्य ***khlênnɛ*** (***khlɛt***) vt. scrape. खुर्कनु, खुइलाउनु, ताछ्नु. ¶ ***pô: fiʌçsʌ khlê:tenu.*** पो: हह्इस ख्ल्याःत्यनु । They burned the pig's hair and scraped its skin. सुँगुर पोलेर खुर्काए । ¶ ***ki jâ: mʉkilo kānla khlênnɛ mʌttɯ.*** कि या: म्युकिलो कान्ला ख्ल्याःन्न्य मत्त्यु । When we plant potatoes, we have to scrape the terrace wall. आलु रोप्दा कान्लो ताछ्नुपर्छ ।
See: 12 126

ख्ल्याम्न्य ***khlēmnɛ*** (***khlɛm***) vt. hurt, curse. बिगार्नु. ¶ ***ʔʌnām khlēm lʉnɛ gō:therte.*** अनम् ख्ल्याम् ल्युन्य गोऽथेर्त्य । In the olden days, people used to curse each other. उहिले भेदेर बिगार्छ भन्ने विश्वास गर्थे । 1s: ***khlɛmu*** ख्ल्यमु
See: 14 128

ख्वाःन्न्य ***khoônnɛ*** (***khɵt***) vi. go. जानु. ¶ ***ʔûŋ kām sēi-bi khɵstʌ.*** उःङ् कम् सेइबि ख्योस्त । I went to see the house. म घर हेर्न गएँ । ¶ ***ʔûŋ kʌledɛ khoôiŋʌ.*** उःङ् कलेज् ख्वाःइङ । I go to college. म कलेज जान्छु । ¶ ***ʔām phʌrʌm khêi mʉk-bi dorphu bʌdɛar khɵste.*** अम् फरम् ख्याःइ म्युक्बि दोर्फु बजार् ख्योस्त्य । He went to Dorphu bazaar to sell ginger. ऊ अदुवा बेच्न दोर्फु बजार गयो । ¶ ***ʔām kitap ʔāŋ-bi pʌsʌl khɵste.*** अम् किताप्

ञड्बि पसल् ख्योस्त्य । He went to the bookshop to buy books. ऊ किताप किन्न पसल गयो । 1s: ***khoɔ̂iŋʌ*** ख्वाःइङ
See: 73 187

■ दु: ख्वाःन्न्य ***dû: khoɔ̂nnɛ*** (***khot (dû:)***) be efficient. मेलो सर्नु. ¶ ***ʔʌnêl rê: jâ: mʉnɛ dû: khɵstɛ.*** ञन्योःल् च्योः याः म्युन्य दु: ख्योस्त्य । Today people planted rice very efficiently. ञाज धान रोप्ने मेलो सच्यो । ¶ ***ʔikdû: khɵstɛ.*** इक्दु: ख्योस्त्य । We were efficient. हाम्रो मेलो सच्यो ।

ख्वाःन्न्य ***khoɔ̂nnɛ*** (***khɵtt***) vt. take away. लग्नु. ¶ ***nêr-ʔɛ ghrō:dʉ khoɔttɛ.*** न्योःर्ञ्य घ्रोऽद्यु ख्वात्त्य । The tiger took away the goat. बाघले बाख्रा लग्यो । ¶ ***kō:ro-ʔɛ bhẽŋsi khoɔttɛ.*** कोऽरोञ्य भेङ्सि ख्वात्त्य । The landslide swept away the paddy fields. पहिरोले खेत लग्यो । ¶ ***ʔiskul-bi jâ: mʉnɛ jakki pūŋmɛpo ʔukhāŋ khoɔttʌ.*** इस्कुल्बि याः म्युन्य याक्कि पुङ्म्यपो उखाङ् ख्वात्त । I took a small flower plant to school to plant. स्कुलमा रोप्नलाई सानो फूलको बिरुवा लगैं । ¶ ***ʔām-ʔɛ nʌspʌti khêi mʉnɛ dorphu bʌdʉar khoɔtte.*** ञम्ञ्य नस्पति ख्याःइ म्युन्य दोर्फु बजार् ख्वात्त्य । He took pears to sell at Dorphu bazaar. उसले नास्पती बेच्न दोर्फु बजार लग्यो । 1s: ***khoɔttu*** ख्वात्तु
See: 89 203

ख्वाःम्न्य ***khoɔ̂mnɛ*** (***khɵp***) vt. gather. बटुल्नु, जम्मा पार्नु. ¶ ***saphulem khobutʌ.*** साफुलेम् खोबुत । I gathered dry leaves. मैले पत्कर सोहोरैं । ¶ ***mêl mʉnɛ fiʌs khobutʌnu.*** म्योःल् म्युन्य हस् खोबुतनु । I gathered people to have a discussion. सल्लाह गर्न मान्छेहरु बटुलैं । ¶ ***ʔuŋʌ ghole nô: khobutʌ.*** उङ घोले नो: खोबुत । I have acquired a lot of debt. मैले धेरै ऋण बटुलैं । ¶ ***ʔām-ʔɛ bhẽnde khê:ptɛnu.*** ञम्ञ्य भेन्दे ख्योःप्त्यनु । He gathered the sheep. उसले भेडाहरु बटुल्यो ।
See: 81 195

■ ख्वाःम्सिन्य ***khoɔ̂msinɛ*** (***khɵp-si***) vr. gather. जम्मा हुनु. ¶ ***fiʌs-fiɛm rê: jâ: mʉnɛ khoɔ̂mtɛnnu.*** हस्ह्याम् च्योः याः म्युन्य ख्वाःम्त्यान्नु । People gathered to plant rice. मान्छेहरु धान रोप्नु जम्मा भए ।
See: 267 309

ख्वार्न्य ***khoɔ̄rnɛ*** (***khɵr***) vt. snore. parch, fry. घुर्नु. भुट्नु. ¶ ***ʔām ʔipdɵktɛlo khêrtɛ.*** ञम् इप्द्योक्त्यलो ख्योःर्त्य । He snored while sleeping. ऊ निदाउँदा घुच्यो । ¶ ***ʔām-ʔɛ khabu khêrtɛ.*** ञम्ञ्य खाबु ख्योःर्त्य । He fried up a snack. उसले खाजा भुट्यो । ¶ ***ʔām-ʔɛ ʔûŋ khabu ʔikhêrsɵstʌ.*** ञम्ञ्य उःङ् खाबु इख्योःर्स्योस्त । He fried up snacks for me. उसले मलाई खाजा भुटीदियो । ¶ ***ʔāmsu ʤhām.lʌ mʉssulo phārki-bi khoɔ̄r lûiti.*** ञम्सु झम्ल म्युस्सुलो फर्किबि ख्वार् ल्युःइति । They got smeared in dirt while wrestling. उनीहरू लाप्पा खेल्दा धूलोमा दलादल गरे । ¶ ***tsɛnupɛ koɔ̄i khʌpkilo mʌsʌlʌ-kolo tēl-bi phoɔ̄l-tō: khoɔ̄rnɛ mʌttʉ.*** च्यनुप्य क्वाइ खप्किलो मसलकोलो तेल्बि फ्वाल्तोऽ ख्वार्न्य मत्त्यु । We have to parch curry in oil with spices to make it tasty. मीठो तरकारी पकाउँदा मसलासँग तेलमा चलाउँदै भुट्नुपर्छ। 1s: ***khoɔ̄rŋʌ khoru*** ख्वार्ङ खोरु
See: 86 200

ख्वाल्न्य ***khoɔ̄lnɛ*** (***khɵl***) vt. transport. ओसार्नु. ¶ ***ʔispɵ-ʔɛ ʤɛ mʌri khō:lʉ.*** इस्प्योञ्य ज्य मरि ख्योऽल्यु । The mouse carries a lot of grain. मुसोले धेरै अन्न ओसार्छ । ¶ ***kʌ̄m mʉnɛ lūŋ ʧrʌk-ʔɛ khō:lʉ.*** कम् म्युन्य लुङ् ट्रक्ञ्य ख्योऽल्यु । The truck transports the stones to build a house. घर बनाउन ट्रकले ढुङ्गा ओसार्छ । ¶ ***ʔām-ʔɛ ʔʌbrâ: khêltɛ.*** ञम्ञ्य ञब्रा: ख्योःल्त्य । He reported my words to other people. उसले मेरो कुरा ओसाऱ्यो । ¶ ***tshoɔmpulêm-ʔɛ ʔûn-ti khêltɛnu.*** छ्वाम्पुले:म्ञ्य उःन्ति ख्योःल्त्यनु । The ants carried their eggs. कमिलाले आफ्नो अण्डा ओसाऱ्यो । 1s: ***kholu*** खोलु
See: 87 201

- ग -

ग:न्न्य ***gânnɛ*** (***gʉt***) vt. reach. भ्याउनु. ¶ ***tsətstsə-ʔɛ pūndʑʌ gânnɛ mutsē:bʉ.*** च्योच्च्योॠय पुन्ज ग:न्न्य मुच्याब्यु । The child cannot reach the rack above the hearth. बच्चाले सरङ छुन सक्दैन । ¶ ***kakthʌm sēinɛ mʌs-ri-ʔɛ mugû:twɛ.*** काक्थम् सेइन्य मस्रिॠय मुग्युःत्व्य । It was too far away to see. टाढा हेर्न आँखाको तेजले भ्याएन । 1s: ***gudu*** गुदु 1d: ***gʉtsi*** ग्युचि
See: 104 218

ग:म्न्य ***gâmnɛ*** (***gʉp***) vt. hide. लुकाउनु. ¶ ***ʔām-ɦiɛm-ʔɛ brâ: gû:ptɛnu.*** ॲम्ह्याम्ॠय ब्रा: ग्युःप्त्यनु । They hid information. उनीहरुले कुरा लुकाए । ¶ ***ʔām-ʔɛ kheptsi gû:ptɛ.*** ॲम्ॠय ख्याप्चि ग्युःप्त्य । He hid the money. उसले पैसा लुकायो 1s: ***gubu*** गुबु 1d: ***gʉpi*** ग्युपि
See: 103 217

■ ग:म्सिन्य ***gâmsinɛ*** (***gʉp-si***) vr. hide. लुक्नु. ¶ ***ʔī:tsi pê:p-go-bi gʉpsîiti*** इःचि प्या:प्गोबि ग्युप्सि:इति We hid in the bamboo grove. हामी बाँसको झाङभित्र लुक्यौं ।
See: 258 300

गल्न्य ***gālnɛ*** (***gʉl***) vt. cover, hide from sight. ढाक्नु, छोप्नु. ¶ ***ʔʌnêl kôm-ʔɛ dhâm gʉltɛnʌ sāŋgʌr mutoônnu.*** ॲन्योःल् क्योःम्ॠय धाःम् ग्युःल्त्यन साङ्गर् मुत्वाःन्नु । The stars are not visible today as the clouds hide the sky. ॲाज बादलले ॲाकाश ढाकेर तारा देखिदैनन् । ¶ ***ʔī:tsi-ʔɛ mɛ tsətstsə gə-ʔɛ gʉliti.*** इऽचिॠय म्य च्योच्च्यो ग्योॠय ग्युलिति । We covered the child with a piece of cloth. हामीदुईले त्यो बच्चालाई लुगाले ढाक्यौं । ¶ ***dzhūŋ noōm-bi tsətstsə gə-ʔɛ gālnɛ mʌttʉ.*** झुङ् न्वाम्बि च्योच्च्यो ग्योॠय गल्न्य मत्त्यु । We have to cover children with clothes in cold weather. जाडो याममा बच्चालाई लुगा ॲाढाउनु पर्छ । 1s: ***gulu*** गुलु 1d: ***gʉli*** ग्युलि
See: 109 223

■ गल्सिन्य ***gālsinɛ*** (***gʉl-si***) vr. cover oneself. गुट्मुटिनु, ढाकिनु. ¶ ***dzhūŋ lō:tɛlo sirʌk-gobi gālsiŋʌtʌ.*** झुङ् लोऽत्यलो सिरक्गोबि गल्सिङत । When it was cold, I covered myself in a quilt. जाडो लाग्दा सिरकभित्र गुट्मुटिएँ । ¶ ***nōŋ jā:tɛlo sirʌk-goju gālden-siŋʌtʌ.*** नोङ् यात्यलो सिरक्गोयु गल्देन्सिङत । When it snowed, I kept myself covered in a quilt. हिउँ पर्दा सिरकभित्र गुट्मुटिएर बसेँ । 1s: ***gālsiŋʌtʌ*** गल्सिङत
See: 261 303

गे:न्य ***gê:nɛ*** (***gek***) vi. hatch. उम्रिनु, कार्नु. ¶ ***phɵpo bup.la gektɛnu.*** फ्योपो बुप्ला गेक्त्यनु । The chicks hatched. कुखुराले चल्ला कोरल्यो । ¶ ***lū:dzʌpo ʔuboɔp gektɛnu.*** लुऽजपो उब्बाप् गेक्त्यनु । The millet seeds germinated. कोदो उम्रियो ।
See: 28 142

गेइन्य ***gēinɛ*** (***gent***) vt. keep, save. पाल्नु, जोगाउनु. ¶ ***kām phēr-bi pūŋmɛ gēinɛ mʌttʉ.*** कम् फ्यार्बि पुङ्म्य गेइन्य मत्त्यु । We have to keep flowers near the house. घर नजिकमा फूल जोगाउनुपर्छ । ¶ ***rām-ʔɛ dû:t-po lagi bâi gêntɛ.*** राम्ॠय द्युःत्पो लागि बैः गेःन्त्य । Ram kept a cow for milk. रामले दूधको लागि गाई पाल्यो । 1s: ***gēndu*** गेन्दु
See: 46 160

ग्या:न्न्य ***gênnɛ*** (***gɛt***) vi. have free time. भ्याउनु, फुर्सत हुनु. ¶ ***ʔīn tsemsinɛ ʔigêi.*** इन् चेम्सिन्य इग्या:इ । You have time to play. तिमी खेल्न भ्याउँछौ । Syn: ***jitt***. 1s: ***gêiŋʌ*** ग्या:इङ 1d: ***gɛtsi*** ग्यचि

ग्याइन्य ***gēinɛ*** (***gent***) vt. go frequently. धाउनु. ¶ ***tsətstsə-ɦiɛm-ʔɛ kāmbi-kʌ ʔiskul gênnu.*** च्योच्च्योह्याम्ॠय कम्बिक इस्कुल् ग्या:न्नु । The children go to school from their homes. केटाकेटीहरुले घरबाट स्कुल धाउछन् । ¶ ***kēm mʉk-bi ʔām-ʔɛ dô:t gēndʉ.*** क्याम् म्युक्बि ॲम्ॠय दो:त् ग्यान्द्यु । He often goes to Khumbu for work. काम गर्नलाई उसले खुम्बु धाउँछ । 1s: ***gēndu*** ग्यान्दु 1d: ***gē:tsi*** ग्याचि
See: 23 137

ग्योन्य ***gənɛ*** (***gə***) vi. be (inanimate). हुनु. ¶ ***dēl phēr-bi ku gənɛ mʌttʉ.*** देल् फ्यार्बि कु ग्योन्य मत्त्यु । There has to be a water source near villages. गाउँ नजिक पानीको स्रोत हुनु पर्छ । 3s: ***gō:tɛ*** गोऽत्य
See: ?? ??

ग्लम्न्य ***glāmnɛ*** (***glʉmt***) vt. ❶ brood. ॲोथारो बस्नु. ❷ protect. छहरी दिनु. ¶ ***phə-ʔɛ ʔuti glâmtɛ.*** फ्योॠय उति ग्ल:म्त्य । The hen sat on her eggs. कुखुराले ॲोथारो बस्यो । ¶ ***pʌrewʌ-ʔɛ ʔuti glāmdetʉ.*** परेवॠय उति ग्लम्देत्यु । The pigeon is brooding. परेवा ॲोथारो बसेको छ । ¶ ***dʉspɛ-ʔɛ ʔok glāmnɛ mʌttʉ.*** द्युस्प्यॠय ॲोक् ग्लम्न्य मत्त्यु । The elder must protect us. ठुला बडाले छहरी दिनु पर्छ । 3s: ***glāmdʉ*** ग्लम्द्यु
See: 112 226

ग्लेऽन्य ***glē:nɛ*** (***gleŋ***) vi. splash (out of a container). छचल्किनु , पोखिनु. ¶ ***ʔām-ʔɛ gagri-bîm ku loʈa-bi lêntɛlo glêŋtɛnʌ mɛptɛ.*** ॲम्ॠय गाग्रिबि:म् कु लोटाबि ले:न्त्यलो ग्ले:ङ्त्यन म्योप्त्य । When he poured water from the jar to the pitcher, it splashed out and spilled over. उसले गाग्रीको पानी लोटामा सार्दा छचल्किएर पोखियो । ¶ ***gagri-bîm ku lêntʌlo glêŋtɛnʌʔʌ mɛptɛ.*** गाग्रिबि:म् कु ले:न्तलो ग्ले:ङ्त्यनॠ म्योप्त्य । When I poured the water from the jar, it splashed out and spilled over. गाग्रीको पानी खन्याउँदा छाल्किएर पोख्यो
Syn: ***phlʉkt***.
See: 31 145

ग्वाःन्न्य ***goɔ̃nnɛ*** (***gətt***) vt. fill. पानी भर्नु. ¶ ***ʔuŋʌ gagri-bi ku goɔttʌ.*** उङ गाग्रिबि कु ग्वात्त । I filled the pitcher with water. मैले गाग्रीमा पानी भरेँ । ¶ ***ʔʌ̃m-ʔɛ ʔûŋ tsîl ʔigəstʌ.*** ञम्ञ्य उःङ् चिःल् इग्योस्त । He got angry with me. मदेखि ऊ रिसायो । ¶ ***ʔik-tāːp-bi tsîl goɔ̃i lʉsi munʉ.*** इक्ताप्बि चिःल् ग्वाःइ ल्युसि मुन्यु । We should not be angry with each other. हामी एकापसमा रिसारिस गर्नु हुँदैन । 1s: ***goɔttʌ*** ग्वात्त 1d: ***gəsti*** ग्योस्ति
See: 89 203

ग्वाःम्न्य ***goɔ̃mnɛ*** (***gəpt***) vt. jump over. नाघ्नु, तर्नु, नाघ्नु. ¶ ***ʔʌ̃m-ʔɛ kʌwʌ goɔptɛ.*** ञम्ञ्य कव ग्वाप्त्य । He jumped across the river. उसले खोला नाघ्यो । ¶ ***ʔuŋʌ kʌlʌm goɔptʌ.*** उङ कलम् ग्वाप्त । I jumped over the pit. मैले खाल्डो नाघेँ । ¶ ***ʔuŋʌ ribʌ goɔptʌ.*** उङ रिब ग्वाप्त । I jumped over the rope. मैले डोरी नाघेँ । ¶ ***wɛtsibim goɔ̃mnɛ munʉ.*** व्यचिबिम् ग्वाःम्न्य मुन्यु । It is inauspicious to jump over a broom. कुचो नाघ्नु हुँदैन । 1s: ***goɔptu*** ग्वाप्तु 1d: ***gəpi*** ग्योपि
See: 88 202

ग्वाल्न्य ***goɔ̃lnɛ*** (***gəlt***) vt-i. become numb from cold. ठिहिऱ्याउनु. ¶ ***ʤhūŋ-ʔɛ ʔʌkhār goɔ̃ltɛ.*** भुङ्ञ्य ञखर् ग्वाःल्त्य । My hand became numb from cold. जाडोले मेरो हात ठिहिऱ्यायो । ¶ ***lonɛm-bi ʤhūŋ-ʔɛ ʔigoɔ̃lki.*** लोन्याम्बि भुङ्ञ्य इग्वाल्कि । In winter the cold numbs us. हिउँदमा जाडोले ठिहिऱ्याउँछ । 3s: ***goɔ̃ldʉ*** ग्वाल्द्यु

- घ -

घम्न्य ***ghāmnɛ*** (***ghʉm***) vt. bend (something hard). निहुराउनु. ¶ ***ʔuŋʌ pê:p ʔukhāŋ-bi ŋʌ ghûmtʌnʌ bʌi ʔughas bîŋtʌnu.*** उङ प्याःप् उखाङ्बि ङ घुःम्तन बैः उघास् बिःङ्तनु । I bent the bamboo trunk to give fodder to the cows. मैले बाँस बोटमै निहुराएर गाईलाई घास खुवाएँ । ¶ ***gō:thɛ mʉkilo tsʉp ghāmnɛ mʌttʉ.*** ग्योऽथ्य म्युकिलो च्युप् घम्न्य मत्त्यु । When we make cowsheds, we have to bend the rafter. गोठ बनाउँदा डाँडा निहुराउनु पर्छ । ¶ ***nōŋ-ʔɛ tēr ghûmtɛ.*** नोङ्श्य तेर् घ्युःम्त्य । The snow bent the bamboo. हिउँले बाँस निहुरायो । 1s: ***ghumu*** घुमु 1d: ***ghʉmi*** घ्युमि
See: 106 220

घर्न्य ***ghārnɛ*** (***ghʉr***) vi. run. दौडनु. ¶ ***ʔām ʔiskul khʉstɛlo noɔ̄m tēinɛ khê:ptɛnʌ ghûrtɛ.*** ञम् इस्कुल् ख्योस्त्यलो न्वाम् त्याइन्य ख्याःप्त्यन घ्युःर्त्य । When he was on the way to school, he was late so he ran. ऊ स्कुल जाँदा ढिलो हुन लागेकोले दौडदै गए । ¶ ***ʔām-ʔɛ ʔūŋ ghār ʔimʉstʌ.*** ञम्श्रय उःङ् घर् इम्युस्त । He made me run. उसले मलाई दौडन लगायो । 1s: ***ghārŋʌ*** घर्ङ 1d: ***ghʉri*** घ्युरि
See: ?? ??

घर्न्य ***ghārnɛ*** (***ghʉrt***) vt. drive, make run. कुदाउनु. ¶ ***ʔuŋʌ gari ghārdu.*** उङ गारि घर्दु । I drive the bus. म गाडी गुडाउँछु । ¶ ***sʉbem khlê:p-ʔɛ ghârtɛ.*** स्योबेम् ख्लेःप्श्रय घःर्त्य । The dog ran away with the bread. कुकुरले रोटी कुदायो । ¶ ***lāŋ-ju gʉpɛ sʉ khlê:p-ʔɛ lɛttɛnʌ ghârtɛ.*** लङ्यु ग्योप्य स्यो ख्लेःप्श्रय ल्यात्त्यन घःर्त्य । The dog took the meat from the basket and ran away with it. डोकोमा भएको मासु कुकुरले झिकेर कुदायो । 1s: ***ghārdu*** घर्दु 1d: ***ghʉri*** घ्युरि
See: 115 229

घान्य ***ghā:nɛ*** (***ghaŋ***) vi. agree. मान्नु, स्वीकार्नु. ¶ ***ʔām kēm mʉnɛ ghâŋtɛ.*** ञम् क्याम् म्युन्य घाःङ्त्य । He agreed to do the work. उसले काम गर्नु मान्यो । ¶ ***ʔūŋ khoɔ̄nnɛ mughʌŋʌwʌ.*** उःङ् ख्वाःन्न्य मुघङव । I did not agree to go. म जान मानिनँ । ¶ ***dʉs.pɛ-ʔɛ ʔênnulo ghā:nɛ mʌttʉ.*** द्युस्प्यश्रय ञ्याःन्नुलो घान्य मत्त्यु । We have to agree when elders say something. ठूला मान्छेले भन्नाउदा मान्नु पर्छ । 1s: ***ghāŋŋʌ*** घाङ्ङ 1d: ***ghʌŋi*** घङि
See: 7 121

घुःन्य ***ghû:nɛ*** (***ghik***) vi. become entangled. डोरिमा झुरिङनु. ¶ ***ghrô:t ghikte.*** घ्रोःत् घिक्त्य । The goat got tangled in the rope and was left hanging. बाख्रा डोरीमा झुरङ्यो । Voir : ***kik*** 3s: ***ghikte*** घिक्त्य
See: 53 167

घुःन्य ***ghû:nɛ*** (***ghʉk***) vi. bend (inanimate). निहुरनु. ¶ ***nōŋ jā:tɛlo tēr ghʉkte.*** नोङ् यात्यलो तेर् घ्युक्त्य । The bamboo bent under the snow. हिउँ पर्दा बास नुहियो । Voir : ***ghʉkt*** 3s: ***ghʉkte*** घ्युक्त्य
See: ?? ??

घुःन्य ***ghû:nɛ*** (***ghʉkt***) vt. bend (less than one meter). निहुराउनु. ¶ ***nōŋ-ʔɛ tēr ghʉkte.*** नोङ्श्य तेर् घुक्त्य । The snow bent the bamboo. हिउँले बाँस निहुरायो । 1s: ***ghuktu*** घुक्तु 1d: ***ghʉki*** घ्युकि
See: 111 225

■ घुःन्सिन्य ***ghûnsinɛ*** (***ghukt-si***) vr. bend. निहुरिनु. ¶ ***daksu soɔ̄çkilo ghûnsinɛ mʌttʉ.*** दाक्सु स्वाह्इकिलो घुःन्सिन्य मत्त्यु । We have to bow when we greet people. ढोग गर्दा निहुरिनु पर्छ । 1s: ***ghûnsiŋʌ*** घुःन्सिङ 2s: ***ʔighûnsi*** इघुःन्सि 1d: ***ghʉksiji*** घ्युक्सियि
See: ?? ??

घेःन्य ***ghê:nɛ*** (***ghekt***) vt-i. crack. चर्किनु, फुट्नु. ¶ ***ʔʌmêmpo ʔudhindiri ghektɛ.*** ञम्याःम्पो उधिन्दिरि घेक्त्य । My mother's heel became cracked. मेरो आमाको कुर्कुच्चा फुट्यो । ¶ ***bʌjʌ ghekpɛ gɵ.*** बय घेक्प्य ग्यो । The earth is cracked. जमीन चर्केको छ । 4s: ***ghektʉ*** घेक्त्यु

घेःम्न्य ***ghêmnɛ*** (***ghept***) vt. have an illegal relationship. काम वासनाले अवैधानिक सम्बन्ध हुनु. 3s: ***gheptʉ*** घेप्त्यु

घोऽन्य ***ghō:nɛ*** (***ghoŋ***) vt. heat, warm. सेकाउनु. ¶ ***ʔī:tsi-ʔɛ sʉbem ghoŋiti.*** इऽचिश्रय स्योबेम् घ्योङिति । We warmed the bread. हामीले रोटी सेकायौं । 1s: ***ghoŋu*** घोङु 1d: ***ghoŋi*** घ्योङि
See: ?? ??

■ घोन्सिन्य ***ghōnsinɛ*** (***ghoŋ-si***) vr. ¶ ***wɵ-ʔɛ ɖhʌçkilo mi-bi ghōnsinɛ mʌttʉ.*** व्योश्रय झ्हइकिलो मिबि घोन्सिन्य मत्त्यु । When we have been drenched by the rain, we need to warm ourselves by the fire. पानीले भिज्दा आगोमा सेकिनु पर्छ । ¶ ***ɦulu-bi ghônsiŋʌ.*** हुलुबि घोःन्सिङ । I warmed myself up by the hearth. आगेनुमा सेकिन्छु । 1s: ***ghônsiŋʌ*** घोःन्सिङ 1d: ***ghoŋsiji*** घ्योङ्सियि
See: ?? ??

घ्याइन्य ***ghēinɛ*** (***ghɛn***) vi. tear (resulting in a hole). प्वाल पर्नु. ¶ ***mi-ʔɛ ɦʉstɛnʌ gɵ ghē:stɛ.*** मिश्रय ह्युस्त्यन ग्यो घ्याऽस्त्य । The cloth was burnt and a hole formed. आगोले डढेर लुगा प्वाल पऱ्यो । 3s: ***ghē:stɛ*** घ्याऽस्त्य
See: 6 120

घ्याइन्य ***ghēinɛ*** (***ghɛnt***) vt. make a hole. प्वाल पार्नु. ¶ ***ʔispɵ-ʔɛ sôrpo phɛdzi ghênte.*** इस्प्योश्रय स्योःर्पो फ्यजि घ्याःन्त्य । The mouse made a hole in the sack of rice. मुसाले चामलको बोरा प्वाल पाऱ्यो । 1s: ***ghēndu*** घ्यान्दु 1d: ***ghē:tsi*** घ्याचि
See: 23 137

घ्याम्न्य ***ghēmnɛ*** (***ghɛm***) vt. spread on a surface, put tighly together. मिलाउनु, टँसाउनु. ¶ ***ʔām-ʔɛ sakpu tshēlmɛ ghêmtɛnʌ khoōr mʉtɛ.*** अम्‌अ्य साक्पु छेल्म्य घ्याःम्त्यन ख्वार् म्युत्य । He made a fence by joining two mats together. उसले दुईवटा चित्र बँधेर खोर बाड्यो । ¶ ***sāŋ ghēmpɛ gɵ.*** सङ् घ्याम्प्य ग्यो । The wood planks are joined together closely. काठ मिलेको छ । 1s: ***ghɛmu*** घ्यमु 1d: ***ghɛmi*** घ्यमि
See: 14 128

■ घ्याम्सिन्य ***ghēmsinɛ*** (***ghɛm-si***) vr. to get along, be on good terms with each other. मिसिनु. ¶ ***ʔāmsu tuju ghɛmsîiti.*** अम्सु तुयु घ्याम्सिःइति । They started to get along. उनीहरु एकैठाँउ मिसिए ।

घ्याम्न्य ***ghēmnɛ*** (***ghɛm***) vt-i. set (sun). अस्ताउनु (घाम). ¶ ***bhôŋ dzē:tɛlo nɔōm ghêmtɛ.*** भ्योःङ् जेऽत्यलो न्वाम् घ्याःम्त्य । The sun set at five o'clock. पाँच बजे घाम अस्तायो ।

घ्यार्न्य ***ghērnɛ*** (***ghɛr***) vi. have insomnia. नीद्रा नलाग्नु. ¶ ***ʔʌnôl senɛ ghɛrʌtʌ.*** अन्योःल् सेन्य घ्यरत । I could not sleep last night. आज राती निद्रा परेन । 1s: ***ghērŋʌ*** घ्यार्ङ 1d: ***ghɛri*** घ्यरि
See: 8 122

घ्युन्य ***ghʉnɛ*** (***ghʉ***) vt. bury a baby away from the house. संस्कार्नु (बालक वा बालिकाको मृत्यु हुँदा गरिने खालिङ संस्कार). ¶ ***ɦʌs mânnulo ghʉnɛ mʌttʉ.*** हस् मःन्नुलो घ्युन्य मत्त्यु । When someone dies, they must be buried. मान्छे मर्दा दाहसंस्कार गर्नु पर्छ । ¶ ***tsətstsə mistɛnʌ ghʉktʌkʌ.*** च्योच्च्यो मिस्त्यन घ्युक्तक । We buried the child after it died. बच्चा मरेपछि मृतसंस्कार गरियो । 3s: ***ghʉtɛ*** घ्युत्य 4s: ***ghʉ*** घ्यु
See: 102 216

घ्रम्न्य ***ghrāmnɛ*** (***ghrim***) vi. get dark. रात पर्नु. ¶ ***dumʌ ghrîmtɛ.*** दुम घ्रिःम्त्य । It became dark. रात पऱ्यो ।
See: 54 168

घ्रम्न्य ***ghrāmnɛ*** (***ghrʉm***) vi. be tired. थाक्नु. ¶ ***kēm mʉnɛ-ʔɛ ghrʉmʌtʌ.*** क्याम् म्युन्यअ्य घ्युमत । I am tired from work. काम गरेर थाकेँ । 1s: ***ghrʉmʌtʌ*** घ्युमत 1d: ***ghrʉmiti*** घ्युमिति
See: 99 213

घ्रुःन्य ***ghrû:nɛ*** (***ghrikt***) vt. take, hold on. समात्नु. ¶ ***ʔikhlêːp ghrʌkte !*** इख्लेःप् घ्रक्ते ! Hold your dog! तिम्रो कुकुरलाई समात । ¶ ***ʔʌnû: rikhʌ, ʔûŋ ghrikʌje.*** अनुः रिख, उःङ् घ्रिकये । I am feeling dizzy, hold me. रिङ्गटा लाग्यो, मलाई समात न । Syn: ***løp***. 1s: ***ghrʌktu*** घ्रक्तु 1d: ***ghriki*** घ्रिकि
See: 67 181

घ्रुःन्य ***ghrû:nɛ*** (***ghrʉkt***) vt. prepare food for someone. खाना बनाउनु. 1s: ***ghruktu*** घ्रुक्तु 1d: ***ghrʉki*** घ्युकि
See: 105 219

■ घ्रुःन्सिन्य ***ghrûnsinɛ*** (***ghrʉk-si***) vr. cook. खाना बनाउनु. ¶ ***dʌla kēm-bi khoɔ̂nnɛ gɵ, ʔên ʔûŋ ghrûnsiŋʌ.*** दला क्याम्बि ख्वाःन्य ग्यो, अ्याःन् उःङ् घ्रुःन्सिङ । It is time to go to work soon, so I will now cook the meal. छिटो काममा जानु छ, अब म खाना बनाउँछु । 1s: ***ghrûnsiŋʌ*** घ्रुःन्सिङ 1d: ***ghrʉksiji*** घ्युक्सियि
See: 254 296

घ्रेइन्य ***ghrēinɛ*** (***ghren***) vi. be lazy, be reluctant to do something (because one feels a little tired). अल्छि मान्नु, झर्को मान्नु. ¶ ***wɵ-bi lɛm-thinɛ ghrē:stʌ*** व्योबि ल्याम्थिन्य घ्रेऽस्त I did not feel like walking in the rain. पानीमा हिड्न झर्को मानेँ । ¶ ***melo lônpɛnɛ ghrē:stɛ.*** मेलो ल्योःन्प्यन्य घ्रेऽस्त्य । He did not feel like going to fetch it at that time. त्यस बेला लिन जान उसले अल्छि मान्यो । 1s: ***ghrēiŋʌ*** घ्रेइङ 1d: ***ghrē:tsi*** घ्रेऽचि
See: 30 144

घ्रोःन्य ***ghrô:nɛ*** (***ghrokt***) vt. throw. leave. फाल्नु. छोडिराख्नु. ¶ ***ʧhik bʌjʌ-bi phôr ghrô:nɛ mʌttʉ.*** ठिक् बयबि फोःर् घ्रोःन्य मत्त्यु । We have to throw the garbage in an appropriate place. ठीक ठाउँमा फोहोर फाल्नु पर्छ । ¶ ***bʌʤar-bi ʔʌdʌrʌm ghrok-tûŋtʌ*** बजार्बि अ्दरम् घ्रोक्तुःङ्त I left my friend in town. बजारमा साथिलाई छोडिराखेँ ।
See: 90 204

घ्रन्य ***ghrɛnɛ*** (***ghrɛ***) vi. burn. बल्नु. ¶ ***ʔuketi-bəjo ghôr ghrāːtɛ.*** उकेतिब्योयो घ्योःर् घ्रात्य । A torch lit up on the other side (of the hill). पारिपट्टि सिटा बल्यो । 3s: ***ghrɛ ghrāːtɛ*** घ्र घ्रात्य
See: ?? ??

घ्याःन्य ***ghrênnɛ*** (***ghrɛtt***) vt. light something, switch on. बाल्नु. ¶ ***ʔuŋʌ bʌtti ghrɛtu.*** उङ बत्ति घ्रेतु । I switch on the light. म बत्ती बाल्छु । ¶ ***dumʌ ghrîmtɛ bʌtti ghrênnɛ mʌttʉ.*** दुम घ्रिःम्त्य बत्ति घ्याःन्य मत्त्यु । It is dark, so we have to switch on the light. रात पऱ्यो, बत्ती बाल्नु पर्छ । ¶ ***lēmdu-bi dumʌ ghrîmtɛnʌ ghôr ghrɛçsʌ kām ɦêiti.*** ल्याम्दुबि दुम घ्रिःम्त्यन घ्योःर् घ्याह्इस कम् ह्योःइति । It got dark on the way so we lit a torch and came home. बाटोमा रात परेर हामीहरु सिटा बालेर घर आयौं । ¶ ***ʔʌnām ʧʌrts.laiʧ mugōːwɛlo ʔusɛnɛ ghôr ghrɛçsʌ ɦʌs lɛmthū:thertɛnu.*** अनम् टर्च्लाइट् मुगोऽव्यलो उसेन्य घ्योःर् घ्याह्इस हस् ल्याम्थुऽथेर्त्यनु । Long ago, when there were no flashlights, people would light torches and walk around. उहिले टर्चलाइट नहुँदा राती राँको (सिटा) बालेर मानिसहरु बाटो हिड्थे । 1s: ***ghrɛtu, ghrɛttu*** घ्रेतु, घ्रेत्तु 1d: ***ghrɛtsi*** घ्रेचि
See: 20 134

घ्याम्न्य ***ghrɛ̄mnɛ*** (***ghrɛmt***) vt. be disgusted. घिनाउनु, घिन लाग्नु. ¶ ***ʔuŋʌ phôr ghrɛ̄mdu.*** उङ फोःर् घ्याम्दु । I am disgusted by dirt. म फोहोर घिनाउँछु । ¶ ***ʔuŋʌ ʔunəkhlimɛ kārdepɛ tsətstsə ghrɛ̄mdu.*** उङ उन्योख्लिम्य कर्देप्य च्योच्च्यो घ्याम्दु । I am disgusted by snotty-nosed children. मलाई सिङ्गानसँगको बच्चा घिन लाग्छ । ¶ ***ʔûŋ badzighrɛ̄m-kʌ ʔʌ-ghrêm lō:tɛ.*** उःङ् बाजिघ्याम्क ञ्रघ्याःम् लोऽत्य । I am disgusted by dirt. फोहोरदेखि मलाई घिन लाग्यो । 1s: ***ghrɛmdu*** घ्याम्दु 1d: ***ghrɛmi*** घ्यमि
See: 22 136

घ्वाम्न्य ***ghroɔ̄mnɛ*** (***ghrəm***) vi. happen at the same time, have clashing schedules. एउटँ समयमा कार्यक्रम जुध्नु. ¶ ***tunôl-ŋʌ sukpu ritshepatshe ghrêmtɛnu.*** तुन्योःल्ङ सुक्पु रिछेपाछे घ्योःम्त्यनु । Three events happened at the same time. एउटै दिनमा तिनवटा कार्यक्रमहरु जुधे । ¶ ***ʔām-fiɛmʔɛ raptsha-kolo phâlle-bîm was ghroɔ̄m mumû:twɛnu.*** ञ्रम्ह्याम्ञ्रय राप्छाकोलो फःल्लेबिःम् वास् घ्वाम् मुम्युःत्व्यनु । They did not plan the Rapcha and the Phuleli Waas celebrations for the same time. उनीहरुले राप्छा र फुलेलीको वास जुधाएनन् ।

घ्लम्न्य ***ghlāmnɛ*** (***ghlʉm***) vi. be deep. गहिरो हुनु. ¶ ***tɛ khos kʌlʌm tiptibi mughlûmwɛ.*** त्य खोस् कलम् तिप्तिबि मुघ्ल्युःम्व्य । This yam pit is not deep enough. यो पिँडालु खाडल ञ्रलिक गहिरो भएन । 3s: ***ghlûmtɛ*** घ्ल्युःम्त्य
See: 99 213

घ्लान्य ***ghlā:nɛ*** (***ghlaŋ***) vi. win. जित्नु. ¶ ***tses tsêmsinɛ-bi ʔûŋ ghlʌŋʌtʌ.*** चेस् चेःम्सिन्यबि उःङ् घ्लङत । I won at chess. चेसखेलमा मैले जितेँ । ¶ ***ʔûŋ-kʌ ʔām ghlâŋtɛ.*** उःङ्क ञ्रम् घ्लाःङ्त्य । He beat me. म भन्दा ऊ जित्यो । 1s: ***ghlʌŋʌtʌ*** घ्लङत 1d: ***ghlʌŋiti*** घ्लङिति
See: 7 121

घ्लेन्य ***ghlenɛ*** (***ghle***) vt. worship. पूज्नु. ¶ ***khêltsə-ʔɛ negi ghlenu.*** ख्याःल्च्योञ्रय नेगि घ्लेनु । Khaling people worship Nagi as a house deity. खालिङ्ले कुलपित्रको रुपमा नागि पुज्छन् । 1s: ***ghleŋʌ*** घ्लेङ 3s: ***ghletɛ*** घ्लेत्य 4s: ***ghle*** घ्ले
See: 38 152

घ्वाम्न्य ***ghoɔ̄mnɛ*** (***ghəm***) vt. redirect, force into a specific direction. छेक्नु. ¶ ***ʔām-ʔɛ phə ghoɔ̄msʌ khoɔttɛ.*** ञ्रम्ञ्रय फ्यो घ्वाम्स ख्वात्त्य । He blocked the chicken's path and led it away. उसले कुखुरालाई छेक्दै लग्यो । ¶ ***fiʌs mânnulo sak fiʌpta-bi lə ghoɔ̄mnɛ mʌttʉ.*** हस् मःन्नुलो साक् हप्ताबि ल्यो घ्वाम्न्य मत्त्यु । The final death ritual has to be performed within two weeks of death. मान्छे मरेको दुई हप्तामा काजकिरिया गर्नु पर्छ । ¶ ***ʔām mistɛnʌ sak fiʌptʌ-bi ʔulə ghêmtɛnu.*** ञ्रम् मिस्त्यन साक् हप्तबि उल्यो घ्योःम्त्यनु । Within two weeks of his death, they performed the final death ritual. ऊ बितेको दुईहप्तामा उसको ञ्रन्तिम संस्कार गरियो । Usage: With ***lə*** ``soul'' as its object, this verb is used to refer to a type of death ritual. 1s: ***ghomu*** घोमु 1d: ***ghəmi*** घ्योमि
See: 84 198

घ्वाल्न्य ***ghoɔ̄lnɛ*** (***ghəl***) vi. grow in width. बढ्नु. ¶ ***tʌktho-bi pô: fiepiŋʌ ghêltɛ.*** तक्थोबि पोः ह्यपिङ घ्योःल्त्य । The pig grew a lot in one year. वर्ष दिनमा सुँगुर निकै बढ्यो । ¶ ***ghoɔ̄lpɛ kʌwʌ goɔ̂mnɛ mudêi.*** घ्वाल्प्य कव ग्वाःम्न्य मुदेःइ । It is not possible to cross big rivers. ठूलो खोला तर्न सकिँदैन । ¶ ***ʔʌtêm ghoɔ̄l-ghoɔ̄lpɛ phərsi sî:tɛnu.*** ञ्रतेःम् घ्वाल्घ्वाल्प्य फ्योर्सि सिःत्यनु । This year we had very big pumpkins. यो साल ठूलो-ठूलो फर्सी फल्यो ।
See: 79 193

- ङ -

ङर्न्य ***ŋʌ̄rnɛ*** (***ŋʉr***) vi. roar. गर्जिनु. ¶ ***nôr ŋûrtɛ.*** न्योःर् ङ्युःर्त्य । The tiger roared. बाघ गर्जियो । ¶ ***khlê:p ŋûrtɛ.*** ख्लेःप् ङ्युःर्त्य । The dog growled. कुकुर गर्जियो । ¶ ***bhâl jā:tɛlo kʌwʌ ŋûrtɛ.*** भःल् यात्यलो कव ङ्युःर्त्य । The river roared during the flood. बाढी आउँदा खोला गर्जियो । ¶ ***blô:ʤhuŋ ŋûrtɛ.*** ब्लोःझुङ् ङ्युःर्त्य । The storm raged. हुरिबतास गर्ज्यो । 3s: ***ŋʌ̄r*** ङर्
See: ?? ??

ङर्न्य ***ŋʌ̄rnɛ*** (***ŋʉrt***) vt. roar at. गर्जनु, ङ्यार्र ङ्यार्र गर्नु. ¶ ***nôr-ʔɛ ʔûŋ ʔiŋʉrʌtʌ.*** न्योःर्श्रय उःङ् इङ्युरत । The tiger roared at me. बाघले मलाई ङ्यार्र ङ्यार्र गऱ्यो । ¶ ***khlê:p-ʔɛ ɦʌs ʔiŋʌ̄rki.*** ख्लेःप्श्रय हस् इङर्कि । Dogs bark at people. कुकुरले मान्छेलाई ङ्यार्र ङ्यार्र गर्छ । ¶ ***nôr-ʔɛ ghrô:t ŋʌ̄rdʉ.*** न्योःर्श्रय घ्रोःत् ङर्द्यु । The tiger roars at the goat. बाघले बाख्रालाई ङ्यार्र ङ्यार्र गर्छ ।
See: 115 229

ङाःन्य ***ŋâ:nɛ*** (***ŋak***) vt. reduce, break in half. घटाउनु, भाँच्नु, खनाउनु. ¶ ***sʌ̄ŋpo ʔutsōŋ blô:ʤhūŋ-ʔɛ ŋâ:ktɛ.*** सङ्पो उचोङ् ब्लोःझुङ्श्रय ङाःक्त्य । The storm broke the top of the tree in half. हुरीबतासले रुखको टुप्पा भाँच्यो । ¶ ***ʔuŋʌ gagri-bim ku ŋʌgutʌ.*** उङ गाग्रिबिम् कु ङगुत । I half-emptied the pitcher. मैले गाग्रोको पानी घटाएँ । 1s: ***ŋʌgu*** ङगु 1d: ***ŋʌki*** ङकि
See: ?? ??

ङिन्य ***ŋinɛ*** (***ŋi***) vt. hear. सुन्नु. ¶ ***ʔʌ̄m-ʔɛ ɦoōi ŋitɛ.*** अम्श्रय ह्वाइ ङित्य । He heard the noise. ऊस्ले आवाज सुन्यो । ¶ ***ʔên-ʔɛ lêl ʔiŋū:tnu.*** ए:न्श्रय लेःल् इङुऽत्नु । You heard the song. तपाईंहरुले गीत सुन्नुभयो ।
See: 57 171

ङेःन्न्य ***ŋênnɛ*** (***ŋet***) vi. be sick, hurt. बिरामी हुनु, दुख्नु. ¶ ***ʔʌdhōŋ ŋestɛ.*** अधोङ् ङेस्त्य । I have a headache. मेरो टाउको दुख्यो । 1s: ***ŋêiŋʌ*** ङेःइङ 1d: ***ŋetsi*** ङेचि
See: 27 141

ङेइन्य ***ŋēinɛ*** (***ŋent***) vt. desire, want, long for. मन गर्नु. ¶ ***tsʊtstsʊ-ʔɛ tsʌkleʃ ŋênte.*** च्योच्च्योश्रय चक्लेट् ङेःन्त्य । The child longed for chocolate. बच्चाले चकलेट खान मन गऱ्यो । ¶ ***bîrmʊ-ʔɛ ghiu ŋêndetʉ.*** बिःर्म्योश्रय घिउ ङेःन्देत्यु । The cat wants ghee. बिरालोले घिउ खान खोजिरहेको छ । 1s: ***ŋēndu*** ङेन्दु 1d: ***ŋē:tsi*** ङेऽचि
See: 46 160

ङेल्न्य ***ŋēlnɛ*** (***ŋel***) vt-i. feel nauseous. वाक्क लाग्नु. ¶ ***tsiʔɛ ʔiŋēlŋʌ.*** चिश्रय इङेल्ङ । I feel nauseous because of the alcohol. जाँडले म वाक्क भएको छु । Syn: ***mɛr***. 1s: ***ʔiŋēlŋʌ*** इङेल्ङ 1d: ***ʔiŋeli*** इङेलि

ङैन्य ***ŋʌ̄inɛ*** (***ŋin***) vi. be afraid. डराउनु. ¶ ***thū:nɛm-bi lɛmthiŋʌtʌlo mos-kʌ ŋī:stʌ.*** थुऽन्याम्बि ल्याम्थिङतलो मोस्क ङिऽस्त । When I was walking in the forest, I was afraid of the bear. जङ्गलमा हिँड्दा भालुदेखि डराएँ । ¶ ***ʔûŋ kʌwʌ-bi kʉppʊ-kʌ ŋī:stʌ.*** उःङ् कवबि क्युप्प्योक ङिऽस्त । I was afraid of the ghost at the river. म खोलामा भुतसंग डराएँ । ¶ ***ʔʌ̄m khlê:p-kʌ ŋī:stɛ.*** अम् ख्लेःप्क ङिऽस्त्य । He was afraid of the dog. ऊ कुकुरदेखि डरायो । 1s: ***ŋʌ̄iŋʌ*** ङैङ 1d: ***ŋī:tsi, ŋū:tsi*** ङिऽचि, ङ्युऽचि
See: 55 169

ङैन्य ***ŋʌ̄inɛ*** (***ŋint***) vt. fear. डराउनु, डर मान्नु. ¶ ***thū:nɛm-bi lɛmthiŋʌtʌlo mos ŋântʌ.*** थुऽन्याम्बि ल्याम्थिङतलो मोस् ङःन्त । When I was walking in the forest, I was afraid of the bear. जङ्गलमा हिँड्दा भालुदेखि डराएँ । 1s: ***ŋʌ̄ndu*** ङन्दु 1d: ***ŋī:tsi*** ङिऽचि
See: 69 183

ङोःन्य ***ŋô:nɛ*** (***ŋʊk***) vi. cry. रुनु. ¶ ***tsʊtstsʊ ŋʊktɛ.*** च्योच्च्यो ङ्योक्त्य । The child cried. बच्चा रोयो । ¶ ***ghole ŋô:nɛ miroɔmpo lagi bāŋpɛ mutshû:.*** घोले ङोःन्य मिऱ्वाम्पो लागि बङ्प्य मुछु: । To cry a lot is not good for your health. धेरै रुनु स्वस्थ्यको लागि राम्रो हुँदैन । 1s: ***ŋʊkʌtʌ*** ङ्योकत 1d: ***ŋʊkiti*** ङ्योकिति
See: 74 188

ङ्याइन्य ***ŋēinɛ*** (***ŋɛn***) vi. sit. बस्नु. ¶ ***ʔûŋ kurtsi-bi ŋē:stʌ.*** उःङ् कुर्चिबि ङ्याऽस्त । I sat on the chair. म कुर्चीमा बसेँ । ¶ ***ʔʌ̄m gundri-bi ŋē:stɛ.*** अम् गुन्द्रिबि ङ्याऽस्त्य । He sat on the mat. ऊ गुन्द्रीमा बस्यो । 1s: ***ŋēiŋʌ*** ङ्याइङ 1d: ***ŋē:tsi*** ङ्याचि
See: 6 120

ङ्याइन्य ***ŋēinɛ*** (***ŋɛnt***) vt. set, make sit. बसाउनु. ¶ ***ʔuŋʌ ʔʌ̄m kurtsi-bi ŋēndu.*** उङ अम् कुर्चिबि ङ्यान्दु । I make him sit on the chair. म उसलाई कुर्चीमा बसाउँछु । ¶ ***ʔʌ̄m-ʔɛ tsʌutara-bi kûr ŋêntutɛ.*** अम्श्रय चौतारामि क्युःर् ङ्याःन्त्युत्य । He set the load on the resting platform. उसले चौतारीमा भारी बिसाई राखेको छ । ¶ ***kʌ̄rmi-ʔɛ kʌ̄m mʉtɛlo lêl kʌ̄mpo laskʌ ŋênte.*** कर्मिश्रय कम् म्युत्यलो ल्याःल् कम्पो लास्क ङ्याःन्त्य । When the builder was building a house, he installed the door first. कर्मीले घर बनाउँदा पहिला घरको ढोका राख्यो ।
See: 23 137

ङ्याम्न्य ***ŋēmnɛ*** (***ŋɛmt***) vt-i. turn blue from choking (cyanosis); have a hangdog look (after having been scolded). निल्लै हुनु. ¶ ***simbʌlki tsʊtstsʊpo ʔughoōndurʉ-bi ɦɛptɛlo ŋêmkhʌtɛ.*** सिम्बल्कि च्योच्च्योपो उघ्वान्द्युऱ्युबि ह्याप्त्यलो ङ्याःम्खत्य । The yam got stuck in the child's throat and he turned blue. सिम्बल तरुल गला अड्केर बच्चा निल्लै भयो । ¶ ***ʔupɛp-ʔɛ bhʌ̂rtɛlo ʔutsʊ ŋêmkhʌtɛ.*** उप्याप्श्रय भःर्त्यलो उच्यो ङ्याःम्खत्य । After his father scolded him, the child had a hangdog look.

बुवाले गाली गर्दा बच्चा निल्लै भयो । 1s: *ʔiŋɛmʌŋʌ* इङ्यमङ 3s: *ŋêmkhʌtɛ ŋēmdʉ* ङ्याःम्खत्य ङ्याम्द्यु 1d: *ʔiŋêmkhətsi* इङ्याःम्ख्योचि

ङ्याल्न्य *ŋēlnɛ* (*ŋɛl*) vi. play a trick on someone, lie. हाँसीमजाक गर्नु, कप्टी गर्नु. ¶ ***ʔʌ̄m ŋêltɛnʌ koɔ̄-bi dhuma rʌ̄m bekte.*** ॲम् ङ्याःल्त्यन क्वाइबि धुमा रम् बेक्त्य । He played a trick and added too much salt to the curry. उसले कप्टी गरेर तरकारीमा नून बढी हाल्यो । ¶ ***dēlkʌm-bi turetureŋam tsətstsə-fiɛm munuŋʌkho mʌri ŋēlnu.*** देल्कम्बि तुरेतुरेङाम् च्योच्च्योह्याम् मुनुनखो मरि ङ्याल्नु । If there are many similar children in the village, they will be naughty. गाउँघरमा उस्त-उस्तै केटाकेटीहरु छन् भने फटाँइ काम गर्छन् । ¶ ***ʔuŋʌ ŋēlnɛ mujɛdu.*** उङ ङ्याल्न्य मुय्यदु । I don't like to be naughty. म फटाँइ गर्न मन् पर्दैन । ¶ ***ʔû: ʤhōŋkilo ʔubhêl gəpɛ goru mʌri ŋēl.*** ऊः झोङ्किलो उभ्योःल् ग्योप्य गोरु मरि ङ्याल् । When we plough the fields, a strong ox will play tricks on us (and not pull straight). खेत जोत्दा बलभएको गोरुले बदमास गर्छ । 1s: *ŋēlŋʌ* ङ्याल्ङ
See: 9 123

ङ्याल्न्य *ŋēlnɛ* (*ŋɛl*) vt-i. not be properly cooked. जिम्लिनु, ॲचकल्चो हुनु, कट्मिरो हुनु. ¶ ***khos khʌpkilo mi-ʔɛ mutsē:bʉkho ŋē:lʉ.*** खोस् खप्किलो मिॲय मुच्याब्युखो ङ्याल्यु । When cooking yams, if the fire is not strong enough, they do not cook through. पिँडालु पकाउँदा राम्रोसंग ॲागो लगाएन भने ॲचकल्चो हुन्छ । 4s: *ŋē:lʉ* ङ्याल्यु

ङ्वाल्न्य *ŋoɔ̄lnɛ* (*ŋəl*) vt. be mixed up. mix up. मिसिनु. मिसाउनु. ¶ ***ʔis-saman ŋêltɛ.*** इस्सामान् ङ्योःल्त्य । Our things got mixed. हाम्रो सामान मिसियो । ¶ ***ʔʌ̄msupo ʔus-bheḍa ŋêltɛnu.*** ॲम्सुपो उस्भेडा ङ्योःल्त्यनु । Their sheep got mixed. उनीहरुको भेडा मिसिए । ¶ ***sêr-kolo dhō:tser ŋêltɛ.*** स्योःक्कोलो धोऽचेर् ङ्योःल्त्य । The rice and the wheat got mixed. धान र गहुँ मिसियो । ¶ ***ku-kolo dû:t ŋoɔ̄l.*** कुकोलो द्युःत् ङ्वाल् । Milk dilutes in water. पानी र दूध मिसिन्छ । 1s: *ŋolu* ङोलु 1d: *ŋəli* ङ्योलि
See: 87 201

■ ङ्वाल्सिन्य *ŋoɔ̄lsinɛ* (*ŋəl-si*) vr. come together (to a wedding ceremony). राक्सी मिसाउनु. ¶ ***bija-bi khoônnɛ ŋoɔ̄lsinɛ mʌttʉ.*** बियाबि ख्वाःन्न्य ङ्वाल्सिन्य मत्त्यु । We need to come together to go to this marriage ceremony. बियामा जानु मिसिनु पर्छ । ¶ ***dudhkosi-kolo solukhola ŋēlsiji.*** दुध्कोसिकोलो सोलुखोला ङ्योल्सियि । The Dudhkosi and the Solukhola rivers merge. दूधकोशी र सोलुखोला मिसिन्छ ।
See: 270 312

- च -

चः न्न्य ***tsânnɛ*** (***tsitt***) vt-i. catch on a spike, poke, poke through. catch on a spike. be sick with (disease). घोपिनु. घोप्नु. समात्नु, बिरामी हुनु. ¶ ***tēr-po tsoɔ̄r.dɛm-bi tsepʌl tsistɛ.*** तेर्पो च्वार्द्याम्बि चेपल् चिस्त्य । My flip-flop caught on the sharp edges of the bamboo stump. चोयोको छर्केमा चप्पल घोपियो । ¶ ***khɛlɛmbɛʔɛ ʔitsistʌ.*** ख्यल्याम्ब्यश्रय इचिस्त । I caught a cold. मलाई रुघाले समात्यो । 1s: ***ʔitsʌ̂iŋʌ*** इचैःङ 1d: ***ʔitsitsi*** इचिचि

च:म्न्य ***tsâmnɛ*** (***tsipt***) vt. put pressure on, cover. थिच्नु, भेटाउनु. ¶ ***kō:ro-ʔɛ kām mutsʌpwɛ.*** कोऽरोश्रय कम् मुचप्व्य । The landslide did not bury the house. पहिरोले घर थिचेन । ¶ ***jā:thʌ ghārpɛ-ʔɛ lêl ghārpɛ fiʌs tsʌptɛ.*** याथ घर्प्यश्रय ल्या:ल् घर्प्य हस् चप्त्य । The runner who started later caught up with the one who started first. पछि दौडनेले अघि दौडनेलाई भेटायो । ¶ ***lāŋ-ʔɛ phɵ tsʌ̂mpɛ munu.*** लङ्श्रय फ्यो च:म्प्य मुनु । The chicken are covered with the basket. कुखुराहरुलाई डोकोले छोपेको छ । 1s: ***tsʌptu*** चप्तु 1d: ***tsipi*** चिपि
See: 65 179

चम्न्य ***tsāmnɛ*** (***tsim***) vt. ❶ weigh, put weight on. दबाउनु. ❷ filter. छान्नु. ¶ ***tʌk lʌŋkhiʔɛ fiek kilo tsī:mɯ?*** तक् लङ्खिश्रय हेक् किलो चिऽम्यु? How much does one basket weigh? ¶ ***ʔuŋʌ sāŋku tsimu.*** उङ साङ्कु चिमु । I filter the tea. म चिया जालीमा छान्छु । ¶ ***têl-po ʔu-sʌp tsāmnɛ mʌttɯ.*** तेःल्पो उसप् चम्न्य मत्त्यु । The dregs in the oil have to be filtered. तेलको काती छान्नुपर्छ । 1s: ***tsimu*** चिमु 1d: ***tsimi*** चिमि
See: 61 175

■ चम्सिन्य ***tsʌ̄msinɛ*** (***tsim-si***) vr. sink. थेग्रिनु. ¶ ***rē: rā:ru ʤhʌçkilo nɵ mʌçpɛ tsʌi ku-goju tsʌ̂msi.*** च्यो: रारु झ्इकिलो न्यो मह्इप्य चै कुगोयु चःम्सि । When we wet rice seeds the good ones sink the water. धानको बिउ भिजाउदा फलाइलो धान चाँहि पानीभित्र थेग्रिन्छ ।
See: 242 284

चम्न्य ***tsʌ̄mnɛ*** (***tsɯm***) vt. prepare. तयारी गर्नु. ¶ ***ʔʌ̄m-ʔɛ mal saman tsɯ̂mtɛnu.*** अम्श्रय माल् सामान् च्युःम्त्यनु । He prepared the things. उसले माल सामान तयारी गऱ्यो । ¶ ***ramrise-ʔɛ loɔ̄mʤʌ tsɯ̂mtɛ.*** राम्रिसेश्रय ल्वाम्ज च्युःम्त्य । Ramrise prepared the rice flour. राम्रिसेले सामल तयारी गऱ्यो । Variant: ***tsim*** 1s: ***tsumu*** चुमु 1d: ***tsɯmi*** च्युमि
See: 106 220

■ चम्सिन्य ***tsʌ̄msinɛ*** (***tsɯm-si***) vr. prepare (oneself). तयार हुनु. ¶ ***ʔûŋ gō:thɛ khoɔ̄nnɛpo lagi tsʌ̂msiŋʌtʌ.*** उःङ ग्योऽथ्य ख्वाःन्न्यपो लागि चःम्सिङत । I prepared myself to go to the cowshed. म गोठ जानुको लागि तयार भएँ ।
See: 259 301

चर्न्य ***tsʌ̄rnɛ*** (***tsir***) vt. ❶ pile up, stack. गारो लगाउनु, चिन्नु, थाक लगाउनु. ❷ pour the last drop. भाँडामा रहेको पेय पदार्थको अन्तिम थोरै परिमाण सिद्धयाउनु. ¶ ***lūŋkʌrmi-ʔɛ kām tsîrtɛ.*** लुङ्कर्मिश्रय कम् चिःर्त्य । The stone-worker built the house. डकर्मीले ढुङ्गाको गारो (चिन्यो) लगायो । ¶ ***kitap tsʌ̄rsʌ tɵnɛ mʌttɯ.*** किताप् चर्स त्योन्य मत्त्यु । We have to stack the books. किताब थाक लगाएर राख्नु पर्छ । ¶ ***tsû:-ʔɛ tsililoɔm-po tsikurti tsîrtûŋtɛ.*** चुःश्रय चिलिल्वाम्पो चिकुर्ति चिःर्त्युःङ्त्य । Grandfather finished the last drop of alcohol. बाजेले निँगारको शेष निखारेर पियो । 1s: ***tsiru*** चिरु 1d: ***tsiri*** चिरि
See: 63 177

■ चर्सिन्य ***tsʌ̄rsinɛ*** (***tsir-si***) vr. be poured to the last drop. खष्टिनु. निख्रिनु, निखारिनु, कुनै पनि भाडामा बाँकि रहेको (तरल पदार्थ). ¶ ***lup-bîm tsi tsʌ̂rtɛsi.*** लुप्बिःम् चि चःर्त्यसि । The alcohol in the jar was all poured out. जाँड निख्रियो । ¶ ***thal sārkinʌ thērkilo ku tsʌ̂rsi.*** थाल् सर्किन थेर्किलो कु चःर्सि । When we wash the plate and place it vertically, the water drips off. थाल धोएर ठड्याउँदा पानी तर्छ ।
See: 243 285

चर्न्य ***tsʌ̄rnɛ*** (***tsurt***) vt-i. be wrinkled. चाउरी पर्नु. ¶ ***tsutsupo phō:su tsʌ̂rtɛ.*** चुचुपो फोऽसु चःर्त्य । Grandfather has wrinkles on his cheeks. बाजेको गाला चाउरी पऱ्यो । 1s: ***ʔitsʌ̄rŋʌ*** इचर्ङ 3s: ***tsʌ̄rdɯ*** चर्द्यु 1d: ***ʔitsɯri*** इच्युरि

चा:न्य ***tsâ:nɛ*** (***tsakt***) vt. add to, complete an amount. थाप्नु. ¶ ***ʔʌ̄mʔɛ kām tsaktɛ.*** अम्श्रय कम् चाक्त्य । They added (a floor) to the house. उसले घरको तला थापे । ¶ ***woŋâm-po brâ:-bi tā:p-po brâ: tsâ:nɛ munɯ.*** वोङाःम्पो ब्राःबि ताप्पो ब्राः चाःन्य मुन्यु । It is not good to add one's own words to someone else's story. अरुको कुरामा आफ्नो कुरा थप्नु हुँदैन । 1s: ***tsaktu*** चाक्तु 1d: ***tsʌki*** चकि

चु:न्य ***tsû:nɛ*** (***tsik***) vi. be spoiled (by metal pot). उग्लनु. ¶ ***pitʌle kē:p-bi koɔ̄i tsiktɛ.*** पितले क्याऽप्बि क्वाइ चिक्त्य । The curry was spoiled in the metal pot. पित्तले भाँडामा तिहुन उग्ल्यो । 3s: ***tsiktɛ*** चिक्त्य
See: ?? ??

चु:न्य ***tsû:nɛ*** (***tsikt***) vt. know. जान्नु. ¶ ***ʔuŋʌ lēm mutsʌktu.*** उङ ल्याम् मुचक्तु । I don't know the way. मलाई बाटो थाहा छैन । 1s: ***tsʌktu*** चक्तु 1d: ***tsiki*** चिकि
See: 67 181

चु:न्य ***tsû:nɛ*** (***tsukt***) vt. point (with a finger). औँलाले देखाउनु. ¶ ***ʔʌ̄mʔɛ ʔûŋ ʔitsɯkʌtʌ mʌnʌ kîn phɯktɛ.*** अम्श्रय उःङ इच्युकत मन किःन् फ्युक्त्य । He pointed at me with his finger, and then a fight broke out. उसले पहिला औँल्यायो, अनि झगडा भयो । ¶ ***pāŋrʌm bārsu breptso-ʔɛ tsuksi munɯ.*** पाङ्रम् बर्सु ब्रेप्चोश्रय चुक्सि मुन्यु । You should not point at a young cucumber with your finger. चिचिलो काँक्रो औँलाले देखाउनु हुँदैन । 1s: ***tsuktu*** चुक्तु 1d: ***tsɯki***

च्युकि
See: 111 225

चुउन्य *tsūːnɛ* (*tsʉŋ*) vt. wrap. पोको पार्नु. ¶ *ʔīːtsi-ʔɛ gēːthɛ-bim gojaŋ tsʉŋiti.* इउचिश्य ग्योउथ्यबिम् गोयाङ् च्युङिति । We wrapped the fermented soybeans to take to the cowshed. हामीले गोठको लागि किनमा पोको पाऱ्यौं । ¶ *ʔīːtsi-ʔɛ mɛ phɛʤi-bi loɔ̃mʤʌ tsʉŋiti.* इउचिश्य म्य फ्यजिबि ल्वाम्ज च्युङिति । We wrapped food supplies in that bag. हामीले त्यो थैलोमा सामल पोको पाऱ्यौं । ¶ *ŋʌ̄ine-ʔɛ ʔʌ̄m ʔukhli tsūŋpɛ mōːtɛ.* डैन्यश्य श्रम् उख्लि चुङ्प्य मोउत्य । He was a coward. ऊ डरपोक थियो ।
See: 107 221

चे:न्य *tsêːnɛ* (*tsek*) vi. be hard, be stingy. साह्रो हुनु, चिच्चा गर्नु. ¶ *pɵk tsekpɛ gɵ.* प्योक् चेक्प्य ग्यो । The earth is hard. माटो साह्रो छ । ¶ *pɵk tsektɛ.* प्योक् चेक्त्य । The earth became hard. माटो साह्रो भयो । ¶ *ram.rise mʌri tsêː.* राम्रिसे मरि चे: । Ramrise is very stingy. राम्रिसे धेरै चिच्चा छ । 3s: *tsêː* चे:
See: 28 142

चे:न्य *tsêːnɛ* (*tsek*) vt. pinch, pluck. चिमोट्नु, टिप्नु. ¶ *pepertsʌʔɛ ghrēːnʌ tsêːktʌ.* पेपेर्चश्य घ्रेउन चे:क्त । I plucked nettle with tweezers. काम्टोले सिस्नु टिपेँ । 1s: *tsegu* चेगु 1d: *tseki* चेकि
See: 36 150

चे:न्य *tsêːnɛ* (*tsekt*) vt. close. थुन्नु. ¶ *ʔuŋʌ laskʌ tsektu.* उङ लास्क चेक्तु । I close the door. म ढोका थुन्छु । 1s: *tsektu* चेक्तु 1d: *tseki* चेकि
See: 44 158

चे:न्य *tsênnɛ* (*tset*) vt. crumble. धुलो पान्नु. ¶ *ʔuŋʌ khɵrsêi tsedunʌ koɔ̃-bi bektu.* उङ ख्योर्स्या:इ चेदुन क्वाइबि बेक्तु । I break up the chili pepper into little pieces and put it into the curry. म खोर्सानी धुल्याएर तरकारीमा हाल्छु । 1s: *tsedu* चेदु 1d: *tsetsi* चेचि

चे:म्न्य *tsêmnɛ* (*tsept*) vt. taste (liquid). चाख्नु. ¶ *bʌlʌ tsi tsepte tōndʉ !* बल चि चेप्ते तोन्द्यु ! Go ahead and taste the beer, first-born! छाङ् चाख्नुहोस न जेठा ! 1s: *tseptu* चेप्तु 1d: *tsepi* चेपि
See: 42 156

चे:म्न्य *tsêmnɛ* (*tsept*) vt. grind. दराल्नु. ¶ *ʔʌ̄m-ʔɛ khʉrûː-bi mʌkʌi sôr tseptɛ.* श्रम्श्य ख्युऱ्यु:बि मकै स्यो:र् चेप्त्य । He ground the maize in the mill. उसले जाँतोमा मकै दराल्यो । 1s: *tseptu* चेप्तु 1d: *tsepi* चेपि
See: 42 156

चेइन्य *tsēinɛ* (*tsent*) vt. chop into pieces, clear land. टुक्र्याउनु, फोर्नु. ¶ *ʔuŋʌ phɵrsi tsēndu.* उङ फ्योर्सि चेन्दु । I chop the pumpkin. म फर्सी टुक्र्याउँछु । ¶ *ʔʌnʌ̄m tsûːʔɛ tsoɔ̃rsu tsêntɛnʌ bhrêm phettɛ.* श्रनम् चु:श्य च्वार्सु चे:न्त्यन भ्या:म् फेत्त्य । Long ago, grandfather cleared the land for a new field and sowed buckwheat. उहिले बाजेले भस्मे फारेर फापर छरे । 1s: *tsēndu* चेन्दु 1d: *tsēːtsi* चेऽचि
See: 46 160

चेइन्य *tsēinɛ* (*tsent*) vt. teach. सिकाउनु. ¶ *ʔuŋʌ tsēikhoɔm-bi tsɵtstsɵ-fiɛm tsēndunu.* उङ चेइख्वाम्बि च्योच्च्योह्याम् चेन्दुनु । I teach children at the school. मैले स्कुलमा केटाकेटीहरुलाई सिकाउँछु । ¶ *ʔʌ̄m-ʔɛ lʌ̄ŋ pɵnɛ ʔitsēːstʌ.* श्रम्श्य लङ् प्योन्य इचेऽस्त । He taught me how to weave baskets. उसले मलाई डोको बन्नु सिकायो । 1s: *tsēndu* चेन्दु 1d: *tsēːtsi* चेऽचि
See: 46 160

■ चेइसिन्य *tsēisinɛ* (*tsent-si*) vi. learn. सिक्नु. ¶ *ʔīːtsi lêl mʉnɛ tsēisiji* इउचि लेःल् म्युन्य चेइसियि We learn to sing songs. हामी गीत गाउनु सिकौं । 1s: *tsēisiŋʌ* चेइसिङ 1d: *tsēisiji* चेइसियि

चेन्य *tsenɛ* (*tse*) vi. go bad (of flour). बिग्रिनु. ¶ *phʌ̄l tsēːtɛ.* फल् चेऽत्य । The flour went bad. पीठो बिग्रियो । 3s: *tsēːtɛ* चेऽत्य 4s: *tse* चे
See: ?? ??

चेम्न्य *tsēmnɛ* (*tsem*) vi. rot (of wood). कुहिनु. ¶ *ʔʌʤhēmnûm sʌ̄ŋ tsêmtɛ.* श्रभ्याम्नु:म् सङ् चे:म्त्य । Last year's wood rotted. पोहोर सालको काठ कुह्यो ।
See: 29 143

चेम्न्य *tsēmnɛ* (*tsemt*) vt. play with. खेलाउनु. ¶ *ʔuŋʌ jakki tsɵtstsɵ-fiɛm tsēmdunu.* उङ याक्कि च्योच्च्योह्याम् चेम्दुनु । I play with the small children. म सानो केटाकेटीहरुलाई खेलाउँछु । 1s: *tsēmdu* चेम्दु 1d: *tsemi* चेमि
See: 45 159

■ चेम्सिन्य *tsēmsinɛ* (*tsemt-si*) vr. ¶ *tsɵtstsɵ-fiɛm ʔuntāːpŋʌ tsêmsinu.* च्योच्च्योह्याम् उन्ताप्ङ चे:म्सिनु । The children play by themselves. केटाकेटीहरु आफै खेल्छन् । 1s: *tsēmsiŋʌ* चेम्सिङ 1d: *tsēmsiji* चेम्सियि
See: ?? ??

चेर्न्य *tsērnɛ* (*tser*) vi. urinate. पिसाब फेर्नु. 1s: *tsērŋʌ* चेर्ङ 1d: *tseri* चेरि

चेल्न्य *tsēlnɛ* (*tsel*) vt. split, slice (small things). चिर्नु. ¶ *siŋka tsêltɛ-nʌ dōːnʌ thokte.* सिङ्का चे:ल्त्यन दोऽन थोक्त्य । He cut the splinters of bamboo and attached the leaf plate. सिन्को चिरेर दुनो (बनायो) खिल्यो । 1s: *tselu* चेलु 1d: *tseli* चेलि
See: 41 155

चेऽन्य ***tsē:nɛ*** (***tseŋ***) vt. sift (separate different grains on a flat basket by shaking it horizontally). नाङ्लोलाई दायाँबायाँ केही झड्का दिँदै च्याख्लको छिन्काैटो छुट्याउने तरिका. ¶ ***ʔuŋʌ mʌkāi sêr tseŋutʌ.*** उङ मकै स्यो:र् चेङुत । I sifted the maize. मैले च्यांख्ला छिन्काएँ । 1s: ***tseŋu*** चेङु 1d: ***tseŋi*** चेङि
See: 39 153

चो:न्य ***tsô:nɛ*** (***tsok***) vt. sharpen. बसिलाले ताछ्नु. ¶ ***ʔuŋʌ tsok-ʔɛ fiʌlo tsogu.*** उङ चोक्श्य हलो चोगु । I sharpen the plough with an adze. म बसिलाले हलो ताछ्छु । Syn: ***khlep***. Syn: ***fii***. 1s: ***tsogu*** चोगु 1d: ***tsəki*** च्योकि
See: 83 197

चो:न्य ***tsô:nɛ*** (***tsokt***) vt-i. ripen, mature. छिप्पिनु. ¶ ***tēr tsoktɛ.*** तेर् चोक्त्य । The bamboo matured. बाँस छिप्पियो । ¶ ***pô: tsoktɛ.*** पो: चोक्त्य । The pig matured. सुँगुर छिप्पियो ।

चोऽन्य ***tsō:nɛ*** (***tsoŋ***) vt. make a heap. चुली पार्नु. ¶ ***bɛpari-ʔɛ phāl khêi mɛnulo mana-bi phāl tsōŋtsoŋ mʉsʌ thɛpnu.*** ब्यपारिश्य फल् ख्या:इ म्यनुलो मानाबि फल् चोङ्चोङ् म्युस थ्याप्नु । When businessmen sell flour, they weigh it by making a heap in a measuring pot. व्यापारीहरुले पीठो बेच्दा पीठो मानामा झुसी भर्छन् । ¶ ***ʔuŋʌ khēŋ-bi phāl tsôntʌ.*** उङ खेङ्बि फल् चो:न्त । I made a heap of flour in the measuring pot. मैले डालोम पीठो चुली पारेँ । Variant: ***tsoŋt*** 1s: ***tsoŋu, tsōndu*** चोङु, चोन्दु 1d: ***tsəŋi*** च्योङि
See: 85 199

च्यइन्य ***tsɛ-ʔinɛ*** (***tsɛ-ʔi***) vi. taste bad, be unpleasant. नमीठो हुनु, नरमाइलो हुनु. ¶ ***tsɛ ʔipɛ jû:*** च्य इप्य यु: bad food. नमीठो खाना । ¶ ***tsɛ ʔū:tɛ.*** च्य ऊत्य । It was unpleasant. नमीठो भयो । ¶ ***mʉnɛ mʌçpɛ kēm munʉlo tsɛ ʔi.*** म्युन्य मह्इप्य क्याम् मुन्युलो च्य इ । It is unpleasant when the work one has to do is not good. गर्नु पर्ने काम रम्रो नहुँदा नमीठो हुन्छ । ¶ ***tsɛ ʔipɛ fiʌs mu.*** च्य इप्य हस् मु । He is not a nice person. यो मान्छे अमिल्दो छ ।
See: ?? ??

■ च्यइ:न्सिन्य ***tsɛʔînsinɛ*** (***tsɛ ʔi-si***) vr. be embarrassed. अप्ठ्यारो वा खिन्न लाग्नु. ¶ ***phulu lō:le mʌgəkde-bi ʤək-bi fiōji ʔimʌçkilo fiɛpiŋʌ tsɛ ʔis-siki.*** फुलु लोऽले मग्योक्देबि ज्योक्बि ह्वाइ इमह्इकिलो ह्यपिङ च्य इस्सिकि । If we are asked to participate in a feast by a family with which we do not have mutual dealings, we feel uncomfortable participating. चेरो नभाएको ठाउँमा भोज खान बोलायो भने अप्ठ्यारो लाग्छ । 1s: ***tsɛ ʔînsiŋʌ*** च्य इ:न्सिङ 2s: ***ʔitsɛ ʔînsi*** इच्य इ:न्सि 1d: ***tsɛ ʔissiji*** च्य इस्सियि
See: ?? ??

च्या:म्न्य ***tsêmnɛ*** (***tsɛp***) vt-i. leak. चुहिनु. ¶ ***kāmpo tshanalʌ wə tsê:ptɛ.*** कम्पो छानाल व्यो च्या:प्त्य । Rain leaked from the roof of the house. घरको छानाबाट पानी चुहियो । ¶ ***wə tsɛppɛ gē:thɛ-bi ghrô:t munɛ mughā:nu.*** व्यो च्याप्प्य ग्योऽथ्यबि घ्रो:त् मुन्य मुघानु । Goats do not want to stay in a leaking cowshed. पानी चुहिने गोठमा बाख्रा बस्न मान्दैनन् । 3s: ***tsē:bʉ*** च्याब्यु

च्या:म्न्य ***tsêmnɛ*** (***tsɛp***) vt. be able. tease. सक्नु. मेख मार्नु. ¶ ***kûr kārnɛ tsɛbu.*** क्यु:र् कर्न्य च्यबु । I can carry the load. म भारी बोक्न सक्छु । ¶ ***ʔuŋʌ māmnɛ tsɛbu.*** उङ मम्न्य च्यबु । I can remember. म सम्झिन सक्छु । ¶ ***mʌkokpɛ fiʌs kokpɛ mântesilo tsê:psetɛ.*** मकोक्प्य हस् कोक्प्य म:न्त्यसिलो च्या:प्सेत्य । The unknowledgeable person who thought he was knowledgeable was set straight. नजान्ने मान्छे जान्ने हुन खोज्दा जान्नेले मेख माऱ्यो । 1s: ***tsê:psedu*** च्या:प्सेदु 2s: ***ʔitsê:psedʉ*** इच्या:प्सेद्यु 1d: ***tsɛpsetsi*** च्याप्सेचि 1p: ***tsɛpseki*** च्याप्सेकि 2p: ***ʔitsêmseni*** इच्या:म्सेनि
See: 11 125

च्याइन्य ***tsēinɛ*** (***tsɛnt***) vt. stack on top of. चाङ् लगाउनु. ¶ ***salʌ-ʔɛ tibi kûr tsēnde.*** सालश्य तिबि क्यु:र् च्यान्दे । Young man, pile on some extra load (into your basket). तन्नेरीले अलिक भारी चाङ् हाल न । ¶ ***ʔuŋʌ lāŋ thēm-bi beḍiŋ tsēndu.*** उङ लङ् थेम्बि बेडिङ् च्यान्दु । I piled the bedding on top of the basket. म डोकोमाथी बेडिङ चाङ् लगाउँछु । 1s: ***tsēndu*** च्यान्दु 1d: ***tsē:tsi*** च्याचि
See: 23 137

च्याम्न्य ***tsēmnɛ*** (***tsɛm***) vt. lose. हराउनु. ¶ ***ʔuŋʌ tsabi tsɛmutʌ.*** उङ चाबि च्यमुत । I lost the key. मैले चाबी हराएँ । ¶ ***ʔām-ʔɛ ʔʌlə tsêmtɛ.*** अम्श्य अल्यो च्या:म्त्य । He startled me. उसले मलाई तर्सायो । 1s: ***tsɛmu*** च्यमु 1d: ***tsɛmi*** च्यमि
See: 14 128

च्यार्न्य ***tsērnɛ*** (***tsɛr***) vt-i. be exhausted. धेरै थाक्नु, गल्नु. ¶ ***ŋênnɛ-ʔɛ tsêrtɛ.*** ङेःन्न्यश्य च्या:र्त्य । He was exhausted from the disease. बिमारले सतायो । ¶ ***mā:lu khəstʌlo ʤhes-ʔɛ ʔitsɛrʌtʌ.*** मालु ख्योस्तलो झेस्श्य इच्यरत । When I went in the mountain, I suffered from the altitude. हिमाल जाँदा लेक लाग्यो । 1s: ***ʔitsērŋʌ*** इच्यार्ङ

च्युन्य ***tsʉnɛ*** (***tsʉ***) vi. be spicy. पिरो हुनु. ¶ ***khərsêi tsʉ.*** ख्योर्स्या:इ च्यु । The chili pepper is hot. खोर्सानी पिरो हुन्छ ।
See: ?? ??

च्योन्य ***tsənɛ*** (***tsə***) vt. use pieces of bamboo to enlarge a basket. चोयो थप्नु. ¶ ***ʔām-ʔɛ lāŋ tsə-tō: pʉtɛ.*** अम्श्य लङ् च्योतोऽ प्युत्य । He wove the basket, adding pieces of bamboo to enlarge it. उसले चोयो

थप्दै डोको बुन्यो । 1s: ***tsəŋʌ*** च्योङ 1d: ***tsəji*** च्योयि
See: ?? ??

च्वाःन्न्य ***tsoɔ̃nnɛ*** (***tsətt***) vt. push half-burned firewood deeper into the hearth. झोस्नु. ¶ ***mɛːlâm sʌ̃ŋ tsoɔtte.*** म्यालाःम् सङ् च्वात्ते । Please push the firewood from that side! उतापट्टिको दाउरा झोस न । 1s: ***tsoɔttu*** च्वात्तु 1d: ***tsətsi*** च्योचि
See: 89 203

च्वाःन्न्य ***tsoɔ̃nnɛ*** (***tsətt***) vt. annoy. रिस उठाउनु. ¶ ***ʔʌ̃m-ʔɛ nele ʔitsəstʌ.*** ञम्ञ्य नेले इच्योस्त । He annoyed me. उसले मसँग निहु खोज्यो ।
See: 89 203

च्वाइन्य ***tsoɔ̃inɛ*** (***tsən***) vi. jump, spring. उफ्रिनु, उर्लनु. ¶ ***tsoɔ̃isʌ tsoɔ̃isʌ bʌl ʔêːptɛ.*** च्वाइस च्वाइस बल् ञ्योःप्त्य । He sprang to shoot the ball. उफ्री उफ्री बल हान्यो । ¶ ***bhîr tsoɔ̃isʌ khəstɛ.*** भिःर् च्वाइस ख्योस्त्य । The deer jumped away. मृग उफ्रदै गयो । 1s: ***tsoɔ̃iŋʌ*** च्वाइङ 1d: ***tsəːtsi*** च्योऽचि
See: 76 190

च्वाम्न्य ***tsoɔ̃mnɛ*** (***tsəm***) vt. chop. चिर्नु, काट्नु. ¶ ***ʔuŋʌ poɔ̃ndɯ-ʔɛ sʌ̃ŋ tsomu.*** उङ प्वान्द्युञ्य सङ् चोमु । I chop firewood with an axe. म बञ्चरोले दाउरा चिर्छु । ¶ ***ʔuŋʌ betho-ʔɛ phərsi tsomutʌ.*** उङ बेथोञ्य फ्योर्सि चोमुत । I chopped the pumpkin with a khukuri. मैले खुकुरीले फर्सी चिरेँ । 1s: ***tsomu*** चोमु 1d: ***tsəmi*** च्योमि
See: 84 198

च्वार्न्य ***tsoɔ̃rnɛ*** (***tsər***) vt. ❶ pay. तिर्नु. ❷ cut (small branches for fodder). काट्नु, छास्नु. ¶ ***ʔʌ̃m-ʔɛ bʌ̂i binɛ sɛulʌ tsêrtɛ.*** ञम्ञ्य बैः बिन्य स्याउल च्योःर्त्य । He cut branches to give to the cows. उसले गाईलाई दिन स्याउला छास्यो । ¶ ***ʔuŋʌ ʔunôː tsoru.*** उङ उनोः चोरु । I pay my debt to him. म उसको ऋण तिर्छु । 1s: ***tsoru*** चोरु 1d: ***tsəri*** च्योरि
See: 86 200

- छ -

छ:न्न्य ***tshânnɛ*** (***tshitt***) vt-i. have to, be obliged to. आइपर्नु, बाध्य हुनु. ¶ ***ʔik mʌri kɛm mʉnɛ ʔitshʌçtiki.*** इक् मरि क्याम् म्युन्य इछह्इतिकि । We now have to do a lot of work. हामीले धेरै काम गर्नु पर्ने भयो । ¶ ***nõŋ jā:tɛnʌ, gɵ ʔū:nɛ tshʌttɛ.*** नोङ् यात्यन, ग्यो ऊन्य छत्त्य । It snowed and he had to buy clothes. हिउँ परेर लुगा किन्नु पऱ्यो । 1s: ***ʔitshistʌ*** इछिस्त 1d: ***ʔitshisti*** इछिस्ति

छ:म्न्य ***tshâmnɛ*** (***tshipt***) vt. chew sugarcane. ऊखु खानु. ¶ ***ʔʌ̄m-ʔɛ ʔughoōlsiŋʌ mārpɛ tshʌptɛ.*** अम्ऱ्य उघ्वाल्सिङ माप्र्य छप्त्य । He chewed the whole sugarcane. उसले सिङ्गै ऊखु खायो । 1s: ***tshʌptu*** छप्तु 1d: ***tshipi*** छिपि
See: 65 179

■ य छ:म्न्य ***jʌ tshâmnɛ*** (***tshipt (jʌ)***) vt. worry (about the future). चिन्ता गर्नु. ¶ ***tsɵtstsɵ ŋêiʔo ʔênnɛ-ʔɛ, ʔumêm-ʔɛ jʌ tshʌptɛ.*** च्योच्च्यो ङे:इञो ञ्याः:न्न्यञ्य, उम्या:म्ञ्य य छप्त्य । The mother worried about her child being sick. बच्चा बिरामी हुन्छ कि भनेर आमाले सुर्ता गरिन् । 1s: ***jʌ tshʌptu*** य छप्तु 2s: ***jʌ ʔitshʌptʉ*** य इछप्त्यु
See: 65 179

■ य छ:म्सिन्य ***jʌ tshâmsinɛ*** (***tshipt-si (jʌ)***) vt. be sorry, be embarassed. ग्लानी हुनु. ¶ ***ʔā:po saman ʔitsêmsɵstâm-kʌ ʔʌ̄m jʌ tshâmtɛsi.*** आपो सामान् इच्या:म्स्योस्ता:म्क अम् य छ:म्त्यसि । He was very sorry for having lost my luggage. मेरो सामान हराई दिएकोले ऊ ग्लानी भयो ।
See: 65 179

छम्न्य ***tshāmnɛ*** (***tshim***) vt. push to the other side, shove. मिच्नु. ¶ ***ʔʌnêl senɛ ʔʌ̄m-ʔɛ ʔûŋ mukdɛ ʔitshimʌtʌ.*** अन्यो:ल् सेन्य अम्ऱ्य उ:ङ् मुक्दे इछिमत । Last night he pushed me to the other side of the bed. आज राती उसले मलाई ओछ्यानमा धकेल्यो । ¶ ***ʤhūŋ lʉlo bup.la tshʌ̄m lʉnu.*** झुङ् ल्युलो बुप्ला छम् ल्युनु । The chicks shove each other when it is cold. जाडो हुँदा चल्लाहरु धकेला-धकेल गर्छन् । ¶ ***bʌnʌs-ʔɛ mʌnʌs-po rîm tshîmtɛ.*** बनस्ऱ्य मनस्पो रिःम् छि:म्त्य । Banas encroached upon Manas's land. बनसले मनासको साँध मिच्यो । 1s: ***tshimu*** छिमु 1d: ***tshimi*** छिमि
See: 61 175

छल्न्य ***tshālnɛ*** (***tshil***) vi. be frustrated, be dissatisfied. अरुले पाए जति कसैले नपाउँदा हुने असन्तुष्टि, मन दुखाउनु. ¶ ***ʔunomepo dʌkhoōi kēm-kʌ ʔutshārmɛ tshîltɛ.*** उनोमेपो दख्वाइ क्याम्क उछर्म्य छि:ल्त्य । The mother-in-law was not satisfied with the amount of work her daughter-in-law did. बुहारीको कामदेखि सासु असन्तुष्टि भए । ¶ ***ʔuʤɵnɛ dʌkhoōi tshʉktɛnʌ tshîltɛ.*** उज्योन्य दख्वाइ छुक्त्यन छि:ल्त्य । He felt unsated as he did not get enough food. खानेकुरा थोरै हुँदा उसले गनगन गऱ्यो । 1s: ***tshālŋʌ*** छल्ङ 1d: ***tshili*** छिलि
See: ?? ??

छल्न्य ***tshālnɛ*** (***tshilt***) vt. be dissatisfied with someone, be disappointed by something. असन्तुष्ट हुनु, गनगन गर्नु. ¶ ***ʔûŋ mʌphlɵŋâm-kʌ ʔʌ̄m tshālduɛ.*** उ:ङ् मफ्ल्योङा:म्क अम् छल्दु । I am disappointed that he isn't helping me. नसघाएकोमा ऊ देखि म असन्तुष्ट छु । 1s: ***tshālduɛ*** छल्दु 1d: ***tshili*** छिलि
See: 70 184

छिन्य ***tshinɛ*** (***tshi***) vt. sweep. बढार्नु, पुछ्नु. ¶ ***ʔʌ̄m-ʔɛ bhāmdel tshitɛ.*** अम्ऱ्य भम्देल् छित्य । He swept the courtyard. उसले आँगन बढाऱ्यो । ¶ ***tsɵtstsɵ-ʔɛ ʔunɵkhli tshinɛ mukō:gʉ.*** च्योच्च्योऱ्य उन्योख्लि छिन्य मुक्योऽग्यु । Children don't know how to wipe their noses. बच्चाले सिँगान पुछ्न जान्दैन । 1s: ***tshiŋʌ*** छिङ 1d: ***tshiji*** छियि
See: 57 171

छु:न्य ***tshû:nɛ*** (***tshik***) vi. be cold. चिसो हुनु. ¶ ***nõŋ tshʌkpɛ mʌttʉ.*** नोङ् छक्प्य मत्त्यु । The snow is cold. हिउँ चिसो हुन्छ । 1s: ***tshʉkʌtʌ*** छुकत 3s: ***tshiktɛ*** छिक्त्य 1d: ***tshiki*** छिकि
See: ?? ??

छु:न्य ***tshû:nɛ*** (***tshuk***) vi. become. हुनु. ¶ ***ʔûŋ bʌ̄ŋpɛ tshʉkʌtʌ.*** उ:ङ् बङ्प्य छुकत । I became good. म राम्रो भएँ । ¶ ***ʔûŋ ghoōlpɛ tshʉkʌtʌ.*** उ:ङ् घ्वाल्प्य छुकत । I became big. म ठूलो भएँ । ¶ ***ʔīn bʌ̄ŋpɛ ɦʌs tshû:nɛ mʌttʉ.*** इन् बङ्प्य हस् छु:न्य मत्त्यु । You have to become a good man. तिमी राम्रो मानिस हुनु पर्नेछ ।
See: 98 212

छुऽन्य ***tshū:nɛ*** (***tshuŋt***) vt-i. form (of a boil). पिलो आउनु. ¶ ***ʔusêl-bi ɦoɔsmɵ tshûntɛ.*** उस्या:ल्बि ह्वास्म्यो छु:न्त्य । A boil formed on his leg उसको खुट्टामा पिलो आयो । 3s: ***tshūndʉ*** छुन्द्यु

छे:न्य ***tshê:nɛ*** (***tshek***) vt. ❶ cut fodder. छास्नु. ❷ select grains. छन्नु. ❸ drain water. कुलो काट्नु. ¶ ***wɵs tshegu.*** व्योस् छेगु । I cut the fig tree for fodder. नेबारा छास्छु । ¶ ***ʔuŋʌ mʌkʌisêr tshegu.*** उङ मकैस्यो:र् छेगु । I cleaned the crushed maize. मकै च्याख्ला रा भुस निफनेर छुटाउँछु । 1s: ***tshegu*** छेगु 1d: ***tsheki*** छेकि
See: 36 150

छे:न्न्य ***tshênnɛ*** (***tshett***) vt. rinse. warn. पखाल्नु. होशियारी बनाउनु. ¶ ***ʔuŋʌ ku-ʔɛ kē:p tshettʌ.*** उङ कुञ्य क्याऽप् छेत्त । I rinsed the pan with water. मैले पानीले भाँडा पखालेँ । ¶ ***kʌwʌ-ʔɛ tsherluŋmɛ-bi gɵpɛ pɵk tshettɛ.*** कवञ्य छेर्लुङम्यबि ग्योप्य प्योक् छेत्त्य । The stream washed the soil that was on the stone slab. खोलाले चप्लेटी ढुङ्गामा भएको माटो पखाल्यो । ¶ ***mamasisi ʔʌusʌdhi ʤɵnɛ munʉ ʔênnɛ ʔʌ̄m-ʔɛ ʔʌnû: ʔitshestʌ.*** मामासिसि औसधि ज्योन्य मुन्यु ञ्याः:न्न्य अम्ञ्य अनु: इछेस्त । He warned me not to take medecine carelessly. जुन्सुकै औषधी खान हुन्न भनेर उसले मलाई

सावधान गरायो । 1s: ***tshetu*** छेतु 1d: ***tshetsi*** छेचि
See: 43 157

छे:म्न्य ***tshêmnɛ*** (***tshept***) vi. leak out. रसिनु. ¶ ***gagri-bîm ku tshepte.*** गाग्रिबि:म् कु छेप्त्य । The water in the pot leaked out. गाग्रिको पानी रसियो । 3s: ***tshê:p*** छे:प्

छेइन्य ***tshēinɛ*** (***tshent***) vt. recognize. चिन्नु. ¶ ***ʔik tshēi lɯki.*** इक् छेइ ल्युकि । Let's get to know each other. हामी चिन्जान गरौं । ¶ ***ʔuŋʌ dhô:p tshēndu.*** उङ धो:प् छेन्दु । I recognized a lophophorus! म डाँफेचोरालाई चिन्छु । 1s: ***tshēndu*** छेन्दु 1d: ***tshē:tsi*** छेऽचि
See: 46 160
■ छेइसिन्य ***tshēisinɛ*** (***tshent-si***) vr. know each other, be acquainted. चिनिनु. ¶ ***khole tshêl-kolo tshēisinɛ mʌttɯ.*** ख्योले छा:ल्कोलो छेइसिन्य मत्त्यु । Relatives have to get to know each other. सबै आफन्ताहरुसँग चिनिनु पर्छ । 1p: ***tshēisiki*** छेइसिकि
See: ?? ??

छेन्य ***tshenɛ*** (***tshe***) vi. become mature (of a child growing up). बुझ्ने हुनु. ¶ ***tsətstsəpo ʔunû: tshē:tɛ.*** च्योच्च्योपो उनु: छेऽत्य । The child matured. बच्चा बुझ्ने भयो । ¶ ***tshepɛ koklʌp ʔuditstshɛ dʌla ʔəktɛ.*** छेप्य कोक्लप् उदिच्छा दला ॠयोक्त्य । The clever rooster crowed early in the morning. चलाख भाले बिहान सबैरै बास्यो ।
See: 25 139

छेम्न्य ***tshēmnɛ*** (***tshem***) vt. entice, lure (animals, spirits). फकाउनु, फुल्याउनु. ¶ ***ghas-ʔɛ mes tshemutʌnʌ poɔttʌ.*** घास्ॠय मेस् छेमुतन प्वात्त । I lured the buffalo with grass and attached it to a pole. घासले भैँसीलाई फकाएर बाँधेँ । ¶ ***lasmɛʔɛ grômmɛ lələ lʌçsʌ tshêmtɛlo lō: lântɛsi.*** लास्म्यॠय ग्रो:म्म्य ल्योल्यो लह्इस छे:म्त्यलो लोऽ ल्यु:न्त्यसि । When Laasmya compelled Grommya through incantations, she came back to life. लास्म्यले ग्रोम्म्यलाई बिधिपूर्ण फुल्याउँदै फलक्दा उनी बौरियो । Syn: ***lemt***.

छेल्न्य ***tshēlnɛ*** (***tshelt***) vt-i. be bright. चम्किलो हुनु, प्रष्ट हुनु. ¶ ***ghêr mutshêlwɛ.*** घ्यो:र् मुछे:ल्व्य । The lamp did not light up. बत्ति (राँको) चहक भएन । ¶ ***purne nêl kôm-ʔɛ mugū:lɯkho lə tshēldɯ.*** पुर्ने न्यो:ल् क्यो:म्ॠय मुग्युऽल्युखो ल्यो छेल्द्यु । If the clouds aren't hiding it, the moon shines brightly on the day of the full moon. पूर्णिमाको दिन बादलले ढाकेन भने जून चम्किलो हुन्छ । ¶ ***tsətstsəpo ʔulēm dʌla mutshēldɯ.*** च्योच्च्योपो उलेम् दला मुछेल्द्यु । The child starts speaking very late. बच्चाको जिब्रो छिटो लाग्दैन । ¶ ***bʌtti sēmsēm tʌŋŋʌ təstɛ, mutshêlwɛ.*** बत्ति स्याम्स्याम् तङ्ङ त्योस्त्य, मुछे:ल्व्य । The lamp just flickered and did not light up. बत्ती मधुरो मात्र देखियो प्रस्ट भएन । ¶ ***ʔêntosoba fiek bʌdzi go kə tshēldɯ ?*** ॠया:न्तोसोबा हेक् बजि गो क्यो छेल्द्यु ? What time is daybreak these days? ॠाजकाल कति बजे पो उज्यालो हुन्छ ? 3s: ***tshēldɯ*** छेल्द्यु

छेऽन्य ***tshē:nɛ*** (***tsheŋ***) vt. hate. घृणा गर्नु. ¶ ***ʔām-ʔɛ tsətstsə ʔitshēŋtiki.*** ॠम्ॠय च्योच्च्यो इछेङ्तिकि । He hated us (children). उसले हामी केटाकेटीलाई घृणा गऱ्यो । 1s: ***tshêŋtʌ*** छे:ङ्त 1d: ***tsheŋiti*** छेङिति
See: 39 153

छैन्य ***tshāinɛ*** (***tshin***) vi. to come off (of skin). बोक्रा छिलिनु. ¶ ***bhēndɛrē:ni fiʌçkilo ʔukâ: ghlê: tshāi.*** भ्यान्द्यऱ्यानि हह्इकिलो उका: घ्ले: छै । When we boil tomatoes, their skin peels off. गोलभेँडा पोल्दा त्यसको बोक्रा पिल्छिन्छ ।
See: 55 169

छैन्य ***tshʌ̄inɛ*** (***tshint***) vt. slide and damage, make peel. ख्वात्तै वा स्वाट्टै लग्नु. ¶ ***kō:ro-ʔɛ ʔuʔû: ghlê: tshânte.*** कोऽरोॠय उऊ: घ्ले: छ:न्त्य । The landslide engulfed his fields. उसको बारी पहिरोले स्वाट्टै लग्यो । ¶ ***bhlʌçpɛ têl-ʔɛ tsətstsəpo ʔukhār-bim sʌkʌ ghlê: tshânte.*** भ्लह्इप्य ते:ल्ॠय च्योच्च्योपो उखर्बिम् सक घ्ले: छ:न्त्य । The boiling oil made the skin peel off the child's hand. उम्लेको तेलले बच्चाको हातको छाला पिल्स्यायो । 1s: ***ghlê: tshāndu*** घ्ले: छन्दु 1d: ***ghlê: tshī:tsi*** घ्ले: छिऽचि
See: 69 183

छोऽन्य ***tshō:nɛ*** (***tshoŋt***) vt. mix. मिसाउनु, थप्नु. ¶ ***ʔām-ʔɛ fiʌçpɛ ku-kolo tshʌkpɛ ku tshônte.*** ॠम्ॠय हह्इप्य कुकोलो छक्प्य कु छो:न्त्य । He mixed hot water with cold water. उसले तातो पानीसँग चिसो पानी मिसायो । ¶ ***ʔām-ʔɛ brâ: tshôntɛnʌ lê:te.*** ॠम्ॠय ब्रा: छो:न्त्यन ल्यु:त्य । He exaggerated. उसले कुरा थपेर भन्यो । 1s: ***tshōndu*** छोन्दु 1d: ***tshoŋi*** छोङि
See: 93 207

छान्य ***tshɛnɛ*** (***tshɛ***) vi. spread, proliferate. फैलिनु. ¶ ***sēr tshā:tɛ.*** सेर् छात्य । The lice spread. जुम्रो फैलियो । ¶ ***mʌdzʌm.lal-po ghrô:t ghole tshā:tnu.*** मजम्लाल्पो घ्रो:त् घोले छात्नु । Majamlaal's goats proliferated. मजमलालको बाख्रा धेरै फैलियो । 3s: ***tshā:tɛ*** छात्य 4s: ***tshɛ*** छा
See: ?? ??

छा:न्न्य ***tshênnɛ*** (***tshett***) vt. multiply, increase supply (seeds, chicken). बीउ उमार्नु, फैलाउनु. ¶ ***ʔʌdzhēm-nûm rê:rā:ru ʔuŋʌ tshettʌ.*** ॠभ्याम्नु:म् च्यो:रारु उङ छात्त । I increased my supply of rice seeds from last year's. पोहोर सालको धानको बीउ मैले फैलाएँ । ¶ ***ʔuŋʌ pūŋmɛ tshettʌ.*** उङ पुङ्म्य छात्त । My flowers have multiplied. मैले फूल फैलाएँ । ¶ ***ʔuŋʌ phə tshettʌnu.*** उङ फ्यो छात्तनु । I increased the number of chickens. मैले कखुरा फैलाएँ । 1s: ***tshettu*** छात्तु 1d: ***tshetsi*** छाचि
See: 20 134

छाःन्न्य ***tshênnɛ*** (***tshett***) vt. ignite. सल्काउनु. ¶ ***ʔuŋʌ tsʌk.mʌk tshettɑnʌ mi ghrettʌ.*** उङ चक्मक् छात्तन मि घ्यात्त । I ignited the fire with a flintstone. चकमक पारेर आगो बालेँ । ¶ ***ʔām-ʔɛ mi tshettɛ.*** अम्ञ्य मि छात्त्य । He ignited the fire. उसले आगो सल्कायो । 1s: ***tshɛtu*** छातु 1d: ***tshɛtsi*** छाचि
See: 20 134

■ छाःन्सिन्य ***tshênsinɛ*** (***tshett-si***) vr. make a fire for oneself. आफ्नो लागि आगो बाल्नु । ¶ ***ʔûŋ mi tshênsiŋʌtʌ.*** उःङ् मि छाःन्सिङत । I made a fire for myself. आफ्नो लागि आगो बालेँ ।

छार्न्य ***tshērnɛ*** (***tsher***) vt. rewarm by the fire (food), dry by the fire (fireword). सेकाउनु. ¶ ***sū:tʌ sāŋ tshērkinʌ ghrɛ.*** सुऽत सङ् छार्किन घ्य । When we dry green wood, it burns. काँचो दाउरा सेकाएपछि बल्छ । 1s: ***tshɛrutʌ*** छारुत 1d: ***tshɛriti*** छारिति

छुन्य ***tshʉnɛ*** (***tshʉ***) vi. be late. ढिलो हुनु. ¶ ***ʔiskul khoɔçkilo tshʉnɛ munʉ.*** इस्कुल् ख्वाह्इकिलो छुन्य मुन्यु । When we go to school, it is not good to be late. स्कुल जाँदा ढिलो गर्नु हुँदैन । Ant: ***nɛp***. 1s: ***tshʉŋʌtʌ*** छुङत 1d: ***tshûiti*** छुःइति
See: 96 210

छोन्य ***tshɵnɛ*** (***tshɵ***) vi. ❶ be addicted to. गहिरो लत पर्नु, लागो हुनु. ❷ be mean. छुच्चो हुनु. ¶ ***ʔām tsi-bi tshɵ.*** अम् चिबि छो । He is addicted to alcohol. ऊ जाँडमा लागो छ । ¶ ***ʔīn lêl mʉnɛ-bi mʌri ʔitshɵ.*** इन् ले:ल् म्युन्यबि मरि इछो । You are addicted to singing. तपाईं गीत गाउनुमा प्रखर हुनुहुन्छ । ¶ ***tshɵpɛ khlê:p-ʔɛ ʔikɛçki.*** छोप्य ख्ले:प्ञ्य इक्याह्इकि । Aggressive dogs bite people. छुच्चो कुकुरले टोक्छ । 1s: ***tshɵŋʌ*** छोङ 1d: ***tshɵji*** छोयि
See: 71 185

छाःम्न्य ***tshoɔ̂mnɛ*** (***tshɵp***) vt. gather into a bundle. मुठ्याउनु. ¶ ***ʔām-ʔɛ lū:dʑʌ rā:ru tshê:ptɛnʌ poɔttɛ.*** अम्ञ्य लुऽज रारु छो:प्त्यन प्वात्त्य । He gathered the millet seedlings and tied them into a bundle. उसले कोदोको बीउ मुठ्याएर मुठा बाँध्यो । ¶ ***tēr bhô: tshoɔ̂m-nɛnʌ poɔ̂nnɛ mʌttʉ.*** तेर् भो: छाःम्न्यन प्वाःन्न्य मत्त्यु । We have to gather bamboo and tie it into a bundle. बाँस बटुलेर बाँध्नु पर्छ । Syn: ***khɵp***. 1s: ***tshobu*** छोबु 1d: ***tshɵpi*** छोपि
See: 81 195

छाम्न्य ***tshoɔ̄mnɛ*** (***tshɵm***) vi. dance. नाच्नु. ¶ ***ʔiskul-bi tsɵtstsɵ-ɦɛm tshoɔ̄mnu.*** इस्कुल्बि च्योच्च्योह्याम् छाम्नु । The children dance at school. स्कुलमा केटाकेटीहरु नाच्छन् । ¶ ***ʔī:tsi was-bi tshɵmiti.*** इऽचि वास्बि छोमिति । We danced at the Waas festival. हामी वास्मा नाच्यौं । 1s: ***tshoɔ̄mŋʌ*** छाम्ङ 1d: ***tshɵmi*** छोमि
See: 75 189

- ज -

जुःन्य ***ʤû:nɛ*** (***ʤikt***) vt. paint, dye. रङ्ग्याउनु. ¶ ***ʔuŋʌ kām ʤʌktu.*** उङ कम् जक्तु । I paint the house. म घर रङ्ग्याउँछु । ¶ ***bubûm gə fiʌlʌlâm rāŋ-ʔɛ ʤʌktu.*** बुबुःम् ग्यो हललाःम् रङ्ग्रय जक्तु । I dyed the white cloth red. सेतो लुगालाई रातो रङले रङ्ग्याउँछु । 1s: ***ʤʌktu*** जक्तु 1d: ***ʤiki*** जिकि
See: 67 181

जेःन्न्य ***ʤênnɛ*** (***ʤett***) vt. call to, read aloud. बोलाउनु, पढ्नु. ¶ ***lēmdu-bi ʔām-ʔɛ ʔûŋ ʔiʤestʌlo tshêntʌ.*** ल्याम्दुबि ञम्ञय उःङ इजेस्तलो छेःन्त । When he called to me on the road, I recognized him. बाटोमा उसले मलाई बोलाउँदा पो चिनेँ । ¶ ***ʔām-ʔɛ bides-lʌ fiəpɛ brâ: sā:phʌm ʤettɛ.*** ञम्ञय बिदेस्ल ह्योप्प ब्रा: साफम् जेत्त्य । He read a letter from abroad. उसले विदेशबाट आएको पत्र पढ्यो । ¶ ***noktsho-ʔɛ ʔusesmə ʤettʉ.*** नोक्छोञ्य उसेस्म्यो जेत्त्यु । The shaman calls his master. झाँक्रीले तान्त्रिक गुरुलाई बोलाउँछ । ¶ ***ʤêi lʉkinʌ go tshēi lʉki.*** जेःइ ल्युकिन गो छेइ ल्युकि । We get to know each other by talking. बोलचाल गरेपछि पो चिनजान हुन्छ । 1s: ***ʤettu*** जेत्तु 1d: ***ʤetsi*** जेचि
See: 35 149

जेन्य ***ʤenɛ*** (***ʤe***) vi. say. बोल्नु, बज्नु. ¶ ***fiebe ʤē:tɛ?*** हेबे जेऽत्य? What time is it? कती बज्यो ¶ ***khêl mêl mʉnɛ lagi ghole fiʌs-kolo ʤenɛ mʌttʉ.*** ख्याःल् म्योःल् म्युन्य लागि घोले हस्कोलो जेन्य मत्त्यु । We have to discuss Khaling affairs with many people. धेरै जनासँग भेटेर सल्लाह गर्नुपर्छ । ¶ ***ʔām tsɛnʉpɛ ʤe.*** ञम् च्यन्युप्य जे । He speaks nicely. ऊ मीठो बोल्छ । ¶ ***ʔāmpo joŋbêm tsɛnʉpɛ ʤe.*** ञम्पो योङ्बेःम् च्यन्युप्य जे । His jew's harp sounds nice. उसको बिनायो मीठो बज्छ । Voir : ***ʤet*** 1s: ***ʤeŋʌ*** जेङ 1d: ***ʤeji*** जेयि
See: 25 139

ज्योन्य ***ʤənɛ*** (***ʤʌ***) vt. eat. खानु. ¶ ***ʔên jû: ʤəki.*** ञ्याःन् युः ज्योकि । Now let us have a meal. अब खाना खाञौ ¶ ***ŋeçkilo ʔʌusʌdhi ʤənɛ mʌttʉ.*** डेह्इकिलो औसधि ज्योन्य मत्त्यु । When we are sick, we have to take medecine. बिरामी हुँदा औषधी खानु पर्छ । ¶ ***ʔuŋʌ dû:t ʤʌŋʌ.*** उङ द्युःत् जङ । I drink milk. (of adults) दूध पिउँछु । 1s: ***ʤʌŋʌ*** जङ 1d: ***ʤəji*** ज्योयि
See: ?? ??

- ɦ -

ɦः न्न्य ***ʤhânnɛ*** (***ʤhit***) vi. be wet. be bored. भिज्नु, रुझ्नु. धित मर्नु. ¶ ***ʔʌnôl ʔʌtshatʌ mugō:wɛnʌ wô:-ʔɛ ʤhistʌ.*** अन्यो:ल् अछात मुगोऽव्यन व्यो:अ्य झिस्त । I did not have an umbrella today, and I got wet from the rain. revoir आज छाता नभएर पानीले रुझेँ । 1s: ***ʤhâiŋʌ*** झैं:ङ 1d: ***ʤhitsi*** झिचि
See: 52 166

ɦः न्न्य ***ʤhânnɛ*** (***ʤhitt***) vt. ❶ soak. भिजाउनु. ❷ grow (seedling). बीउ राख्नु. ¶ ***ʔām-ʔɛ ʔiʤhisti.*** अम्अ्य इझिस्ति । He made us wet. उसले भिजायो । ¶ ***ʔām-ʔɛ rô:rā:ru ʤhʌttɛ.*** अम्अ्य च्यो:रारु ɦत्त्य । He germinated the rice seeds. उसले धानको बीउ राख्यो (छऱ्यो) । 1s: ***ʤhʌttu*** ɦत्तु 1d: ***ʤhitsi*** झिचि
See: 66 180

ɦः न्न्य ***ʤhânnɛ*** (***ʤhitt***) vt. get warm by the fire / get cool (when one feels too hot). ताप्नु. ¶ ***ʔām-ʔɛ mi ʤhʌttu.*** अम्अ्य मि ɦत्त्यु । He gets warm by the fire. उसले आगो ताप्छ । ¶ ***ʤhūŋ lulo mi ʤhânnɛ tsɛnu.*** झुङ् ल्युलो मि ɦः न्न्य च्यन्यु । When it is cold, it is nice to get warm by the fire. चिसो हुँदा आगो ताप्नु मजा आउँछ । ¶ ***gʌrmi lulo ʤhūŋ ʤhânnɛ tsɛnu.*** गर्मि ल्युलो झुङ् ɦः न्न्य च्यन्यु । When it is hot, it is nice to have a cool wind. गर्मी लाग्दा हावा खानु मजा आउँछ । ¶ ***lonɛm-bi tori tēl-ʔɛ klênsinu mʌnʌ noōm ʤhʌtnu.*** लोन्याम्बि तोरि तेल्अ्य क्ले:न्सिनु मन न्वाम् ɦत्नु । In the winter, they rub themselves with oil and bask in the sun. हिउँदमा तोरीतेल घसेर घाम ताप्छन् । 1s: ***ʤhʌttu*** ɦत्तु 1d: ***ʤhitsi*** झिचि
See: 66 180

ɦः म्न्य ***ʤhâmnɛ*** (***ʤhip***) vi. become spoiled, rotten. कुहुनु. ¶ ***phɵrsi ʤhiptɛ.*** फ्योर्सि झिप्त्य । The pumpkin rotted. फर्सी कुहियो । ¶ ***ki ʤhiptɛ.*** कि झिप्त्य । The potato rotted. आलु कुहियो । ¶ ***sɵ ʤhiptɛ.*** स्यो झिप्त्य । The meat spoiled. मासु कुहियो ।
See: 51 165

ɦम्न्य ***ʤhʌmnɛ*** (***ʤhim***)

■ उमो: ɦम्न्य ***ʔumô: ʤhʌmnɛ*** (***ʤhim (ʔumô:)***) vi. be fed up, be bored, drink enough water. वाक्कै लाग्नु, आत मर्नु. ¶ ***kēm mɯnɛ-ʔɛ ʔʌmô: ʤhîmtɛ.*** क्याम् म्युन्यअ्य अमो: झि:म्त्य । I am fed up with working too much. काम गर्नुले वाक्कै लाग्यो । ¶ ***ʔudinʌi pok.sɵ kɵnɛ-ʔɛ ʔʌmô: ʤhîmtɛ.*** उदिनै पोक्स्यो क्योन्यअ्य अमो: झि:म्त्य । I am tired of eating pork every day. दिनहुँ सुँगुरको मासु खानुले वाक्कै लाग्यो । ¶ ***ʔumô: ʤhîmtêm sʌmmʌ mes-ʔɛ ku tâŋtɛ.*** उमो: झि:म्त्याःम् सम्म मेस्अ्य कु त्युःङ्त्य । The buffalo drank water until it was full. आत मरिन्जेल भैँसीले पानी पियो ।
See: 54 168

ɦर्न्य ***ʤhārnɛ*** (***ʤhɯr***) vi. be sour. अमिलो हुनु. ¶ ***tsi ʤhârtɛnʌ ʔām-ʔɛ mutâŋwɛ.*** चि भ्युःर्त्यन अम्अ्य मुत्युःङ्व्य । The alcohol was sour, so he did not drink it. जाँड अमिलो हुनाले उसले पिएन । ¶ ***ʤhārpɛ rēikhɛmulʌ sɵpɛ phāl jāŋ.*** ɦर्प्य च्याइख्यमुल स्योप्य फल् याङ् । With a tight sieve, one can sift fine flour. बाक्लो चाल्नीबाट मसिनो पिठो चालिन्छ । ¶ ***kagʌti ʤhārpɛ mʌttɯ.*** कागति ɦर्प्य मत्त्यु । Limes are sour. कागती अमिलो हुन्छ । 3s: ***ʤhârtɛ*** भ्युःर्त्य
See: 101 215

ɦुः न्न्य ***ʤhû:nɛ*** (***ʤhɯk***) vi. jump down, escape. हाम फाल्नु, भाग्नु. ¶ ***khespɵ ʤhɯkkhɵstɛ.*** खेस्प्यो भ्युक्ख्योस्त्य । The thief escaped. चोर भागीगयो । ¶ ***nus tē:lâm sʌŋ-kʌʔʌ mē:lâm sʌŋ-bi ʤhɯkkhɵstɛ.*** नुस् त्याला:म् सङ्कअ्य म्याला:म् सङ्बि भ्युक्ख्योस्त्य । The monkey jumped from tree to tree. बाँदरले एताको रुखबाट उताको रुखमा हाम फाल्यो । 1s: ***ʤhû:ŋʌ*** ɦुः ङ 1d: ***ʤhɯki*** भ्युकि
See: 98 212

ɦुः न्य ***ʤhû:nɛ*** (***ʤhɯkt***) vt. help to escape. भगाउनु. ¶ ***ʔāmʔɛ fiʌs ʤhuktɛnʌ khoɔttɛ.*** अम्अ्य हस् ɦुक्त्यन ख्वात्त्य । He helped the man escape. उसले मान्छेलाई भगाएर लग्यो । 1s: ***ʤhuktu*** ɦुक्तु 1d: ***ʤhɯki*** भ्युकि

ɦेः न्य ***ʤhê:nɛ*** (***ʤhekt***) vt. cut (halfway). काट्नु. ¶ ***ʔām-ʔɛ poōndɯ-ʔɛ sʌŋ ʤhektɯ.*** अम्अ्य प्वान्द्युअ्य सङ् ɦेक्त्यु । He cut the tree with an axe. उसले बन्चरोले रुख काट्छ । 1s: ***ʤhektu*** ɦेक्तु 1d: ***ʤheki*** ɦेकि
See: 44 158

ɦेः म्न्य ***ʤhêmnɛ*** (***ʤhept***) vt. temper (a blade, by beating while red-hot and dipping in water). अर्झाप्नु. ¶ ***ʔām-ʔɛ poōndɯ ʤheptɛnʌ fieçpɛ tshɯkte.*** अम्अ्य प्वान्द्यु ɦेप्त्यन हेह्इप्य छ्युक्त्य । He tempered the axe and it became sharp. उसले बन्चरो अर्झापेपछि लाग्ने भयो । 1s: ***ʤheptu*** ɦेप्तु 1d: ***ʤhepi*** ɦेपि

ɦेऽन्य ***ʤhē:nɛ*** (***ʤheŋ***) vi. last. खप्नु, टिक्नु. ¶ ***ghole ʤhêŋtɛ.*** घोले ɦे:ङ्त्य । It lasted for a long time. धेरै खप्यो । ¶ ***ʔʌnām ʔʌmêm-ʔɛ pɯtêm thoɔpru mʌri ʤhêŋtɛ.*** अनम् अम्या:म्अ्य प्युत्याःम् थ्वाप्रु मरि ɦे:ङ्त्य । The girdle that my mother wove years ago lasted a very long time. उहिले मेरो आमाले बन्नु भएको पटुकी धेरै खप्यो । ¶ ***ʔʌnāmmîm fiʌs-fiɛm mʌri ʤhêŋtɛnu.*** अनम्मि:म् हस्ह्याम् मरि ɦे:ङ्त्यनु । People from long ago used to live a long time. उहिलेको मान्छेहरु धेरै बाँच्थे । ¶ ***sʌŋ-po kʌm ʔɛçsʌ lūŋ-po kʌm tūŋ ʤhēŋ.*** सङ्पो कम् अ्याह्इस लुङ्पो कम् तुङ् ɦेङ् । Stone houses last longer than wood houses. काठको घरभन्दा ढुङ्गाको घर टिकाउ हुन्छ । 1s: ***ʤhē:ŋʌ*** ɦेऽङ 1d: ***ʤheŋi*** ɦेङि
See: 31 145

झैन्य ***ʤhɑ̃inɛ*** (***ʤhint***) vt. persuade, incite, encourage. उक्साउनु. ¶ ***mʌbɑ̃ŋpɛ kēm-bi fiʌs ʤhɑ̃inɛ munʉ.*** मबङ्प्य क्याम्बि हस् झैन्य मुन्यु । It is not good to encourage people to do bad work. नराम्रो काममा मान्छेलाई उक्साउनु हुँदैन । ¶ ***ʔɑ̃m-ʔɛ kēm mʉnɛ ʔok ʔiʤhɑ̃itʌkʌ.*** ॠम्ॠय क्याम् म्युन्य ॐक् इझैतक । He encouraged us to work. काम गर्नको लागि उसले हामीलाई उक्सायो । 1s: ***ʤhɑ̃ndu*** झ्न्दु 1d: ***ʤhī:tsi*** झिऽचि
See: 69 183

झोऽन्य ***ʤhō:nɛ*** (***ʤhoŋ***) vt. plough. हालो जोत्नु, जँघार तर्नु. ¶ ***ʔuŋʌ ʔû: ʤhoŋu.*** उङ ऊ: झोङु । I plough the field. म खेत जोत्छु । ¶ ***ʔuŋʌ kʌwʌ ʤhoŋutʌnʌ lē:stʌ.*** उङ कव झोङुतन ल्याऽस्त । I waded across the stream. मैले जँघार तरेर पार गरेँ ।
See: ?? ??

भ्याःम्न्य ***ʤhêmnɛ*** (***ʤhɛp***) vi. be possible. सक्नु. ¶ ***ʔʌnôl ʤhê:pkho ghole kēm mʉnɛ mʌttʉ.*** ॠन्योःल् भ्याःप्खो घोले क्याम् म्युन्य मत्त्यु । If possible, we have to do a lot of work today. सकियो भने ॠाज धेरै काम गर्नुपर्छ । ¶ ***ʔʌnôl ghole kēm mʉnɛ muʤhê:p.*** ॠन्योःल् घोले क्याम् म्युन्य मुभ्याःप् । Today we won't be able to work much. ॠाज धेरै काम गर्न सकिदैन । ¶ ***bhê:dʌm kilo-po kûr kārnɛ ʤhê:p.*** भ्योःदम् किलोपो क्युःर् कर्न्य भ्याःप् It is possible to carry a fifty kilo load. ५० किलोको भारी बोक्न सकिन्छ ।
See: 3 117

भ्याम्न्य ***ʤhēmnɛ*** (***ʤhɛm***) vi. be lost, disappear, die (formal). हराउनु, मृत्यु हुनु. ¶ ***thū:nɛm-bi bɑ̂i ʤhêmtɛ.*** थुऽन्याम्बि बैः भ्याःम्त्य । The cow got lost in the forest. जङ्गलमा गाई हरायो । ¶ ***ʔɛnē: sunʌslal ʤhêmtɛ.*** ॲयन्या सुनस्लाल् भ्याःम्त्य । Sunaslal passed away the other day. ॲस्ति सुनस्लाल बित्नु भयो ।
See: 5 119

■ उल्यो भ्याम्न्य ***ʔulə ʤhēmnɛ*** (***ʤhēm (ʔulə)***) ¶ ***thū:nɛm-bi tsətstsəpo ʔulə ʤhēm.*** थुऽन्याम्बि च्योच्च्योपो उल्यो भ्याम् । The child is terrified in the forest. जङ्गलमा बच्चाको सातो जान्छ ।

भ्योःन्सिन्य ***ʤhênsinɛ*** (***ʤhə-si***) vr. begin at (negative situations). उब्जिनु. ¶ ***ghrɑ̃ŋʔɛ thûŋtêm-bikʌ koɔ̄r ʤhêntɛsi.*** घ्रङ्ॠय थुःङ्त्याःम्बिक क्वार् भ्योःन्त्यसि । The infection formed at the site of the thorn prick. काँढाले घोचेकोमा घाउँ उब्जियो । ¶ ***tukkûm ʔudhâm-bikʌ kō:ro ʤhêntɛsi.*** तुक्कुःम् उधःम्बिक कोऽरो भ्योःन्त्यसि । The landslide started up in the mountains. त्यो डाँडादेखि पहिरो उब्जियो ।

भ्वार्न्य ***ʤhoɔ̄rnɛ*** (***ʤhər***) vi. ❶ leak. चुहिनु. ❷ become thin. दुब्लो हुनु. ¶ ***ʔɑ̃m ʔâmtɛsilo ʔukhî:mə ʤhêrtɛnʌ dhɑ̃ŋku ʤhistɛ.*** ॠम् ॠःम्त्यसिलो उखिःम्यो भ्योःर्त्यन धाङ्कु झिस्त्य । While he was sleeping, he drooled and the pillow got wet. ऊ सुत्दा च्याल चुहेर सिरानी भिज्यो । ¶ ***ʔʌtêmmîm duk-ʔɛ ʔɑ̃m ʤhêrtɛ.*** ॲतेःम्मिःम् द्युक्ॠय ॠम् भ्योःर्त्य । He became thin from this year's hardships. यो सालको दुःखले ऊ दुब्लायो । ¶ ***pok.sə fiʌttɛlo ʔutshodowɛ ʤhêrtɛ.*** पोक्स्यो हत्त्यलो उछोदोव्य भ्योःर्त्य । While the pork was roasting, the fat dripped out. सुँगुरको मासु पोल्दा बोसो बिलेर चुह्त्यो । ¶ ***fial fiʌlsilo ʔâ:p-po ʔâm.khi ʤhoɔ̄r.*** हाल् हल्सिलो ॠाःप्पो ॠाःम्खि भ्वार् When the temperature increases, pine resin seeps out. गर्मी बढ्दा खोटे सल्लाको खोटो झर्छ । 3s: ***ʤhoɔ̄r*** भ्वार्
See: 78 192

- त -

तःन्न्य ***tânnɛ*** (***titt***) vt-i. ❶ lay eggs (of flies). फुल पार्नु (झिङ्गाले). ❷ have misfortune after having done bad things. लोधर लाग्नु. ¶ ***bâi mistɛnʌ gijamə-ʔɛ tʌttɛ.*** बैः मिस्त्यन गियाम्योञ्य तत्त्य । The cow died and flies laid eggs on it. गाई मरेपछि सिनुमा झिङ्गाले फुल पाऱ्यो । ¶ ***mʌbɑ̃ŋpɛ kɛ̃m mʉkilo rûi-ʔɛ ʔitʌçki.*** मबङ्प्य क्याम् म्युकिलो च्युःइञ्य इतह्इकि । When we do bad things, we suffer from misfortune. नराम्रो काम गरेमा लोधर लाग्छ ।

तःम्न्य ***tâmnɛ*** (***tipt***) vt. ❶ step on. टेक्नु. ❷ press with a finger. थिच्नु. ¶ ***ʔuŋʌ lūŋ-bi tʌptu.*** उङ लुङ्बि तप्तु । I step on the stone. म ढुङ्गामा टेक्छु । ¶ ***ʔɑ̃m-ʔɛ fiʌp.lu sɑ̃i tʌptɛ.*** ञम्ञ्य हप्लु सै तप्त्य । He made a thumbprint. उसले औठाछाप लगायो । 1s: ***tʌptu*** तप्तु 1d: ***tipi*** तिपि
See: 65 179
■ नुः तःम्सिन्य ***nû: tâmsinɛ*** (***tipt-si (nû:)***) control oneself. मन थाम्नु. ¶ ***ʔinû: tâmsije!*** इनुः तःम्सिये! Control yourself! मन थाम न ।

तःम्न्य ***tâmnɛ*** (***tʉp***) vt. play music, beat metal. बजाउनु. ¶ ***ʔuŋʌ mɛnʉwɛ tubu.*** उङ म्यन्युव्य तुबु । I play cymbals. म भ्याम्टा बजाउँछु । ¶ ***ʔī:tsi-ʔɛ thō:tsi fiō:tɛlo lêl mʌri tʉpiti.*** इउचिञ्य थोउचि होउत्यलो लेःल् मरि त्युपिति । We played many songs during the change of season. हामीदुईले ऋतु फेरिदा धेरै गीत बजायौं । ¶ ***sɛ̄u-ʔɛ betho tū:bʉ.*** सेउञ्य बेथो त्युउब्यु । Blacksmiths make khukuris. लोहारले खुकुरी बनाउँछ । 1s: ***tubu*** तुबु 1d: ***tʉpi*** त्युपि
See: 103 217

तम्न्य ***tāmnɛ*** (***tʉmt***) vt. track. पहिल्याउनु, ठम्याउनु. ¶ ***dʌbu doro mʉpɛ-ʔɛ mʌri bhîr tâmtɛ.*** दबु दोरो म्युप्यञ्य मरि भिःर् तःम्त्य । The hunter tracked the deer for a long time. सिकारीले मृग पहिल्यायो । ¶ ***solʌri-ʔɛ phə ʔumûr-lʌkʌ ŋʌ tāmdʉ.*** सोलरिञ्य फ्यो उमुःऱ्लक ङ तम्द्यु । The jackal tracks the chicken by its smell. स्यालले कुखुरालाई गन्धबाटै पहिल्याउँछ । 1s: ***tāmdu*** तम्दु 1d: ***tʉmi*** त्युमि
See: 112 226

तम्न्य ***tāmnɛ*** (***tʉmt***) vt-i. be cold. ठिहिऱ्याउनु. ¶ ***ʤhūŋ-ʔɛ ʔʌkhār tâmkhʌtɛ.*** झुङ्ञ्य ञखर् तःम्खत्य । My hands became numb from the cold. (चिसो) हावाले मेरो हात ठिहिऱ्यायो । ¶ ***nōŋ-ʔɛ ʔitʉmʌtʌ.*** नोङ्ञ्य इत्युमत । I got cold in the snow. मलाई हिउँले ठिहिऱ्यायो । 1s: ***ʔitāmŋʌ*** इतम्ङ 3s: ***tāmdʉ*** तम्द्यु 1d: ***ʔitʉmi*** इत्युमि

तर्न्य ***tārnɛ*** (***tʉr***) vt. break, snap, uproot. भाँच्नु. ¶ ***nōŋ-ʔɛ sɑ̃ŋpo ʔughrēm tûrtɛ.*** नोङ्ञ्य सङ्पो उघ्रेम् त्युःर्त्य । The snow broke the tree's branches. हिउँले रुखको हाँगो भाँच्यो । ¶ ***ghrok-tʉlʉ-bi bâi thū:tɛlo, ʔusêl tûrtɛ.*** घ्रोक्त्युल्युबि बैः थुउत्यलो, उस्याःल् त्युःर्त्य । The cow fell down in the steep rocky place and broke its leg. ढडेन्मा लडेर गाईको खुट्टा भाँचियो । ¶ ***ʔuŋʌ nīŋro turutʌ.*** उङ निङ्रो तुरुत । I uprooted the fern shoot. मैले निहुरो टिपें । ¶ ***ʔɑ̃m-ʔɛ pɛskoɔi tûrtɛ.*** ञम्ञ्य प्यास्क्वाइ त्युःर्त्य । He uprooted the bamboo shoot. उसले तामा भाँच्यो । ¶ ***ʔām khel-bi ghlâŋtɛlo woŋâmpo ʔunə tûrtɛ.*** ञम् खेल्बि घ्लाःङ्त्यलो वोङाःम्पो उन्यो त्युःर्त्य । When he won the game, he disappointed the other players. ऊ खेलमा जित्दा ञरुका सेखी झ्यो । ¶ ***tsʌit bʌisak-bîm noɔ̄m tārnɛ mudêi.*** चैत् बैसाक्बिःम् न्वाम् तर्न्य मुदेःइ । During the months of Chaitra and Vaishakh, the heat of the sun is unbearable. चैत वैशाखको घाम सहन सकिँदैन । ¶ ***ʔuŋʌ ʔɑ̃mpo ʔumʌs tārnɛ mutsɛbuwʌ.*** उङ ञम्पो उमस् तर्न्य मुच्यबुव । I could not look at him directly (due to shyness). उसको ञाँखा तर्न सकिनँ । 1s: ***turu*** तुरु 1d: ***tʉri*** त्युरि
See: 108 222

तल्न्य ***tālnɛ*** (***tʉl***) vt. feed (something or someone unable to fend for itself). पाल्नु. ¶ ***ʔām-ʔɛ reskʌp tsətstsə tûltɛ.*** ञम्ञ्य रेस्कप् च्योच्च्यो त्युःल्त्य । He raised an orphan. उसले टुहुरो बच्चा पाल्यो । ¶ ***ʔuŋʌ pô: tulutʌ.*** उङ पोः तुलुत । I raised a pig. मैले सुँगुर पालें । 1s: ***tulu*** तुलु 1d: ***tʉli*** त्युलि
See: 109 223

■ तल्सिन्य ***tālsinɛ*** (***tʉl-si***) vr. take care of oneself. जिउनु. ¶ ***ʔûŋ ʔʌtā:pŋʌ tālsinɛ mʌttʉ.*** उःङ ञताप्ङ तल्सिन्य मत्त्यु । I have to take care of myself. म ञाफै जिउनु पर्छ । ¶ ***dʉspɛ tshʉktêm pʌtshi ʔutā:pŋʌ tālsi.*** द्युस्प्य छ्युक्त्याःम् पछि उताप्ङ तल्सि । After becoming an adult, he took care of himself. ठूलो भएपछि ऊ ञाफै पेट पाला गर्न सक्छ ।
See: 261 303

तिन्य ***tinɛ*** (***ti***) vi. lay eggs. फुल पार्नु. ¶ ***phə tū:tɛ.*** फ्यो तुउत्य । The chicken laid an egg. कुखुराले फुल पाऱ्यो ।
See: ?? ??

तुःन्य ***tû:nɛ*** (***tikt***) vt. support, point with, step on. बिसाउनु, टेकाउनु, टेक्नु. ¶ ***ghotsa-ʔɛ ghʌra tʌktɛ.*** घोचाञ्य घरा तक्त्य । The vertical pole supported the horizontal one. घोचाले घारालाई टेकायो । ¶ ***tsi-ʔɛ sê:tɛlo ʔusêl ŋʌ mutʌkwɛ.*** चिञ्य सेःत्यलो उस्याःल् ङ मुतक्व्य । He was drunk and could not stand on his feet. जाँडले मातेको बेला खुट्टा नै टेकेन । ¶ ***ʔinɛ ʧʌrts-ʔɛ tʌktɛ.*** इन्य टर्च्ञ्य तक्ते । Point the torch (that way). तिमीले टर्चले देखाऊ न । ¶ ***ghrûmtɛnʌ nēi-bi kûr tʌktɛ.*** घ्रुःम्त्यन न्याइबि क्युःर् तक्त्य । He got tired and rested his load on the platform. थाकेर चौतारीमा भारी बिसायो । 1s: ***tʌktu*** तक्तु 1d: ***tiki*** तिकि
See: 67 181

तुःन्य ***tûːnɛ*** (***tʉkt***) vt. answer, respond. जवाफ दिनु, बिसाउनु, टेकाउनु. ¶ ***sʉribūːmɛlam pʌkhʌtʌmsʌ-kolo sʉribuŋlam pʌkhʌtʌmsʌ-fiɛm khɵre khɵre tûː lʉnu.*** स्युरिबुउम्यलाम् पखतम्सकोलो स्युरिबुङ्लाम् पखतम्सह्याम् ख्योरे ख्योरे तुः ल्युनु । The priests from the groom's side and the priests from the bride's side respond to each other's words nicely. दुलाहीतर्फ र दुलाहातर्फका पुर्खाहरु बीच सौहार्द तरिकाले जवाफ दिन्छन् । ¶ ***kinɛ loɔ̃mpɛ fiʌs tukkilo ʤhʌn kîn phûː*** किन्य ल्वाम्प्य हस् तुक्किलो झ्न् किःन् फुः If we engage with people looking for trouble, a fight will ensue. झगडा गर्न खोज्नेलाई बोलाउँदा झ्न झगडा हुन्छ । 1s: ***tuktu*** तुक्तु

तुउन्य ***tūːnɛ*** (***tiŋ***) vt. line up. पङ्क्तिबद्ध राख्नु. ¶ ***ʔāmʔɛ tsɵtstsɵ-fiɛm tîŋtɛnu.*** अम्ह्य च्योच्च्योह्याम् तिःङ्त्यनु He lined the children up. उसले केटाकेटीहरुलाई पङ्क्तिबद्ध राख्यो । 1s: ***tiŋu*** तिङु

■ तन्सिन्य ***tʌnsinɛ*** (***tiŋ-si***) vr. be lined up. पङ्क्तिबद्ध हुनु. 3s: ***tûnsinu*** तुःन्सिनु

तुउन्य ***tūːnɛ*** (***tʉŋ***) vt. drink. पिउनु. ¶ ***ʔuŋʌ surti mutuŋu.*** उङ सुर्ति मुतुङु । I do not smoke. म सुर्ती पिउदिनँ । ¶ ***ʔik-ʔɛ tsi ghole mutuŋwiki.*** इक्ह्य चि घोले मुतुङ्विकि । We did not drink a lot of beer. हामीले जाँड धेरै पिएनौं । ¶ ***kʉmîn lʉlo ku tūːnɛ mʌttʉ.*** क्युमिःन् ल्युलो कु तुउन्य मत्त्यु । We drink water when we are thirsty. तिर्खा लाग्दा पानी पिउनु पर्छ । 1s: ***tuŋu*** तुङु 1d: ***tʉŋi*** त्युङि

See: 107 221

तेःन्य ***têːnɛ*** (***tekt***) vt. cork, block, fill up. बुजिनु. ¶ ***sāŋ-ʔɛ nalabîm ku tektɛ.*** साङ्ह्य नालाबिःम् कु तेक्त्य । He blocked the waterpipe with grass. भ्यासले पाइपको पानी बुज्यायो । ¶ ***ʔʌm-ʔɛ kɵs-po ʔulēm tekte*** अम्ह्य क्योस्पो उल्याम् तेक्त्य He blocked the entrance to porcupine's den. उसले दुम्सीको दुलो बुज्यायो 1s: ***tektu*** तेक्तु 1d: ***teki*** तेकि

See: 44 158

तेर्न्य ***tērnɛ*** (***ter***) vt. flee. fell (tree). भाग्नु. ढल्नु, ढाल्नु. ¶ ***ʔʌm-ʔɛ khetɛnʌ khɛ-bi phali têrtɛ?*** अम्ह्य खेत्यन ख्यबि फालि तेःर्त्य? Where did he flee after stealing? उसले चोरेर कता भाग्यो । ¶ ***dʌbu mʉpɛ-ʔɛ bʌnduk-ʔɛ bhîr ʔôːptɛlo tʌk-khep-bi ŋʌ phali têrsʉtɛ.*** दबु म्युप्यह्य बन्दुक्ह्य भिःर् ह्योःप्त्यलो तक्खेप्बि ङ फालि तेःर्स्युत्य । The hunter shot the deer with a gun and brought it down with one shot. सिकारीले मृगलाई बन्दुकले एकैचोटिमा ढाल्यो । ¶ ***ʔuŋʌ sāŋ-po khāŋ poɔ̃ndʉ-ʔɛ phali têrtʌ.*** उङ सङ्पो खाङ् प्वान्द्युह्य फालि तेःर्त । I felled the tree with an axe. बन्चारोले रुख डङ्रङ्गै ढालेँ । ¶ ***ʔutsɵ-ʔɛ ʔumêm-po ʔutsô: mutēːrʉ.*** उच्योह्य उम्याःम्पो उच्योः मुतेउच्यु । A child should not break his mother's heart. बच्चाले आमाको मन दुखाउँदैन । 1s: ***phali tērŋʌ teru*** फालि तेर्ङ तेरु 1d: ***teri*** तेरि

See: 40 154

तेल्न्य ***tēlnɛ*** (***tel***) vt. uproot. उखेल्नु. ¶ ***ʔʌm-ʔɛ rôːrāːru têltɛ.*** अम्ह्य च्योःरारु तेःल्त्य । He uprooted the rice seedlings. उसले धानको बीउ उखेल्यो । ¶ ***lūːʤʌ saro mʌçkilo sāŋ tēlnɛ mʌttʉ.*** लुउज सारो मह्इकिलो साङ् तेल्न्य मत्त्यु । When we clean the millet field, we must pull out the weeds. कोदो गोड्दा झार उखेल्नु पर्छ । 1s: ***telu*** तेलु 1d: ***teli*** तेलि

See: 41 155

तेउन्य ***tēːnɛ*** (***teŋt***) vt. insert, squeeze into. खाँदनु. ¶ ***tēndu*** तेन्दु ¶ ***ʔʌm-ʔɛ lup-ju tsi têntɛ.*** अम्ह्य लुप्यु चि तेःन्त्य । He put the fermented grain into the round clay pot. उसले घैटोमा जाँड खाँद्यो । ¶ ***ʔʌm-ʔɛ ʤhola-ju gɵ têntɛ.*** अम्ह्य झोलायु ग्यो तेःन्त्य । He stuffed the clothes into the bag. उसले झोलामा लुगा खाँद्यो । ¶ ***plen-bi bhērnɛ-kʌ lêl ʔʌŋetso-bi khapsi têntʌ.*** प्लेन्बि भेर्न्यक ल्याःल् अङेचोबि खाप्सि तेःन्त । Before flying, I stuff wool in my ears. प्लेनमा उड्नुभन्दा पहिले कानमा कपास खाँदैं । 1d: ***teŋi / tēːtsi*** तेङि / तेउचि

See: ?? ??

तोःन्य ***tôːnɛ*** (***tokt***) vt. take with, accompany. खाना खाने बेला पीइने या खाइने अन्य वस्तु. ¶ ***tsûː-ʔɛ jûː ʤɛlo ku-ʔɛ toktʉ.*** चुःह्य युः ज्यलो कुह्य तोक्त्यु । When grandfather eats, he also drinks water. बाजेले खाना खाँदा पानी पिउनु हुन्छ । 1s: ***toktu*** तोक्तु 1d: ***tɵki*** त्योकि

See: 90 204

■ तम् तोःन्य ***tām tôːnɛ*** (***tokt (tām)***) listen silently. चाल मारेर सन्नु. ¶ ***dʌbu mʉpɛ-ʔɛ tām tok-sʌ bhîr lēːmʉ.*** दबु म्युप्यह्य तम् तोक्स भिःर् ल्योऽम्यु । The hunter tracks the deer silently. शिकारीले चाल मारेर शिकार खोज्छ । 1s: ***tām toktu*** तम् तोक्तु 2s: ***tām ʔitoktʉ*** तम् इतोक्त्यु

तोउन्य ***tōːnɛ*** (***toŋ***) vt. measure by cubit. हातले नाप्नु. ¶ ***mêm-ʔɛ tōŋ-sʌ tôː khâŋtɛ.*** म्याःम्ह्य तोङ्स तोः ख्युःङ्त्य । The mother prepared the loom by measuring the ground with her arm. आमाले हातले नापेर तान लगाउनु भयो । 1s: ***toŋu*** तोङु

See: 85 199

■ तोन्सिन्य ***tōnsinɛ*** (***toŋ-si***) vr. ¶ ***ʔûŋpo lagi bhaŋra tônsiŋʌtʌ.*** उःङ्पो लागि भाङ्रा तोःन्सिङत । I set a bhangra loom for myself. मेरो लागि भाङ्ग्राको तान लगाएँ ।

See: 264 306

त्याःन्न्य ***têntɛ*** (***tett***) vt. pick, pick at. कोट्याउनु. ¶ ***ʔuŋʌ ʔʌŋetso tettu.*** उङ अङेचो त्यात्तु । I pick my ear. कान कोट्याउँछु । ¶ ***ʔʌm-ʔɛ brâː tettɛ.*** अम्ह्य ब्राः त्यात्त्य । He wormed the secret out of him. उसले कुरा कोट्यायो । ¶ ***ʔinɵ mutette.*** इन्यो मुत्यात्ते । Don't pick your nose. तिमी नाक नकोट्याऊ न। 1s: ***tɛtu*** त्यतु 1d: ***tɛtsi*** त्यचि

See: 20 134

त्याइन्य ***tēinɛ*** (***tɛn***) vi. drop, fall. खस्नु, झर्नु. ¶ ***rô:-lʌ lūŋ tē:stɛ.*** रो:ल लुङ् त्याऽस्त्य । Stones fell from the cliff. पहाडबाट ढुङ्गा खस्यो । ¶ ***khɵ-lʌ bâi tē:stɛ.*** ख्योल बै: त्याऽस्त्य । The cow fell from the bridge. साँघुबाट गाई खस्यो । ¶ ***nɔ̄m tēi.*** न्वाम् त्याइ । It gets late. ढिलो हुन्छ । 1s: ***tē:stʌ*** त्याऽस्त 1d: ***tē:sti*** त्याऽस्ति
See: 6 120

त्याइन्य ***tēinɛ*** (***tɛnt***) vt. drop, sow maize. खसाल्नु. ¶ ***ʔuŋʌ godzibîm khɛptsi khɛ-bi têntuŋtʌ?*** उङ गोजिबि:म् ख्याप्चि ख्यबि त्या:न्तुङ्त? Where did I drop the money that was in my pocket? मैले खल्तीको पैसा कहाँ खसालीराखेँ । ¶ ***ʔā̄m-ʔɛ sojo-bi mʌkʌi tênte.*** अम्ञ्य सोयोबि मकै त्या:न्त्य । He sowed the maize in the furrow. उसले सियोमा मकै खसाल्यो । ¶ ***ʔā̄m-ɦiɛm-ʔɛ kʌwʌ-bi wêr tēitoŋ munu.*** अम्ह्याम्ञ्य कवबि व्या:र् त्याइतोङ् मुनु । They are dropping hooks into the river (to fish). उनीहरुले खोलामा बल्छी खसाल्दैछन् । ¶ ***ʔā̄m-ʔɛ tsabi têntʉtɛ.*** अम्ञ्य चाबि त्या:न्त्युत्य । He dropped the key. उसले चाबी खसाई राख्यो । 1s: ***tēndu*** त्यान्दु 1d: ***tē:tsi*** त्याचि
See: 23 137

त्याम्न्य ***tēmnɛ*** (***tɛm***) vt. soak, dissolve, steep, suck. भिजाउनु. ¶ ***tōŋbɛ têmpɛ gɵ.*** तोङ्ब्य त्या:म्प्य ग्यो । The tongba is soaked. तोङ्बा भिजाएको छ । ¶ ***pimɛs kɔ̄m-bi tēm-sʌ dɵkilo tsɛnʉ.*** पिम्यास् क्वाम्बि त्याम्स ज्योकिलो च्यन्यु । Chewing aamla gooseberry is nice. अमला मुखमा राखेर खाँदा मीठो स्वाद आउँछ । ¶ ***supari tēm-sʌ dɛnu.*** सुपारि त्याम्स ज्यनु । They chew betelnut. सुपारी मुखमा भिजाएर खान्छन् । ¶ ***kām dzʌk-de pɵk ku-bi tēmkilo loɔppɛ tshû:.*** कम् जक्दे प्योक् कुबि त्याम्किलो ल्वाप्प्य छु: । When we dilute the earth used to paint the house into water, it softens to mud. घर रङ्गाउने माटो, पानीमा भिजाउँदा कमलो हुन्छ । 1s: ***tɛmu*** त्यमु 1d: ***tɛmi*** त्यमि
See: 14 128

त्योन्य ***tɵnɛ*** (***tʌ***) vt. put. राख्नु. ¶ ***ʔuŋʌ ʔusuntʌla kûŋtʌnʌ ʔunû: tûŋtʌ.*** उङ उसुन्तला कु:ङ्तन उनु: तु:ङ्त । I made him happy by eating his orange. उसको मन बुझाउन सुन्तला खाइदिएँ । ¶ ***ʔā̄m-ʔɛ ʧebʌl-bi kitap tʉtɛ.*** अम्ञ्य टेबल्बि किताप् त्युत्य । He put the book on the table. उसले टेबलमा किताब राख्यो । 1s: ***tʌŋʌ*** तङ 1d: ***tɵji*** त्योयि
See: ?? ??

त्वा:न्न्य ***toɔ̄nnɛ*** (***tɵt***) vi. be visible. देखिनु. ¶ ***jʌkâm ʔudhâmbi-kʌ tsomoluŋma toɔ̄i.*** यक:म् उध:म्बिक चोमोलुङ्मा त्वा:इ । Mount Everest is visible form that hill. त्यो डाँडाबाट चोमोलुङ्मा देखिन्छ । ¶ ***ʔên-tosoba bhêŋ dɛlo kɵ toɔ̄i.*** अ्या:न्तोसोबा भ्यो:ङ् जेलो क्यो त्वा:इ । These days it gets light at five. आजकाल पाँच बजे उज्यालो हुन्छ ।
See: 73 187

त्वा:न्न्य ***toɔ̄nnɛ*** (***tɵtt***) vt. keep for. राखीदिनु. ¶ ***ʔitsêmɦiɵ:têm ʔibetho ʔuŋʌ toɔ̄ntenîm gɵ.*** इच्या:म्ह्योऽत्या:म् इबेथो उङ त्वा:न्त्यनि:म् ग्यो । I kept for you the knife that you had forgotten. तिमीले बिर्सिराखेको खुकुरी मैले राखिदिएँको छु । ¶ ***ʔinɛ suntʌla ʔitɵstâm gō:tɛ.*** इन्य सुन्तला इत्योस्ता:म् गोऽत्य । You have kept an orange for me. तिमीले मलाई सुन्तला राखिदिएका थियौ ।
See: 89 203

■ त्वा:न्सिन्य ***toɔ̄nsinɛ*** (***tɵtt-si***) vr. keep for oneself. आफ्नो लागि राख्नु. ¶ ***ʔûŋ disê:po lagi suntʌla toɔ̄nsiŋʌ.*** उ:ङ् दिस्या:पो लागि सुन्तला त्वा:न्सिङ । I will keep an orange for myself for tomorrow. म भोलिको लागि सुन्तला राख्छु । 1s: ***toɔ̄nsiŋʌ*** त्वा:न्सिङ 1d: ***tɵssiji*** त्योस्सियि
See: ?? ??

त्वाइन्य ***toɔ̄inɛ*** (***tɵnt***) vt. ❶ catch. समात्नु. ❷ imitate. नक्कल गर्नु. ¶ ***ʔukhāŋ-tʉkʌ suntʌla ɦûmtelo ʔuŋʌ toɔ̄ntʌ.*** उखाङ्त्युक सुन्तला ह्यु:म्त्यलो उङ त्वा:न्त । When the orange fell from the tree, I caught it. बोटबाट झर्दै गरेको सुन्तला समातेँ । ¶ ***suga-ʔɛ ɦʌs-po brâ: toɔ̄ntɛ.*** सुगाञ्य हस्पो ब्रा: त्वा:न्त्य । The parrot imitated human speech. सुगाले मान्छेको बोलीको नक्कल गऱ्यो । 1s: ***toɔ̄ndu*** त्वान्दु 1d: ***tē:tsi*** त्योऽचि
See: 92 206

त्वाल्न्य ***toɔ̄lnɛ*** (***tɵl***) vt. push. घचेट्नु, धकेल्नु. ¶ ***ʔinɛ kûr ʔikū:rʉlo ʔuŋʌ toɔ̄lnɛ.*** इन्य क्यु:र् इक्युऽ्युलो उङ त्वाल्न्य । I will push you while you carry your load. तिमीले भारी बोक्दा म धकेल्छु । ¶ ***ʔā̄m-ʔɛ ʔûŋthʌ brâ: tôlte.*** अम्ञ्य उ:ङ्थ ब्रा: त्यो:ल्त्य । He handed the matter over to me. उसले मतिर कुरा धकेल्यो । ¶ ***mɛ kēm mʉnɛ-bi ʔāmsu toɔ̄l lâiti.*** म्य क्याम् म्युन्यबि अम्सु त्वाल् ल्यु:इति । They are each trying to pass the responsibility to the other. काम गर्न उनीहरु एकले अर्कालाई अह्राए । 1s: ***tolu*** तोलु 1d: ***tɵli*** त्योलि
See: 87 201

- थ -

थः न्न्य ***thânnɛ*** (***thʉt***) vt. drag. घिसार्नु, तान्नु. ¶ ***rʌth thʌçsʌ ʔindrʌʤatrʌ mʌnei menu.*** रथ् थह्इस इन्द्रजात्र मनेइ म्यनु । They drag the wagon in celebration of Indrajatra. रथ तानेर इन्द्रजात्र मनाउँछन् । ¶ ***ʔãm-ʔɛ tshēlmɛtēr-po ĥîːp thûːtɛnʌ jêːtɛ.*** ऋम्ऋय छेल्म्यतेर्पो हिःप् थ्युःत्यन येःत्य । He dragged down the highland bamboo for making mats (from the mountain). उसले चित्रेको मालिङ्गो तानेर ल्यायो । ¶ ***ʤʌkhʌl-po sɔle thânnɛ mʌttʉ.*** जखल्पो स्योले थःन्न्य मत्त्यु । We have to extract the nettle fiber. ऋल्लोको धागो कात्नु पर्छ । 1s: ***thudu*** थुदु
See: 104 218

थः म्न्य ***thâmnɛ*** (***thipt***) vt. invite to accompany. बोलाउनु. ¶ ***ʔãmʔɛ tsemsik-bi khoɔ̂nnɛ ʔithipʌtʌ.*** ऋम्ऋय चेम्सिक्बि ख्वाःन्न्य इथिपत । He invited me to go somewhere to play. उसले खेल्न जानको लागि मालई बोलायो । ¶ ***ʔuŋʌ ʔãm ʔʌkãm thʌptʌ.*** उङ ऋम् ऋकम् थप्त । I invited him to go to my house with me. मैले उसलाई घरमा जान बोलाएँ । 1s: ***thʌptu*** थप्तु 1d: ***thipi*** थिपि

थम्न्य ***thāmnɛ*** (***thʉm***) vt. collect. एकै ठाउँमा जम्मा पार्नु. ¶ ***ʔãm-ʔɛ khɔleŋʌ sôr tûː phɛʤi-ju thâmtɛ.*** ऋम्ऋय ख्योलेङ स्योःर् तुः फ्यजियु थ्युःम्त्य । He collected all the rice in one sack. उसले सबै चामल एउटा थैलोमा जम्मा पाऱ्यो । 1s: ***thumu*** थुमु 1d: ***thʉmi*** थ्युमि
See: 106 220

थाःन्य ***thâːnɛ*** (***thakt***) vt. hammer, sift, sieve. ठोक्नु, छान्नु. ¶ ***ʔãm-ʔɛ kaʈi thaktɛ.*** ऋम्ऋय काटि थाक्त्य । He hammered the nail. उसले काँटी ठोक्यो । ¶ ***ʔuŋʌ tsi thaktʌ.*** उङ चि थाक्त । I filtered the beer. मैले जाँड छानेँ । ¶ ***ʔãm-ʔɛ mâŋ ghole jûː lumu thaktɛ.*** ऋम्ऋय माःङ् घोले युः लुमु थाक्त्य । He greedily ate too much rice. (impolite word) उसले कति धेरै खाना घिच्यो । 1s: ***thaktu*** थाक्तु 1d: ***thʌki*** थकि
See: 21 135

थिन्य ***thinɛ*** (***thi***) vi. stumble. लड्नु, ढल्नु. ¶ ***tsɔtstsɔ mʌlo lēmthinulo mʌri thinu.*** च्योच्च्यो मलो ल्याम्थिनुलो मरि थिनु । When children just start walking, they stumble a lot. बच्चा भर्खर हिंड्न थाल्दा धेरै लड्छन् । ¶ ***rôː-lʌ mɛ-ju lūŋ thūːtɛ.*** रोःल म्ययु लुङ् थुऽत्य । The stone rolled down from the cliff. भीरबाट ढुङ्गा लड्यो । ¶ ***ʔãmsu ʤhāmlʌ mʉssulo sakpu-ŋʌ pâl thîiti.*** अम्सु झ्म्ल म्युस्सुलो साक्पुङ पःल् थिःइति । When they wrestled, they both fell hard. उनिहरु लाप्पा खेल्दा दुबै डङ्ग्रङ्गै ढले । 1s: ***thiŋʌ*** थिङ 1d: ***thiji*** थियि
See: 50 164

थुःन्य ***thûːnɛ*** (***thʉk***) vi. move. चल्नु. ¶ ***ʔʌmiski bʌs muthʉkwɛ.*** अमिस्कि बस् मुथ्युक्व्य । Yesterday the bus did not run. हिजो बस चलेन । ¶ ***tsɔtstsɔ-ĥɛm mʌri thûːnu.*** च्योच्च्योह्याम् मरि थुःनु । Children move around a lot. केटाकेटी धेरै चक्चक गर्छन । ¶ ***ʔãm-po bepar ĥɛpi thʉktɛ.*** ऋम्पो बेपार् ह्यपि थ्युक्त्य । His business was successful. उसको व्यापार निकै चल्यो । 1s: ***thûŋŋʌ*** थुःङ्ङ 1d: ***thʉki*** थ्युकि
See: 98 212

थुःन्य ***thûːnɛ*** (***thʉkt***) vt. use, drive, do. work and serve during special occasions. चलाउनु. चलन गर्नु. ¶ ***ʔuŋʌ kãmbîm kēm thuktu.*** उङ कम्बिःम् क्याम् थुक्तु । I run the house. म घरको काम चलाउँछु ¶ ***ʔuŋʌ bʌs thuktu.*** उङ बस् थुक्तु । I drive the bus. म बस हाक्छु । ¶ ***ʔuŋʌ betho thuktu.*** उङ बेथो थुक्तु । I use a khukuri. म खुकुरी चलाउँछु । ¶ ***ʔuŋʌ beŋ.k-bim pāisa thuktʌ.*** उङ ब्याङ्क्बिम् पैसा थुक्त । I took a loan from the bank. मैले ब्याङ्ककको पैसा चलाएँ । ¶ ***thûːnɛ râmmɛ mʌttʉ.*** थुःन्य रःम्म्य मत्त्यु । We have to do the service. चलन गर्नुपर्छ । ¶ ***thukpɛ rʌppɛ*** थुक्प्य रप्प्य चलन गर्ने ¶ ***sûr phoɔ̄ilo thukpɛ rʌppɛʔɛ gaʤi phlɔnɛ mʌttʉ.*** स्युःर् फ्वाइलो थुक्प्य रप्प्यऋय गाजि फ्ल्योन्य मत्त्यु । During the wedding ceremony, the neighbours usually help the host (to take care of his out-of-town guests). शुभ विवाह हुँदा कमले कजलेले गाजीलाई सघाउनु पर्छ । 1s: ***thuktu thûŋʌ râmŋʌ*** थुक्तु थुःङ रःम्ङ 1d: ***thʉki thʉki ripi*** थ्युकि थ्युकि रिपि
See: 111 225

थुऽन्य ***thūːnɛ*** (***thʉŋt***) vt. stab, gore, prick. घोच्नु. ¶ ***ghrɔ̃ŋ-ʔɛ ʔithʉŋʌtʌ.*** घ्रङ्ऋय इथ्युङत । I was pricked by a thorn. मलाई काँडाले घोच्यो । ¶ ***mʌtsɛnʉpɛ brâː-ʔɛ ʔithūŋki.*** मच्यन्युप्य ब्राःऋय इथुङ्कि । We are hurt by unkind words. नमिठो कुराले घोच्यो । ¶ ***tsâː bâi-ʔɛ ĥʌs ʔithūŋki.*** चाः बैःऋय हस् इथुङ्कि । Some cows gore people. कुनै गाईले मान्छेलाई हान्छ । 1s: ***ʔithūŋŋʌ*** इथुङ्ङ 1d: ***ʔithʉŋi*** इथ्युङि
See: 114 228

थेःन्न्य ***thênnɛ*** (***thett***) vt-i. cling to, be attached to, be mixed with. लाग्नु, मिसाउनु. ¶ ***rêː jâː mûn bela-bi ĥilo-ʔɛ ʔʌgɔ thettɛ.*** च्योः याः म्युःन् बेलाबि हिलोऋय ऋग्यो थेत्त्य । When we planted rice, my clothes got smeared with mud. धान रोप्ने बेलामा लुगामा हिलो लाग्यो । ¶ ***phāl-ʔɛ thênpɛ ghrēːnʌ tsɛnʉ.*** फल्ऋय थेःन्य घ्रेऽन च्यन्यु । Nettle curry mixed with flour is nice. पीठो हालेको सिस्नु मीठो हुन्छ । ¶ ***ʔûŋ ĥilo-ʔɛ ʔithestʌ.*** उःङ् हिलोऋय इथेस्त । I am covered in mud. मलाई हिलो लाग्यो । 1s: ***ʔthêiŋʌ*** थेःइङ 1d: ***ʔithetsi*** इथेचि

थेइन्य ***thēinɛ*** (***thent***) vt. raise up, lift, stimulate, entice. उचाल्नु, उठाउनु, उक्साउनु, तैरिनु. ¶ ***ʔãm-ʔɛ baʤi gɔ̄ːtelo ʧoʧo ghoɔ̄lpɛ lūŋ thênte.*** ऋम्ऋय बाजि गोऽत्यलो ठोट्टो घ्वाल्प्य लुङ् थेःन्त्य । During the competition, he lifted a huge stone. उसले बाजीमा धेरै ठूलो ढुङ्गा उचाल्यो । ¶ ***ghole kâr thēinɛ muʤhêːp.*** घोले

क्युःर् थेइन्य मुभ्याःप् । It is not possible to lift such a big load. ठूलो भारी उचाल्न सकिदैन । ¶ ***fiʌs thēisʌ ki mânnɛ munʉ.*** हस् थेइस कि मःन्न्य मुन्यु । It is not good to goad people into fighting. मान्छेलाई उक्साएर झगडा गराउनु हुँदैन । ¶ ***panidƶʌfiadƶ ku-ʔɛ thēndʉ.*** पानिजहाज् कुश्रय थेन्द्यु । The ship floats on the water. पानीजहाज पानीमा तैरिन्छ । 1s: ***thēndu*** थेन्दु 1d: ***thē:tsi*** थेऽचि
See: 46 160

थेम्सिन्य ***thēmsinɛ*** (***them-si***) vr. grow bushy, spread (of vine). झाँगिनु. ¶ ***kʌrelaʔɛ thêmsinɛ thɵ-kho fiɛpi sī:dʉ.*** करेलाश्रय थे:म्सिन्य थ्योखो ह्यपि सिऽद्यु । If squash has room to spread, it bears a lot of fruit. इस्कुसले झाँगिन पायो भने निकै फल्छ । 3s: ***thêmsi*** थे:म्सि

थेर्न्य ***thērnɛ*** (***ther***) vt. lean against. ठ्याउनु. ¶ ***ʔuŋʌ gō:thɛpo fiû:sʌŋ theru.*** उङ ग्योऽथ्यपो हु:सङ् थेरु । I erect the pole of a cowshed. म गोठको घोचा ठराउँछु । ¶ ***krʌ̂msʌŋ ʔuŋʌ disê: kholunʌ kām tūŋ-bi theru.*** क्रःम्सङ् उङ दिस्य:: खोलुन कम् तुङ्बि थेरु । I will transport the sawed wood planks tomorrow and lean them (on the terrace) above the house. भोलि म आराकाठ ओसारेर घर छेउमा ठड्याउँछु । 1s: ***theru*** थेरु 1d: ***theri*** थेरि
See: 40 154

■ थेर्सिन्य ***thērsinɛ*** (***ther-si***) vr. lean against something. बस्नु. ¶ ***ʔûŋ lūŋ-bi thērsiŋʌtʌ.*** उःङ् लुङ्बि थेर्सिङत । I leaned against the stone. म ढुङ्गामा ढेसिएर बसें । ¶ ***ʔām-ʔɛ kēm mɛlo dhɛpɛ-dhɛpɛ ʔubhittʌ-bi tâŋ thērdensi.*** अम्श्रय क्याम् म्यलो ध्यप्यध्यप्य उभित्तबि तःङ् थेर्दन्सि । He leans against the wall from time to time when he works. उसले काम गर्दा घरी-घरी भित्तमा मात्र बस्छ । ¶ ***kurtsi-bi thērsiŋʌ.*** कुर्चिबि थेर्सिङ । I lean against the arm of the chair. कुर्चीमा ढेसिन्छु । 1s: ***thērsiŋʌ*** थेर्सिङ 1d: ***thērsiji*** थेर्सियि
See: 252 294

थेल्न्य ***thēlnɛ*** (***thel***) vt. go off. take off. उप्किनु. उघार्नु, उप्काउनु. ¶ ***ʔām-ʔɛ ʔû: kaktɛlo ʔukhār-po sʌsʌrwɛ thêltɛ.*** अम्श्रय ऊ: काक्त्यलो उखर्पो ससन्व्य थे:ल्त्य । When he hoed the field, his nail detached from the cuticle. उसले बारी खन्दा औंलाको छाला छिलियो । ¶ ***blô:dƶhuŋ-ʔɛ kāmpo tshana thêltɛ.*** ब्लो:झुङ्श्रय कम्पो छाना थे:ल्त्य । The storm blew off the roof of the house. हुरीबतासले घरको छानो उप्कायो । ¶ ***ʔām-ʔɛ gō:thɛ jô:nɛpo tshēlmɛ thêltɛ.*** अम्श्रय ग्योऽथ्य यो:न्यपो छेल्म्य थे:ल्त्य । He removed the bamboo mat in order to move the cowshed. उसले गोठ सार्न भकारी निकाल्यो । ¶ ***bʌî-ʔɛ ŋârbupo ʔukâ: thêltɛnʌ kʉtɛ.*** बै:श्रय डा:र्बुपो उका: थे:ल्त्यन क्युत्य । The cow tugged the bark off the Ficus sarmentosa and ate it. गाईले दुदिलोको बोक्रा उप्काएर खायो । 1s: ***thelu*** थेलु 1d: ***theli*** थेलि
See: 41 155

थैन्य ***thʌ̄inɛ*** (***thin***) vi. wake up. ब्यूँझिनु. ¶ ***ʔûŋ ʔuditstshɛ kɵ mʌtoôi ŋʌ thī:stʌ.*** उःङ् उदिच्छा क्यो मत्वा:इ ङ थिऽस्त । I woke up before dawn this morning . बिहानी म उज्यालो नहुँदै ब्यूँझें । 1s: ***thī:stʌ*** थिऽस्त 1d: ***thī:sti*** थिऽस्ति
See: 55 169

थैन्य ***thʌ̄inɛ*** (***thint***) vt. wake. ब्युँझाउनु. ¶ ***ʔām-ʔɛ ʔʌpdɵpɛ tsɵtstsɵ thânte.*** अम्श्रय अप्द्योप्य च्योच्च्यो थःन्त्य । He woke the sleeping child. उसले निदाएको बच्चा ब्युँझायो । ¶ ***tsɵtstsɵ-po ʔunʌ̄ŋ mâŋ-lʌkʌ thʌ̄ikilo nʉ?*** च्योच्च्योपो उनङ् मा:ङ्लक थैकिलो न्यु? How shall we determine an auspicious name for the child? बच्चाको नाम के अक्षरबाट राख्ने? 1s: ***thʌ̄ndu*** थन्दु 1d: ***thī:tsi*** थिऽचि
See: 69 183

थो:न्य ***thô:nɛ*** (***thokt***) vt. understand. बुझ्नु. ¶ ***ʔuŋʌ muthokwʌ.*** उङ मुथोक्व । I did not understand. मैले बुझिनं । ¶ ***ʔinɛ ʔiʔɛstêm brâ: muthokwʌ.*** इन्य इश्रयास्त्या:म् ब्रा: मुथोक्व । I did not understand what you said. तिमीले भनेको कुर बुझिनँ । 1s: ***thoktu*** थोक्तु 1d: ***thɵki*** थ्योकि
See: 90 204

थ्याःन्न्य ***thênnɛ*** (***thɛt***) vi. snap. छिन्नु, छुट्नु. ¶ ***ʔʌdƶhēmnu nanipo ʔusôm thɛste.*** अभ्यामन्नु नानिपो उसो:म् थ्यास्त्य । Last year the eldest daughter passed away. पोहोर साल ठूल्यो छोरीको प्राण छुट्यो । ¶ ***ribʌ thɛstɛ.*** रिब थ्यास्त्य । The rope snapped. डोरी छिन्यो ।
See: 4 118

थ्याःन्न्य ***thênnɛ*** (***thɛtt***) vt. snap. चुँडाल्नु. ¶ ***bʌî-ʔɛ ribʌ thɛttɛnʌ bali-bi khɵste.*** बै:श्रय रिब थ्यात्त्यन बालिबि ख्योस्त्य । The cow snapped the rope and went to the fields. गाईले डोरी चुडाएर बाली खायो । ¶ ***mes-ʔɛ ribʌ lʌpʌ thɛttɛ-nʌʔʌ dhō:tser kô:k-bi khɵste.*** मेस्श्रय रिब लप थ्यात्त्यनश्र धोऽचेर् क्यो:क्बि ख्योस्त्य । The buffalo snapped the rope suddenly and went to eat the wheat. भैंसीले दाम्लो च्वाट्टै चुडाएर गहुँ खान गयो । ¶ ***ʔām-ʔɛ khî:mɵ thɛttherdʉ.*** अम्श्रय खि:म्यो थ्यात्थर्द्यु । He spits all the time. उसले थुक्ने गर्छ । ¶ ***ʔuŋʌ sɵle thɛttu.*** उङ स्योले थ्यात्तु । I snap the thread. म धाँगो चुडाउँछु । ¶ ***jʌkâm bʌî-ʔɛ ʔuribʌ lê: thɛtte (lʌpʌ thɛtte).*** यक:म् बै:श्रय उरिब ल्या: थ्यात्त्य (लप थ्यात्त्य) । That cow violently snapped its rope. त्यो गाईले उसको डोरी च्वाट्टै चुडाल्यो । 1s: ***thɛttu*** थ्यात्तु 1d: ***thɛtsi*** थ्यचि
See: 20 134

थ्याःम्न्य ***thêmnɛ*** (***thɛpt***) vt. weigh, measure. जोख्नु. ¶ ***ʔuŋʌ sɵ thɛptu.*** उङ स्यो थ्याप्तु । I weigh the meat. म मासु जोख्छु ¶ ***ʔī:tsi-ʔɛ sʌ̄ŋ thɛpinʌ kripi.*** इऽचिश्रय सङ् थ्यपिन क्रिपि । We measure the wood and cut it. हामीले काठ नापेर काटौं । 1s: ***thɛptu*** थ्याप्तु 1d: ***thɛpi*** थ्यपि
See: 19 133

थ्याम्न्य ***thēmnɛ*** (***thɛm***) vi. ❶ be long. लामो हुनु. ❷ get lost. हराउनु. ¶ ***lēm thēmpɛ gə.*** ल्याम् थ्याम्प्य ग्यो । It is far away from here. बाटो टाढा छ । ¶ ***ʔûŋ thū:nɛm-bi thɛmʌtʌ.*** उ:ङ् थुउन्याम्बि थ्यमत । I got lost in the forest. जङ्गलमा बाटो बिराएँ । 1s: ***thēmŋʌ*** थ्याम्ङ 1d: ***thɛmi*** थ्यमि

■ ल्याम् थ्याम्न्य ***lēm thēmnɛ*** (***thɛm (lēm)***) vt. lose one's way. बाटो बिराउनु. ¶ ***sʌɦʌr-bi lēm thɛmutʌ.*** सहर्बि ल्याम् थ्यमुत । I became lost in the city. शहरमा बाटो बिराएँ । 1s: ***thɛmu*** थ्यमु

थ्युन्य ***thʉnɛ*** (***thʉ***) vt. start (a conversation). कुरा गर्न खोज्नु. ¶ ***ʔuŋʌ brâ: thʉŋʌ.*** उङ ब्रा: थ्युङ । I start the conversation. म कुरा गर्न खोज्छु। ¶ ***ʔuŋʌ mêl mʉnɛ thʉŋʌ.*** उङ म्यो:ल् म्युन्य थ्युङ । I start the discussion. म सल्लाह लिन्छु । ¶ ***sû:-ʔɛ brâ: thʉtɛ?*** स्यु:ॐय ब्रा: थ्युत्य? Who started the conversation? कसले कुरा गर्न खोज्यो ? 1s: ***thʉŋʌ*** थ्युङ 1d: ***thʉji*** थ्युयि

See: ?? ??

थ्योन्य ***thɵnɛ*** (***thɵ***) vt. see. देख्नु. ¶ ***ʔām-ʔɛ bhêi thɵtɛ.*** ॐम्ॐय भे:इ थ्योत्य । He saw a snake. उसले सर्प देख्यो । ¶ ***ʔʌsemɛ-bi ʔīn thêntɛni.*** ॐसेम्यबि इन् थ्यो:न्त्यनि । I saw you in my dreams. मैले सपनामा तिमीलाई देखेँ । ¶ ***ʔām-ʔɛ dʉk.ra fiebe thɵ?*** ॐम्ॐय द्युक्रा हेबे थ्यो? How much is his wage? उसले पारिश्रामिक कति पाउँछ ? 1s: ***thɵŋʌ*** थ्योङ 1d: ***thɵji*** थ्योयि

See: 80 194

■ ओदि थ्योन्य ***ʔodi thɵnɛ*** (***thɵ (ʔodi)***) guess, estimate. ॐन्दाज पाउनु. ¶ ***"mâŋ tshʉktɛ" ʔodi muthɵwɛ.*** "मा:ङ् त्स्Hयुक्त्य" ओदि मुथ्योव्य । He could not guess what had happened. के भयो ॐन्दाज पाइन ।

थ्वा:म्न्य ***thoɔ̂mnɛ*** (***thɵp***) vi. fall (rain, hail). पर्नु. ¶ ***ʔʌmiski mʌri wɵ thɵptɛ.*** ॐमिस्कि मरि व्यो थ्योप्त्य । It rained heavily yesterday. हिजो ठूलो पानी पऱ्यो । Syn: ***pʉk***.

See: 72 186

थ्वा:म्न्य ***thoɔ̂mnɛ*** (***thɵpt***) vt. beat, hit. कुट्नु. ¶ ***ʔik-ʔɛ ghole rê: thoɔptiki.*** इक्ॐय घोले च्यो: थ्वाप्तिकि । We pounded a lot of rice. हामीले धेरै धान झाऱ्यौं । ¶ ***ʔûŋ bâi sēipɛ muŋʌtʌlo bâi-fiɛm ghûrtɛnunʌ mʌri thoɔptʌnu.*** उ:ङ् बै: सेइप्य मुङतलो बै:ह्याम् घ्यु:र्त्यनुन मरि थ्वाप्तनु । When I was a shepherd boy I used to hit my cattle when they ran away. गोठाला बस्दा गाईहरु कुदेकाले कुटेँ । 1s: ***thoɔptu*** थ्वाप्तु 1d: ***thɵpi*** थ्योपि

See: 88 202

थ्वाम्न्य ***thoɔ̄mnɛ*** (***thɵm***) vi. not carry enough tension (looms, bridges). झोलिनु. ¶ ***tô: thoɔ̄m-lo phēŋgʌ phēl.*** तो: थ्वाम्लो फेङ्ग फ्याल् । When the loom is not tight enough the traditional cloth does not get woven properly. तान झोलिएमा फेङ्गा बिग्रिन्छ । 3s: ***thoɔ̄m*** थ्वाम्

थ्वार्न्य ***thoɔ̄rnɛ*** (***thɵr***) vt-i. be glad, come off. be glad. खुशी हुनु, उप्किनु. खुशी हुनु. ¶ ***ʔɛnē: klênpɛ kām thêrkhɵstɛ.*** ॐयन्या क्ले:न्प्य कम् थ्यो:र्ख्योस्त्य । The (ground of the) house that was plastered a while ago has already come off. ॐस्ति लिपेको घर उप्किसक्यो । ¶ ***kʌrʌi tatei tshʉktɛlo jû:po pɛphɛm thêrtɛ.*** करै तातेइ छ्युक्त्यलो यु:पो प्यफ्याम् थ्यो:र्त्य । When the pan became hot, the porridge crust came unstuck. कराही तातिदा ढिँडोको माम्री उप्कियो । ¶ ***ʔutsɵ rê:nɛ ʤênnɛ tsēisinɛ-bi ʔubʉi tshʉktɛlo ʔumêm pɛpsu thoɔ̂rsetɛsu.*** उच्यो रे:न्य जे:न्न्य चेइसिन्यबि उब्युइ छ्युक्त्यलो उम्या:म् प्याप्सु थ्वा:र्सेत्यसु । The parents were happy when their child became head of the class. पढाई लेखाईमा बच्चा प्रथम हुँदा ॐामाबुबा खुशी भए । 1s: ***ʔithoɔ̄rŋʌ*** इथ्वार्ङ

थ्वाल्न्य ***thoɔ̄lnɛ*** (***thɵl***) vt. stir (millet paste). मस्काउनु. ¶ ***ʔuŋʌ lū:ʤʌ jû: tholutʌ.*** उङ लुऽज यु: थोलुत । I stirred millet paste. मैले कोदोको ढिँडो मस्काएँ । 1s: ***tholu*** थोलु 1d: ***thɵli*** थ्योलि

See: 87 201

- द -

दः न्न्य ***dânnɛ*** (***ditt***) vt. ❶ follow. पछाउनु. ❷ be spoiled after being left in the cooking water too long. पकाएपछि लामो समय पानीमा राख्दा हुने नमीठो स्वाद वा अवस्था. ¶ ***pʌthʌ-ʔɛ ʔumêm (ghrô:t) dânnɛ tsɛ̃:bʉ.*** पठअय उम्याःम् (घ्रोःत्) दःन्न्य च्याब्यु । The lamb is able to follow its mother. पाठाले माउलाई (बाख्रा) पछाउन सक्छ । ¶ ***ʔām-ʔɛ ʔûŋ ʔidistʌ.*** अम्अय उःङ इदिस्त । He followed me. उसले मलाई पछायो । ¶ ***ki ku-ʔɛ dʌttɛ.*** कि कुअय दत्त्य । The potatoes spoiled after being left in the cooking water too long. आलु या कुनै खाने कुरा पकाएपछि लामो समय पानीमा राख्दा हुने नमीठो स्वाद वा अवस्था । ¶ ***lə ʔis-dû: ditsi.*** ल्यो इस्दुः दिचि । Let's resume work. हाम्रो मेलोलाई निरन्तर दिअौ न । 1s: ***dʌttu*** दत्तु 1d: ***ditsi*** दिचि
See: 66 180

दम्न्य ***dāmnɛ*** (***dʉm***) vt. meet. भेट्नु. ¶ ***ʔɛdzɛ̄: ʔiskul-bi dāmki.*** अ्यज्या इस्कुल्बि दम्कि । We will meet later at school. भरै स्कुलमा भेटौं । ¶ ***môl mʉkde-bi dāmki.*** म्योःल् म्युक्देबि दम्कि । We will meet at the conference room. सल्लाह गर्ने ठाउँमा भेटौं । Variant: ***dhʉm*** 1s: ***dumu*** दुमु 1d: ***dʉmi*** द्युमि
See: ?? ??

दम्न्य ***dāmnɛ*** (***dʉmt***) vt-i. ripen. पाक्नु. ¶ ***dzheremsi dâmtɛ.*** झेरेम्सि दःम्त्य । The box myrtle (Myrica esculenta) ripened. काफल पाक्यो । ¶ ***bhɛ.ndɛrɛ̄:ni dâmtɛ.*** भ्यन्द्यऱ्यानि दःम्त्य । The tomatoes ripened. गोलभँडा पाक्यो । 3s: ***dāmdʉ*** दम्द्यु

दल्न्य ***dālnɛ*** (***dil***) vt. be badly affected. roll. डल्लो पर्नु. बेर्नु. ¶ ***ʔām khɛlembɛ-ʔɛ pâm dîltɛ.*** अम् ख्यल्याम्ब्यअय पःम् दिःल्त्य । He had a bad cold. उसलाई रुघाले साह्रो पाऱ्यो । ¶ ***tsʌkpɛ mântɛsilo jakki ʔʌbrâ:-ʔɛ ʔām pâm dîltɛ.*** चक्प्य मःन्त्यसिलो याक्कि अब्रा:अय अम् पःम् दिःल्त्य । He pretended to be very knowledgeable but was not able to answer to a simple query of mine. जान्ने हुँदा मेरो सानो कुराले ऊ चुप लाग्यो । ¶ ***ʔām-ʔɛ surti dîltɛnʌ ʔibiŋʌtʌ.*** अम्अय सुर्ति दिःल्त्यन इबिङत । He rolled a cigarette and gave it to me. उसले सुर्ती बेरेर मलाई दियो । ¶ ***tô: pɵpɛ mêm.tsʉnʉ-ʔɛ sɵle pāmdel dîltɛ.*** तो: प्योप्य म्याःम्च्युन्युअय स्योले पम्देल् दिःल्त्य । The weaver rolled the ball of thread. तान बुन्ने आमैले धागोको डल्लो बेऱ्यो । ¶ ***goʈhala-ʔɛ gō:thɛ joktɛlo bhʌkari dîltɛnʌ kûrtɛ.*** गोठालाअय ग्योऽथ्य योक्त्यलो भकारि दिःल्त्यन क्युःर्त्य । When the buffalo herder moved the cowshed, he rolled the bamboo mat and carried it. गोठालोले गोठ सार्दा भकारी बेरेर बोक्यो । 1s: ***dilu*** दिलु 1d: ***dili*** दिलि
See: 64 178

दाःन्य ***dâ:nɛ*** (***dak***) vi. want. मन लाग्नु. ¶ ***ʔûŋ ʔʌdɵdɵ dâ:.*** उःङ अज्योज्यो दाः । I feel like eating. मलाई खान मन लाग्छ । ¶ ***ʔûŋ lêl ʔʌmʉmʉ dâ:.*** उःङ लेःल् अम्युम्यु दाः । I feel like singing a song. मलाई गीत गाउन मन लाग्यो । 3s: ***dā:tɛ*** दात्य 4s: ***dâ:*** दाः
See: ?? ??

दाःन्य ***dâ:nɛ*** (***dak***)
■ चिङेर् दाःन्य ***tsiŋer dâ:nɛ*** (***dak (tsiŋer)***) vi. bicker. किचकिच गर्नु. ¶ ***ʔāmpo ʔutsɵ mʌri tsiŋer dâ:ther.*** अम्पो उच्यो मरि चिङेर् दाःथेर् । His child often bickers (with him). उसको बच्चा धेरै किचकिच गर्ने गर्छ । ¶ ***ʔām tsɵtstsɵ mō:tɛlo tsiŋer mudā:therwɛ.*** अम् च्योच्च्यो मोऽत्यलो चिङेर् मुदाथेर्व्य । When he was a child, he did not bicker. ऊ सानो बच्चा छँदा किचकिच गर्दैनथे । ¶ ***ʔûŋ tsɵtstsɵ muŋʌtʌlo tsiŋer mudâŋtherwʌ.*** उःङ च्योच्च्यो मुङतलो चिङेर् मुदाःङथेर्व । When I was a child, I did not bicker. म बच्चा हुदा किचकिच गर्दैनथेँ । (dhak) 1s: ***dâŋŋʌ*** दाःङ्ङ 3d: ***dʌki*** दकि
See: ?? ??

दान्य ***dā:nɛ*** (***daŋt***) vt-i. coagulate, congeal (liquid). जम्नु. ¶ ***dāi dântɛ.*** दै दाःन्त्य । The curd congealed. दहि जम्यो । ¶ ***ɦi dântɛ.*** हि दाःन्त्य । The blood coagulated. रगत जम्यो । Syn: ***koŋt***.

दुऽन्य ***dū:nɛ*** (***dʉŋt***) vt. push, jostle. धकेल्नु. ¶ ***jakki lɛ̄m-bi soɔ̄rpɛ ɦʌs dūŋ lʉsʌ lɛ̄m thinu.*** याक्कि ल्याम्बि स्वार्प्य हस् दुङ ल्युस ल्याम् थिनु । While walking on a narrow path in large numbers, people jostle each other. सानो बाटोमा धेरै मान्छेहरु ठेलाम्-ठेल गरेर हिँड्छन् । ¶ ***tsalo bhēnde-ɦɛm rô:-bi dūŋsɵ lʉnu.*** चालो भेन्देह्याम् रोःबि दुङस्यो ल्युनु । Sheep often push each other on the cliffs. कुनै बेला भेडाहरु भीरमा एक अर्कामा धकेला-धकेल गर्छन् । 1s: ***dūndu dʉŋi*** दुन्दु द्युङि
See: 114 228

दुऽन्य ***dū:nɛ*** (***dʉŋt***) vt-i. be unable to see (from not yet having adapted to sudden darkness). उज्यालोको कारण आँखाले नदेख्नु. ¶ ***nɔ̄mtshuŋ lō:tɛnʌ kʌ̄m-go wɵŋʌtʌlo ʔʌmʌs dûnkhʌtɛ.*** न्वाम्छुङ लोऽत्यन कम्गो व्योङतलो अमस् दुःन्खत्य । When I had too much of the sun and went inside the house, my eyes did not adjust quickly and I could not see. घाम असह्य भएर घरभित्र जाँदा आँखाले देखिनँ ।

दे:न्न्य ***dênnɛ*** (***det***) vi. be possible. सक्नु. ¶ ***tɛ lūŋ thēinɛ dêi.*** त्य लुङ थेइन्य दे:इ । It is possible to lift this stone. यो ढुङ्गा उचाल्न सकिन्छ । ¶ ***mɛ kɛ̄m mʉnɛ dêi.*** म्य क्याम् म्युन्य दे:इ । It is possible to do that work. त्यो काम गर्न सकिन्छ । 3s: ***dêi*** दे:इ
See: 27 141

देऽन्य ***dē:nɛ*** (***deŋt***) vt. ❶ be able to keep away bad spirits (shaman). पर गर्नु. ❷ become resistant. पच्नु. ¶ ***noktsho-ʔɛ grʌɦʌdʌsʌ dē:nɛ mutsê:pwɛ.*** नोक्छोअय ग्रहदस देऽन्य मुच्याःप्व्य । The shaman was unable to keep away the misfortune. झाँक्रीले ग्रहदसालाई

पर सार्न सकेन । ¶ ***rô: khudo-ʔɛ ʔiseçki molo ʤək-bi ʤək-bi ʔên ni ʔûŋ mʌsêiŋʌ, ʔʌroɔ̃m-ʔɛ dênkhʌtɛ.*** रो: खुदोश्रय इसेह्इकि मोलो ज्योक्बि ज्योक्बि श्रया:न् नि उ:ङ् मसे:इङ, श्रव्वाम्श्रय दे:न्खत्य । The wild honey makes people sick, but eating regularly, my body has become resistant. भिर मौरीको महले मात्छ, तर खाँदा-खाँदा श्रब त मलाई मात्दैन, मेरो शरीरले पचिसक्यो । 1s: ***dēndu*** देन्दु 1d: ***deŋi*** देङि
See: 47 161

दो:न्य ***dô:nɛ*** (***dək***) vt-i. be enough. पुग्नु, प्रशस्त. ¶ ***jû:-ʔɛ ʔidôŋŋʌ.*** यु:श्रय इदो:ङ्ङ । I have enough rice. मलाई खानाले पुग्छ ।

द्या:म्न्य ***dêmnɛ*** (***dɛpt***) vt. taste. चाख्नु. ¶ ***ʔuŋʌ rām dɛptʌ.*** उङ रम् द्याप्त । I tasted the salt. मैले नुन चाखेँ । ¶ ***ʔī:tsi-ʔɛ mos-po ʔusə dɛpiti.*** इऽचिश्रय मोस्पो उस्यो द्यपिति । We tasted the bear meat. हामीले भालुको मासु चाखौं । 1s: ***dɛptu*** द्याप्तु 1d: ***dɛpi*** द्यपि
See: 19 133

द्वा:न्न्य ***doɔ̃nnɛ*** (***dətt***) vt. take, receive, capture something coming from above. थाप्नु. ¶ ***ʔuŋʌ wədɛrpɛ-bi ku doɔttu.*** उङ व्योदेर्प्यबि कु द्वात्तु । I take water from the tap. म धारामा पानी थाप्छु । ¶ ***ʔām-ʔɛ ʔutsû:po khārbîm ʧika doɔttɛ.*** श्रम्श्रय उचु:पो खर्बि:म् टिका द्वात्त्य । He received a tika from his grandfather. उसले बाजेको हातको टिका थाप्यो । ¶ ***dʌbu mʉpɛ-ʔɛ kəs phêr doɔttɛ.*** दबु म्युप्यश्रय क्योस् फ्या:र् द्वात्त्य । The hunter made a trap for the porcupine. सिकार गर्नेले दुम्सीलाई पासो थाप्यो । ¶ ***ʔām-ʔɛ thāl-bi jû: mʌnʌ sup.bʌl-bi koɔ̃i doɔttɛ.*** श्रम्श्रय थाल्बि यु: मन सुप्बल्बि क्वाइ द्वात्त्य । He took the rice in a plate and the curry in a bowl. उसले थालमा भात श्रनि कचौरामा तरकारी थाप्यो । 1s: ***doɔttu*** द्वात्तु 1d: ***dətsi*** द्योचि
See: 89 203

द्वा:म्न्य ***doɔ̃mnɛ*** (***dəpt***) vt. greet. सम्बोधन गर्नु. ¶ ***purkhaʔɛ risiwɛ mɛɦelo mɛbi mupɛ khəle ʔidoɔpki.*** पुर्खाश्रय रिसिव्य म्यहेलो म्यबि मुप्य ख्योले इद्वाप्कि । When the priest recites the risiwya ritual, he greets the people sitting all around. पुर्खाले रिसिव्य गाउँदा वरिपरि रहेका सबैलाई सम्बोधन गर्दछ । ¶ ***khêltsəʔɛ was tʌm.ra mʉkilo khêl-ɦɛm doɔs-nʌŋ doɔ̃mnɛ mʌttʉ.*** ख्या:ल्च्योश्रय वास् तम्रा म्युकिलो ख्या:ल्ह्याम् द्वास्नङ् द्वा:म्न्य मत्त्यु । When Khaling people perform the Waas ceremony, the priests recite all the ritual names. खालिङले वास् पूज्दा ख्या:ल् द्वास्नङ्हरु फलाक्छन् । 1s: ***doɔptu*** द्वाप्तु 1d: ***dəpi*** द्योपि

द्वाम्न्य ***doɔ̃mnɛ*** (***dəm***) vt. accumulate (of water). collect (water). जम्नु. जम्मा गर्नु. ¶ ***wə jā:tɛlo kē:pbi ku domutʌ.*** व्यो यात्यलो क्याऽप्बि कु दोमुत । I collected water in a pot while it rained. पानी पर्दा भाँडामा पानी जम्मा पार्रेँ । 1s: ***domu*** दोमु 1d: ***dəmi*** द्योमि
See: 84 198

■ द्वाम्सिन्य ***doɔ̃msinɛ*** (***dəm-si***) ¶ ***khos phô:-bi ku doɔ̃mtɛsi.*** खोस् फो:बि कु द्वा:म्त्यसि । Water accumulated on the leaf of the taro. पिँडालुको पातमा पानी जम्यो । ¶ ***jʉnɛm.ku-bi doɔ̃msipɛ doɔ̃m.ku-bi mes ʔâl lʉnu.*** य्युन्याम्कुबि द्वा:म्सिप्य द्वा:म्कुबि मेस् श्रा:ल् ल्युनु । In the monsoon time, the buffalos swim in ponds. वर्षायाम्मा जम्मा भएको पोखरीमा भैँसी पौडि खेल्छन् ।

- ध -

धः न्न्य ***dhânnɛ*** (***dhitt***) vt. mate. संभोग गर्नु. 1s: ***dhʌttu*** धत्तु 1d: ***dhitsi*** धित्सि
See: 66 180

धम्न्य ***dhāmnɛ*** (***dhʉm***) vi. get along, be similar, fit together. मिल्नु. ¶ ***ʔāmsu fiɛpiŋʌ dhʉmi.*** अम्सु ह्यपिङ ध्युमि । They get along well. उनीहरु धेरै मिल्छन् । ¶ ***tɛ kɛ̄:p-bi mɛ kɛ̄:p-po ʔukhroôm dhām.*** त्य क्याऽप्बि म्य क्याऽप्पो उख्वाःम् धम् । That pot's cover fits into this pot. यो भाँडामा त्यो भाँडाको बिर्को मिल्छ । ¶ ***sǝle-kolo pūŋmɛ-kolo ʔus-rʌ̄ŋ dhām.*** स्योलेकोलो पुङ्म्यकोलो उस्रङ् धम् । The thread and the flower match in colour. धागो र फूलको रङ्ग मिल्छ । ¶ ***reḍijo-bi dhāmpɛ bɛ̧tri bekki khôŋ ʤe.*** रेडियोबि धम्प्य ब्यट्रि बेक्कि खोःङ् जे । The radio will only work if you put in the right battery. रेडियोमा मिल्ने ब्याट्री लगाए मात्र बज्छ ।
See: 99 213

धम्न्य ***dhāmnɛ*** (***dhʉmt***) vt. blow. फुक्नु. ¶ ***ʔuŋʌ mi dhâmtʌ.*** उङ मि धःम्त । I blew on the fire. मैले आगो फुकें । ¶ ***was mʉkilo bhām dhāmki.*** वास् म्युकिलो भम् धम्कि । During the was festival, we blow horns. भूमे पूज्दा अर्नाको सिङ फुकिन्छ । 1s: ***dhāmdu*** धम्दु 1d: ***dhʉmi*** ध्युमि
See: 112 226

धुःन्य ***dhûːnɛ*** (***dhʉk***) vi. bump into. ठोकिनु. ¶ ***ʔûŋ lūŋ-bi tsâl dhʉkʌtʌ.*** उःङ् लुङ्बि चःल् ध्युकत । I bumped into a stone. म ढुङ्गामा ड्याम्मै ठोकें । 1s: ***dhûːŋʌ*** धुःङ 1d: ***dhʉki*** ध्युकि
See: 98 212

धुःन्य ***dhûːnɛ*** (***dhʉkt***) vt. connect (ropes, thread). गाँस्नु. ¶ ***ʔuŋʌ thɛçpɛ sǝle dhuktu.*** उङ थ्याह्इप्य स्योले धुक्तु । I connect the broken threads. म चुँडेको धागो गाँस्छु । ¶ ***ʔō:tsu-ʔɛ nala ʔunǝtʉ ŋʌ dhʉkutunʌ ku ghole jestu.*** ओऽचुअ्य नाला उन्योत्यु ङ ध्युकुतुन कु घोले येस्तु । We connected the pipes to the spring and brought down a lot of water. हामीले मुहानमै पाइप जोडेर धेरै पानी ल्यायौं । 1s: ***dhuktu*** धुक्तु 1d: ***dhʉki*** ध्युकि
See: 111 225

धुःन्य ***dhûːnɛ*** (***dhʉkt***) vt. bump into (with lower body). ठेस लाग्नु. ¶ ***ʔûŋ patel khǝstʌlo laskʌ-bi ʔʌsêl dhuktʌ.*** उःङ् पातेल् ख्योस्तलो लास्कबि अस्याःल् धुक्त । When I went to the toilet, I bumped my leg. शौचालय जाँदा ढोकामा ठेस लाग्यो । 1s: ***dhuktu*** धुक्तु
See: 111 225

धेःन्य ***dhêːnɛ*** (***dhek***) vt. wipe. पुछ्नु. ¶ ***ʔuŋʌ mikmǝ dhegutʌ.*** उङ मिक्म्यो धेगुत । I wiped my tears. मैले आँसु पुछें । ¶ ***ʔuŋʌ ʔʌthāl dhegutʌ.*** उङ अथाल् धेगुत । I wiped my plate. मैले मेरो थाल पुछें । ¶ ***ku-ʔɛ sʌ̄ŋ dhêːkkhʌtɛ.*** कुअ्य सङ् धेःक्खत्य । The river washed away the tree. खोलाले रुख बगायो । 1s: ***dhegu*** धेगु 1d: ***dheki*** धेकि
See: 36 150

धेर्न्य ***dhērnɛ*** (***dhert***) vt-i. suit. सुहाउनु, फाप्नु. ¶ ***phēŋga dhʌʤurʌ-ʔɛ ʔûŋ ʔidhērŋʌ.*** फेङ्गा धजुरअ्य उःङ् इधेर्ङ । The phenga and dhajura (Khaling traditional dress) suit me. फेङ्गा र धजुराले मलाई सुहाउँछ । ¶ ***ʔʌ̄m-ʔɛ bhēnde gēinɛ dhêrtɛ.*** अम्अ्य भेन्दे गेइन्य धेःर्त्य । The sheep thrived under his care. उसले भेडा फाप्यो । ¶ ***ʔuŋʌ nuris mudhērdu.*** उङ नुरिस् मुधेर्दु । I am allergic to the dhobi nut tree (Semecarpus anacardium). म भलायो फाप्दिन । ¶ ***ʔû:-bi kɛ̄m mʉtɛlo ghrô:t-po ʔukhli mudhêrwɛ, mʌnʌ ʔʌ̄m bhoɔ̄rʤɛm mʌttɛ.*** ऊःबि क्याम् म्युत्यलो घ्रोःत्पो उख्लि मुधेःव्य, मन अम् भ्वार्ज्याम् मत्त्य । When he worked in the field, he became allergic to the goat droppings and developped a rash. बारीमा काम गर्दा बाख्राको मलले उसलाई हिलो लाग्यो । 1s: ***ʔidhērŋʌ*** इधेर्ङ 1d: ***ʔidheri*** इधेरि

धोऽन्य ***dhōːnɛ*** (***dhǝŋ***) vi. be friends; have an illicit relationship. मिल्नु. ¶ ***ʔʌ̄msu mudhǝŋi.*** अम्सु मुध्योङि । They are not on good terms. उनीहरु मिल्दैनन् । ¶ ***ʔʌ̄msu dhǝŋitinʌ ʤhʉkiti.*** अम्सु ध्योङितिन भ्युकिति । They had an illicit relationship and ran away. साइनो नहुँने मिलेर भागे । ¶ ***ʔʌ̄msu rifiǝŋ mʌnʉpɛ, molo dhǝŋiti.*** अम्सु रिहोङ् मन्युप्य, मोलो ध्योङिति । Their relationship was not auspicious, but they liked each other. साइनो हुँदैन तर उनीहरु मिले । 3d: ***dhǝŋi*** ध्योङि
See: 77 191

धोऽन्य ***dhōːnɛ*** (***dhǝŋ***) vi. dry. सुक्नु. ¶ ***gigîm sʌ̄ŋ dhêŋtɛ.*** गिगिःम् सङ् ध्योःङ्त्य । The green wood dried. हरियो दाउरा सुक्यो । 3s: ***dhêŋtɛ*** ध्योःङ्त्य
See: ?? ??

ध्यार्न्य ***dhērnɛ*** (***dhɛr***) vi. bump into, catch on (something at head level). ठोकिनु. ¶ ***mʌreppɛ laskʌ-bi dhɛrʌtʌ.*** मरेप्प्य लास्कबि ध्यरत । I bumped my head on the doorframe. होचो ढोकामा ठोकिएँ । ¶ ***sāŋ-golʌ piŋʌtʌ-lo ʔʌ-kûr dhêrtɛ.*** साङ्गोल पिङतलो अक्युःर् ध्याःर्त्य । When I went through the vegetation, my load caught on a branch. झाडीभित्रबाट आउदा रुखको हाँगामा मेरो भारी अल्झ्यो । 1s: ***dhērŋʌ*** ध्यार्ङ

ध्योन्य ***dhǝnɛ*** (***dhA***) vt. dig (deep). खन्नु. ¶ ***ʔuŋʌ ʔuditstshɛka ʔunêl noɔmtei ki dhûŋtʌ.*** उङ उदिच्छाका उन्योःल् न्वाम्तेइ कि धुःङ्त । I dug potatoes from morning to evening. मैले बिहानदेखि बेलुकीसम्म आलु खनें । ¶ ***ʔispǝ-ʔɛ kʌ̄m dhʉtɛ.*** इस्प्योअ्य कम् ध्युत्य । The mouse dug its way into the house. मुसोले घर खन्यो । ¶ ***ʔʌtsɛs-ʔɛ khɛptsi-po lagi ʔidhǝŋʌtʌ.*** अच्यास्अ्य ख्याप्चिपो लागि इध्योङत । My grandchild

asked me for money. नातिले मसँग पैसा माग्यो । 1s: ***dhʌŋʌ*** धङ 1d: ***dhəji*** ध्योयि
See: ?? ??

ध्वाइन्य ***dhoɔ̃inɛ*** (***dhənt***) vt. straighten. सोझ्याउनु. ¶ ***ʔɑ̃m-ʔɛ loɔçpɛ kẽ:p dhoɔ̂ntɛ.*** ॠम्ॠय ल्वाह्इप्य क्याऽप् ध्वा:न्त्य । He straightened the dented pot. उसले कुच्चिएको भाँडा सोझ्यायो । ¶ ***ʔɑ̃mpo ʔubusu dhoɔ̃ipɛ gə.*** ॠम्पो उबुसु ध्वाइप्य ग्यो । He is handsome. उसको शारीरिक स्वरुप मिलेको छ । ¶ ***ʔʌbrâ: phêltɛlo ʔɑ̃m-ʔɛ ʔidhē:ssəstʌ.*** ॠब्रा: फ्या:ल्त्यलो ॠम्ॠय इध्योऽस्स्योस्त । I misspoke and he corrected me. मेरो कुरा बिग्रँदा उसले मिनाईदियो । 1s: ***dhoɔ̃ndu dhoɔ̂nsʌtu*** ध्वान्दु ध्वा:न्सतु 1d: ***dhē:tsi dhē:sətsi*** ध्योऽचि ध्योऽस्योचि
See: 92 206

ध्वाम्न्य ***dhoɔ̃mnɛ*** (***dhəm***) vi. trail on the ground. लत्रिनु. ¶ ***ʔɑ̃m-po ʔu-gə pək-ju dhêmtɛ.*** ॠम्पो उग्यो प्योक्यु ध्यो:म्त्य । Her clothes trailed on the ground. उसको लुगा भुइँमा लत्रियो ।

ध्वान्र्य ***dhoɔ̃rnɛ*** (***dhərt***) vt-i. be of use to (someone else). कसैको उपयोगी वस्तु वा सम्पति ॠरु कसैलाई काम लाग्नु वा उपयुक्त हुनु, लाभ् हुनु, फाइदा हुनु. ¶ ***ʔĩn-po kitap ʔûŋ ʔidhoɔ̃rŋʌ.*** इन्पो किताप् उ:ङ् इध्वार्ङ । Your book is helpful to me. तिम्रो किताब मलाई काम लाग्छ । ¶ ***ʔuphõŋ-ʔɛ ʔujâŋtsə kârtêm gə ʔɑ̃m-bi mudhə̂mwɛlo ʔûŋ go ʔidhərʌtʌ.*** उफोङ्ॠय उया:ङ्च्यो क:र्त्या:म् ग्यो ॠम्बि मुध्यु:म्व्यलो उ:ङ् गो इध्योरत । The clothes that uncle had brought for his nephew did not fit him, so I was the beneficiary. काकाले भतिजालाई ल्याईदिएको लुगा नमिल्दा मलाई काम लाग्यो । ¶ ***thū:nɛm phērbîm ʤɛkoɔ̃i sâ:wɛsa-ʔɛ ʤɛnu, bele mudhoɔ̃rki.*** थुऽन्याम् फ्यार्बि:म् ज्यक्वाइ सा:व्यसाॠय ज्यनु, बेले मुध्वार्कि । Wild animals eat the crops grown near the forest, so we only get a little. जङ्गल छेउको ॠन्नबाली जनावरले खाएर त्यत्ति उपभोग गर्न पाइँदैन । 1s: ***ʔidhoɔ̃rŋʌ*** इध्वार्ङ 3s: ***dhoɔ̃rdɯ*** ध्वार्द्यु 1d: ***ʔidhəri*** इध्योरि

- न -

नान्य ***nāːnɛ*** (***naŋt***) vt. pile up, make a heap. थुपार्नु. ¶ ***ʔʌmiski seksāŋ nāŋtʌkʌ.*** अमिस्कि सेक्सङ् नाङ्तक । Yesterday we piled firewood. हिजो दाउरा (कचेट) थुपाऱ्यौं । ¶ ***kʰɔlêŋ phôr tūːju nāːnɛ mʌttɯ.*** ख्योलेःङ् फोःर् तुऽयु नान्य मत्त्यु । We have to pile all the garbage in one place. सबै फोहोर एकै ठाउँमा थुपार्नु पर्छ । 1s: ***nāndu*** नान्दु 1d: ***nʌŋi*** नङि
See: 24 138

नुःन्य ***nûːnɛ*** (***nɯk***) vt. rub with fingers or hands. माड्नु, दल्नु. ¶ ***ʔuŋʌ surti nugu.*** उङ सुर्ति नुगु । I rubbed out the tobacco. सुर्ती माड्छु । ¶ ***ʔʌm-ʔɛ lūŋkupɛ nûːkte.*** अम्ऱ्य लुङ्कुप्य न्युःक्त्य । He rolled the foxtail amaranth. उसले लट्टे माड्यो । ¶ ***ʔāmsu nûː lâiti.*** अम्सु नुः ल्युःइति । They wrestled. उनीहरु दलादल गरे । 1s: ***nugu*** नुगु 1d: ***nɯki*** न्युकि
See: 105 219

■ नुःन्सिन्य ***nûnsinɛ*** (***nɯk-si***) vr. ❶ rub for oneself. आफ्नो लागि माड्नु. ❷ cover up for oneself (after a mistake). ढाट्नु. ¶ ***ʔûŋ surti nûnsiŋʌtʌ.*** उःङ् सुर्ति नुःन्सिङत । I rubbed out tobacco for myself. मेरो आफ्नो लागि सुर्ती माडैं । ¶ ***mʌɦɵpɛ rê: munûnsi.*** मह्योप्य च्योः मुनुःन्सि । The unripe rice does not break off the stem on its own. नपाकेको धान माड्दा झर्दैन । ¶ ***ʔām-ʔɛ kēm phêltɛ mʌnʌ jo nûntɛsi.*** अम्ऱ्य क्याम् फ्याःल्त्य मन यो नुःन्त्यसि । He did bad work and covered it up. उसले काम बिगारेर पनि ढाट्यो ।
See: 254 296

नेःन्य ***nêːnɛ*** (***nekt***) vt. cover. छोप्नु. ¶ ***ʔên nɵ neknuwo.*** एःन् न्यो नेक्नुवो । Cover your noses! तपाईंहरुको नाक छोप्नुहोस । ¶ ***ʔên-dhōŋ neknuje, phārki pʰɯkte.*** एःन्धोङ् नेक्नुये, फर्कि फ्युक्त्य । Cover your head, there is a dust storm. तपाईहरुले टाउको छोप्नुहोस धुलो उड्यो । ¶ ***kôm-ʔɛ malu nekte.*** क्योःम्ऱ्य मालु नेक्त्य । The clouds covered the mountains. बादलले हिमाल ढाक्यो । ¶ ***tʰʌdʌmpur-ʔɛ dhʌp.lu nekte.*** छदम्पुर्ऱ्य धप्लु नेक्त्य । The flood covered the boulders. बाढी पहिरोले ढुङ्गा छोप्यो । ¶ ***rāːru pɵk-ʔɛ nêːnɛ mʌttɯ.*** रारु प्योक्ऱ्य नेःन्य मत्त्यु । We must cover the seeds with soil. बिउँ माटोले छोप्नु पर्छ । 1s: ***nektu*** नेक्तु 1d: ***neki*** नेकि
See: 44 158

नेर्न्य ***nērnɛ*** (***ner***) vt. finish. सिद्धयाउनु. ¶ ***ʔuŋʌ kʌ̄m nerutʌ.*** उङ कम् नेरुत । I finished the house. मैले घर बनाई सकेँ । ¶ ***ʔuŋʌ brâː sāːphʌm rêːnɛ nerutʌ.*** उङ ब्राः साफम् रेःन्य नेरुत । I finished writing the letter. मैले चिठी लेखी सकेँ । ¶ ***ʔāmsu jûː-dɛ̂n neriti.*** अम्सु युःज्योःन् नेरिति । They finished eating their meal. उनिहरुले भात खाईसके। ¶ ***ʔʌmiski rêː jâː mɯnɛ nêrtɛ.*** अमिस्कि च्योः याः म्युन्य नेःर्त्य । The rice planting ended yesterday. हिजो धान रोपाइँ सकियो । 1s: ***neru*** नेरु 1d: ***neri*** नेरि
See: 40 154

नोऽन्य ***nōːnɛ*** (***nɵŋt***) vt. accuse. दोष लगाउनु. ¶ ***ʔukʰɛptsi dzhêmtɛlo ʔûŋ go ʔinɵŋʌtʌ.*** उख्याप्चि भ्याःम्त्यलो उःङ् गो इन्योङत । His money disappeared and he accused me. उसको पैसा हराउँदा मलाई पो दोष लगायो । 1s: ***nōndu*** नोन्दु 1d: ***nɵŋi*** न्योङि
See: 93 207

न्याःम्न्य ***nêmnɛ*** (***nɛp***) vi. ❶ be short (of a path). छोटो हुनु (बाटो). ❷ be quick. छिटो हुनु. ¶ ***lēm nɛppɛ gōːtɛ.*** ल्याम् न्याप्प्य गोऽत्य । There was a shortcut. बाटो छोटो थियो । Ant: ***tʃʰɯ***. 3s: ***nɛptɛ*** न्याप्त्य
See: 3 117

न्याम्न्य ***nēmnɛ*** (***nɛm***) vt. immerse (completely). डुबाउनु. ¶ ***ku-bɯju gɵ nɛmutʌ.*** कुब्युयु ग्यो न्यमुत । I put the clothes in the water. पानीमा लुगा डुबाएँ । 1s: ***nɛmu*** न्यमु 1d: ***nɛmi*** न्यमि
See: 14 128

■ न्याम्सिन्य ***nēmsinɛ*** (***nɛm-si***) dive. डुबुल्की मार्नु. ¶ ***ʔûŋ ku-bɯju nɛmsiŋʌtʌ.*** उःङ् कुब्युयु न्याम्सिङत । I dove into the water. म पानीमा डुबुल्की मारैं । (*vr*)

न्यार्न्य ***nērnɛ*** (***nɛr***) vt-i. be twisted (of lower limbs). मर्किनु. ¶ ***ʔām tsêmtɛsilo ʔutāmtʃʰu nêrtɛ.*** अम् त्सेःम्त्यसिलो उतम्छु न्याःर्त्य । When he was playing, he twisted his knee. खेल्दा उसले घुँडा मर्कायो । Syn: ***lit***.

न्याल्न्य ***nēlnɛ*** (***nɛl***) vt. accuse. दोष लगाउनु. ¶ ***ʔām-ʔɛ mʌkʰɛpɛ fiʌs nêltɛ.*** अम्ऱ्य मखेप्य हस् न्याःल्त्य । He accused a man who did not steal. उसले नचोरेको मान्छेलाई दोष लगायो । 1s: ***nɛlu*** न्यलु 1d: ***nɛli*** न्यलि
See: 18 132

न्याल्न्य ***nēlnɛ*** (***nɛl***) vi. become blunt. बोदो हुनु, दोब्रिनु. ¶ ***ʔuŋʌ kʰântʌlo lūŋ-bi dhêrtɛnʌ ghotsapo ʔutʃʰûː nêltɛ.*** उङ खःन्तलो लुङ्बि ध्याःर्त्यन घोचापो उछुः न्याःल्त्य । When I planted the pole, it hit a stone and became blunt. मैले घोचा गाड्दा ढुङ्गामा परेर त्यसको चुचो दोब्रियो । ¶ ***sēlmɛ lūŋ-bi dhêrtɛnʌ nêltɛ.*** सेल्म्य लुङ्बि ध्याःर्त्यन न्याःल्त्य । The spear hit a stone and became blunt. तिर ढुङ्गामा ठोकिएर बोदो भयो ।
See: 9 123

न्युन्य ***nɯnɛ*** (***nɯ***) vi. be good. राम्रो हुनु, निको हुनु. ¶ ***mâŋ dzɛ̂n.rʌ bâi bikilo sɵ nɯpɛ tʃʰûː?*** माःङ् ज्योःन्र बैः बिकिलो स्यो न्युप्य छुः? What kind of food will fatten the cows? कुन खाना खुवाउदा गाई बलियो हुन्छ ? ¶ ***dʌbai dzɯtɛnʌ ʔām nōːtɛ.*** दबाइ ज्युत्यन अम् नोऽत्य । He took the medicine and got better. औषधी खाएर ऊ निको भयो । ¶ ***ʔɛnɛ̄ː ŋɛçpɛ muŋʌtʌ, molo ʔên ni nɯŋʌtʌ.*** अ्यन्या डेह्इप्य मुङत, मोलो अ्याःन् नि न्युङत । I was sick but I recovered. अस्ति बिरामी थिएँ तर अहिले

सन्चो भएँ । ¶ ***ʔʌtêm rê: nō:tɛ.*** ॐतेःम् च्योः नोऽत्य । This year's rice crop is good. यो साल धान फल्यो । 1s: ***nʉŋʌ*** न्युङ 3s: ***nō:tɛ*** नोऽत्य 1d: ***nʉji*** न्युयि
See: 96 210

■ च्यन्युन्य ***tsɛ-nʉnɛ*** (***tsɛ-nʉ***) vi. be tasty, be nice. मिठो हुनु, मजा हुनु. ¶ ***ʔik khəleʔɛ tsɛnʉpɛ jû: ɖəktiki.*** इक् ख्योलेॐय च्यन्युप्य यु: ज्योक्तिकि । We all had a nice meal. हामी सबैले मिठो खाना खायौं । ¶ ***lō:nɛm-bi noɔ̃m ɖhânnɛ tsɛnʉ.*** लोऽन्याम्बि न्वाम् झ:न्न्य च्यन्यु । It is nice to sit in the sun during winter. हिउँदमा घाम ताप्नु मजा हुन्छ ।
See: 96 210

■ च्यन्यु:न्सिन्य ***tsɛ-nʉ̂nsinɛ*** (***tsɛ-nʉ-si***) vr. enjoy. खुशी हुनु. ¶ ***ʔāmsu ʔiskul-kʌ tsɛnʉssiji.*** ॐम्सु इस्कुल्क त्स्यन्युस्सियि । School makes them happy. उनिहरु स्कुलदेखि खुशी छन् ।
See: 262 304

न्यो:न्सिन्य ***nênsinɛ*** (***nə-si***) vr. take a rest. विश्राम गर्नु. ¶ ***tɛ kɛ̄m nēr-nʌʔʌ nəssiki.*** त्य क्याम् नेर्नॐ न्योस्सिकि । After this work is finished, let's take a rest. यो काम सकेपछि विश्राम गरौं । 1s: ***nênsiŋʌ*** न्यो:न्सिङ 1d: ***nəssiji*** न्योस्सियि

न्वा:न्न्य ***noɔ̃nnɛ*** (***nətt***) vt. dip into sauce (used for millet or buckwheat paste). खानु, उघाउनु. ¶ ***ʔuŋʌ gojaŋ koɔ̃i noɔttu.*** उङ गोयाङ क्वाइ न्वात्तु । I dip (the millet/buckwheat paste) into the bean curry. म किनिमाको (तिउन) तरकारी खान्छु । 1s: ***notu, noɔttu*** नोतु, न्वात्तु 1d: ***nətsi*** न्योचि
See: 89 203

न्वाम्न्य ***noɔ̃mnɛ*** (***nəm***) vt. smell. smell. गन्हाउनु. सुँघ्नु. ¶ ***ɖhʌppɛ sə mʌri noɔ̃m.*** झप्प्य स्यो मरि न्वाम् । Spoiled meat is very smelly. कुहिएको मासु धेरै गन्हाउँछ । ¶ ***sêl musārki-kho ʔumûr noɔ̃m.*** स्या:ल् मुसर्किखो उमु:र् न्वाम् । If we don't wash our feet, they smell. खुट्टा धुइएन भने गनाउँछ । ¶ ***ɖhes khoɔçkilo pūŋmɛ noɔ̃mnɛ munʉ, ʔumûr-ʔɛ dhōŋ ŋêi mū:dʉ.*** झेस् ख्वाह्इकिलो पुङम्य न्वाम्न्य मुन्यु, उमु:रॐय धोङ डे:इ म्युऽद्यु । When we go to the mountains, we shouldn't smell the flowers, as they can cause headaches. लेक जाँदा फूल सुँघ्नु हुँदैन, त्यसको गन्दाले टाउको दुखाउँछ । ¶ ***ʔī:tsi-ʔɛ tsi mûr nəmiti.*** इऽचिॐय चि मु:र् न्योमिति । We smell the chang. हामीले छ्याङको गन्दा सुँघ्यौं 1p: ***nomu*** नोमु
See: 84 198

- प -

पः न्न्य ***pânnɛ*** (***pit***) vt. bring. ल्याउनु. ¶ ***ʔuŋʌ kʌwʌ-ka ku pidu.*** उङ कवका कु पिदु । I bring water from the river. म खोलाबाट पानी ल्याउँछु । 1s: ***pidu*** पिदु
See: 59 173

पः न्न्य ***pânnɛ*** (***pʌtt***) vt-i. spring. पानी पलाउनु. ¶ ***sāŋpo phēr-bi ku pʌttɛ.*** सङ्पो फ्यार्बि कु पत्त्य । Water sprung out near the tree. रुखको फेदमा पानी पलायो ।

पः म्न्य ***pâmnɛ*** (***pipt***) vt. ❶ tuck into a narrow space, tuck behind ear. घुसार्नु, भिँड्नु. ❷ wring out. निचोर्नु. ¶ ***sāŋkʌrmi-ʔɛ pensil ʔuŋetso-bi pʌpdetʉ.*** सङ्कर्मिञ्य पेन्सिल् उङेचोबि पप्देत्यु । The carpenter keeps the pencil tucked behind his ear. सिकर्मीले कानमा पेन्सिल सिउरीरहेको छ । ¶ ***ʔuŋʌ betho pʌpdetu.*** उङ बेथो पप्देतु । I wear the khukuri tucked into my waist. मैले खुकुरी भिँडी रहेको छु । ¶ ***ʔām-ʔɛ ʤhʌçpɛ rumal pʌptɛ.*** ञम्ञ्य झ्ह्इप्य रुमाल् पप्त्य । He wrung out the wet handkerchief. उसले भिजेको रुमाल निचोऱ्यो । ¶ ***khâmnɛ-kʌ lêl gunduruk sārnɛ-nʌ pâmnɛ mʌttʉ.*** खः म्न्यक ल्याः ल् गुन्दुरुक् सर्न्यन पः म्न्य मत्त्यु । Before cooking the gundruk, we must wash it and wring it out. पकाउनुभन्दा पहिले गुन्दुरुख धोएर निचोर्नु पर्छ । 1s: ***pʌptu*** पप्तु 1d: ***pipi*** पिपि
See: 65 179

पम्न्य ***pāmnɛ*** (***pʉm***) vt. hold in one's fist, make a fist. डल्लो पार्नु, मुट्ठी पार्नु. ¶ ***ʔām-ʔɛ betho pʉ̄mdetʉ.*** ञम्ञ्य बेथो प्युम्देत्यु । He is holding the khukuri in his hand. उसले खुकुरी समाती रहेको छ । ¶ ***ʔām-ʔɛ khɛptsi pâmsʌtɛ.*** ञम्ञ्य ख्याप्चि पः म्सत्य । He put money into his hand. उसले पैसा मुठ्याई दियो । ¶ ***ʔām-ʔɛ ʔʌkhār pâmtɛ.*** ञम्ञ्य ञखर् प्युः म्त्य । He held my hand in his fist. उसले मेरो हात मुठ्यायो । 1s: ***pumu*** पुमु 1d: ***pʉmi*** प्युमि
See: 106 220

पल्न्य ***pālnɛ*** (***pil***) vt. milk (cow), squeeze. निचोर्नु, दुहुनु. ¶ ***ʔām-ʔɛ ʔukā:phi-bim ɖʌnɖiphor pîltɛ.*** ञम्ञ्य उकाफिबिम् डन्डिफोर् पिः ल्त्य । He squeezed the pimples on his cheek. उसले उसको गालाको डन्डीफोर निचोऱ्यो । ¶ ***ŋʌlu sārnɛ mʌnʤʌn pilutʌnʌ lettʌ.*** ङलु सर्न्य मन्जन् पिलुतन ल्यात्त । I squeezed out the toothpaste to brush my teeth. दाँत माझ्न मञ्जन निचोरेर निकालेँ । ¶ ***ʔām-ʔɛ gē:thɛ-bi ʔuditstshɛ duni gēi pîltɛ.*** ञम्ञ्य ग्योऽथ्यबि उदिच्छा दुनि ग्याइ पिः ल्त्य । He milked the cow in the cowshed in the morning. उसले गोठमा बिहान दुहुनी गाई दुह्यो 1s: ***pilu*** पिलु 1d: ***pili*** पिलि
See: 64 178

पान्य ***pā:nɛ*** (***paŋ***) vi. lessen, die (impolite). पातलो हुनु, मृत्यु हुनु, फाट्नु, हट्नु. ¶ ***tsi pâŋtɛ.*** चि पाः ङ्त्य । The beer lost its taste. जाँड्को स्वाद उड्यो । ¶ ***ɦiʌs pâŋtɛ.*** हस् पाः ङ्त्य । The man died. मान्छे मऱ्यो । ¶ ***tsətstsəpo khɛlɛmbɛ mupâŋwɛ.*** च्योच्च्योपो ख्यल्याम्ब्य मुपाः ङ्व्य । The child's cold persisted. केटाकेटीको रुघाखोकि हटेन । ¶ ***mikmə pâŋtɛ.*** मिक्म्यो पाः ङ्त्य । The smoke dissipated. धुवा फाट्यो । ¶ ***ɦussu pâŋtɛnʌ noʒ̄m-po tshetshe lō:tɛ.*** हुस्सु पाः ङ्त्यन न्वाम्पो छेछे लोऽत्य । The fog lifted and we could feel the warmth of the sun. हुस्सु फाटेर न्यानो घाम लाग्यो ।
See: 7 121

पिन्य ***pinɛ*** (***pi***) vi. come (level). परबाट ञाउनु. ¶ ***ʔûŋ dēl-bi ʔʌmiski piŋʌtʌ.*** उः ङ् देल्बि ञमिस्कि पिङत । I came to the village yesterday. म गाउँमा हिजो ञाएँ । 3s: ***pū:tɛ*** पुऽत्य
See: 50 164

पिन्य ***pinɛ*** (***pi***) vi. fart. पाद्नु. ¶ ***ʔām pū:tɛ.*** ञम् पुऽत्य । He farted. उसले पाद्यो ।
See: 50 164

पुः न्य ***pû:nɛ*** (***pʉk***) vi. drop (from a high place). खस्नु. ¶ ***jʉnɛm-bi kō:ro pʉktɛ.*** य्युन्याम्बि कोऽरो प्युक्त्य । There was a landslide in summer time. वर्षा याममा पहिरो खस्यो । ¶ ***ʔʌtêm mʌri nōŋ pʉktɛ.*** ञतेः म् मरि नोङ् प्युक्त्य । There was heavy snowfall this year. यो साल धेरै हिउँ पऱ्यो । Syn: ***thɵp***.
See: 98 212

■ पुः न्भन्य ***pûnbhʌnɛ*** (***pûnbhʌ***) vi. be unable to get up. थला बस्नु. ¶ ***goru bʉre tshʉktɛnʌ pʉkbhā:tɛ.*** गोरु ब्युरे छ्युक्त्यन प्युक्भात्य । When the ox got too old, it could not get up anymore. गोरु बुढा भएर थला बस्यो । 1s: ***pûŋbhʌŋʌ*** पुः ङ्भङ 3s: ***pukbhʌ*** पुक्भ 1d: ***pʉkbhɛji*** प्युक्भ्ययि
See: 98 212

पुः न्य ***pû:nɛ*** (***pʉkt***) vt. throw down onto the ground from a basket. घोप्ट्याउनु, खन्याउनु. ¶ ***ʔuŋʌ sāŋ puktʌ.*** उङ सङ् पुक्त । I threw the firewood onto the ground. मैले दाउरा घोप्ट्याएँ । ¶ ***ʔām-ʔɛ ʔukûr ghlôŋ puktɛ.*** ञम्ञ्य उक्युः र् घ्लोः ङ् पुक्त्य । He threw down his load violently. उसले ञाफ्नो भारि घोप्ट्यायो । ¶ ***ʔām-ʔɛ rā:ru phettɛlo puksʌ mʉtɛ.*** ञम्ञ्य रारु फेत्त्यलो पुक्स म्युत्य । When he sowed, he threw down too many seeds in one spot. उसले बीउ छर्दा खन्याउने गरी छरे । 1s: ***puktu*** पुक्तु 1d: ***pʉki*** प्युकि
See: 111 225

पुऽन्य ***pū:nɛ*** (***pʉŋt***) vi. have plugged ears (from a change in air pressure). हावाको चाप्को कारण केही समय कान बन्द हुनु. ¶ ***ʔudhâm-tʉkʌ ghārsʌ wʌjʌ-bi jeŋʌtʌlo, ʔʌŋetso pûntɛ.*** उधः म्त्युक घर्स वयबि येङतलो, ञडेचो पुः न्त्य । When I ran down from the mountain to the lowlands, my ears felt clogged. डाँडाबाट बँशीमा

दौडेर झर्दा मेरो कान बन्द भयो । 3s: ***pûntɛ*** पुःन्त्य
See: ?? ??

पेःन्य ***pêːnɛ*** (***pek***) vt. braid. बाट्नु. ¶ ***ʔām-ʔɛ bāŋpɛ dhōːsʌm pêːktɛ.*** अम्श्रय बङ्प्य धोऽसम् पेःक्त्य । She braided her beautiful hair. उसले राम्रो केश बाट्यो । ¶ ***ʔik-ʔɛ dhʌʤurʌ pektiki.*** इक्श्रय धजुर पेक्तिकि । We braided dhajura. हामीले धजुरा बुन्यौं । ¶ ***ʔāmsu-ʔɛ kēm pêːktɛsu.*** अम्सुश्रय क्याम् पेःक्त्यसु । They wrapped up their work. उनीदुईले काम सपन्ना गरे । 1s: ***pegu*** पेगु
See: 36 150

पेःन्न्य ***pênnɛ*** (***pet***) vt. pick (fruit), pluck (flowers). टिप्नु. ¶ ***ʔām-ʔɛ suntʌla pêːtɛ.*** अम्श्रय सुन्तला पेःत्य । He picked oranges. उसले सुनताला टिप्यो । ¶ ***ʔuŋʌ ʔīn suntʌla pênsʌnɛ.*** उङ इन् सुन्तला पेःन्सन्य । I will pick a orange for you. म तिमीलाई सुनताला टिपिदिन्छु । 1s: ***pedu*** पेदु
See: 35 149

पेइन्य ***pēinɛ*** (***pen***) vi. come to an end. समापन गर्नु, सक्नु, सम्पन्न गर्नु. ¶ ***ʔʌnêl ritshepatshe ʔusomine pēi.*** अन्योःल् रिछेपाछे उसोमिने पेइ । The function will end in the evening. आजको कार्यक्रम बेलुकी सम्पन्न हुन्छ ।

पेइन्य ***pēinɛ*** (***pent***) vt. bring to an end. समापन गर्नु, सक्नु, सम्पन्न गर्नु. ¶ ***ʔāmʔɛ rêː jâː mân dûː pêntɛ.*** अम्श्रय च्योः याः म्युःन् दुः पेःन्त्य । He finished the rice planting. उसले धान रोप्ने मेलो सक्यो । 1s: ***pendu*** पेन्दु

पेर्न्य ***pērnɛ*** (***per***) vt. take (with tweezers), be squeezed. च्याप्नु. ¶ ***ʔām-ʔɛ pepertsʌ-ʔɛ mi pêrtɛnʌ lettɛ.*** अम्श्रय पेपेर्चश्रय मि पेःर्त्यन ल्यात्त्य । He took out the firebrand with fire tongs. उसले काम्टाले (चिम्टाले) च्यापेर आगो निकाल्यो । ¶ ***sāŋ-ʔɛ ʔʌbreptso pêrtɛ.*** सङ्श्रय अब्रेप्चो पेःर्त्य । My finger was pinched by the piece of wood. काठले मेरो औला च्याप्यो । ¶ ***ʔuŋʌ pepertsʌ-ʔɛ pērsʌ ghrēːnʌ tsêːktʌ.*** उङ पेपेर्चश्रय पेर्स घ्रेऽन चेःक्त । I plucked the nettle with tweezers. मैले चिम्टाले च्यापेर सिस्नु टिपें । ¶ ***laskʌ-ʔɛ tsətstsəpo khār pêrtɛnʌ koōr tshʉktɛ.*** लास्कश्रय च्योच्च्योपो खर् पेःर्त्यन क्वार् छ्युक्त्य । The child pinched his hand in the door and injured it. ढोकाले बच्चाको हात च्यापेर घाउ भयो । 1s: ***peru*** पेरु
See: 40 154

पैन्य ***pāinɛ*** (***pʉnt***) vt. beat. हान्नु, पिस्नु, कुट्नु. ¶ ***ʔām-ʔɛ kōŋkʌdʌm-ʔɛ lūːʤʌ pântɛ.*** अम्श्रय कोङ्कदम्श्रय लुऽज पःन्त्य । He beat the millet with the mallet. उसले कोदेमुङ्रोले कोदो कुट्यो । ¶ ***pâipɛ khərsêi ki-ʔɛ lʌpʤʉtɛ.*** पैःप्य ख्योर्स्याःइ किश्रय लप्ज्युत्य । He dipped the potato in the crushed chilli. पिसेको खोर्सानी आलुले चोपी खायो । ¶ ***ʔuŋʌ khārpʌm-ʔɛ pântʌ.*** उङ खर्पम्श्रय पःन्त । I pounded it with my fist. मैले मुड्की हानें । 1s: ***pāndu*** पन्दु 1d: ***pāːtsi*** प्युऽचि
See: 113 227

पोःन्य ***pôːnɛ*** (***pəkt***) vt. throw down forcefully. पछार्नु. ¶ ***ʤhāmlʌ mʉssulo pôː lâiti.*** झम्ल म्युस्सुलो पोः ल्युःइति । When they wrestled, they threw each other to the ground. उनिहरु कुस्ति खेल्दा पछारापछार गरे । ¶ ***ʔāmʔɛ bʌl pək-ju poktɛlo mʌri prəktɛ.*** अम्श्रय बल् प्योक्यु पोक्त्यलो मरि प्रयोक्त्य । When he threw the ball down to the ground, it bounced. उसले बल भुइँमा पछार्दा बेस्सरी उफ्रियो । 1s: ***poktu*** पोक्तु 1d: ***pəki*** प्योकि

प्यन्य ***pɛnɛ*** (***pɛ***) vi. be dawn. उज्यालो. उज्यालो भयो ।. ¶ ***kə pāːtɛ.*** क्यो पात्य । It is dawn. ¶ ***ʔuditstshɛ bhêŋ ʤelo kə pɛ.*** उदिच्छा भ्योःङ जेलो क्यो प्य । It gets light at five. बिहानी पाँच बजे उज्यालो हुन्छ । 3s: ***pāːtɛ*** पात्य
See: 25 139

प्याःन्न्य ***pênnɛ*** (***pɛt***) vt. spend the night. कटाउनु. ¶ ***jakki kʌm-bi kə pêːtʌ.*** याक्कि कम्बि क्यो प्याःत । I spent the night in the little house. सानो घरमा रात कटाएँ । 1s: ***pɛdu*** प्यदु 1d: ***pɛtsi*** प्यचि
See: 12 126

प्याःन्न्य ***pênnɛ*** (***pɛtt***) vt. poke. घोच्नु, कोट्याउनु. ¶ ***sāŋ-ʔɛ mʌs pɛttɛ.*** साङ्श्रय मस् प्यात्त्य । The vegetation poked his eyes. झारले आँखा घोच्यो । ¶ ***ghrāŋ wɛmutʌnʌ tsəmɛ-ʔɛ pɛçsʌ bhēːlɛ lettʌ.*** घ्रङ् व्यमुतन च्योम्यश्रय प्याह्इस भ्योऽल्य ल्यात्त । I got pricked by a thorn and dug it out with a needle with difficulty. काँढा बिझेर सियोले कोट्याएर बल्ल निकलें । 1s: ***pɛttu*** प्यात्तु 1d: ***pɛtsi*** प्यचि
See: 20 134

प्याइन्य ***pēinɛ*** (***pɛnt***) vt. attack. झम्टनु. ¶ ***thūːnɛm-bi ʔûŋ mos-ʔɛ ʔipēːstʌ.*** थुऽन्याम्बि उःङ् मोस्श्रय इप्याऽस्त । I was attacked by a bear in the forest. जङ्गलमा मलाई भालुले झम्ट्यो । 1s: ***pēndu*** प्यान्दु 1d: ***pēːtsi*** प्याचि
See: 23 137

प्यार्न्य ***pērnɛ*** (***pɛr***) vt-i. get angry. रिसले मुरमुराउनु. ¶ ***kēm mumʌtwɛlo ʔām ʔutsîl-ʔɛ pêrtɛ.*** क्याम् मुमत्व्यलो अम् उचिःल्श्रय प्याःर्त्य । When his work did not go well, he got angry. काम बिग्रँदा ऊ रिसले मुर्मुरायो । 1s: ***ʔipɛrʌtʌ*** इप्यरत 1d: ***ʔipɛriti*** इप्यरिति

प्याल्न्य ***pēlnɛ*** (***pɛl***) vt. coil. बेर्नु, गुँडुल्किनु. ¶ ***lʌhʌrʌ-ʔɛ sāŋ pēːlʉ.*** लहरश्रय सङ् प्याल्यु । The vine coils around the tree. लहराले रुख बेर्छ । ¶ ***ʔuŋʌ bhêi phlêmtʌlo ʔʌsêl pêltɛ.*** उङ भेःइ फ्लेःम्तलो अस्याःल् प्याःल्त्य । When I stepped on a snake, it wrapped itself around my leg. मैले सर्पलाई टेक्दा मेरो खुट्टा बेऱ्यो । ¶ ***murōŋkilo nala pēlnɛnʌ tənɛ mʌttʉ.***

मुरोड्किलो नाला प्याल्न्यन त्योन्य मत्त्यु । When it isn't in use, we have to roll up the hose and put it away. प्रयोग नगर्दा पाइप बेरेर राख्नु पर्छ । ¶ ***kēm mân bela-bi khār pēldepɛ, ʤên bela-bi koɔ̄m ɦâ:kdepɛ.*** क्याम् म्यु:न् बेलाबि खर् प्याल्देप्य, ज्यो:न् बेलाबि क्वाम् हा:क्देप्य । When it is time to work his arms are crossed tight, when it is time to eat his mouth is wide open. काम गर्नेबेला हात बाँधि रहने, खानेबेला मुख बाई रहने । ¶ ***tsi-ʔɛ sê:tɛnʌ ʔulēm pêltɛ.*** चिञ्य से:त्यन उलेम् प्या:ल्त्य । He got drunk and could not speak properly. जाँडले मातेर जिब्रो लट्पट्यो । ¶ ***ʔām tsi-ʔɛ sê:tɛnʌ ʔusêl pêldetɛ.*** ञम् चिञ्य से:त्यन उस्या:ल् प्या:ल्देत्य । He got drunk and could not walk straight. जाँडले मातेर उसको जिब्रो लट्पटियो । 1s: ***pɛlu*** प्यलु 1d: ***pɛli*** प्यलि
See: 18 132

■ प्याल्सिन्य ***pēlsinɛ*** (***pɛl-si***) vr. ¶ ***ʤhūŋ noɔ̄m-bi khlê:p pēlsisʌ ʔâmsi.*** झुङ् न्वाम्बि ख्ले:प् प्याल्सिस ञ:म्सि । The dog sleeps curled up in the cold season. जाडो याममा कुकुर गुँडुल्किएर सुत्छ । ¶ ***sip-bhêi pɛlsipɛ mu.*** सिप्भे:इ प्याल्सिप्य मु । The python is coiled up. ञजिङ्गर गुडुल्किएर बसेको छ ।
See: 236 278

प्युन्य ***pʉnɛ*** (***pʉ***) vt. dry over smoke. सरङ लाउनु. ¶ ***pūnʤʌ-bi lū:ʤʌ pʉnɛ mʌttʉ.*** पुन्जबि लुज्ज प्युन्य मत्त्यु । We have to dry millet on the rack above the hearth. कोदो सुकाउन सरङ लाउनु पर्छ । ¶ ***mi-bi pʉkim ŋɵsɵ tsɛnʉ.*** मिबि प्युकिम् ङ्योस्यो च्यन्यु । Fish smoked over the fire is delicious. आगोमा सुकाएको माछा मिठो हुन्छ । 1s: ***pʉŋʌ*** प्युङ 1d: ***pʉji*** प्युयि
See: 102 216

प्योन्य ***pɵnɛ*** (***pʌ***) vt. ❶ weave. बुन्नु. ❷ cut. काट्नु. ¶ ***ʔām-ʔɛ bʌ̄ŋpɛ lʌ̄ŋ pɵnɛ kō:gʉ.*** ञम्ञ्य बङ्प्य लङ् प्योन्य क्योऽग्यु । He knows how to weave nice baskets. ऊ राम्रो डोको बुन्न जान्दछ । ¶ ***tēr kâ:k-tʌlo betho-ʔɛ ʔʌkhār pʉtɛ.*** तेर् का:क्तलो बेथोञ्य ञखर् प्युत्य । When I peeled the bamboo, I cut my hand with the khukuri. चोयो केलाउँदा खुकुरीले हात काट्यो । 1s: ***pʌŋʌ*** पङ 1d: ***pɵji*** प्योयि
See: ?? ??

■ प्यो:न्सिन्य ***pônsinɛ*** (***pʌ-si***) vr. cut oneself. ञाफै काटिनु. ¶ ***betho-ʔɛ pônsiŋʌtʌ.*** बेथोञ्य प्यो:न्सिङत । I cut myself with the khukuri. खुकुरीले काटिएँ ।
See: ?? ??

प्रे:न्य ***prê:nɛ*** (***prekt***) vt. ❶ slap. पिट्नु. ❷ crack open. उछिट्टिनु. ¶ ***tsɵtstsɵ ŋô:nu-khojo prê:nɛ munʉ.*** च्योच्च्यो डो:नुखोयो प्रे:न्य मुन्यु । Even if they cry, children should not be slapped. केटाकेटी रोए पनि पिट्नु हुँदैन । ¶ ***jʌkâm prekte.*** यक:म् प्रेक्ते । Slap him! उसलाई झापड हान । ¶ ***mi prektʉ.*** मि प्रेक्त्यु । Sometimes fires give off sparks. कुनै बेला आगो उछिट्टिन्छ । ¶ ***ʔʌgɵ-bi ɦilo prekte.*** ञग्योबि हिलो प्रेक्त्य । My clothes were sprayed with mud. मेरो लुगामा हिलो उछिट्टियो । ¶ ***gipsi noɔ̄m-ʔɛ ghêŋtɛlo prekkhʌtɛ.*** गिप्सि न्वाम्ञ्य घ्यो:ङ्त्यलो प्रेक्खत्य । As the sun heated the soybeans, the pods broke open. घामले सुक्दा भटमास उछिटियो ।
1s: ***prektu*** प्रेक्तु
See: 44 158

प्रेऽन्य ***prē:nɛ*** (***preŋ***) vi. break off (of something hard). छुट्याउनु, चोाइटिनु. ¶ ***ŋʌlu-po ʔutsōŋ prêŋtɛ.*** ङलुपो उचोङ् प्रे:ङ्त्य । The tip of the tooth broke off. दाँतको टुप्पो चोइटियो । ¶ ***sāŋ rʌ̂ntʌlo sāŋkʌsum prêŋtɛ.*** सङ् र:न्तलो साङ्कसुम् प्रे:ङ्त्य । When I cut the wood, wood-chips flew off. काठ काट्दा चोइटा उछिटियो ।

प्रो:न्य ***prô:nɛ*** (***prɵk***) vi. jump (up). उफ्रिनु. ¶ ***tsɵtstsɵ-ɦɛm prô:nu-prô:nunʌ sô:-ʔɛ mʌtnu.*** च्योच्च्योह्याम् प्रो:नुप्रो:नुन सो:ञ्य मत्नु । Children jump around a lot and get hungry. बच्चाहरु उफ्रिदै खेलेपछि भोकाउँछन् ।
1s: ***prôŋŋʌ*** प्रो:ङ्ङ 3s: ***prɵkte*** प्रोक्त्य
See: 74 188

प्रोऽन्य ***prō:nɛ*** (***prɵŋ***) vi. be done properly. ठीक हुनु. ¶ ***ʔûŋpo ʔʌkēm muprêŋwɛ.*** उ:ङ्पो ञक्याम् मुप्र्यो:ङ्व्य । My work was not good. मेरो काम ठीक भएन । ¶ ***ʔāmpo ʔujû:kɔ̄i muprêŋwɛ.*** ञम्पो उयु:क्वाइ मुप्र्यो:ङ्व्य । His food was not properly cooked. उसको भात तरकारी राम्रो भएन ।
See: 77 191

प्र्याम्न्य ***prēmnɛ*** (***prɛm***) vt. scratch, claw. कोपर्नु. ¶ ***thū:nɛm-bɵjo mos-ʔɛ ɦʌs prêmtɛ.*** थुऽन्याम्ब्योयो मोस्ञ्य हस् प्र्या:म्त्य । The bear mawled the man in the forest. जङ्गलमा भालुले मान्छेलाई कोपर्‍यो । ¶ ***ghrʉs pê:tʌlo, ʔughrāŋ-ʔɛ ʔipɾɛmʌtʌ.*** घ्रुस् पे:तलो, उघ्रङ्ञ्य इप्र्यमत । When I picked wild roseberry, I got scratched by the thorns scratched. ऐसेलु टिप्दा काँढाले कोपार्‍यो । 1s: ***prɛmu*** प्र्यमु 1d: ***prɛmi*** प्र्यमि
See: 14 128

■ प्र्याम्सिन्य ***prēmsinɛ*** (***prɛm-si***) vr. ¶ ***ʔûŋ ʔʌtā:pŋʌ prēmsiŋʌtʌ.*** उ:ङ् ञताप्ङ प्र्याम्सिङत । I scratched myself. म ञाफै कोतरिएँ ।
See: 235 277

प्वा:न्न्य ***proɔ̂nnɛ*** (***prɵt***) vt. fall off. pluck from above. चुड्नु. चुडाउनु. ¶ ***mʌkāi ʤhuta-bikʌ prɵstɛ.*** मकै झुत्ताबिक प्र्योस्त्य । The cob of maize fell from the bundle (when stored). झुत्तोबाट मकै चुडियो । ¶ ***bʌ̂i-ʔɛ lū:ʤʌ prê:tɛ.*** बै:ञ्य लुऽज प्र्यो:त्य । The cow bit off the millet. गाईले कोदो खायो । ¶ ***tsɵtstsɵ-ʔɛ ʔʌtsô:lûm prê:tɛ.*** च्योच्च्योञ्य ञच्यो:लुःम् प्र्यो:त्य । This child won my heart. बच्चाले मन चुडायो । 1s: ***produ*** प्रोदु 1d: ***prɵtsi*** प्र्योचि
See: 82 196

प्वा:न्न्य ***poɔ̂nnɛ*** (***pɵtt***) vt. ❶ bloom, go moldy. फुल्नु, ढुसी पर्नु. ❷ tie. बाँध्नु, कस्नु. ¶ ***sāŋlo-ʔɛ khlê:p poɔttɛ.*** साङ्लोञ्रय ख्ले:प् प्वात्त्य । He tied up the dog with a chain. साङलोले कुकुर बाँध्यो । ¶ ***ʔɔ̃m-ʔɛ thoɔpru-ʔɛ kʌmbʌr-bim ʔugɵ poɔttɛ.*** ञम्ञ्रय थ्वाप्रुञ्रय कम्बर्बिम् उग्यो प्वात्त्य । He tied his clothes to his waist with a belt. पटुकीले कम्मर बाँध्यो । ¶ ***gɵ:thɛ mʉkilo tēr-ʔɛ tshēlmɛ poɔ̂nnɛ mʌttʉ.*** ग्योऽथ्य म्युकिलो तेर्ञ्रय छेल्म्य प्वा:न्न्य मत्त्यु । When we set up a cowshed, we have to attach the mat with bamboo strips. गोठ बनाउँदा चोयाले चित्रो बाँध्नुपर्छ । ¶ ***ʔaru poɔt-tʉlo tā:p-po kām māmki, dhɛrʉ poɔttʉlo tsēlpɛ kām māmki.*** ञारु प्वात्त्युलो ताप्पो कम् मम्कि, ध्यच्यु प्वात्त्युलो चेल्प्य कम् मम्कि । When the plum blossoms, we miss our home, when the wild cherry blossoms, we miss our relatives' house. ञारु फुले खेतीपाती, पैयूँ फुले माइती । ¶ ***thū:nɛm-bi bʌ̄ŋpɛ taktibuŋ poɔttɛ.*** थुऽन्याम्बि बङ्प्य ताक्तिबुङ् प्वात्त्य । Beautiful rhododendrons bloomed in the forest. जङ्गलमा राम्रो लालिगुँरास फुल्यो । ¶ ***kɛ̃:p-bi tônpɛ khɛlkhêm poɔttɛ.*** क्याऽप्बि त्योःन्प्य ख्यालख्या:म् प्वात्त्य । There are beer dregs in the pot. भाँडामा राखिएको जाँडको छोक्रामा ढुसि पऱ्यो । ¶ ***thō:tsi nū:ri ɦɵlo ɖhes poɔttʉnʌ ʔoɔ̃m-ʔoɔm tshû:.*** थोऽचि नुऽरि ह्योलो भेस् प्वात्त्युन ञ्वाम्ञ्वाम् छु: । In autumn, the highlands turn yellow. शरद ऋतु ञाउँदा लेक फुलेर पहेलम्म्य हुन्छ । ¶ ***ʔāmsu-po ʔus-sûr poɔttɛ.*** ञम्सुपो उस्स्यु:र् प्वात्त्य । Their relationship blossomed into marriage. उनीहरुको विवाह भयो । ¶ ***ʔosilo bʌjʌ-bi leŋaksi-po ʔukâ: ghrokkilo bubū:jʌ poɔttʉ.*** ओसिलो बयबि लेङाक्सिपो उका: घ्रोक्किलो बुबुऽय प्वात्त्यु । When we throw banana skin into a damp corner, it grows moldy. ओसिलो ठाउँमा केराको बोक्रा फालिएमा सेतो ढुसी पलाउँछ । ¶ ***ʔʌdhō:sʌm poɔttɛ.*** ञधोऽसम् प्वात्त्य । My hair turned white. मेरो कपाल फुल्यो । 1s: ***poɔttu*** प्वात्तु 1d: ***pɵtsi*** प्योचि
See: 89 203

■ ञ्वाम् प्वा:न्न्य ***roɔ̃m poɔ̂nnɛ*** (***pott (roɔ̃m)***) ❶ have renewed energy. तागत दिनु. ❷ be terrified. जिरिङ्ग हुनु. ¶ ***phɵssɵ-kolo ɖoɔ̃no?ɛ sutkeri-po ʔuroɔ̃m poɔttʉ.*** फ्योस्स्योकोलो ज्वानोञ्रय सुत्केरिपो उञ्वाम् प्वात्त्यु । Chicken and caraway soup renews the new mother's strength. कुखुराको मासु र ज्वानोको झोलले सुत्केरीको शरीरलाई फाइदा गराउँछ । ¶ ***tikîm nêr krû:-mîm ŋiŋʌ-lo ŋʌ sirimaksi ʔʌroɔ̃m poɔttʉ.*** तिकि:म् न्यो:र् क्रु:मि:म् ङिङलो ङ सिरिमाक्सि ञ्वाम् प्वात्त्यु । When I hear that tiger's roar, my body is overcome with fear. त्यो बाघ गर्जेको सुन्दा नै मेरो ञाङ जिरिङ्ग हुन्छ ।

प्ल:न्न्य ***plânnɛ*** (***plʉt***) vt. come off, detach. take off, detach, remove. खुइलिनु, फुक्लिनु. खुइलाउनु, फत्किनु. ¶ ***ɦiʌçpɛ ku-ʔɛ khār plʉstɛ.*** हह्इप्य कुञ्रय खर् प्ल्युस्त्य । The hot water blistered his hand. तातो पानीले हात खुइलियो । ¶ ***ʔʌsêl lūŋ-bi dhuktʌnʌ ʔʌsēndi plʉstɛ.*** ञस्या:ल् लुङ्बि धुक्तन ञसेन्दि प्ल्युस्त्य । My foot hit a stone and my nail came off. ढुङ्गामा ठेस लागेर खुट्टाको नङ फुक्ल्यो । ¶ ***bʌ̂i-ʔɛ kilo-lʌkʌ ribʌ plû:tkhʌtɛnʌ bali kʉtɛ.*** बै:ञ्रय किलोलक रिब प्ल्यु:त्खत्यन बालि क्युत्य । The cow pulled the rope off the pole and ate the crops. गाईले किलोबाट डोरी फुत्काएर बाली खायो । ¶ ***bʌtshʌ-ʔɛ ribʌ plû:tkhʌtɛnʌ ʔumêm-po dû:t tâŋkhʌtɛ.*** बछञ्रय रिब प्ल्यु:त्खत्यन उम्या:म्पो द्यु:त् त्यु:ङ्खत्य । The calf detached the rope and drank its mother's milk. बाछाले डोरि फुत्काएर माउको दूध खायो । ¶ ***ʔɔ̃m-ʔɛ ʔutɵpi plû:tɛ.*** ञम्ञ्रय उत्योपि प्ल्यु:त्य । He took off his hat. उसले टोपी फुकाल्यो । 1s: ***pludu*** प्लुदु 1d: ***plʉtsi*** प्ल्युचि
See: 104 218

■ प्ल:न्सिन्य ***plânsinɛ*** (***plʉt-si***) vr. ¶ ***ʔubhrē:nɛ-ʔɛ kɛ̃m-kʌ plântɛsi.*** उभ्रेऽन्यञ्रय क्याम्क प्ल:न्त्यसि । Because he was lazy, he took time off from his work. ञल्छिले ऊ कामबाट फुत्क्यो । ¶ ***bhêi ʔukâ:-bikʌ plântɛsi.*** भे:इ उका:बिक प्ल:न्त्यसि । The snake moulted. सर्पले काचुली फेऱ्यो ।
See: 256 298

प्लम्न्य ***plāmnɛ*** (***plʉm***) vt. dip into liquid, rinse, submerse. डुबाउनु, पखाल्नु. ¶ ***ʔɔ̃m-ʔɛ ɦiʌçpɛ koɔ̃i-bi ʔukhār plâmtɛ.*** ञम्ञ्रय हह्इप्य क्वाइबि उखर् प्ल्यु:म्त्य । He dipped his hand into the hot curry. उसले तातो तरकारीमा हात डुबायो । ¶ ***ʔik-ʔɛ pāŋlaŋ khʌpkilo ku-bi plāmsʌ sārnɛ mʌttʉ.*** इक्ञ्रय पाङ्लाङ् खप्किलो कुबि प्लम्स सर्न्य मत्त्यु । When we cook yams, we have to rinse them and wash them in water. हामीले तरुल पकाउँदा पानीमा डुबाएर धुनुपर्छ । ¶ ***ʔɔ̃m-ʔɛ ki plâmtɛ.*** ञम्ञ्रय कि प्ल्यु:म्त्य । He rinsed the potatoes. उसले ञालु पखाल्यो । 1s: ***plumu*** प्लुमु 1d: ***plʉmi*** प्ल्युमि
See: 106 220

■ प्लम्सिन्य ***plāmsinɛ*** (***plʉm-si***) vr. immerse oneself. डुब्नु. ¶ ***ʔik pouri tsēmsikilo ku-bi plām-sinɛ mʌttʉ.*** इक् पोउरि चेम्सिकिलो कुबि प्लम्सिन्य मत्त्यु । When we swim, we have to immerse ourselves in the water. हामी पौडी खेल्दा पानीमा डुब्नु पर्छ । Syn: ***nɛm***. Voir : ***blʉm***
See: 259 301

प्ले:न्य ***plêːnɛ*** (***plek***) vt. break off. break off by twisting. लाछिनु. लाछनु. ¶ ***sāŋ-po ʔughrēm plektɛ.*** सङ्पो उघ्रेम् प्लेक्त्य । The tree branch broke off. रुखको हाँगा लाछियो । ¶ ***ʔɔ̃mʔɛ sâ:k tsê:ktɛlo pleksʌ mʉtɛ.*** ञम्ञ्रय सा:क् चे:क्त्यलो प्लेक्स म्युत्य । When he picked the green vegetables, he used a twisting motion. उसले साग टिप्दा पात लाछेर टिप्यो । 1s: ***plegu*** प्लेगु 1d: ***pleki*** प्लेकि

प्ले:म्न्य ***plêmnɛ*** (***plept***) vt. ❶ hold under the arm. च्याप्नु. ❷ fold. खुम्च्याउनु. ¶ ***ʔuŋʌ ɖhola plepkhʌtʌ.*** उङ झोला प्लेप्खत । I held the bag under my arm. मैले झोला च्यापेँ । ¶ ***ʔɔ̃m-ʔɛ ʔulâm-bi ɖhola plepte.*** ञम्ञ्रय उला:म्बि झोला प्लेप्त्य । He held the bag in his armpit. उसले कखमा झोला च्यापे । ¶ ***sālpu-ʔɛ ʔulepti plepte.*** सल्पुञ्रय उलेप्ति प्लेप्त्य । The bird folded its

wings. चराले पखेटा खुम्च्यायो । ¶ ***ʔʌ̃m-ʔɛ gəpo ʔutsōŋ pleptɛnʌ phêrtɛ.*** ञ्रम्ञ्रय ग्योपो उचोङ् प्लेप्त्यन फेःर्त्य । He folded the seam on the cloth and sewed it. उसले कपडाको टुप्पो दोबारेर सिलायो । 1s: ***pleptu*** प्लेप्तु 1d: ***plepi*** प्लेपि
See: 42 156

प्लेइन्य ***plēinɛ*** (***plent***) vt. postpone. स्थगित गर्नु. ¶ ***kēm-bi khoônnɛ plêntʌ.*** क्याम्बि ख्वाःन्न्य प्लेःन्त । I postponed going to work. काममा जान स्थगित गरैं । 1s: ***plēndu*** प्लेन्दु

प्लेइन्य ***plēinɛ*** (***plent***) vt. worship. विधि गर्नु. ¶ ***negi noktshoʔɛ negi plêntɛ.*** नेगि नोक्छोञ्रय नेगि प्लेःन्त्य । The shaman worshiped the Negi. पितृकुल पुरोहितले नेगिको विधि गऱ्यो ।

प्लेइन्य ***plēinɛ*** (***plent***) vt. remove (a beam). झार्नु. ¶ ***ʔuŋʌ ɦûːsʌŋ-bikʌʔʌ ghʌra plêntʌ.*** उङ हुःसङ्बिकञ्र घरा प्लेःन्त । I removed the beam from the forked pillar. मैले घोचाबाट घारा झारैं । Syn: ***lett***. 1s: ***plent*** प्लेन्त्
lett

प्लोःन्य ***plôːnɛ*** (***plokt***) vt-i. get red (in the face), turn sour (of fermented alcohol). रातो हुनु, पिरिनु. ¶ ***ʔʌ̃m ghûrtɛlo ʔukāːphi plokte.*** ञ्रम् घ्युःर्त्यलो उकाफि प्लोक्त्य । When he ran his face got red. ऊ दौडिदा गाला रातो भयो । ¶ ***tsunʈhi-bîm phuksʌm thân.tsi plokte.*** चुन्ठिबिःम् फुक्सम् थाःन्चि प्लोक्त्य । The young chang in the wooden pot turned sour (after the top popped out). कठुवाको कलिलो छ्याङ पिरियो ।

प्लोऽन्य ***plōːnɛ*** (***pləŋ***) vt. set (something) up for an activity. तयार गर्नु. ¶ ***tsətstsəʔɛ ʔutsēmdo-ɦɛm plêŋtɛnu.*** च्योच्च्योञ्रय उचेम्दोह्याम् प्ल्योःङ्त्यनु । The child set out his toys to prepare for play. खेल्नको लागि बच्चाले खेलाउनहरु वरिपरि तयार पारेको छ । 1s: ***ploŋu*** प्लोङु 1d: ***pləŋi*** प्ल्योङि
■ प्लोन्सिन्य ***plōnsinɛ*** (***pləŋ-si***) vr. prepare oneself. तयारी गर्नु. ¶ ***phōŋ kantsha pōːlu pənɛ plôntɛsi.*** फोङ् कान्छा पोऽलु प्योन्य प्लोःन्त्यसि । Uncle readied himself for basket weaving. कान्छा काका थुन्से बुन्न तयारी गऱ्यो । 1s: ***plōnsiŋʌ*** प्लोन्सिङ 1d: ***plōŋsiji*** प्ल्योङ्सियि

- फ -

फः न्न्य ***phânnɛ*** (***phit***) vi. get angry, feel an urge, get riled up. रिस उठ्नु, झोक चल्नु. ¶ ***kēm phêltɛlo ʔām ʔutsîl phistɛ.*** क्याम् फ्याः ल्त्यलो अम् उचिः ल् फिस्त्य । He got angry when he did his work badly. काम बिग्रदा उसलाई रिस उठ्यो । ¶ ***kēm mʉnɛ ʔāmpo ʔudʑhok phistɛ.*** क्याम् म्युन्य अम्पो उझोक् फिस्त्य । He got riled up about his work. काम गर्न उसको झोक चल्यो । 1s: ***phistʌ*** फिस्त 1d: ***phisti*** फिस्ति
See: ?? ??

फः न्न्य ***phânnɛ*** (***phitt***) vt. start up, make angry. थालनी गर्नु, चलाउनु. ¶ ***kēm mʉnɛ ʔām-ʔɛ ʔudʑhok phʌttɛ.*** क्याम् म्युन्य अम्अ्य उझोक् फत्त्य । He found the motivation to finish his work. काम गर्न उसले झोक चलायो । ¶ ***suklʌpʌktshe prʌtipʌdapo nôl was phʌçki.*** सुक्लपक्छे प्रतिपदापो न्योः ल् वास् फह्इकि । We start the Waas ceremony on the day of Shukla-paksha pratipada. शुक्लपक्ष प्रतिपदाको दिन वास थालनी गरिन्छ । ¶ ***ʔinɛ ʔutsîl ʔiphʌttʉ.*** इन्य उचिः ल् इफत्त्यु । You made him angry. तिमीले उसलाई रिस उठाउँछौ । ¶ ***noɔ̃m gō:tɛlo kēm mʉnɛ bhrēŋtiki, dumʌ ghrām khê:ptɛlo ʔik-dʑhok phʌçtiki.*** न्वाम् गोऽत्यलो क्याम् म्युन्य भ्रेङ्तिकि, दुम घ्रम् ख्याः प्त्यलो इक्झोक् फह्इतिकि । While it was sunny we were lazy about doing work, when the evening approached we found the motivation to finish it. घाम हुँदा काम गर्न अल्छि गऱ्यौं, रात पर्न लाग्दा झोकियौं । 1s: ***phʌttu*** फत्तु 1d: ***phitsi*** फिचि
See: 66 180

फः न्न्य ***phânnɛ*** (***phʉt***) vt. come off (of the handle of a knife). take off (the cap of a pen), unsheathe. फुग्लनु. निकाल्नु, उखाल्नु. ¶ ***sāŋ rân-tʌlo betho phʉstɛ.*** सङ् रःन्तलो बेथो फ्युस्त्य । When I was chopping firewood, the handle came off the khukuri. दाउरा काट्दा खुकुरी फुक्ल्यो । ¶ ***ʔuŋʌ betho dap.lʌ-ka phû:tʌ.*** उङ बेथो दाप्लका फुःत । I unsheathed the khukuri. मैले खुकुरी दापबाट निकालें । ¶ ***gō:thɛ jô:nɛpo lagi ʔām-ʔɛ ghotsa phê:tɛ.*** ग्योऽथ्य योः न्यपो लागि अम्अ्य घोचा फ्युःत्य । He pulled out the pole to move the cowshed. गोठ सार्नको लागि उसले घोचा उखाल्यो । ¶ ***ʔō:tsu-ʔɛ wɛtshibim bʌnei mʉnɛ sʌpʌ phʉstu.*** ओऽचुअ्य व्यछिबिम् बनेइ म्युन्य सप फ्युस्तु । We picked broomgrass to make a broomstick. कुचो बनाउनलाई हामीदुईले अम्रिसो निकाल्यौं । 1s: ***phudu*** फुदु 1d: ***phʉtsi*** फ्युचि
See: 104 218

फः म्न्य ***phâmnɛ*** (***phipt***) vt. suck out from, suck in. चुस्नु, तान्नु (पिउनु). ¶ ***ʔāmʔɛ brʌmsʌŋ-lʌ tōŋbɛ phʌptɛ.*** अम्अ्य ब्रम्सङ्ल तोङ्ब्य फप्त्य । He sucked tongba from a straw. उसले फिप्सिङ्ले तोङ्बा तान्यो । ¶ ***sûrʔɛ pūŋmɛ phʌpnu*** स्युःर्अ्य पुङ्म्य फप्नु Bees drink flowers (pollen). मौरीले फूलको रस चस्छन् । ¶ ***tsɵtstsɵʔɛ dê:t phʌptʉ.*** च्योच्च्योअ्य द्युःत् फप्त्यु । The baby drinks milk. बच्चाले दूध चुस्छ । 1s: ***phʌptu*** फप्तु 1d: ***phipi*** फिपि
See: 65 179

फम्न्य ***phāmnɛ*** (***phʉm***) vt. put under a carpet/mat, put into the ground by covering with earth, put into the ashes. घुसार्नु. ¶ ***sʌkʌr lām pɵk-goju phûmtɛ.*** सकर् लम् प्योक्गोयु फ्युःम्त्य । He put the sweet yam leaf branches into the earth. सुठुनीको मुन्टा माटोमा घुसाऱ्यो । ¶ ***ʔām-ʔɛ thārmɛ-ju buskoôm phûmtɛ.*** अम्अ्य थर्म्ययु बुस्क्वाः म् फ्युः म्त्य । He put the firebrand into the embers. उसले भुत्भुतेमा अगुल्टो झोस्यो । 1s: ***phumu*** फुमु
See: 106 220

फल्न्य ***phālnɛ*** (***phil***) vt. squeeze out. केलाउनु, फुट्नु, निकाल्नु. ¶ ***khos-po ʔughrēm phālsʌ dʑonɛ mʌttʉ.*** खोस्पो उघ्रेम् फल्स ज्योन्य मत्त्यु । People eat taro by squeezing it between their fingers so the skin comes off. पिँडालुको छावा (सेला) केलाएर खानुपर्छ । ¶ ***bâi rô:lʌ thū:tɛlo ʔumʌs phîltɛ.*** बैः रोःल थुऽत्यलो उमस् फिः ल्त्य । When the cow tumbled over the cliff, its eyes were gouged out. भीरबाट गाई लड्दा त्यसको आँखा फुट्यो । 1s: ***philu*** फिलु 1d: ***phili*** फिलि
See: 64 178

फल्न्य ***phālnɛ*** (***phʉl***) vt. dig out, reveal. निकाल्नु, खोल्नु. ¶ ***ʔām-ʔɛ kʌlʌm-ju tênpɛ khos phûltɛ.*** अम्अ्य कलम्यु त्योः न्प्य खोस् फ्युः ल्त्य । He dug out the yam kept in the pit. उसले खाल्डोमा राखेको पिँडालु निकाल्यो । ¶ ***woŋâm-ʔɛ gû:ptenûm brâ: ʔām-ʔɛ phûltɛ.*** वोङाः म्अ्य ग्युःप्त्यनुः म् ब्राः अम्अ्य फ्युः ल्त्य । He revealed the secrets others had kept. अरुले लुकाएको कुरा उसले खोल्यो । 1s: ***phulu*** फुलु 1d: ***phʉli*** फ्युलि
See: 109 223

फाः न्य ***phâ:nɛ*** (***phak***) vt. separate. छुट्ट्याउनु. ¶ ***ʔām-ʔɛ kipɛ fiʌs phâ:ktɛsu.*** अम्अ्य किप्य हस् फाः क्त्यसु । He separated the fighting people. उसले झगडा गर्ने मान्छेहरुलाई छुटायो । ¶ ***ʔām-ʔɛ dhō:sʌm phâ:ktɛnʌ pê:ktɛ.*** अम्अ्य धोऽसम् फाः क्त्यन पेः क्त्य । She parted the hair and braided it. उसले कपाल छुट्ट्याएर बाट्यो । 1s: ***phʌgu*** फगु 1d: ***phʌki*** फकि
See: 13 127

■ फाः न्सिन्य ***phânsinɛ*** (***phak-si***) vr. ¶ ***dadʑub-hai ʔok phaksiktʌkʌ.*** दाजुभाइ ओक् फाक्सिक्तक । We brothers separated. हामी दाज्युभाइ छुटियौं । ¶ ***bhera mʌnʌ ghrô:t-fiem phaksisʌ munu.*** भेरा मन घ्रोः त्ह्याम् फाक्सिस मुनु । Sheep and goats remain separate. भेडा र बाख्रा छुटेर बस्छन् ।
See: 230 272

फान्य ***phā:nɛ*** (***phaŋt***) vt. mix (liquid). मिसाउनु. ¶ ***ʔinɛ tsi-bi ku ʔiphântɛ.*** इन्य चिबि कु इफाः न्त्य । You diluted the beer. तिमीले जाँडमा पानी मिसायौ । ¶ ***ʔāmpo ʔuɦoɔ̃i-ʔɛ phântɛ.*** अम्पो उह्वाइअ्य फाः न्त्य । Her voice stood out (in the noise). उसको

आवाजले ढाक्यो । ¶ ***ʔāmʔɛ dû:t-bi ku phântɛ.*** अम्श्य द्यु:त्बि कु फा:न्त्य । He diluted the milk. उसले दूधमा पानी मिसायो । Syn: ***ŋəl.*** 1s: ***phāndu*** फान्दु 1d: ***phʌŋi*** फङि
See: 24 138

फिन्य ***phinɛ*** (***phi***) vt. beg. माग्नु. ¶ ***ʤogi-ʔɛ phisʌʔʌ ʔutsʌkhʌmɛ tū:lʉ.*** जोगिश्य फिसश्र उचखम्य त्युऽल्यु । The yogi fills his stomach by begging for food. जोगीले मागेर पेट भर्छ । ¶ ***ʔīn-kolo kheptsi lok phinɛ ʔêiŋâm.*** इन्कोलो ख्याप्चि लोक् फिन्य श्रया:इङा:म् । I would like to borrow money from you. तपाईंसँग सापटी माग्नु भनेको ।
See: 57 171

फिन्य ***phinɛ*** (***phi***) vi. be spoiled (of rice). बिग्रनु. ¶ ***ʔāmiskîm jû: phū:tɛ.*** श्रमिस्कि:म् यु: फुऽत्य । Yesterday's rice spoiled. हिजोको खाना बिग्रियो ।
See: ?? ??

फु:न्य ***phû:nɛ*** (***phʉk***) vt. get up. wake up. उठ्नु. उठाउनु. ¶ ***ʔûŋ ʔuditstshɛ dʌla phûŋŋʌ.*** उ:ङ् उदिच्छा दला फु:ङ्ङ । I wake up early in the morning. म बिहान सबैरै उठ्छु । ¶ ***tsi phʉkte.*** चि फ्युक्त्य । The beer fermented. जाँड उठ्यो । ¶ ***ʔuŋʌ tsətstsə-fiɛm ʔuditstshɛ dʌla phugunu.*** उङ च्योच्च्योह्याम् उदिच्छा दला फुगुनु । I wake up early in the morning. म केटकेटीहरूलाई बिहानै उठाउँछु । 1s: ***phû:ŋʌ, phûŋŋʌ*** फु:ङ, फु:ङ्ङ 1d: ***phʉki*** फ्युकि
See: 105 219

फुऽन्य ***phū:nɛ*** (***phiŋ***) vt. send. पठाउनु. ¶ ***tʌrkari ʔāŋ-bi bʌʤar phiŋutʌ.*** तर्कारि श्रङ्बि बजार् फिङुत । I sent him to the market to buy vegetables. तरकारी किन्न उसलाई बजार पठाएँ । ¶ ***tsətstsə dʌla ʔiskul phū:nɛ mʌttʉ.*** च्योच्च्यो दला इस्कुल् फुऽन्य मत्त्यु । We have to send the children to school early. केटाकेटीलाई चाँडै स्कुल पठाउनु पर्छ । 1s: ***phiŋu*** फिङु 1d: ***phiŋi*** फिङि
See: 62 176

फे:न्य ***phê:nɛ*** (***phekt***) vt. flick. उछिट्ट्याउनु. ¶ ***lʌ-phuʔɛ sēlmɛ phektʉ.*** लफुश्य सेल्म्य फेक्त्यु । The bow flicks out the arrow. धनुले बाण उछिट्ट्याउँछ । ¶ ***ʔûn-po səle thânnɛ-kʌ lêl phê:nɛ mʌttʉ.*** उ:न्पो स्योले थ:न्यक ल्या:ल् फे:न्य मत्त्यु । Before making thread you have to pull out / soften the wool. ऊनको धागो काट्नुभन्दा पहिले फिटाउनु पर्छ । 1s: ***phektu*** फेक्तु 1d: ***pheki*** फेकि
See: 44 158

■ फे:न्सिन्य ***phênsinɛ*** (***phek-si***) vr. separate from. छुट्टिनु. ¶ ***tsətstsə bhoɔ̃rnûm pʌtshi ʔumêm-kʌʔʌ phênsinu.*** च्योच्च्यो भ्वार्नु:म् पछि उम्या:म्कश्र फे:न्सिनु । After children grow up, they leave their mother. केटाकेटी ठूलो भएपछि श्रामादेखि छुट्छन् ।
See: ?? ??

फे:न्य ***phê:nɛ*** (***phek***) vi. have a terrible taste (of unripe bananas). नपाकेको केराको स्वाद. ¶ ***mʌdāmpɛ leŋaksi phê:.*** मदम्प्य लेङाक्सि फे: । Unripe bananas taste terrible. नपाकेको केराको स्वाद मिठो हुँदैन । 3s: ***phê:*** फे:
See: 28 142

फे:न्न्य ***phênnɛ*** (***phett***) vt. sow. छर्नु. ¶ ***dhō:tser pheçki.*** धोऽचेर् फेह्इकि । We sow wheat. गहुँ छर्छौं । ¶ ***mʌbāŋpɛ brâ: phênnɛ munʉ.*** मबङ्प्य ब्रा: फे:न्न्य मुन्यु । It is not good to spread rumours. नराम्रो कुरा फैलाउनु हुँदैन । 1s: ***phettʌ*** फेत्त 1d: ***phesti*** फेस्ति
See: 43 157

फेर्न्य ***phērnɛ*** (***pher***) vt. ❶ sew. सिलाउनु. ❷ join. जोड्नु. ¶ ***sutsikar-ʔɛ gə phêrtɛ.*** सुचिकार्श्य ग्यो फे:र्त्य । The tailor sewed the clothes. सूचीकारले लुगा सिलायो । ¶ ***pɛp-ʔɛ gə ʔiphersəstʌ.*** प्याप्श्य ग्यो इफेर्स्योस्त । My father sewed my clothes for me. बाबाले लुगा सिलाईदिनु भयो । ¶ ***gə phersətsʌje.*** ग्यो फेर्स्योचये । Sew my clothes for me. मलाई लुगा सिलाई देश्रौ । 1s: ***pheru*** फेरु 1d: ***pheri*** फेरि
See: 40 154

फेर्न्य ***phērnɛ*** (***pher***) vi. flap wings (during the night). पखेटा फटफटाउनु. ¶ ***ʔusenɛ phə phêrtɛ.*** उसेन्य फ्यो फे:र्त्य । During the night the chicken flapped its wings. रातमा कुखुराले पखेटा फ्याटफ्याट गऱ्यो ।
See: 32 146

फैन्य ***phāinɛ*** (***phʉnt***) vt. dig out. खन्नु, निकाल्नु. ¶ ***ʔuŋʌ khos kʌlʌm phântʌ.*** उङ खोस् कलम् फ:न्त । I dug out the taro pit. मैले पिँडालुको खाल्डो खनैं । ¶ ***ʔispə-ʔɛ pək phântɛ.*** इस्प्योश्य प्योक् फ:न्त्य । The mouse dug into the ground. मुसोले माटो खन्यो । ¶ ***ʔām-ʔɛ ʤhola-bîm ʔusaman phântɛ.*** अम्श्य झोलाबि:म् उसामान् फ:न्त्य । He took things out of his bag. उसले झोलाको सामान निकाल्यो । ¶ ***ʔām-ʔɛ brâ: phântɛ.*** अम्श्य ब्रा: फ:न्त्य । He brought up a topic in conversation. उसले कुरा निकाल्यो । 1s: ***phāndu*** फन्दु 1d: ***phū:tsi*** फ्युऽचि
See: 113 227

फो:न्य ***phô:nɛ*** (***phək***) vt. split. split, attach with a staff from both sides (the roof of a cowshed / house). फुट्नु. चिर्नु, घरको छानाको लागि पाङ्लिङ फुटाउनु. ¶ ***tēr phəkte.*** तेर् फ्योक्त्य । The bamboo split. बाँस फुट्यो । ¶ ***ʤhūŋ-ʔɛ tēr phô:ktɛ.*** झुङ्श्य तेर् फ्यो:क्त्य । The storm broke the bamboo. श्राँधि बतासले बाँस ढाल्दा फुटायो । ¶ ***sɛs phô:nɛ mʌttʉ.*** स्यास् फो:न्य मत्त्यु । We have to split the plank. फलेक चिर्नुपर्छ । ¶ ***ʔām-ʔɛ sɛs phê:ktɛ.*** अम्श्य स्यास् फ्यो:क्त्य । He split the plank. उसले फलेक चिऱ्यो । ¶ ***pāŋliŋ phəkutu.*** पाङ्लिङ् फ्योकुतु । We split the plank. हामीले फलेक फुटायौं । ¶ ***gē:thepo tshana***

ghʌra-ʔɛ phônpɛ gɵ. ग्योऽथ्यपो छाना घराञ्य फोःन्प्य ग्यो । The roof of the cowshed is tied with horizontal poles. बतासले नउडाउनको लागि गोठको छानामाथीबाट बाँधिने ञ्कर्को घारा । 1s: ***phogu*** फोगु 1d: ***phɵki*** फ्योकि
See: 83 197

फोःन्य ***phô:nɛ*** (***phɵkt***) vt. clap hands, attack (of birds). बजाउनु. ¶ ***ʔuŋʌ phopok.tsa phoksʌ nus koʔltʌnu.*** उङ फोपोक्चा फोक्स नुस् क्वाःल्तनु । I clapped together the bamboo slits to keep away the monkeys. बाँसको कप्टेरो बजाएर बाँदरलाई तर्साएँ । ¶ ***khār phoktʌ.*** खर् फोक्त । I clapped my hands. ताली बजाएँ । ¶ ***gʌgakpɵ-ʔɛ ŋôŋŋo phokte.*** गगाक्प्योञ्य डोःङ्डो फोक्त्य । The crow attacked the eagle. कागले चीललाई ञ्क्रमण गऱ्यो । 1s: ***phoktu*** फोक्तु 1d: ***phɵki*** फ्योकि
See: 90 204

फ्याःन्न्य ***phênnɛ*** (***phɛt***) vt. exchange, swap. साट्नु. ¶ ***ʔō:tsu-ʔɛ pensil phestu.*** ञ्ओऽचुञ्य पेन्सिल् फ्यास्तु । We swapped pencils. हामीले पेन्सिल साट्यौं । 1s: ***phɛdu*** फ्यदु 1d: ***phɛtsi*** फ्यचि
See: 12 126

फ्याइन्य ***phēinɛ*** (***phɛn***) vi. miss each other on the way. साटिनु. ¶ ***ʔī:tsi lēmdu-bi phē:sti.*** इऽचि ल्याम्दुबि फ्याऽस्ति । We missed each other on the way. हामी बाटोमा साटियौं । 1d: ***phē:sti*** फ्याऽस्ति 1p: ***phēitiki*** फ्याइतिकि
See: 6 120

फ्याइन्य ***phēinɛ*** (***phɛnt***) vt. exchange (for something new). फेर्नु. ¶ ***ʔʌgɵ ʤhistɛnʌ woŋâm gɵ phêntʌ.*** ञ्ग्यो झिस्त्यन वोङाःम् ग्यो फ्याःन्त । My clothes got wet and I changed them. मेरो लुगा भिजेर ञ्कर्को फेर्ँ । 3s: ***phēndʉ*** फ्यान्द्यु 1d: ***phē:tsi*** फ्याचि
See: 23 137

फ्याम्न्य ***phēmnɛ*** (***phɛm***) vi. be tangled. गुजुल्टनु. ¶ ***ʔudhō:sʌm phêmte.*** उधोऽसम् फ्याःम्त्य । His hair is tangled. उसको केश गुजुल्टियो ।
See: 5 119

फ्यार्न्य ***phērnɛ*** (***phɛr***) vt-i. get full from. ञ्घाउनु. ¶ ***ʔûŋ kiʔɛ ʔipherʌtʌ.*** उःङ् किञ्य इफ्यरत । I got full on potatoes. म ञ्आलुले ञ्घाएँ । Syn: ***sɵp***. 1s: ***ʔipherʌtʌ*** इफ्यरत

फ्याल्न्य ***phēlnɛ*** (***phɛl***) vt. be damaged, go bad. damage. बिग्रनु, भत्कनु. बिगार्नु. पहिरो जाँदा घर भत्कियो ।. ¶ ***ʔʌmiskîm jû: phêlte.*** ञ्मिस्किःम् यु: फ्याःल्त्य । Yesterday's meal has gone bad. हिजोको भात बिग्रियो । ¶ ***pô:-ʔɛ khoōr phêlte.*** पोःञ्य ख्वार् फ्याःल्त्य । The pig damaged its pen. सुँगुरले खोर भत्कायो । ¶ ***kō:ro ɦiɵstɛlo kām phêlte.*** कोऽरो ह्योस्त्यलो कम् फ्याःल्त्य । The landslide damaged the house. ¶ ***ʔām-ʔɛ ʤuwatas tsēmsi ʔimʉstʌnʌ ʔûŋ ʔiphɛlʌtʌ.*** ञ्मञ्ञ्य जुवातास् चेम्सि इम्युस्तन उःङ् इफ्यलत । He made me play cards and corrupted me. उसले जुवातास खेल्न उक्साएर मलाई बिगाऱ्यो । ¶ ***ʔuŋʌ reʤijo phɛlutʌ.*** उङ रेडियो फ्यलुत । I damaged the radio. मैले रेडियो बिगार्ँ । 1s: ***phɛlu*** फ्यलु 1d: ***phɛli*** फ्यलि
See: 18 132

फ्रःम्न्य ***phrâmnɛ*** (***phript***) vt. ❶ spit out, spray. पानी छर्काउनु वा छम्काउनु. ❷ attack as a group. सामुहिक ञ्आक्रमण गर्नु. ¶ ***noktsho-ʔɛ ŋeçpɛ ɦiʌs sʌttɛlo sêr phʌrʌm-ʔɛ phrʌptɛnʌ nō:tɛ.*** नोक्छोञ्य डेह्इप्य हस् सत्त्यलो स्यो:र् फरम्ञ्य फ्रप्त्यन नोऽत्य । When the shaman treated the sick person, he sprayed him with rice and ginger (from his mouth) and he got better. धामीले बिरामीलाई चामल र ञ्दूवाले छर्काउँदा बिरामी निको भयो । ¶ ***lāŋ pɵkilo tēr ku-ʔɛ phrʌp-tō: mʉnɛ mʌttʉ.*** लङ् प्योकिलो तेर् कुञ्य फ्रप्तोऽ म्युन्य मत्त्यु । When we weave baskets, the bamboo strips must be sprinkled with water. डोको बुन्दा चोयालाई पानीले भिजाउँदै गर्नु पर्छ । ¶ ***phoɔ̄r-ɦiɛm-ʔɛ tsōŋri phrʌptɛnu.*** फ्वार्ह्याम्ञ्य चोङ्रि फ्रप्त्यनु । The dholes attacked the female hybrid yak in a pack. ब्राँसोहरुले चौँरीलाई सामुहिक ञ्आक्रमण गरे । 1s: ***phrʌptu*** फ्रप्तु 1d: ***phripi*** फ्रिपि
See: 65 179

फ्रेन्य ***phrenɛ*** (***phre***) vt. pull a seedling out of a bundle (for millet), lay out small bundles of seedlings for planting (for rice). बाडफाँड गर्नु, छुट्याउनु. ¶ ***ʔām?ɛ rê:rā:ru phretɛ.*** ञ्मञ्ञ्य च्यो:रारु फ्रेत्य । He laid out bundles of rice seedlings (in the field, for planting). उसले धानको बिउँ छुट्यायो । ¶ ***ropa mʉkilo rā:ru phretō: mʉnɛ mʌttʉ.*** रोपा म्युकिलो रारु फ्रेतोऽ म्युन्य मत्त्यु । During the rice planting, we have to separate out the bundles of rice seedlings. रोपाइ गर्दा बिउँ छुट्याउँदै गर्नु पर्छ । 1s: ***phreŋʌ*** फ्रेङ 1d: ***phreji*** फ्रेयि

फ्रो:न्य ***phrô:nɛ*** (***phrɵk***) vt. untie. untie. फुक्नु. फुकाउनु. ¶ ***ʤuta-po ribʌ phrogutʌ.*** जुतापो रिब फ्रोगुत । I untied my shoelaces. मैले जुत्ताको लेस फुकालेँ । ¶ ***bâi phrô:nɛ mʌttʉ.*** बै: फ्रो:न्य मत्त्यु । We have to untie the cow. गाईलाई फुकाउनुपर्छ । ¶ ***khlê:p phroksûŋtʌ.*** ख्ले:प् फ्रोक्सुःङ्त । I untied the dog. कुकुर फुकाइ दिएँ । 1s: ***phrogu*** फ्रोगु 3s: ***phrɵktɛ*** फ्रयोक्त्य 1d: ***phrɵki*** फ्रयोकि
See: 83 197

फ्रयाःम्न्य ***phrêmnɛ*** (***phrept***) vt. scratch. कोट्याउनु, कन्याउनु, खोर्साउनु. ¶ ***ʔuŋʌ ʔʌdhōŋ phreptʌ.*** उङ ञ्धोङ् फ्रयाप्त । I scratched my head. मैले टाउँको कन्याएँ । ¶ ***ghrō:dʉ-ʔɛ sʌkʌr phreptɛnʌ kʉte.*** घ्रोऽद्युञ्य सकर् फ्रयाप्त्यन क्युत्य । The goat scratched at the sweet potato and ate it. बाख्राले सुठनी कोट्याएर खायो । 1s: ***phrɛptu*** फ्रयाप्तु 1d: ***phrɛpi*** फ्रयपि
See: 19 133

■ फ्रयाःम्सिन्य ***phrêmsinɛ*** (***phrɛpt-si***) vr. scratch oneself. कोट्याउनु. ¶ ***ʔûŋpo ʔʌtshāmru sū:tenʌ phrêmsiŋʌtʌ.*** उःङ्पो अछम्रु सुऽत्यन फ्रयाःम्सिङत । My back was itching and I scratched myself. मेरो ढाड चिलाएर कन्याएँ ।
See: ?? ??

फ्लुःन्य ***phlû:nɛ*** (***phlʉkt***) vt-i. splash out. छचल्किनु. ¶ ***loʈa-bi ku lêntʌlo phluktenʌ mɵptɛ.*** लोटाबि कु लेःन्तलो फ्लुक्त्यन म्योप्त्य । When he poured the water into the jug, it splashed out and spilled over. लोटामा पानी सार्दा छचल्किएर पोखियो । ¶ ***dhiridhi-bîm ku mʌri phluktʉ.*** धिरिधिबिःम् कु मरि फ्लुक्त्यु । The water in the ocean splashes onto the beach. समुद्राको पानी बेस्सरी छचल्किन्छ । Syn: ***gleŋ***. 3s: ***phluktʉ*** फ्लुक्त्यु

फ्लेम्न्य ***phlēmnɛ*** (***phlem***) vt. tread. कुल्चनु. ¶ ***ʔûŋ kʌwʌ-bi lūŋ phlēmsʌ lē:stʌ.*** उःङ् कवबि लुङ् फ्लेम्स ल्याऽस्त । I crossed the river by stepping on stones. म खोलामा ढुङ्गा टेकेर निस्कें । ¶ ***ʔûŋ bâi-ʔɛ ʔiphlemʌtʌ.*** उःङ् बैःञ्य इफ्लेमत । I was trampled by a cow. मलाई गाईले कुल्च्यो । 1s: ***phlemu*** फ्लेमु 1d: ***phlemi*** फ्लेमि
See: 37 151

फ्लैन्य ***phlāinɛ*** (***phlʉnt***) vt. take off (clothes, accessories). फुकाल्नु. ¶ ***ʔuŋʌ sārsinɛka lêl ghʌri phlântʌ.*** उङ सर्सिन्यका ल्याःल् घरि फ्लःन्त । I took off my watch before having a bath. मैले नुहाउनु भन्दा पहिला घडी फुकालें । ¶ ***ʔām ghāl-ʔɛ mʌttenʌ ʔugɵ phlântɛ.*** ञम् घाल्ञ्य मत्त्यन उग्यो फ्लःन्त्य । He took off his clothes as he was feeling hot. उसलाई गर्मी भएर लुगा फुकाल्यो । 1s: ***phlāndu*** फ्लन्दु 1d: ***phlā:tsi*** फ्ल्युऽचि
See: 113 227

फ्ल्याःम्न्य ***phlêmnɛ*** (***phlɛpt***) vt. fold. पट्याउनु. ¶ ***ʔuŋʌ gɵ phlɛptʌ.*** उङ ग्यो फ्ल्याप्त । I folded the clothes. मैले लुगा पट्याएँ । 1s: ***phlɛptu*** फ्ल्याप्तु 1d: ***phlɛpi*** फ्ल्यपि
See: 19 133

■ उल्योःल् फ्ल्याःम्न्य ***ʔulôl phlêmnɛ*** (***phlɛpt (ʔulôl)***) vt. ape. उसकै नकल गरेर जिस्काउनु. ¶ ***ʔʌlôl muphlɛpte.*** ञल्योःल् मुफ्ल्याप्ते । Don't mock me! मलाई नजिस्काञै ।
See: 19 133

फ्ल्योन्य ***phlɵnɛ*** (***phlɵ***) vt. help. सघाउनु. ¶ ***ʔām-ʔɛ kām mʉnɛ ʔiphlɵŋʌtʌ.*** ञम्ञ्य कम् म्युन्य इफ्ल्योङत । He helped me to build the house. उसले घर बनाउन सघायो । 1s: ***phlêŋtʌ*** फ्ल्योःङ्त 1d: ***phlêiti*** फ्ल्योःइति
See: 80 194

फ्ल्वाम्न्य ***phloɔ̄mnɛ*** (***phlɵm***) vt. knead. मुछनु. ¶ ***ʔuŋʌ sɵbem ɦânnɛpo lagi phāl phlomutʌ.*** उङ स्योबेम् हःन्न्यपो लागि फल् फ्लोमुत । I kneaded the flour to bake bread. मैले रोटी पोल्न पीठो मुछें । ¶ ***ʔī:tsi-ʔɛ sôr jû: phloɔ̄msʌ ʤɵji.*** इऽचिञ्य स्योःर् युः फ्ल्वाम्स ज्योयि । We mix together our food and eat it. हामी चामलको भात मुछेर खान्छौं । ¶ ***ʔām ʔʌmiski tsi-ʔɛ sê:tenʌ bat phlêmtɛ.*** ञम् ञमिस्कि चिञ्य सेःत्यन बात् फ्ल्योःम्त्य । He was drunk yesterday and mixed up the topics of the conversation. ऊ हिजो छाङ्ले मात्तेर कुरा मिसायो । 1s: ***phlomu*** फ्लोमु 1d: ***phlɵmi*** फ्ल्योमि
See: 84 198

फ्वाःम्सिन्य ***phoɔ̂msinɛ*** (***phɵp-si***) vr. bend. निहुरिनु. ¶ ***ʔī:tsi masʃʌr-ʔɛ phɵpsi ʔimʉsti.*** इऽचि मास्टर्ञ्य फ्योप्सि इम्युस्ति । The master made us bow. हामीदुईलाई मास्टरले निहुरिनु लगायो । ¶ ***ʔī:tsi tephēm mʌbāŋpɛ ʔʌpsikde-bi ŋʌ phɵpsiji.*** इऽचि तेफेम् मबङ्प्य ञप्सिक्देबि ङ फ्योप्सियि । We lay down to sleep in such a messy place. हामी यस्तै ञप्ठेरो ठाउँमा सुत्यौं । ¶ ***mêmtsʉnʉ daksu soɔçkilo ʔusêl-ju phoɔ̂msinɛ mʌttʉ.*** म्याःम्च्युन्यु दाक्सु स्वाह्इकिलो उस्याःल्यु फ्वाःम्सिन्य मत्त्यु । When we salute our mother, we have to bow before her feet. ञामालाई ढोग गर्दा खुट्टामा निहुरिनु पर्छ । 1s: ***phoɔ̂msiŋʌ*** फ्वाःम्सिङ 1d: ***phɵpsiji*** फ्योप्सियि
See: ?? ??

फ्वाइन्य ***phoɔ̄inɛ*** (***phon***) vi. be bridged, be connected. ¶ ***sûr phoɔ̄i.*** स्युःर् फ्वाइ । A wedding takes place. विवाह हुन्छ । 3s: ***phoɔ̄i*** फ्वाइ

फ्वाइन्य ***phoɔ̄inɛ*** (***phont***) vi. build. बनाउनु. ¶ ***ʔikʔɛ kʌwʌ-bi khɵ phoɔ̄itiki.*** इक्ञ्य कवबि ख्यो फ्वाइतिकि । We built a bridge on the river. हामीले खोलामा साँघु बनायौं । 1s: ***phoɔ̄ndu*** फ्वान्दु 1d: ***phō:tsi*** फ्योऽचि

फ्वाल्न्य ***phoɔ̄lnɛ*** (***phɵl***) vt. swarm (of bees). stir, stir around. चलमलाउनु. चलाउनु. ¶ ***ʔunôl bara bʌʤi sûr phoɔ̄lnu.*** उन्योःल् बारा बजि स्युःर् फ्वाल्नु । Bees swarm at noon. दिउसो बाह्रा बजे मौरी चलमलाउँछन् । ¶ ***ʤɛ phoɔ̄lkilo dʌla dhōŋ.*** ज्य फ्वाल्किलो दला धोङ् । Grain dries more quickly when we stir it around. फिजाएको ञन्न चलाएमा छिटो सुक्छ । ¶ ***bâŋpɵsu-ʔɛ brâ: phêltɛsu.*** बाःङ्प्योसुञ्य ब्राः फ्योःल्त्यसु । The match-makers opened the discussion. कलियाहरुले कुरा चलाए । ¶ ***koɔ̄i khʌpkilo phoɔ̄lnɛ mʌttʉ.*** क्वाइ खप्किलो फ्वाल्न्य मत्त्यु । When we cook vegetables, we have to stir them. तरकारी चलाउदै पकाउनु पर्छ । 1s: ***pholu*** फोलु 1d: ***phɵli*** फ्योलि
See: 87 201

- ब -

ब:न्य ***bânnɛ*** (***bʉtt***) vt. give to drink. पिलाउनु, खुवाउनु. ¶ ***ʔʌ̃m-ʔɛ ʔûŋ ku ʔibʉstʌ.*** अम्‌अ्य उ:ङ् कु इब्युस्त । He gave me water to drink. उसले मलाई पानी पिलायो ¶ ***ʔumêm-ʔɛ ʔutsə dû:t bʌttɛ.*** उम्या:म्‌अ्य उच्यो द्यु:त् बत्त्य । The mother nursed her child. आमाले बच्चालाई दूध पिलायो । 1s: ***bʌttu*** बत्तु 1d: ***bʉtsi*** ब्युचि
See: 110 224

बिन्य ***binɛ*** (***bi***) vt. give. दिनु. ¶ ***kēm mʉpɛ-fiɛm dzənɛ binɛ mʌttʉ.*** क्याम् म्युप्यह्याम् ज्योन्य बिन्य मत्त्यु । We have to give food to the workers. काम गर्नेहरुलाई खाना दिनुपर्छ । ¶ ***ʔīn-po ghole bup.la-fiɛm munu, ʔûŋ sakpu biŋʌje.*** इन्‌पो घोले बुप्‌लाह्याम् मुनु, उ:ङ् साक्पु बिङ्ये । You have many chicks, give me two. तपाईसँग थुप्रै चल्लाहरु छन्, मलाई दुईवटा दिनुहोस् । 1s: ***biŋʌ*** बिङ 1d: ***biji*** बियि
See: 57 171

बु:न्य ***bû:nɛ*** (***bʉk***) vi. give birth. जन्माउनु. ¶ ***ʔûŋ bʉkʌtʌ.*** उ:ङ् ब्युकत । I gave birth. मैले जन्माएँ । ¶ ***ghrô:t bʉktɛ.*** घ्रो:त् ब्युक्त्य । The goat gave birth. बाख्रा बियायो ।
See: 98 212

बुऽन्य ***bū:nɛ*** (***biŋ***) vi. look nice. राम्रो देखिनु. ¶ ***taktibuŋ poɔttʉlo dēl, thū:nɛm ʔʌtha bāŋ.*** ताक्तिबुङ् प्वात्त्युलो देल, थुऽन्याम् अ्था बङ् । When the rhododendrons bloom, the village and the forest look beautiful. लालीगुराँस फुल्दा बस्ती, अनि जङ्गल अति राम्रो देखिन्छ । Variant: ***bhiŋ*** 1s: ***bāŋŋʌ*** बङ्ङ 1d: ***biŋi*** बिङि
See: 56 170

बे:न्य ***bê:nɛ*** (***bekt***) vt. pour in. हाल्नु. ¶ ***sāŋku-bi lēmpɛ bektu.*** साङ्कुबि लेम्प्य बेक्तु । I pour sugar in the tea. चियामा चिनी हाल्छु । ¶ ***ʔuŋʌ toktse-bi ku bektʌ.*** उङ तोक्चेबि कु बेक्त । I poured water in the bamboo pitcher. मैले बाँसको जगमा पानी हालेँ । 1s: ***bektu*** बेक्तु 1d: ***beki*** बेकि
See: 44 158

ब्याइन्य ***bēinɛ*** (***bɛnt***) vt. put on, wear. लगाउनु. ¶ ***ʔuŋʌ dzutʌ bêntʌ.*** उङ जुत ब्या:न्त । I wore shoes. मैले जुत्ता लगाएँ । ¶ ***ʔʌ̃m-ʔɛ sindur bêntɛ.*** अम्‌अ्य सिन्दुर् ब्या:न्त्य । He wore vermillion. उसले सिन्दुर लगायो । ¶ ***ʔʌ̃m-ʔɛ tilʌfiʌri bēndʉ.*** अम्‌अ्य तिलहरि ब्यान्दु्य । She wears a necklace. उसले तिलहरी लगाउँछ । Variant: ***bhɛnt*** 1s: ***bēndu*** ब्यान्दु 1d: ***bē:tsi*** ब्याचि
See: 23 137

ब्योन्य ***bənɛ*** (***bə***) vi. wear out (of cloth, thread). भुवा आउनु. ¶ ***səle bō:tɛnʌ tô: pənɛ munō:wɛ.*** स्योले बोऽत्यन तो: प्योन्य मुनोऽव्य । The thread was worn out, and it became difficult to weave it. धागोको भुवा आएर तान बुन्न असजिलो भयो।
See: 71 185

ब्रान्सिन्य ***brānsinɛ*** (***braŋ-si***) vr. be separated (animate). छुट्नु. ¶ ***pō:tsu ʔʌdzhēmnu brāŋsîitu.*** ओऽचु अभ्याम्नु ब्राङ्सि:इतु । We parted last year. हामी पोहोर साल छुट्यौं । ¶ ***ʔudhʌ̂m-bikʌʔʌ sakpu lēm brânsi.*** उध:म्‌बिकअ्र साक्पु ल्याम् ब्रा:न्सि । The path forks at the ridge. डाँडाबाट दोबाटो छुट्छ । 1d: ***brāŋsiji*** ब्राङ्सियि
See: 231 273

ब्लम्न्य ***blāmnɛ*** (***blʉm***) vt-i. sink. डुबु. ¶ ***ʔûŋ ku-ʔɛ ʔiblʉmʌtʌ.*** उ:ङ् कुअ्र्य इब्ल्युमत । I sank in the water. म पानीमा डुबेँ । ¶ ***rô: jâ: mʉkilo fiilo-ʔɛ ʔiblāmki.*** च्यो: या: म्युकिलो हिलोअ्र्य इब्लम्कि । When we plant rice, our feet sink into the mud. धान रोप्दा (हाम्रो खुट्टासम्म) हिलोमा डुब्छौं । ¶ ***ʔʌtêm-mîm nô:-ʔɛ ʔʌdhōŋ blâmtɛ.*** अते:म्‌मि:म् नो:अ्र्य अधोङ् ब्ल:म्त्य । This year, I am heavily in debt. यसपालीको ऋणले टाउको डुब्यो । 1s: ***ʔiblāmŋʌ*** इब्लम्ङ 1d: ***ʔiblʉmi*** इब्ल्युमि

ब्लान्य ***blā:nɛ*** (***blaŋt***) vt. decorate, dress up. सजाउनु, सिँगार पटार गर्नु. ¶ ***ʔʌ̃m-ʔɛ suribū:mɛ blântɛ.*** अम्‌अ्य स्युरिबुऽम्य ब्ला:न्त्य । She dressed up the bride. उनले बेहुलीलाई सिँगारिन् । 1s: ***blāndu*** ब्लान्दु
See: 24 138

■ ब्लान्सिन्य ***blānsinɛ*** (***blaŋt-si***) vr. ¶ ***ramris.phul bʌdzar khoɔ̂nnɛ blântesi.*** राम्रिस्फुल् बजार् ख्वा:न्न्य ब्ला:न्त्यसि । Ramrisphul dressed up to go to the market. राम्रिस्फुल बजार जान सिँगार पटार गरिन् । ¶ ***ʔûŋ was khoɔ̂nnɛ blānsiŋʌtʌ.*** उ:ङ् वास् ख्वा:न्न्य ब्लान्सिङत । I dressed up to go to the waas celebration.
See: ?? ??

ब्ल्या:न्न्य ***blênnɛ*** (***blett***) vt. tell, explain. सुनाउनु, बताउनु. ¶ ***ʔʌnʌ̄m tsû:-ʔɛ ghole kʌtha-fiɛm blettherte.*** अनम् चु:अ्र्य घोले कथाह्याम् ब्ल्यात्थेर्त्य । A long time ago, grandfather used to tell a lot of stories. उहिले बाजेले धेरै कथाहरु सुनाउनु हुन्थ्यो । ¶ ***purkha-ʔɛ tʌmrʌ blɛttʉ.*** पुर्खाअ्र्य तम्र ब्ल्यात्त्यु । The priest explains the ancient rites. पुर्खाले मुन्धुम बताउँछ । 1s: ***blɛttu*** ब्ल्यात्तु 1d: ***blɛtsi*** ब्ल्यचि
See: 20 134

■ ब्ल्या:न्सिन्य ***blênsinɛ*** (***blett-si***) tell about oneself. call criticism upon oneself. आफ्नो वृतान्त सुनाउनु. आलोचि हुनु. ¶ ***kēm mʉkilo fiʌs-bi blênsinɛ munʉ.*** क्याम् म्युकिलो हस्‌बि ब्ल्या:न्सिन्य मुन्यु । When we work, it is best not to call criticism upon ourselves. काम गरेपछि आलोचित हुने ठाउँ राख्नु हुन्न । ¶ ***mʌbāŋpɛ kēm mʉtɛnʌ fiʌs-bi blêntesi.*** मबङ्प्य क्याम् म्युत्यन हस्‌बि ब्ल्या:न्त्यसि । When we do bad work, we are told off by people. नराम्रो काम गरेपछि आलोचित भयो। 1s: ***blên-siŋʌ*** ब्ल्या:न्सिङ 1d: ***blɛssiji*** ब्ल्यास्सियि

ब्ल्वाःम्न्य ***bloɔ̂mnɛ*** (***blɵp***) vi. become crazy. बहुलाउनु. ¶ ***blɵptɛnʌ ʔutā:pŋʌ ʤeʤō:tɛ.*** ब्ल्योप्त्यन उताप्ङ जेजोऽत्य । He became crazy and started talking to himself. बहुलेर ॠफै बोललीरहेको थियो । 3s: ***blɵptɛ*** ब्ल्योप्त्य
See: 72 186

ब्ल्वाःम्न्य ***bloɔ̂mnɛ*** (***blɵp***) vi. become tangled. गुजुल्टिनु. ¶ ***sɵle blɵptɛnʌ ʔudû: ŋʌ muthêŋwʌ.*** स्योले ब्ल्योप्त्यन उदु: ङ मुथ्यो:ङ्व । The thread became tangled, and I could not find its end. धागो गुजुल्टिएर टुप्पा नै भेटाइन ।
See: 72 186

ब्ल्वाःम्न्य ***bloɔ̂mnɛ*** (***blɵpt***) vt. tangle. ॠल्झाउनु, गुजुल्ट्याउनु. ¶ ***tsɵtstsɵ-fiɛm-ʔɛ sɵle bloɔptɛnu*** च्योच्च्योह्याम्ॠय स्योले ब्ल्वाप्त्यनु The children tangled the thread. केटाकेटीले धागो गुजुल्टाए । 3s: ***bloɔptɛ*** ब्ल्वाप्त्य
See: ?? ??

ब्ल्वाम्न्य ***bloɔ̄mnɛ*** (***blɵm***) vt-i. potter about. ॠल्मलिनु. ¶ ***ʔʌmiski ʔɑ̄m blɵ̂mmestɛ.*** ॠमिस्कि ॠम् ब्ल्यो:म्मेस्त्य । He was pottering around yesterday. हिजो ऊ ॠल्मलि रह्यो । ¶ ***ʔʌmiski ʔûŋ ʔiblɵ̂mmestʌnʌ kɛ̄m mumûŋwʌ.*** ॠमिस्कि उ:ङ इब्ल्यो:म्मेस्तन क्याम् मुमु:ङ्व । I did no work yesterday as I was pottering about. हिजो म ॠल्मलिरहेकोले केहि काम गरिन । 3s: ***blɵ̂mtɛ*** ब्ल्यो:म्त्य

ब्ल्वाम्न्य ***bloɔ̄mnɛ*** (***blɵmt***) vt. waste other people's time. ॠल्मलाउनु. ¶ ***ʔuŋʌ ʔʌdʌrʌm mubloɔ̄mdu.*** उङ ॠदरम् मुब्ल्वाम्दु । I waste my friend's time. म साथीलाई ॠल्मलाउदिन । 1s: ***bloɔ̄mdu*** ब्ल्वाम्दु 1d: ***blɵmi*** ब्ल्योमि

ब्राइन्य ***boɔ̄inɛ*** (***bɵnt***) vt. touch. छुनु. ¶ ***tsɵtstsɵ-ʔɛ mi boɔ̂ntɛnʌ koɔr tshʉktɛ.*** च्योच्च्योॠय मि ब्रा:न्त्यन क्वार् छ्युक्त्य । The child touched the fire and got hurt. बच्चाले ॠागो छोएर घाउ भयो । ¶ ***was noktsho-ʔɛ jūŋkuluŋ boɔ̂ntɛ.*** वास् नोक्छोॠय युङ्कुलुङ ब्रा:न्त्य । The priest touched the Yungkulung sacred stone. पुरोहितले भूमेथानको युङ्कुलुङ छोयो । ¶ ***ʔɑ̄m-ʔɛ ʔibō:stʌ.*** ॠम्ॠय इब्योऽस्त । He touched me. उसले मलाई छुयो ।
Variant: ***bhɵnt*** 1s: ***boɔ̄ndu*** ब्रान्दु 1d: ***bō:tsi*** ब्योऽचि
See: 92 206

- भ -

भःम्न्य ***bhâmnɛ*** (***bhip***) vi. shrink. खुम्चिनु. ¶ ***ʔʌ-gə bhiptɛ.*** अग्यो भिप्त्य । My clothes shrank. मेरो लुगा खुम्चियो । 3s: ***bhipte*** भिप्त्य

भःम्न्य ***bhâmnɛ*** (***bhipt***) vt. ❶ fold (legs). खुम्च्याउनु. ❷ roll up (sleeves). सुर्काउनु. ¶ ***baula bhʌpsʌ kɛ̃:p sârtɛ.*** बाुला भप्स क्याऽप् स्युःर्त्य । He rolled up his sleeves and washed the pot. बाहुलो सुर्काएर भाँडा माझ्यो । ¶ ***ʔĩ:tsi ʔis-sêl bhʌpsʌ ʔipsîiti.*** इऽचि इस्स्याःल् भप्स इप्सिःइति । We slept with our legs bent. हामी खुट्टा खुम्चाएर सुत्यौं । ¶ ***ʔuŋʌ ʔʌbaula bhʌptʌ.*** उङ अबाुला भप्त । I rolled up my sleeves. मेरो बाहुलो सुर्काएँ । 1s: ***bhʌptu*** भप्तु 1d: ***bhipi*** भिपि
See: 65 179

भर्न्य ***bhārnɛ*** (***bhʉr***) vi. be angry. रिसिनु. ¶ ***khlê:p-kʌʔʌ ʔām bhârtɛ.*** ख्ले:प्कञ अम् भ्युःर्त्य । He got angry with the dog. ककुरदेखि ऊ रिसायो । 1s: ***bhārŋʌ*** भर्ङ 1d: ***bhʉri*** भ्युरि
See: 101 215

भर्न्य ***bhārnɛ*** (***bhʉrt***) vt. scold. गाली गर्नु. ¶ ***jakki tsətstsə-ɦiɛm bhārnɛ munʉ.*** याक्कि च्योच्च्योह्याम् भर्न्य मुन्यु । It is not good to scold small children. सानो केटाकेटीहरुलाई गाली गर्नु हुँदैन । ¶ ***ʔām-ʔɛ ʔûŋ ʔibhʉrʌtʌ.*** अम्ञ्य उःङ इभ्युरत । He scolded me. उसले मलाई गाली गऱ्यो । ¶ ***jû: ghroktêm-kʌ ʔumêm-ʔɛ tsətstsə bhârtɛ.*** युः घ्रोक्त्याःम्क उम्याःम्ञ्य च्योच्च्यो भःर्त्य । The mother scolded the child for throwing the food. खाना फालेकोले आमाले बच्चालाई गाली गऱ्यो । 1s: ***bhārdu*** भर्दु 1d: ***bhʉri*** भ्युरि
See: ?? ??

भाःन्य ***bhâ:nɛ*** (***bhak***) vi. go. जानु. ¶ ***ʔām sāŋ lê:k-bi bhā:tɛ.*** अम् सङ् ल्योःक्बि भात्य । He went to fetch firewood. ऊ दाउरा लिन गयो । ¶ ***tsar ʤē:tɛlo ʔûŋ ʔiskul-bi tsətstsə lê:k bhʌŋʌtʌ.*** चार् जेऽत्यलो उःङ इस्कुल्बि च्योच्च्यो ल्योःक् भङत । I went to fetch children at school at four o'clock. चार बजे स्कुलमा बच्चा लिन गएँ । ¶ ***ʤên bhā:tɛ.*** ज्योःन् भात्य । He went to eat. धेरै खाइ पुग्यो । ¶ ***koktāmbe rô:lʌ ɦĩ: bhā:tɛnʌ miste.*** कोक्तम्बे रोःल हिः भात्यन मिस्त्य । The langur fell off the cliff and died. ढुँडु बाँदर भिरबाट लडेर मऱ्यो । 1s: ***bhâŋŋʌ*** भाःङ्ङ 1d: ***bhɛji*** भ्ययि
See: ?? ??

■ येःम् भाःन्य ***jêm bhâ:nɛ*** (***bhak (jêm)***) vi. be enough. पग्दो हुनु ।. ¶ ***ʔʌtêm rā:ru jêm bhā:tɛ.*** अतेःम् रारु येःम् भात्य । We had enough seedlings this year. यो साल बिउँ पुग्दो थियो ।
See: ?? ??

भान्य ***bhā:nɛ*** (***bhaŋt***) vt. boil, cook (for a long time). उसिन्नु. ¶ ***ʔuŋʌ khos bhāndu.*** उङ खोस् भान्दु । I am cooking taro. पिँडालु उसिन्छु । 1s: ***bhāndu*** भान्दु 1d: ***bhʌŋi*** भङि
See: 24 138

भुःन्य ***bhû:nɛ*** (***bhʉkt***) vt-i. explode, shatter. फुट्नु, पड्किनु. ¶ ***ʔʌnêl bʌm bhuktɛ.*** अन्योःल् बम् भुक्त्य । A bomb exploded today. आज बम्ब पड्कियो । ¶ ***mi-ʔɛ ɦʉstɛlo tēr bhuktɛ.*** मिञ्य ह्युस्त्यलो तेर् भुक्त्य । The fire burned the bamboo, and it shattered. आगोले डढ्दा बाँस पड्कियो ।

भुःन्य ***bhû:nɛ*** (***bhʉkt***) vt-i. ferment (alcohol). उठ्नु (जाँड). ¶ ***tsi bhuktɛ.*** चि भुक्त्य । The alcohol fermented. ओथारो लगाएको जाँड उठ्यो ।

भेर्न्य ***bhērnɛ*** (***bher***) vi. fly. उड्नु. ¶ ***dhô:p bhêrtɛlo ʔʌtha bîŋtɛ.*** धोःप् भेःर्त्यलो अथा बिःइत्य । When the lophophorus flew off, it looked very beautiful. डाँफे उड्दा अति राम्रो देखियो । ¶ ***ʔāmsu kîtinʌ muddʌ mʉssulo ʔus-sʌmpʌti bhêrtɛ.*** अम्सु किःइतिन मुद्द म्युस्सुलो उस्सम्पति भेःर्त्य । They had a dispute and spent all their money on a lawsuit. उनीहरु झगडा गरेर मुद्दा खेल्दा उनीहरुको सम्पति सक्यो । 1s: ***bhērŋʌ*** भेर्ङ 1d: ***bheri*** भेरि
See: 32 146

भेर्न्य ***bhērnɛ*** (***bhert***) vt. cause to fly. उडाउनु. ¶ ***blô:ʤhūŋ-ʔɛ kāmpo tshana bhêrtɛ.*** ब्लोःझुङ्ञ्य कम्पो छाना भेःर्त्य । The storm blew the roof off the house. हुरीबतासले घरको छानो उडायो । 4s: ***bhērdʉ*** भेर्द्यु
See: 48 162

भैन्य ***bhʌ̃inɛ*** (***bhin***) vi. be filled. भर्नु. ¶ ***gagri-bi ku bhī:stɛ.*** गाग्रिबि कु भिऽस्त्य । The water filled the pitcher. गाग्रीमा पानी भरियो । ¶ ***ʔām-ʔɛ gagri-bi ku bhāi mâ:tɛ.*** अम्ञ्य गाग्रिबि कु भै म्युःत्य । He filled the pitcher with water. उसले गाग्रीमा पानी भरायो ।
See: 55 169

भोःन्य ***bhô:nɛ*** (***bhɵkt***) vt. repair, patch. टाल्नु. ¶ ***ʔuŋʌ ghẽipɛ ʔʌgə bhoktu.*** उङ घ्याइप्य अग्यो भोक्तु । I darn the holes in my clothes. म मेरो फुटेको लुगा टाल्छु । ¶ ***ʔām-ʔɛ bhreçpɛ ʔugə bhokte.*** अम्ञ्य भ्रेह्इप्य उग्यो भोक्त्य । He patched his torn clothes. उसले फाटेको लुगा टाल्यो । 1s: ***bhoktu*** भोक्तु 1d: ***bhɵki*** भ्योकि
See: 83 197

भ्याःम्थिन्य ***bhêm.thinɛ*** (***bhêm.thi***) vi. be tangled. अल्झिनु. ¶ ***sʌ̃ŋ-bi khɵstʌlo lʌɦiʌrʌ-bi bhêmthiŋʌtʌnʌ ʔʌlʌ̃ŋ rîlsuŋtʌ.*** सङ्बि ख्योस्तलो लहरबि भ्याःम्थिङतन अलङ् रिःल्सुङ्त । As I was going to fetch firewood, my feet caught in a vine and I stumbled and dropped my basket. दाउरामा जाँदा लहरामा अल्झेर लड्दा डोको गुल्ट्याई

पठाएँ । 3s: ***bhɛpthū:tɛ*** भ्याप्थुऽत्य
See: 3 117

भ्याःम्न्य ***bhêmnɛ*** (***bhɛp***) vi. broaden. फराकिलो हुनु. ¶ ***tɛ khos-phô: dʌlâŋ bhê:p.*** त्य खोस्फो: दलाःङ् भ्याःप् । This yam leaf will grow (wider) soon. यो पिँडालुको पात चाँडै बढ्छ । ¶ ***lēm bhɛpte.*** ल्याम् भ्याप्त्य । The path widened. बाटो फराकिलो भयो । 3s: ***bhɛpte*** भ्याप्त्य
See: 3 117

भ्याःम्न्य ***bhêmnɛ*** (***bhɛpt***) vt. catch, hit or cut in a spinning motion. अल्झिनु, भेटाउनु, फाँड्नु. ¶ ***lēm mʌgê:kde-lʌ khoʔiŋʌ-kho lʌfiʌrʌ-ʔɛ ʔûŋ ʔibhêmŋʌ.*** ल्याम् मग्यो:क्देल ख्वाःइङखो लहरश्य उःङ् इभ्याःम्ङ । If I don't stay on the path I will catch my foot in a vine. बाटो नभएकोमा गएमा लहराले मलाई अल्झाउँछ । ¶ ***ʔām-ʔɛ dokosi ɖɛopɛ gheguːmɛ rʌptsu-ʔɛ bhɛpte.*** अम्श्य दोकोसि ज्योप्य घेग्युम्य रप्चुश्य भ्याप्त्य । He hit the birds that were eating the corn with a stick. उसले मकै खाने कोकलेलाई झट्टीले हान्यो । ¶ ***ʔuŋʌ thō:mɛ bhɛptʌnʌ ʔʌdhōŋ ŋêi.*** उङ थोऽम्य भ्याप्तन अधोङ् डे:इ । I got a headache सिया लागे टाउको दुख्छ । ¶ ***ʔām-ʔɛ risku bhɛpte.*** अम्श्य रिस्कु भ्याप्त्य । He got wet because of the dew. ऊ सितले भिज्यो । ¶ ***ʔām-ʔɛ bê:lʌ-ʔɛ kerōŋ bhɛpte.*** अम्श्य बे:लश्य केरोङ् भ्याप्त्य । He harvested peas with a sickle. उसले केराउको झाङ् हँसियाले फाँड्यो । ¶ ***bâi binɛ ʔām-ʔɛ ghas bhɛpte.*** बै: बिन्य अम्श्य घास् भ्याप्त्य । He cut grass to give to the cows. गाईलाई दिनलाई घाँस फाँड्यो । 1s: ***bhɛptu*** भ्याप्तु 1d: ***bhɛpi*** भ्यपि
See: 19 133

भ्रेःन्य ***bhrê:nɛ*** (***bhrek***) vt. scratch around. खोस्रनु. ¶ ***phɵ-ʔɛ bhrê:ktɛnʌ pūŋmɛpo ʔusēm lē:stɛ.*** फ्योश्य भ्रेःक्त्यन पुङम्यपो उस्याम् ल्याऽस्त्य । The chicken scratched around the flower and it came out at the root. कुखुराले खोस्राएर फूलको जरा निस्कियो । 1s: ***bhregu*** भ्रेगु
See: 36 150

भ्रेःन्य ***bhrênnɛ*** (***bhret***) vt. fall to pieces (plaster on the wall), become worn out. wear out (clothes). फाट्नु ।. फटाउनु. ¶ ***ʔʌgɵ bhresteː.*** अग्यो भ्रेस्त्य । My clothes became worn. मेरो लुगा फाट्यो । ¶ ***kēm mɯkilo gɵ bhrêi.*** क्याम् म्युकिलो ग्यो भ्रेःइ । When we work, our clothes wear out. काम गर्दा लुगा फाट्छ । ¶ ***klênpɛ kām bhrêi.*** क्लेःन्प्य कम् भ्रेःइ । The plastered floors of houses crack. लिपेको घर उप्किन्छ । ¶ ***ʔuŋʌ gɵ bhredu.*** उङ ग्यो भ्रेदु । I wore out my clothes. म लुगा फटाउँछु । 1s: ***bhredu*** भ्रेदु 1d: ***bhretsi*** भ्रेचि
See: 35 149

भ्रेऽन्य ***bhrēːnɛ*** (***bhreŋ***) vi. be lazy. अल्छी गर्नु. ¶ ***ʔʌnêl ditstshe dʌla phû:nɛ bhreŋʌtʌ.*** अन्यो:ल् दिच्छा दला फु:न्य भ्रेङत । This morning, I was too lazy to get up early. आज बिहान सबैरे उठ्न अल्छी गरेँ । ¶ ***ʔām bhrêŋtɛ.*** अम् भ्रेःङ्त्य । He was lazy. ऊ अल्छि गऱ्यो । 1s: ***bhrēŋŋʌ*** भ्रेङ्ङ 1d: ***bhreŋi*** भ्रेङि
See: 31 145

भ्रोःन्य ***bhrô:nɛ*** (***bhrɵk***) vt. break. फुट्नु. फुटाउनु. ¶ ***jʌkâm lūŋ bhrô:nɛ mʌçpɛ gɵ.*** यक:म् लुङ् भ्रोःन्य मह्इप्य ग्यो । That boulder has to be broken. त्यो ढुङ्गा फुटाउनु पर्नेछ । ¶ ***phɵpoti fiûmtɛnʌ brɵktɛ.*** फ्योपोति ह्यु:म्त्यन ब्र्योक्त्य । The egg fell and broke. कुखुराको अण्डा खसेर फुट्यो । 1s: ***bhrogu*** भ्रोगु 1d: ***bhrɵki*** भ्योकि
See: 83 197

भ्रवाःन्न्य ***bhroônnɛ*** (***bhrɵt***) vi. cry out, shout. कराउनु. ¶ ***solʌri ʔusominɛ mʌri bhrɵstɛ.*** सोलरि उसोमिन्य मरि भ्र्योस्त्य । The jackal howled loudly in the evening. बेलुका स्याल धेरै करायो । 3s: ***bhrɵstɛ*** भ्र्योस्त्य
See: 73 187

भ्रवाःन्न्य ***bhroônnɛ*** (***bhrɵtt***) vt. call. बोलाउनु. ¶ ***ʔām-ʔɛ ʔusominɛ gɵ:thɛ-bi bat mɯnɛ ʔibhrɵstʌ.*** अम्श्य उसोमिन्य ग्योऽथ्यबि बात् म्युन्य इभ्र्योस्त । He called me into the cowshed in the evening to talk. उसले बेलुका गोठमा कुरा गर्नु बोलायो । ¶ ***ʔām-ʔɛ mêl mɯk-bi ʔibhrɵstʌ.*** अम्श्य म्यो:ल् म्युक्बि इभ्र्योस्त । He called me for a talk. उसले सल्लाह गर्न बोलायो । ¶ ***sâr kēm-bi khɵle jɵsmɛs mʌnʌ keramada bhroônnɛ mʌttɯ.*** स्यु:र् क्याम्बि ख्योले य्योस्म्यास् मन केरामादा भ्रवाःन्न्य मत्त्यु । We have to invite all our paternal and maternal relatives to the wedding ceremony. विवहामा सबै छोरीचेली र मावालीहरुलाई निम्तो दिनु पर्छ । 1s: ***bhroɔttu*** भ्रवात्तु 1d: ***bhrɵtsi*** भ्र्योचि
See: 89 203

भ्लःन्न्य ***bhlânnɛ*** (***bhlitt***) vt-i. boil. उम्लनु. ¶ ***ʔuŋʌ ku bhlâi mudu.*** उङ कु भ्लैः मुदु । I boil the water. पानी उम्लन लगाउँछु । ¶ ***ku bhlʌttɯ.*** कु भ्लत्त्यु । The water is boiling. पानी उम्लन्छ । ¶ ***dû:t khʌpkilo bhlʌçkhʌ mânnɛ munɯ.*** द्यु:त् खप्किलो भ्लह्इख म:न्न्य मुन्यु । When we boil milk, it should not boil over. दूध उमाल्दा पोखिनु हुँदैन । ¶ ***bhlʌçpɛ ku.*** भ्लह्इप्य कु । boiling water. उम्लेको पानी । ¶ ***fial fiālsilo bʌjʌ-lʌkʌ mʌndɯm mʌri bhlʌtnu.*** हाल् हल्सिलो बयलक म्युन्द्युम् मरि भ्लत्नु । It the hot season, winged termites fly out of the ground. गर्मी याममा जमीनबाट धेरै छिचिमिरो निस्कन्छन् ।

भ्लेःम्न्य ***bhlêmnɛ*** (***bhlept***) vt. flatten to the ground. ढलाउनु, ढाल्नु. ¶ ***ʔuŋʌ dhō:tser bhleptʌ.*** उङ धोऽचेर् भ्लेप्त । I flattened the wheat. मैले गहुँ ढलाएँ । ¶ ***ɖhūŋ-ʔɛ mʌkʌi mʌri bhlepte.*** झुङ्श्य मकै मरि भ्लेप्त्य । The wind flattened the maize. हावाले मकै धेरै ढाल्यो । 1s: ***bhleptu*** भ्लेप्तु 1d: ***bhlepi*** भ्लेपि
See: 42 156

भ्वाःम्न्य ***bhoɔ̂mnɛ*** (***bhɵpt***) vt. cover with an extra layer. पौंध लाउनु, ढाक्नु. ¶ ***ʔʌ̃m-ʔɛ lɑ̃ŋ bhoɔptɛ.*** ञम्ञ्य लङ् भ्वाप्त्य । He wove an extra layer into the bottom of the basket. उसले डोको पौंध बुन्यो । ¶ ***paktʌsi-ʔɛ sɑ̃ŋ bhoɔpkhʌtɛ.*** पाक्तसिञ्य सङ् भ्वाप्खत्य । The vine (Holboellia latifolia) grew over the tree. गुफ्लाले रुखलाई ढाक्यो । ¶ ***jotsʌm-ʔɛ kʌwʌ bhoɔpkhʌtɛ.*** योचम्ञ्य कव भ्वाप्खत्य । The knotweed grew all over the river. ठोट्नेले खोलालाई ढाकेको छ । 1s: ***bhoɔptu*** भ्वाप्तु 1d: ***bhɵpi*** भ्योपि
See: 88 202

भ्वार्न्य ***bhoɔ̃rnɛ*** (***bhɵr***) vi. grow. बढ्नु. ¶ ***ʔɛ̂ntosobâm tsɵtstsɵ dʌla-ŋʌ bhoɔ̃rnu.*** ञ्याःन्तोसोबाःम् च्योच्च्यो दलाङ भ्वार्नु । Nowadays children grow fast. ञाजकालको केटाकेटीहरु चाँडै बढ्छन् । ¶ ***jʉnɛm-bi sɑ̃ŋ-fiɛm dʌla bhoɔ̃rnu.*** य्युन्याम्बि सङ्ह्याम् दला भ्वार्नु । In summer, the trees grow fast. वर्षामा रुखहरु चाँडै बढ्छन् । ¶ ***ʤhūŋ patʌlo gɵ-mîm-ʔɛ ʤhestʉ lɛm thik-ilo ʔik-sôm bhoɔ̃r.*** झुङ् पातलो ग्योमिःम्ञ्य झेस्त्यु ल्याम् थिकिलो इक्सोःम् भ्वार् । Because of the thin air, we breathe more heavily in the mountains. हावा पातलो भएकोले लेकमा हिंड्दा श्वास बढ्छ । 1s: ***bhoɔ̃rŋʌ*** भ्वार्ङ 1d: ***bhɵri*** भ्योरि
See: 78 192

- म -

म:न्न्य ***mânnɛ*** (***mit***) vi. die. मर्नु. ¶ ***ʔām mumiswɛ.*** ऋम् मुमिस्व्य । He did not die. ऊ मरेन । ¶ ***noɔ̃mʔɛ sāŋ miste.*** न्वाम्ऋय साङ् मिस्त्य । The grass died from the heat. घामले झार मऱ्यो ।
See: 52 166

म:न्न्य ***mânnɛ*** (***mɯt***) vt. causative. बनाउनु.
See: 104 218

■ म:न्सिन्य ***mânsinɛ*** (***mɯt-si***) vr. ❶ cause oneself to be. बन्नु. ❷ pretend to be. फुर्ती लाउनु. ¶ ***bʌŋpɛ mântesi.*** बङ्प्य म:न्त्यसि । She made herself beautiful. उनी राम्री बनिन् । ¶ ***tseppɛ mumânsije, fiasʔɛ sēmlʌ ʔimʌçki.*** च्याप्प्य मुम:न्सिये, हस्ऋय सेम्ल ʔइमह्इकि । Don't pretend to be competent, people will laught at us. फुर्ती नलाऊ, मन्छेले खिस्याउँछ ।
See: 256 298

म:न्न्य ***mânnɛ*** (***mɯtt***) vt. causative.
See: 110 224

■ च्यो म:न्न्य ***tsɵ mânnɛ*** (***mɯtt (tsɵ)***) have a child. बच्चा जन्मनु. ¶ ***ʔutsɵ mâŋ mʌtte? ʔutsɵ melsem mʌtte.*** उच्यो मा:ङ् मत्त्य? उच्यो मेल्सेम् मत्त्य । What did he have? He had a girl. उसको बच्चा के जन्म्यो? उसको बच्चा छोरी जन्म्यो । ¶ ***ʔām-po ʔutsɵ melsem mʌtte.*** ऋम्पो उच्यो मेल्सेम् मत्त्य । He had a girl. उसको बच्चा (छोरी) जन्मियो ।

■ ज्य म:न्न्य ***dœ mânnɛ*** (***mɯtt (dœ)***) have a good crop yield. बाली सप्रनु. ¶ ***ʔʌtêm bʌŋpɛ dœ mʌtte.*** ऋतेःम् बङ्प्य ज्य मत्त्य । This year the crop yield was good. यो साल राम्रो ऋन्न सप्र्यो ।

■ दु: म:न्न्य ***dû: mânnɛ*** (***mɯtt (dû:)***) start. शुरु गर्नु. ¶ ***ʔuŋʌ lêl mɯnɛ dû: mʌttu.*** उङ लेःल् म्युन्य दु: मत्तु । I start singing. म गीत गाँउन शुरु गर्छु । ¶ ***ʔī:tsi-ʔɛ kēm dû: mɯtsi.*** इऽचिऋय क्याम् दु: म्युचि । We start working. हामी काम शुरु गर्छौं । Voir : ***khuŋ***

■ नो: म:न्न्य ***nô: mânnɛ*** (***mɯtt (nô:)***) punish, fine. तिराउनु. ¶ ***ʔubâi-ʔɛ fiʌspo bali kɯtnu mʌnʌ nô: mʌttɛnu.*** उबैःऋय हस्पो बालि क्युत्नु मन नो: मत्त्यनु । His cows ate other people's crops and he was fined. उसको गाईले ऋर्काको बाली खाएर उसलाई ऋार्मल् तिरायो ।

■ ह्वाइ म:न्न्य ***fioɔ̃i mânnɛ*** (***mɯtt (fioɔ̃i)***) call. बोलाउनु. ¶ ***ʔʌmêm-ʔɛ jû: dœnɛ fioɔ̃i ʔimɯstʌ.*** ऋम्या:म्ऋय यु: ज्योन्य ह्वाइ इम्युस्त । My mother called me to come eat. ऋामाले खाना खान बोलाउनु भयो ।

■ छेल् म:न्न्य ***tshēl mânnɛ*** (***mɯtt (tshēl)***) not bear good fruits. नफल्नु, छिमले हुनु. ¶ ***rê: tshēl mʌtte.*** च्यो: छेल् मत्त्य । The rice yield was bad. धान फलेन ।

■ न्यो म:न्न्य ***nɵ mânnɛ*** (***mɯtt (nɵ)***) bear good fruits. फलाइलो हुनु. ¶ ***rê: nɵ mʌtte*** च्यो: न्यो मत्त्य The rice crop was good. धान फलाइलो भयो ।

■ म:न्सिन्य ***mânsinɛ*** (***mɯtt-si***) vr.
See: ?? ??

■ म्याल्म्युल् म:न्सिन्य ***mēlmɯl mânsinɛ*** (***mɯtt-si (mēlmɯl)***) be ashamed. ऋनुहार खस्किनु. ¶ ***ʔām-ʔɛ dzhola tsêmtɛ mʌnʌ kām fiō:tɛnʌ mēlmɯl mântesi.*** ऋम्ऋय झोला च्या:म्त्य मन कम् होऽत्यन म्याल्म्युल् म:न्त्यसि । He lost the bag, and as he came home he felt ashamed of himself. झोला हराएर घर ऋाउँदा उसको ऋनुहार खस्किएको थियो ।

म:म्न्य ***mâmnɛ*** (***mipt***) vt. swarm, join forces. छोप्नु, झुट्टिनु. ¶ ***biskei tshɯkpɛ rɵbe-ʔɛ ʔām mʌptɛnu.*** बिस्केइ छ्युक्प्य च्योबेऋय ऋम् मप्त्यनु । The hornets that were disturbed swarmed him. बिच्किएको ऋरिङ्गालले उसलाई छोप्यो । ¶ ***khɵle-ʔɛ kēm mʌpki-kho dʌla nēr.*** ख्योलेऋय क्याम् मप्किखो दला नेर् । If we all work together, it will be finished soon. सबैजना काममा झुट्टियौं भने काम चाँडो सिद्धिन्छ । 1d: ***mipi*** मिपि
See: 65 179

■ म:म्सिन्य ***mâmsinɛ*** (***mipt-si***) vr. swarm together (of bees). गोला बस्नु. ¶ ***sāŋ-bi sûr mʌpsipɛ munu.*** सङ्बि स्यु:र् मप्सिप्य मुनु । The bees are swarming in the tree. रुखमा मौरीको गोला बसेको छ ।
See: ?? ??

मम्न्य ***māmnɛ*** (***mimt***) vt. think about. सोच्नु. ¶ ***ʔuŋʌ ʔʌjɛtshɛ mâmtʌ.*** उङ ऋय्यछ्या म:म्त । I thought about my lover. मैले प्रेमिकालाई सम्झें । ¶ ***fiē:sʌ kēm mɯnɛ māmdu fie muŋʌ.*** हेऽस क्याम् म्युन्य मम्दु हे मुङ । I am thinking about how to do the work. कसरी काम गर्ने? सोची रहेको छु । ¶ ***jɛtshɛ-ʔɛ mâmtɛ khi, fiidimɛ mʌtte.*** य्यछ्याऋय म:म्त्य खि, हिदिम्य मत्त्य । As his lover thought about him, he hiccupped. मायालुले संझ्यो कि बाडुली लाग्यो । 1s: ***māmdu*** मम्दु 1d: ***mimi*** मिमि
See: 68 182

■ मिम्खन्य ***mīm-khʌnɛ*** (***mim-khʌ***) recall. सम्झनु. ¶ ***ʔām-ʔɛ tsêmfiɵ:têm brâ: mâmkhʌte.*** ऋम्ऋय च्या:म्ह्योऽत्याःम् ब्रा: म:म्खत्य । He recalled the things he had forgotten. बिर्सेको कुरा सम्झ्यो ।

■ मम्सिन्य ***māmsinɛ*** (***mimt-si***) vr. think. लाग्नु, ठान्नु, भन्ठान्नु. ¶ ***tsɵtstsɵ muŋʌtʌlo bhāŋte tsēiwʌsukho nō:wɛ rāitshʌ māmsiŋʌ.*** च्योच्च्यो मुङतलो भङ्ते चेइवसुखो नोऽव्य रैछ मम्सिङ । I think to myself ``It would have been good if I had studied hard as a child". सानो छँदा राम्ररी सिकेको भए राम्रो हुन्थ्यो भन्ने लाग्छ । ¶ ***ʔʌmêm-po ʔugɵ māmsiŋʌtʌnʌ tûŋtʌ.*** ऋम्या:म्पो उग्यो मम्सिङतन तु:ङ्त । I thought: ``These are my mother's clothes" and kept them. मेरो ऋामाको लुगा भन्ठानेर राखें । ¶ ***ʔifiō:tɛ māmsiŋʌtʌ ʔithɵrsestʌ.*** इहोऽत्य मम्सिङत इथ्योर्सेस्त । I thought to myself ``you came" and I was very happy. तिमी ऋायौ भन्ठानेर खुशी भएँ । 1s: ***māmsiŋʌ*** मम्सिङ 1d: ***mīmsiji*** मिम्सियि
See: ?? ??

मर्न्य ***mārnɛ*** (***mɯrt***) vt. suspect. शङ्क गर्नु. ¶ ***ʔugɵ dzhêmtelo ʔām-ʔɛ mi:lâm dēlbîm fiʌs mârtɛnu.*** उग्यो भया:म्त्यलो ऋम्ऋय मिऽला:म् देल्बि:म् हस् म:र्त्यनु । When his clothes disappeared, he suspected the people from the lower village. उसको लुगा हराउँदा तल्लो

गाउँको मान्छेहरुलाई शङ्क गऱ्यो । 1s: ***mārdu*** मर्दु 1d: ***mʉri*** म्युरि
See: 115 229

मुन्य ***munɛ*** (***mu***) vi. be (animate), remain. हुनु, बस्नु. ¶ ***ʔûŋ sʌɦiʌr-bi saknôl muŋʌtʌ.*** उ:ङ् सहर्बि साक्न्योःल् मुङत । I stayed in town for two days. म शहरमा दुई दिन बसेँ । ¶ ***ʔīn khɛ-bi ʔimu?*** इन् ख्यबि इमु? Where do you live? तिमी कहाँ बस्छौ ? ¶ ***ʔên nʉpɛ ʔimuni ʔo ?*** ए:न् न्युप्य इमुनि ओ ? Are you well? तपाईहरु सन्चै हुनुहुन्छ ? 1s: ***muŋʌ*** मुङ 1d: ***mʉji*** म्युयि
See: ?? ??

मेल्न्य ***mēlnɛ*** (***mel***) vt. ❶ bend (crops). ढलाउनु. ❷ heal (by a shaman). धामीले फुक्न. ¶ ***mos-ʔɛ dhō:tser mêltɛ.*** मोस्ॠय धोऽचेर् मे:ल्त्य । The bear bent the wheat stalks. भालुले गहुँ सोतर पाऱ्यो । ¶ ***ʤhūŋ-ʔɛ rô: mêltɛ.*** झुङ्ॠय ऱ्यो: मे:ल्त्य । The wind bent the rice stalks. हावाले धान ढलायो । ¶ ***noktsho-ʔɛ thō:mɛ mêltɛ.*** नोक्छोॠय थोऽम्य मे:ल्त्य । The shaman healed the (malignant) humor. धामीले सिया मन्सायो ।
See: 41 155

मैन्य ***mʌ̄inɛ*** (***min***) vi. be cooked. पाक्नु. ¶ ***jû: mī:stɛ.*** यु: मिऽस्त्य । The meal is ready. भात पाक्यो । ¶ ***ʔʌsø mī:skhøstɛ mā:jo lʉ mulettu.*** ॲस्यो मिऽस्ख्योस्त्य मायो ल्यु मुलेत्तु । I am numb, I feel nothing. उसको मासु मरि सक्यो केहि महसुस गर्दैन ।
See: 55 169

मो:न्य ***mô:nɛ*** (***møkt***) vt. soak. भिजाउनु. ¶ ***ʔuŋʌ ʔʌgø moktu.*** उङ ॲग्यो मोक्तु । I soak my clothes. म मेरो लुगा भिजाउँछु । ¶ ***ʔʌ̄m-ʔɛ rô:rā:ru mokte.*** ॲम्ॠय ऱ्यो:रारु मोक्त्य । He soaked the rice seeds. उसले धानको बिऊ भिजायो । 1s: ***moktu*** मोक्तु 1d: ***møki*** म्योकि
See: 90 204

मोऽन्य ***mō:nɛ*** (***møŋ***) vi. dream. सपना देख्नु. ¶ ***bʌ̄ŋpɛ semø møŋʌtʌ.*** बङ्प्य सेम्यो म्योङत । I had a nice dream. मैले राम्रो सपना देखेँ । 1s: ***mōŋŋʌ*** मोङ्ङ 1d: ***møŋi*** म्योङि
See: 77 191

मोऽन्य ***mō:nɛ*** (***møŋ***) vi. be large, thick. ठूलो हुनु, बढ्नु. ¶ ***jʉnɛm-bi jô: mōŋpɛ tshû:.*** य्युन्याम्बि यो: मोङ्प्य छु: । The river is very large in summer time. वर्षा याममा नदी ठूलो हुन्छ । ¶ ***ghorapo ʔumêr sōŋpɛ mʌnʌ mōŋpɛ mʌttʉ.*** घोरापो उमे:र् सोङ्प्य मन मोङ्प्य मत्त्यु । The tail of a horse is long and thick. घोडाको पुच्छर लामो र ठूलो हुन्छ । ¶ ***bhâl jā:tɛ kʌwʌ mêŋtɛ.*** भ:ल् यात्य कव म्यो:ङ्त्य । With the flood, the river grew large. बाढी ॲाउँदा खोला बढ्यो ।
See: 77 191

म्या:न्न्य ***mênnɛ*** (***mɛt***) vi. be erased, be wiped out. मेट्नु. ¶ ***wø ja:tɛlo, ɦʌs-po jû: mɛstɛ.*** व्यो यात्यलो, हस्पो यु: म्यास्त्य । When it rained, the footprints were wiped away. पानी पर्दा मान्छेको पाइलो मेटियो ।

म्या:न्न्य ***mênnɛ*** (***mɛtt***) vt. wipe out, erase. मेटाउनु. ¶ ***wø?ɛ phārki mɛttɛ.*** व्योॠय फर्कि म्यात्त्य । The rain washed away the dust. ॲाकाशको पानीले धुलो मेटायो । ¶ ***masʧʌr?ɛ kalopaʧi-bîm ʔʌtshēr mɛttɛ.*** मास्टर्ॠय कालोपाटिबि:म् ॲछेर् म्यात्त्य । The teacher erased the letters on the blackboard. शिक्षकले कालोपाटीको ॲक्षर मेट्यो । 1s: ***mɛttu*** म्यात्तु 1d: ***mɛtsi*** म्यचि

म्या:म्न्य ***mêmnɛ*** (***mɛpt***) vt. uproot (carelessly, in a hurry). उखेल्नु. ¶ ***ʔām-ʔɛ lū:ʤʌ rā:ru mɛpsʌ têltɛ.*** ॲम्ॠय लुऽज रारु म्याप्स ते:ल्त्य । He pulled up the millet seedlings. उसले कोदोको बीउ मर्काउदै उखेल्यो । ¶ ***melsem-su kîitilo dhō:sʌm-kʌ mê:p lâiti.*** मेल्सेम्सु कि:इतिलो धोऽसम्क म्या:प् ल्यु:इति । When the girls fought, they pulled out each other's hair. ॲाईमाईहरुले एक-ॲर्काको कपाल निमोठा निमोठ गरे। Syn: ***ter***. 1s: ***mɛptu*** म्याप्तु
See: 19 133

म्यार्न्य ***mērnɛ*** (***mɛr***) vt-i. feel nauseous. बढी खाएर वाक्क हुनु. ¶ ***ʔʌ̄m poksø?ɛ mêrtɛ.*** ॲम् पोक्स्योॠय म्या:र्त्य । He felt sick after eating too much pork. उसलाई मासुले वाक्कै भयो । Syn: ***ŋel***. 1s: ***ʔimɛrʌtʌ*** इम्यरत 1d: ***ʔimɛriti*** इम्यरिति

म्याल्न्य ***mēlnɛ*** (***mɛl***) vt. stir. मस्काउनु. ¶ ***ʔʌ̄m-ʔɛ lū:ʤʌ jû: mêltɛ.*** ॲम्ॠय लुऽज यु: म्या:ल्त्य । He stirred the millet porridge. उसले कोदोको ढिँडो मस्कायो । 1s: ***mɛlu*** म्यलु 1d: ***mɛli*** म्यलि
See: 18 132

म्युन्य ***mʉnɛ*** (***mʉ***) vt. do. गर्नु. ¶ ***ʔuŋʌ bhēŋsi ɦilei mʌŋʌ.*** उङ भेङ्सि हिलेइ मङ । I plough the rice field. म खेत हिल्याउँछु । ¶ ***ʔʌ̄m-ʔɛ bʌ̄ŋpɛ lêl mɛ.*** ॲम्ॠय बङ्प्य ले:ल् म्य । He sings nice songs. उसले राम्रो गीत गाउँछ । ¶ ***ʔʌ̄m-ʔɛ tsɛnʉpɛ brâ: mʉtɛ.*** ॲम्ॠय च्यन्युप्य ब्रा: म्युत्य । He made a nice speech. उसले मीठो कुरा गऱ्यो ।
See: ?? ??

■ ब्ल्या: म्युन्य ***blê: mʉnɛ*** (***mʉ (blê:)***) criticize. ॲालोचना गर्नु. ¶ ***ʔʌ̄m-po ʔublê: mʉtnu.*** ॲम्पो उब्ल्या: म्युत्नु । They criticized him. उसको ॲालोचना गरे ।

■ म्यु:न्सिन्य ***mûnsinɛ*** (***mʉ-si***) ¶ ***ʔêntosoba ɦiɛpi kēm mûnsi.*** ॲया:न्तोसोबा ह्यपि क्याम् म्यु:न्सि । These days a lot of work gets done. ॲाजकाल निकै काम गरिन्छ ।

म्योन्य ***mənɛ*** (***mə***) vi. vomit. छाद्नु, बान्त गर्नु. ¶ ***ʔām ŋestɛlo mõːtɛ.*** ञम् डेस्त्यलो मोऽत्य । When he was sick, he vomited. ऊ बिरामी हुँदा छाद्यो । ¶ ***ʔām mõːtɛ ghrāːtɛ.*** ञम् मोऽत्य घ्रात्य । He vomited a lot. ऊ छाद्यो । 1s: ***məŋʌtʌ*** म्योङत
See: 71 185

म्वाःन्न्य ***moɔ̂nnɛ*** (***mət***) vt. be finished (food). finish up (food). सकिनु. सिद्धाउनु. ¶ ***ghiu jo məstɛ bîrmə jo khəstɛ.*** घिउ यो म्योस्त्य बिःर्म्यो यो ख्योस्त्य । The butter is finished, the cat went away. घिउ पनि सक्यो बिरालो पनि गयो । ¶ ***ʔispə-ʔɛ ʤɛ mêːtɛ.*** इस्प्योञ्य ज्य म्योःत्य । The mouse finished off the grains. मुसोले ञन्न सिद्धायो । Syn: ***ner***. 1s: ***modu*** मोदु 1d: ***mətsi*** म्योचि
See: 82 196

म्वाःम्न्य ***moɔ̂mnɛ*** (***məp***) vt. grope, stroke. छाम्नु, सुम्सुम्याउनु. ¶ ***ʔuŋʌ kə mʌtoɔçpɛ-bi moptʌ.*** उङ क्यो मत्वाह्इप्यबि मोप्त । I groped around in the dark. ञँध्यारोमा छामछुम गरेर हिँडें । ¶ ***ʔik-ʔɛ khespə-po ʔurozm moɔptiki.*** इक्ञ्य खेस्प्योपो उज्वाम् म्वाप्तिकि । We searched the thief's body. हामीले चोरको जिउँ छाम्यौं । 1s: ***mobu*** मोबु 1d: ***məpi*** म्योपि
See: ?? ??

म्वाःम्न्य ***moɔ̂mnɛ*** (***məp***) vi. spill. पोखिनु. ¶ ***ku məptɛ.*** कु म्योप्त्य । The water spilled. पानी पोखियो । 3s: ***məptɛ*** म्योप्त्य
See: 72 186

म्वाःम्न्य ***moɔ̂mnɛ*** (***məpt***) vt. spill. पोखाउनु. ¶ ***ʔuŋʌ ku moɔptʌ.*** उङ कु म्वाप्त । I spilled water. मैले पानी पोखाएँ । ¶ ***ʔutsîl-ʔɛ ʔāːpo ʔʌsāŋku ʔimɔpsɔstʌ.*** उचिःल्ञ्य ञापो ञसाङ्कु इम्योप्स्योस्त । He spilled my tea in anger. रीसले मेरो चिया पोखाईदियो । 1s: ***moɔptu*** म्वाप्तु
See: 88 202

- य -

यःन्न्य *jânnɛ* (*jitt*) vt. have time. भ्याउनु. ¶ ***disêː kɛ̃m-bi khoônnɛ jʌttu.*** दिस्याः क्याम्बि ख्वाःन्न्य यत्तु । Tomorrow I will have time to go to work. भोलि काम गर्न जान भ्याउँछु । 1s: ***jʌttu*** यत्तु 1d: ***jitsi*** यिचि
See: 66 180

यःम्न्य *jâmnɛ* (*jipt*) vt-i. force into, insert and twist. be finished. घुसाउनु. सक्नु. ¶ ***ʔinɛ thɛçpɛ paip jʌpte.*** इन्य थ्याह्इप्य पाइप् यप्ते । Connect the hose that snapped! तिमीले चुटेको नाला गाँसिदेऊ न । ¶ ***lup-po siptilîm tsipʌmi-ʔɛ jʌpte.*** लुप्पो सिप्तिलिःम् चिपमिश्र्य यप्त्य । The wine maker inserted the plug into the bottom of the pot. निगार बनाउने मान्छेले घैँटोको टुटी बुच्च्यायो । ¶ ***ʔuŋetso sūːtɛlo, phʌsʌlâmʔɛ jʌpte.*** उङेचो सुऽत्यलो, फसलःम्श्र्य यप्त्य । His ear was itchy, so he used a feather to scratch it. उसको कान चिलाउँदा प्वाँखले कन्यायो । ¶ ***ɦulu-bi sāŋ jʌpkhʌte, woŋâm sāŋ ɦânnɛ mʌttʉ.*** हुलुबि सङ् यप्खत्य, वोङाःम् सङ् हःन्न्य मत्त्यु । The wood in the hearth is burned up, we have to add some more firewood. श्रगेनामा दाउरा डढी सकियो, श्ररु दाउरा पोल्नु पर्छ । ¶ ***ʔupɛp-ʔɛ bhârtɛlo ʔubrâː khʉtsʉ jʌpkhʌte.*** उप्याप्श्र्य भःर्त्यलो उब्राः ख्युच्यु यप्खत्य । He stopped talking when his father scolded him. बाबाले गाली गर्दा उसको कुरा बन्द भयो । 1s: ***jʌptu*** यप्तु 1d: ***jipi*** यिपि

यम्न्य *jāmnɛ* (*jʉm*) vi. be irresponsible, neglect one's duties, be careless. भुल्नु, गर्नु पर्ने काम नगर्नु, बिग्रनु. ¶ ***bâi ku bânnɛ mʌçpɛ, ʔʌnôl jʉmʌtʌ.*** बैः कु बःन्न्य मह्इप्य, श्रन्योःल् य्युमत । It is my responsibility to give water to the cows, but I forgot today. गाईलाई पानी खुवाउनु पर्ने श्राज बेकाममा भुलें । ¶ ***ʔām jûmtɛ, ʔukām ʔūːstɛ.*** श्रम् य्युःम्त्य, उकम् श्रयुऽस्त्य । He was careless and his house crumbled. ऊ बिग्रियो, उसको घर पनि ढल्यो । ¶ ***jāmpɛ ɦʌs ʔukhot mukhōŋ.*** यम्प्य हस् उखोत् मुखोङ् । Irresponsible people do not fulfill their duties. बिग्रेको मान्छेले उन्नति गर्दैन । 1s: ***jāmŋʌ*** यम्ङ
See: 99 213

यल्न्य *jālnɛ* (*jil*) vt. make soft by squeezing. माड्नु. ¶ ***ʤuʤur jiluʦʌ.*** जुजुर् यिलुत । I squeezed the lemon. मैले कागती माडें। 3s: ***jîlte*** यिःल्त्य
See: 64 178

यल्न्य *jālnɛ* (*jʌlt*) vt. ripen (of fruit). पाक्नु. ¶ ***jālpɛ leŋaksi tsɛnʉ.*** यल्प्य लेङाक्सि च्यन्यु । Ripe bananas are nice. पाकेको केरा मीठो हुन्छ । ¶ ***bhɛ.ndɛrēːni ʔukhāŋ-biŋʌ jâlte.*** भ्यन्द्यर्‍यानि उखाङ्बिङ यःल्त्य । The tomatoes ripened on the vine. गोलभँडा बोट्मै पाक्यो ।
See: ?? ??

याःन्य *jâːnɛ* (*jakt*) vt. strike, beat. पिट्नु. ¶ ***ʔuŋʌ ʔām jaktʌ.*** उङ श्रम् याक्त । I beat him. मैले उसलाई पिटें । 1s: ***jaktu*** याक्तु
See: 21 135

यान्य *jāːnɛ* (*jaŋ*) vt. ❶ sift. चाल्नु. ❷ pilfer. खुसुक्क चोर्नु, खुसुखुसु चोर्नु या चोरी गर्नु. ¶ ***rɛ̄ikhɛmu-bi bhrêm-phʌl jʌŋutʌ.*** च्याइख्यमुबि भ्याःम्फल् यङुत । I sifted buckwheat flour. फापरको पीठो चाल्नीमा चालें । ¶ ***ghrêː-ʔɛ ku jâŋtɛ.*** घ्याःश्र्य कु याःङ्त्य । The crab made holes and the water seeped through them. गङ्गटोले पानी चाल्यो । ¶ ***ʔispʊ-ʔɛ ʤɛ jâŋtɛ.*** इस्प्योश्र्य ज्य याःङ्त्य । The mouse pilfered grain. मुसाले श्रन्न श्रोसाऱ्यो । 1s: ***jʌŋu*** यङु
See: 15 129

याल्न्य *jālnɛ* (*jal*) vt. strike. कुट्नु. ¶ ***bāŋda-ʔɛ rʌptsu-ʔɛ goru jāl-tōː ʔûː ʤhêŋte.*** बाङ्दाश्र्य रप्चुश्र्य गोरु याल्तोऽ ऊः भ्योःङ्त्य । The simpleton ploughed the field by beating the ox with a stick. मूर्खले लट्ठीले गोरु पिट्दै जोत्यो । ¶ ***pulis-ʔɛ khespʊ jâltɛ.*** पुलिस्श्र्य खेस्प्यो याःल्त्य । The policeman beat the thief. पुलिसले चोरलाई कुट्यो । 1s: ***jʌlu*** यलु 1d: ***jʌli*** यलि
See: 17 131

याल्न्य *jālnɛ* (*jal*) vt. add yeast. गलाउनु. ¶ ***lāŋkhi-ʔɛ tsi jāːlʉnʌ lɛ̄mpɛ tshûː.*** लङ्खिश्र्य चि याल्युन लेम्प्य छुः । When we add yeast to the alcohol, it becomes sweet. मर्चाले जाँड गलाएपछि गुलियो हुन्छ । 1s: ***jʌlu*** यलु 1d: ***jʌli*** यलि

युःन्य *jûːnɛ* (*jik*) vt. grind (with a mill). पिँध्नु, पिस्नु. ¶ ***ʔuŋʌ phāl jigu.*** उङ फल् यिगु । I grind flour. म पिठो पिँध्छु । 1s: ***jigu*** यिगु
See: 60 174

युःन्य *jûːnɛ* (*jʉkt*) vt. fix a handle. घुसाउनु. ¶ ***ʔuŋʌ betho juktu.*** उङ बेथो युक्तु । I fixed the handle of the khukuri. मैले बिँडमा लाहा लगाई खुकुरी घुसाएँ । 1s: ***juktu*** युक्तु 1d: ***jʉki*** य्युकि
See: 111 225

येःन्न्य *jênnɛ* (*jet*) vt. ❶ bring down. माथीबाट ल्याउनु, झार्नु. ❷ mature. उमेर पुग्नु, बेला हुनु. ¶ ***ʔuŋʌ thūːnɛm-tʉkʌ sāŋ jedu.*** उङ थुऽन्याम्त्युक सङ् येदु । I bring wood down from the forest. मैले जाङ्गालबाट दाउरा झार्छु । ¶ ***ʤhes-tʉkʌ sunpat jêːtʌ.*** झेस्त्युक सुन्पात् येःत । I brought sunpati flower from the highlands. लेकबाट सुनपाती ल्याएँ । ¶ ***tsʊtstsʊ ʔiskul phūːnɛ jêːtɛ.*** च्योच्च्यो इस्कुल् फुऽन्य येःत्य । The child reached school age. बच्चा स्कुल पठाउने उमेर भयो । ¶ ***lūːʤʌ ɦêːnɛ jêːtɛ.*** लुऽज हेःन्य येःत्य । It is time to harvest the millet. कोदो टिप्ने बेला भयो । ¶ ***ʔên ni rêːrāːru jâː mʉnɛ jêːtɛ.*** श्रयाःन् नि च्योःरारु याः म्युन्य येःत्य । The time has come to transplant rice

seedlings. ञब त धानको बिउँ रोप्ने (छिप्नु) बेला भयो । 1s: ***jedu*** येदु 1d: ***jetsi*** येचि
See: 35 149

येःम्न्य ***jêmnɛ*** (***jep***) vi. become worn. खिइनु. ¶ ***ʔû: ʤhoŋutʌlo ɦiʌlo jeptɛ.*** ऊः झोङतलो हलो येप्त्य । When I ploughed, the plough got damaged. बारी जोत्दा हलो खियो । ¶ ***ʔutʌptʌru-po tsōŋ jeptɛ.*** उतप्तरुपो चोङ् येप्त्य । The point of his stick wore down. उसको लट्ठीको टुप्पो खियो । ¶ ***ghʌʈʈa-po khurû: jeptɛ.*** घट्टापो ख्युर्‍युः येप्त्य । The millstone wore down. घट्टाको जाँतो खियो ।
See: 26 140

येःम्न्य ***jêmnɛ*** (***jept***) vt. blink, wink. ञाँखा झिम्कनु. ¶ ***ʔuŋʌ ʔʌmʌs jeptʌ.*** उङ ञमस् येप्त । I blinked. ञाँखा झिम्झिम गरैं । 1s: ***jeptu*** येप्तु
See: 42 156

येन्य ***jenɛ*** (***je***) vi. come down. माथिबाट ञाउनु. ¶ ***ʔʌ̃m ʔudhʌlu jāːtɛ.*** ञम् उधलु यात्य । He came down. ऊ तल ञायो । 1s: ***jeŋʌ*** येङ 1d: ***jeji*** येयि
See: ?? ??

येम्न्य ***jēmnɛ*** (***jem***) vt. bear, endure, suffer from. सहनु. ¶ ***ʔʌ̃m-ʔɛ kʌ̄m-bîm duk mʌri jēːmu.*** ञम्ञ्य कम्बिःम् द्युक् मरि येऽम्यु । He endures a lot of hardship at home. उसले घरमा धेरै दुःख सहन्छ । ¶ ***ʔuŋʌ ʔʌsêl-bim koɔ̄r ɦiɛpi jemutʌ.*** उङ ञस्याःल्बिम् क्वार् ह्यपि येमुत । I suffered a lot from a wound on my leg. खुट्टाको घाउ निकै सहेको छु । 1s: ***jemu*** येमु 1d: ***jemi*** येमि
See: 37 151

येम्न्य ***jēmnɛ*** (***jem***) vi. be too late to harvest. बाली उठाउँन ढिलो हुनु. ¶ ***dhōːtser jêmtɛ.*** धोऽचेर् येःम्त्य । It is too late to harvest wheat. गहुँ टिप्न ढिलो भयो । 4s: ***jēm*** येम्
See: 29 143

योःन्य ***jôːnɛ*** (***jok***) vt. distribute. बाँड्नु. ¶ ***ʔuŋʌ lēmpɛ jogu.*** उङ लेम्प्य योगु । I distribute sweets. म मीठाइ बाँड्छु । ¶ ***ʔuŋʌ tsʊtstsʊ-ɦiɛm lēmpɛ joksʌtunu.*** उङ च्योच्च्योह्याम् लेम्प्य योक्सतुनु । I distribute sweets to the children. म केटाकेटीलाई मीठाइ बाँडिदिन्छु । 1s: ***jogu*** योगु 1d: ***joki*** य्योकि
See: 83 197

योःन्य ***jôːnɛ*** (***jokt***) vt. move. सार्नु. ¶ ***ʔʌ̃m-ʔɛ gōːthɛ jokte.*** ञम्ञ्य ग्योऽथ्य योक्त्य । He moved the cowshed. उसले गोठ साऱ्यो । 1s: ***joktu*** योक्तु 1d: ***joki*** य्योकि
See: 90 204

योऽन्य ***jōːnɛ*** (***joŋ***) vi. melt. पग्लनु. ¶ ***noʒ̄m-ʔɛ ghiu jôŋtɛ.*** न्वाम्ञ्य घिउ य्योःङ्त्य । The butter melted in the sun. घामले घ्यू पग्ल्यो । ¶ ***nōŋ jôŋtɛ.*** नोङ् य्योःङ्त्य । The snow melted. हिउँ पग्ल्यो । 3s: ***jôŋtɛ*** य्योःङ्त्य
See: 77 191

योऽन्य ***jōːnɛ*** (***joŋ***) vt. avoid, hold off doing something. बाधा गर्नु. ¶ ***kʌ̄mgojo sibra mʉnɛ jōŋki.*** कम्गोयो सिब्रा म्युन्य योङ्कि । We avoid whistling inside the house. घरभित्र सुसिला गर्न बाधा गर्छौं । ¶ ***dēl-bi ɦʌs mʌ̂nnulo ʔûː-bi kēm mʉnɛ tunêl jōŋki.*** देल्बि हस् मःन्नुलो ऊःबि क्याम् म्युन्य तुन्योःल् योङ्कि । When someone dies in the village, people hold off working in the fields for one day. गाउँमा मरौ हुँदा बारीमा काम गर्न एकदिन बाधा गर्नु पर्छ । 1s: ***joŋu*** योङु
See: 85 199

ग्याःन्य ***jênnɛ*** (***jɛt***) vt. want, like. मन पराउनु. ¶ ***ʔuŋʌ tshoɔ̄mnɛ jɛdu.*** उङ छ्वाम्न्य य्यदु । I want to dance. म नाच्न मन पराउँछु । ¶ ***ʔʌ̃m-ʔɛ sʊbem jēːdʉ.*** ञम्ञ्य स्योबेम् य्याद्युः । He likes bread. रोटी मन पराउँछ । ¶ ***lêl-kʌ ʔʌ̃msu jêi lʉpɛ mʉji.*** ल्याःल्क ञम्सु य्याःइ ल्युप्य म्युयि । They have liked each other for a long time. पहिलेदेखि उनीहरु एकापस मन पराएका छन् । 1s: ***jɛdu*** य्यदु
See: 12 126
■ ग्याःन्सिन्य ***jênsinɛ*** (***jɛt-si***) vr. be happy. खुशी हुनु. ¶ ***ʔʌ̃msu ʔiskul-kʌ jɛssiji.*** ञम्सु इस्कुल्क य्यास्सियि । They are happy at school. स्कुलदेखि उनिहरु खुशी छन् ।
See: 232 274

ग्याःन्य ***jênnɛ*** (***jett***) vt. sharpen. उध्याउनु. ¶ ***bêːlʌ jɛçkinʌ ɦiɛçpɛ tshûː.*** बेःल ग्याह्इकिन हेह्इप्य छुः । When we whet our sickle, it becomes sharp. हँसिया उध्याएपछि धारिलो हुन्छ । 1s: ***jettu*** य्यात्तु 1d: ***jɛtsi*** य्यचि

ग्युन्य ***jʉnɛ*** (***jʉ***) vt. manage (household). बन्दोवस्ता गर्नु, तुल्याउनु. ¶ ***kʌ̄m-bi mupɛʔɛ jʉnɛ jenɛ mʌttʉ.*** कम्बि मुप्यञ्य य्युन्य येन्य मत्त्यु । The person in the house has to manage the household. घरमा बस्नेले बन्दोवस्ता गर्नु पर्छ । 3s: ***jʉtɛ jêːtɛ*** य्युत्य येःत्य

ग्वाःन्य ***joʔnnɛ*** (***jɐt***) vi. look like, resemble. (कस्तो) देखिनु. ¶ ***ʔûŋ tɐpi-ʔɛ ɦêː joʔiŋʌ?*** उःङ् त्योपिञ्य हेः ग्वाःइङ? What do I look like with a hat? म टोपीले कस्तो देखिन्छु ? ¶ ***ʔʌ̃msu bʌʤar khɐtsilo ɦêː jɐtsi?*** ञम्सु बजार् ख्योचिलो हेः य्योचि? What did they look like when they went to the market? उनीहरू बजार जाँदा कस्तो देखिन्छन् ? ¶ ***ʔʌ̃m ʔumêm ɦêŋŋʌ joʔi.*** ञम् उम्याःम् हेःङ्ङ ग्वाःइ । She looks like her mother. उनी ञाफ्नो ञामा जस्तै देखिन्छे । 1s: ***joʔiŋʌ*** ग्वाःइङ 1d: ***jɐtsi*** य्योचि
See: 73 187

ख्वाःम्न्य ***joɔ̂mnɛ*** (***jəp***) vt. ❶ crumble, crush. धूलो पार्नु. ❷ warm up (body). जिउ तताउनु. ¶ ***ʔīːtsi-ʔɛ khərsêi mʌri jəpiti.*** इऽचिञ्य ख्योर्स्याःइ मरि ख्योपिति । We crushed chilli into powder. हामीले खोर्सानी धेरै धूलो पार्‍यौं । ¶ ***ʔuŋʌ bheŋsibîm bhʌkʌnʌ jobutʌ.*** उङ भेङ्सिबिःम् भकन योबुत । I smashed the clods of earth on the rice field. मैले खेतको डल्लो फुटाएँ । ¶ ***tsēmsinɛ-kʌ lêl roɔ̄m joɔ̂mnɛ mʌttʉ.*** चेम्सिन्यक ल्याःल् ‍च्वाम् ख्वाःम्न्य मत्त्यु । It's important to warm up before playing. खेल्नु भन्द ञगाडी जिउ तताउनु पर्छ ।
See: 81 195

ख्वार्न्य ***joɔ̄rnɛ*** (***jər***) vt. slice, cut (lengthwise). चिरा पार्नु. ¶ ***bʌ̄rsu jēːre.*** बर्सु ख्योऽरे । Slice the cucumber. काँक्रो चिर न । ¶ ***negi mʉkilo pôːposə joɔ̄rsʌ negi noktsho-ʔɛ rʌdʌm mɛ.*** नेगि म्युकिलो पोःपोस्यो ख्वार्स नेगि नोक्छोञ्य रदम् म्य । When we worship the Nagi, we slice pork and the priest performs the ceremony. नागी पूज्दा सुँगुरको मासु चिरा पारी नागी पुरोहितले विधि गर्दछ ¶ ***ʔʌ̄mʔɛ mula jêrtɛ.*** ञम्ञ्य मुला ख्योःर्त्य । He sliced the radish. उसले मूला चिर्‍यो । 1s: ***joru*** योरु 1d: ***jəri*** ख्योरि
See: 86 200

- र -

र:न्न्य ***râννε*** (***ritt***) vt. follow (in order to obtain something). आशयले पछ्याउनु. ¶ ***nêr-ʔε bhēnde rʌttε.*** न्यो:र्‌श्रय भेन्दे रत्त्य । The tiger followed the sheep. बाघले भेडा पछ्यायो । ¶ ***miʧhai-po lagi tsətstsə-ɦiεm-ʔε ʔûŋ ʔirâiŋʌnu.*** मिठाइपो लागि च्योच्च्योह्याम्‌श्रय उ:ङ् इरै:ङनु । The children are following me, hoping for sweets. मिठाइको लागि केटाकेटीहरुले मलाई पछ्याउँछन् । 1d: ***ritsi*** रिचि
See: 66 180

र:न्न्य ***râννε*** (***ritt***) vt-i. hex. नाग लाग्नु. ¶ ***ʔûŋ sīm-ʔε ʔiristʌnʌ sʌpʌr ʔimʉstʌ, mʌnʌ noktsho-ʔε simdhû:p ɦiʌttεnʌ nʉŋʌtʌ.*** उ:ङ् सिम्‌श्रय इरिस्तिन सपर् इम्युस्त, मन नोक्छोश्रय सिम्धु:प् हत्त्यन न्युङत । I was hexed and developped a rash and then the shaman burned incense and I got better. मलाई नाग लागेर खटिरा आयो, अनि धामीले सिमधुप पोलेपछि निको भएँ । ¶ ***lām-ʔε ʔiristʌnʌ ʔʌmupu ɦêmtε.*** लम्‌श्रय इरिस्तिन अमुपु ह्यो:म्त्य । I was hexed by a demon and my belly swelled. पिशाच लागेर पेट ढाँडियो ।

र:म्न्य ***râmnε*** (***ript***) vt. twist. बाट्नु, निचोर्नु. ¶ ***ʔuŋʌ səle rʌptʌ.*** उङ स्योले रप्त । I twisted the thread. मैले धागो बाटँ । ¶ ***ʔām kalobhut-ʔε rʌptε.*** अम् कालोभुत्‌श्रय रप्त्य । The spirit made him sick. उसलाई कालोभूत लागेर बिरामी भयो । ¶ ***ʔāmʔε gə soɔptεnʌ rʌptε mʌnʌ rukte.*** अम्‌श्रय ग्यो स्वाप्त्यन रप्त्य मन रुक्त्य । She washed the clothes, wrung them out and shook them out. उसले लुगा धोएपछि निचाऱ्यो र झाट्‌कायो । 1s: ***rʌptu*** रप्तु 1d: ***ripi*** रिपि
See: 65 179

र:म्न्य ***râmnε*** (***ript***) vt. take cover. छेल्नु. ¶ ***ʔudhâm-ʔε noɔ̄m rʌptε.*** उध:म्‌श्रय न्वाम् रप्त्य । The sun disappeared behind the hill. डाँडाले घाम छेल्यो । ¶ ***ʔām-ɦiεm-ʔε wə jā:tεlo phûl-bi rʌptεnu.*** अम्ह्याम्‌श्रय व्यो यात्यलो फु:ल्‌बि रप्त्यनु । When it rained, they took cover in a cave. उनीहरुले पानी पर्दा ओडारमा ओत लिए ।
See: 65 179

र:म्न्य ***râmnε*** (***rʉp***) vt. cut into pieces. गिँड्नु, टुक्र्याउनु, चुर्निनु. ¶ ***ʔām-ʔε sāŋ ʔulʉpphi-kʌ rû:ptε.*** अम्‌श्रय सङ उल्युप्फिक च्यु:प्त्य । He cut the tree from the middle. उसले मुढा बीचबाट टुक्र्यायो । ¶ ***ʔām ʔutsîl-ʔε rū:bʉ.*** अम् उचि:ल्‌श्रय च्युऽब्यु । He is extremely angry. ऊ आफै रिसले चुर्निन्छ । 1s: ***rubu*** रुबु
See: 103 217

रम्न्य ***rāmnε*** (***rʉmt***) vt. coil around (a stick, tree), cut around (ridge). बेर्नु. ¶ ***dude lʌɦiʌrʌ-ʔε sāŋ râmtε.*** दुदे लहरश्रय सङ र:म्त्य । The vine coiled around the tree. दुदे लहराले रुख बेऱ्यो । ¶ ***ʔʌʤō:ŋʌ khəstε, ʔên ni ʔudhâm râmtε ɦiolʌ.*** अजोऽङ ख्योस्त्य, श्रया:न् नि उध:म् र:म्त्य होल । He went ahead and may have passed over the ridge. अघि नै गयो अब त डाँडा कट्‌यो होला । ¶ ***bâi-ʔε kilo-bi ribʌ râmtε*** बै:श्रय किलोबि रिब र:म्त्य The cow wound the rope around the pole. गाईले किलोमा डोरी बटाऱ्यो ।
See: 112 226

रल्न्य ***rālnε*** (***ril***) vt. roll, tumble down. roll. गुल्टनु. बेल्नु, गुल्टाउनु. ¶ ***ʔuŋʌ səbem rilutʌ.*** उङ स्योबेम् रिलुत । I kneaded bread. मैले रोटी बेलेँ । ¶ ***ʔuthē:rʌlʌ mε-ju lūŋ rîltε.*** उथेऽरल म्ययु लुङ् रि:ल्त्य । A stone rolled down from a steep place. भिरालो ठाउँबाट ढुङ्गा गुल्ट्यो । ¶ ***gobor bheptsə-ʔε gobor rîltε.*** गोबोर् भेप्च्योश्रय गोबोर् रि:ल्त्य । The dung beetle rolled some dung into balls. गोब्रे किराले गोबर गुल्टायो । 1s: ***rilu*** रिलु
See: 64 178

रा:न्य ***râ:nε*** (***rak***) vi. enter a place in search of something. भित्र पसेर चहार्नु. ¶ ***bâiʔε thū:nεm râ:ktε.*** बै:श्रय थुऽन्याम् रा:क्त्य । The cow went into the forest (to graze) गाईले जङ्गल चहाऱ्यो । 1s: ***rʌgu*** रगु

रा:न्य ***râ:nε*** (***rakt***) vt-i. make someone gag, choke on. गला लाग्नु. ¶ ***ʔām gunduruk-ʔε raktε.*** अम् गुन्दुरुक्‌श्रय राक्त्य । He choked on the gunduruk. उसलाई गुन्दुरुकले गला लाग्यो । 1s: ***ʔirʌkʌtʌ*** इरकत 1d: ***ʔirʌkiti*** इरकिति

रिन्य ***rinε*** (***ri***) vi. predict. भविष्यवाणी गर्नु. ¶ ***noktsho-ʔε ritε.*** नोक्छोश्रय रित्य । The shaman made a prediction. झाँक्रीले भविष्यवाणी गऱ्यो ।
See: 50 164

रिन्य ***rinε*** (***ri***) vt-i. wash onto the shore. छोड्नु. ¶ ***ku-ʔε sāŋ tē:keti-kʌ mē:keti ritε.*** कुश्रय सङ त्याकेतिक म्याकेति रित्य । The water washed the trunk onto this side of the river. नदीले दाउरा वारि किनारमा छोड्यो । 1s: ***ʔiriŋʌtʌ*** इरिङत

रिन्य ***rinε*** (***ri***) vi. become dizzy. रिङ्गटा लाग्नु. ¶ ***ʔunû: rū:tε.*** उनु: रुऽत्य । He got dizzy. रिङ्गटा लाग्यो ।
See: ?? ??

रु:न्य ***rû:nε*** (***rikt***) vt. shake (with a horizontal motion), sprinkle with water. हल्लाउनु, छर्काउनु. ¶ ***ʔām ʔudhōŋ rʌktε.*** अम्‌श्रय उधोङ् रक्त्य । He shook his head. टाउको हल्लायो । ¶ ***mâidelʌ ɦiō:tεlo ku-ʔε rʌktʌ.*** मै:देल होऽत्यलो कुश्रय रक्त । When he came from the funeral, I sprinkled him with water. दाहसंस्कारबाट आउँदा पानी छर्काएँ । ¶ ***phārki gəkde-bi ku rû:nε mʌttʉ.*** फर्कि ग्योक्देबि कु रु:न्य मत्त्यु । One has to sprinkle water on dusty places. धुलो हुने ठाउँमा पानी छर्किनु पर्दछ । ¶ ***rumal rʌktu.*** रुमाल् रक्तु । I shook the towel from side to side. रुमाल हल्लाउँछु ।

See: 67 181

रुःन्य ***rûːnɛ*** (***rʉkt***) vt. shake out (with a downward motion). टक्टक्याउनु. ¶ ***rumal ruktu.*** रुमाल् रुक्तु । I shake out the towel. रुमाल टक्टक्याउँछु ।
See: 111 225

रुऽन्य ***rūːnɛ*** (***riŋ***) vt. encourage, praise. सर्काउनु, प्रशंसा गर्नु, प्रसिद्ध हुनु. ¶ ***rʌ̄ŋ-tōː tsʊtstsʊ kɛ̄m mʉ mûːtɛnu.*** रङ्तोऽ च्योच्च्यो क्याम् म्यु म्युःत्यनु । He made the children do the work by encouraging them. सर्काउँदै केटकेटीलाई काम लगायो । ¶ ***ʔʌ̄m-po ʔukɛ̄m riŋutʌ.*** अम्पो उक्याम् रिङुत । I praised his work. उसको कामको प्रशंसा गरेँ । ¶ ***ʔʌ̄m-po ʔunʌ̄ŋ rîŋtɛ.*** अम्पो उनङ् रिःङ्त्य । He became famous. उसले उसकोनाम चल्यो । 1s: ***riŋu*** रिङु 1d: ***riŋi*** रिङि
See: 62 176

रुऽन्य ***rūːnɛ*** (***rʉŋt***) vt-i. tremble, shiver. काम्नु. ¶ ***noktsho rûntɛ.*** नोक्छो रुःन्त्य । The shaman trembled. झाँक्री काम्यो । ¶ ***ʤhūŋ-ʔɛ ʔirʉŋʌtʌ.*** झुङ्अय इच्युङत । I shivered from the cold. मलाई जाडोले काम्यो । ¶ ***woŋâm fiʌs-fiɛm kūːtnulo ʔûŋ ʔirʉŋʌtʌ.*** वोङाःम् हस्ह्याम् कुऽत्नुलो उःङ् इच्युङत । I shook while others argued. अरुले झगडा गर्दा मलाई काम्यो ।

रेःन्य ***rêːnɛ*** (***rekt***) vt. write. लेख्नु. ¶ ***ʔokʔɛ bhʊlɛ̄ː bhʊlɛ sabdakos rektʌkʌ.*** ओक्अय भ्योल्या भ्योल्य साब्दाकोस् रेक्तक । We wrote the dictionary with great difficulty. हामीले बल्ल बल्ल शब्दाकोष लेख्यौं । ¶ ***ʔûŋ brâː sāːphʌm rekʌje.*** उःङ् ब्राः साफम् रेकये । Write me a letter. मलाई पत्र लेख ।
See: 44 158

रेःन्न्य ***rênnɛ*** (***ret***) vi. laugh. हास्नु. ¶ ***ʔuboli phêltɛlo ʔok mʌri reçtʌkʌ.*** उबोलि फ्याःल्त्यलो ओक् मरि रेह्इतक । When he said something incorrect, we laughed a lot. उसको बोली बिग्रदा हामी धेरै हास्यौं । 1s: ***rêiŋʌ*** रेःइङ
See: 27 141

रेःन्न्य ***rênnɛ*** (***rett***) vt. laugh at. laugh at, mock. हास्नु. हास्नु. ¶ ***tsʊtstsʊsu wɛs lâitilo ʔuŋʌ rettʌsu.*** च्योच्च्योसु व्यास् ल्युःइतिलो उङ रेत्तसु । As the two children made jokes with each other, I laughed (at their jokes). केटाकेटीहरुको ठट्टादेखी म हासेँ । ¶ ***bāŋpɛ kɛ̄m mumʉkikho fiʌs-ʔɛ ʔireçseki.*** बङ्प्य क्याम् मुम्युकिखो हस्अय इरेह्इसेकि । If we do not do good work, people will make fun of us. हामीले राम्रो काम नगरे अरु हास्छन् । 1s: ***rettu ʔirêiseŋʌnu*** रेत्तु इरेःइसेङनु 1d: ***ʔireçseki*** इरेह्इसेकि
See: 43 157

रेःन्न्य ***rênnɛ*** (***rett***) vt. sharpen. उध्याउनु. ¶ ***ʔuŋʌ rutsulûm-bi poɔ̄ndʉ rettʌ.*** उङ रुचुलुःम्बि प्वान्द्यु रेत्त । I sharpened the axe on the whetting stone. मैले साइन ढुङ्गामा बन्चरो उध्याएँ । 1s: ***rettu*** रेत्तु
See: 43 157

रेःम्न्य ***rêmnɛ*** (***rep***) vi. stand. उभिनु. ¶ ***ʔʌ̄m lɛ̄m tūŋ-bi repdesteː.*** अम् ल्याम् तुङ्बि रेप्देस्त्य । He was standing on the trail. ऊ बाटोमाथी उभिरह्यो । 1s: ***rêmŋʌ*** रेःम्ङ
See: 26 140

■ छेला रेःम्सिन्य ***tshela rêmsinɛ*** (***rep-si (tshela)***) vr. be independent. आत्मानिर्भर हुनु. ¶ ***fiɛri pi-mîm pʌtshi tshela rêmsinɛ mʌttʉ.*** ह्यरि पिमिःम् पछि छेला रेःम्सिन्य मत्त्यु । When we become adults, we must be independent. ठूलो भएपछि आत्मानिर्भर हुनु पर्छ । 1s: ***rêmsiŋʌ*** रेःम्सिङ 1d: ***repsiji*** रेप्सियि
See: 250 292

■ स्युःर् रेःम्सिन्य ***sûr rêmsinɛ*** (***rep-si (sûr)***) vr. marry. विवाह गर्नु. ¶ ***ʔɛnɛ, riʤʌme-kolo riʤʌm-su sûr repsîiti.*** अ्यन्य, रिजमेकोलो रिजम्सु स्युःर् रेप्सिःइति । Rijame and Rijam recently got married. अस्ति रिजमे र रिजमले विवाह गरे ।
See: 250 292

रेःम्न्य ***rêmnɛ*** (***rept***) vt. ❶ respect. मान्नु. ❷ make offerings. तर्पाउनु. ¶ ***ʔuŋʌ ʔʌmêm pɛp-po brâː reptu.*** उङ अम्याःम् प्याप्पो ब्राः रेप्तु । I respect my parent's words. म आमाबाबुको कुरा मान्छु । ¶ ***ʔʌ̄m-fiɛm-ʔɛ roɔ̄m-bîm-po phʊ reptɛnûm mu.*** अम्ह्याम्अय च्वाम्बिःम्पो फ्यो रेप्त्यनुःम् मु । They are making offerings of chicken to the forest god. उनीहरुले जङ्गली देउताको भाले तर्पाएको छ । 1s: ***reptu*** रेप्तु
See: 42 156

रेऽन्य ***rēːnɛ*** (***reŋt***) vt. keep away from oneself, actively dislike. छिछिदुरदुर गर्नु, घृणा गर्नु. ¶ ***ʔʌ̄m-ʔɛ kʌ̄m-bi sʌntʌlêːp rêntɛnu.*** अम्अय कम्बि सन्तलेःप् रेःन्त्यनु । He kept the cockroaches away from the house. उसले घरमा साङ्लेलाई छिछिदुरदुर गऱ्यो । ¶ ***mujeçkîm fiʌs khʊle-ʔɛ rēŋtiki.*** मुय्याह्इकिःम् हस् ख्योलेअय रेङ्तिकि । We kept the people we did not like away. मन नपरेको मान्छेलाई सबैले छिछिदुरदुर गऱ्यौं । ¶ ***phʊ rēŋ lʉnu.*** फ्यो रेङ् ल्युनु । The chicken are fighting. कुखुरा एकापस ठुङाठुङ गर्छन । ¶ ***tsɛŋgrûːʔɛ ŋôŋŋo rēndʉ.*** च्याङ्ग्युःअय ङोःङ्डो रेन्द्यु । The blackbird fights off the eagle. चिभे चोराले चिल लाई आक्रमण गर्छ । 1s: ***rēndu*** रेन्दु 1d: ***reŋi*** रेङि
See: 47 161

रैन्य ***rʌ̄inɛ*** (***rʉn***) vi. crack (of earth). चर्किनु. ¶ ***kōːroʔɛ thûːtɛlo bʌjʌ rūːsteː.*** कोऽरोअय थ्युःत्यलो बय च्युऽस्त्य । The earth cracked as it was dragged by the landslide. पहिरोले तान्दा जमीन चर्कियो । 4s: ***rʌ̄i*** रै
See: 100 214

रैन्य ***rɑ̃inɛ*** (***rʉnt***) vt. ❶ cut. काट्नु. ❷ winnow. निफन्नु. ¶ ***ʔɑ̃m-ʔɛ sɑ̃ŋ rɑ̂nte.*** ॠम्ॠय सङ् रःन्त्य । He cut the tree. उसले दाउरा काट्यो । ¶ ***ʔuŋʌ lū:ʤʌ sêr rɑ̂ntʌ.*** उङ लुऽज स्यो:र् रःन्त । I winnowed the millet. मैले कोदो निफनेँ । 1s: ***rɑ̃ndu*** रन्दु 1d: ***rū:tsi*** च्युऽचि
See: 113 227

रो:न्य ***rô:nɛ*** (***rəkt***) vt. search thoroughly. खोतल्नु. ¶ ***tsabi ʤhêmtɛlo ʤhola roktʌ.*** चाबि भ्याःम्त्यलो झोला रोक्त । Having lost my key, I searched through my bag. चाबी हराउँदा झोला खोतालेँ । ¶ ***kɑ̃m bhɑ̃ŋte mutsekkikho, khespəʔɛ roktʉ.*** कम् भङ्ते मुचेक्किखो, खेस्प्योॠय रोक्त्यु । If we don't lock the door properly, we will be burglarized.22/Feb/2015 घर राम्रो थुनेन भने चोरले घर खोतल्छ । 1s: ***roktu*** रोक्तु 1d: ***rəki*** च्योकि

रोऽन्य ***rō:nɛ*** (***rəŋ***) vt. use (objects or people). प्रयोग गर्नु. ¶ ***ʔɑ̃m-ʔɛ ʔʌbetho rêŋtɛ.*** ॠम्ॠय ॠबेथो च्यो:ङ्त्य । He used my khukuri. उसले मेरो खुकुरी चलायो । 1s: ***roŋu*** रोङु 1d: ***rəŋi*** च्योङि
See: 85 199

रोऽन्य ***rō:nɛ*** (***rəŋ***) vt. take on lap. काखमा लिनु. ¶ ***ʔuŋʌ ʔʌtshʌ roŋu.*** उङ ॠछ रोङु । I take the baby on my lap. म नानीलाई काखमा लिन्छु । 1s: ***roŋu*** रोङु 1d: ***rəŋi*** च्योङि
See: 85 199

रोऽन्य ***rō:nɛ*** (***rəŋt***) vt-i. dry through. सुक्नु, सुकेर चर्किनु. ¶ ***bhêrwɛ rōndʉlo bhrô:.*** भ्याःव्य रोन्द्युलो भ्रो: । Bamboo water containers crack when they dry out. बाँसको ढुङ्रो सुक्दा चर्किन्छ । ¶ ***kursi rōndʉnʌ ʤonɛ tsɛnʉ.*** कुर्सि रोन्द्युन ज्योन्य च्यन्यु । Walnuts are nice when they are well dried. सुकेको ॲखर खान मीठो हुन्छ । 3s: ***rōndʉ*** रोन्द्यु

च्या:न्न्य ***rênnɛ*** (***rɛtt***) vt. ❶ settle, claim and occupy (a land). रोज्नु. ❷ make a fuss (of baby, from separation and anxiety). रुनु. ¶ ***ʔuŋʌ bɑ̃ŋpɛ bʌjʌ rɛttʌ.*** उङ बङ्प्य बय च्यात्त । I settled in a nice place. मैले राम्रो ठाउँ रोजेँ । ¶ ***ʔʌnɑ̃m ʔik-tsû:-ʔɛ bɑ̃ŋpɛ tsɛribʌjʌ rɛttʉtɛ.*** ॠनम् इक्चु:ॠय बङ्प्य च्यरिबय च्यात्युत्य । Long ago, our ancestor settled in a nice place. उहिले हाम्रा पुर्खाले राम्रो जमीन रोजी राखे । ¶ ***ʔumêm kɛ̃m-bi khəstɛlo ʔutsə-ʔɛ rɛttɛ.*** उम्या:म् क्याम्बि ख्योस्त्यलो उच्योॠय च्यात्त्य । The child did not want to part with his mother and cried when she went to work. ॲमा काममा जाँदा उसको नानी पनि जान खोजेर रुने ॲवस्था । 1s: ***rɛttu*** च्यात्तु 1d: ***rɛtsi*** च्यचि
See: 20 134

च्या:म्न्य ***rêmnɛ*** (***rɛp***) vt. hit with a stick. पिट्नु, चुट्नु. ¶ ***sirkuna-ʔɛ bʌ̂i rê:ptɛ.*** सिर्कुनाॠय बै: च्या:प्त्य । He hit the cow with a slender stick. गाईलाई सानो लट्ठीले पिट्यो । ¶ ***ʔɑ̃mʔɛ bhrêm rê:ptɛ.*** ॠम्ॠय भ्याःम् च्या:प्त्य । He beat the buckweat. उसले फापर चुट्यो ।

See: 11 125

च्या:म्न्य ***rêmnɛ*** (***rɛp***) vi. become tired. ॲप्ठ्यारो हुनु, गल्नु. ¶ ***kʉ̂r kɑ̄rkilo ʔukhot lɛ̄m-bi sô: rê:p.*** क्यु:र् कर्किलो उखोत् ल्याम्बि स्यो: च्या:प् । It is tiring walking uphill with a load. उकालो बाटोमा भारी बोक्दा गलिन्छ ।
See: 3 117

च्याम्न्य ***rɛ̄mnɛ*** (***rɛm***) vt-i. be partially burned. ॲागोको राप्ले डढ्नु या खरिनु. ¶ ***gə rêmtɛ.*** ग्यो च्या:म्त्य । The clothes were burned. लुगा डढ्यो । ¶ ***mi-ʔɛ səbem rêmtɛ.*** मिॠय स्योबेम् च्या:म्त्य । The bread was burned by the fire. ॲागोले रोटी डढ्यो । ¶ ***ʔistri bektʌlo gə rɛ̄m mumû:twʌ.*** इस्त्रि बेक्तलो ग्यो च्याम् मुमु:त्व । When I used the iron, the clothes were not burned. इस्त्री लगाउँदा लुगा डढाइनँ । Syn: ***ɦʉt***. 1s: ***ʔirɛ̄mŋʌ*** इच्याम्ङ 3s: ***rɛ̄:mʉ*** च्याम्यु

च्वा:न्न्य ***roɔ̂nnɛ*** (***rət***) vt. hit the target, reach a goal, have family obligations. लाग्नु, पुग्नु, भेटाउनु. ¶ ***ʔɑ̃m-ʔɛ tara ʔêːptɛlo murêːtwɛ.*** ॠम्ॠय तारा ॲयो:प्त्यलो मुच्यो:त्व्य । He shot at the target but missed. उसले तारो हान्दा लागेन । ¶ ***jû: koɔ̄i-ʔɛ rêːtɛ go je murêːtwɛ go?*** यु: क्वाइॠय च्यो:त्य गो ये मुच्यो:त्व्य गो? Is there enough food for everyone or not? भात तरकारीले सबैलाई पुग्दो छ कि छैन ? ¶ ***disêː-mîm bijʌ-bi ʔik jo ʔiroɔçki.*** दिस्या:मि:म् बियबि इक् यो इच्वाह्इकि । It incumbs upon us as relatives to go to the wedding ceremony tomorrow. भोलिको विवाहमा हामी पनि जानु पर्नेछ । 1s: ***rodu*** रोदु
See: 82 196

च्वाइन्य ***roɔ̄inɛ*** (***rənt***) vt. make a hole from the bottom. प्वाल पार्नु, खोतल्नु. ¶ ***ʔispəʔɛ lūːʤʌ phɛʤi roɔ̂ntɛ.*** इस्प्योॠय लुऽज फ्यजि च्वा:न्त्य । The mouse made a hole in the millet bag. मूसोले कोदोको थैली प्वाल पाऱ्यो । ¶ ***kʌwʌʔɛ sɑ̃ŋpo sɛ̄m roɔ̂ntɛ.*** कवॠय सङ्पो स्याम् च्वा:न्त्य । The river exposed the root of the tree. खोलाले रुखको जरा खोतल्यो । ¶ ***ghrô:t-ʔɛ khoɔ̄r roɔ̂ntɛnʌ lūːʤʌ kʉtɛ.*** घ्रो:त्ॠय ख्वार् च्वा:न्त्यन लुऽज क्युत्य । The goat dug under the fence and ate the millet. बाख्राले खोर छेँडेर कोदो खायो । ¶ ***lʌ̂mti-ʔɛ sə roɔ̂ntɛnu.*** ल:म्तिॠय स्यो च्वा:न्त्यनु । Maggots colonized the meat. ॲाँसोले मासु छिद्रछिद्र बनायो ।
See: 92 206

च्वाल्न्य ***roɔ̄lnɛ*** (***rəl***) vt. break. भाँच्नु, छिनाउनु, चुडाउनु. ¶ ***khʌtstsʌr thūːtɛnʌ ʔusêl ŋʌ rôlte.*** खच्चर् थुऽत्यन उस्या:ल् ङ च्यो:ल्त्य । The mule tumbled and broke its leg. खच्चर लडेर त्यस्को खुट्टै भाँच्यो । ¶ ***ʔuŋʌ phərsi roluʈʌ.*** उङ फ्योर्सि रोलुत । I smashed the pumpkin. मैले फर्सी चुडाएँ । ¶ ***ʔɑ̃m-ʔɛ brâː rôlte.*** ॠम्ॠय ब्रा: च्यो:ल्त्य । He concluded the talk. उसले कुरा छिनायो ।

1s: ***rolu*** रोलु
See: 87 201

- ल -

लः न्न्य ***lânnɛ*** (***lit***) vi. twist (limbs, fingers). मर्किनु. ¶ ***ghārsʌ khɵstʌlo ʔʌsêl listɛ.*** घर्स ख्योस्तलो अस्याःल् लिस्त्य । As I ran, I twisted my foot. दौडेर जाँदा मेरो खुट्टा मर्क्यो । ¶ ***ʔuŋeli listɛ.*** उङेलि लिस्त्य । He looks guilty. उसको अनुहार खस्कियो । 3s: ***listɛ*** लिस्त्य
See: 52 166

लः न्न्य ***lânnɛ*** (***litt***) vt. turn over, flip. पल्टाउनु. ¶ ***ʔām-ʔɛ kitap-po pana lʌttɛ.*** अम्अ्य किताप्पो पाना लत्त्य । He turned the page of the book. उसले कितापको पाना पल्टायो । ¶ ***kɔ̄:ro-ʔɛ lūŋ lʌttɛ.*** कोऽरोअ्य लुङ् लत्त्य । The landslide turned over the stones. पहिरोले ढुङ्गा पल्टायो । 1s: ***lʌttu*** लत्तु 1d: ***litsi*** लिचि
See: 66 180

लः न्न्य ***lânnɛ*** (***lʉt***) vt. say. भन्नु. ¶ ***mêm-ʔɛ ʔestêm brâ: ʔuŋʌ lû:tʌ.*** म्याःम्अ्य अ्यास्त्याःम् ब्राः उङ लु:त । I told him the words that my mother said. आमाले भनेको कुरा मैले भनें । 1s: ***ludu*** लुदु
See: 104 218

लः म्न्य ***lâmnɛ*** (***lipt***) vt. dip. चोप्नु. ¶ ***ʔuŋʌ ki-ʔɛ khɵrsêi lʌptu.*** उङ किअ्य ख्योर्स्याःइ लप्तु । I dip the potato in the chili. म आलुले खोर्सानी चोप्छु । 1s: ***lʌptu*** लप्तु 1d: ***lipi*** लिपि
See: 65 179

लः म्न्य ***lâmnɛ*** (***lipt***) vt. ❶ light a fire. पोल्नु. ❷ add yeast. मर्चा मोल्नु. ¶ ***ʔām-ʔɛ mi-ʔɛ tsurot ʔilâmsʌŋʌ.*** अम्अ्य मिअ्य चुरोट् इलःम्सङ । He lit a cigarette for me. उसले चुरोट मलाई सल्काई दिन्छ । ¶ ***tsi lʌptu.*** चि लप्तु । I added yeast to the alcohol. छाङमा मर्चा मोल्छु । 1s: ***lʌptu*** लप्तु 1d: ***lipi*** लिपि
See: 65 179

लम्न्य ***lāmnɛ*** (***lim***) vi. sprout, flourish. पलाउनु, सप्रिनु. ¶ ***ki lîmtɛ.*** कि लिःम्त्य । The potato sprouted. आलु पलायो । ¶ ***bɛpar mʉtenʌ ʔām lîmtɛ.*** ब्यपार् म्युत्यन अम् लिःम्त्य । He started a business and is flourishing. उसले व्यापारमा उन्नति गऱ्यो ।
See: 54 168

लम्न्य ***lāmnɛ*** (***lʉm***) vt. parboil. हल्का उमाल्नु. ¶ ***ʔām-ʔɛ sɵ lâmtɛ.*** अम्अ्य स्यो ल्यु:म्त्य । He parboiled the meat. उसले मासु हल्का उमाल्यो । 1s: ***lumu*** लुमु 1d: ***lʉmi*** ल्युमि
See: 106 220

लाःन्य ***lâ:nɛ*** (***lak***) vt. lick. चाट्नु. ¶ ***khlê:p-ʔɛ ʔûŋpo ʔʌkhār lâ:nɛ jē:dʉ.*** ख्लेःप्अ्य उःङ्पो अखर् लाःन्य य्याद्यु । The dog likes to lick my hand. कुकुरले मेरो हात चाट्न मन पराउँछ । ¶ ***bʌî-ʔɛ bʌtshʌ lā:gʉ.*** बैःअ्य बछ लाग्यु । The cow licked its calf. गाईले बाछालाई चाट्छ । 1s: ***lʌgu*** लगु 1d: ***lʌki*** लकि
See: 13 127

लाःन्य ***lâ:nɛ*** (***lakt***) vt. put on top of. jump over, cross. माथि राख्नु. नाघ्नु. ¶ ***ʔuŋʌ dʌradʑ-thēm-tʉ gɵ laktʌ.*** उङ दराज्थेम्त्यु ग्यो लाक्त । I put clothes on top of the cupboard. मैले दराजमाथि लुगा राखें । ¶ ***ʔên ni ʔāmfiɛm-ʔɛ ʔudhâm laktɛnu.*** अ्याःन् नि अम्ह्याम्अ्य उधःम् लाक्त्यनु । They have crossed the mountain by now. अब त उनिहरुले डाँडा काटे । ¶ ***ʔām-ʔɛ fiebelojo ŋʌ ʔubhâ:tʌ thēm-bi mʌndʑe lakdetʉ.*** अम्अ्य हेबेलोयो ङ उभाःत थेम्बि मन्जे लाक्देत्यु । She always puts a shawl over her shoulders. उनले जहिले पनि उनको काँधमा मजेत्रो राखी राख्छ । ¶ ***nirʌme-ʔɛ gʌlbʌndi lakdetʉlo fiɛpiŋʌ dhērkhʌtʉ.*** निरमेअ्य गल्बन्दि लाक्देत्युलो ह्यपिङ धेर्खत्यु । When Nirame puts a scarf on, it really suits him. निरमेले गलामा गल्बन्दी भिड्दा साह्रै सुहाउँछ । 1s: ***laktu*** लाक्तु 1d: ***lʌki*** लकि
See: 21 135

■ लाःन्सिन्य ***lânsinɛ*** (***lakt-si***) vr. lie across. अडिनु, रहनु. ¶ ***ʔû: dʑhōŋkilo goru-po ʔubhâ:tʌ-bi dʑowa lândensi.*** ऊः झोङ्किलो गोरुपो उभाःतबि जोवा लाःन्देन्सि । The yoke lies across the ox's shoulder as we plough fields. बारी जोत्दा गोरुको काँधमा जोवा अडिरहन्छ । ¶ ***lūŋ-them-bi koktsʌlʌp lân-densi.*** लुङ्थेम्बि कोक्चलप् लाःन्देन्सि । The lizard is lying on the stone. ढुङ्गामाथि छेपारो बसिरहेको छ । 1s: ***lânsiŋʌ*** लाःन्सिङ 1d: ***laksiji*** लाक्सियि
See: ?? ??

लान्य ***lā:nɛ*** (***laŋt***) vt. stop laying eggs. कुखुराले फुल पारीसकेपछिको अवस्था. ¶ ***phɵ lāŋpɛ mu.*** फ्यो लाङ्प्य मु । The chicken has stopped laying eggs. कुखुराले फुल पार्न सकेको अवस्था । 3s: ***lāndʉ*** लान्द्यु
See: ?? ??

लु:न्य ***lû:nɛ*** (***lʉk***) vt. be destroyed. destroy. नाश हुनु, लोप हुनु. नाश गर्नु. ¶ ***ʔʌnʌmmîm pʌsʌm rā:ru lʉktɛ.*** अनम्मिःम् पसम् रारु ल्युक्त्य । The bean seeds from before were destroyed. उहिलाको सिमीको बीउ लोप भयो । ¶ ***ʔām-ʔɛ tshē:bʌr lû:ktɛ.*** अम्अ्य छेऽबर् ल्यु:क्त्य । He destroyed the sugarcane. उसले उखु नाश गऱ्यो । 1s: ***lugu*** लुगु 1d: ***lʉki*** ल्युकि
See: 105 219

लु:न्सिन्य ***lûnsinɛ*** (***lʉk-si***) vr. be bent, bend over. निहुरिनु. ¶ ***ʔûŋ gɵ sū:nɛ po lagi lûnsiŋʌtʌ.*** उःङ् ग्यो सुऽन्य पो लागि लु:न्सिङत । I bent over to pick up the clothes. म लुगा टिप्नको लागि निहुरिएँ। ¶ ***tēr-po ʔutsōŋ lʉksipɛ mʌttʉ.*** तेर्पो उचोङ् लुक्सिप्य मत्त्यु । The bamboo often has a bent tip. बाँसको टुप्पो निहुरिएको हुन्छ । 1s: ***lûnsiŋʌ*** लु:न्सिङ 1d: ***lʉksiji*** ल्युक्सियि
See: 254 296

लुऽन्य ***lūːnɛ*** (***liŋ***) vt. insert. धागो उन्नु. ¶ ***tsəmɛ-bi səle lāŋsʌʔʌ gə pherutʌ.*** च्योम्यबि स्योले लङ्सञ ग्यो फेरुत । I threaded the needle and sewed the clothes. सियोमा धागो उनेर लुगा सिलाएँ । 1s: ***liŋu*** लिङु 1d: ***liŋi*** लिङि
See: 62 176

लुऽन्य ***lūːnɛ*** (***lʉŋt***) vt-i. support, bear (weight). थेग्नु. ¶ ***tɛ kām ʔudzʌgʔɛ lūndʉ.*** त्य कम् उजग्ञ्य लुन्द्यु The foundation supports the house. यो घरलाई जगले थेग्छ । ¶ ***ɦebe dzhūŋ lʉ-khojo ʔʌgə lūndʉ.*** हेबे झुङ् ल्युखोयो ञग्यो लुन्द्यु However cold it may be, my clothes can withstand it. जति जाडो भए पनि मेरो लुगाले थेग्छ । ¶ ***bʌdzar khoɔ̂nnɛ ʔʌgodzi mulūndʉ.*** बजार् ख्वाःन्न्य ञगोजि मुलुन्द्यु । My pocket can't bear a trip to the market (I have no money). बजार जान मेरो गोजीले थेग्दैन ।

ले:न्न्य ***lênnɛ*** (***let***) vt. release, let go. छोड्नु. ¶ ***ʔuŋʌ tʌptʌru lêːsuŋtʌ.*** उङ तप्तरु ले:सुङ्त । I dropped the stick. मैले लट्टी छोडिपठाएँ । ¶ ***ʔām-ʔɛ bhēnde thūːnɛm-bi lêːsʉtnu.*** ञम्ञ्य भेन्दे थुऽन्याम्बि ले:स्युत्नु । He released the sheep in the forest (to graze). उसले जङ्गलमा भेडाहरु छोडिदिए । ¶ ***kʌmāi mʉtôŋ mōːtêm ʔûː tɛ pala-kʌ lêːsʉtɛ.*** कमै म्युतो:ङ् मोऽत्या:म् ऊ: त्य पालाक ले:स्युत्य । He was producing crops but has now abandoned the field. खेतिपाती गरिरहेको बारी पनि यस पालीदेखि छोडिदियो । ¶ ***solari-ʔɛ phɵ khoɔttɛ mʌnʌ khlêːp-ʔɛ koɔ̂ltelo, phɵ phlâː lêːtɛ.*** सोलारिञ्य फ्यो ख्वात्त्य मन ख्ले:प्ञ्य क्वा:ल्त्यलो, फ्यो फ्ल्यु: ले:त्य । The jackal caught the chicken, but when the dog chased it, it let go. स्यालले कुखुरा लग्यो ञनि कुकुरले खेद्दा कुखुरा छोडिदियो । 1s: ***ledu*** लेदु 1d: ***letsi*** लेचि
See: 35 149

ले:न्न्य ***lênnɛ*** (***lett***) vt. feel, experience. थाहा पाउनु. ¶ ***ʔuŋʌ phaplu khoɔ̂nnɛ ɦêː lʉ māmsiŋʌtâm, tɛ pala lʉ lettʌ.*** उङ फाप्लु ख्वाःन्न्य हे: ल्यु मम्सिङताःम, त्य पाला ल्यु लेत्त । I wondered what Phaplu was like, but now I have experienced it. मैले फाप्लुको ठाउँ कस्तो रहेछ भन्दा एस पालादेखि थाहा पाएँ । ¶ ***ʔām ʔipdɵktɛlo lokphei-ʔɛ kêːtɛm lʉ mulênwɛsi.*** ञम् इप्द्योक्त्यलो लोक्फेइञ्य क्वा:त्याम् ल्यु मुले:न्व्यसि । He fell asleep, so he did not realize he was bitten by a leech. ऊ निदाएको हुदा जुकाले टोकेको महसुस गरेन । ¶ ***khepɛ ɦiʌs ribʌ bēipɛ-ʔɛ mʌri lʉ lettêm sʌmmʌ rêːptɛ.*** खेप्य हस् रिब ब्याइप्यञ्य मरि ल्यु लेत्त्याःम् सम्म च्याःप्त्य । The policeman beat the thief in such a way that he felt it. चोरलाई पुलिसले नबिर्सिने गरी कुट्यो । 1s: ***lettu*** लेत्तु 1d: ***letsi*** लेचि
See: 43 157

■ ल्यु ले:न्सिन्य ***lʉ lênsinɛ*** (***lett-si (lʉ)***) vr. ¶ ***ʔûŋ jûː-ʔɛ soɔ̂mŋâm lʉ lênsiŋʌ.*** उ:ङ् यु:ञ्य स्वाःम्डाःम् ल्यु ले:न्सिङ । I feel like I ate my full. ञघाएको थाहा पाउँछु ।

See: ?? ??

ले:म्न्य ***lêmnɛ*** (***lept***) vt. support with something. साप्नु. ¶ ***ʔuŋʌ sətsiko-bi leptunʌ sə koktu.*** उङ स्योचिकोबि लेप्तुन स्यो कोक्तु । I put the meat on the chopping board and cut it. ञचानोमा राखेर मासू काट्छु । ¶ ***karḍ.borḍ-bi lepsʌ rekkilo ʔʌtsher bāŋpɛ tshûː.*** कार्ड्बोर्ड्बि लेप्स रेक्किलो ञछेर् बङ्प्य छु: । When we write with cardboard under the paper, the letters are nice. कार्डबोर्डमा सापेर लेख्दा ञक्षर राम्रो हुन्छ । ¶ ***ʔuŋʌ kûr kurulo lêːpdzʌ leptu.*** उङ क्यु:र् कुरुलो ले:प्ज लेप्तु । When I carry loads, I support it with a pad (on my forehead). म भारी बोक्दा थाप्लीले साप्छु ।
See: 42 156

लेइन्य ***lēinɛ*** (***len***) vi. pay a visit. निस्कनु. ¶ ***dʌrʌm-po kām-bi lēːskhəŋʌtʌ.*** दरम्पो कम्बि लेऽस्ख्योङत । I paid a visit to my friend's house. साथीको घरमा निस्केर ञाएँ । ¶ ***ʔûŋ disêː ʔikām-bi lēiŋʌ.*** उ:ङ् दिस्या: इकम्बि लेइङ । I will visit you at your house tomorrow. म भोलि तिम्रो घरमा निस्कन्छु । 1s: ***lēiŋʌ*** लेइङ 1d: ***lēːtsi*** लेऽचि
See: 30 144

लेइन्य ***lēinɛ*** (***lent***) vt. ❶ swallow. निल्नु. ❷ push down, pour. खसाउनु, सार्नु. ¶ ***bhêi-ʔɛ bhoro lêntɛ.*** भे:इञ्य भोरो ले:न्त्य । The snake swallowed the frog. सर्पाले भ्यगुतो निल्यो । ¶ ***kalegoru-ʔɛ malegoru ʔudhaghʌra-ju lênsʉtɛ.*** कालेगोरुञ्य मालेगोरु उधाघरायु ले:न्स्युत्य । Kalegoru [ox name] pushed Malegoru [ox name] off the terrace wall. कालेगोरुले मालेगोरुलाई कान्लामुनी खसाईदियो (काले र माले: गोरुको नाम) ¶ ***noɔ̄m-ʔɛ ʔʌmʌs lênkhʌtɛ.*** न्वाम्ञ्य ञमस् ले:न्खत्य । The sun dazzled my eyes. चम्किलो घामले ञाँखा तिर्मिरायो । ¶ ***gagri-bîm ku loʈa-ju lêntɛ.*** गाग्रिबि:म् कु लोटायु ले:न्त्य । He poured the water from the pitcher into a metal pot. गाग्रीको पानी लोटामा साऱ्यो । ¶ ***ʔuŋʌ ʔʌtāːp-ʔɛ ŋʌ dûːt lēndunʌ dzʌŋʌ.*** उङ ञताप्ञ्य ङ द्यु:त् लेन्दुन जङ । I pour myself milk and drink it. म ञाफैले दूध सारेर पिउँछु 1s: ***lēndu*** लेन्दु 1d: ***lēːtsi*** लेऽचि
See: 46 160

■ लेइसिन्य ***lēisinɛ*** (***lent-si***) vr. ❶ change (one's clothes). फेर्नु. ❷ slide down slowly. खसालिनु. ❸ pour for oneself. सार्नु. ¶ ***ʔām gə lêitɛsi.*** ञम् ग्यो ले:इत्यसि । He changed clothes. उसले लुगा फेऱ्यो । ¶ ***ʔām jôː mulêiwɛsi.*** ञम् यो: मुले:इव्यसि । He did not slide into the river. ऊ नदीमा खसालिएन । ¶ ***ʔām kanla-lʌ mɛ-ju lêitɛsi.*** ञम् कान्लाल म्ययु ले:इत्यसि । He slid down the terrace wall. कान्लाबाट खसालियो । 1s: ***lēisiŋʌ*** लेइसिङ 1d: ***lēːssiji*** लेऽस्सियि
See: ?? ??

लेन्य ***lenɛ*** (***le***) vt. have sex. संभोग गर्नु.
See: 38 152

लेम्न्य ***lēmnɛ*** (***lem***) vi. be sweet. गुलियो हुनु. ¶ ***khudo dhuma lêmtɛ.*** खुदो धुमा लेःम्त्य । The honey is too sweet! मह अत्ति गुलियो भयो ।
See: 29 143

लेम्न्य ***lēmnɛ*** (***lemt***) vt. soothe, comfort. फकाउनु. ¶ ***tsətstsə lēmnɛnʌʔʌ kēm mʉ mânnɛ mʌttʉ.*** च्योच्च्यो लेम्न्यनञ क्याम् म्यु मःन्न्य मत्त्यु । We have to encourage children to work. केटाकेटीलाई फकाएर काम गर्न लाउनु पर्छ । ¶ ***kipɛ ɦiʌs-ɦiem lēmnɛ mʌttʉ.*** किप्य हस्ह्याम् लेम्न्य मत्त्यु । We have to calm the people who are arguing. झगडा गर्ने मान्छेहरुलाई सम्झाउनु पर्छ । ¶ ***tsətstsə ŋəktɛlo, ʔuŋʌ ʔām lêmtʌ.*** च्योच्च्यो ङ्योक्त्यलो, उङ अम् लेःम्त । When the child cried I soothed him. केटाकेटी रुदा मैले फकाएँ । 1s: ***lēmdu*** लेम्दु 1d: ***lemi*** लेमि
See: 45 159

लैन्य ***lāinɛ*** (***lʉnt***) vt. ❶ overlap, cover over. खप्टाउनु. ❷ repeat. दोहोऱ्याउनु, घुसाउन. ¶ ***dɛhūŋ lō:tɛnʌ gə lântʌ.*** झुङ् लोऽत्यन ग्यो लःन्त । As it was cold, I put on a second layer of clothes. जाडो लागेर लुगा खप्टाएँ । ¶ ***pɛp-ʔɛ ʔilʉstâm brâ: ʔʌnû:jo lânte.*** प्याप्ञ्य इल्युस्ताःम् ब्रा: अनु:यो लःन्त्य । I repeated to myself the words my father told me. बुबाले भन्नु भएको कुरा दिमागमा घुसाएँ । 1s: ***lāndu*** लन्दु 1d: ***lā:tsi*** ल्युऽचि
See: 113 227

■ लैसिन्य ***lāisinɛ*** (***lʉnt-si***) vr. ❶ adopt a family name. पाछा अपनाउनु. ❷ put on shaman garb. धामी झाँक्रीले आफ्नो विषेश कपडा लगाउनु. ¶ ***ʔām-ɦiem doɔ̄snʌŋ lʌ̂itɛnnu.*** अम्ह्याम् द्वास्नङ् लैःत्यान्नु । They adopted a family name. उनीहरुले पाछा अपनाए । ¶ ***boɔ̄l noktsho ʔugə lʌ̂itesi.*** ब्वाल् नोक्छो उग्यो लैःत्यसि । The shaman put on his garb. मृत्यु सँस्कार गर्ने पुरोहितले परम्परागत पोशाक पहिरियो । 1s: ***lʌ̄isiŋʌ*** लैसिङ 1d: ***lʉs-siji*** ल्युस्सियि
See: ?? ??

लो:न्य ***lô:nɛ*** (***lək***) vi. be auspicious, be a success (of a religious gathering). राम्रो हुनु, सफल हुनु (भुमे). ¶ ***was ləktɛ.*** वास् ल्योक्त्य । The festival was a success. भूमे पूजा राम्रो भयो । 3s: ***lô:*** लो:
See: 74 188

लो:न्य ***lô:nɛ*** (***lək***) vt. dig up the ground (of animal), toss around (boiling things). उधिन्नु. ¶ ***kəs-ʔɛ ki loktɛ.*** क्योस्ञ्य कि लोक्त्य । The porcupine dug up the potatoes. दुम्सीले आलु उधिन्यो । ¶ ***ʔuŋʌ ʔusū:tʌ ki loktʌnʌ lʌttʌ.*** उङ उसुऽत कि लोक्तन लत्त । I tossed around the boiling potatoes and turned them over. मैले काँचो आलुलाई फर्काएँ । 1s: ***loktu*** लोक्तु 1d: ***ləki*** ल्योकि
See: 90 204

लोऽन्य ***lō:nɛ*** (***loŋt***) vt-i. be in the way of something being properly set up. कुनै वस्तुको मुनि केहि वस्तु थिचिएकोले उक्त वस्तु असन्तुलित भएको अवस्था. ¶ ***lūŋʔɛ thū:mʌn lôndetʉ.*** लुङ्ञ्य थुऽमन् लो:न्देत्यु । The stone is in the way of the mattress lying flat. माद्रेसमुनि ढुङ्गा छ । 3s: ***lōndʉ*** लोन्द्यु

ल्या:न्न्य ***lênnɛ*** (***lett***) vt. take out. निकाल्नु. ¶ ***gə nōɔ̄m lettu.*** ग्यो न्वाम् ल्यात्तु । I take the clothes out into the sun. लुगा घाममा सुकाउँछु । ¶ ***sos lette!*** सोस् ल्यात्ते! Take out the dishes! भाँडा निकाल । ¶ ***ʔibhêl lette!*** इभ्योःल् ल्यात्ते! Summon your strength! तिम्रो बल निकाल । ¶ ***sāŋ-po mikmə-ʔɛ mʌs-po mikmə lettɛ.*** सङ्पो मिक्म्योञ्य मस्पो मिक्म्यो ल्यात्त्य । The smoke makes our eyes water. दाउराको धुँवाले आँखाको आँशु निकाल्यो । 1s: ***lettu*** ल्यात्तु 1d: ***letsi*** ल्यचि
See: 20 134

ल्या:म्न्य ***lêmnɛ*** (***lɛp***) vt. ❶ light on fire. आगोले भेटाउनु, पोल्नु. ❷ infect (of epidemic). देशान लाग्नु. ¶ ***mi-ʔɛ lū:sʌm lê:ptɛ.*** मिञ्य लुऽसम् ल्या:प्त्य । The thatch caught on fire. आगोले खर भेटायो । ¶ ***ʔulêm-ʔɛ phə lê:ptɛnu.*** उल्या:म्ञ्य फ्यो ल्या:प्त्यनु । The sickness spread among the chicken. कुखुरीलाई देशान लाग्यो ।
See: 11 125

ल्याइन्य ***lēinɛ*** (***lɛn***) vi. come out. निस्कनु. ¶ ***ʔām laskʌ-lʌ lē:stɛ.*** अम् लास्कल ल्याऽस्त्य । He came out the door. ऊ ढोकाबाट निस्कियो । ¶ ***rô:po bala lē:stɛ.*** च्यो:पो बाला ल्याऽस्त्य । The rice crop came up. धानको बाला निस्क्यो । ¶ ***kerapo buŋga lē:stɛ.*** केरापो बुङ्गा ल्याऽस्त्य । The banana tree matured and bore fruit. केरा पसायो । 1s: ***lēiŋʌ*** ल्याइङ 1d: ***lē:tsi*** ल्याचि
See: 6 120

ल्याइन्य ***lēinɛ*** (***lɛnt***) vt. take out, bring out (of an enclosed location). निकाल्नु. ¶ ***ʔuŋʌ sos lēndu.*** उङ सोस् ल्यान्दु । I take out the pot. म भाँडा निकाल्छु । ¶ ***ghrō:dʉ-ɦiem pakhʌ lênnuje.*** घ्रोऽद्युह्याम् पाख ल्या:न्नुये । Take the goats outside. बाख्रालाई बाहिर निकाल न । 1s: ***lēndu*** ल्यान्दु 1d: ***lē:tsi*** ल्याचि
See: 23 137

ल्याम्थिन्य ***lēm-thinɛ*** (***lem-thi***) vi. walk. हिड्नु. ¶ ***ʔī:tsi ʔʌmiski ghole lɛmthîiti.*** इऽचि अमिस्कि घोले ल्याम्थि:इति । We walked at lot yesterday. हिजो हामी धेरै हिँड्यौं । ¶ ***jakki lēm-bi lā: mʌssi-tō: lēmthū:wə.*** याक्कि ल्याम्बि ला मस्सितोऽ ल्याम्थुऽव्यो । Be careful while walking on the small path! सानो बाटोमा होशियारले हिँड्नु है । 1s: ***lēmthiŋʌ*** ल्याम्थिङ 2s: ***lēm?ithi*** ल्यम्इथि 1d: ***lēmthiji*** ल्याम्थियि
See: 50 164

ल्याम्न्य ***lɛ̄mnɛ*** (***lɛm***) vt. burn off (fur or feathers, before preparing the meat). पोल्नु. ¶ ***phɵ-po ʔusoɔ̃m lɛ̄mnɛ mʌttʉ.*** फ्योपो उस्वाम् ल्याम्न्य मत्त्यु । We have to burn off the chicken's feathers. कखुराको भुत्ला पोल्नु पर्छ । 1s: ***lɛmu*** ल्यमु

ल्युन्य ***lʉnɛ*** (***lʉ***) vi. feel. लाग्नु. ¶ ***ʔûŋ ʤhūŋ lō:tɛ.*** उ:ङ् झुङ् लोऽत्य । I feel cold. जाडो लाग्यो । ¶ ***sô: lō:tɛ.*** सो: लोऽत्य । I feel hungry. भोक लाग्यो । ¶ ***kʉmîn lō:tɛ.*** क्युमि:न् लोऽत्य । I felt thirsty. तिर्खा लाग्यो । ¶ ***nɵɔ̃mtshuŋ lō:tɛ.*** न्वाम्छुङ् लोऽत्य । It is sunny. घामले पोल्यो । ¶ ***ʔām nʉpɛ fiʌs fiêŋ lʉŋʌ.*** अम् न्युप्य हस् हे:ङ् ल्युङ । I think that he is a nice man. ऊ राम्रो मान्छे जस्तो लाग्छ । ¶ ***mʌri nɵɔ̃m nō:tɛnʌ, mi phēr-bi mukkhêŋ lō:tɛ.*** मरि न्वाम् नोऽत्यन, मि फ्यार्बि मुक्खे:ङ् लोऽत्य । It was very sunny, it felt like sitting by a fire. धेरै घाम लाग्यो, आगो नजिक बसे जस्तै लाग्यो । ¶ ***tsɵtstsɵ piŋgo lō:tɛ.*** च्योच्च्यो पिङ्गो लोऽत्य । Children play on the swing. केटाकेटी पिङ खेल्यो । Usage: Can be translated as ``to think" when used with ***fiêŋ*** ``as"

See: 96 210

■ आ:ल् ल्युन्य ***ʔâl lʉnɛ*** (***lʉ (ʔâl)***) swim, wade (of pigs). पौडी केल्नु.

ल्यो:न्खन्य ***lênkhʌnɛ*** (***lênkhʌ***) vt. fall. खस्नु. ¶ ***mʌlo gekpɛ bup.la-ʔɛ kānla dhâ: lʉkhʌtɛ.*** मलो गेक्प्य बुप्लाअ्य कान्ला धा: ल्युखत्य । The chick that just went out fell from the terrace wall. भक्खर कोरलेको चल्ला कान्लो मुनि खस्यो । 1s: ***lûŋkhʌtʌ*** लु:ङ्खत 1d: ***lâikhɵtsi*** ल्यु:इख्योचि

See: 102 216

ल्योन्य ***lɵnɛ*** (***lʌ***) vt. take from. लिनु. ¶ ***ʔuŋʌ khɛptsi lok lûŋtʌ.*** उङ ख्याप्चि लोक् लु:ङ्त । I loaned money. मैले पैसा सापट लिएँ । ¶ ***ʔī:tsi bɛŋk-bi khɛptsi lɵk-bi khɵtsi.*** इऽचि ब्याङ्क्बि ख्याप्चि ल्योक्बि ख्योचि । We went to the bank to take out money. हामीले ब्याङ्कमा पैसा लिन जऱ्यौं । ¶ ***ʔûŋ ʔām-kolo khɛptsi lɵnɛ gɵ.*** उ:ङ् अम्कोलो ख्याप्चि ल्योन्य ग्यो । I have to take money from him. मैले उसँग पैसा लिनु छ । ¶ ***bâi-ʔɛ ghas lʉtɛnʌ kʉtɛ.*** बै:अ्य घास् ल्युत्यन क्युत्य । The cow reached for the higher branches of the tree and ate some leaves. गाईले हाँगाको घाँस लम्केर खायो । 1s: ***lʌŋʌ*** लङ 1d: ***lɵji*** ल्योयि

See: ?? ??

ल्वा:न्न्य ***loɔ̃nnɛ*** (***lɵt***) vt. damage. damage someone else's things. कुच्च्याउनु, कुच्च्याइदिनु. कुच्च्याइदिनु. ¶ ***lūŋ-ʔɛ rêːtɛnʌ ʔudhōŋ lɵstɛ.*** लुङअ्य च्यो:त्यन उधोङ् ल्योस्त्य । He was hit by a stone and hurt his head. ढुङ्गाले लागेर उसको टाउको कुच्चियो । ¶ ***ʔām-ʔɛ ʔʌkē:p ʔilɵssɵstʌ.*** अम्अ्य अक्याऽप् इल्योस्स्योस्त । He damaged my pot. उसले मेरो भाँडा कुच्च्याई दियो । 1s: ***lodu loɔssʌtu*** लोदु ल्वास्सतु 1d: ***lɵtsi lɵssɵtsi*** ल्योचि ल्योस्स्योचि

See: 82 196

ल्वा:न्न्य ***loɔ̃nnɛ*** (***lɵtt***) vt. reach into. fetch. हात हाल्नु. ल्याईदिनु. ¶ ***ʔām-ʔɛ kē:p-bʉju ʔukhār loɔttɛ.*** अम्अ्य क्याऽप्ब्युयु उखर् ल्वात्त्य । He put his hand into the pot. उसले भाँडामा हात हाल्यो । ¶ ***woŋâm-po ʔusambule-bi ʔām-ʔɛ ʔukhār loɔttɛ.*** वोङा:म्पो उसाम्बुलेबि अम्अ्य उखर् ल्वात्त्य । He put his hand in somebody else's bag. उसले अरुको झोलाबाट पैसा चोऱ्यो । ¶ ***ʔuŋʌ pʌsʌl-bîm saman ʔīn loɔ̃nsʌnɛ.*** उङ पसल्बि:म् सामान् इन् ल्वा:न्सन्य । I will fetch your things in the shop. मैले पसलको सामान तिमीलाई ल्याईदिन्छु । ¶ ***ʔām-ʔɛ ʔudʌrʌm-po ʔubrâ: sā:phʌm loɔssʌtɛ.*** अम्अ्य उदरम्पो उब्रा: साफम् ल्वास्सत्य । He fetched his friend's letter. उसले साथीको चिठी ल्याई दियो । 1s: ***loɔttu loɔssʌtu*** ल्वात्तु ल्वास्सतु 1d: ***lɵtsi lɵssɵtsi*** ल्योचि ल्योस्स्योचि

See: 89 203

ल्वा:म्न्य ***loɔ̃mnɛ*** (***lɵp***) vt. catch. समात्नु. ¶ ***ŋɵ lobutʌ.*** ङ्यो लोबुत । I caught a fish. माछा समातेँ । ¶ ***ʔī:tsi-ʔɛ ʔɛnɛke pʌrewa roɔ̃p lɵpiti.*** इऽचिअ्य अ्यन्यके परेवा च्वा:प् ल्योपिति । We caught a dove a while ago (by hand). हामीले अस्ति परेवा च्याप्पै समात्यौं । ¶ ***ʔʌtsɵpo daksu lobutʌ.*** अच्योपो दाक्सु लोबुत । I received a greeting from my son. मेरो छोराको ढोग लिएँ ।

See: 81 195

■ ल्वा:म्सिन्य ***loɔ̃msinɛ*** (***lop-si***) vr. catch for oneself. आफ्नो लागि समात्नु.

ल्वा:म्न्य ***loɔ̃mnɛ*** (***lɵp***) vi. be soft. कमलो हुनु. ¶ ***ʔām-po ʔunû: loɔppɛ gɵ.*** अम्पो उनु: ल्वाप्प्य ग्यो । He is generous. उसको मन कमलो छ । 3s: ***lɵptɛ*** ल्योप्त्य

ल्वा:म्न्य ***loɔ̃mnɛ*** (***lɵpt***) vt. have a nervous tick. फुर्फुऱ्याउनु. ¶ ***ʔʌmʌs loɔptɛ.*** अमस् ल्वाप्त्य । I blinked involuntarily. मेरो आँखा फुर्फुऱ्यायो । ¶ ***ʔʌkhār sʌkʌ loɔptʉ.*** अखर् सक ल्वाप्त्यु । I have a nervous tick in my hand. मेरो हातको छाला फुर्फुऱ्याउँछ । 3s: ***loɔptʉ*** ल्वाप्त्यु

See: 88 202

ल्वाइन्य ***loɔ̃inɛ*** (***lɵnt***) vt-i. miscarry. तुहिनु. ¶ ***mes loɔ̃ntɛ.*** मेस् ल्वा:न्त्य । The buffalo cow miscarried. भैंसी तुहियो ।

ल्वाम्न्य ***loɔ̃mnɛ*** (***lɵm***) vt. search for. खोज्नु. ¶ ***ʔuŋʌ sʌ̄ŋ lomu.*** उङ सङ् लोमु । I am looking for firewood. म दाउरा खोज्छु । ¶ ***ʔok-po dēl-bîm tsɵtstsɵ ʤhêmtɛnʌ loɔ̃mnɛ mʌçpɛ gɵ.*** ओक्पो देल्बि:म् च्योच्च्यो भ्या:म्त्यन ल्वाम्न्य मह्इप्य ग्यो । A child in our village is lost and we have to search for him. हाम्रो गाउँको एउटा बच्चा हराएकोले खोज्नुपर्ने छ । 1s: ***lomu*** लोमु 1d:

ləmi ल्योमि
See: 84 198
■ ल्वाम्सिन्य ***loɔ̄msinɛ*** (***lom-si***) vr. search for for oneself. आफ्नो लागि खोज गर्नु. ¶ ***ʔûŋ sɑ̄ŋ loɔ̄msiŋʌ.*** उःङ् सङ् ल्वाम्सिङ । I collect firewood for myself. मेरो लागि दाउरा खोज्छु ।
See: 268 310

- व -

वा:न्य ***wâ:nɛ*** (***wak***) vt. miss a spot, miss someone when distributing something. बिराउनु, भुल्नु. ¶ ***ʔām-ʔɛ dhō:tser rā:ru phettɛlo wâ:ktɛ.*** अम्‌ॠय धोऽचेर् रारु फेत्त्यलो वा:क्त्य । When he sowed wheat, he missed a spot. उसले गहुँको बीउ छर्दा बिरायो । 1s: ***wʌgu*** वगु
See: 13 127

वान्य ***wā:nɛ*** (***waŋ***) vi. grow big. झाँगिनु. ¶ ***sāŋ wâŋtɛ.*** साङ् वा:ङ्त्य । The grass grew high. झार झाँगियो । ¶ ***bʌr.pipʌl ɦɛpi wāŋpɛ gɵ.*** बर्‌पिपल् ह्यपि वाङ्प्य ग्यो । The pipal tree has grown very tall. वरपीपल निक्कै झाँगिएको छ ।
See: 7 121

वे:न्न्य ***wênnɛ*** (***wet***) vi. become entangled. अल्झिनु. ¶ ***ribʌ-bi ʔʌsêl westɛnʌ rʌbʌ thiŋʌtʌ.*** रिबबि ॠस्या:ल् वेस्त्यन रब थिङत । My leg got tangled in a rope and I nearly fell down. डोरीमा खुट्टा ॠल्झेर झन्डै लडँ । Syn: ***blɵp***.
See: 27 141

वे:न्न्य ***wênnɛ*** (***wett***) vt. cross over a ridge. डाँडा काट्नु. ¶ ***ʔên ni ʔām-ʔɛ ʔudhâm ŋʌ wetkhʌtɛ.*** ॠया:न् नि अम्‌ॠय उध:म् ङ वेत्खत्य । He has passed the ridge by now. ॠब त उसले डाँडा नै काटी सक्यो । ¶ ***bhêŋ ʤelo nɔ̄m-ʔɛ ʔudhâm wettʉ.*** भ्योःङ् जेलो न्वाम्‌ॠय उध:म् वेत्त्यु । The sun crosses over the horizon at five o'clock. पाँच बजे घामले डाँडा काट्छ । ¶ ***tsokhe-bi ʤhola wênpɛ gɵ.*** चोखेबि झोला वेःन्प्य ग्यो । The bag is hanging from the peg. चोकेमा झोला झुन्डाएको छ । ¶ ***ʔām-ʔɛ ʔʌʤō: ʔudhâm wettɛ.*** अम्‌ॠय ॠजोऽ उध:म् वेत्त्य । He crossed over the ridge earlier today. उसले ॠघि नै डाँडा काट्यो । 1s: ***wettu*** वेत्तु
See: 43 157

वेइन्य ***wēinɛ*** (***went***) vt. slice (partway through), slit the throat. काट्नु. ¶ ***tēr kâ:ktɛlo kērdo-ʔɛ ʔukhār wêntɛ.*** तेर् का:क्त्यलो क्यार्दोॠय उखर् वे:न्त्य । He sliced his hand with the knife as he peeled the bamboo. चोया केलाउँदा कर्दोले उसको हात काट्यो । 1s: ***wēndu*** वेन्दु 1d: ***wē:tsi*** वेऽचि
See: 46 160

वेर्न्य ***wērnɛ*** (***wer***) vt. munch, chomp, eat with a crunching sound. खानु. ¶ ***ʔām-ʔɛ gip-sikolôm dokosipo khabu wêrtɛ.*** अम्‌ॠय गिप्सिकोलो:म् दोकोसिपो खाबु वे:र्त्य । He crunched the pop-corn and bean snack. उसले भटमाससँगको मकै खाजा खायो । ¶ ***bʌi-ʔɛ ghas wêrtɛ.*** बै:ॠय घास् वे:र्त्य । The cow munched grass. गाईले घाँस खायो । 1s: ***weru*** वेरु
See: 40 154

वेल्न्य ***wēlnɛ*** (***wel***) vt. cut, split with a light touch / shallow stroke. काट्नु. ¶ ***ʔām?ɛ bhogʌʈe-po ʔukâ: wēl-sʌʔʌ kâ:ktɛ.*** अम्‌ॠय भोगटेपो उका: वेल्‌सॠ का:क्त्य । He split the skin of the lime and cut it open. उसले भोगटेको बोक्रा काटेर केलायो । 1s: ***welu*** वेलु 1d: ***weli*** वेलि

वो:न्य ***wô:nɛ*** (***wɵk***) vt. shout at an animal. हपार्नु. ¶ ***ʔām-ʔɛ sâ: wô:ktɛ.*** अम्‌ॠय सा: व्यो:क्त्य । He shouted at the animal. उसले जङ्गली जनवार हपाऱ्यो । 1s: ***wogu*** वोगु 1d: ***wɵki*** व्योकि
See: 83 197

वोऽन्य ***wō:nɛ*** (***wɵŋ***) vi. enter, climb into. पस्नु. ¶ ***ʔʌwɛpo ʔukām-bi ʔīn lêl ʔiwɵŋtɛ.*** ॠव्यपो उकम्‌बि इन् ल्या:ल् इव्यो:ङ्त्य । You entered my sister's house first. मेरो बहिनीको घरमा तिमी पहिला पस्यौ । ¶ ***ʔûŋ sēi-bi ʔīn lêl ʔiwɵŋtɛ.*** उ:ङ् सेइबि इन् ल्या:ल् इव्यो:ङ्त्य । You entered first in order to see me. मलाई हेर्न तिमी पहिले पस्यौ । ¶ ***ʔām sāŋtʉ wôŋtɛ.*** अम् सङ्त्यु व्यो:ङ्त्य । He climbed into the tree. ऊ रूखमा चढ्यो । 1s: ***wōŋŋʌ*** वोङ्ङ
See: 77 191

व्या:न्न्य ***wênnɛ*** (***wɛt***) vt. give birth (humans). जन्माउनु. ¶ ***ʔām-ʔɛ ʔʌmiski tsɵ wê:tɛ.*** अम्‌ॠय ॠमिस्कि च्यो व्या:त्य । She gave birth yesterday. उनले हिजो बच्चा जन्माइन् । ¶ ***ʔām-ʔɛ ʤaule wê:tɛsu.*** अम्‌ॠय जुले व्या:त्यसु । She gave birth to twins. उनले जुम्ल्याह जन्माइन् । 1s: ***wɛdu*** व्यदु
See: 12 126

व्या:न्न्य ***wênnɛ*** (***wɛtt***) vt. chop (with one stroke). काट्नु. ¶ ***ʔuŋʌ ɦîːp wɛttu.*** उङ हिःप् व्यात्तु । I chop highland bamboo. म खश्रे मालिङ्गो च्वाइँ काट्छु । ¶ ***ʔām-ʔɛ leŋaksi wɛttɛ.*** अम्‌ॠय लेङाक्सि व्यात्त्य । He chopped down the banana tree with one stroke. उसले केरा चइँ काट्यो । 1s: ***wɛttu*** व्यात्तु 1d: ***wɛtsi*** व्यचि
See: 20 134

व्या:म्न्य ***wêmnɛ*** (***wɛp***) vt. scoop. उघाउनु. ¶ ***ʔām-ʔɛ ku wê:ptɛ.*** अम्‌ॠय कु व्या:प्त्य । He scooped water. उसले पानी उघायो । 1s: ***wɛbu*** व्यबु 1d: ***wɛpi*** व्यपि
See: 11 125

व्या:म्न्य ***wêmnɛ*** (***wɛp***) vi. cry (of animals). कराउनु. ¶ ***korʌtʌp wê:p.*** कोरतप् व्या:प् । The wild cat cried. ह्याप्सुलो करायो ।
See: 3 117

व्याइन्य ***wēinɛ*** (***wɛn***) vi. be disappointed (in one's expectations). झुकिनु. ¶ ***pɛp-ʔɛ kitap ʔikʉrʌtʌ mâmtesi, molo tsêmɦiɵ:tɛ. mɛbelo rɛʤɛ wē:smestɛ.*** प्याप्‌ॠय किताप् इक्युरत म:म्त्यसि, मोलो च्या:म्ह्योऽत्य म्यबेलो च्यज्य

व्याऽस्मेस्त्य । He thought ``Father will bring me book", but his father forgot and he was disappointed. बाबाले किताव ल्याइदियो भन्ठान्यो, तर बिर्सेछ, र छोरा झुकियो । 1s: ***wē:stʌ*** व्याऽस्त 1d: ***wē:sti*** व्याऽस्ति
See: 6 120

व्याम्न्य ***wēmnɛ*** (***wɛm***) vt. ❶ be pierced (accidentally). बिझ्नु. ❷ fall into a hole. पर्नु. ¶ ***ʔʌmiski ʔuŋʌ ghrʌ̃ŋ wêmtʌ.*** ॠमिस्कि उङ घ्रङ् व्याःम्त । Yesterday a thorn pierced my foot. हिजो मेरो खुट्टामा काँडा बिझ्यो । ¶ ***ʔuŋʌ kʌlʌm-bi wêmkhʌtʌ.*** उङ कलम्बि व्याःम्खत । I fell into a hole. म खाल्डोमा पर्ँ । 1s: ***wɛmu*** व्यमु 1d: ***wɛmi*** व्यमि
See: 14 128

व्याम्न्य ***wēmnɛ*** (***wɛm***) vi. sleepwalk. सपनामा ॠल्मलिदै हिँड्नु. ¶ ***ʔûŋ ʔusenɛ wêmmestʌ.*** उःङ् उसेन्य व्याःम्मेस्त । I sleepwalked at night. म राती ॠल्मलिदै हिँडेँ । 1s: ***wēmŋʌ*** व्याम्ङ 1d: ***wɛmi*** व्यमि
See: 5 119

व्यार्न्य ***wērnɛ*** (***wɛr***) vt. be bothered by. दुःख मान्नु. ¶ ***ʔuŋʌ ʔāmpo ʔubrâ: muwɛruwʌ.*** उङ ॠम्पो उब्राः मुव्यरुव । His words did not bother me. म उसको कुरामा दुःख मानिन । ¶ ***wɛs lʉŋâm, muwêr ʔêi.*** व्यास् ल्युङाःम, मुव्याःर् एःइ । I am just joking, don't be upset. मैले ठट्टा गरेको, दुःख नमान्नु है । 1s: ***wɛru*** व्यरु 1d: ***wɛri*** व्यरि
See: 16 130

व्याल्न्य ***wēlnɛ*** (***wɛl***) vt. warm. तताउनु. ¶ ***ʔuŋʌ ku wɛlunʌ sārsiŋʌ.*** उङ कु व्यलुन सर्सिङ । I warm the water and have a bath. पानी तताएर नुहाउँछु । 1s: ***wɛlu*** व्यलु 1d: ***wɛli*** व्यलि
See: 18 132

व्राइन्य ***woɔ̃inɛ*** (***wɔn***) vi. fit in. ॠटाउनु. ¶ ***ʔik tû: koʈha-bi sukpu woɔ̃iki.*** इक् तु: कोठाबि सुक्पु व्राइकि । We three all fit into one room. हामी एउटा कोठामा तिनजना ॠटाउँछौं । ¶ ***ʤhola-ju ɦiebe woɔ̃i?*** झोलायु हेबे व्राइ? How much room is there in the bag? झोलामा कति ॠटाउँछ? 1s: ***woɔ̃iŋʌ*** व्राइङ 1d: ***wē:tsi*** व्योऽचि
See: 76 190

व्राइन्य ***woɔ̃inɛ*** (***wɔnt***) vt. bring in, collect. उठाउनु, भित्र्याउनु, हुलाउनु, पसाउनु. ¶ ***ʔuŋʌ pheçpɛ ʤɛ woɔ̃ntʌ.*** उङ फेह्इप्य ज्य व्राःन्त । I collected scattered grains. छरिएको ॠन्न उठाएँ । ¶ ***ʔuŋʌ bʌ̂i-ɦiɛm gē:thɛ-gojo woɔ̃ntʌnu.*** उङ बैःह्याम् ग्योऽथ्यगोयो व्राःन्तनु । I brought the cows into the cowshed. मैले गाईहरुलाई गोठभित्र हुलाएँ । 1s: ***woɔ̃ndu*** व्रान्दु 1d: ***wē:tsi*** व्योऽचि
See: 92 206

- स -

सःन्न्य ***sânnɛ*** (***sit***) vt. bear fruit. फल्नु. ¶ ***sɛu sī:dʉ.*** स्याउ सिउद्यु । The apple tree bears fruit. स्याउ फल्छ । ¶ ***ʔʌdzhēmnu ghole dzɛ sî:tɛ.*** अभ्याम्नु घोले ज्य सिःत्य । Last year a lot of grain was produced. पोहोर साल धेरै अन्न फल्यो । ¶ ***ʔʌdzhēmnu ʔɛçsʌ ʔʌtêm rô: tūŋ sî:tɛ.*** अभ्याम्नु अ्याह्इस अतेःम् च्योः तुङ् सिःत्य । Even more rice was produced this year than last year. पोहोर सालको भन्दा यसपाली बढी धान फल्यो ।
See: 59 173

सःन्न्य ***sânnɛ*** (***sit***) vt. leave, give up, abandon. छोड्नु. ¶ ***bhrēŋpɛ fiʌs ʔumêi-ʔɛ sî:tʉtɛ.*** भ्रेङ्प्य हस् उमेःइअ्य सिःत्युत्य । The lazy husband was abandoned by his wife. अल्छेलाई श्रीमतीले छोड्यो । ¶ ***ʔʌ̄m ŋē:stenʌ tsi sî:tɛ.*** अम् ङेऽस्त्यन चि सिःत्य । He was sick and gave up drinking. ऊ बिरामी भएर जाँड छोड्यो । ¶ ***sʌ̄lpu-ʔɛ ʔujāŋ sî:tɛ.*** सल्पुअ्य उयाङ् सिःत्य । The bird abandoned its nest. चराले उसको गुड छाड्यो । 1s: ***sidu*** सिदु 1d: ***sitsi*** सिचि
See: 59 173

सःन्न्य ***sânnɛ*** (***sitt***) vt. heal (by a shaman). झारफुक गर्नु. ¶ ***noktsho-ʔɛ ʔisistʌ.*** नोक्छोअ्य इसिस्त । The shaman healed me. धामीले मलाई झारफुक गऱ्यो । 3s: ***sʌttɛ*** सत्त्य
See: 66 180

सःन्न्य ***sânnɛ*** (***sitt***) vt. cover, put on. लाइदिनु. ¶ ***ʔʌ̄m-ʔɛ ghrô:t mʌula sʌttenu.*** अम्अ्य घ्रोःत् मौला सत्त्यनु । He put muzzles on the goats. उसले बाख्राहरुलाई मोहला लाइदियो ।
See: 66 180

सःन्न्य ***sânnɛ*** (***sʉt***) vt. collect grain by pulling of branch. सुर्क्याउनु. ¶ ***ʔʌ̄m-ʔɛ bhrêm pō:lu-bi sû:tɛ.*** अम्अ्य भ्याःम् पोऽलुबि स्युःत्य । He harvested the buckwheat into the basket. उसले फापर थुन्सेमा सुर्क्यायो । ¶ ***nus-ʔɛ rô: sû:tɛnu.*** नुस्अ्य च्योः स्युःत्यनु । A monkey damaged the rice. बाँदरले धान सुर्क्यायो । 1s: ***sudu*** सुदु 1d: ***sʉtsi*** स्युचि
See: 104 218

सःम्न्य ***sâmnɛ*** (***sʉp***) vt. overprune, overpick. (आवश्यक भन्दा बढी) टिप्नु, काट्नु. ¶ ***ʔuŋʌ ŋârbu subutʌ.*** उङ ङाःर्बु सुबुत । I overcut the Ficus sarmentosa. मैले दुदेलो काटें । ¶ ***ʔʌ̄m-ʔɛ khərsêi pî: sû:ptɛ.*** अम्अ्य ख्योर्स्याःइ पिः स्युःप्त्य । He overpicked the chili peppers. उसले सबै खोर्सानी टिप्यो । ¶ ***las-ʔɛ dzɛ pî: sû:ptɛ.*** लास्अ्य ज्य पिः स्युःप्त्य । The hail destroyed the crops. असिनाले बाली क्षति भयो । 1s: ***subu*** सुबु 1d: ***sʉpi*** स्युपि
See: 103 217

सःम्न्य ***sâmnɛ*** (***sʌpt***) vt-i. dry. सुक्नु. ¶ ***lō:nɛm fiō:tɛ ku sʌptɛ.*** लोऽन्याम् होऽत्य कु सप्त्य । The winter came and the water dried up. हिउँदो लाग्यो पानी सुक्यो ।

सःम्न्य ***sâmnɛ*** (***sʌpt***) vt-i. shrink. घट्नु. ¶ ***fioōmpɛ mupu sʌptɛ.*** ह्वाम्प्य मुपु सप्त्य । The bloated belly shrank back down. ढाडिएको पेट घट्यो । 3s: ***sʌptʉ*** सप्त्युु

सम्न्य ***sāmnɛ*** (***sʉm***) vt. cheat. फसाउनु. ¶ ***tuju kēm mʉkilo, dʌrʌm sāmnɛ munʉ.*** तुयु क्याम् म्युकिलो, दरम् सम्न्य मुन्युु । When working together, it is not good to cheat one's friend. सँगै काम गर्दा सथीलाई फसाउनु हुँदैन । ¶ ***ʔʌ̄m-ʔɛ khəle khɛptsi sēi mumʉwɛ, ʔûŋ ʔisʉmʌtʌ.*** अम्अ्य ख्योले ख्याप्चि सेइ मुम्युव्य, उःङ् इस्युमत । He did not show me all the money and cheated me. उसले सबै रकम देखाएन मलाई फसायो । 1s: ***sumu*** सुमु 1d: ***sʉmi*** स्युमि
See: 106 220

सम्न्य ***sāmnɛ*** (***sʌmt***) vt. become numb (due to lack of circulation). हातखुट्टा आदि झम्झमाउनु. ¶ ***ʔʌsêl sʌmkhʌtɛ.*** अस्याःल् सम्खत्य । My leg became numb. मेरो गोडा निदायो । ¶ ***ʔʌkhār sʌmkhʌtʉ.*** अखर् सम्खत्युु । My hand is numb. मेरो हात निदाउने हुन्छ । 3s: ***sāmdʉ*** सम्द्युु
See: ?? ??

सर्न्य ***sārnɛ*** (***sʉr***) vt. wash. धुनु. ¶ ***ʔusū:tʌ dzəkîm sas.rus bāŋpɛ sār-sʌ tʌŋŋʌ dzənɛ mʌttʉ.*** उसुऽत ज्योकिःम् सास्रुस् बङ्प्य सर्स तङ्ङ ज्योन्य मत्त्युु । When we eat raw food, we have to eat only fruits that we have washed. काँचै खाइने फलफुल राम्ररी धोएर मात्रै खानुपर्छ । ¶ ***ʔʌ̄m patel-lʌkʌ ʔəstenʌ sabʌn-ʔɛ ʔukhār sârtɛ.*** अम् पातेल्लक अ्योस्त्यन साबन्अ्य उखर् स्युःर्त्य । When he came back from the toilet, he washed his hands with soap. ऊ चर्पीबाट फर्केपछि साबुनले हात धोयो । 1s: ***suru*** सुरु 1d: ***sʉri*** स्युरि
See: 108 222

सर्न्य ***sārnɛ*** (***sʉrt***) vt. lie in wait (before attack). चियाउनु. ¶ ***nêr-ʔɛ pis sârtɛ.*** न्योःर्अ्य पिस् सःर्त्य । The tiger lay in wait for the ghoral. बाघले घोराल्लाई चियायो । 3s: ***sārdʉ*** सर्द्युु
■ सर्लेन्य ***sārlenɛ*** (***sʌrle***) ¶ ***bîrmə-ʔɛ ʔispə sârletɛ.*** बिःर्म्योअ्य इस्प्यो सःर्लेत्य । The cat chased around after the mouse. बिरालोले मूसालाई चियाउँदै पछ्यायो ।

सल्न्य ***sālnɛ*** (***sil***) vi. escape from. भाग्नु. ¶ ***phə sîltenʌ muloōmsi.*** फ्यो सिःल्त्यन मुल्वाःम्सि । The chicken escaped and cannot not be caught. कुखरा भागेर समातिएन । ¶ ***bhredzoōlpɛ sîltenʌ kēmkʌ dzhʉkte.*** भ्रेज्वाल्प्य सिःल्त्यन क्याम्क भ्युक्त्य । The lazy person shirked work. अल्छे कामदेखि भाग्यो ।

सल्न्य ***sʌ̄lnɛ*** (***silt***) vt. repair. मर्मत गर्नु, थप्नु. ¶ ***ʔʌ̄mʔɛ khoɔ̄r sʌ̂ltɛ.*** ॲम्ॹय ख्वार् स:ल्त्य । He repaired the fence. उसले बार मर्मत गऱ्यो । ¶ ***mʌkāi mulām-lo jā:thʌ rā:ru sʌ̄lnɛ mʌttʉ.*** मकै मुलम्लो याथ रारु सल्न्य मत्त्यु । When the maize does not sprout (in a particular spot), we must add more seeds to that spot. मकै नपलाएको ठाउँमा पछि बिउँ थप्नु पर्छ । 1s: ***sʌ̄ldu*** सल्दु 1d: ***sili*** सिलि

सा:न्य ***sâ:nɛ*** (***sak***) vt. choose, select. छान्नु. ¶ ***bʌ̄ŋpɛ gɵ sʌgu.*** बङ्प्य ग्यो सगु । I choose nice clothes. राम्रो लुगा छान्छु । 1s: ***sʌgu*** सगु
See: 13 127

सान्य ***sā:nɛ*** (***saŋ***) vi. abandon one's family, be irresponsible. बिग्रनु, पलापिनु. ¶ ***ʔunû: ĥêŋ mumʌtwɛ mʌnʌ sâŋtɛ.*** उनु: हे:ङ् मुमत्व्य मन सा:ङ्त्य । Things did not go well and he abandoned his family. मन जस्तो भएन ॲनि ऊ पलापियो । 3s: ***sāŋ sâŋtɛ*** साङ् सा:ङ्त्य
See: ?? ??

सु:न्य ***sû:nɛ*** (***sik***) vt. string (beads). उन्नु. ¶ ***ʔuŋʌ gisla sigu.*** उङ गिस्ला सिगु । I string beads. म पोते उन्छु । 1s: ***sigu*** सिगु
See: 60 174

सु:न्य ***sû:nɛ*** (***sik***) vt. move onto. सर्नु. ¶ ***gɵ-bikʌ sēr-ʔɛ ʔisikʌtʌ.*** ग्योबिक सेर्ॹय इसिकत । The louse moved from the clothes onto me. लुगाबाट मलाई जुम्रो सऱ्यो ।
See: ?? ??

सु:न्य ***sû:nɛ*** (***sukt***) vt. push into (inanimate objects). घुसार्नु, धकेल्नु. ¶ ***lāŋpo kāmra suktu.*** लङ्पो काम्रा सुक्तु । I insert the splint of the basket. डोकोको काम्रो लाउँछु । ¶ ***ʔām-ʔɛ ghʌra mɛkkʌ sukte.*** ॲम्ॹय घरा म्याक्क सुक्त्य । He pushed the pole this way from that side. उसले घारा ॲलिक उता धकेल्यो । 1s: ***suktu*** सुक्तु 1d: ***sʉki*** स्युकि
See: 111 225

सुऽन्य ***sū:nɛ*** (***siŋ***) vt. ask. सोध्नु. ¶ ***tsɵtstsɵsu-ʔɛ ʔû: ʤhōŋpɛ ĥʌs sîŋtɛsu.*** च्योच्च्योसुॹय ऊ: झोङ्प्य हस् सि:ङ्त्यसु । The two children asked the ploughman. बच्चाले जोत्ने मान्छेलाई सोधे । ¶ ***ʔām-ʔɛ ʔʌnāŋ sîŋtɛ.*** ॲम्ॹय ॲनङ् सि:ङ्त्य । He asked me my name. उसले मेरो नाम सोध्यो ।
See: 62 176

सुऽन्य ***sū:nɛ*** (***sʉŋ***) vt. pick up. टिप्नु. ¶ ***pɵk-ju ĥʌ̄mpɛ ʤɛ suŋu.*** प्योक्यु हम्प्य ज्य सुङ । I pick up the grain that has fallen on the ground. भुइँमा खसेको ॲन्न टिप्छु । ¶ ***ʔām-ʔɛ ʤʌrʌmpo ʔubrâ: sûŋtɛ.*** ॲम्ॹय दरम्पो उब्रा: स्यु:ङ्त्य । He picked up this expression from his friend. उसले साथीको कुरा टिप्यो । 1s: ***suŋu*** सुङु 1d: ***sʉŋi*** स्युङि
See: 107 221

से:न्य ***sê:nɛ*** (***sekt***) vt. clean (by shaking vertically with a winnowing basket), clear (trail). निफन्नु, सफा गर्नु. ¶ ***ʔuŋʌ lū:ʤʌ sektu.*** उङ लुऽज सेक्तु । I winnow the millet. म कोदो निफन्छु । ¶ ***ʤɛ lettunʌ sektu.*** ज्य ल्यात्तुन सेक्तु । I take out the grains and clean them. ॲन्न निकालेर भूस नीफन्छु । ¶ ***ʔām-ĥɛm-ʔɛ lēm sektɛnu.*** ॲम्ह्याम्ॹय ल्याम् सेक्त्यनु । They cleared the trail. उनीहरुले बाटो सफा गरे । 1s: ***sektu*** सेक्तु
See: 44 158

से:न्न्य ***sênnɛ*** (***set***) vt. kill, cause to be drunk, cause to get sick, finish (basket). मार्नु, मात्नु, बिट मार्नु. ¶ ***nêr-ʔɛ bhîr sê:tɛ.*** न्यो:ॹय भि:र् से:त्य । The tiger killed the deer. बाघले मृग मार्‍यो । ¶ ***ʔʌ̄m tsi-ʔɛ musê:twɛ.*** ॲम् चिॹय मुसे:त्व्य । He did not get drunk. उसलाई जाँड्ले मातेन । ¶ ***ʔʌ̄m-ʔɛ pō:lu-po koɔ̄m sê:tɛ.*** ॲम्ॹय पोऽलुपो क्वाम् से:त्य । He finished the edge of the basket. उसले थुन्सेको बिट मार्‍यो । ¶ ***duk.tsi-ʔɛ ʔisestʌ.*** दुक्चिॹय इसेस्त । I got poisoned by the wild honey. मलाई भीर मौरीको महले मात्यो । ¶ ***gari-ʔɛ ʔisestʌ.*** गारिॹय इसेस्त । I suffer from motion sickness. मलाई गाडीले मात्यो । 1s: ***sedu*** सेदु 1d: ***setso*** सेचो
See: 35 149

सेइन्य ***sēinɛ*** (***sent***) vt. look. हेर्नु. ¶ ***ʔʌ̄mʔɛ bʌ̂i sēndʉ.*** ॲम्ॹय बै: सेन्द्यु । He watches the cows. उसले गाई हेर्छ । ¶ ***ʔuŋʌ rʉ̂mdel sendu.*** उङ च्यु:म्देल् सेन्दु । I look at the town. म शहर हेर्छु । 1s: ***sēndu*** सेन्दु 1d: ***sē:tsi*** सेऽचि
See: 46 160

सेल्न्य ***sēlnɛ*** (***sel***) vt. cut out the bad parts. केलाउनु. ¶ ***ʔʌ̄m-ʔɛ khos sêltɛnʌ khî:ptɛ.*** ॲम्ॹय खोस् से:ल्त्यन खि:प्त्य । He cooked the taro after removing the damaged parts. उसले पिँडालु केलाएर पकायो । 1s: ***selu*** सेलु 1d: ***seli*** सेलि
See: 41 155

सो:न्य ***sô:nɛ*** (***sɵk***) vt. pound grain to remove husk. कुट्नु. ¶ ***ʔuŋʌ ʤɛ sogutʌ.*** उङ ज्य सोगुत । I pounded the grains. मैले ॲन्न कुटेँ । 1s: ***sogu*** सोगु
See: 83 197

सो:न्य ***sô:nɛ*** (***sɵk***) vt. cut the top branches. छास्नु. ¶ ***ʔʌ̄m-ʔɛ ŋârbu sê:ktɛ.*** ॲम्ॹय ङा:र्बु स्यो:क्त्य । He cut the top branches of the Ficus sarmentosa. उसले दुदिलो छास्यो । 1s: ***sogu*** सोगु 1d: ***sɵki*** स्योकि
See: ?? ??

सोःन्य ***sôːnɛ*** (***sək***) vi. become thin, lose weight. दुब्लो हुनु. ¶ ***ʔām ŋestɛlo pîː səkte.*** ञ्म् ङेस्त्यलो पिः स्योक्त्य । He became sick and lost a lot of weight suddenly. ऊ बिरामी हुँदा धेरै दुब्लो भयो । 1s: ***səkʌtʌ*** स्योकत 1d: ***səkiti*** स्योकिति
See: 74 188

सोऽन्य ***sōːnɛ*** (***səŋ***) vi. be long. लामो हुनु. ¶ ***ʔudhōːsʌm mʌri sōŋ.*** उधोऽसम् मरि सोङ् । His hair is very long. उसको कपाल लामो छ । ¶ ***bâŋpə-ɦɛmpo ʔunbrâː mʌri sêŋte.*** बाःङ्प्योह्याम्पो उन्ब्राः मरि स्योःङ्त्य । The matchmakers' discussion was very long. कल्लेहरुको कुरा धेरै लामो भयो ।
See: ?? ??

सोऽन्य ***sōːnɛ*** (***səŋt***) vt. pack down the ground around a pole. कस्नु, खाद्नु. ¶ ***ʔok-ʔɛ thām sōŋtʌkʌ.*** ञोक्ञ्य थाम् सोङ्तक । We packed down the ground around the pole. हामीले थाम कस्यौं । 1d: ***sōndu səŋi*** सोन्दु स्योङि
See: ?? ??

स्याःन्न्य ***sênnɛ*** (***sɛt***) vi. be taut. कसिनु. ¶ ***ribʌ sɛstɛ.*** रिब स्यास्त्य । The rope is taut. डोरी कसियो । 3s: ***sêi*** स्यःइ
See: 4 118

स्याःन्न्य ***sênnɛ*** (***sɛtt***) vt. tighten. कस्नु, कसाउनु, साँच्नु. ¶ ***ʔuŋʌ ghas-po kûr sɛttu.*** उङ घास्पो क्युःर् स्यात्तु । I tighten the load of grass. म घाँसको भारी डोरीले कस्छु । ¶ ***bâi-ʔɛ ribʌ sɛttɛnʌ phrôːnɛ mudeswɛ.*** बैःञ्य रिब स्यात्त्यन फ्रोःन्य मुदेस्व्य । The cow tightened the rope and it is impossible to untie. गाईले डोरी कसाएर फुकाल्न सकिएन । ¶ ***ʔʌmêm pɛp-ʔɛ ʔilʉstâm brâː ʔʌnûː-bi sɛttuŋtʌ.*** ञ्म्याःम् प्याप्ञ्य इल्युस्ताःम् ब्राः ञनुःबि स्यात्तुङ्त । I kept in mind my parents' words. ञामा बुबाले भनेको कुरा मनमा साँची राखैं । 1s: ***sɛttu*** स्यात्तु 1d: ***sɛtsi*** स्यचि
See: 20 134

स्याम्न्य ***sēmnɛ*** (***sɛm***) vt. cover (in a warm place). गुम्स्याउनु. ¶ ***ʔuŋʌ leŋaksi sêmtʌ.*** उङ लेङाक्सि स्याःम्त । I covered the banana. मैले केरा गुम्स्याएँ । ¶ ***ʔik-ʔɛ khos khʌpkilo sēmnɛ mʌttʉ.*** इक्ञ्य खोस् खप्किलो स्याम्न्य मत्त्यु । When we cook yam, we have to cover it. हामिले पिँडालु पकाउदा छोप्नुपर्छ । 1s: ***sɛmu*** स्यमु 1d: ***sɛmi*** स्यमि
See: 14 128

स्यार्न्य ***sērnɛ*** (***sɛrt***) vt. simmer. स्यार्र गरेको ञावाज, सुक्नु. ¶ ***ku sêrte.*** कु स्याःर्त्य । The water simmered. पानी स्यार्र गऱ्यो । ¶ ***jûːkēːp sêrte.*** युःक्याऽप् स्याःर्त्य । The pot simmered. भात पकाउन बसालिएको पानी उम्लेर स्यार्र गऱ्यो । ¶ ***ʔʌmiski ʔusominɛ dhâm sêrte.*** ञमिस्कि उसोमिन्य धाःम् स्याःर्त्य । There was a humming sound in the sky yesterday evening. हिजोबेलुकि ञाकाश सुसायो । 3s: ***sērdʉ*** स्यार्द्यु
See: 16 130

स्युन्य ***sʉnɛ*** (***sʉ***) vi. itch. चिलाउनु. मलाइ चिलाउँछ । ¶ ***ʔûŋ sʉŋʌ.*** उःङ् स्युङ । My body itches. ¶ ***mʌtshêrʔɛ ʔikɛçkinʌ mʌri sʉ.*** मछेःर्श्य इक्याह्इकिन मरि स्यु । After we are bitten by a mosquito, it itches a lot. मछेरले टोकेपछि धेरै चिलाउँछ । 1s: ***sʉŋʌ*** स्युङ 1d: ***sʉji*** स्युयि
See: 96 210

स्योन्य ***sənɛ*** (***sʌ***) vt. ❶ pass. दिनु. ❷ issue a greeting. ढोग गर्नु. ¶ ***mɛ koɔ̃i tēː sʉje!*** म्य क्वाइ त्या स्युये! Pass me that curry over there. त्यो तरकारी यता लेऊ न । ¶ ***sûr kēm-bi daksu sʉte.*** स्युःर् क्याम्बि दाक्सु स्युत्य । He greeted the elders at the wedding ceremony. शुभ विवाहमा ढोग गऱ्यो । 1s: ***sʌŋʌ*** सङ 1d: ***səji*** स्योयि
See: 10 124

स्योन्य ***sənɛ*** (***sə***) vi. wear out (of rope). भुवा ञाउनु. ¶ ***ribʌ sōːtɛnʌ bʌ̂i poɔ̃nnɛ mudʑhēŋ.*** रिब सोऽत्यन बैः प्वाःन्न्य मुझेङ् । Since the rope is worn out, it cannot be used to tie up a cow. डोरीको भुवा ञाएर गाईलाई बाँध्न थेग्दैन ।
See: 71 185

स्वाःन्न्य ***soɔ̃nnɛ*** (***sət***) vi. lose (in a game). हार्नु. ¶ ***phuʈbʌl khēl-bi ʔʌm-ɦɛm səstɛnu.*** फुट्बल् खेल्बि ञम्ह्याम् स्योस्त्यनु । They lost at football. फुट्बल खेलमा उनीहरु हारे । 1s: ***soɔ̃iŋʌ*** स्वाःइङ
See: 73 187

स्वाःन्न्य ***soɔ̃nnɛ*** (***sətt***) vt. greet, pass to someone. ढोग्नु, दिनु, ढोग गर्नु, लोपार्नु, पुऱ्याइदिनु. ¶ ***ʔuŋʌ mêm-pɛp-su daksu soɔttusu.*** उङ म्याःम्प्याप्सु दाक्सु स्वात्तुसु । I greet my parents. म ञामाबुबालाई ढोग्छु । ¶ ***ʔʌtsəʔɛ daksu ʔisəstʌ.*** ञच्योञ्य दाक्सु इस्योस्त । My son greeted me. मेरो छोराले मलाई ढोग्यो । ¶ ***ʔām-ʔɛ thaŋra bektɛlo ʔuŋʌ mʌkāi ʤhuta soɔttʌ.*** ञम्ञ्य थाङ्रा बेक्त्यलो उङ मकै झुता स्वात्त । While he was piling corn on the storage frame, I passed him the bundles of cobs. उसले थाङ्ग्रो लाउँदा मैले मकै झुता दिएँ । ¶ ***ʔām pʌtei mumʉwɛnʌ ghogʌ soɔtte (lêː soɔtte).*** ञम् पतेइ मुम्युव्यन घोग स्वात्त्य (ल्याः स्वात्त्य) । He did not believe him and made a gesture of insult. उसले नपत्याएर लोप्पा ख्वायो । ¶ ***ʔām-ʔɛ gōːthɛ-bi pɛp loɔ̃mʤʌ soɔtpɛte.*** ञम्ञ्य ग्योऽथ्यबि प्याप् ल्वाम्ज स्वात्प्यत्य । He took food to the cowshed for his father. उसले गोठमा बुबालाई सामल पुऱ्याइदियो । 1s: ***soɔttu*** स्वात्तु 1d: ***sətsi*** स्योचि
See: 89 203

स्वाःम्न्य ***soɔ̃mnɛ*** (***səp***) vi. be full. ञघाउनु. ¶ ***jûː-ʔɛ səpʌtʌ.*** युःञ्य स्योपत । I got full from the rice. भातले ञघाएँ । 1s: ***səpʌtʌ*** स्योपत 1d: ***səpiti*** स्योपिति
See: 72 186

स्वाःम्न्य ***soʔmnɛ*** (***səp***) vt. file down (in order to make smooth), soothe. धार मार्नु, रिझाउनु. ¶ ***ʔʌpɛp-ʔɛ tēr-po ʔujʌ sə̂ːptɛ.*** ॲप्याप्ॲय तेर्पो उय स्योःप्त्य । My father filed the bamboo. बाबाले चोयाको धारिलो धार माऱ्यो। ¶ ***jôː-ʔɛ lūŋ-po ʔujʌ soɔptʉ.*** योःॲय लुङ्पो उय स्वाप्त्यु । The river smoothes the edges of the stones. नदीले ढुङ्गाको धार मार्छ । ¶ ***ʔām tsʌkpɛ ɦiʌs mu, molo ʔujʌ soʔmnɛ mʌttʉ.*** ॲम् चक्प्य हस् मु, मोलो उय स्वाःम्न्य मत्त्यु । He is a knowledgeable person, but we have to treat him well. ऊ जान्ने हुनुहुन्छ, तर रिझाउनु पर्छ । 1s: ***sobu*** सोबु 1d: ***səpi*** स्योपि
See: 81 195

स्वाःम्न्य ***soʔmnɛ*** (***səp***) vt. ❶ run along, flow along a surface (water). कुनै वस्तुको माध्यमबाट पानी या तरल पदार्थ बहनु. ❷ follow. पछ्याउनु. ¶ ***tâl-lʌkʌ wɵ sə̂ːptɛnʌ kām ʤhistɛ.*** ताःल्लक व्यो स्योःप्त्यन कम् झिस्त्य । The rain leaked down from upstairs and the house got wet. घरको तलोबाट पानी बगेर घर भिज्यो । ¶ ***ghrôːt-ʔɛ ʔukhoʔm.lʌ sə̂ːpkhʌtɛ.*** घ्रोःत्ॲय उख्वाःम्ल स्योःप्खत्य । The goat followed the gorge. बाख्राले खोल्सि पछ्यायो ।
See: ?? ??

स्वाःम्न्य ***soʔmnɛ*** (***səpt***) vt. wash. धुनु. ¶ ***ʔuŋʌ gɵ soɔptʌ.*** उङ ग्यो स्वाप्त । I washed the clothes. मैले लुगा धुएँ । ¶ ***ʔʌnām pʉjuʔɛ gɵ soɔpthertɛnu.*** ॲनम् प्युय्युॲय ग्यो स्वाप्थेर्त्यनु । Long ago, people used to wash their clothes with ash. उहिले खरानीले लुगा धुन्थे । 1s: ***soɔptu*** स्वाप्तु 1d: ***səpi*** स्योपि
See: 88 202

स्वाःम्न्य ***soʔmnɛ*** (***səpt***) vt. beat. जोड्ले पिट्नु. ¶ ***ʔûː ʤhōŋpɛ-ʔɛ gorusu mʌri soɔptɛsu.*** ऊः झोङ्प्यॲय गोरुसु मरि स्वाप्त्यसु । The ploughman beat his two oxen very hard. हलीले गोरुलाई जोड्ले पिट्यो । 1s: ***soɔptu*** स्वाप्तु 1d: ***səpi*** स्योपि
See: 88 202

स्वाइन्य ***soɔ̄inɛ*** (***sənt***) vt. reduce. घटाउनु. ¶ ***ʔuŋʌ saman-po ʔuthāŋ soɔ̄ndu.*** उङ सामान्पो उथङ् स्वान्दु । I will reduce the price of the goods. मैले सामानको मोल घटाउँछु । ¶ ***mi dhuma ghrɛ-ɦēːlo, sʌ̄ŋ soɔ̄inɛ mʌttʉ.*** मि धुमा घ्रयहेऽलो, सङ् स्वाइन्य मत्त्यु । When the fire burns too strong, we have to pull out the wood. ॲागो धेरै बल्दा दाउरा ॲोझाउनु पर्छ । 1s: ***soɔ̄ndu*** स्वान्दु 1d: ***sə̄ːtsi*** स्योऽचि
See: 92 206

स्वार्न्य ***soɔ̄rnɛ*** (***sər***) vi. be many. धेरै हुनु. ¶ ***ʔɛnɛ̄ː-mîm ritshepatshe-bi soɔ̄rpɛ dʌ̄mtiki.*** ॲयन्यामिःम् रिछेपाछेबि स्वार्प्य दम्तिकि । We met a lot of people in the meeting a few days ago. ॲस्तिको कार्यक्रममा धेरै जना भेट भयौं । ¶ ***ʔām ʔunû: soɔ̄rpɛ mu-mîm-ʔɛ khɵle ʔimʌ̄mki.*** ॲम् उनुः स्वार्प्य मुमिःम्ॲय ख्योले इमम्कि । He is generous and thinks of us all. ऊ मनकारी भएकोले हामी सबैलाई सम्झन्छ । ¶ ***ʔʌ̄mpo ʔubhēnde ɦiepi soɔ̄rnu.*** ॲम्पो उभेन्दे ह्यपि स्वार्नु । He has a lot of sheep. उसको भेडा धेरै छन् ।
See: 78 192

स्वाल्न्य ***soɔ̄lnɛ*** (***səl***) vt. slide down. सुल्किनु. ¶ ***ghʌra sə̂ltɛ.*** घरा स्योःल्त्य । The pole slid down. घारो सुल्कियो ।

■ ब्राः स्वाल्न्य ***brâː soɔ̄lnɛ*** (***səl (brâː)***) ¶ ***sûr kēm-po dhʌran kôn bela-bi bâŋpɵ-ʔɛ brâː soɔ̄lnɛ mʌttʉ.*** स्युःर् क्याम्पो धरान् कोःन् बेलाबि बाःङ्प्योॲय ब्राः स्वाल्न्य मत्त्यु । When the priest finalizes the wedding, the matchmakers relate stories about the couple. शुभ विवाहको धरान काट्नेबेला कलियोले पुर्खाहरुलाई कुरा सुम्पनु पर्छ ।

■ व्यो स्वाल्न्य ***wɵ soɔ̄lnɛ*** (***səl (wɵ)***) ¶ ***kʌralo khēndo-ʔɛ wɵ sə̄ːlʉ*** करालो खेन्दोॲय व्यो स्योऽल्यु The sloped roof drains the water. भिरालो छानाले पानी तर्कन्छ ।

■ च्यो स्वाल्न्य ***tsɵ soɔ̄lnɛ*** (***səl (tsɵ)***) ¶ ***ʔām-po ʔutsɵ sə̂ltɛ.*** ॲम्पो उच्यो स्योःल्त्य । She had a miscarriage. उनको बच्चा खेरा गयो ।

- ह -

ह:न्न्य ***ɦîânnɛ*** (***ɦɯt***) vi. burn. डढ्नु. ¶ ***rɯk-ʔɛ thū:nɛm ɦɯstɛ.*** च्युक्स्य थुउन्याम् ह्युस्त्य । The bush fire burnt the forest. डढेलोले जङ्गल डढ्यो । ¶ ***ʔʌkhār-bi mi-ʔɛ ɦɯstɛ.*** अखर्बि मिस्र्य ह्युस्त्य । My hand was burnt in the fire. आगोले मेरो हात पोल्यो ।
See: 97 211

ह:न्न्य ***ɦîânnɛ*** (***ɦɯtt***) vt. ❶ burn. पोल्नु. ❷ reveal who is responsible. पोल लगाउनु. ¶ ***ʔām-ʔɛ sāŋ ɦʌttɛ.*** अम्स्र्य सङ् हत्त्य । He burned fire-wood. उसले दाउरा पोल्यो । ¶ ***ʔuŋʌ sɵ ɦʌttu.*** उङ स्यो हत्तु । I burned the meat. म मासु पोल्छु । ¶ ***ʔām-ʔɛ woŋâm khespɵ ɦʌttɛnunʌ pulis loôp-bi ɦō:tnu.*** अम्स्र्य वोङा:म् खेस्प्यो हत्त्यनुन पुलिस् ल्वा:प्बि होउत्नु । He revealed (the identity of) the other thieves and the police came to catch them. उसले पोल लगाएपछि अरु चोरलाई पक्रन प्रहरी आए । 1s: ***ɦʌttu*** हत्तु 1d: ***ɦɯtsi*** ह्युचि
See: 110 224

ह:म्न्य ***ɦîâmnɛ*** (***ɦip***) vt. cut with a swiping motion. काट्नु, फाड्नु. ¶ ***ʔuŋʌ lū:ʤʌ-po nâl ɦibutʌ.*** उङ लुउजपो न:ल् हिबुत । I cut the millet stalks. मैले कोदोको नल काटेँ । ¶ ***kɵs-ʔɛ dokosi mʌri ɦî:ptɛ.*** क्योस्स्र्य दोकोसि मरि हि:प्त्य । The porcupine gnawed down many corn stalks. दुम्सीले मकै धेरै फाँड्यो । ¶ ***khuɗɯwɛ-ʔɛ bâipo ʔusêl ɦî:ptɛ*** ख्युद्युव्यस्र्य बै:पो उस्या:ल् हि:प्त्य The big lizard cut off the cow's feet (by whipping with its tail). गोहोरोले गाईको खुट्टा काटीदियो । 1s: ***ɦibu*** हिबु
See: 58 172

ह:म्न्य ***ɦîâmnɛ*** (***ɦipt***) vt. ❶ hide, cover. ढाक्नु. ❷ sift with a winnowing basket. निफन्नु. ¶ ***ʔuŋʌ tsɵtstsɵ-po kokro borki-ʔɛ ɦʌptu.*** उङ च्योच्च्योपो कोक्रो बोर्किस्र्य हप्तु । I covered the child's cradle with a blanket. म बच्चाको कोक्रोलाई बर्कोले ढाक्छु । ¶ ***ʔuŋʌ mʌkʌisêr ɦʌptu.*** उङ मकैस्यो:र् हप्तु । I sifted the corn. म च्याँख्ला निफन्छु । 1s: ***ɦʌptu*** हप्तु 1d: ***ɦipi*** हिपि
See: 65 179

ह:म्न्य ***ɦîâmnɛ*** (***ɦipt***) vt-i. choke. खाना सर्किनु. ¶ ***phuko khâ:phʌl ʤɯtɛlo ɦʌpkhʌtɛ.*** फुको खा:फल् ज्युत्यलो हप्खत्य । When he ate roasted flour without drinking, he choked. निस्ता सातु खाँदा सर्क्यो । 1s: ***ʔiɦipʌtʌ*** इहिपत

ह:म्न्य ***ɦîâmnɛ*** (***ɦipt***) vt-i. come together by happy coincidence. जुर्नु. ¶ ***ʔām-po ʔusûr bāŋpɛ kām-bi ɦʌptɛ.*** अम्पो उस्यु:र् बङ्प्य कम्बि हप्त्य । She happened into a good home by marriage. उसको कर्म राम्रो घरमा जुऱ्यो । ¶ ***khêl sabdakos-po lagi kēm mɯnɛ ʔik ʔiɦʌptiki.*** ख्या:ल् साब्दाकोस्पो लागि क्याम् म्युन्य इक् इहप्तिकि । We came together by happy coincidence to work on a Khaling dictionary. खालिङ शब्दकोष कामको लागि हामीलाई जुरायो । 1s: ***ʔiɦipʌtʌ*** इहिपत

ह:म्न्य ***ɦîâmnɛ*** (***ɦɯm***) vt. fall. make fall. खस्नु. खसाउनु. ¶ ***jɛŋʌjas dâmtɛnʌ pɵk-ju ɦîâmtɛ.*** य्यङ्यास् द:म्त्यन प्योक्यु ह्यु:म्त्य । The peach ripened and fell to the ground. आरु पाकेर भुइँमा खस्यो । 1s: ***ɦɯmu*** हुमु 1d: ***ɦɯmi*** ह्युमि
See: 106 220

ह:न्न्य ***ɦîârnɛ*** (***ɦɯr***) vt. wash (head/hair). नुहाउनु. ¶ ***ʔuŋʌ ʔʌnêl ʔʌdhōŋ ɦurutʌ.*** उङ अन्यो:ल् अधोङ् हुरुत । I washed my head today. आज मैले टाउको नुहाएँ । ¶ ***ʔumêm-ʔɛ tsɵtstsɵ ɦîârtɛ.*** उम्या:म्स्र्य च्योच्च्यो ह्यु:र्त्य । The mother washed her child's hair. आमाले बच्चालाई नुहाइदियो ।
See: 108 222
■ हर्सिन्य ***ɦîârsinɛ*** (***ɦɯr-si***) vr. wash one's hair. केश नुहाउनु. ¶ ***nɵ̄m nɯlo ɦîârsinɛ mʌttɯ.*** न्वाम् न्युलो हर्सिन्य मत्त्यु । We have to wash our hair when it is sunny. घाम लाग्दा नुहाउनु पर्छ ।
See: 260 302

ह:न्न्य ***ɦîârnɛ*** (***ɦɯrt***) vt. ❶ fan (fire). फुक्नु, बता स्याउनु. ❷ cause to strengthen (by adding yeast to alcohol). कडा बनाउनु. ¶ ***ʤhūŋ-ʔɛ mi ɦîârtɛ.*** झुङ्स्र्य मि ह:र्त्य । The wind fanned the fire. हावाले आगो फुक्यो । ¶ ***ʔī:tsi-ʔɛ mi ɦɯri.*** इउचिस्र्य मि ह्युरि । We fan the fire. हामीले आगो बता स्याउँछौं । ¶ ***ʔuditstshɛ mi-ʔɛ tsuloluŋ ɦîârɗulo kām-bi tshêl ɦɵnu.*** उदिच्छा मिस्र्य चुलोलुङ् हर्द्युलो कम्बि छा:ल् ह्योनु । If the fire blows onto the hearthstone in the morning, guests will come. बिहानी चुलोतिर आगो भुर्भुराउँदा पाहुना आउछ भन्ने किम्बदन्ति छ । ¶ ***ʔām-ʔɛ tsi khī:bulo lāŋkhi-ʔɛ ɦîârɗu.*** अम्स्र्य चि खिउब्युलो लङ्खिस्र्य हर्द्यु । When he prepares beer, he adds yeast. उसले छाङ पकाउदा मर्चा लगाउँछ । ¶ ***ʔuŋʌ lāŋkhi-ʔɛ tsi ɦîârtʌnʌ lɯpɛ mûŋtʌ*** उङ लङ्खिस्र्य चि ह:र्तन ल्युप्य मु:ङ्त I added yeast to the beer, and made it strong. मैले मर्चा थपेर कडा बनाएँ ।
See: ?? ??
■ हर्सिन्य ***ɦîârsinɛ*** (***ɦɯrt-si***) vr. ❶ fan oneself. पङ्खा चलाउनु. ❷ become strong. कडा हुनु. ¶ ***lāŋkhi ɦîârtɛsinʌ tsi tsokpɛ lō:tɛ.*** लङ्खि हर्त्यसिन चि चोक्प्य लोउत्य । After the yeast ferments, the beer becomes strong. मर्चा हालेपछि जाँड कडा भयो । ¶ ***gʌrʌm-ʔɛ ʔimʌçkilo pʌŋkha-ʔɛ ɦîârsinɛ mʌttɯ.*** गरम्स्र्य इमह्इकिलो पङ्खास्र्य हर्सिन्य मत्त्यु । When we feel hot in the summer, we must fan ourselves. गर्मी लाग्दा पङ्खा चलाउनुपर्छ ।
See: ?? ??

हल्न्य ***ɦîâlnɛ*** (***ɦil***) vt. knead, roll, mash. धुल्याउनु. ¶ ***ʔuŋʌ ki ɦilutʌnʌ dal mûŋtʌ.*** उङ कि हिलुतन दाल् मु:ङ्त । I mashed the potatoes and made dal. आलु धुल्याएर दाल बनाएँ । ¶ ***ghrē:nʌ khʌpkilo***

phirke-ʔɛ ɦɑ̃lnɛ mʌttʉ. घ्रेउन खप्किलो फिर्केअ्रय हल्न्य मत्त्यु । When we cook nettle, we have to beat it with a whisk. सिस्नु पकाउँदा फिर्केले फिर्ख्याउनु पर्छ । ¶ ***rê: jâ: mʉkilo date-ʔɛ ɦilo ɦɑ̃lnɛ mʌttʉ.*** च्यो: या: म्युकिलो दातेअ्रय हिलो हल्न्य मत्त्यु । When we plant rice, we have to turn up the soil. धान रोप्दा दाँती लाउनुपर्छ । 1s: ***ɦilu*** हिलु 1d: ***ɦili*** हिलि
See: 64 178

हा:न्य ***ɦâ:nɛ*** (***ɦak***) vt. open. खोल्नु, उघार्नु. ¶ ***bʌkʌs ɦʌgu.*** बकस् हगु । I open the box. बाकस खोल्छु । ¶ ***ʔɑ̃mʔɛ laskʌ ɦâ:ktɛ.*** अम्अ्रय लास्क हा:क्त्य । He opened the door. उसले ढोका उघाऱ्यो । 1s: ***ɦʌgu*** हगु
See: 13 127

हान्य ***ɦɑ̃:nɛ*** (***ɦaŋ***) vt. be pungent. cause an itch. कोक्याउनु. चिलाउनु. ¶ ***khos bhɑ̃ŋte mubhɑ̃ŋkikho ɦɑ̃ŋ.*** खोस् भङ्ते मुभाङ्किखो हाङ् । If we do not cook taro properly, it tastes pungent. राम्रारी नपाकेको पिँडालु कोक्याउँछ । ¶ ***khê:prʌ ɦɑ̃ŋ.*** ख्या:प्र हाङ् । Wild taro is pungent. बाँको कोक्याउँछ । ¶ ***jɑ̃:su mʌr-ʔɛ ʔiɦɑ̃ŋki.*** यासु मर्अ्रय इहाङ्कि । The chilaune (Schima wallichii) causes an itch. चिलाउनेले चिलाउँछ । ¶ ***ʤʌptʌ-ʔɛ ʔiɦɑ̃ŋki.*** जप्तअ्रय इहाङ्कि । The kauso caterpillar causes an itch. काउसोले चिलाउँछ । 4s: ***ɦɑ̃ŋ*** हाङ्
See: 15 129

हान्य ***ɦɑ̃:nɛ*** (***ɦaŋt***) vt-i. feel frustrated, feel dissatisfied. इत्रिनु, ठुस्किनु. ¶ ***ʔupɛp-ʔɛ tsēmdo mubiwêm-kʌ tsʊtstsʊ ɦɑ̃nkhʌtɛ.*** उप्याप्अ्रय चेम्दो मुबिव्या:म्क च्योच्च्यो हा:न्खत्य । The child felt frustrated, as his father did not give him his toy. बाबले खेलाउन नदिएकोले बच्चा ठुस्कियो । 1s: ***ʔiɦɑ̃ŋŋʌ*** इहाङ्ङ 1d: ***ʔiɦʌŋi*** इहङि 4s: ***ɦɑ̃ndʉ*** हान्द्यु

हिन्य ***ɦiinɛ*** (***ɦi***) vt. cut, file. खुर्क्याउनु. ¶ ***ʔɑ̃m-ʔɛ surti ɦitɛ.*** अम्अ्रय सुर्ति हित्य । He cut the tobacco. उसले सुर्ती खुर्क्यायो । ¶ ***ʔuŋʌ tēr-po ʔumʌs ɦiŋtʌ.*** उङ तेर्पो उमस् हिःङ्त । I shaved down the rings on the bamboo. मैले बाँसको आँख्ला खुर्क्याएँ । ¶ ***jâm-ʔɛ ʔusesmʊ ʤetnulo theprip-po ɦibʉnɛm ɦiinɛ mʌttʉ.*** या:म्अ्रय उसेस्म्यो जेत्नुलो थेप्रिप्पो हिब्युन्याम् हिन्य मत्त्यु । When the shaman worships his master, he has to make a bamboo staff with fluffy bamboo shavings on one end. झाँक्रीले गुरु पूजा गर्दा तितेमालिङ्गोको फुर्के बनाउनुपर्छ । 1s: ***ɦiiŋʌ*** हिङ 1d: ***ɦiji*** हियि
See: 57 171

हु:न्य ***ɦû:nɛ*** (***ɦikt***) vt. turn toward. फर्काउनु, घुमाउनु. ¶ ***ʔuŋʌ ʔʌmukde nɔ̃mkhuŋ-thʌ ɦʌktu.*** उङ अमुक्दे न्वाम्खुङ्थ हक्तु । I turn my bed towards the east. मेरो बिछ्यौना पूर्वतिर फर्काउँछु । 1s: ***ɦʌktu*** हक्तु 1d: ***ɦʉki*** ह्युकि

हु:न्य ***ɦû:nɛ*** (***ɦʉk***) vt. churn. मथ्नु, हल्लाउनु. ¶ ***ʔuŋʌ mʌi ɦugu.*** उङ मै हुगु । I churn the butter-milk. म मही मथ्छु । 1s: ***ɦugu*** हुगु 1d: ***ɦʉki*** ह्युकि
See: 105 219

हु:न्य ***ɦû:nɛ*** (***ɦʉk***) vi. bark. भुक्नु. ¶ ***khlê:p ɦʉktɛ.*** ख्ले:प् ह्युक्त्य । The dog barked. कुकुर भुक्यो ।
See: 98 212

हुऽन्य ***ɦū:nɛ*** (***ɦuŋ***) vt. ❶ wait for. पर्खनु. ❷ protect, mind. रुँग्नु. ¶ ***ʔuŋʌ ʔin ɦū:nɛ.*** उङ इन् हुऽन्य । I will wait for you. म तिमिलाई पर्खिन्छु। ¶ ***ʔɑ̃m-ʔɛ dokosi ʤê:k-bi ɦʊpɛ nus ɦɑ̃ŋtherte.*** अम्अ्रय दोकोसि ज्यो:क्बि ह्योप्य नुस् ह्यु:ङ्थेर्त्य । He waited for the monkeys coming for the crops. उसले मकै खाना आउने बाँदरलाई रुङ्थे । ¶ ***ʔûŋ wɛtē: piŋʌ, ʔudhɑ̂m-bʉjukʌ ɦʉŋʌje.*** उ:ङ व्यत्या पिङ, उध:म्ब्युयुक ह्युङ्ये । I will come slowly, wait for me on the other side of the ridge. म बिस्तरै आउँछु डाँढदेखि पर्खिनुहोस । 1s: ***ɦuŋu*** हुङु 1d: ***ɦʉŋi*** ह्युङि
See: ?? ??

हे:न्य ***ɦêːnɛ*** (***ɦiek***) vt. harvest (just the grain, not the stalk). टिप्नु. ¶ ***ʔuŋʌ lū:ʤʌ ɦiegu.*** उङ लुऽज हेगु । I harvest the millet. म कोदो टिप्छु । 1s: ***ɦiegu*** हेगु 1d: ***ɦieki*** हेकि
See: 36 150

हे:न्य ***ɦêːnɛ*** (***ɦiekt***) vt. wear (on the shoulder). भिर्नु. ¶ ***ʔɑ̃m-ʔɛ sambule ɦiekdetɛnʌ mêl khoɔ̃m-bi khʊstɛ.*** अम्अ्रय साम्बुले हेक्देत्यन म्यो:ल् ख्वाम्बि ख्योस्त्य । Wearing a bag on his shoulder he went to the conference. उसले झोला भिरेर गोष्टिमा गयो । ¶ ***sambule ʤhola ɦêndenpɛ, dardʒiliŋ khoɔ̃nnɛ ʤêndenpɛ.*** साम्बुले झोला हे:न्देन्प्य, दार्जिलिङ् ख्वा:न्न्य जे:न्देन्प्य । Carrying a bag, speaking of going to Darjeeling. (excerpt from a song) साम्बुले झोला भिरेको, दार्जिलिङ जान बोलेको । 1s: ***ɦiektu*** हेक्तु 1d: ***ɦieki*** हेकि
See: 44 158

हे:न्न्य ***ɦênnɛ*** (***ɦiet***) vi. be sharp. लाग्ने हुनु. ¶ ***ʔɑ̃m mʌri ɦiestɛ.*** अम् मरि हेस्त्य । He is really hardworking. ऊ धेरै सप्रियो । ¶ ***tɛ betho ɦiɛçpɛ gʊ.*** त्य बेथो हेह्इप्य ग्यो । This khukuri is sharp. यो खुकुरी लाग्ने छ ।
See: 27 141

हे:म्न्य ***ɦêmnɛ*** (***ɦiept***) vt. hug. अङ्गालो हाल्नु. ¶ ***ʔuŋʌ ʔʌdʌrʌm ɦieptu.*** उङ अदरम् हेप्तु । I hug my friend. म साथीलाई अङ्गालो हाल्छु । 1s: ***ɦieptu*** हेप्तु 1d: ***ɦiepi*** हेपि
See: 42 156

हेइन्य ***ɦēinɛ*** (***ɦient***) vt-i. boil down. उम्लेर सुक्नु. ¶ ***bhlʌçtôŋ gʊpɛ ku ɦênte.*** भ्रह्इतो:ङ ग्योप्य कु हे:न्त्य । The boiling water boiled down. पानी उम्लेर सुक्यो ।

हेम्न्य ***fiēmnɛ*** (***fiem***) vt. cross over a ridge. डाँडा काट्नु. ¶ ***ʔudhâm fiêmtʌ.*** उध:म् हे:म्त । I crossed the ridge. मैले डाँडा काटेँ । Voir : ***wett*** 1s: ***fiemu*** हेमु 1d: ***fiemi*** हेमि
See: 37 151

हेर्न्य ***fiērnɛ*** (***fier***) vt. make a slight cut, slice (with a sharp blade, piece of paper or the leaves of some plants). काट्नु, सेर्नु. ¶ ***dhosnêr-ʔɛ ʔifierʌtʌ.*** धोस्न्या:र्‍्रय इहेरत । I was cut by the grass. हरकटाले मलाई काट्यो ।
See: 40 154

■ को:ङ् हेर्न्य ***kôŋ fiērnɛ*** (***fier (kôŋ)***) roll down spinning, spin down (mostly flat object). गुडाउनु. ¶ ***ʔuŋʌ phrisbi kôŋ fierutʌ.*** उङ फ्रिस्बि को:ङ् हेरुत । I spun the frisbee. मैले फ्रिस्बी गुडाइ पठाइँ ।

हेल्न्य ***fiēlnɛ*** (***fiel***) vt. divert water. पानी हेल्नु. ¶ ***ŋɵ seçpɛʔɛ fiêlku fiêltɛ.*** ङ्यो सेह्इप्यर्‍्रय हे:ल्कु हे:ल्त्य । The fisherman diverted the water to catch fish. माछा मानेले दुवाली छेक्यो । ¶ ***ʔuŋʌ ʔʌbhēŋsi-thʌ ku fielutʌ.*** उङ र्‍्रभेङ्सिथ कु हेलुत । I diverted water to my field. मैले मेरो खेततर्फ पानी हेलेँ । 1s: ***fielu*** हेलु 1d: ***fieli*** हेलि
See: 41 155

हो:न्य ***fiô:nɛ*** (***fiɵk***) vt. peel off. peel off. उप्किनु. उप्काउनु. ¶ ***fiolosʌp fiɵktɛ.*** होलोसप् ह्योक्त्य । The bamboo husk came off. बाँसको खबटा उप्कियो । ¶ ***bhittʌ-bi kêmpɛ kagʌdz fiogutʌ.*** भित्तबि के:म्प्य कागज् होगुत । I removed the paper that was stuck on the wall. पर्खालमा टाँसेको कागज उप्काएँ । 1s: ***fiogu*** होगु 3s: ***fiɵktɛ*** ह्योक्त्य 1d: ***fiɵki*** ह्योकि
See: 83 197

हो:न्य ***fiô:nɛ*** (***fiɵkt***) vt. shout at. हकार्नु. ¶ ***bâi fioktʌ.*** बै: होक्त । I shouted at the cow. गाईलाई हकारेँ । ¶ ***ʔʌm-ʔɛ ʔifiɵkʌtʌ.*** र्‍्रमर्‍्रय इह्योकत । He shouted at me. उसले मलाई हकार्‍यो । 1s: ***fioktu*** होक्तु 1d: ***fiɵki*** ह्योकि
See: 90 204

होऽन्य ***fiō:nɛ*** (***fiɵŋ***) vt. send. पठाउनु. ¶ ***ʔuŋʌ thɵklʌ fiôŋsuŋtʌ.*** उङ थ्योक्ल हो:ङ्सुङ्त । I sent him a bamboo jar. मैले तुकुनी पठाई दिएँ । ¶ ***ʔuŋʌ khɛptsi fiôŋsuŋtʌ.*** उङ ख्याप्चि हो:ङ्सुङ्त । I sent him money. मैले पैसा पठाई दिएँ । ¶ ***ʔʌm-ʔɛ brâ: sā:phʌm ʔifiɵŋʌtʌ.*** र्‍्रमर्‍्रय ब्रा: साफम् इह्योङत । He sent me a letter. उसले मलाई चिठी पठायो । 1s: ***fioŋu*** होङु 1d: ***fiɵŋi*** ह्योङि
See: ?? ??

ह्या:न्न्य ***fiênnɛ*** (***fiɛtt***) vt-i. die. मर्नु. ¶ ***bîrmɵ fiɛttɛ.*** बि:र्म्यो ह्यात्त्य । The cat died. बिरालो मर्‍्यो ।

ह्या:म्न्य ***fiêmnɛ*** (***fiɛpt***) vt. get stuck. र्‍्रल्झिनु. ¶ ***ʔûŋpo ʔʌdzhola laskʌ-bi fiɛptɛ.*** उ:ङ्पो र्‍्रझोला लास्कबि ह्याप्त्य । My bag got caught in the door. मेरो झोला ढोकामा र्‍्रल्झियो । ¶ ***ʔû: dzhōŋkilo tsalo lūŋ-bi khekheksu fiɛptu.*** ऊ: झोङ्किलो चालो लुङ्बि खेखेक्सु ह्याप्त्यु । The plough gets stuck on stones when we plough fields. खेत जोद्दा कहिलेकाही ढुङ्गामा हलो र्‍्रड्किन्छ ।
See: 19 133

ह्याइन्य ***fiēinɛ*** (***fiɛnt***) vt. make an attempt. झम्टिनु, प्रयत्न गर्नु. ¶ ***nôr-ʔɛ ghrô:t fiêntɛ, molo kɵnɛ mutsê:pwɛ.*** न्यो:र्‍्रय घ्रो:त् ह्या:न्त्य, मोलो क्योन्य मुच्या:प्व्य । The tiger tried to kill the goat, but could not eat it. बाघले बाख्रालाई झम्ट्यो, तर खाना सकेन । ¶ ***nɵktsho-ʔɛ râ:-khep fiêntɛnʌ, rî:-khep-bi khārko wɛttɛ.*** नोक्छोर्‍्रय रा:खेप् ह्या:न्त्यन, रि:खेप्बि खर्को व्यात्त्य । The shaman made six attempts at cutting the kharko and cut it the seventh time. धामीले ६ पटक झम्टेर सातौं पटकमा खर्को काट्यो । 1s: ***fiēndu*** ह्यान्दु
See: 23 137

■ ह्याइसिन्य ***fiēisinɛ*** (***fiɛnt-si***) vr. ¶ ***dis-ê: dhō:tser fiê:k-bi fiêisiŋʌ.*** दिस्या: धोऽचेर् हे:क्बि ह्या:इसिङ । I am thinking of harvesting wheat tomorrow. भोलि गहुँ टिप्न जान र्‍्रआँटेको ।
See: ?? ??

ह्याम्न्य ***fiēmnɛ*** (***fiɛm***) vt. ❶ dry in the sun. सुकाउनु. ❷ spread. फिजाउनु. ¶ ***ʔuŋʌ lū:dzʌ fiêmtʌ.*** उङ लुऽज ह्या:म्त । I dried the millet. मैले कोदो सुकाएँ । ¶ ***ʔʌm-fiɛm-ʔɛ khêi mʉnɛpo lagi khɵrsêi fiêmtɛnu.*** र्‍्रमह्याम्र्‍्रय ख्या:इ म्युन्यपो लागि ख्योर्स्या:इ ह्या:म्त्यनु । They dried chili peppers in order to sell them. उनीहरुले बेच्नकोलागि खोर्सानी सुकाए । ¶ ***ʔī:tsi-ʔɛ ʔis-sêl fiɛmiti.*** इऽचिर्‍्रय इस्स्या:ल् ह्यमिति । We spread our legs. हामीले टाँग फाद्यौं । ¶ ***maruni tshoōmpɛ-ʔɛ khɛp.tsi phinɛ-po ʔumʌn.dze fiêmtɛ.*** मारुनि छ्याम्प्यर्‍्रय ख्याप्चि फिन्यपो उमन्जे ह्या:म्त्य । The maruni dancer spread his towel to beg for money. मारुनी नर्तकीले पैसा माग्नलाई मजेत्रो फिजाए । ¶ ***gɵ soɔptʌnʌ fiɛmutʌ.*** ग्यो स्वाप्तन ह्यमुत । I washed my clothes and spread them in the sun to dry. 1s: ***fiɛmu*** ह्यमु 1d: ***fiɛmi*** ह्यमि
See: 14 128

ह्याम्न्य ***fiēmnɛ*** (***fiem***) vi. be light. हलुको हुनु. ¶ ***ʔʌdzhola fiêmtɛ.*** र्‍्रझोला ह्या:म्त्य । My bag became lighter. झोला हलुका भयो । 3s: ***fiēm*** ह्यम्

ह्याल्न्य ***fiēlnɛ*** (***fiel***) vt. toy with one's prey. खेलाउनु. ¶ ***bîrmɵ-ʔɛ ʔispɵ lō:bʉnʌ kɵnɛkʌ lêl fiē:lu.*** बि:र्म्यो र्‍्रस्प्यो ल्योऽब्युन क्योन्यक ल्या:ल् ह्याल्यु । After the cat catches the mouse, it toys with it before eating it. बिरालोले मूसालाई समातेपछि खानुभन्दा पहिला खेलाउँछ ।

ह्याल्न्य ***ɦɛ̄lnɛ*** (***ɦɛ̄l***) vt-i. turn brown (from lack of nutrition). पहेलिनु. ¶ ***wə mujā:wɛnʌ mʌkʌi ɦɛ̂lte.*** व्यो मुयाव्यन मकै ह्याःल्त्य । Because it didn't rain, the maize plant turned brown. पानी नपरेकोले मकै पहेलियो 1s: ***ɦɛ̄:lʉ*** ह्याल्यु

ह्योन्य ***ɦənɛ*** (***ɦə***) vi. come. arrive (from below). arrive (from anywhere). arrive (from same level). arrive (from above). reach. आउनु. तलबाट आइपुग्नु. जहाँसुकैबाट आईपुग्नु. परबाट आईपुग्नु. माथिबाट आईपुग्नु. त्यहाँ पुग्नु. ¶ ***ʔīn ʔʌmiskʌi ʔiɦəkhə̂ŋte.*** इन् अमिस्कि इह्योख्योःङ्त्य । You arrived yesterday. तिमी हिजो आईपुग्यौ । ¶ ***ʔɑ̄m ʔʌmiskʌi ɦō:te.*** अम् अमिस्कि होऽत्य । He arrived yesterday. ऊ हिजो आयो । 1s: ***ɦəŋʌ ɦə̂ŋləŋʌtʌ ɦə̂ŋpiŋʌtʌ ɦə̂ŋtestʌ ɦə̂ŋpɛŋʌ*** ह्योङ ह्योःङ्ल्योङत ह्योःङ्पिङत ह्योःङ्त्यास्त ह्योःङ्प्यङ 3s: ***ɦə̂itɛsti*** ह्योःइत्यास्ति 1d: ***ɦəji ɦə̂iləji ɦə̂ipî:ti ɦə̂ipɛtsi*** ह्योयि ह्योःइल्योयि ह्योःइपिःइति ह्योःइप्यचि
See: 71 185

ह्वाःन्न्य ***ɦoʔ̂nnɛ*** (***ɦət***) vt. collapse. cause to collapse. भत्किनु. भत्काउनु. ¶ ***jʉnɛm-bi kanla ɦəstɛ.*** य्युन्याम्बि कान्ला ह्यास्त्य । The terrace wall collapsed during the monsoon. वर्षामा कान्ला भत्क्यो । ¶ ***ʔɑ̄m-ʔɛ nʌja lēm bʌnei mʉnepo lagi purano lēm ɦə̂:tɛ.*** अम्ब्रय नया ल्याम् बनेइ म्युन्यपो लागि पुरानो ल्याम् ह्योःत्य । He destroyed the old trail to make a new trail. उसले नयाँ बाटो बनाउनलाई पुरानो बाटो भत्कायो । ¶ ***jʉnɛm-bi kō:ro ɦəste.*** य्युन्याम्बि कोऽरो ह्यास्त्य । There was a landslide during the monsoon. वर्षामा पहिरो गयो । 3s: ***ɦoʔ̂i*** ह्वाःइ
See: 82 196

■ ह्वाःन्सेन्य ***ɦoʔ̂nsenɛ*** (***ɦoʔ̂nse***) vt. pant, be out of breath. स्वाँ स्वाँ गर्नु. ¶ ***ʔɑ̄m ʔɛnɛke ŋestɛlo mʌri ɦoɔssetɛ.*** अम् ब्रयन्यके ङेस्त्यलो मरि ह्वास्सेत्य । A few days ago he was sick and was very out of breath. ऊ बिरामी हुँदा धेरै स्वाँ स्वाँ गऱ्यो । ¶ ***rogi goru ʔû: ʤhōŋkilo mʌri ɦoɔssedʉ.*** रोगि गोरु ऊः झोङ्किलो मरि ह्वास्सेद्यु । When we plough fields with a sick ox, it pants a lot. रोगी गोरु बारी जोत्दा धेरै स्वाँ स्वाँ गर्छ ¶ ***ʤhes-tʉ lēmthikilo ʔiɦoɔçseki.*** झेस्त्यु ल्याम्थिकिलो इह्वाह्इसेकि । We are out of breath when we walk in the highlands. लेकमा हिँड्दा स्वास बढ्छ । 1s: ***ʔiɦoʔ̂isenŋʌ*** इह्वाःइसेङ 3s: ***ɦoɔssedʉ*** ह्वास्सेद्यु 1d: ***ʔiɦəssetsi*** इह्योस्सेचि

ह्वाःन्न्य ***ɦoʔ̂nnɛ*** (***ɦət***) vt. bring. ल्याउनु. ¶ ***ʔuŋʌ thū:nɛm-lʌ sɑ̄ŋ ɦō:tʌ.*** उङ थुऽन्याम्ल सङ् होःत । I brought wood from the forest. मैले जङ्गलबाट दाउरा ल्याएँ । ¶ ***ʔɑ̄mʔɛ ɦû:sʌŋ ɦə̂:tʌ.*** अम्ब्रय हुःसङ् ह्योःत्य । He brought a forked pillar. उसले खाँबो ल्यायो । 1s: ***ɦodu*** होदु 1d: ***ɦətsi*** ह्योचि
See: 82 196

ह्वाःम्न्य ***ɦoʔ̂mnɛ*** (***ɦəpt***) vt. eat (soup, porridge, chang). scold. खानु, पिउनु. कराउनु. ¶ ***ʔɑ̄m-ʔɛ naktu ɦoɔpte.*** अम्ब्रय नाक्तु ह्वाप्त्य । He ate the porridge. उसले खोले पियो । ¶ ***ʔik-ʔɛ sup ɦoɔptiki.*** इक्ब्रय सुप् ह्वाप्तिकि । We had soup. हामीले सुप पियौं । ¶ ***ʔɑ̄m-ʔɛ kēm phêltɛlo, ʔupɛp-ʔɛ ɦoɔpte.*** अम्ब्रय क्याम् फ्याःल्त्यलो, उप्याप्ब्रय ह्वाप्त्य । When he did bad work, his father scolded him. उसले काम बिगार्दा उसको बाबाले करायो । 1s: ***ɦoɔptu*** ह्वाप्तु 1d: ***ɦəpi*** ह्योपि
See: 88 202

ह्वाइन्य ***ɦoɔ̄ine*** (***ɦənt***) vt. ❶ begin to talk. बोल्न या फलाक्न थाल्नु. ❷ not produce grain. फोस्रिनु (धान). ¶ ***noktsho-ʔɛ koɔ̄m ɦoʔ̂nte.*** नोक्छोब्रय क्वाम् ह्वाःन्त्य । The shaman practiced an enchantment for the first time. धामीले मूख खोल्यो । ¶ ***ʔɑ̄m-ʔɛ ʔusôm ɦoʔ̂nte.*** अम्ब्रय उसोःम् ह्वाःन्त्य । He drew a deep breath. उसले श्वास फेऱ्यो । ¶ ***ʔʌtêm rê: ɦoʔ̂nte.*** अतेःम् ऱ्योः ह्वाःन्त्य । This year the rice plants bear no grain. यो साल धान फोस्रियो । 1s: ***ɦoɔ̄ndu*** ह्वान्दु 1d: ***ɦē:tsi*** ह्योऽचि
See: 92 206

■ ह्वाइसन्य ***ɦoɔ̄isʌnɛ*** (***ɦoɔ̄isʌ***) reveal a secret. कुरा खुस्काउनु, कुरा खुलाउनु. ¶ ***ʔûŋpo ʔʌmelsêm phikbi kʰəstʌlo woŋâm-ʔɛ ʔʌbrâ: ɦoʔ̂nsʉtnu.*** उःङ्पो अमेल्सेःम् फिक्बि ख्योस्तलो वोङाःम्ब्रय अब्राः ह्वाःन्स्युत्नु । As I was on my way to propose my girlfriend, other people revealed my intentions. मेरो केटी माग्न जाँदा अरुले मेरो कुरा खुलाइदियो । ¶ ***tēm brâ: muɦoʔ̂nsʉwə.*** त्याम् ब्राः मुह्वाःन्स्युव्यो । Don't tell this secret. यो कुरा नखुलाउ है । 1s: ***ɦoʔ̂nsʌŋʌ*** ह्वाःन्सङ 1d: ***ɦəsseji*** ह्योस्स्योयि 1p: ***ɦoɔ̄isəki*** ह्वाइस्योकि

ह्वाम्न्य ***ɦoɔ̄mnɛ*** (***ɦəm***) vi. swell. ढाडिनु, सुनिनु. ¶ ***ʤhūŋ-ʔɛ ʔumupu ɦə̂mte.*** झुङ्ब्रय उमुपु ह्योःम्त्य । His belly swelled from the cold. जाडोले उसको पेट ढाडियो । ¶ ***bhêi-ʔɛ kaktɛnʌ ʔusêl ɦə̂mte.*** भेःइब्रय काक्त्यन उस्याःल् ह्योःम्त्य । His foot swelled after a snake bit it. सर्पले टोकदा उसको खुट्टा सुनियो । ¶ ***lʉ̂:-ʔɛ ʔikepʌtʌnʌ ɦəmʌtʌ.*** ल्युःब्रय इकेपतन ह्योमत । My body swelled up after a hornet stung me. बच्छुँले चिलेर म सुनिएको छु । 3s: ***ɦoɔ̄m*** ह्वाम्
See: 75 189

ह्वार्न्य ***ɦoɔ̄rnɛ*** (***ɦər***) vt. peel off. shuck. उकास्नु. छोडाउनु. ¶ ***tēr-po tsə bhə̂rtɛlo ɦolosʌp ɦə̂rte.*** तेर्पो च्यो भ्योःर्त्यलो होलोसप् ह्योःर्त्य । When new bamboo grows, the husk peels off. कलिलो बाँस बढ्दा खबटा उप्कियो । ¶ ***ʔɛnē: ʔik-ʔɛ dokosi ɦoɔ̄rtiki.*** ब्रयन्या इक्ब्रय दोकोसि ह्वार्तिकि । Some time ago we shucked corn. अस्ति हामीले मकै छोडायौं । ¶ ***tsətstsə ŋestɛnʌ noktsho-ʔɛ lə̂ŋmɛ ɦə̂rte.*** च्योच्च्यो ङेस्त्यन नोक्छोब्रय ल्योःङ्म्य ह्योःर्त्य । When the child got sick, the shaman pulled back his soul from the spirits of the dead. बच्चा बिरामी भएर धामीले सातो उकास्यो । 1s: ***ɦoru*** होरु 1d:

ɦiərɨ ह्योरि
See: 86 200

ह्वाल्न्य ***ɦioɔ̄lnɛ*** (***ɦiəl***) vt. open. खोल्नु. ¶ ***ʔuŋʌ laskʌ ɦiolu.*** उङ लास्क होलु । I open the door. म ढोका खोल्छु । 1s: ***ɦiolu*** होलु 1d: ***ɦiəli*** ह्योलि
See: 87 201

Table 2: अकर्मक क्रिया घ्यन्य "बल्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उःङ्	घ्यङ	घ्यङत	
इऽचि	घ्ययि	घ्याःइति	
ओऽचु	घ्ययु	घ्याःइतु	
इक्	घ्यकि	घ्याक्तिकि	
ओक्	घ्यक	घ्याक्तक	
इन्	इघ्य	इघ्नात्य	घ्नाये
एऽचि	इघ्ययि	इघ्याःइति	घ्याःइये
एःन्	इघ्यनि	इघ्नात्नु	घ्नाःन्ये
अम्	घ्य	घ्नात्य	
अम्सु	घ्ययि	घ्याःइति	
अम्ह्याम्	घ्यनु	घ्नात्नु	

Table 3: अकर्मक क्रिया ख्याःम्न्य "हुनै लागेको "

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उःङ्	ख्याःम्ङ	ख्यपत	
इऽचि	ख्यपि	ख्यपिति	
ओऽचु	ख्यपु	ख्यपुतु	
इक्	ख्याप्कि	ख्याप्तिकि	
ओक्	ख्याप्क	ख्याप्तक	
इन्	इख्याऽप्	इख्याप्त्य	ख्याप्ये
एऽचि	इख्यपि	इख्यपिति	ख्यपिये
एःन्	इख्याःम्नि	इख्याप्त्यनु	ख्याप्नुये
अम्	ख्याऽप्	ख्याप्त्य	
अम्सु	ख्यपि	ख्यपिति	
अम्ह्याम्	ख्याःम्नु	ख्याप्त्यनु	

Table 4: अकर्मक क्रिया अ्याःन्न्य "भन्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उःङ्	अ्याःइङ	अ्यास्त	
इऽचि	अ्यचि	अ्यास्ति	
ओऽचु	अ्यचु	अ्यास्तु	
इक्	अ्याह्इकि	अ्याह्इतिकि	
ओक्	अ्याह्इक	अ्याह्इतक	
इन्	इअ्याःइ	इअ्यास्त्य	अ्यच्चे
एऽचि	इअ्यचि	इअ्यास्ति	अ्यचिये
एःन्	इअ्याःन्नि	इअ्यास्त्यनु	अ्यास्नुये
अम्	अ्याःइ	अ्यास्त्य	
अम्सु	अ्यचि	अ्यास्ति	
अम्ह्याम्	अ्याःन्नु	अ्यास्त्यनु	

Table 5: अकर्मक क्रिया भ्याम्न्य "हराउनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उ:ङ्	भ्याम्ङ	भ्यमत	
इऽचि	भ्यमि	भ्यमिति	
ओऽचु	भ्यमु	भ्यमुतु	
इक्	भ्याम्कि	भ्याम्तिकि	
ओक्	भ्याम्क	भ्याम्तक	
इन्	इभ्याम्	इभ्या:म्त्य	भ्या:म्ये
एऽचि	इभ्यमि	इभ्यमिति	भ्यमिये
ए:न्	इभ्याम्नि	इभ्या:म्त्यनु	भ्या:म्नुये
अम्	भ्याम्	भ्या:म्त्य	
अम्सु	भ्यमि	भ्यमिति	
अम्ह्याम्	भ्याम्नु	भ्या:म्त्यनु	

Table 6: अकर्मक क्रिया ङ्याइन्य "बस्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उ:ङ्	ङ्याइङ	ङ्याऽस्त	
इऽचि	ङ्याचि	ङ्याऽस्ति	
ओऽचु	ङ्याचु	ङ्याऽस्तु	
इक्	ङ्याइकि	ङ्याइतिकि	
ओक्	ङ्याइक	ङ्याइतक	
इन्	इङ्याइ	इङ्याऽस्त्य	ङ्याचे
एऽचि	इङ्याचि	इङ्याऽस्ति	ङ्याचिये
ए:न्	इङ्याइनि	इङ्याऽस्त्यनु	ङ्याऽस्नुये
अम्	ङ्याइ	ङ्याऽस्त्य	
अम्सु	ङ्याचि	ङ्याऽस्ति	
अम्ह्याम्	ङ्याइनु	ङ्याऽस्त्यनु	

Table 7: अकर्मक क्रिया घान्य "मान्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उ:ङ्	घाङ	घङत	
इऽचि	घङि	घङिति	
ओऽचु	घङु	घङुतु	
इक्	घाङ्कि	घाङ्तिकि	
ओक्	घाङ्क	घाङ्तक	
इन्	इघाङ्	इघा:ङ्त्य	घा:ङ्ये
एऽचि	इघङि	इघङिति	घङिये
ए:न्	इघानि	इघा:ङ्त्यनु	घा:ङ्नुये
अम्	घाङ्	घा:ङ्त्य	
अम्सु	घङि	घङिति	
अम्ह्याम्	घानु	घा:ङ्त्यनु	

Table 8: अकर्मक क्रिया घ्यार्न्य "नीद नलाग्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उःङ्	घ्यार्ङ	घ्यरत	
इऽचि	घ्यरि	घ्यरिति	
ओऽचु	घ्यरु	घ्यरुतु	
इक्	घ्यार्कि	घ्यार्तिकि	
ओक्	घ्यार्क	घ्यार्तक	
इन्	इघ्यार्	इघ्याःर्त्य	घ्याःन्ये
एऽचि	इघ्यरि	इघ्यरिति	घ्यरिये
एःन्	इघ्यार्नि	इघ्याःर्त्यनु	घ्याःर्नुये
अम्	घ्यार्	घ्याःर्त्य	
अम्सु	घ्यरि	घ्यरिति	
अम्ह्याम्	घ्यार्नु	घ्याःर्त्यनु	

Table 9: अकर्मक क्रिया ङ्याल्न्य "फटाहा गर्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उःङ्	ङ्याल्ङ	ङ्यलत	
इऽचि	ङ्यलि	ङ्यलिति	
ओऽचु	ङ्यलु	ङ्यलुतु	
इक्	ङ्याल्कि	ङ्याल्तिकि	
ओक्	ङ्याल्क	ङ्याल्तक	
इन्	इङ्याल्	इङ्याःल्त्य	ङ्याःल्ये
एऽचि	इङ्यलि	इङ्यलिति	ङ्यलिये
एःन्	इङ्याल्नि	इङ्याःल्त्यनु	ङ्याःल्नुये
अम्	ङ्याल्	ङ्याःल्त्य	
अम्सु	ङ्यलि	ङ्यलिति	
अम्ह्याम्	ङ्याल्नु	ङ्याःल्त्यनु	

Table 10: सकर्मक क्रिया क्योन्य "खानु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	कङ	कुःङ्त	
इऽचिअ्य	क्योयि	क्योःइति	
ओऽचुअ	क्योयु	क्योःइतु	
इक्अ्य	क्योकि	क्योक्तिकि	
ओक्अ	क्योक	क्योक्तक	
इन्य	इक्य	इक्युत्य	क्युये
एऽचिअ्य	इक्योयि	इक्योःइति	क्योःइये
एःन्अ्य	इक्योनि	इकोत्नु	कोःन्ये
अम्अ्य	क्य	क्युत्य	
अम्सुअ	क्यसु	क्युत्सु	
अम्ह्याम्अ्य	क्यनु	क्युत्नु	
इन्य/अम्अ्य उःङ्	इक्योङ	इक्योङत	क्योङये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इक्योङसु	इक्योङतसु	क्योङसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इक्योङनु	इक्योङतनु	क्योङनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इक्योयि	इक्योःइति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इक्योयु	इक्योःइतु	क्योइये
इन्य/अम्अ्य इक्	इक्योकि	इक्योक्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इक्योक	इक्योक्तक	क्योकये
अम्अ्य इन्	इक्यो	इकोऽत्य	
अम्अ्य एऽचि	इक्योयि	इक्योःइति	
अम्अ्य एःन्	इक्योनि	इकोत्नु	
उङ इन्	क्योन्य	क्योःन्त्यनि	
उङ एऽचि	क्योःन्सु	क्योःन्त्यान्सु	
उङ एःन्	क्योःन्नु	क्योःन्त्यान्नु	

Table 11: सकर्मक क्रिया ख्याःम्न्य "हुनै लागेको "

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	ख्यबु	ख्यबुत	
उङ अम्सु	ख्यबुसु	ख्यबुतसु	
उङ अम्ह्याम्	ख्यबुनु	ख्यबुतनु	
इऽचिअ्य	ख्यपि	ख्यपिति	
ओऽचुअ	ख्यपु	ख्यपुतु	
इक्अ्य	ख्याप्कि	ख्याप्तिकि	
ओक्अ	ख्याप्क	ख्याप्तक	
इन्य अम्	इख्याब्यु	इख्याऽप्त्य	ख्याबे
इन्य अम्सु	इख्याऽप्सु	इख्याऽप्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इख्याऽप्नु	इख्याऽप्त्यनु	
एऽचिअ्य	इख्यपि	इख्यपिति	ख्यपिये
एःन्अ्य	इख्याःम्नि	इख्याप्त्यनु	ख्याप्नुये
अम्अ्य	ख्याब्यु	ख्याऽप्त्य	
अम्सुअ	ख्याऽप्सु	ख्याऽप्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	ख्याऽप्नु	ख्याऽप्त्यनु	
इन्य/अम्अ्य उःङ	इख्याःम्ङ	इख्यपत	ख्यपये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ	इख्याःम्ङसु	इख्यपतसु	ख्यपसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ	इख्याःम्ङनु	इख्यपतनु	ख्यपनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इख्यपि	इख्यपिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इख्यपु	इख्यपुतु	ख्यपुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इख्याप्कि	इख्याप्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इख्याप्क	इख्याप्तक	ख्याप्कये
अम्अ्य इन्	इख्याऽप्	इख्याप्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इख्यपि	इख्यपिति	
अम्अ्य एःन्	इख्याःम्नि	इख्याप्त्यनु	
उङ इन्	ख्याःम्न्य	ख्याःम्त्यनि	
उङ एऽचि	ख्याःम्सु	ख्याःम्त्यान्सु	
उङ एःन्	ख्याःम्नु	ख्याःम्त्यान्नु	

Table 12: सकर्मक क्रिया क्याःन्न्य "टोक्कु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	क्यदु	क्याःत	
उङ अम्सु	क्यदुसु	क्याःतसु	
उङ अम्ह्याम्	क्यदुनु	क्याःतनु	
इऽचिअ्य	क्यचि	क्यास्ति	
ओऽचुअ	क्यचु	क्यास्तु	
इक्अ्य	क्याह्इकि	क्याह्इतिकि	
ओक्अ	क्याह्इक	क्याह्इतक	
इन्य अम्	इक्याद्यु	इक्याःत्य	क्यादे
इन्य अम्सु	इक्याऽत्सु	इक्याःत्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इक्याऽत्नु	इक्याःत्यनु	
एऽचिअ्य	इक्यचि	इक्यास्ति	क्यचिये
एःन्अ्य	इक्याःन्नि	इक्यास्त्यनु	क्यास्नुये
अम्अ्य	क्यादयु	क्याःत्य	
अम्सुअ	क्याऽत्सु	क्याःत्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	क्याऽत्नु	क्याःत्यनु	
इन्य/अम्अ्य उःङ	इक्याःइङ	इक्यास्त	क्यचये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ	इक्याःइङसु	इक्यास्तसु	क्यचसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ	इक्याःइङनु	इक्यास्तनु	क्यचनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इक्यचि	इक्यास्ति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इक्यचु	इक्यास्तु	क्यचुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इक्याह्इकि	इक्याह्इतिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इक्याह्इक	इक्याह्इतक	क्याह्इकये
अम्अ्य इन्	इक्याःइ	इक्यास्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इक्यचि	इक्यास्ति	
अम्अ्य एःन्	इक्याःन्नि	इक्यास्त्यनु	
उङ इन्	क्याःन्न्य	क्याःन्त्यनि	
उङ एऽचि	क्याःन्सु	क्याःन्त्यान्सु	
उङ एःन्	क्याःन्नु	क्याःन्त्यान्नु	

Table 13: सकर्मक क्रिया साःन्य "छान्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	सगु	सगुत	
उङ अम्सु	सगुसु	सगुतसु	
उङ अम्ह्याम्	सगुनु	सगुतनु	
इऽचिअ्य	सकि	सकिति	
ओऽचुअ	सकु	सकुतु	
इक्अ्य	साक्कि	साक्तिकि	
ओक्अ	साक्क	साक्तक	
इन्य अम्	इसाग्यु	इसाक्त्य	सागे
इन्य अम्सु	इसाक्सु	इसाक्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इसाक्नु	इसाक्त्यनु	
एऽचिअ्य	इसकि	इसकिति	सकिये
एःन्अ्य	इसाःनि	इसाक्त्यनु	साक्नुये
अम्अ्य	साग्यु	साक्त्य	
अम्सुअ	साक्सु	साक्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	साक्नु	साक्त्यनु	
इन्य/अम्अ्य उःङ्	इसाःङ	इसकत	सकये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इसाःङसु	इसकतसु	सकसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इसाःङनु	इसकतनु	सकनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इसकि	इसकिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इसकु	इसकुतु	सकुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इसाक्कि	इसाक्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इसाक्क	इसाक्तक	साक्कये
अम्अ्य इन्	इसाः	इसाक्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इसकि	इसकिति	
अम्अ्य एःन्	इसाःनि	इसाक्त्यनु	
उङ इन्	साःन्य	साःन्त्यनि	
उङ एऽचि	साःन्सु	साःन्त्यान्सु	
उङ एःन्	साःन्नु	साःन्त्यान्नु	

Table 14: सकर्मक क्रिया ख्ल्याम्न्य "खानु (बोक्सी)"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	ख्ल्यमु	ख्ल्यमुत	
उङ अम्सु	ख्ल्यमुसु	ख्ल्यमुतसु	
उङ अम्ह्याम्	ख्ल्यमुनु	ख्ल्यमुतनु	
इऽचिअ्य	ख्ल्यमि	ख्ल्यमिति	
ओऽचुअ	ख्ल्यमु	ख्ल्यमुतु	
इक्अ्य	ख्ल्याम्कि	ख्ल्याम्तिकि	
ओक्अ	ख्ल्याम्क	ख्ल्याम्तक	
इन्य अम्	इख्ल्याम्यु	इख्ल्याःम्त्य	ख्ल्यामे
इन्य अम्सु	इख्ल्याःम्सु	इख्ल्याःम्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इख्ल्याःम्नु	इख्ल्याःम्त्यनु	
एऽचिअ्य	इख्ल्यमि	इख्ल्यमिति	ख्ल्यमिये
एःन्अ्य	इख्ल्याम्नि	इख्ल्याःम्त्यनु	ख्ल्याःम्नुये
अम्अ्य	ख्ल्याम्यु	ख्ल्याःम्त्य	
अम्सुअ	ख्ल्याःम्सु	ख्ल्याःम्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	ख्ल्याःम्नु	ख्ल्याःम्त्यनु	
इन्य/अम्अ्य उःङ	इख्ल्याम्ङ	इख्ल्यमत	ख्ल्यमये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ	इख्ल्याम्ङसु	इख्ल्यमतसु	ख्ल्यमसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ	इख्ल्याम्ङनु	इख्ल्यमतनु	ख्ल्यमनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इख्ल्यमि	इख्ल्यमिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इख्ल्यमु	इख्ल्यमुतु	ख्ल्यमुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इख्ल्याम्कि	इख्ल्याम्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इख्ल्याम्क	इख्ल्याम्तक	ख्ल्याम्कये
अम्अ्य इन्	इख्ल्याम्	इख्ल्याःम्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इख्ल्यमि	इख्ल्यमिति	
अम्अ्य एःन्	इख्ल्याम्नि	इख्ल्याःम्त्यनु	
उङ इन्	ख्ल्याम्न्य	ख्ल्याम्त्यनि	
उङ एऽचि	ख्ल्याःम्सु	ख्ल्याम्त्यान्सु	
उङ एःन्	ख्ल्याःम्नु	ख्ल्याम्त्यान्नु	

Table 15: सकर्मक क्रिया यान्य "चाल्नु, खुसुक्क चोर्नु, खुसुखुसु चोर्नु या चोरी गर्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ म्य	यङु	यङुत	
उङ म्यसु	यङुसु	यङुतसु	
उङ म्यह्याम्	यङुनु	यङुतनु	
इऽचिअ्य	यङि	यङिति	
ओऽचुअ	यङु	यङुतु	
इक्अ्य	याङ्कि	याङ्तिकि	
ओक्अ	याङ्क	याङ्तक	
इन्य म्य	इयाङ्यु	इयाःङ्त्य	याङे
इन्य म्यसु	इयाःङ्सु	इयाःङ्त्यसु	
इन्य म्यह्याम्	इयाःङ्नु	इयाःङ्त्यनु	
एऽचिअ्य	इयङि	इयङिति	यङिये
एःन्अ्य	इयानि	इयाःङ्त्यनु	याःङ्नुये
अम्अ्य	याङ्यु	याःङ्त्य	
अम्सुअ	याःङ्सु	याःङ्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	याःङ्नु	याःङ्त्यनु	

Table 16: सकर्मक क्रिया व्यान्र्य "दुःख मान्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ म्य	व्यरु	व्यरुत	
उङ म्यसु	व्यरुसु	व्यरुतसु	
उङ म्यह्याम्	व्यरुनु	व्यरुतनु	
इऽचिञ्य	व्यरि	व्यरिति	
ओऽचुञ	व्यरु	व्यरुतु	
इक्ञ्य	व्यार्कि	व्यार्तिकि	
ओक्ञ	व्यार्क	व्यार्तक	
इन्य म्य	इव्याःयु	इव्याःर्त्य	व्यारे
इन्य म्यसु	इव्याःर्सु	इव्याःर्त्यसु	
इन्य म्यह्याम्	इव्याःर्नु	इव्याःर्त्यनु	
एऽचिञ्य	इव्यरि	इव्यरिति	व्यरिये
एःन्ञ्य	इव्यार्नि	इव्याःर्त्यनु	व्याःर्नुये
ञम्ञ्य	व्याःयु	व्याःर्त्य	
ञम्सुञ	व्याःर्सु	व्याःर्त्यसु	
ञम्ह्याम्ञ्य	व्याःर्नु	व्याःर्त्यनु	

Table 17: सकर्मक क्रिया याल्न्य "कुट्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	यलु	यलुत	
उङ ञम्सु	यलुसु	यलुतसु	
उङ ञम्ह्याम्	यलुनु	यलुतनु	
इऽचिञ्य	यलि	यलिति	
ओऽचुञ	यलु	यलुतु	
इक्ञ्य	याल्कि	याल्तिकि	
ओक्ञ	याल्क	याल्तक	
इन्य ञम्	इयाल्यु	इयाःल्त्य	याले
इन्य ञम्सु	इयाःल्सु	इयाःल्त्यसु	
इन्य ञम्ह्याम्	इयाःल्नु	इयाःल्त्यनु	
एऽचिञ्य	इयलि	इयलिति	यलिये
एःन्ञ्य	इयाल्नि	इयाःल्त्यनु	याःल्नुये
ञम्ञ्य	याल्यु	याःल्त्य	
ञम्सुञ	याःल्सु	याःल्त्यसु	
ञम्ह्याम्ञ्य	याःल्नु	याःल्त्यनु	
इन्य/ञम्ञ्य उःङ	इयाल्ङ	इयलत	यलये
एऽचिञ्य/ञम्सुञ उःङ	इयाल्ङसु	इयलतसु	यलसुये
एःन्ञ्य/ञम्ह्याम्ञ्य उःङ	इयाल्ङनु	इयलतनु	यलनुये
इन्य/ञम्ञ्य इऽचि	इयलि	इयलिति	
इन्य/ञम्ञ्य ओऽचु	इयलु	इयलुतु	यलुये
इन्य/ञम्ञ्य इक्	इयाल्कि	इयाल्तिकि	
इन्य/ञम्ञ्य ओक्	इयाल्क	इयाल्तक	याल्कये
ञम्ञ्य इन्	इयाल्	इयाःल्त्य	
ञम्ञ्य एऽचि	इयलि	इयलिति	
ञम्ञ्य एःन्	इयाल्नि	इयाःल्त्यनु	
उङ इन्	याल्न्य	याल्त्यनि	
उङ एऽचि	याःल्सु	याल्त्यान्सु	
उङ एःन्	याःल्नु	याल्त्यान्नु	

Table 18: सकर्मक क्रिया फ्याल्न्य "बिग्रनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	फ्यलु	फ्यलुत	
उङ अम्सु	फ्यलुसु	फ्यलुतसु	
उङ अम्ह्याम्	फ्यलुनु	फ्यलुतनु	
इऽचिअ्य	फ्यलि	फ्यलिति	
ओऽचुअ	फ्यलु	फ्यलुतु	
इक्अ्य	फ्याल्कि	फ्याल्तिकि	
ओक्अ	फ्याल्क	फ्याल्तक	
इन्य अम्	इफ्याल्यु	इफ्याःल्त्य	फ्याले
इन्य अम्सु	इफ्याःल्सु	इफ्याःल्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इफ्याःल्नु	इफ्याःल्त्यनु	
एऽचिअ्य	इफ्यलि	इफ्यलिति	फ्यलिये
एःन्अ्य	इफ्याल्नि	इफ्याःल्त्यनु	फ्याःल्नुये
अम्अ्य	फ्याल्यु	फ्याःल्त्य	
अम्सुअ	फ्याःल्सु	फ्याःल्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	फ्याःल्नु	फ्याःल्त्यनु	
इन्य/अम्अ्य उःङ्	इफ्याल्ङ	इफ्यलत	फ्यलये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इफ्याल्ङसु	इफ्यलतसु	फ्यलसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इफ्याल्ङनु	इफ्यलतनु	फ्यलनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इफ्यलि	इफ्यलिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इफ्यलु	इफ्यलुतु	फ्यलुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इफ्याल्कि	इफ्याल्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इफ्याल्क	इफ्याल्तक	फ्याल्कये
अम्अ्य इन्	इफ्याल्	इफ्याःल्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इफ्यलि	इफ्यलिति	
अम्अ्य एःन्	इफ्याल्नि	इफ्याःल्त्यनु	
उङ इन्	फ्याल्न्य	फ्याल्त्यनि	
उङ एऽचि	फ्याःल्सु	फ्याल्त्यान्सु	
उङ एःन्	फ्याःल्नु	फ्याल्त्यान्नु	

Table 19: सकर्मक क्रिया प्रयाःम्न्य "कोट्याउनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	प्रयाप्तु	प्रयाप्त	
उङ अम्सु	प्रयाप्तुसु	प्रयाप्तसु	
उङ अम्ह्याम्	प्रयाप्तुनु	प्रयाप्तनु	
इऽचिअ्य	प्रयपि	प्रयपिति	
ओऽचुअ	प्रयपु	प्रयपुतु	
इक्अ्य	प्रयाप्कि	प्रयाप्तिकि	
ओक्अ	प्रयाप्क	प्रयाप्तक	
इन्य	इप्रयाप्त्यु	इप्रयाप्त्य	प्रयाप्ते
इन्य अम्सु	इप्रयाप्सु	इप्रयाप्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इप्रयाप्नु	इप्रयाप्त्यनु	
एऽचि	इप्रयपि	इप्रयपिति	प्रयपिये
एःन्	इप्रयाःम्नि	इप्रयाप्त्यनु	प्रयाप्नुये
अम्अ्य	प्रयाप्त्यु	प्रयाप्त्य	
अम्सुअ्य	प्रयाप्सु	प्रयाप्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	प्रयाप्नु	प्रयाप्त्यनु	
इन्य, अम्अ्य उःङ्	इप्रयाःम्ङ	इप्रयपत	प्रयपये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इप्रयाःम्ङसु	इप्रयपतसु	प्रयपसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इप्रयाःम्ङनु	इप्रयपतनु	प्रयपनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इप्रयपि	इप्रयपिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इप्रयपु	इप्रयपुतु	प्रयपुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इप्रयाप्कि	इप्रयाप्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इप्रयाप्क	इप्रयाप्तक	प्रयाप्कये
अम्अ्य इन्	इप्रयाऽप्	इप्रयाप्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इप्रयपि	इप्रयपिति	
अम्अ्य एःन्	इप्रयाःम्नि	इप्रयाप्त्यनु	
उङ इन्	प्रयाःम्न्य	प्रयाःम्त्यनि	
उङ एऽचि	प्रयाःम्सु	प्रयाःम्त्यान्सु	
उङ एःन्	प्रयाःम्नु	प्रयाःम्त्यान्नु	

Table 20: सकर्मक क्रिया च्याःन्न्य "रोज्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	च्यात्तु	च्यात्त	
उङ अम्सु	च्यात्तुसु	च्यात्तसु	
उङ अम्ह्याम्	च्यात्तुनु	च्यात्तनु	
इऽचिअ्य	च्यचि	च्यास्ति	
ओऽचुअ	च्यचु	च्यास्तु	
इक्अ्य	च्याह्इकि	च्याह्इतिकि	
ओक्अ	च्याह्इक	च्याह्इतक	
इन्य	इच्यात्त्यु	इच्यात्त्य	च्यात्ते
इन्य अम्सु	इच्यात्सु	इच्यात्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इच्यात्नु	इच्यात्त्यनु	
एऽचि	इच्यचि	इच्यास्ति	च्यचिये
एःन्	इच्याःन्नि	इच्यास्त्यनु	च्यास्नुये
अम्अ्य	च्यात्त्यु	च्यात्त्य	
अम्सुअ्य	च्यात्सु	च्यात्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	च्यात्नु	च्यात्त्यनु	
इन्य, अम्अ्य उःङ	इच्याःइङ	इच्यास्त	च्यचये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ	इच्याःइङसु	इच्यास्तसु	च्यचसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ	इच्याःइङनु	इच्यास्तनु	च्यचनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इच्यचि	इच्यास्ति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इच्यचु	इच्यास्तु	च्यचुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इच्याह्इकि	इच्याह्इतिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इच्याह्इक	इच्याह्इतक	च्याह्इकये
अम्अ्य इन्	इच्याःइ	इच्यास्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इच्यचि	इच्यास्ति	
अम्अ्य एःन्	इच्याःन्नि	इच्यास्त्यनु	
उङ इन्	च्याःन्न्य	च्याःन्त्यनि	
उङ एऽचि	च्याःन्सु	च्याःन्त्यान्सु	
उङ एःन्	च्याःन्नु	च्याःन्त्यान्नु	

Table 21: सकर्मक क्रिया क्राःन्य "बान बसाल्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	क्राक्तु	क्राक्त	
उङ अम्सु	क्राक्तुसु	क्राक्तसु	
उङ अम्ह्याम्	क्राक्तुनु	क्राक्तनु	
इऽचिअ्य	क्रकि	क्रकिति	
ओऽचुअ	क्रकु	क्रकुतु	
इक्अ्य	क्राक्कि	क्राक्तिकि	
ओक्अ	क्राक्क	क्राक्तक	
इन्य	इक्राक्त्यु	इक्राक्त्य	क्राक्ते
इन्य अम्सु	इक्राक्सु	इक्राक्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इक्राक्नु	इक्राक्त्यनु	
एऽचि	इक्रकि	इक्रकिति	क्रकिये
एःन्	इक्राःनि	इक्राक्त्यनु	क्राक्नुये
अम्अ्य	क्राक्त्यु	क्राक्त्य	
अम्सुअ्य	क्राक्सु	क्राक्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	क्राक्नु	क्राक्त्यनु	
इन्य, अम्अ्य उःङ	इक्राःङ	इक्रकत	क्रकये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ	इक्राःङसु	इक्रकतसु	क्रकसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ	इक्राःङनु	इक्रकतनु	क्रकनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इक्रकि	इक्रकिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इक्रकु	इक्रकुतु	क्रकुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इक्राक्कि	इक्राक्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इक्राक्क	इक्राक्तक	क्राक्कये
अम्अ्य इन्	इक्राः	इक्राक्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इक्रकि	इक्रकिति	
अम्अ्य एःन्	इक्राःनि	इक्राक्त्यनु	
उङ इन्	क्राःन्य	क्राःन्त्यनि	
उङ एऽचि	क्राःन्सु	क्राःन्त्यान्सु	
उङ एःन्	क्राःन्नु	क्राःन्त्यान्नु	

Table 22: सकर्मक क्रिया घ्याम्न्य "घिनाउनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	घ्याम्दु	घ्याःम्त	
उङ अम्सु	घ्याम्दुसु	घ्याःम्तसु	
उङ अम्ह्याम्	घ्याम्दुनु	घ्याःम्तनु	
इऽचिअ्य	घ्यमि	घ्यमिति	
ओऽचुअ	घ्यमु	घ्यमुतु	
इक्अ्य	घ्याम्कि	घ्याम्तिकि	
ओक्अ	घ्याम्क	घ्याम्तक	
इन्य	इघ्याम्द्यु	इघ्याःम्त्य	घ्याम्दे
इन्य अम्सु	इघ्याःम्सु	इघ्याःम्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इघ्याःम्नु	इघ्याःम्त्यनु	
एऽचि	इघ्यमि	इघ्यमिति	घ्यमिये
ए:न्	इघ्याम्नि	इघ्याःम्त्यनु	घ्याःम्नुये
अम्अ्य	घ्याम्द्यु	घ्याःम्त्य	
अम्सुअ्य	घ्याःम्सु	घ्याःम्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	घ्याःम्नु	घ्याःम्त्यनु	
इन्य, अम्अ्य उःङ्	इघ्याम्ङ	इघ्यमत	घ्यमये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इघ्याम्ङसु	इघ्यमतसु	घ्यमसुये
ए:न्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इघ्याम्ङनु	इघ्यमतनु	घ्यमनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इघ्यमि	इघ्यमिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इघ्यमु	इघ्यमुतु	घ्यमुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इघ्याम्कि	इघ्याम्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इघ्याम्क	इघ्याम्तक	घ्याम्कये
अम्अ्य इन्	इघ्याम्	इघ्याःम्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इघ्यमि	इघ्यमिति	
अम्अ्य ए:न्	इघ्याम्नि	इघ्याःम्त्यनु	
उङ इन्	घ्याम्न्य	घ्याम्त्यनि	
उङ एऽचि	घ्याःम्सु	घ्याम्त्यान्सु	
उङ ए:न्	घ्याःम्नु	घ्याम्त्यान्नु	

Table 23: सकर्मक क्रिया प्याइन्य "ह्मट्नु"

	ञभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	प्यान्दु	प्याःन्त	
उङ ञम्सु	प्यान्दुसु	प्याःन्तसु	
उङ ञम्ह्याम्	प्यान्दुनु	प्याःन्तनु	
इऽचिञ्य	प्याचि	प्याऽस्ति	
ओऽचुञ	प्याचु	प्याऽस्तु	
इक्ञ्य	प्याइकि	प्याइतिकि	
ओक्ञ	प्याइक	प्याइतक	
इन्य	इप्यान्द्यु	इप्याःन्त्य	प्यान्दे
इन्य ञम्सु	इप्याःन्सु	इप्याःन्त्यसु	
इन्य ञम्ह्याम्	इप्याःन्नु	इप्याःन्त्यनु	
एऽचि	इप्याचि	इप्याऽस्ति	प्याचिये
एःन्	इप्याइनि	इप्याऽस्त्यनु	प्याऽस्नुये
ञम्ञ्य	प्यान्द्यु	प्याःन्त्य	
ञम्सुञ्य	प्याःन्सु	प्याःन्त्यसु	
ञम्ह्याम्ञ्य	प्याःन्नु	प्याःन्त्यनु	
इन्य, ञम्ञ्य उःङ्	इप्याइङ	इप्याऽस्त	प्याचये
एऽचिञ्य/ञम्सुञ उःङ्	इप्याइङसु	इप्याऽस्तसु	प्याचसुये
एःनञ्य/ञम्ह्याम्ञ्य उःङ्	इप्याइङनु	इप्याऽस्तनु	प्याचनुये
इन्य/ञम्ञ्य इऽचि	इप्याचि	इप्याऽस्ति	
इन्य/ञम्ञ्य ओऽचु	इप्याचु	इप्याऽस्तु	प्याचुये
इन्य/ञम्ञ्य इक्	इप्याइकि	इप्याइतिकि	
इन्य/ञम्ञ्य ओक्	इप्याइक	इप्याइतक	प्याइकये
ञम्ञ्य इन्	इप्याइ	इप्याऽस्त्य	
ञम्ञ्य एऽचि	इप्याचि	इप्याऽस्ति	
ञम्ञ्य एःन्	इप्याइनि	इप्याऽस्त्यनु	
उङ इन्	प्याइन्य	प्याइत्यनि	
उङ एऽचि	प्याःइसु	प्याइत्यान्सु	
उङ एःन्	प्याःइनु	प्याइत्यान्नु	

Table 24: सकर्मक क्रिया कान्य "बसाल्नु"

	ञभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	कान्दु	काःन्त	
उङ म्यसु	कान्दुसु	काःन्तसु	
उङ म्यह्याम्	कान्दुनु	काःन्तनु	
इऽचिञ्य	कङि	कङिति	
ओऽचुञ	कङु	कङुतु	
इक्ञ्य	काङ्कि	काङ्तिकि	
ओक्ञ	काङ्क	काङ्तक	
इन्य ञम्	इकान्द्यु	इकाःन्त्य	कान्दे
इन्य म्यसु	इकाःन्सु	इकाःन्त्यसु	
इन्य म्यह्याम्	इकाःन्नु	इकाःन्त्यनु	
एऽचिञ्य	इकङि	इकङिति	कङिये
एःनञ्य	इकानि	इकाःङ्त्यनु	काःङ्नुये
ञम्ञ्य	कान्द्यु	काःन्त्य	
ञम्सुञ	काःन्सु	काःन्त्यसु	
ञम्ह्याम्ञ्य	काःन्नु	काःन्त्यनु	

Table 25: अकर्मक क्रिया जेन्य "बोल्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उ:ङ्	जेङ	जेङत	
इऽचि	जेयि	जे:इति	
ओऽचु	जेयु	जे:इतु	
इक्	जेकि	जेक्तिकि	
ओक्	जेक	जेक्तक	
इन्	इजे	इजेऽत्य	जेऽये
एऽचि	इजेयि	इजे:इति	जे:इये
ए:न्	इजेनि	इजेत्नु	जे:न्ये
अम्	जे	जेऽत्य	
अम्सु	जेयि	जे:इति	
अम्ह्याम्	जेनु	जेत्नु	

Table 26: अकर्मक क्रिया रे:म्न्य "उभिनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उ:ङ्	रे:म्ङ	रेपत	
इऽचि	रेपि	रेपिति	
ओऽचु	रेपु	रेपुतु	
इक्	रेप्कि	रेप्तिकि	
ओक्	रेप्क	रेप्तक	
इन्	इरेऽप्	इरेप्त्य	रेप्ये
एऽचि	इरेपि	इरेपिति	रेपिये
ए:न्	इरे:म्नि	इरेप्त्यनु	रेप्नुये
अम्	रेऽप्	रेप्त्य	
अम्सु	रेपि	रेपिति	
अम्ह्याम्	रे:म्नु	रेप्त्यनु	

Table 27: अकर्मक क्रिया ङे:न्न्य "दुख्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उ:ङ्	ङे:इङ	ङेस्त	
इऽचि	ङेचि	ङेस्ति	
ओऽचु	ङेचु	ङेस्तु	
इक्	ङेह्इकि	ङेह्इतिकि	
ओक्	ङेह्इक	ङेह्इतक	
इन्	इङे:इ	इङेस्त्य	ङेच्चे
एऽचि	इङेचि	इङेस्ति	ङेचिये
ए:न्	इङे:न्नि	इङेस्त्यनु	ङेस्नुये
अम्	ङे:इ	ङेस्त्य	
अम्सु	ङेचि	ङेस्ति	
अम्ह्याम्	ङे:न्नु	ङेस्त्यनु	

Table 28: अकर्मक क्रिया चेःन्य "चिच्चा गर्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उःङ्	चेःङ	चेकत	
इऽचि	चेकि	चेकिति	
ओऽचु	चेकु	चेकुतु	
इक्	चेक्कि	चेक्तिकि	
ओक्	चेक्क	चेक्तक	
इन्	इचेः	इचेक्त्य	चेक्ये
एऽचि	इचेकि	इचेकिति	चेकिये
एःन्	इचेःनि	इचेक्त्यनु	चेक्नुये
अम्	चेः	चेक्त्य	
अम्सु	चेकि	चेकिति	
अम्ह्याम्	चेःनु	चेक्त्यनु	

Table 29: अकर्मक क्रिया येम्न्य "बाली उठाउँन ढीलो हुनु"

	अभूत	भूत
म्य	येम्	येःम्त्य

Table 30: अकर्मक क्रिया लेइन्य "निस्कनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उःङ्	लेइङ	लेऽस्त	
इऽचि	लेऽचि	लेऽस्ति	
ओऽचु	लेऽचु	लेऽस्तु	
इक्	लेइकि	लेइतिकि	
ओक्	लेइक	लेइतक	
इन्	इलेइ	इलेऽस्त्य	लेऽचे
एऽचि	इलेऽचि	इलेऽस्ति	लेऽचिये
एःन्	इलेइनि	इलेऽस्त्यनु	लेऽस्नुये
अम्	लेइ	लेऽस्त्य	
अम्सु	लेऽचि	लेऽस्ति	
अम्ह्याम्	लेइनु	लेऽस्त्यनु	

Table 31: अकर्मक क्रिया भ्रेऽन्य "अल्छी गर्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उःङ्	भ्रेऽङ	भ्रेङत	
इऽचि	भ्रेङि	भ्रेङिति	
ओऽचु	भ्रेङु	भ्रेङुतु	
इक्	भ्रेङ्कि	भ्रेङ्तिकि	
ओक्	भ्रेङ्क	भ्रेङ्तक	
इन्	इभ्रेङ्	इभ्रेःङ्त्य	भ्रेःङ्ये
एऽचि	इभ्रेङि	इभ्रेङिति	भ्रेङिये
एःन्	इभ्रेऽनि	इभ्रेःङ्त्यनु	भ्रेःङ्नुये
अम्	भ्रेङ्	भ्रेःङ्त्य	
अम्सु	भ्रेङि	भ्रेङिति	
अम्ह्याम्	भ्रेऽनु	भ्रेःङ्त्यनु	

Table 32: अकर्मक क्रिया भेर्न्य "उड्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उःङ्	भेर्ङ	भेरत	
इऽचि	भेरि	भेरिति	
ओऽचु	भेरु	भेरुतु	
इक्	भेर्कि	भेर्तिकि	
ओक्	भेर्क	भेर्तक	
इन्	इभेर्	इभेःर्त्य	भेःर्च्ये
एऽचि	इभेरि	इभेरिति	भेरिये
एःन्	इभेर्नि	इभेःर्त्यनु	भेःर्नुये
अम्	भेर्	भेःर्त्य	
अम्सु	भेरि	भेरिति	
अम्ह्याम्	भेर्नु	भेःर्त्यनु	

Table 33: अकर्मक क्रिया एल्न्य "पोख्नु"

	अभूत	भूत
म्य	एल्	एःल्त्य

Table 34: सकर्मक क्रिया ख्लेःम्न्य "ताछनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ म्य	ख्लेबु	ख्लेबुत	
उङ म्यसु	ख्लेबुसु	ख्लेबुतसु	
उङ म्यह्याम्	ख्लेबुनु	ख्लेबुतनु	
इऽचिअ्य	ख्लेपि	ख्लेपिति	
ओऽचुअ	ख्लेपु	ख्लेपुतु	
इक्अ्य	ख्लेप्कि	ख्लेप्तिकि	
ओक्अ	ख्लेप्क	ख्लेप्तक	
इन्य म्य	इख्लेऽब्यु	इख्लेऽप्त्य	ख्लेऽबे
इन्य म्यसु	इख्लेऽप्सु	इख्लेऽप्त्यसु	
इन्य म्यह्याम्	इख्लेऽप्नु	इख्लेऽप्त्यनु	
एऽचिअ्य	इख्लेपि	इख्लेपिति	ख्लेपिये
एःन्अ्य	इख्लेःम्नि	इख्लेप्त्यनु	ख्लेप्नुये
अम्अ्य	ख्लेऽब्यु	ख्लेऽप्त्य	
अम्सुअ	ख्लेऽप्सु	ख्लेऽप्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	ख्लेऽप्नु	ख्लेऽप्त्यनु	

Table 35: सकर्मक क्रिया सेःन्न्य "मार्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	सेदु	सेःत	
उङ अम्सु	सेदुसु	सेःतसु	
उङ अम्ह्याम्	सेदुनु	सेःतनु	
इऽचिअ्य	सेचि	सेस्ति	
ओऽचुअ	सेचु	सेस्तु	
इक्अ्य	सेह्इकि	सेह्इतिकि	
ओक्अ	सेह्इक	सेह्इतक	
इन्य अम्	इसेऽद्यु	इसेःत्य	सेऽदे
इन्य अम्सु	इसेऽत्सु	इसेःत्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इसेऽत्नु	इसेःत्यनु	
एऽचिअ्य	इसेचि	इसेस्ति	सेचिये
एःन्अ्य	इसेःन्नि	इसेस्त्यनु	सेस्नुये
अम्अ्य	सेऽद्यु	सेःत्य	
अम्सुअ	सेऽत्सु	सेःत्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	सेऽत्नु	सेःत्यनु	
इन्य/अम्अ्य उःङ्	इसेःइङ	इसेस्त	सेचये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इसेःइङसु	इसेस्तसु	सेचसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इसेःइङनु	इसेस्तनु	सेचनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इसेचि	इसेस्ति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इसेचु	इसेस्तु	सेचुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इसेह्इकि	इसेह्इतिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इसेह्इक	इसेह्इतक	सेह्इकये
अम्अ्य इन्	इसेःइ	इसेस्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इसेचि	इसेस्ति	
अम्अ्य एःन्	इसेःन्नि	इसेस्त्यनु	
उङ इन्	सेःन्न्य	सेःन्त्यनि	
उङ एऽचि	सेःन्सु	सेःन्त्यान्सु	
उङ एःन्	सेःन्नु	सेःन्त्यान्नु	

Table 36: सकर्मक क्रिया धेःन्य "पुछ्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ म्य	धेगु	धेगुत	
उङ म्यसु	धेगुसु	धेगुतसु	
उङ म्यह्याम्	धेगुनु	धेगुतनु	
इऽचिअ्य	धेकि	धेकिति	
ओऽचुअ	धेकु	धेकुतु	
इक्अ्य	धेक्कि	धेक्तिकि	
ओक्अ	धेक्क	धेक्तक	
इन्य म्य	इधेऽग्यु	इधेऽक्त्य	धेऽगे
इन्य म्यसु	इधेऽक्सु	इधेऽक्त्यसु	
इन्य म्यह्याम्	इधेऽक्नु	इधेऽक्त्यनु	
एऽचिअ्य	इधेकि	इधेकिति	धेकिये
एःन्अ्य	इधेःनि	इधेक्त्यनु	धेक्नुये
अम्अ्य	धेऽग्यु	धेऽक्त्य	
अम्सुअ	धेऽक्सु	धेऽक्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	धेऽक्नु	धेऽक्त्यनु	

Table 37: सकर्मक क्रिया फ्लेम्न्य "कुल्चनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	फ्लेमु	फ्लेमुत	
उङ अम्सु	फ्लेमुसु	फ्लेमुतसु	
उङ अम्ह्याम्	फ्लेमुनु	फ्लेमुतनु	
इऽचिअ्य	फ्लेमि	फ्लेमिति	
ओऽचुअ	फ्लेमु	फ्लेमुतु	
इक्अ्य	फ्लेम्कि	फ्लेम्तिकि	
ओक्अ	फ्लेम्क	फ्लेम्तक	
इन्य अम्	इफ्लेऽम्यु	इफ्लेःम्त्य	फ्लेऽमे
इन्य अम्सु	इफ्लेःम्सु	इफ्लेःम्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इफ्लेःम्नु	इफ्लेःम्त्यनु	
एऽचिअ्य	इफ्लेमि	इफ्लेमिति	फ्लेमिये
एःन्अ्य	इफ्लेम्नि	इफ्लेःम्त्यनु	फ्लेःम्नुये
अम्अ्य	फ्लेऽम्यु	फ्लेःम्त्य	
अम्सुअ	फ्लेःम्सु	फ्लेःम्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	फ्लेःम्नु	फ्लेःम्त्यनु	
इन्य/अम्अ्य उःङ्	इफ्लेम्ङ	इफ्लेमत	फ्लेमये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इफ्लेम्ङसु	इफ्लेमतसु	फ्लेमसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इफ्लेम्ङनु	इफ्लेमतनु	फ्लेमनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इफ्लेमि	इफ्लेमिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इफ्लेमु	इफ्लेमुतु	फ्लेमुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इफ्लेम्कि	इफ्लेम्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इफ्लेम्क	इफ्लेम्तक	फ्लेम्कये
अम्अ्य इन्	इफ्लेम्	इफ्लेःम्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इफ्लेमि	इफ्लेमिति	
अम्अ्य एःन्	इफ्लेम्नि	इफ्लेःम्त्यनु	
उङ इन्	फ्लेम्न्य	फ्लेम्त्यनि	
उङ एऽचि	फ्लेःम्सु	फ्लेम्त्यान्सु	
उङ एःन्	फ्लेःम्नु	फ्लेम्त्यान्नु	

Table 38: सकर्मक क्रिया घ्लेन्य "पूज्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उःङ्	घ्लेङ	घ्लेःङ्त	
इऽचि	घ्लेयि	घ्लेःइति	
ओऽचु	घ्लेयु	घ्लेःइतु	
इक्	घ्लेकि	घ्लेक्तिकि	
ओक्	घ्लेक	घ्लेक्तक	
इन्	इघ्ले	इघ्लेत्य	घ्लेये
एऽचि	इघ्लेयि	इघ्लेःइति	घ्लेःइये
एःन्	इघ्लेनि	इघ्लेत्नु	घ्लेःन्ये
अम्	घ्ले	घ्लेत्य	
अम्सु	घ्लेसु	घ्लेत्सु	
अम्ह्याम्	घ्लेनु	घ्लेत्नु	

Table 39: सकर्मक क्रिया छेऽन्य "घृणा गर्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	छेङु	छेङुत	
उङ अम्सु	छेङुसु	छेङुतसु	
उङ अम्ह्याम्	छेङुनु	छेङुतनु	
इऽचिअ्य	छेङि	छेङिति	
ओऽचुअ	छेङु	छेङुतु	
इक्अ्य	छेङ्कि	छेङ्तिकि	
ओक्अ	छेङ्क	छेङ्तक	
इन्य अम्	इछेऽङ्यु	इछेःङ्त्य	छेऽङे
इन्य अम्सु	इछेःङ्सु	इछेःङ्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इछेःङ्नु	इछेःङ्त्यनु	
एऽचिअ्य	इछेङि	इछेङिति	छेङिये
एःनअ्य	इछेऽनि	इछेःङ्त्यनु	छेःङ्नुये
अम्अ्य	छेऽङ्यु	छेःङ्त्य	
अम्सुअ	छेःङ्सु	छेःङ्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	छेःङ्नु	छेःङ्त्यनु	
इन्य/अम्अ्य उःङ्	इछेऽङ	इछेङत	छेङये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इछेऽङसु	इछेङतसु	छेङसुये
एःनअ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इछेऽङनु	इछेङतनु	छेङनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इछेङि	इछेङिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इछेङु	इछेङुतु	छेङुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इछेङ्कि	इछेङ्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इछेङ्क	इछेङ्तक	छेङ्कये
अम्अ्य इन्	इछेङ्	इछेःङ्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इछेङि	इछेङिति	
अम्अ्य एःन्	इछेऽनि	इछेःङ्त्यनु	
उङ इन्	छेऽन्य	छेन्त्यनि	
उङ एऽचि	छेःन्सु	छेन्त्यान्सु	
उङ एःन्	छेःन्नु	छेन्त्यान्नु	

Table 40: सकर्मक क्रिया नेर्न्य "सिद्धयाउनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	नेरु	नेरुत	
उङ अम्सु	नेरुसु	नेरुतसु	
उङ अम्ह्याम्	नेरुनु	नेरुतनु	
इऽचिअ्य	नेरि	नेरिति	
ओऽचुअ	नेरु	नेरुतु	
इक्अ्य	नेर्कि	नेर्तिकि	
ओक्अ	नेर्क	नेर्तक	
इन्य अम्	इनेऽच्यु	इनेःर्त्य	नेऽरे
इन्य अम्सु	इनेःर्सु	इनेःर्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इनेःर्नु	इनेःर्त्यनु	
एऽचिअ्य	इनेरि	इनेरिति	नेरिये
एःन्अ्य	इनेर्नि	इनेःर्त्यनु	नेःर्नुये
अम्अ्य	नेऽच्यु	नेःर्त्य	
अम्सुअ	नेःर्सु	नेःर्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	नेःर्नु	नेःर्त्यनु	
इन्य/अम्अ्य उःङ	इनेर्ङ	इनेरत	नेरये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ	इनेर्ङसु	इनेरतसु	नेरसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ	इनेर्ङनु	इनेरतनु	नेरनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इनेरि	इनेरिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इनेरु	इनेरुतु	नेरुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इनेर्कि	इनेर्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इनेर्क	इनेर्तक	नेर्कये
अम्अ्य इन्	इनेर्	इनेःर्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इनेरि	इनेरिति	
अम्अ्य एःन्	इनेर्नि	इनेःर्त्यनु	
उङ इन्	नेर्न्य	नेर्त्यनि	
उङ एऽचि	नेःर्सु	नेर्त्यान्सु	
उङ एःन्	नेःर्नु	नेर्त्यान्नु	

Table 41: सकर्मक क्रिया थेल्न्य "उप्किनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ म्य	थेलु	थेलुत	
उङ म्यसु	थेलुसु	थेलुतसु	
उङ म्यह्याम्	थेलुनु	थेलुतनु	
इऽचिअ्य	थेलि	थेलिति	
ओऽचुअ	थेलु	थेलुतु	
इक्अ्य	थेल्कि	थेल्तिकि	
ओक्अ	थेल्क	थेल्तक	
इन्य म्य	इथेऽल्यु	इथेःल्त्य	थेऽले
इन्य म्यसु	इथेःल्सु	इथेःल्त्यसु	
इन्य म्यह्याम्	इथेःल्नु	इथेःल्त्यनु	
एऽचिअ्य	इथेलि	इथेलिति	थेलिये
एःन्अ्य	इथेल्नि	इथेःल्त्यनु	थेःल्नुये
अम्अ्य	थेऽल्यु	थेःल्त्य	
अम्सुअ	थेःल्सु	थेःल्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	थेःल्नु	थेःल्त्यनु	

Table 42: सकर्मक क्रिया केःम्न्य "चढ्नु, चिल्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	केप्तु	केप्त	
उङ अम्सु	केप्तुसु	केप्तसु	
उङ अम्ह्याम्	केप्तुनु	केप्तनु	
इऽचिअ्य	केपि	केपिति	
ओऽचुअ	केपु	केपुतु	
इक्अ्य	केप्कि	केप्तिकि	
ओक्अ	केप्क	केप्तक	
इन्य	इकेप्त्यु	इकेप्त्य	केप्ते
इन्य अम्सु	इकेप्सु	इकेप्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इकेप्नु	इकेप्त्यनु	
एऽचि	इकेपि	इकेपिति	केपिये
एःन्	इकेःम्नि	इकेप्त्यनु	केप्नुये
अम्अ्य	केप्त्यु	केप्त्य	
अम्सुअ्य	केप्सु	केप्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	केप्नु	केप्त्यनु	
इन्य, अम्अ्य उःङ्	इकेःम्ङ	इकेपत	केपये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इकेःम्ङसु	इकेपतसु	केपसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इकेःम्ङनु	इकेपतनु	केपनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इकेपि	इकेपिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इकेपु	इकेपुतु	केपुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इकेप्कि	इकेप्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इकेप्क	इकेप्तक	केप्कये
अम्अ्य इन्	इकेऽप्	इकेप्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इकेपि	इकेपिति	
अम्अ्य एःन्	इकेःम्नि	इकेप्त्यनु	
उङ इन्	केःम्न्य	केःम्त्यनि	
उङ एऽचि	केःम्सु	केःम्त्यान्सु	
उङ एःन्	केःम्नु	केःम्त्यान्नु	

Table 43: सकर्मक क्रिया रेःन्न्य "हास्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	रेत्तु	रेत्त	
उङ अम्सु	रेत्तुसु	रेत्तसु	
उङ अम्ह्याम्	रेत्तुनु	रेत्तनु	
इऽचिअ्य	रेचि	रेस्ति	
ओऽचुअ	रेचु	रेस्तु	
इक्अ्य	रेह्इकि	रेह्इतिकि	
ओक्अ	रेह्इक	रेह्इतक	
इन्य	इरेत्त्यु	इरेत्त्य	रेत्ते
इन्य अम्सु	इरेत्सु	इरेत्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इरेत्नु	इरेत्त्यनु	
एऽचि	इरेचि	इरेस्ति	रेचिये
एःन्	इरेःन्नि	इरेस्त्यनु	रेस्नुये
अम्अ्य	रेत्त्यु	रेत्त्य	
अम्सुअ्य	रेत्सु	रेत्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	रेत्नु	रेत्त्यनु	
इन्य, अम्अ्य उःङ्	इरेःइङ	इरेस्त	रेचये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इरेःइङसु	इरेस्तसु	रेचसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इरेःइङनु	इरेस्तनु	रेचनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इरेचि	इरेस्ति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इरेचु	इरेस्तु	रेचुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इरेह्इकि	इरेह्इतिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इरेह्इक	इरेह्इतक	रेह्इकये
अम्अ्य इन्	इरेःइ	इरेस्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इरेचि	इरेस्ति	
अम्अ्य एःन्	इरेःन्नि	इरेस्त्यनु	
उङ इन्	रेःन्न्य	रेःन्त्यनि	
उङ एऽचि	रेःन्सु	रेःन्त्यान्सु	
उङ एःन्	रेःन्नु	रेःन्त्यान्नु	

Table 44: सकर्मक क्रिया रेःन्य "लेख्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	रेक्तु	रेक्त	
उङ अम्सु	रेक्तुसु	रेक्तसु	
उङ अम्ह्याम्	रेक्तुनु	रेक्तनु	
इऽचिअ्य	रेकि	रेकिति	
ओऽचुअ	रेकु	रेकुतु	
इक्अ्य	रेक्कि	रेक्तिकि	
ओक्अ	रेक्क	रेक्तक	
इन्य	इरेक्त्यु	इरेक्त्य	रेक्ते
इन्य अम्सु	इरेक्सु	इरेक्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इरेक्नु	इरेक्त्यनु	
एऽचि	इरेकि	इरेकिति	रेकिये
एःन्	इरेःनि	इरेक्त्यनु	रेक्नुये
अम्अ्य	रेक्त्यु	रेक्त्य	
अम्सुअ्य	रेक्सु	रेक्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	रेक्नु	रेक्त्यनु	
इन्य, अम्अ्य उःङ्	इरेःङ	इरेकत	रेकये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इरेःङसु	इरेकतसु	रेकसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इरेःङनु	इरेकतनु	रेकनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इरेकि	इरेकिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इरेकु	इरेकुतु	रेकुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इरेक्कि	इरेक्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इरेक्क	इरेक्तक	रेक्कये
अम्अ्य इन्	इरेः	इरेक्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इरेकि	इरेकिति	
अम्अ्य एःन्	इरेःनि	इरेक्त्यनु	
उङ इन्	रेःन्य	रेःन्त्यनि	
उङ एऽचि	रेःन्सु	रेःन्त्यान्सु	
उङ एःन्	रेःन्नु	रेःन्त्यान्नु	

Table 45: सकर्मक क्रिया लेम्न्य "फकाउनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	लेम्दु	लेःम्त	
उङ अम्सु	लेम्दुसु	लेःम्तसु	
उङ अम्ह्याम्	लेम्दुनु	लेःम्तनु	
इऽचिअ्य	लेमि	लेमिति	
ओऽचुअ	लेमु	लेमुतु	
इक्अ्य	लेम्कि	लेम्तिकि	
ओक्अ	लेम्क	लेम्तक	
इन्य	इलेम्द्यु	इलेःम्त्य	लेम्दे
इन्य अम्सु	इलेःम्सु	इलेःम्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इलेःम्नु	इलेःम्त्यनु	
एऽचि	इलेमि	इलेमिति	लेमिये
एःन्	इलेम्नि	इलेःम्त्यनु	लेःम्नुये
अम्अ्य	लेम्द्यु	लेःम्त्य	
अम्सुअ्य	लेःम्सु	लेःम्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	लेःम्नु	लेःम्त्यनु	
इन्य, अम्अ्य उःङ्	इलेम्ङ	इलेमत	लेमये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इलेम्ङसु	इलेमतसु	लेमसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इलेम्ङनु	इलेमतनु	लेमनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इलेमि	इलेमिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इलेमु	इलेमुतु	लेमुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इलेम्कि	इलेम्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इलेम्क	इलेम्तक	लेम्कये
अम्अ्य इन्	इलेम्	इलेःम्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इलेमि	इलेमिति	
अम्अ्य एःन्	इलेम्नि	इलेःम्त्यनु	
उङ इन्	लेम्न्य	लेम्त्यनि	
उङ एऽचि	लेःम्सु	लेम्त्यान्सु	
उङ एःन्	लेःम्नु	लेम्त्यान्नु	

Table 46: सकर्मक क्रिया छेइन्य "चिन्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	छेन्दु	छेःन्त	
उङ अम्सु	छेन्दुसु	छेःन्तसु	
उङ अम्ह्याम्	छेन्दुनु	छेःन्तनु	
इऽचिअ्य	छेऽचि	छेऽस्ति	
ओऽचुअ	छेऽचु	छेऽस्तु	
इक्अ्य	छेइकि	छेइतिकि	
ओक्अ	छेइक	छेइतक	
इन्य	इछेन्द्यु	इछेःन्त्य	छेन्दे
इन्य अम्सु	इछेःन्सु	इछेःन्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इछेःन्नु	इछेःन्त्यनु	
एऽचि	इछेऽचि	इछेऽस्ति	छेऽचिये
एःन्	इछेइनि	इछेऽस्त्यनु	छेऽस्नुये
अम्अ्य	छेन्द्यु	छेःन्त्य	
अम्सुअ्य	छेःन्सु	छेःन्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	छेःन्नु	छेःन्त्यनु	
इन्य, अम्अ्य उःङ	इछेइङ	इछेऽस्त	छेऽचये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ	इछेइङसु	इछेऽस्तसु	छेऽचसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ	इछेइङनु	इछेऽस्तनु	छेऽचनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इछेऽचि	इछेऽस्ति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इछेऽचु	इछेऽस्तु	छेऽचुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इछेइकि	इछेइतिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इछेइक	इछेइतक	छेइकये
अम्अ्य इन्	इछेइ	इछेऽस्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इछेऽचि	इछेऽस्ति	
अम्अ्य एःन्	इछेइनि	इछेऽस्त्यनु	
उङ इन्	छेइन्य	छेइत्यनि	
उङ एऽचि	छेःइसु	छेइत्यान्सु	
उङ एःन्	छेःइनु	छेइत्यान्नु	

Table 47: सकर्मक क्रिया रेऽन्य "दु:ख दिनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	रेन्दु	रे:न्त	
उङ अम्सु	रेन्दुसु	रे:न्तसु	
उङ अम्ह्याम्	रेन्दुनु	रे:न्तनु	
इऽचिअ्य	रेङि	रेङिति	
ओऽचुअ	रेङु	रेङुतु	
इक्अ्य	रेङ्कि	रेङ्तिकि	
ओक्अ	रेङ्क	रेङ्तक	
इन्य	इरेन्द्यु	इरे:न्त्य	रेन्दे
इन्य अम्सु	इरे:न्सु	इरे:न्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इरे:न्नु	इरे:न्त्यनु	
एऽचि	इरेङि	इरेङिति	रेङिये
ए:न्	इरेऽनि	इरे:ङ्त्यनु	रे:ङ्नुये
अम्अ्य	रेन्द्यु	रे:न्त्य	
अम्सुअ्य	रे:न्सु	रे:न्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	रे:न्नु	रे:न्त्यनु	
इन्य, अम्अ्य उ:ङ्	इरेऽङ	इरेङत	रेङ्ये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उ:ङ्	इरेऽङसु	इरेङतसु	रेङसुये
ए:न्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उ:ङ्	इरेऽङनु	इरेङतनु	रेङनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इरेङि	इरेङिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इरेङु	इरेङुतु	रेङुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इरेङ्कि	इरेङ्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इरेङ्क	इरेङ्तक	रेङ्कये
अम्अ्य इन्	इरेङ्	इरे:ङ्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इरेङि	इरेङिति	
अम्अ्य ए:न्	इरेऽनि	इरे:ङ्त्यनु	
उङ इन्	रेऽन्य	रेन्त्यनि	
उङ एऽचि	रे:न्सु	रेन्त्यान्सु	
उङ ए:न्	रे:न्नु	रेन्त्यान्नु	

Table 48: सकर्मक क्रिया धेर्न्य "सुहाउनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	धेर्दु	धेःर्त	
उङ अम्सु	धेर्दुसु	धेःर्तसु	
उङ अम्ह्याम्	धेर्दुनु	धेःर्तनु	
इऽचिअ्य	धेरि	धेरिति	
ओऽचुअ	धेरु	धेरुतु	
इक्अ्य	धेर्कि	धेर्तिकि	
ओक्अ	धेर्क	धेर्तक	
इन्य	इधेर्द्यु	इधेःर्त्य	धेर्दे
इन्य अम्सु	इधेःर्सु	इधेःर्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इधेःर्नु	इधेःर्त्यनु	
एऽचि	इधेरि	इधेरिति	धेरिये
एःन्	इधेर्नि	इधेःर्त्यनु	धेःर्नुये
अम्अ्य	धेर्द्यु	धेःर्त्य	
अम्सुअ्य	धेःर्सु	धेःर्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	धेःर्नु	धेःर्त्यनु	
इन्य, अम्अ्य उःङ्	इधेर्ङ	इधेरत	धेरये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इधेर्ङसु	इधेरतसु	धेरसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इधेर्ङनु	इधेरतनु	धेरनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इधेरि	इधेरिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इधेरु	इधेरुतु	धेरुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इधेर्कि	इधेर्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इधेर्क	इधेर्तक	धेर्कये
अम्अ्य इन्	इधेर्	इधेःर्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इधेरि	इधेरिति	
अम्अ्य एःन्	इधेर्नि	इधेःर्त्यनु	
उङ इन्	धेर्न्य	धेर्त्यनि	
उङ एऽचि	धेःर्सु	धेर्त्यान्सु	
उङ एःन्	धेःर्नु	धेर्त्यान्नु	

Table 49: अकर्मक क्रिया छेल्न्य "चम्किलो हुनु"

	अभूत	भूत
म्य	छेल्द्यु	छेःल्त्य

Table 50: अकर्मक क्रिया पिन्य "परबाट आउनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उःङ्	पिङ	पिङत	
इऽचि	पियि	पिःइति	
ओऽचु	पियु	पिःइतु	
इक्	पिकि	पिक्तिकि	
ओक्	पिक	पिक्तक	
इन्	इपि	इपुऽत्य	पुऽये
एऽचि	इपियि	इपिःइति	पिःइये
एःन्	इपिनि	इपुत्नु	पुःन्ये
अम्	पि	पुऽत्य	
अम्सु	पियि	पिःइति	
अम्ह्याम्	पिनु	पुत्नु	

Table 51: अकर्मक क्रिया ॠःम्न्य "कुहुनु"

	अभूत	भूत
म्य	ॠप्	ॠिप्त्य

Table 52: अकर्मक क्रिया ॠःन्न्य "भिज्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उःङ्	ॠैःङ	ॠिस्त	
इऽचि	ॠिचि	ॠिस्ति	
ओऽचु	ॠिचु	ॠिस्तु	
इक्	ॠह्इकि	ॠह्इतिकि	
ओक्	ॠह्इक	ॠह्इतक	
इन्	इॠैः	इॠिस्त्य	ॠिच्चे
एऽचि	इॠिचि	इॠिस्ति	ॠिचिये
एःन्	इॠःन्नि	इॠिस्त्यनु	ॠिस्नुये
अम्	ॠैः	ॠिस्त्य	
अम्सु	ॠिचि	ॠिस्ति	
अम्ह्याम्	ॠःन्नु	ॠिस्त्यनु	

Table 53: अकर्मक क्रिया घुःन्य "डोरिमा झुरिङनु"

	अभूत	भूत
म्य	घुः	घिक्त्य

Table 54: अकर्मक क्रिया लम्न्य "पलाउनु"

	अभूत	भूत
म्य	लम्	लिःम्त्य

Table 55: अकर्मक क्रिया ङैन्य "डराउनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उःङ्	ङैङ	ङिऽस्त	
इऽचि	ङिऽचि	ङिऽस्ति	
ओऽचु	ङिऽचु	ङिऽस्तु	
इक्	ङैकि	ङैतिकि	
ओक्	ङैक	ङैतक	
इन्	इङै	इङिऽस्त्य	ङिऽचे
एऽचि	इङिऽचि	इङिऽस्ति	ङिऽचिये
एःन्	इङैनि	इङिऽस्त्यनु	ङिऽस्नुये
अम्	ङै	ङिऽस्त्य	
अम्सु	ङिऽचि	ङिऽस्ति	
अम्ह्याम्	ङैनु	ङिऽस्त्यनु	

Table 56: अकर्मक क्रिया बुऽन्य "राम्रो देखिनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उ:ङ्	बुऽङ	बिङत	
इऽचि	बिङि	बिङिति	
ओऽचु	बिङु	बिङुतु	
इक्	बङ्कि	बङ्तिकि	
ओक्	बङ्क	बङ्तक	
इन्	इबङ्	इबि:ङ्त्य	बि:ङ्ये
एऽचि	इबिङि	इबिङिति	बिङिये
ए:न्	इबुऽनि	इबि:ङ्त्यनु	बि:ङ्नुये
अम्	बङ्	बि:ङ्त्य	
अम्सु	बिङि	बिङिति	
अम्ह्याम्	बुऽनु	बि:ङ्त्यनु	

Table 57: सकर्मक क्रिया बिन्य "दिनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	बिङ	बि:ङ्त	
इऽचिअ्य	बियि	बि:इति	
ओऽचुअ्य	बियु	बि:इतु	
इक्अ्य	बिकि	बिक्तिकि	
ओक्अ्य	बिक	बिक्तक	
इन्य	इबि	इबित्य	बिये
एऽचिअ्य	इबियि	इबि:इति	बि:इये
ए:न्अ्य	इबिनि	इबुत्नु	बु:न्ये
अम्अ्य	बि	बित्य	
अम्सुअ्य	बिसु	बित्सु	
अम्ह्याम्अ्य	बिनु	बित्नु	
इन्य/अम्अ्य उ:ङ्	इबिङ	इबिङत	बिङ्ये
एऽचिअ्य/अम्सुअ्य उ:ङ्	इबिङसु	इबिङतसु	बिङसुये
ए:न्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उ:ङ्	इबिङनु	इबिङतनु	बिङनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इबियि	इबि:इति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इबियु	इबि:इतु	बिइये
इन्य/अम्अ्य इक्	इबिकि	इबिक्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इबिक	इबिक्तक	बिकये
अम्अ्य इन्	इबि	इबुऽत्य	
अम्अ्य एऽचि	इबियि	इबि:इति	
अम्अ्य ए:न्	इबिनि	इबुत्नु	
उङ इन्	बिन्य	बि:न्त्यनि	
उङ एऽचि	बि:न्सु	बि:न्त्यान्सु	
उङ ए:न्	बि:न्नु	बि:न्त्यान्नु	

Table 58: सकर्मक क्रिया खःम्न्य "पकाउनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	खिबु	खिबुत	
उङ अम्सु	खिबुसु	खिबुतसु	
उङ अम्ह्याम्	खिबुनु	खिबुतनु	
इऽचिअ्य	खिपि	खिपिति	
ओऽचुअ	खिपु	खिपुतु	
इक्अ्य	खप्कि	खप्तिकि	
ओक्अ	खप्क	खप्तक	
इन्य अम्	इखिऽब्यु	इखिऽप्त्य	खिऽबे
इन्य अम्सु	इखिऽप्सु	इखिऽप्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इखिऽप्नु	इखिऽप्त्यनु	
एऽचिअ्य	इखिपि	इखिपिति	खिपिये
एःन्अ्य	इखःम्नि	इखिप्त्यनु	खिप्नुये
अम्अ्य	खिऽब्यु	खिऽप्त्य	
अम्सुअ	खिऽप्सु	खिऽप्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	खिऽप्नु	खिऽप्त्यनु	
इन्य/अम्अ्य उःङ	इखःम्ङ	इखिपत	खिपये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ	इखःम्ङसु	इखिपतसु	खिपसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ	इखःम्ङनु	इखिपतनु	खिपनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इखिपि	इखिपिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इखिपु	इखिपुतु	खिपुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इखप्कि	इखप्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इखप्क	इखप्तक	खप्कये
अम्अ्य इन्	इखप्	इखिप्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इखिपि	इखिपिति	
अम्अ्य एःन्	इखःम्नि	इखिप्त्यनु	
उङ इन्	खःम्न्य	खःम्त्यनि	
उङ एऽचि	खःम्सु	खःम्त्यान्सु	
उङ एःन्	खःम्नु	खःम्त्यान्नु	

Table 59: सकर्मक क्रिया सःन्न्य "छोड्नु"

	ञभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	सिदु	सि:त	
उङ ञम्सु	सिदुसु	सि:तसु	
उङ ञम्ह्याम्	सिदुनु	सि:तनु	
इऽचिञ्य	सिचि	सिस्ति	
ओऽचुञ	सिचु	सिस्तु	
इक्ञ्य	सह्इकि	सह्इतिकि	
ओक्ञ	सह्इक	सह्इतक	
इन्य ञम्	इसिऽद्यु	इसि:त्य	सिऽदे
इन्य ञम्सु	इसिऽत्सु	इसि:त्यसु	
इन्य ञम्ह्याम्	इसिऽत्नु	इसि:त्यनु	
एऽचिञ्य	इसिचि	इसिस्ति	सिचिये
ए:न्ञ्य	इस:न्नि	इसिस्त्यनु	सिस्नुये
ञम्ञ्य	सिऽद्यु	सि:त्य	
ञम्सुञ	सिऽत्सु	सि:त्यसु	
ञम्ह्याम्ञ्य	सिऽत्नु	सि:त्यनु	
इन्य/ञम्ञ्य उ:ङ	इसै:ङ	इसिस्त	सिचये
एऽचिञ्य/ञम्सुञ उ:ङ	इसै:ङसु	इसिस्तसु	सिचसुये
ए:न्ञ्य/ञम्ह्याम्ञ्य उ:ङ	इसै:ङनु	इसिस्तनु	सिचनुये
इन्य/ञम्ञ्य इऽचि	इसिचि	इसिस्ति	
इन्य/ञम्ञ्य ओऽचु	इसिचु	इसिस्तु	सिचुये
इन्य/ञम्ञ्य इक्	इसह्इकि	इसह्इतिकि	
इन्य/ञम्ञ्य ओक्	इसह्इक	इसह्इतक	सह्इकये
ञम्ञ्य इन्	इसै:	इसिस्त्य	
ञम्ञ्य एऽचि	इसिचि	इसिस्ति	
ञम्ञ्य ए:न्	इस:न्नि	इसिस्त्यनु	
उङ इन्	स:न्न्य	स:न्त्यनि	
उङ एऽचि	स:न्सु	स:न्त्यान्सु	
उङ ए:न्	स:न्नु	स:न्त्यान्नु	

Table 60: सकर्मक क्रिया कुःन्य "गाँठो पार्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	किगु	किगुत	
उङ अम्सु	किगुसु	किगुतसु	
उङ अम्ह्याम्	किगुनु	किगुतनु	
इऽचिअ्य	किकि	किकिति	
ओऽचुअ	किकु	किकुतु	
इक्अ्य	कक्कि	कक्तिकि	
ओक्अ	कक्क	कक्तक	
इन्य अम्	इकिऽग्यु	इकिऽक्त्य	किऽगे
इन्य अम्सु	इकिऽक्सु	इकिऽक्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इकिऽक्नु	इकिऽक्त्यनु	
एऽचिअ्य	इकिकि	इकिकिति	किकिये
एःन्अ्य	इकुःनि	इकिक्त्यनु	किक्नुये
अम्अ्य	किऽग्यु	किऽक्त्य	
अम्सुअ	किऽक्सु	किऽक्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	किऽक्नु	किऽक्त्यनु	
इन्य/अम्अ्य उःङ	इकुःङ	इकिकत	किकये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ	इकुःङसु	इकिकतसु	किकसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ	इकुःङनु	इकिकतनु	किकनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इकिकि	इकिकिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इकिकु	इकिकुतु	किकुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इकक्कि	इकक्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इकक्क	इकक्तक	कक्कये
अम्अ्य इन्	इकुः	इकिक्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इकिकि	इकिकिति	
अम्अ्य एःन्	इकुःनि	इकिक्त्यनु	
उङ इन्	कुःन्य	कःन्त्यनि	
उङ एऽचि	कःन्सु	कःन्त्यान्सु	
उङ एःन्	कःन्नु	कःन्त्यान्नु	

Table 61: सकर्मक क्रिया छम्न्य "मिच्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	छिमु	छिमुत	
उङ अम्सु	छिमुसु	छिमुतसु	
उङ अम्ह्याम्	छिमुनु	छिमुतनु	
इऽचिअ्य	छिमि	छिमिति	
ओऽचुअ	छिमु	छिमुतु	
इक्अ्य	छम्कि	छम्तिकि	
ओक्अ	छम्क	छम्तक	
इन्य अम्	इछिऽम्यु	इछिःम्त्य	छिऽमे
इन्य अम्सु	इछिःम्सु	इछिःम्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इछिःम्नु	इछिःम्त्यनु	
एऽचिअ्य	इछिमि	इछिमिति	छिमिये
एःन्अ्य	इछम्नि	इछिःम्त्यनु	छिःम्नुये
अम्अ्य	छिऽम्यु	छिःम्त्य	
अम्सुअ	छिःम्सु	छिःम्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	छिःम्नु	छिःम्त्यनु	
इन्य/अम्अ्य उःङ	इछम्ङ	इछिमत	छिमये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ	इछम्ङसु	इछिमतसु	छिमसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ	इछम्ङनु	इछिमतनु	छिमनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इछिमि	इछिमिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इछिमु	इछिमुतु	छिमुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इछम्कि	इछम्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इछम्क	इछम्तक	छम्कये
अम्अ्य इन्	इछम्	इछिःम्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इछिमि	इछिमिति	
अम्अ्य एःन्	इछम्नि	इछिःम्त्यनु	
उङ इन्	छम्न्य	छम्त्यनि	
उङ एऽचि	छःम्सु	छम्त्यान्सु	
उङ एःन्	छःम्नु	छम्त्यान्नु	

Table 62: सकर्मक क्रिया सुऽन्य "सोधु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	सिङु	सिङुत	
उङ अम्सु	सिङुसु	सिङुतसु	
उङ अम्ह्याम्	सिङुनु	सिङुतनु	
इऽचिअ्य	सिङि	सिङिति	
ओऽचुअ	सिङु	सिङुतु	
इक्अ्य	सङ्कि	सङ्तिकि	
ओक्अ	सङ्क	सङ्तक	
इन्य अम्	इसिऽङ्यु	इसिःङ्त्य	सिऽङे
इन्य अम्सु	इसिःङ्सु	इसिःङ्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इसिःङ्नु	इसिःङ्त्यनु	
एऽचिअ्य	इसिङि	इसिङिति	सिङिये
एःन्अ्य	इसुऽनि	इसिःङ्त्यनु	सिःङ्नुये
अम्अ्य	सिऽङ्यु	सिःङ्त्य	
अम्सुअ	सिःङ्सु	सिःङ्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	सिःङ्नु	सिःङ्त्यनु	
इन्य/अम्अ्य उःङ्	इसुऽङ	इसिङत	सिङये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इसुऽङसु	इसिङतसु	सिङसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इसुऽङनु	इसिङतनु	सिङनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इसिङि	इसिङिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इसिङु	इसिङुतु	सिङुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इसङ्कि	इसङ्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इसङ्क	इसङ्तक	सङ्कये
अम्अ्य इन्	इसङ्	इसिःङ्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इसिङि	इसिङिति	
अम्अ्य एःन्	इसुऽनि	इसिःङ्त्यनु	
उङ इन्	सुऽन्य	सन्त्यनि	
उङ एऽचि	सःन्सु	सन्त्यान्सु	
उङ एःन्	सःन्नु	सन्त्यान्नु	

Table 63: सकर्मक क्रिया चर्न्य "चिन्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	चिरु	चिरुत	
उङ अम्सु	चिरुसु	चिरुतसु	
उङ अम्ह्याम्	चिरुनु	चिरुतनु	
इऽचिअ्य	चिरि	चिरिति	
ओऽचुअ	चिरु	चिरुतु	
इक्अ्य	चर्कि	चर्तिकि	
ओक्अ	चर्क	चर्तक	
इन्य अम्	इचिऽन्यु	इचिःर्त्य	चिऽरे
इन्य अम्सु	इचिःर्सु	इचिःर्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इचिःर्नु	इचिःर्त्यनु	
एऽचिअ्य	इचिरि	इचिरिति	चिरिये
एःन्अ्य	इचर्नि	इचिःर्त्यनु	चिःर्नुये
अम्अ्य	चिऽन्यु	चिःर्त्य	
अम्सुअ	चिःर्सु	चिःर्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	चिःर्नु	चिःर्त्यनु	
इन्य/अम्अ्य उःङ	इचर्ङ	इचिरत	चिरये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ	इचर्ङसु	इचिरतसु	चिरसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ	इचर्ङनु	इचिरतनु	चिरनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इचिरि	इचिरिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इचिरु	इचिरुतु	चिरुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इचर्कि	इचर्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इचर्क	इचर्तक	चर्कये
अम्अ्य इन्	इचर्	इचिःर्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इचिरि	इचिरिति	
अम्अ्य एःन्	इचर्नि	इचिःर्त्यनु	
उङ इन्	चर्न्य	चर्त्यनि	
उङ एऽचि	चःर्सु	चर्त्यान्सु	
उङ एःन्	चःर्नु	चर्त्यान्नु	

Table 64: सकर्मक क्रिया हल्न्य "पिल्स्याउनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	हिलु	हिलुत	
उङ अम्सु	हिलुसु	हिलुतसु	
उङ अम्ह्याम्	हिलुनु	हिलुतनु	
इऽचिअ्य	हिलि	हिलिति	
ओऽचुअ	हिलु	हिलुतु	
इक्अ्य	हल्कि	हल्तिकि	
ओक्अ	हल्क	हल्तक	
इन्य अम्	इहिऽल्यु	इहिःल्त्य	हिऽले
इन्य अम्सु	इहिःल्सु	इहिःल्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इहिःल्नु	इहिःल्त्यनु	
एऽचिअ्य	इहिलि	इहिलिति	हिलिये
एःन्अ्य	इहल्नि	इहिःल्त्यनु	हिःल्नुये
अम्अ्य	हिऽल्यु	हिःल्त्य	
अम्सुअ	हिःल्सु	हिःल्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	हिःल्नु	हिःल्त्यनु	
इन्य/अम्अ्य उःङ्	इहल्ङ	इहिलत	हिलये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इहल्ङसु	इहिलतसु	हिलसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इहल्ङनु	इहिलतनु	हिलनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इहिलि	इहिलिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इहिलु	इहिलुतु	हिलुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इहल्कि	इहल्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इहल्क	इहल्तक	हल्कये
अम्अ्य इन्	इहल्	इहिःल्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इहिलि	इहिलिति	
अम्अ्य एःन्	इहल्नि	इहिःल्त्यनु	
उङ इन्	हल्न्य	हल्त्यनि	
उङ एऽचि	हःल्सु	हल्त्यान्सु	
उङ एःन्	हःल्नु	हल्त्यान्नु	

Table 65: सकर्मक क्रिया अ:म्न्य "सुताउनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	अप्तु	अप्त	
उङ अम्सु	अप्तुसु	अप्तसु	
उङ अम्ह्याम्	अप्तुनु	अप्तनु	
इऽचिअ्य	इपि	इपिति	
ओऽचुअ	इपु	इपुतु	
इक्अ्य	अप्कि	अप्तिकि	
ओक्अ	अप्क	अप्तक	
इन्य	इअप्त्यु	इअप्त्य	अप्ते
इन्य अम्सु	इअप्सु	इअप्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इअप्नु	इअप्त्यनु	
एऽचि	इइपि	इइपिति	इपिये
ए:न्	इअ:म्नि	इइप्त्यनु	इप्नुये
अम्अ्य	अप्त्यु	अप्त्य	
अम्सुअ्य	अप्सु	अप्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	अप्नु	अप्त्यनु	
इन्य, अम्अ्य उ:ङ	इअ:म्ङ	इइपत	इपये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उ:ङ	इअ:म्ङसु	इइपतसु	इपसुये
ए:न्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उ:ङ	इअ:म्ङनु	इइपतनु	इपनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इइपि	इइपिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इइपु	इइपुतु	इपुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इअप्कि	इअप्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इअप्क	इअप्तक	अप्कये
अम्अ्य इन्	इअप्	इइप्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इइपि	इइपिति	
अम्अ्य ए:न्	इअ:म्नि	इइप्त्यनु	
उङ इन्	अ:म्न्य	अ:म्त्यनि	
उङ एऽचि	अ:म्सु	अ:म्त्यान्सु	
उङ ए:न्	अ:म्नु	अ:म्त्यान्नु	

Table 66: सकर्मक क्रिया सःन्न्य "धामीले फुक्कु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	सत्तु	सत्त	
उङ अम्सु	सत्तुसु	सत्तसु	
उङ अम्ह्याम्	सत्तुनु	सत्तनु	
इऽचिअ्य	सिचि	सिस्ति	
ओऽचुअ	सिचु	सिस्तु	
इक्अ्य	सह्इकि	सह्इतिकि	
ओक्अ	सह्इक	सह्इतक	
इन्य	इसत्त्यु	इसत्त्य	सत्ते
इन्य अम्सु	इसत्सु	इसत्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इसत्नु	इसत्त्यनु	
एऽचि	इसिचि	इसिस्ति	सिचिये
एःन्	इसःन्नि	इसिस्त्यनु	सिस्नुये
अम्अ्य	सत्त्यु	सत्त्य	
अम्सुअ्य	सत्सु	सत्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	सत्नु	सत्त्यनु	
इन्य, अम्अ्य उःङ	इसैःङ	इसिस्त	सिचये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ	इसैःङसु	इसिस्तसु	सिचसुये
एःनअ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ	इसैःङनु	इसिस्तनु	सिचनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इसिचि	इसिस्ति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इसिचु	इसिस्तु	सिचुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इसह्इकि	इसह्इतिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इसह्इक	इसह्इतक	सह्इकये
अम्अ्य इन्	इसैः	इसिस्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इसिचि	इसिस्ति	
अम्अ्य एःन्	इसःन्नि	इसिस्त्यनु	
उङ इन्	सःन्न्य	सःन्त्यनि	
उङ एऽचि	सःन्सु	सःन्त्यान्सु	
उङ एःन्	सःन्नु	सःन्त्यान्नु	

Table 67: सकर्मक क्रिया घ्रुःन्य "समात्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	घ्रक्तु	घ्रक्त	
उङ अम्सु	घ्रक्तुसु	घ्रक्तसु	
उङ अम्ह्याम्	घ्रक्तुनु	घ्रक्तनु	
इऽचिअ्य	घ्रिकि	घ्रिकिति	
ओऽचुअ	घ्रिकु	घ्रिकुतु	
इक्अ्य	घ्रक्कि	घ्रक्तिकि	
ओक्अ	घ्रक्क	घ्रक्तक	
इन्य	इघ्रक्त्यु	इघ्रक्त्य	घ्रक्ते
इन्य अम्सु	इघ्रक्सु	इघ्रक्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इघ्रक्नु	इघ्रक्त्यनु	
एऽचि	इघ्रिकि	इघ्रिकिति	घ्रिकिये
एःन्	इघ्रुःनि	इघ्रिक्त्यनु	घ्रिक्नुये
अम्अ्य	घ्रक्त्यु	घ्रक्त्य	
अम्सुअ्य	घ्रक्सु	घ्रक्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	घ्रक्नु	घ्रक्त्यनु	
इन्य, अम्अ्य उःङ्	इघ्रुःङ	इघ्रिकत	घ्रिकये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इघ्रुःङसु	इघ्रिकतसु	घ्रिकसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इघ्रुःङनु	इघ्रिकतनु	घ्रिकनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इघ्रिकि	इघ्रिकिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इघ्रिकु	इघ्रिकुतु	घ्रिकुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इघ्रक्कि	इघ्रक्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इघ्रक्क	इघ्रक्तक	घ्रक्कये
अम्अ्य इन्	इघ्रुः	इघ्रिक्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इघ्रिकि	इघ्रिकिति	
अम्अ्य एःन्	इघ्रुःनि	इघ्रिक्त्यनु	
उङ इन्	घ्रुःन्य	घ्रःन्त्यनि	
उङ एऽचि	घ्रःन्सु	घ्रःन्त्यान्सु	
उङ एःन्	घ्रःन्नु	घ्रःन्त्यान्नु	

Table 68: सकर्मक क्रिया मम्न्य "सोच्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	मम्दु	मःम्त	
उङ अम्सु	मम्दुसु	मःम्तसु	
उङ अम्ह्याम्	मम्दुनु	मःम्तनु	
इऽचिअ्य	मिमि	मिमिति	
ओऽचुअ	मिमु	मिमुतु	
इक्अ्य	मम्कि	मम्तिकि	
ओक्अ	मम्क	मम्तक	
इन्य	इमम्द्यु	इमःम्त्य	मम्दे
इन्य अम्सु	इमःम्सु	इमःम्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इमःम्नु	इमःम्त्यनु	
एऽचि	इमिमि	इमिमिति	मिमिये
एःन्	इमम्नि	इमिःम्त्यनु	मिःम्नुये
अम्अ्य	मम्द्यु	मःम्त्य	
अम्सुअ्य	मःम्सु	मःम्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	मःम्नु	मःम्त्यनु	
इन्य, अम्अ्य उःङ	इमम्ङ	इमिमत	मिमये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ	इमम्ङसु	इमिमतसु	मिमसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ	इमम्ङनु	इमिमतनु	मिमनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इमिमि	इमिमिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इमिमु	इमिमुतु	मिमुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इमम्कि	इमम्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इमम्क	इमम्तक	मम्कये
अम्अ्य इन्	इमम्	इमिःम्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इमिमि	इमिमिति	
अम्अ्य एःन्	इमम्नि	इमिःम्त्यनु	
उङ इन्	मम्न्य	मम्त्यनि	
उङ एऽचि	मःम्सु	मम्त्यान्सु	
उङ एःन्	मःम्नु	मम्त्यान्नु	

Table 69: सकर्मक क्रिया डैन्य "डराउनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	ङन्दु	ङःन्त	
उङ अम्सु	ङन्दुसु	ङःन्तसु	
उङ अम्ह्याम्	ङन्दुनु	ङःन्तनु	
इऽचिअ्य	ङिऽचि	ङिऽस्ति	
ओऽचुअ	ङिऽचु	ङिऽस्तु	
इक्अ्य	डैकि	डैतिकि	
ओक्अ	डैक	डैतक	
इन्य	इङन्द्यु	इङःन्त्य	ङन्दे
इन्य अम्सु	इङःन्सु	इङःन्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इङःन्नु	इङःन्त्यनु	
एऽचि	इङिऽचि	इङिऽस्ति	ङिऽचिये
एःन्	इडैनि	इङिऽस्त्यनु	ङिऽस्नुये
अम्अ्य	ङन्द्यु	ङःन्त्य	
अम्सुअ्य	ङःन्सु	ङःन्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	ङःन्नु	ङःन्त्यनु	
इन्य, अम्अ्य उःङ्	इडैङ	इङिऽस्त	ङिऽचये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इडैङसु	इङिऽस्तसु	ङिऽचसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इडैङनु	इङिऽस्तनु	ङिऽचनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इङिऽचि	इङिऽस्ति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इङिऽचु	इङिऽस्तु	ङिऽचुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इडैकि	इडैतिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इडैक	इडैतक	डैकये
अम्अ्य इन्	इडै	इङिऽस्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इङिऽचि	इङिऽस्ति	
अम्अ्य एःन्	इडैनि	इङिऽस्त्यनु	
उङ इन्	डैन्य	डैत्यनि	
उङ एऽचि	डैःसु	डैत्यान्सु	
उङ एःन्	डैःनु	डैत्यान्नु	

Table 70: सकर्मक क्रिया छल्न्य "असन्तुष्ट हुनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	छल्दु	छःल्त	
उङ अम्सु	छल्दुसु	छःल्तसु	
उङ अम्ह्याम्	छल्दुनु	छःल्तनु	
इऽचिअ्य	छिलि	छिलिति	
ओऽचुअ	छिलु	छिलुतु	
इक्अ्य	छल्कि	छल्तिकि	
ओक्अ	छल्क	छल्तक	
इन्य	इछल्द्यु	इछःल्त्य	छल्दे
इन्य अम्सु	इछःल्सु	इछःल्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इछःल्नु	इछःल्त्यनु	
एऽचि	इछिलि	इछिलिति	छिलिये
एःन्	इछल्नि	इछिःल्त्यनु	छिःल्नुये
अम्अ्य	छल्द्यु	छःल्त्य	
अम्सुअ्य	छःल्सु	छःल्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	छःल्नु	छःल्त्यनु	
इन्य, अम्अ्य उःङ्	इछल्ङ	इछिलत	छिलये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इछल्ङसु	इछिलतसु	छिलसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इछल्ङनु	इछिलतनु	छिलनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इछिलि	इछिलिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इछिलु	इछिलुतु	छिलुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इछल्कि	इछल्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इछल्क	इछल्तक	छल्कये
अम्अ्य इन्	इछल्	इछिःल्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इछिलि	इछिलिति	
अम्अ्य एःन्	इछल्नि	इछिःल्त्यनु	
उङ इन्	छल्न्य	छल्त्यनि	
उङ एऽचि	छःल्सु	छल्त्यान्सु	
उङ एःन्	छःल्नु	छल्त्यान्नु	

Table 71: अकर्मक क्रिया ह्योन्य "आउनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उःङ्	ह्योङ	ह्योङत	
इऽचि	ह्योयि	ह्योःइति	
ओऽचु	ह्योयु	ह्योःइतु	
इक्	ह्योकि	ह्योक्तिकि	
ओक्	ह्योक	ह्योक्तक	
इन्	इह्यो	इहोऽत्य	होऽये
एऽचि	इह्योयि	इह्योःइति	ह्योःइये
एःन्	इह्योनि	इहोत्नु	होःन्ये
अम्	ह्यो	होऽत्य	
अम्सु	ह्योयि	ह्योःइति	
अम्ह्याम्	ह्योनु	होत्नु	

Table 72: अकर्मक क्रिया स्वाःम्न्य "अघाउनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उःङ्	स्वाःम्ङ	स्योपत	
इऽचि	स्योपि	स्योपिति	
ओऽचु	स्योपु	स्योपुतु	
इक्	स्वाप्कि	स्वाप्तिकि	
ओक्	स्वाप्क	स्वाप्तक	
इन्	इस्वाप्	इस्योप्त्य	स्योप्ये
एऽचि	इस्योपि	इस्योपिति	स्योपिये
एःन्	इस्वाःम्नि	इस्योप्त्यनु	स्योप्नुये
अम्	स्वाप्	स्योप्त्य	
अम्सु	स्योपि	स्योपिति	
अम्ह्याम्	स्वाःम्नु	स्योप्त्यनु	

Table 73: अकर्मक क्रिया य्वाःन्न्य "कस्तो देखिनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उःङ्	य्वाःइङ	य्योस्त	
इऽचि	य्योचि	य्योस्ति	
ओऽचु	य्योचु	य्योस्तु	
इक्	य्वाह्इकि	य्वाह्इतिकि	
ओक्	य्वाह्इक	य्वाह्इतक	
इन्	इय्वाःइ	इय्योस्त्य	य्योच्चे
एऽचि	इय्योचि	इय्योस्ति	य्योचिये
एःन्	इय्वाःन्नि	इय्योस्त्यनु	य्योस्नुये
अम्	य्वाःइ	य्योस्त्य	
अम्सु	य्योचि	य्योस्ति	
अम्ह्याम्	य्वाःन्नु	य्योस्त्यनु	

Table 74: अकर्मक क्रिया ओःन्य "बास्नु"

	अभूत	भूत
म्य	ओः	अ्योक्त्य

Table 75: अकर्मक क्रिया छ्वाम्न्य "नाच्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उःङ्	छ्वाम्ङ	छ्योमत	
इऽचि	छ्योमि	छ्योमिति	
ओऽचु	छ्योमु	छ्योमुतु	
इक्	छ्वाम्कि	छ्वाम्तिकि	
ओक्	छ्वाम्क	छ्वाम्तक	
इन्	इछ्वाम्	इछ्योःम्त्य	छ्योःम्ये
एऽचि	इछ्योमि	इछ्योमिति	छ्योमिये
एःन्	इछ्वाम्नि	इछ्योःम्त्यनु	छ्योःम्नुये
अम्	छ्वाम्	छ्योःम्त्य	
अम्सु	छ्योमि	छ्योमिति	
अम्ह्याम्	छ्वाम्नु	छ्योःम्त्यनु	

Table 76: अकर्मक क्रिया च्वाइन्य "उर्लनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उ:ङ्	च्वाइङ	च्योऽस्त	
इऽचि	च्योऽचि	च्योऽस्ति	
ओऽचु	च्योऽचु	च्योऽस्तु	
इक्	च्वाइकि	च्वाइतिकि	
ओक्	च्वाइक	च्वाइतक	
इन्	इच्वाइ	इच्योऽस्त्य	च्योऽचे
एऽचि	इच्योऽचि	इच्योऽस्ति	च्योऽचिये
ए:न्	इच्वाइनि	इच्योऽस्त्यनु	च्योऽस्नुये
अम्	च्वाइ	च्योऽस्त्य	
अम्सु	च्योऽचि	च्योऽस्ति	
अम्ह्याम्	च्वाइनु	च्योऽस्त्यनु	

Table 77: अकर्मक क्रिया खोऽन्य "माथी आउनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उ:ङ्	खोऽङ	ख्योङत	
इऽचि	ख्योङि	ख्योङिति	
ओऽचु	ख्योङु	ख्योङुतु	
इक्	खोङ्कि	खोङ्तिकि	
ओक्	खोङ्क	खोङ्तक	
इन्	इखोङ्	इख्यो:ङ्त्य	ख्यो:ङ्ये
एऽचि	इख्योङि	इख्योङिति	ख्योङिये
ए:न्	इखोऽनि	इख्यो:ङ्त्यनु	ख्यो:ङ्नुये
अम्	खोङ्	ख्यो:ङ्त्य	
अम्सु	ख्योङि	ख्योङिति	
अम्ह्याम्	खोऽनु	ख्यो:ङ्त्यनु	

Table 78: अकर्मक क्रिया भ्वार्न्य "बढ्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उ:ङ्	भ्वार्ङ	भ्योरत	
इऽचि	भ्योरि	भ्योरिति	
ओऽचु	भ्योरु	भ्योरुतु	
इक्	भ्वार्कि	भ्वार्तिकि	
ओक्	भ्वार्क	भ्वार्तक	
इन्	इभ्वार्	इभ्यो:र्त्य	भ्यो:च्ये
एऽचि	इभ्योरि	इभ्योरिति	भ्योरिये
ए:न्	इभ्वार्नि	इभ्यो:र्त्यनु	भ्यो:र्नुये
अम्	भ्वार्	भ्यो:र्त्य	
अम्सु	भ्योरि	भ्योरिति	
अम्ह्याम्	भ्वार्नु	भ्यो:र्त्यनु	

Table 79: अकर्मक क्रिया घ्वाल्न्य "बढ्नु"

	अभूत	भूत
म्य	घ्वाल्	घ्यो:ल्त्य

Table 80: सकर्मक क्रिया फ्ल्योन्य "सघाउनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	फ्ल्योङ	फ्ल्योःङ्त	
इऽचिअ्य	फ्ल्योयि	फ्ल्योःइति	
ओऽचुअ	फ्ल्योयु	फ्ल्योःइतु	
इक्अ्य	फ्ल्योकि	फ्ल्योक्तिकि	
ओक्अ	फ्ल्योक	फ्ल्योक्तक	
इन्य	इफ्ल्यो	इफ्ल्योत्य	फ्ल्योये
एऽचिअ्य	इफ्ल्योयि	इफ्ल्योःइति	फ्ल्योःइये
एःन्अ्य	इफ्ल्योनि	इफ्लोत्नु	फ्लोःन्ये
अम्अ्य	फ्ल्यो	फ्ल्योत्य	
अम्सुअ	फ्ल्योसु	फ्ल्योत्सु	
अम्ह्याम्अ्य	फ्ल्योनु	फ्ल्योत्नु	
इन्य/अम्अ्य उःङ्	इफ्ल्योङ	इफ्ल्योङत	फ्ल्योङ्ये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इफ्ल्योङसु	इफ्ल्योङतसु	फ्ल्योङसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इफ्ल्योङनु	इफ्ल्योङतनु	फ्ल्योङनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इफ्ल्योयि	इफ्ल्योःइति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इफ्ल्योयु	इफ्ल्योःइतु	फ्ल्योइये
इन्य/अम्अ्य इक्	इफ्ल्योकि	इफ्ल्योक्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इफ्ल्योक	इफ्ल्योक्तक	फ्ल्योकये
अम्अ्य इन्	इफ्ल्यो	इफ्लोऽत्य	
अम्अ्य एऽचि	इफ्ल्योयि	इफ्ल्योःइति	
अम्अ्य एःन्	इफ्ल्योनि	इफ्लोत्नु	
उङ इन्	फ्ल्योन्य	फ्ल्योःन्त्यनि	
उङ एऽचि	फ्ल्योःन्सु	फ्ल्योःन्त्यान्सु	
उङ एःन्	फ्ल्योःन्नु	फ्ल्योःन्त्यान्नु	

Table 81: सकर्मक क्रिया ञ्वाःम्न्य "हान्नु"

	ञभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	ञोबु	ञोबुत	
उङ ञम्सु	ञोबुसु	ञोबुतसु	
उङ ञम्ह्याम्	ञोबुनु	ञोबुतनु	
इऽचिञ्य	ञ्योपि	ञ्योपिति	
ञोऽचुञ	ञ्योपु	ञ्योपुतु	
इक्ञ्य	ञ्वाप्कि	ञ्वाप्तिकि	
ञोक्ञ	ञ्वाप्क	ञ्वाप्तक	
इन्य ञम्	इञ्ञ्योऽब्यु	इञ्ञ्योऽप्त्य	ञ्योऽबे
इन्य ञम्सु	इञ्ञ्योऽप्सु	इञ्ञ्योऽप्त्यसु	
इन्य ञम्ह्याम्	इञ्ञ्योऽप्नु	इञ्ञ्योऽप्त्यनु	
एऽचिञ्य	इञ्ञ्योपि	इञ्ञ्योपिति	ञ्योपिये
एःन्ञ्य	इञ्ञ्वाःम्नि	इञ्ञ्योप्त्यनु	ञ्योप्नुये
ञम्ञ्य	ञ्योऽब्यु	ञ्योऽप्त्य	
ञम्सुञ	ञ्योऽप्सु	ञ्योऽप्त्यसु	
ञम्ह्याम्ञ्य	ञ्योऽप्नु	ञ्योऽप्त्यनु	
इन्य/ञम्ञ्य उःङ्	इञ्ञ्वाःम्ङ	इञ्ञ्योपत	ञ्योपये
एऽचिञ्य/ञम्सुञ उःङ्	इञ्ञ्वाःम्ङसु	इञ्ञ्योपतसु	ञ्योपसुये
एःन्ञ्य/ञम्ह्याम्ञ्य उःङ्	इञ्ञ्वाःम्ङनु	इञ्ञ्योपतनु	ञ्योपनुये
इन्य/ञम्ञ्य इऽचि	इञ्ञ्योपि	इञ्ञ्योपिति	
इन्य/ञम्ञ्य ञोऽचु	इञ्ञ्योपु	इञ्ञ्योपुतु	ञ्योपुये
इन्य/ञम्ञ्य इक्	इञ्ञ्वाप्कि	इञ्ञ्वाप्तिकि	
इन्य/ञम्ञ्य ञोक्	इञ्ञ्वाप्क	इञ्ञ्वाप्तक	ञ्वाप्कये
ञम्ञ्य इन्	इञ्ञ्वाप्	इञ्ञ्योप्त्य	
ञम्ञ्य एऽचि	इञ्ञ्योपि	इञ्ञ्योपिति	
ञम्ञ्य एःन्	इञ्ञ्वाःम्नि	इञ्ञ्योप्त्यनु	
उङ इन्	ञ्वाःम्न्य	ञ्वाःम्त्यनि	
उङ एऽचि	ञ्वाःम्सु	ञ्वाःम्त्यान्सु	
उङ एःन्	ञ्वाःम्नु	ञ्वाःम्त्यान्नु	

Table 82: सकर्मक क्रिया च्वाःन्न्य "पुग्रु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	रोदु	रोःत	
उङ अम्सु	रोदुसु	रोःतसु	
उङ अम्ह्याम्	रोदुनु	रोःतनु	
इऽचिअ्य	च्योचि	च्योस्ति	
ओऽचुअ	च्योचु	च्योस्तु	
इक्अ्य	च्वाह्इकि	च्वाह्इतिकि	
ओक्अ	च्वाह्इक	च्वाह्इतक	
इन्य अम्	इच्योऽद्यु	इच्योःत्य	च्योऽदे
इन्य अम्सु	इच्योऽत्सु	इच्योःत्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इच्योऽत्नु	इच्योःत्यनु	
एऽचिअ्य	इच्योचि	इच्योस्ति	च्योचिये
एःन्अ्य	इच्वाःन्नि	इच्योस्त्यनु	च्योस्नुये
अम्अ्य	च्योऽद्यु	च्योःत्य	
अम्सुअ	च्योऽत्सु	च्योःत्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	च्योऽत्नु	च्योःत्यनु	
इन्य/अम्अ्य उःङ	इच्वाःइङ	इच्योस्त	च्योचये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ	इच्वाःइङसु	इच्योस्तसु	च्योचसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ	इच्वाःइङनु	इच्योस्तनु	च्योचनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इच्योचि	इच्योस्ति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इच्योचु	इच्योस्तु	च्योचुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इच्वाह्इकि	इच्वाह्इतिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इच्वाह्इक	इच्वाह्इतक	च्वाह्इकये
अम्अ्य इन्	इच्वाःइ	इच्योस्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इच्योचि	इच्योस्ति	
अम्अ्य एःन्	इच्वाःन्नि	इच्योस्त्यनु	
उङ इन्	च्वाःन्न्य	च्वाःन्त्यनि	
उङ एऽचि	च्वाःन्सु	च्वाःन्त्यान्सु	
उङ एःन्	च्वाःन्नु	च्वाःन्त्यान्नु	

Table 83: सकर्मक क्रिया फ्रोःन्य "फुकाउनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	फ्रोगु	फ्रोगुत	
उङ अम्सु	फ्रोगुसु	फ्रोगुतसु	
उङ अम्ह्याम्	फ्रोगुनु	फ्रोगुतनु	
इऽचिअ्य	फ्रयोकि	फ्रयोकिति	
ओऽचुअ	फ्रयोकु	फ्रयोकुतु	
इक्अ्य	फ्रोक्कि	फ्रोक्तिकि	
ओक्अ	फ्रोक्क	फ्रोक्तक	
इन्य अम्	इफ्रयोऽग्यु	इफ्रयोऽक्त्य	फ्रयोऽगे
इन्य अम्सु	इफ्रयोऽक्सु	इफ्रयोऽक्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इफ्रयोऽक्नु	इफ्रयोऽक्त्यनु	
एऽचिअ्य	इफ्रयोकि	इफ्रयोकिति	फ्रयोकिये
एःन्अ्य	इफ्रोःनि	इफ्रयोक्त्यनु	फ्रयोक्नुये
अम्अ्य	फ्रयोऽग्यु	फ्रयोऽक्त्य	
अम्सुअ	फ्रयोऽक्सु	फ्रयोऽक्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	फ्रयोऽक्नु	फ्रयोऽक्त्यनु	
इन्य/अम्अ्य उःङ्	इफ्रोःङ	इफ्रयोकत	फ्रयोकये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इफ्रोःङसु	इफ्रयोकतसु	फ्रयोकसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इफ्रोःङनु	इफ्रयोकतनु	फ्रयोकनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इफ्रयोकि	इफ्रयोकिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इफ्रयोकु	इफ्रयोकुतु	फ्रयोकुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इफ्रोक्कि	इफ्रोक्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इफ्रोक्क	इफ्रोक्तक	फ्रोक्कये
अम्अ्य इन्	इफ्रोः	इफ्रयोक्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इफ्रयोकि	इफ्रयोकिति	
अम्अ्य एःन्	इफ्रोःनि	इफ्रयोक्त्यनु	
उङ इन्	फ्रोःन्य	फ्रोःन्त्यनि	
उङ एऽचि	फ्रोःन्सु	फ्रोःन्त्यान्सु	
उङ एःन्	फ्रोःन्नु	फ्रोःन्त्यान्नु	

Table 84: सकर्मक क्रिया ल्वाम्न्य "खोज्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	लोमु	लोमुत	
उङ अम्सु	लोमुसु	लोमुतसु	
उङ अम्ह्याम्	लोमुनु	लोमुतनु	
इऽचिअ्य	ल्योमि	ल्योमिति	
ओऽचुअ	ल्योमु	ल्योमुतु	
इक्अ्य	ल्वाम्कि	ल्वाम्तिकि	
ओक्अ	ल्वाम्क	ल्वाम्तक	
इन्य अम्	इल्योऽम्यु	इल्योःम्त्य	ल्योऽमे
इन्य अम्सु	इल्योःम्सु	इल्योःम्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इल्योःम्नु	इल्योःम्त्यनु	
एऽचिअ्य	इल्योमि	इल्योमिति	ल्योमिये
एःन्अ्य	इल्वाम्नि	इल्योःम्त्यनु	ल्योःम्नुये
अम्अ्य	ल्योऽम्यु	ल्योःम्त्य	
अम्सुअ	ल्योःम्सु	ल्योःम्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	ल्योःम्नु	ल्योःम्त्यनु	
इन्य/अम्अ्य उःङ्	इल्वाम्ङ	इल्योमत	ल्योमये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इल्वाम्ङसु	इल्योमतसु	ल्योमसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इल्वाम्ङनु	इल्योमतनु	ल्योमनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इल्योमि	इल्योमिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इल्योमु	इल्योमुतु	ल्योमुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इल्वाम्कि	इल्वाम्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इल्वाम्क	इल्वाम्तक	ल्वाम्कये
अम्अ्य इन्	इल्वाम्	इल्योःम्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इल्योमि	इल्योमिति	
अम्अ्य एःन्	इल्वाम्नि	इल्योःम्त्यनु	
उङ इन्	ल्वाम्न्य	ल्वाम्त्यनि	
उङ एऽचि	ल्वाःम्सु	ल्वाम्त्यान्सु	
उङ एःन्	ल्वाःम्नु	ल्वाम्त्यान्नु	

Table 85: सकर्मक क्रिया चोऽन्य "चुली पार्नु"

	ऋभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	चोङु	चोङुत	
उङ ऋम्सु	चोङुसु	चोङुतसु	
उङ ऋम्ह्याम्	चोङुनु	चोङुतनु	
इऽचिऋय	च्योङि	च्योङिति	
ओऽचुऋ	च्योङु	च्योङुतु	
इक्ऋय	चोङ्कि	चोङ्तिकि	
ओक्ऋ	चोङ्क	चोङ्तक	
इन्य ऋम्	इच्योऽङ्यु	इच्योःङ्त्य	च्योऽङे
इन्य ऋम्सु	इच्योःङ्सु	इच्योःङ्त्यसु	
इन्य ऋम्ह्याम्	इच्योःङ्नु	इच्योःङ्त्यनु	
एऽचिऋय	इच्योङि	इच्योङिति	च्योङिये
एःन्ऋय	इचोऽनि	इच्योःङ्त्यनु	च्योःङ्नुये
ऋम्ऋय	च्योऽङ्यु	च्योःङ्त्य	
ऋम्सुऋ	च्योःङ्सु	च्योःङ्त्यसु	
ऋम्ह्याम्ऋय	च्योःङ्नु	च्योःङ्त्यनु	
इन्य/ऋम्ऋय उःङ्	इचोऽङ	इच्योङत	च्योङ्ये
एऽचिऋय/ऋम्सुऋ उःङ्	इचोऽङसु	इच्योङतसु	च्योङसुये
एःन्ऋय/ऋम्ह्याम्ऋय उःङ्	इचोऽङनु	इच्योङतनु	च्योङनुये
इन्य/ऋम्ऋय इऽचि	इच्योङि	इच्योङिति	
इन्य/ऋम्ऋय ओऽचु	इच्योङु	इच्योङुतु	च्योङुये
इन्य/ऋम्ऋय इक्	इचोङ्कि	इचोङ्तिकि	
इन्य/ऋम्ऋय ओक्	इचोङ्क	इचोङ्तक	चोङ्कये
ऋम्ऋय इन्	इचोङ्	इच्योःङ्त्य	
ऋम्ऋय एऽचि	इच्योङि	इच्योङिति	
ऋम्ऋय एःन्	इचोऽनि	इच्योःङ्त्यनु	
उङ इन्	चोऽन्य	चोन्त्यनि	
उङ एऽचि	चोःन्सु	चोन्त्यान्सु	
उङ एःन्	चोःन्नु	चोन्त्यान्नु	

Table 86: सकर्मक क्रिया ख्वार्न्य "भुट्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	खोरु	खोरुत	
उङ अम्सु	खोरुसु	खोरुतसु	
उङ अम्ह्याम्	खोरुनु	खोरुतनु	
इऽचिअ्य	ख्योरि	ख्योरिति	
ओऽचुअ	ख्योरु	ख्योरुतु	
इक्अ्य	ख्वार्कि	ख्वार्तिकि	
ओक्अ	ख्वार्क	ख्वार्तक	
इन्य अम्	इख्योऽन्यु	इख्योःर्त्य	ख्योऽरे
इन्य अम्सु	इख्योःर्सु	इख्योःर्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इख्योःर्नु	इख्योःर्त्यनु	
एऽचिअ्य	इख्योरि	इख्योरिति	ख्योरिये
एःन्अ्य	इख्वार्नि	इख्योःर्त्यनु	ख्योःर्नुये
अम्अ्य	ख्योऽन्यु	ख्योःर्त्य	
अम्सुअ	ख्योःर्सु	ख्योःर्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	ख्योःर्नु	ख्योःर्त्यनु	
इन्य/अम्अ्य उःङ्	इख्वार्ङ	इख्योरत	ख्योरये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इख्वार्ङसु	इख्योरतसु	ख्योरसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इख्वार्ङनु	इख्योरतनु	ख्योरनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इख्योरि	इख्योरिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इख्योरु	इख्योरुतु	ख्योरुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इख्वार्कि	इख्वार्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इख्वार्क	इख्वार्तक	ख्वार्कये
अम्अ्य इन्	इख्वार्	इख्योःर्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इख्योरि	इख्योरिति	
अम्अ्य एःन्	इख्वार्नि	इख्योःर्त्यनु	
उङ इन्	ख्वार्न्य	ख्वार्त्यनि	
उङ एऽचि	ख्वाःर्सु	ख्वार्त्यान्सु	
उङ एःन्	ख्वाःर्नु	ख्वार्त्यान्नु	

Table 87: सकर्मक क्रिया त्वाल्न्य "दलादल गर्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	तोलु	तोलुत	
उङ अम्सु	तोलुसु	तोलुतसु	
उङ अम्ह्याम्	तोलुनु	तोलुतनु	
इऽचिअ्य	त्योलि	त्योलिति	
ओऽचुअ	त्योलु	त्योलुतु	
इक्अ्य	त्वाल्कि	त्वाल्तिकि	
ओक्अ	त्वाल्क	त्वाल्तक	
इन्य अम्	इत्योऽल्यु	इत्योःल्त्य	त्योऽले
इन्य अम्सु	इत्योःल्सु	इत्योःल्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इत्योःल्नु	इत्योःल्त्यनु	
एऽचिअ्य	इत्योलि	इत्योलिति	त्योलिये
एःन्अ्य	इत्वाल्नि	इत्योःल्त्यनु	त्योःल्नुये
अम्अ्य	त्योऽल्यु	त्योःल्त्य	
अम्सुअ	त्योःल्सु	त्योःल्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	त्योःल्नु	त्योःल्त्यनु	
इन्य/अम्अ्य उःङ्	इत्वाल्ङ	इत्योलत	त्योलये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इत्वाल्ङसु	इत्योलतसु	त्योलसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इत्वाल्ङनु	इत्योलतनु	त्योलनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इत्योलि	इत्योलिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इत्योलु	इत्योलुतु	त्योलुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इत्वाल्कि	इत्वाल्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इत्वाल्क	इत्वाल्तक	त्वाल्कये
अम्अ्य इन्	इत्वाल्	इत्योःल्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इत्योलि	इत्योलिति	
अम्अ्य एःन्	इत्वाल्नि	इत्योःल्त्यनु	
उङ इन्	त्वाल्न्य	त्वाल्त्यनि	
उङ एऽचि	त्वाःल्सु	त्वाल्त्यान्सु	
उङ एःन्	त्वाःल्नु	त्वाल्त्यान्नु	

Table 88: सकर्मक क्रिया स्वाःम्न्य "जोड्ले पिट्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	स्वाप्तु	स्वाप्त	
उङ अम्सु	स्वाप्तुसु	स्वाप्तसु	
उङ अम्ह्याम्	स्वाप्तुनु	स्वाप्तनु	
इऽचिअ्य	स्योपि	स्योपिति	
ओऽचुअ	स्योपु	स्योपुतु	
इक्अ्य	स्वाप्कि	स्वाप्तिकि	
ओक्अ	स्वाप्क	स्वाप्तक	
इन्य	इस्वाप्त्यु	इस्वाप्त्य	स्वाप्ते
इन्य अम्सु	इस्वाप्सु	इस्वाप्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इस्वाप्नु	इस्वाप्त्यनु	
एऽचि	इस्योपि	इस्योपिति	स्योपिये
एःन्	इस्वाःम्नि	इस्योप्त्यनु	स्योप्नुये
अम्अ्य	स्वाप्त्यु	स्वाप्त्य	
अम्सुअ्य	स्वाप्सु	स्वाप्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	स्वाप्नु	स्वाप्त्यनु	
इन्य, अम्अ्य उःङ्	इस्वाःम्ङ	इस्योपत	स्योपये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इस्वाःम्ङसु	इस्योपतसु	स्योपसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इस्वाःम्ङनु	इस्योपतनु	स्योपनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इस्योपि	इस्योपिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इस्योपु	इस्योपुतु	स्योपुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इस्वाप्कि	इस्वाप्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इस्वाप्क	इस्वाप्तक	स्वाप्कये
अम्अ्य इन्	इस्वाप्	इस्योप्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इस्योपि	इस्योपिति	
अम्अ्य एःन्	इस्वाःम्नि	इस्योप्त्यनु	
उङ इन्	स्वाःम्न्य	स्वाःम्त्यनि	
उङ एऽचि	स्वाःम्सु	स्वाःम्त्यान्सु	
उङ एःन्	स्वाःम्नु	स्वाःम्त्यान्नु	

Table 89: सकर्मक क्रिया भ्वाःन्न्य "बोलाउनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	भ्वात्तु	भ्वात्त	
उङ अम्सु	भ्वात्तुसु	भ्वात्तसु	
उङ अम्ह्याम्	भ्वात्तुनु	भ्वात्तनु	
इऽचिअ्य	भ्योचि	भ्योस्ति	
ओऽचुअ	भ्योचु	भ्योस्तु	
इक्अ्य	भ्वाह्इकि	भ्वाह्इतिकि	
ओक्अ	भ्वाह्इक	भ्वाह्इतक	
इन्य	इभ्वात्त्यु	इभ्वात्त्य	भ्वात्ते
इन्य अम्सु	इभ्वात्सु	इभ्वात्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इभ्वात्नु	इभ्वात्त्यनु	
एऽचि	इभ्योचि	इभ्योस्ति	भ्योचिये
एःन्	इभ्वाःन्नि	इभ्योस्त्यनु	भ्योस्नुये
अम्अ्य	भ्वात्त्यु	भ्वात्त्य	
अम्सुअ्य	भ्वात्सु	भ्वात्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	भ्वात्नु	भ्वात्त्यनु	
इन्य, अम्अ्य उःङ्	इभ्वाःइङ	इभ्योस्त	भ्योचये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इभ्वाःइङसु	इभ्योस्तसु	भ्योचसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इभ्वाःइङनु	इभ्योस्तनु	भ्योचनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इभ्योचि	इभ्योस्ति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इभ्योचु	इभ्योस्तु	भ्योचुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इभ्वाह्इकि	इभ्वाह्इतिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इभ्वाह्इक	इभ्वाह्इतक	भ्वाह्इकये
अम्अ्य इन्	इभ्वाःइ	इभ्योस्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इभ्योचि	इभ्योस्ति	
अम्अ्य एःन्	इभ्वाःन्नि	इभ्योस्त्यनु	
उङ इन्	भ्वाःन्न्य	भ्वाःन्त्यनि	
उङ एऽचि	भ्वाःन्सु	भ्वाःन्त्यान्सु	
उङ एःन्	भ्वाःन्नु	भ्वाःन्त्यान्नु	

Table 90: सकर्मक क्रिया हो:न्य "हकार्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	होक्तु	होक्त	
उङ अम्सु	होक्तुसु	होक्तसु	
उङ अम्ह्याम्	होक्तुनु	होक्तनु	
इऽचिअ्य	ह्योकि	ह्योकिति	
ओऽचुअ	ह्योकु	ह्योकुतु	
इक्अ्य	होक्कि	होक्तिकि	
ओक्अ	होक्क	होक्तक	
इन्य	इहोक्त्यु	इहोक्त्य	होक्ते
इन्य अम्सु	इहोक्सु	इहोक्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इहोक्नु	इहोक्त्यनु	
एऽचि	इह्योकि	इह्योकिति	ह्योकिये
ए:न्	इहो:नि	इह्योक्त्यनु	ह्योक्नुये
अम्अ्य	होक्त्यु	होक्त्य	
अम्सुअ्य	होक्सु	होक्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	होक्नु	होक्त्यनु	
इन्य, अम्अ्य उ:ङ	इहो:ङ	इह्योकत	ह्योकये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उ:ङ	इहो:ङसु	इह्योकतसु	ह्योकसुये
ए:न्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उ:ङ	इहो:ङनु	इह्योकतनु	ह्योकनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इह्योकि	इह्योकिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इह्योकु	इह्योकुतु	ह्योकुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इहोक्कि	इहोक्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इहोक्क	इहोक्तक	होक्कये
अम्अ्य इन्	इहो:	इह्योक्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इह्योकि	इह्योकिति	
अम्अ्य ए:न्	इहो:नि	इह्योक्त्यनु	
उङ इन्	हो:न्य	हो:न्त्यनि	
उङ एऽचि	हो:न्सु	हो:न्त्यान्सु	
उङ ए:न्	हो:न्नु	हो:न्त्यान्नु	

Table 91: अकर्मक क्रिया अ्वाम्न्य "पाक्कु"

	अभूत	भूत
म्य	अ्वाम्द्यु	अ्वा:म्त्य

Table 92: सकर्मक क्रिया ब्राइन्य "छुनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	ब्रान्दु	ब्राःन्त	
उङ अम्सु	ब्रान्दुसु	ब्राःन्तसु	
उङ अम्ह्याम्	ब्रान्दुनु	ब्राःन्तनु	
इऽचिअ्य	ब्योऽचि	ब्योऽस्ति	
ओऽचुअ	ब्योऽचु	ब्योऽस्तु	
इक्अ्य	ब्राइकि	ब्राइतिकि	
ओक्अ	ब्राइक	ब्राइतक	
इन्य	इब्रान्द्यु	इब्राःन्त्य	ब्रान्दे
इन्य अम्सु	इब्राःन्सु	इब्राःन्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इब्राःन्नु	इब्राःन्त्यनु	
एऽचि	इब्योऽचि	इब्योऽस्ति	ब्योऽचिये
एःन्	इब्राइनि	इब्योऽस्त्यनु	ब्योऽस्नुये
अम्अ्य	ब्रान्द्यु	ब्राःन्त्य	
अम्सुअ्य	ब्राःन्सु	ब्राःन्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	ब्राःन्नु	ब्राःन्त्यनु	
इन्य, अम्अ्य उःङ	इब्राइङ	इब्योऽस्त	ब्योऽचये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ	इब्राइङसु	इब्योऽस्तसु	ब्योऽचसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ	इब्राइङनु	इब्योऽस्तनु	ब्योऽचनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इब्योऽचि	इब्योऽस्ति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इब्योऽचु	इब्योऽस्तु	ब्योऽचुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इब्राइकि	इब्राइतिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इब्राइक	इब्राइतक	ब्राइकये
अम्अ्य इन्	इब्राइ	इब्योऽस्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इब्योऽचि	इब्योऽस्ति	
अम्अ्य एःन्	इब्राइनि	इब्योऽस्त्यनु	
उङ इन्	ब्राइन्य	ब्राइत्यनि	
उङ एऽचि	ब्राःइसु	ब्राइत्यान्सु	
उङ एःन्	ब्राःइनु	ब्राइत्यान्नु	

Table 93: सकर्मक क्रिया नोऽन्य "दोष लगाउनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	नोन्दु	नोःन्त	
उङ अम्सु	नोन्दुसु	नोःन्तसु	
उङ अम्ह्याम्	नोन्दुनु	नोःन्तनु	
इऽचिअ्य	न्योङि	न्योङिति	
ओऽचुअ	न्योङु	न्योङुतु	
इक्अ्य	नोङ्कि	नोङ्तिकि	
ओक्अ	नोङ्क	नोङ्तक	
इन्य	इनोन्द्यु	इनोःन्त्य	नोन्दे
इन्य अम्सु	इनोःन्सु	इनोःन्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इनोःन्नु	इनोःन्त्यनु	
एऽचि	इन्योङि	इन्योङिति	न्योङिये
एःन्	इनोऽनि	इन्योःङ्त्यनु	न्योःङ्नुये
अम्अ्य	नोन्द्यु	नोःन्त्य	
अम्सुअ्य	नोःन्सु	नोःन्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	नोःन्नु	नोःन्त्यनु	
इन्य, अम्अ्य उःङ्	इनोऽङ	इन्योङत	न्योङ्ये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इनोऽङसु	इन्योङतसु	न्योङसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इनोऽङनु	इन्योङतनु	न्योङनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इन्योङि	इन्योङिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इन्योङु	इन्योङुतु	न्योङुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इनोङ्कि	इनोङ्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इनोङ्क	इनोङ्तक	नोङ्कये
अम्अ्य इन्	इनोङ्	इन्योःङ्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इन्योङि	इन्योङिति	
अम्अ्य एःन्	इनोऽनि	इन्योःङ्त्यनु	
उङ इन्	नोऽन्य	नोन्त्यनि	
उङ एऽचि	नोःन्सु	नोन्त्यान्सु	
उङ एःन्	नोःन्नु	नोन्त्यान्नु	

Table 94: सकर्मक क्रिया ध्वार्न्य "लाभ् हुनु, फाइदा हुनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	ध्वार्दु	ध्वा:र्त	
उङ अम्सु	ध्वार्दुसु	ध्वा:र्तसु	
उङ अम्ह्याम्	ध्वार्दुनु	ध्वा:र्तनु	
इऽचिअ्य	ध्योरि	ध्योरिति	
ओऽचुअ	ध्योरु	ध्योरुतु	
इक्अ्य	ध्वार्कि	ध्वार्तिकि	
ओक्अ	ध्वार्क	ध्वार्तक	
इन्य	इध्वार्द्यु	इध्वा:र्त्य	ध्वार्दे
इन्य अम्सु	इध्वा:र्सु	इध्वा:र्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इध्वा:र्नु	इध्वा:र्त्यनु	
एऽचि	इध्योरि	इध्योरिति	ध्योरिये
ए:न्	इध्वार्नि	इध्यो:र्त्यनु	ध्यो:र्नुये
अम्अ्य	ध्वार्द्यु	ध्वा:र्त्य	
अम्सुअ्य	ध्वा:र्सु	ध्वा:र्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	ध्वा:र्नु	ध्वा:र्त्यनु	
इन्य, अम्अ्य उ:ङ्	इध्वार्ङ	इध्योरत	ध्योरये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उ:ङ्	इध्वार्ङसु	इध्योरतसु	ध्योरसुये
ए:न्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उ:ङ्	इध्वार्ङनु	इध्योरतनु	ध्योरनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इध्योरि	इध्योरिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इध्योरु	इध्योरुतु	ध्योरुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इध्वार्कि	इध्वार्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इध्वार्क	इध्वार्तक	ध्वार्कये
अम्अ्य इन्	इध्वार्	इध्यो:र्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इध्योरि	इध्योरिति	
अम्अ्य ए:न्	इध्वार्नि	इध्यो:र्त्यनु	
उङ इन्	ध्वार्न्य	ध्वार्त्यनि	
उङ एऽचि	ध्वा:र्सु	ध्वार्त्यान्सु	
उङ ए:न्	ध्वा:र्नु	ध्वार्त्यान्नु	

Table 95: सकर्मक क्रिया क्वाल्न्य "खेद्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	क्वाल्दु	क्वाःल्त	
उङ अम्सु	क्वाल्दुसु	क्वाःल्तसु	
उङ अम्ह्याम्	क्वाल्दुनु	क्वाःल्तनु	
इऽचिअ्य	क्योलि	क्योलिति	
ओऽचुअ	क्योलु	क्योलुतु	
इक्अ्य	क्वाल्कि	क्वाल्तिकि	
ओक्अ	क्वाल्क	क्वाल्तक	
इन्य	इक्वाल्द्यु	इक्वाःल्त्य	क्वाल्दे
इन्य अम्सु	इक्वाःल्सु	इक्वाःल्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इक्वाःल्नु	इक्वाःल्त्यनु	
एऽचि	इक्योलि	इक्योलिति	क्योलिये
एःन्	इक्वाल्नि	इक्योःल्त्यनु	क्योःल्नुये
अम्अ्य	क्वाल्द्यु	क्वाःल्त्य	
अम्सुअ्य	क्वाःल्सु	क्वाःल्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	क्वाःल्नु	क्वाःल्त्यनु	
इन्य, अम्अ्य उःङ्	इक्वाल्ङ	इक्योलत	क्योलये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इक्वाल्ङसु	इक्योलतसु	क्योलसुये
एःन्अ्य/अम्ह्यामअ्य उःङ्	इक्वाल्ङनु	इक्योलतनु	क्योलनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इक्योलि	इक्योलिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इक्योलु	इक्योलुतु	क्योलुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इक्वाल्कि	इक्वाल्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इक्वाल्क	इक्वाल्तक	क्वाल्कये
अम्अ्य इन्	इक्वाल्	इक्योःल्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इक्योलि	इक्योलिति	
अम्अ्य एःन्	इक्वाल्नि	इक्योःल्त्यनु	
उङ इन्	क्वाल्न्य	क्वाल्त्यनि	
उङ एऽचि	क्वाःल्सु	क्वाल्त्यान्सु	
उङ एःन्	क्वाःल्नु	क्वाल्त्यान्नु	

Table 96: अकर्मक क्रिया स्युन्य "चिलाउनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उःङ्	स्युङ	स्युङत	
इऽचि	स्युयि	स्युःइति	
ओऽचु	स्युयु	स्युःइतु	
इक्	स्युकि	स्युक्तिकि	
ओक्	स्युक	स्युक्तक	
इन्	इस्यु	इसुऽत्य	सुऽये
एऽचि	इस्युयि	इस्युःइति	स्युःइये
एःन्	इस्युनि	इसुत्नु	सुःन्ये
अम्	स्यु	सुऽत्य	
अम्सु	स्युयि	स्युःइति	
अम्ह्याम्	स्युनु	सुत्नु	

Table 97: अकर्मक क्रिया हःन्न्य "डढ्नु"

	अभूत	भूत
म्य	हैः	ह्युस्त्य

Table 98: अकर्मक क्रिया भुःन्य "भागु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उःङ्	भुःङ	भ्युकत	
इऽचि	भ्युकि	भ्युकिति	
ओऽचु	भ्युकु	भ्युकुतु	
इक्	भुक्कि	भुक्तिकि	
ओक्	भुक्क	भुक्तक	
इन्	इभुः	इभ्युक्त्य	भ्युक्ये
एऽचि	इभ्युकि	इभ्युकिति	भ्युकिये
एःन्	इभुःनि	इभ्युक्त्यनु	भ्युक्नुये
अम्	भुः	भ्युक्त्य	
अम्सु	भ्युकि	भ्युकिति	
अम्ह्याम्	भुःनु	भ्युक्त्यनु	

Table 99: अकर्मक क्रिया घ्रम्न्य "थाङ्कु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उःङ्	घ्रम्ङ	घ्र्युमत	
इऽचि	घ्र्युमि	घ्र्युमिति	
ओऽचु	घ्र्युमु	घ्र्युमुतु	
इक्	घ्रम्कि	घ्रम्तिकि	
ओक्	घ्रम्क	घ्रम्तक	
इन्	इघ्रम्	इघ्र्युःम्त्य	घ्र्युःम्ये
एऽचि	इघ्र्युमि	इघ्र्युमिति	घ्र्युमिये
एःन्	इघ्रम्नि	इघ्र्युःम्त्यनु	घ्र्युःम्नुये
अम्	घ्रम्	घ्र्युःम्त्य	
अम्सु	घ्र्युमि	घ्र्युमिति	
अम्ह्याम्	घ्रम्नु	घ्र्युःम्त्यनु	

Table 100: अकर्मक क्रिया खैन्य "निद्रले भुल्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उःङ्	खैङ	ख्युऽस्त	
इऽचि	ख्युऽचि	ख्युऽस्ति	
ओऽचु	ख्युऽचु	ख्युऽस्तु	
इक्	खैकि	खैतिकि	
ओक्	खैक	खैतक	
इन्	इखै	इख्युऽस्त्य	ख्युऽचे
एऽचि	इख्युऽचि	इख्युऽस्ति	ख्युऽचिये
एःन्	इखैनि	इख्युऽस्त्यनु	ख्युऽस्नुये
अम्	खै	ख्युऽस्त्य	
अम्सु	ख्युऽचि	ख्युऽस्ति	
अम्ह्याम्	खैनु	ख्युऽस्त्यनु	

Table 101: अकर्मक क्रिया घर्न्य "दौडनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उःङ्	घर्ङ	घ्युरत	
इऽचि	घ्युरि	घ्युरिति	
ओऽचु	घ्युरु	घ्युरुतु	
इक्	घर्कि	घर्तिकि	
ओक्	घर्क	घर्तक	
इन्	इघर्	इघ्युःर्त्य	घ्युःन्ये
एऽचि	इघ्युरि	इघ्युरिति	घ्युरिये
एःन्	इघर्नि	इघ्युःर्त्यनु	घ्युःर्नुये
अम्	घर्	घ्युःर्त्य	
अम्सु	घ्युरि	घ्युरिति	
अम्ह्याम्	घर्नु	घ्युःर्त्यनु	

Table 102: सकर्मक क्रिया अ्युन्य "बौराउनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	अ्युङ	अ्युःङ्त	
इऽचिअ्य	अ्युयि	अ्युःइति	
ओऽचुअ	अ्युयु	अ्युःइतु	
इक्अ्य	अ्युकि	अ्युक्तिकि	
ओक्अ	अ्युक	अ्युक्तक	
इन्य	इअ्युयु	इअ्युत्य	अ्युये
एऽचिअ्य	इअ्युयि	इअ्युःइति	अ्युःइये
एःन्अ्य	इअ्युनि	इउत्नु	उःन्ये
अम्अ्य	अ्युयु	अ्युत्य	
अम्सुअ	अ्युसु	अ्युत्सु	
अम्ह्याम्अ्य	अ्युनु	अ्युत्नु	
इन्य/अम्अ्य उःङ्	इअ्युङ	इअ्युङ्त	अ्युङ्ये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इअ्युङ्सु	इअ्युङ्तसु	अ्युङ्सुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इअ्युङ्नु	इअ्युङ्तनु	अ्युङ्नुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इअ्युयि	इअ्युःइति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इअ्युयु	इअ्युःइतु	अ्युइये
इन्य/अम्अ्य इक्	इअ्युकि	इअ्युक्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इअ्युक	इअ्युक्तक	अ्युकये
अम्अ्य इन्	इअ्युयु	इऊत्य	
अम्अ्य एऽचि	इअ्युयि	इअ्युःइति	
अम्अ्य एःन्	इअ्युनि	इउत्नु	
उङ इन्	अ्युन्य	अ्युःन्त्यनि	
उङ एऽचि	अ्युःन्सु	अ्युःन्त्यान्सु	
उङ एःन्	अ्युःन्नु	अ्युःन्त्यान्नु	

Table 103: सकर्मक क्रिया गःम्न्य "लुकाउनु"

	ऋभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	गुबु	गुबुत	
उङ ऋम्सु	गुबुसु	गुबुतसु	
उङ ऋम्ह्याम्	गुबुनु	गुबुतनु	
इऽचिऋय	ग्युपि	ग्युपिति	
ओऽचुऋ	ग्युपु	ग्युपुतु	
इक्ऋय	गप्कि	गप्तिकि	
ओक्ऋ	गप्क	गप्तक	
इन्य ऋम्	इग्युऽब्यु	इग्युऽप्त्य	ग्युऽबे
इन्य ऋम्सु	इग्युऽप्सु	इग्युऽप्त्यसु	
इन्य ऋम्ह्याम्	इग्युऽप्नु	इग्युऽप्त्यनु	
एऽचिऋय	इग्युपि	इग्युपिति	ग्युपिये
एःन्ऋय	इगःम्नि	इग्युप्त्यनु	ग्युप्नुये
ऋम्ऋय	ग्युऽब्यु	ग्युऽप्त्य	
ऋम्सुऋ	ग्युऽप्सु	ग्युऽप्त्यसु	
ऋम्ह्याम्ऋय	ग्युऽप्नु	ग्युऽप्त्यनु	
इन्य/ऋम्ऋय उःङ	इगःम्ङ	इग्युपत	ग्युपये
एऽचिऋय/ऋम्सुऋ उःङ	इगःम्ङसु	इग्युपतसु	ग्युपसुये
एःन्ऋय/ऋम्ह्याम्ऋय उःङ	इगःम्ङनु	इग्युपतनु	ग्युपनुये
इन्य/ऋम्ऋय इऽचि	इग्युपि	इग्युपिति	
इन्य/ऋम्ऋय ओऽचु	इग्युपु	इग्युपुतु	ग्युपुये
इन्य/ऋम्ऋय इक्	इगप्कि	इगप्तिकि	
इन्य/ऋम्ऋय ओक्	इगप्क	इगप्तक	गप्कये
ऋम्ऋय इन्	इगप्	इग्युप्त्य	
ऋम्ऋय एऽचि	इग्युपि	इग्युपिति	
ऋम्ऋय एःन्	इगःम्नि	इग्युप्त्यनु	
उङ इन्	गःम्न्य	गःम्त्यनि	
उङ एऽचि	गःम्सु	गःम्त्यान्सु	
उङ एःन्	गःम्नु	गःम्त्यान्नु	

Table 104: सकर्मक क्रिया लःन्न्य "भन्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	लुदु	लुःत	
उङ अम्सु	लुदुसु	लुःतसु	
उङ अम्ह्याम्	लुदुनु	लुःतनु	
इऽचिअ्य	ल्युचि	ल्युस्ति	
ओऽचुअ	ल्युचु	ल्युस्तु	
इक्अ्य	लह्इकि	लह्इतिकि	
ओक्अ	लह्इक	लह्इतक	
इन्य अम्	इल्युऽद्यु	इल्युःत्य	ल्युऽदे
इन्य अम्सु	इल्युऽत्सु	इल्युःत्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इल्युऽत्नु	इल्युःत्यनु	
एऽचिअ्य	इल्युचि	इल्युस्ति	ल्युचिये
एःन्अ्य	इलःन्नि	इल्युस्त्यनु	ल्युस्नुये
अम्अ्य	ल्युऽद्यु	ल्युःत्य	
अम्सुअ	ल्युऽत्सु	ल्युःत्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	ल्युऽत्नु	ल्युःत्यनु	
इन्य/अम्अ्य उःङ्	इलैःङ	इल्युस्त	ल्युचये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इलैःङसु	इल्युस्तसु	ल्युचसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इलैःङनु	इल्युस्तनु	ल्युचनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इल्युचि	इल्युस्ति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इल्युचु	इल्युस्तु	ल्युचुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इलह्इकि	इलह्इतिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इलह्इक	इलह्इतक	लह्इकये
अम्अ्य इन्	इलैः	इल्युस्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इल्युचि	इल्युस्ति	
अम्अ्य एःन्	इलःन्नि	इल्युस्त्यनु	
उङ इन्	लःन्न्य	लःन्त्यनि	
उङ एऽचि	लःन्सु	लःन्त्यान्सु	
उङ एःन्	लःन्नु	लःन्त्यान्नु	

Table 105: सकर्मक क्रिया फु:न्य "उठाउनु"

	ऋभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	फुगु	फुगुत	
उङ ऋम्सु	फुगुसु	फुगुतसु	
उङ ऋम्ह्याम्	फुगुनु	फुगुतनु	
इऽचिऋय	फ्युकि	फ्युकिति	
ओऽचुऋ	फ्युकु	फ्युकुतु	
इक्ऋय	फुक्कि	फुक्तिकि	
ओक्ऋ	फुक्क	फुक्तक	
इन्य ऋम्	इफ्युऽग्यु	इफ्युऽक्त्य	फ्युऽगे
इन्य ऋम्सु	इफ्युऽक्सु	इफ्युऽक्त्यसु	
इन्य ऋम्ह्याम्	इफ्युऽक्नु	इफ्युऽक्त्यनु	
एऽचिऋय	इफ्युकि	इफ्युकिति	फ्युकिये
ए:न्ऋय	इफु:नि	इफ्युक्त्यनु	फ्युक्नुये
ऋम्ऋय	फ्युऽग्यु	फ्युऽक्त्य	
ऋम्सुऋ	फ्युऽक्सु	फ्युऽक्त्यसु	
ऋम्ह्याम्ऋय	फ्युऽक्नु	फ्युऽक्त्यनु	
इन्य/ऋम्ऋय उ:ङ	इफु:ङ	इफ्युकत	फ्युकये
एऽचिऋय/ऋम्सुऋ उ:ङ	इफु:ङसु	इफ्युकतसु	फ्युकसुये
ए:न्ऋय/ऋम्ह्याम्ऋय उ:ङ	इफु:ङनु	इफ्युकतनु	फ्युकनुये
इन्य/ऋम्ऋय इऽचि	इफ्युकि	इफ्युकिति	
इन्य/ऋम्ऋय ओऽचु	इफ्युकु	इफ्युकुतु	फ्युकुये
इन्य/ऋम्ऋय इक्	इफुक्कि	इफुक्तिकि	
इन्य/ऋम्ऋय ओक्	इफुक्क	इफुक्तक	फुक्कये
ऋम्ऋय इन्	इफु:	इफ्युक्त्य	
ऋम्ऋय एऽचि	इफ्युकि	इफ्युकिति	
ऋम्ऋय ए:न्	इफु:नि	इफ्युक्त्यनु	
उङ इन्	फु:न्य	फु:न्त्यनि	
उङ एऽचि	फु:न्सु	फु:न्त्यान्सु	
उङ ए:न्	फु:न्नु	फु:न्त्यान्नु	

Table 106: सकर्मक क्रिया दम्न्य "भेट्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	दुमु	दुमुत	
उङ अम्सु	दुमुसु	दुमुतसु	
उङ अम्ह्याम्	दुमुनु	दुमुतनु	
इऽचिअ्य	द्युमि	द्युमिति	
ओऽचुअ	द्युमु	द्युमुतु	
इक्अ्य	दम्कि	दम्तिकि	
ओक्अ	दम्क	दम्तक	
इन्य अम्	इद्युऽम्यु	इद्युःम्त्य	द्युऽमे
इन्य अम्सु	इद्युःम्सु	इद्युःम्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इद्युःम्नु	इद्युःम्त्यनु	
एऽचिअ्य	इद्युमि	इद्युमिति	द्युमिये
एःन्अ्य	इदम्नि	इद्युःम्त्यनु	द्युःम्नुये
अम्अ्य	द्युऽम्यु	द्युःम्त्य	
अम्सुअ	द्युःम्सु	द्युःम्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	द्युःम्नु	द्युःम्त्यनु	
इन्य/अम्अ्य उःङ्	इदम्ङ	इद्युमत	द्युमये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इदम्ङसु	इद्युमतसु	द्युमसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इदम्ङनु	इद्युमतनु	द्युमनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इद्युमि	इद्युमिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इद्युमु	इद्युमुतु	द्युमुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इदम्कि	इदम्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इदम्क	इदम्तक	दम्कये
अम्अ्य इन्	इदम्	इद्युःम्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इद्युमि	इद्युमिति	
अम्अ्य एःन्	इदम्नि	इद्युःम्त्यनु	
उङ इन्	दम्न्य	दम्त्यनि	
उङ एऽचि	दःम्सु	दम्त्यान्सु	
उङ एःन्	दःम्नु	दम्त्यान्नु	

Table 107: सकर्मक क्रिया हुऽन्य "पर्खनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	हुङ्	हुङ्त	
उङ अम्सु	हुङ्सु	हुङ्तसु	
उङ अम्ह्याम्	हुङ्नु	हुङ्तनु	
इऽचिअ्य	ह्युङि	ह्युङिति	
ओऽचुअ	ह्युङ्	ह्युङ्तु	
इक्अ्य	हुङ्कि	हुङ्तिकि	
ओक्अ	हुङ्क	हुङ्तक	
इन्य अम्	इह्युऽङ्यु	इह्युःङ्त्य	ह्युऽङे
इन्य अम्सु	इह्युःङ्सु	इह्युःङ्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इह्युःङ्नु	इह्युःङ्त्यनु	
एऽचिअ्य	इह्युङि	इह्युङिति	ह्युङिये
एःन्अ्य	इहुऽनि	इह्युःङ्त्यनु	ह्युःङ्नुये
अम्अ्य	ह्युऽङ्यु	ह्युःङ्त्य	
अम्सुअ	ह्युःङ्सु	ह्युःङ्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	ह्युःङ्नु	ह्युःङ्त्यनु	
इन्य/अम्अ्य उःङ्	इहुऽङ	इह्युङत	ह्युङ्ये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इहुऽङसु	इह्युङतसु	ह्युङसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इहुऽङनु	इह्युङतनु	ह्युङनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इह्युङि	इह्युङिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इह्युङ्	इह्युङ्तु	ह्युङ्ये
इन्य/अम्अ्य इक्	इहुङ्कि	इहुङ्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इहुङ्क	इहुङ्तक	हुङ्कये
अम्अ्य इन्	इहुङ्	इह्युःङ्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इह्युङि	इह्युङिति	
अम्अ्य एःन्	इहुऽनि	इह्युःङ्त्यनु	
उङ इन्	हुऽन्य	हुन्त्यनि	
उङ एऽचि	हुःन्सु	हुन्त्यान्सु	
उङ एःन्	हुःन्नु	हुन्त्यान्नु	

Table 108: सकर्मक क्रिया सर्न्य "धुनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	सुरु	सुरुत	
उङ अम्सु	सुरुसु	सुरुतसु	
उङ अम्ह्याम्	सुरुनु	सुरुतनु	
इऽचिअ्य	स्युरि	स्युरिति	
ओऽचुअ	स्युरु	स्युरुतु	
इक्अ्य	सर्कि	सर्तिकि	
ओक्अ	सर्क	सर्तक	
इन्य अम्	इस्युऽन्यु	इस्युःर्त्य	स्युऽरे
इन्य अम्सु	इस्युःर्सु	इस्युःर्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इस्युःर्नु	इस्युःर्त्यनु	
एऽचिअ्य	इस्युरि	इस्युरिति	स्युरिये
एःन्अ्य	इसर्नि	इस्युःर्त्यनु	स्युःर्नुये
अम्अ्य	स्युऽन्यु	स्युःर्त्य	
अम्सुअ	स्युःर्सु	स्युःर्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	स्युःर्नु	स्युःर्त्यनु	
इन्य/अम्अ्य उःङ	इसर्ङ	इस्युरत	स्युरये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ	इसर्ङसु	इस्युरतसु	स्युरसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ	इसर्ङनु	इस्युरतनु	स्युरनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इस्युरि	इस्युरिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इस्युरु	इस्युरुतु	स्युरुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इसर्कि	इसर्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इसर्क	इसर्तक	सर्कये
अम्अ्य इन्	इसर्	इस्युःर्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इस्युरि	इस्युरिति	
अम्अ्य एःन्	इसर्नि	इस्युःर्त्यनु	
उङ इन्	सर्न्य	सर्त्यनि	
उङ एऽचि	सःर्सु	सर्त्यान्सु	
उङ एःन्	सःर्नु	सर्त्यान्नु	

Table 109: सकर्मक क्रिया गल्न्य "ढाक्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	गुलु	गुलुत	
उङ अम्सु	गुलुसु	गुलुतसु	
उङ अम्ह्याम्	गुलुनु	गुलुतनु	
इऽचिअ्य	ग्युलि	ग्युलिति	
ओऽचुअ	ग्युलु	ग्युलुतु	
इक्अ्य	गल्कि	गल्तिकि	
ओक्अ	गल्क	गल्तक	
इन्य अम्	इग्युऽल्यु	इग्युःल्त्य	ग्युऽले
इन्य अम्सु	इग्युःल्सु	इग्युःल्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इग्युःल्नु	इग्युःल्त्यनु	
एऽचिअ्य	इग्युलि	इग्युलिति	ग्युलिये
एःन्अ्य	इगल्नि	इग्युःल्त्यनु	ग्युःल्नुये
अम्अ्य	ग्युऽल्यु	ग्युःल्त्य	
अम्सुअ	ग्युःल्सु	ग्युःल्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	ग्युःल्नु	ग्युःल्त्यनु	
इन्य/अम्अ्य उःङ	इगल्ङ	इग्युलत	ग्युलये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ	इगल्ङसु	इग्युलतसु	ग्युलसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ	इगल्ङनु	इग्युलतनु	ग्युलनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इग्युलि	इग्युलिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इग्युलु	इग्युलुतु	ग्युलुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इगल्कि	इगल्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इगल्क	इगल्तक	गल्कये
अम्अ्य इन्	इगल्	इग्युःल्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इग्युलि	इग्युलिति	
अम्अ्य एःन्	इगल्नि	इग्युःल्त्यनु	
उङ इन्	गल्न्य	गल्त्यनि	
उङ एऽचि	गःल्सु	गल्त्यान्सु	
उङ एःन्	गःल्नु	गल्त्यान्नु	

Table 110: सकर्मक क्रिया ह꞉न्न्य "पोल्नु"

	ऋभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	ह꞉त्तु	ह꞉त्त	
उङ ऋम्सु	ह꞉त्तुसु	ह꞉त्तसु	
उङ ऋम्ह्याम्	ह꞉त्तुनु	ह꞉त्तनु	
इऽचिऋ्य	ह्युचि	ह्युस्ति	
ओऽचुऋ	ह्युचु	ह्युस्तु	
इक्ऋ्य	ह꞉ह्इकि	ह꞉ह्इतिकि	
ओक्ऋ	ह꞉ह्इक	ह꞉ह्इतक	
इन्य	इह꞉त्यु	इह꞉त्य	ह꞉त्ते
इन्य ऋम्सु	इह꞉त्सु	इह꞉त्यसु	
इन्य ऋम्ह्याम्	इह꞉त्नु	इह꞉त्यनु	
एऽचि	इह्युचि	इह्युस्ति	ह्युचिये
ए꞉न्	इह꞉न्नि	इह्युस्त्यनु	ह्युस्नुये
ऋम्ऋ्य	ह꞉त्त्यु	ह꞉त्त्य	
ऋम्सुऋ्य	ह꞉त्सु	ह꞉त्त्यसु	
ऋम्ह्याम्ऋ्य	ह꞉त्नु	ह꞉त्त्यनु	
इन्य, ऋम्ऋ्य उ꞉ङ्	इहै꞉ङ	इह्युस्त	ह्युचये
एऽचिऋ्य/ऋम्सुऋ उ꞉ङ्	इहै꞉ङसु	इह्युस्तसु	ह्युचसुये
ए꞉न्ऋ्य/ऋम्ह्याम्ऋ्य उ꞉ङ्	इहै꞉ङनु	इह्युस्तनु	ह्युचनुये
इन्य/ऋम्ऋ्य इऽचि	इह्युचि	इह्युस्ति	
इन्य/ऋम्ऋ्य ओऽचु	इह्युचु	इह्युस्तु	ह्युचुये
इन्य/ऋम्ऋ्य इक्	इहह्इकि	इहह्इतिकि	
इन्य/ऋम्ऋ्य ओक्	इहह्इक	इहह्इतक	ह꞉ह्इकये
ऋम्ऋ्य इन्	इहै꞉	इह्युस्त्य	
ऋम्ऋ्य एऽचि	इह्युचि	इह्युस्ति	
ऋम्ऋ्य ए꞉न्	इह꞉न्नि	इह्युस्त्यनु	
उङ इन्	ह꞉न्न्य	ह꞉न्त्यनि	
उङ एऽचि	ह꞉न्सु	ह꞉न्त्यान्सु	
उङ ए꞉न्	ह꞉न्नु	ह꞉न्त्यान्नु	

Table 111: सकर्मक क्रिया कुःन्य "नुहाउनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	कुक्तु	कुक्त	
उङ अम्सु	कुक्तुसु	कुक्तसु	
उङ अम्ह्याम्	कुक्तुनु	कुक्तनु	
इऽचिअ्य	क्युकि	क्युकिति	
ओऽचुअ	क्युकु	क्युकुतु	
इक्अ्य	कुक्कि	कुक्तिकि	
ओक्अ	कुक्क	कुक्तक	
इन्य	इकुक्त्यु	इकुक्त्य	कुक्ते
इन्य अम्सु	इकुक्सु	इकुक्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इकुक्नु	इकुक्त्यनु	
एऽचि	इक्युकि	इक्युकिति	क्युकिये
एःन्	इकुःनि	इक्युक्त्यनु	क्युक्नुये
अम्अ्य	कुक्त्यु	कुक्त्य	
अम्सुअ्य	कुक्सु	कुक्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	कुक्नु	कुक्त्यनु	
इन्य, अम्अ्य उःङ्	इकुःङ	इक्युकत	क्युकये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इकुःङसु	इक्युकतसु	क्युकसुये
एःनअ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इकुःङनु	इक्युकतनु	क्युकनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इक्युकि	इक्युकिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इक्युकु	इक्युकुतु	क्युकुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इकुक्कि	इकुक्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इकुक्क	इकुक्तक	कुक्कये
अम्अ्य इन्	इकुः	इक्युक्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इक्युकि	इक्युकिति	
अम्अ्य एःन्	इकुःनि	इक्युक्त्यनु	
उङ इन्	कुःन्य	कुःन्त्यनि	
उङ एऽचि	कुःन्सु	कुःन्त्यान्सु	
उङ एःन्	कुःन्नु	कुःन्त्यान्नु	

Table 112: सकर्मक क्रिया तम्न्य "खोज्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	तम्दु	तःम्त	
उङ अम्सु	तम्दुसु	तःम्तसु	
उङ अम्ह्याम्	तम्दुनु	तःम्तनु	
इऽचिअ्य	त्युमि	त्युमिति	
ओऽचुअ	त्युमु	त्युमुतु	
इक्अ्य	तम्कि	तम्तिकि	
ओक्अ	तम्क	तम्तक	
इन्य	इतम्द्यु	इतःम्त्य	तम्दे
इन्य अम्सु	इतःम्सु	इतःम्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इतःम्नु	इतःम्त्यनु	
एऽचि	इत्युमि	इत्युमिति	त्युमिये
एःन्	इतम्नि	इत्युःम्त्यनु	त्युःम्नुये
अम्अ्य	तम्द्यु	तःम्त्य	
अम्सुअ्य	तःम्सु	तःम्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	तःम्नु	तःम्त्यनु	
इन्य, अम्अ्य उःङ्	इतम्ङ	इत्युमत	त्युमये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इतम्ङसु	इत्युमतसु	त्युमसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इतम्ङनु	इत्युमतनु	त्युमनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इत्युमि	इत्युमिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इत्युमु	इत्युमुतु	त्युमुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इतम्कि	इतम्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इतम्क	इतम्तक	तम्कये
अम्अ्य इन्	इतम्	इत्युःम्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इत्युमि	इत्युमिति	
अम्अ्य एःन्	इतम्नि	इत्युःम्त्यनु	
उङ इन्	तम्न्य	तम्त्यनि	
उङ एऽचि	तःम्सु	तम्त्यान्सु	
उङ एःन्	तःम्नु	तम्त्यान्नु	

Table 113: सकर्मक क्रिया फ्लैन्य "फुकाल्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	फ्लन्दु	फ्लःन्त	
उङ म्यसु	फ्लन्दुसु	फ्लःन्तसु	
उङ म्यह्याम्	फ्लन्दुनु	फ्लःन्तनु	
इऽचिअ्य	फ्ल्युऽचि	फ्ल्युऽस्ति	
ओऽचुअ	फ्ल्युऽचु	फ्ल्युऽस्तु	
इक्अ्य	फ्लैकि	फ्लैतिकि	
ओक्अ	फ्लैक	फ्लैतक	
इन्य अम्	इफ्लन्द्यु	इफ्लःन्त्य	फ्लन्दे
इन्य म्यसु	इफ्लःन्सु	इफ्लःन्त्यसु	
इन्य म्यह्याम्	इफ्लःन्नु	इफ्लःन्त्यनु	
एऽचिअ्य	इफ्ल्युऽचि	इफ्ल्युऽस्ति	फ्ल्युऽचिये
एःन्अ्य	इफ्लैनि	इफ्ल्युऽस्त्यनु	फ्ल्युऽस्नुये
अम्अ्य	फ्लन्द्यु	फ्लःन्त्य	
अम्सुअ	फ्लःन्सु	फ्लःन्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	फ्लःन्नु	फ्लःन्त्यनु	

Table 114: सकर्मक क्रिया थुऽन्य "घोच्नु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	थुन्दु	थुःन्त	
उङ अम्सु	थुन्दुसु	थुःन्तसु	
उङ अम्ह्याम्	थुन्दुनु	थुःन्तनु	
इऽचिअ्य	थ्युङि	थ्युङिति	
ओऽचुअ	थ्युङु	थ्युङुतु	
इक्अ्य	थुङ्कि	थुङ्तिकि	
ओक्अ	थुङ्क	थुङ्तक	
इन्य	इथुन्द्यु	इथुःन्त्य	थुन्दे
इन्य अम्सु	इथुःन्सु	इथुःन्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इथुःन्नु	इथुःन्त्यनु	
एऽचि	इथ्युङि	इथ्युङिति	थ्युङिये
एःन्	इथुऽनि	इथ्युःङ्त्यनु	थ्युःङ्नुये
अम्अ्य	थुन्द्यु	थुःन्त्य	
अम्सुअ्य	थुःन्सु	थुःन्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	थुःन्नु	थुःन्त्यनु	
इन्य, अम्अ्य उःङ्	इथुऽङ	इथ्युङत	थ्युङये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इथुऽङसु	इथ्युङतसु	थ्युङसुये
एःन्अ्य/अम्ह्याम्अ्य उःङ्	इथुऽङनु	इथ्युङतनु	थ्युङनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इथ्युङि	इथ्युङिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इथ्युङु	इथ्युङुतु	थ्युङुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इथुङ्कि	इथुङ्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इथुङ्क	इथुङ्तक	थुङ्कये
अम्अ्य इन्	इथुङ्	इथ्युःङ्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इथ्युङि	इथ्युङिति	
अम्अ्य एःन्	इथुऽनि	इथ्युःङ्त्यनु	
उङ इन्	थुऽन्य	थुन्त्यनि	
उङ एऽचि	थुःन्सु	थुन्त्यान्सु	
उङ एःन्	थुःन्नु	थुन्त्यान्नु	

Table 115: सकर्मक क्रिया कर्न्य "ल्याईदिनु"

	अभूत	भूत	आज्ञार्थक
उङ	कर्दु	कःर्त	
उङ अम्सु	कर्दुसु	कःर्तसु	
उङ अम्ह्याम्	कर्दुनु	कःर्तनु	
इऽचिअ्य	क्युरि	क्युरिति	
ओऽचुअ	क्युरु	क्युरुतु	
इक्अ्य	कर्कि	कर्तिकि	
ओक्अ	कर्क	कर्तक	
इन्य	इकर्द्यु	इकःर्त्य	कर्दे
इन्य अम्सु	इकःर्सु	इकःर्त्यसु	
इन्य अम्ह्याम्	इकःर्नु	इकःर्त्यनु	
एऽचि	इक्युरि	इक्युरिति	क्युरिये
एःन्	इकर्नि	इक्युःर्त्यनु	क्युःर्नुये
अम्अ्य	कर्द्यु	कःर्त्य	
अम्सुअ्य	कःर्सु	कःर्त्यसु	
अम्ह्याम्अ्य	कःर्नु	कःर्त्यनु	
इन्य, अम्अ्य उःङ्	इकर्ङ	इक्युरत	क्युरये
एऽचिअ्य/अम्सुअ उःङ्	इकर्ङसु	इक्युरतसु	क्युरसुये
एःन्अ्य/अम्ह्यामअ्य उःङ्	इकर्ङनु	इक्युरतनु	क्युरनुये
इन्य/अम्अ्य इऽचि	इक्युरि	इक्युरिति	
इन्य/अम्अ्य ओऽचु	इक्युरु	इक्युरुतु	क्युरुये
इन्य/अम्अ्य इक्	इकर्कि	इकर्तिकि	
इन्य/अम्अ्य ओक्	इकर्क	इकर्तक	कर्कये
अम्अ्य इन्	इकर्	इक्युःर्त्य	
अम्अ्य एऽचि	इक्युरि	इक्युरिति	
अम्अ्य एःन्	इकर्नि	इक्युःर्त्यनु	
उङ इन्	कर्न्य	कर्त्यनि	
उङ एऽचि	कःर्सु	कर्त्यान्सु	
उङ एःन्	कःर्नु	कर्त्यान्नु	

Table 116: . Intransitive verb *ghrɛ* "burn"

	non-past	past	imperative
1s	*ghrɛŋʌ*	*ghrɛŋʌtʌ*	
1di	*ghrɛji*	*ghrêiti*	
1de	*ghrɛju*	*ghrêitu*	
1pi	*ghrɛki*	*ghrɛktiki*	
1pe	*ghrɛkʌ*	*ghrɛktʌkʌ*	
2s	*ʔighrɛ*	*ʔighraːtɛ*	*ghraːje*
2d	*ʔighrɛji*	*ʔighrêiti*	*ghrêije*
2n	*ʔighrɛni*	*ʔighratnu*	*ghrânje*
3s	*ghrɛ*	*ghraːtɛ*	
3d	*ghrɛji*	*ghrêiti*	
3n	*ghrɛnu*	*ghratnu*	

Table 117: . Intransitive verb *ʤhɛp* "be possible"

	non-past	past
3s	*ʤhɛːp*	*ʤhɛptɛ*

Table 118: . Intransitive verb *ʔɛt* "say"

	non-past	past	imperative
1s	*ʔêjŋʌ*	*ʔɛstʌ*	
1di	*ʔɛtsi*	*ʔɛsti*	
1de	*ʔɛtsu*	*ʔɛstu*	
1pi	*ʔɛçki*	*ʔɛçtiki*	
1pe	*ʔɛçkʌ*	*ʔɛçtʌkʌ*	
2s	*ʔiʔêj*	*ʔiʔɛstɛ*	*ʔɛtstse*
2d	*ʔiʔɛtsi*	*ʔiʔɛsti*	*ʔɛtsije*
2n	*ʔiʔênni*	*ʔiʔɛstɛnu*	*ʔɛsnuje*
3s	*ʔêj*	*ʔɛstɛ*	
3d	*ʔɛtsi*	*ʔɛsti*	
3n	*ʔênnu*	*ʔɛstɛnu*	

Table 119: . Intransitive verb *ʤhɛm* "disappear"

	non-past	past	imperative
1s	*ʤhɛmŋʌ*	*ʤhɛmʌtʌ*	
1di	*ʤhɛmi*	*ʤhɛmiti*	
1de	*ʤhɛmu*	*ʤhɛmutu*	
1pi	*ʤhɛmki*	*ʤhɛmtiki*	
1pe	*ʤhɛmkʌ*	*ʤhɛmtʌkʌ*	
2s	*ʔiʤhɛm*	*ʔiʤhêmtɛ*	*ʤhêmje*
2d	*ʔiʤhɛmi*	*ʔiʤhɛmiti*	*ʤhɛmije*
2n	*ʔiʤhɛmni*	*ʔiʤhɛmtɛnu*	*ʤhɛmnuje*
3s	*ʤhɛm*	*ʤhêmtɛ*	
3d	*ʤhɛmi*	*ʤhɛmiti*	
3n	*ʤhɛmnu*	*ʤhɛmtɛnu*	

Table 120: . Intransitive verb *ŋɛn* "sit"

	non-past	past	imperative
1s	*ŋɛjŋʌ*	*ŋɛ:stʌ*	
1di	*ŋɛ:tsi*	*ŋɛ:sti*	
1de	*ŋɛ:tsu*	*ŋɛ:stu*	
1pi	*ŋɛjki*	*ŋɛjtiki*	
1pe	*ŋɛjkʌ*	*ŋɛjtʌkʌ*	
2s	*ʔiŋɛj*	*ʔiŋɛ:stɛ*	*ŋɛ:tse*
2d	*ʔiŋɛ:tsi*	*ʔiŋɛ:sti*	*ŋɛ:tsije*
2n	*ʔiŋɛjni*	*ʔiŋɛ:stɛnu*	*ŋɛ:snuje*
3s	*ŋɛj*	*ŋɛ:stɛ*	
3d	*ŋɛ:tsi*	*ŋɛ:sti*	
3n	*ŋɛjnu*	*ŋɛ:stɛnu*	

Table 121: . Intransitive verb *ghaŋ* "agree"

	non-past	past	imperative
1s	*ghā:ŋʌ*	*ghʌŋʌtʌ*	
1di	*ghʌŋi*	*ghʌŋiti*	
1de	*ghʌŋu*	*ghʌŋutu*	
1pi	*ghaŋki*	*ghaŋtiki*	
1pe	*ghaŋkʌ*	*ghaŋtʌkʌ*	
2s	*ʔighaŋ*	*ʔighâŋtɛ*	*ghâŋje*
2d	*ʔighʌŋi*	*ʔighʌŋiti*	*ghʌŋije*
2n	*ʔighā:ni*	*ʔighaŋtɛnu*	*ghaŋnuje*
3s	*ghaŋ*	*ghâŋtɛ*	
3d	*ghʌŋi*	*ghʌŋiti*	
3n	*ghā:nu*	*ghaŋtɛnu*	

Table 122: . Intransitive verb *ghɛr* "have an insomnia"

	non-past	past	imperative
1s	*ghɛrŋʌ*	*ghɛrʌtʌ*	
1di	*ghɛri*	*ghɛriti*	
1de	*ghɛru*	*ghɛrutu*	
1pi	*ghɛrki*	*ghɛrtiki*	
1pe	*ghɛrkʌ*	*ghɛrtʌkʌ*	
2s	*ʔighɛr*	*ʔighêrtɛ*	*ghêrje*
2d	*ʔighɛri*	*ʔighɛriti*	*ghɛrije*
2n	*ʔighɛrni*	*ʔighɛrtɛnu*	*ghɛrnuje*
3s	*ghɛr*	*ghêrtɛ*	
3d	*ghɛri*	*ghɛriti*	
3n	*ghɛrnu*	*ghɛrtɛnu*	

Table 123: . Intransitive verb *ŋɛl* "play a trick on"

	non-past	past	imperative
1s	*ŋɛlŋʌ*	*ŋɛlʌtʌ*	
1di	*ŋɛli*	*ŋɛliti*	
1de	*ŋɛlu*	*ŋɛlutu*	
1pi	*ŋɛlki*	*ŋɛltiki*	
1pe	*ŋɛlkʌ*	*ŋɛltʌkʌ*	
2s	*ʔiŋɛl*	*ʔiŋêltɛ*	*ŋêlje*
2d	*ʔiŋɛli*	*ʔiŋɛliti*	*ŋɛlije*
2n	*ʔiŋɛlni*	*ʔiŋɛltɛnu*	*ŋɛlnuje*
3s	*ŋɛl*	*ŋêltɛ*	
3d	*ŋɛli*	*ŋɛliti*	
3n	*ŋɛlnu*	*ŋɛltɛnu*	

Table 124: . Transitive verb *ka* "eat"

	non-past	past	imperative
1s	*kʌŋʌ*	*kûŋtʌ*	
1di	*kəji*	*kôiti*	
1de	*kəju*	*kôitu*	
1pi	*kəki*	*kəktiki*	
1pe	*kəkʌ*	*kəktʌkʌ*	
2s	*ʔikɛ*	*ʔikʉtɛ*	*kʉje*
2d	*ʔikəji*	*ʔikôiti*	*kôije*
2n	*ʔikəni*	*ʔikotnu*	*kônje*
3s	*kɛ*	*kʉtɛ*	
3d	*kɛsu*	*kʉtsu*	
3n	*kɛnu*	*kʉtnu*	
2/3s>1s	*ʔikəŋʌ*	*ʔikəŋʌtʌ*	*kəŋʌje*
2/3d>1s	*ʔikəŋʌsu*	*ʔikəŋʌtʌsu*	*kəŋʌsuje*
2/3p>1s	*ʔikəŋʌnu*	*ʔikəŋʌtʌnu*	*kəŋʌnuje*
2/3>1di	*ʔikəji*	*ʔikôiti*	
2/3>1de	*ʔikəju*	*ʔikôitu*	*kəije*
2/3>1pi	*ʔikəki*	*ʔikəktiki*	
2/3>1pe	*ʔikəkʌ*	*ʔikəktʌkʌ*	*kəkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔikə*	*ʔikoːtɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔikəji*	*ʔikôiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔikəni*	*ʔikotnu*	
1s>2s	*kənɛ*	*kôntɛni*	
1s>2d	*kônsu*	*kôntɛnsu*	
1s>2p	*kônnu*	*kôntɛnnu*	

Table 125: . Transitive verb *khɛp* "be about to "

	non-past	past	imperative
1s>3s	*khɛbu*	*khɛbutʌ*	
1s>3d	*khɛbusu*	*khɛbutʌsu*	
1s>3p	*khɛbunu*	*khɛbutʌnu*	
1di>3	*khɛpi*	*khɛpiti*	
1de>3	*khɛpu*	*khɛputu*	
1pi>3	*khɛpki*	*khɛptiki*	
1pe>3	*khɛpkʌ*	*khɛptʌkʌ*	
2s>3s	*ʔikhɛːbʉ*	*ʔikhɛːptɛ*	*khɛːbe*
2s>3d	*ʔikhɛːpsu*	*ʔikhɛːptɛsu*	
2s>3p	*ʔikhɛːpnu*	*ʔikhɛːptɛnu*	
2d>3	*ʔikhɛpi*	*ʔikhɛpiti*	*khɛpije*
2n>3	*ʔikhêmni*	*ʔikhɛptɛnu*	*khɛpnuje*
3s>3s	*khɛːbʉ*	*khɛːptɛ*	
3>3(d)	*khɛːpsu*	*khɛːptɛsu*	
3>3(p)	*khɛːpnu*	*khɛːptɛnu*	
2/3s>1s	*ʔikhêmŋʌ*	*ʔikhɛpʌtʌ*	*khɛpʌje*
2/3d>1s	*ʔikhêmŋʌsu*	*ʔikhɛpʌtʌsu*	*khɛpʌsuje*
2/3p>1s	*ʔikhêmŋʌnu*	*ʔikhɛpʌtʌnu*	*khɛpʌnuje*
2/3>1di	*ʔikhɛpi*	*ʔikhɛpiti*	
2/3>1de	*ʔikhɛpu*	*ʔikhɛputu*	*khɛpuje*
2/3>1pi	*ʔikhɛpki*	*ʔikhɛptiki*	
2/3>1pe	*ʔikhɛpkʌ*	*ʔikhɛptʌkʌ*	*khɛpkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔikhɛːp*	*ʔikhɛptɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔikhɛpi*	*ʔikhɛpiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔikhêmni*	*ʔikhɛptɛnu*	
1s>2s	*khêmnɛ*	*khêmtɛni*	
1s>2d	*khêmsu*	*khêmtɛnsu*	
1s>2p	*khêmnu*	*khêmtɛnnu*	

Table 126: . Transitive verb *kɛt* "bite"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*kɛdu*	*kê:tʌ*	
1s>3d	*kɛdusu*	*kê:tʌsu*	
1s>3p	*kɛdunu*	*kê:tʌnu*	
1di>3	*kɛtsi*	*kɛsti*	
1de>3	*kɛtsu*	*kɛstu*	
1pi>3	*kɛçki*	*kɛçtiki*	
1pe>3	*kɛçkʌ*	*kɛçtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔikɛ:dʉ*	*ʔikê:tɛ*	*kɛ:de*
2s>3d	*ʔikɛ:tsu*	*ʔikê:tɛsu*	
2s>3p	*ʔikɛ:tnu*	*ʔikê:tɛnu*	
2d>3	*ʔikɛtsi*	*ʔikɛsti*	*kɛtsije*
2n>3	*ʔikênni*	*ʔikɛstɛnu*	*kɛsnuje*
3s>3s	*kɛ:dʉ*	*kê:tɛ*	
3>3(d)	*kɛ:tsu*	*kê:tɛsu*	
3>3(p)	*kɛ:tnu*	*kê:tɛnu*	
2/3s>1s	*ʔikêjŋʌ*	*ʔikɛstʌ*	*kɛtsʌje*
2/3d>1s	*ʔikêjŋʌsu*	*ʔikɛstʌsu*	*kɛtsʌsuje*
2/3p>1s	*ʔikêjŋʌnu*	*ʔikɛstʌnu*	*kɛtsʌnuje*
2/3>1di	*ʔikɛtsi*	*ʔikɛsti*	
2/3>1de	*ʔikɛtsu*	*ʔikɛstu*	*kɛtsuje*
2/3>1pi	*ʔikɛçki*	*ʔikɛçtiki*	
2/3>1pe	*ʔikɛçkʌ*	*ʔikɛçtʌkʌ*	*kɛçkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔikêj*	*ʔikɛstɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔikɛtsi*	*ʔikɛsti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔikênni*	*ʔikɛstɛnu*	
1s>2s	*kênnɛ*	*kêntɛni*	
1s>2d	*kênsu*	*kêntɛnsu*	
1s>2p	*kênnu*	*kêntɛnnu*	

Table 127: . Transitive verb *sak* "choose"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*sʌgu*	*sʌgutʌ*	
1s>3d	*sʌgusu*	*sʌgutʌsu*	
1s>3p	*sʌgunu*	*sʌgutʌnu*	
1di>3	*sʌki*	*sʌkiti*	
1de>3	*sʌku*	*sʌkutu*	
1pi>3	*sakki*	*saktiki*	
1pe>3	*sakkʌ*	*saktʌkʌ*	
2s>3s	*ʔisa:gʉ*	*ʔisa:ktɛ*	*sa:ge*
2s>3d	*ʔisa:ksu*	*ʔisa:ktɛsu*	
2s>3p	*ʔisa:knu*	*ʔisa:ktɛnu*	
2d>3	*ʔisʌki*	*ʔisʌkiti*	*sʌkije*
2n>3	*ʔisâ:ni*	*ʔisaktɛnu*	*saknuje*
3s>3s	*sa:gʉ*	*sa:ktɛ*	
3>3(d)	*sa:ksu*	*sa:ktɛsu*	
3>3(p)	*sa:knu*	*sa:ktɛnu*	
2/3s>1s	*ʔisâ:ŋʌ*	*ʔisʌkʌtʌ*	*sʌkʌje*
2/3d>1s	*ʔisâ:ŋʌsu*	*ʔisʌkʌtʌsu*	*sʌkʌsuje*
2/3p>1s	*ʔisâ:ŋʌnu*	*ʔisʌkʌtʌnu*	*sʌkʌnuje*
2/3>1di	*ʔisʌki*	*ʔisʌkiti*	
2/3>1de	*ʔisʌku*	*ʔisʌkutu*	*sʌkuje*
2/3>1pi	*ʔisakki*	*ʔisaktiki*	
2/3>1pe	*ʔisakkʌ*	*ʔisaktʌkʌ*	*sakkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔisâ:*	*ʔisaktɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔisʌki*	*ʔisʌkiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔisâ:ni*	*ʔisaktɛnu*	
1s>2s	*sâ:nɛ*	*sântɛni*	
1s>2d	*sânsu*	*sântɛnsu*	
1s>2p	*sânnu*	*sântɛnnu*	

Table 128: . Transitive verb *khlɛm* "bewitch"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*khlɛmu*	*khlɛmutʌ*	
1s>3d	*khlɛmusu*	*khlɛmutʌsu*	
1s>3p	*khlɛmunu*	*khlɛmutʌnu*	
1di>3	*khlɛmi*	*khlɛmiti*	
1de>3	*khlɛmu*	*khlɛmutu*	
1pi>3	*khlɛmki*	*khlɛmtiki*	
1pe>3	*khlɛmkʌ*	*khlɛmtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔikhlɛːmʉ*	*ʔikhlêmtɛ*	*khlɛːme*
2s>3d	*ʔikhlêmsu*	*ʔikhlêmtɛsu*	
2s>3p	*ʔikhlêmnu*	*ʔikhlêmtɛnu*	
2d>3	*ʔikhlɛmi*	*ʔikhlɛmiti*	*khlɛmije*
2n>3	*ʔikhlɛmni*	*ʔikhlɛmtɛnu*	*khlɛmnuje*
3s>3s	*khlɛːmʉ*	*khlêmtɛ*	
3>3(d)	*khlêmsu*	*khlêmtɛsu*	
3>3(p)	*khlêmnu*	*khlêmtɛnu*	
2/3s>1s	*ʔikhlɛmŋʌ*	*ʔikhlɛmʌtʌ*	*khlɛmʌje*
2/3d>1s	*ʔikhlɛmŋʌsu*	*ʔikhlɛmʌtʌsu*	*khlɛmʌsuje*
2/3p>1s	*ʔikhlɛmŋʌnu*	*ʔikhlɛmʌtʌnu*	*khlɛmʌnuje*
2/3>1di	*ʔikhlɛmi*	*ʔikhlɛmiti*	
2/3>1de	*ʔikhlɛmu*	*ʔikhlɛmutu*	*khlɛmuje*
2/3>1pi	*ʔikhlɛmki*	*ʔikhlɛmtiki*	
2/3>1pe	*ʔikhlɛmkʌ*	*ʔikhlɛmtʌkʌ*	*khlɛmkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔikhlɛm*	*ʔikhlêmtɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔikhlɛmi*	*ʔikhlɛmiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔikhlɛmni*	*ʔikhlɛmtɛnu*	
1s>2s	*khlɛmnɛ*	*khlɛmtɛni*	
1s>2d	*khlêmsu*	*khlɛmtɛnsu*	
1s>2p	*khlêmnu*	*khlɛmtɛnnu*	

Table 129: . Transitive verb *jaŋ* "sift, steal little by little"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*jʌŋu*	*jʌŋutʌ*	
1s>3d	*jʌŋusu*	*jʌŋutʌsu*	
1s>3p	*jʌŋunu*	*jʌŋutʌnu*	
1di>3	*jʌŋi*	*jʌŋiti*	
1de>3	*jʌŋu*	*jʌŋutu*	
1pi>3	*jaŋki*	*jaŋtiki*	
1pe>3	*jaŋkʌ*	*jaŋtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔijaːŋʉ*	*ʔijâŋtɛ*	*jaːŋe*
2s>3d	*ʔijâŋsu*	*ʔijâŋtɛsu*	
2s>3p	*ʔijâŋnu*	*ʔijâŋtɛnu*	
2d>3	*ʔijʌŋi*	*ʔijʌŋiti*	*jʌŋije*
2n>3	*ʔijāːni*	*ʔijaŋtɛnu*	*jaŋnuje*
3s>3s	*jaːŋʉ*	*jâŋtɛ*	
3>3(d)	*jâŋsu*	*jâŋtɛsu*	
3>3(p)	*jâŋnu*	*jâŋtɛnu*	

Table 130: . Transitive verb *wɛr* "mind (an objection)"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*wɛru*	*wɛrutʌ*	
1s>3d	*wɛrusu*	*wɛrutʌsu*	
1s>3p	*wɛrunu*	*wɛrutʌnu*	
1di>3	*wɛri*	*wɛriti*	
1de>3	*wɛru*	*wɛrutu*	
1pi>3	*wɛrki*	*wɛrtiki*	
1pe>3	*wɛrkʌ*	*wɛrtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔiwɛːrʉ*	*ʔiwêrtɛ*	*wɛːre*
2s>3d	*ʔiwêrsu*	*ʔiwêrtɛsu*	
2s>3p	*ʔiwêrnu*	*ʔiwêrtɛnu*	
2d>3	*ʔiwɛri*	*ʔiwɛriti*	*wɛrije*
2n>3	*ʔiwɛrni*	*ʔiwɛrtɛnu*	*wɛrnuje*
3s>3s	*wɛːrʉ*	*wêrtɛ*	
3>3(d)	*wêrsu*	*wêrtɛsu*	
3>3(p)	*wêrnu*	*wêrtɛnu*	

Table 131: . Transitive verb *jal* "beat"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*jʌlu*	*jʌlutʌ*	
1s>3d	*jʌlusu*	*jʌlutʌsu*	
1s>3p	*jʌlunu*	*jʌlutʌnu*	
1di>3	*jʌli*	*jʌliti*	
1de>3	*jʌlu*	*jʌlutu*	
1pi>3	*jalki*	*jaltiki*	
1pe>3	*jalkʌ*	*jaltʌkʌ*	
2s>3s	*ʔijaːlʉ*	*ʔijâltɛ*	*jaːle*
2s>3d	*ʔijâlsu*	*ʔijâltɛsu*	
2s>3p	*ʔijâlnu*	*ʔijâltɛnu*	
2d>3	*ʔijʌli*	*ʔijʌliti*	*jʌlije*
2n>3	*ʔijalni*	*ʔijaltɛnu*	*jalnuje*
3s>3s	*jaːlʉ*	*jâltɛ*	
3>3(d)	*jâlsu*	*jâltɛsu*	
3>3(p)	*jâlnu*	*jâltɛnu*	
2/3s>1s	*ʔijalŋʌ*	*ʔijʌlʌtʌ*	*jʌlʌje*
2/3d>1s	*ʔijalŋʌsu*	*ʔijʌlʌtʌsu*	*jʌlʌsuje*
2/3p>1s	*ʔijalŋʌnu*	*ʔijʌlʌtʌnu*	*jʌlʌnuje*
2/3>1di	*ʔijʌli*	*ʔijʌliti*	
2/3>1de	*ʔijʌlu*	*ʔijʌlutu*	*jʌluje*
2/3>1pi	*ʔijalki*	*ʔijaltiki*	
2/3>1pe	*ʔijalkʌ*	*ʔijaltʌkʌ*	*jalkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔijal*	*ʔijâltɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔijʌli*	*ʔijʌliti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔijalni*	*ʔijaltɛnu*	
1s>2s	*jalnɛ*	*jaltɛni*	
1s>2d	*jâlsu*	*jaltɛnsu*	
1s>2p	*jâlnu*	*jaltɛnnu*	

Table 132: . Transitive verb *phɛl* "damage"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*phɛlu*	*phɛlutʌ*	
1s>3d	*phɛlusu*	*phɛlutʌsu*	
1s>3p	*phɛlunu*	*phɛlutʌnu*	
1di>3	*phɛli*	*phɛliti*	
1de>3	*phɛlu*	*phɛlutu*	
1pi>3	*phɛlki*	*phɛltiki*	
1pe>3	*phɛlkʌ*	*phɛltʌkʌ*	
2s>3s	*ʔiphɛːlʉ*	*ʔiphêltɛ*	*phɛːle*
2s>3d	*ʔiphêlsu*	*ʔiphêltɛsu*	
2s>3p	*ʔiphêlnu*	*ʔiphêltɛnu*	
2d>3	*ʔiphɛli*	*ʔiphɛliti*	*phɛlije*
2n>3	*ʔiphɛlni*	*ʔiphɛltɛnu*	*phɛlnuje*
3s>3s	*phɛːlʉ*	*phêltɛ*	
3>3(d)	*phêlsu*	*phêltɛsu*	
3>3(p)	*phêlnu*	*phêltɛnu*	
2/3s>1s	*ʔiphɛlŋʌ*	*ʔiphɛlʌtʌ*	*phɛlʌje*
2/3d>1s	*ʔiphɛlŋʌsu*	*ʔiphɛlʌtʌsu*	*phɛlʌsuje*
2/3p>1s	*ʔiphɛlŋʌnu*	*ʔiphɛlʌtʌnu*	*phɛlʌnuje*
2/3>1di	*ʔiphɛli*	*ʔiphɛliti*	
2/3>1de	*ʔiphɛlu*	*ʔiphɛlutu*	*phɛluje*
2/3>1pi	*ʔiphɛlki*	*ʔiphɛltiki*	
2/3>1pe	*ʔiphɛlkʌ*	*ʔiphɛltʌkʌ*	*phɛlkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔiphɛl*	*ʔiphêltɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔiphɛli*	*ʔiphɛliti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔiphɛlni*	*ʔiphɛltɛnu*	
1s>2s	*phɛlnɛ*	*phɛltɛni*	
1s>2d	*phêlsu*	*phɛltɛnsu*	
1s>2p	*phêlnu*	*phɛltɛnnu*	

Table 133: . Transitive verb *phrɛpt* "scratch"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*phrɛptu*	*phrɛptʌ*	
1s>3d	*phrɛptusu*	*phrɛptʌsu*	
1s>3p	*phrɛptunu*	*phrɛptʌnu*	
1di>3	*phrɛpi*	*phrɛpiti*	
1de>3	*phrɛpu*	*phrɛputu*	
1pi>3	*phrɛpki*	*phrɛptiki*	
1pe>3	*phrɛpkʌ*	*phrɛptʌkʌ*	
2s>3s	*ʔiphrɛptʉ*	*ʔiphrɛptɛ*	*phrɛpte*
2s>3d	*ʔiphrɛpsu*	*ʔiphrɛptɛsu*	
2s>3p	*ʔiphrɛpnu*	*ʔiphrɛptɛnu*	
2d>3	*ʔiphrɛpi*	*ʔiphrɛpiti*	*phrɛpije*
2n>3	*ʔiphrêmni*	*ʔiphrɛptɛnu*	*phrɛpnuje*
3s>3s	*phrɛptʉ*	*phrɛptɛ*	
3>3(d)	*phrɛpsu*	*phrɛptɛsu*	
3>3(p)	*phrɛpnu*	*phrɛptɛnu*	
2/3s>1s	*ʔiphrêmŋʌ*	*ʔiphrɛpʌtʌ*	*phrɛpʌje*
2/3d>1s	*ʔiphrêmŋʌsu*	*ʔiphrɛpʌtʌsu*	*phrɛpʌsuje*
2/3p>1s	*ʔiphrêmŋʌnu*	*ʔiphrɛpʌtʌnu*	*phrɛpʌnuje*
2/3>1di	*ʔiphrɛpi*	*ʔiphrɛpiti*	
2/3>1de	*ʔiphrɛpu*	*ʔiphrɛputu*	*phrɛpuje*
2/3>1pi	*ʔiphrɛpki*	*ʔiphrɛptiki*	
2/3>1pe	*ʔiphrɛpkʌ*	*ʔiphrɛptʌkʌ*	*phrɛpkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔiphrɛːp*	*ʔiphrɛptɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔiphrɛpi*	*ʔiphrɛpiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔiphrêmni*	*ʔiphrɛptɛnu*	
1s>2s	*phrêmnɛ*	*phrêmtɛni*	
1s>2d	*phrêmsu*	*phrêmtɛnsu*	
1s>2p	*phrêmnu*	*phrêmtɛnnu*	

Table 134: . Transitive verb *rɛtt* "settle"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*rɛttu*	*rɛttʌ*	
1s>3d	*rɛttusu*	*rɛttʌsu*	
1s>3p	*rɛttunu*	*rɛttʌnu*	
1di>3	*rɛtsi*	*rɛsti*	
1de>3	*rɛtsu*	*rɛstu*	
1pi>3	*rɛçki*	*rɛçtiki*	
1pe>3	*rɛçkʌ*	*rɛçtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔirɛttɯ*	*ʔirɛttɛ*	*rɛtte*
2s>3d	*ʔirɛtsu*	*ʔirɛttɛsu*	
2s>3p	*ʔirɛtnu*	*ʔirɛttɛnu*	
2d>3	*ʔirɛtsi*	*ʔirɛsti*	*rɛtsije*
2n>3	*ʔirênni*	*ʔirɛstɛnu*	*rɛsnuje*
3s>3s	*rɛttɯ*	*rɛttɛ*	
3>3(d)	*rɛtsu*	*rɛttɛsu*	
3>3(p)	*rɛtnu*	*rɛttɛnu*	
2/3s>1s	*ʔirêjŋʌ*	*ʔirɛstʌ*	*rɛtsʌje*
2/3d>1s	*ʔirêjŋʌsu*	*ʔirɛstʌsu*	*rɛtsʌsuje*
2/3p>1s	*ʔirêjŋʌnu*	*ʔirɛstʌnu*	*rɛtsʌnuje*
2/3>1di	*ʔirɛtsi*	*ʔirɛsti*	
2/3>1de	*ʔirɛtsu*	*ʔirɛstu*	*rɛtsuje*
2/3>1pi	*ʔirɛçki*	*ʔirɛçtiki*	
2/3>1pe	*ʔirɛçkʌ*	*ʔirɛçtʌkʌ*	*rɛçkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔirêj*	*ʔirɛstɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔirɛtsi*	*ʔirɛsti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔirênni*	*ʔirɛstɛnu*	
1s>2s	*rênnɛ*	*rêntɛni*	
1s>2d	*rênsu*	*rêntɛnsu*	
1s>2p	*rênnu*	*rêntɛnnu*	

Table 135: . Transitive verb *krakt* "force"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*kraktu*	*kraktʌ*	
1s>3d	*kraktusu*	*kraktʌsu*	
1s>3p	*kraktunu*	*kraktʌnu*	
1di>3	*krʌki*	*krʌkiti*	
1de>3	*krʌku*	*krʌkutu*	
1pi>3	*krakki*	*kraktiki*	
1pe>3	*krakkʌ*	*kraktʌkʌ*	
2s>3s	*ʔikraktʉ*	*ʔikraktɛ*	*krakte*
2s>3d	*ʔikraksu*	*ʔikraktɛsu*	
2s>3p	*ʔikraknu*	*ʔikraktɛnu*	
2d>3	*ʔikrʌki*	*ʔikrʌkiti*	*krʌkije*
2n>3	*ʔikrâːni*	*ʔikraktɛnu*	*kraknuje*
3s>3s	*kraktʉ*	*krakte*	
3>3(d)	*kraksu*	*kraktɛsu*	
3>3(p)	*kraknu*	*kraktɛnu*	
2/3s>1s	*ʔikrâːŋʌ*	*ʔikrʌkʌtʌ*	*krʌkʌje*
2/3d>1s	*ʔikrâːŋʌsu*	*ʔikrʌkʌtʌsu*	*krʌkʌsuje*
2/3p>1s	*ʔikrâːŋʌnu*	*ʔikrʌkʌtʌnu*	*krʌkʌnuje*
2/3>1di	*ʔikrʌki*	*ʔikrʌkiti*	
2/3>1de	*ʔikrʌku*	*ʔikrʌkutu*	*krʌkuje*
2/3>1pi	*ʔikrakki*	*ʔikraktiki*	
2/3>1pe	*ʔikrakkʌ*	*ʔikraktʌkʌ*	*krakkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔikrâː*	*ʔikraktɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔikrʌki*	*ʔikrʌkiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔikrâːni*	*ʔikraktɛnu*	
1s>2s	*krâːnɛ*	*krântɛni*	
1s>2d	*krânsu*	*krântɛnsu*	
1s>2p	*krânnu*	*krântɛnnu*	

Table 136: . Transitive verb *ghrɛmt* "be disguted by"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*ghrɛmdu*	*ghrêmtʌ*	
1s>3d	*ghrɛmdusu*	*ghrêmtʌsu*	
1s>3p	*ghrɛmdunu*	*ghrêmtʌnu*	
1di>3	*ghrɛmi*	*ghrɛmiti*	
1de>3	*ghrɛmu*	*ghrɛmutu*	
1pi>3	*ghrɛmki*	*ghrɛmtiki*	
1pe>3	*ghrɛmkʌ*	*ghrɛmtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔighrɛmdʉ*	*ʔighrêmtɛ*	*ghrɛmde*
2s>3d	*ʔighrêmsu*	*ʔighrêmtɛsu*	
2s>3p	*ʔighrêmnu*	*ʔighrêmtɛnu*	
2d>3	*ʔighrɛmi*	*ʔighrɛmiti*	*ghrɛmije*
2n>3	*ʔighrɛmni*	*ʔighrɛmtɛnu*	*ghrɛmnuje*
3s>3s	*ghrɛmdʉ*	*ghrêmtɛ*	
3>3(d)	*ghrêmsu*	*ghrêmtɛsu*	
3>3(p)	*ghrêmnu*	*ghrêmtɛnu*	
2/3s>1s	*ʔighrɛmŋʌ*	*ʔighrɛmʌtʌ*	*ghrɛmʌje*
2/3d>1s	*ʔighrɛmŋʌsu*	*ʔighrɛmʌtʌsu*	*ghrɛmʌsuje*
2/3p>1s	*ʔighrɛmŋʌnu*	*ʔighrɛmʌtʌnu*	*ghrɛmʌnuje*
2/3>1di	*ʔighrɛmi*	*ʔighrɛmiti*	
2/3>1de	*ʔighrɛmu*	*ʔighrɛmutu*	*ghrɛmuje*
2/3>1pi	*ʔighrɛmki*	*ʔighrɛmtiki*	
2/3>1pe	*ʔighrɛmkʌ*	*ʔighrɛmtʌkʌ*	*ghrɛmkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔighrɛm*	*ʔighrêmtɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔighrɛmi*	*ʔighrɛmiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔighrɛmni*	*ʔighrɛmtɛnu*	
1s>2s	*ghrɛmnɛ*	*ghrɛmtɛni*	
1s>2d	*ghrêmsu*	*ghrɛmtɛnsu*	
1s>2p	*ghrêmnu*	*ghrɛmtɛnnu*	

Table 137: . Transitive verb *pɛnt* "attack"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*pɛndu*	*pêntʌ*	
1s>3d	*pɛndusu*	*pêntʌsu*	
1s>3p	*pɛndunu*	*pêntʌnu*	
1di>3	*pɛ:tsi*	*pɛ:sti*	
1de>3	*pɛ:tsu*	*pɛ:stu*	
1pi>3	*pɛjki*	*pɛjtiki*	
1pe>3	*pɛjkʌ*	*pɛjtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔipɛndʉ*	*ʔipêntɛ*	*pɛnde*
2s>3d	*ʔipênsu*	*ʔipêntɛsu*	
2s>3p	*ʔipênnu*	*ʔipêntɛnu*	
2d>3	*ʔipɛ:tsi*	*ʔipɛ:sti*	*pɛ:tsije*
2n>3	*ʔipɛjni*	*ʔipɛ:stɛnu*	*pɛ:snuje*
3s>3s	*pɛndʉ*	*pêntɛ*	
3>3(d)	*pênsu*	*pêntɛsu*	
3>3(p)	*pênnu*	*pêntɛnu*	
2/3s>1s	*ʔipɛjŋʌ*	*ʔipɛ:stʌ*	*pɛ:tsʌje*
2/3d>1s	*ʔipɛjŋʌsu*	*ʔipɛ:stʌsu*	*pɛ:tsʌsuje*
2/3p>1s	*ʔipɛjŋʌnu*	*ʔipɛ:stʌnu*	*pɛ:tsʌnuje*
2/3>1di	*ʔipɛ:tsi*	*ʔipɛ:sti*	
2/3>1de	*ʔipɛ:tsu*	*ʔipɛ:stu*	*pɛ:tsuje*
2/3>1pi	*ʔipɛjki*	*ʔipɛjtiki*	
2/3>1pe	*ʔipɛjkʌ*	*ʔipɛjtʌkʌ*	*pɛjkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔipɛj*	*ʔipɛ:stɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔipɛ:tsi*	*ʔipɛ:sti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔipɛjni*	*ʔipɛ:stɛnu*	
1s>2s	*pɛjnɛ*	*pɛjtɛni*	
1s>2d	*pêjsu*	*pɛjtɛnsu*	
1s>2p	*pêjnu*	*pɛjtɛnnu*	

Table 138: . Transitive verb *kaŋt* "put on (the oven)"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*kandu*	*kântʌ*	
1s>3d	*kandusu*	*kântʌsu*	
1s>3p	*kandunu*	*kântʌnu*	
1di>3	*kʌŋi*	*kʌŋiti*	
1de>3	*kʌŋu*	*kʌŋutu*	
1pi>3	*kaŋki*	*kaŋtiki*	
1pe>3	*kaŋkʌ*	*kaŋtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔikandʉ*	*ʔikântɛ*	*kande*
2s>3d	*ʔikânsu*	*ʔikântɛsu*	
2s>3p	*ʔikânnu*	*ʔikântɛnu*	
2d>3	*ʔikʌŋi*	*ʔikʌŋiti*	*kʌŋije*
2n>3	*ʔikāːni*	*ʔikaŋtɛnu*	*kaŋnuje*
3s>3s	*kandʉ*	*kântɛ*	
3>3(d)	*kânsu*	*kântɛsu*	
3>3(p)	*kânnu*	*kântɛnu*	

Table 139: . Intransitive verb *ʤe* "say"

	non-past	past	imperative
1s	*ʤeŋʌ*	*ʤeŋʌtʌ*	
1di	*ʤeji*	*ʤêiti*	
1de	*ʤeju*	*ʤêitu*	
1pi	*ʤeki*	*ʤektiki*	
1pe	*ʤekʌ*	*ʤektʌkʌ*	
2s	*ʔiʤe*	*ʔiʤeːtɛ*	*ʤeːje*
2d	*ʔiʤeji*	*ʔiʤêiti*	*ʤêije*
2n	*ʔiʤeni*	*ʔiʤetnu*	*ʤênje*
3s	*ʤe*	*ʤeːtɛ*	
3d	*ʤeji*	*ʤêiti*	
3n	*ʤenu*	*ʤetnu*	

Table 140: . Intransitive verb *rep* "stand"

	non-past	past	imperative
1s	*rêmŋʌ*	*repʌtʌ*	
1di	*repi*	*repiti*	
1de	*repu*	*reputu*	
1pi	*repki*	*reptiki*	
1pe	*repkʌ*	*reptʌkʌ*	
2s	*ʔireːp*	*ʔireptɛ*	*repje*
2d	*ʔirepi*	*ʔirepiti*	*repije*
2n	*ʔirêmni*	*ʔireptɛnu*	*repnuje*
3s	*reːp*	*reptɛ*	
3d	*repi*	*repiti*	
3n	*rêmnu*	*reptɛnu*	

Table 141: . Intransitive verb *ŋet* "hurt"

	non-past	past	imperative
1s	*ŋêjŋʌ*	*ŋestʌ*	
1di	*ŋetsi*	*ŋesti*	
1de	*ŋetsu*	*ŋestu*	
1pi	*ŋeçki*	*ŋeçtiki*	
1pe	*ŋeçkʌ*	*ŋeçtʌkʌ*	
2s	*ʔiŋêj*	*ʔiŋestɛ*	*ŋetstse*
2d	*ʔiŋetsi*	*ʔiŋesti*	*ŋetsije*
2n	*ʔiŋênni*	*ʔiŋestɛnu*	*ŋesnuje*
3s	*ŋêj*	*ŋestɛ*	
3d	*ŋetsi*	*ŋesti*	
3n	*ŋênnu*	*ŋestɛnu*	

Table 142: . Intransitive verb *tsek* "be hard, be stingy"

	non-past	past	imperative
1s	*tsêːŋʌ*	*tsekʌtʌ*	
1di	*tseki*	*tsekiti*	
1de	*tseku*	*tsekutu*	
1pi	*tsekki*	*tsektiki*	
1pe	*tsekkʌ*	*tsektʌkʌ*	
2s	*ʔitsêː*	*ʔitsektɛ*	*tsekje*
2d	*ʔitseki*	*ʔitsekiti*	*tsekije*
2n	*ʔitsêːni*	*ʔitsektɛnu*	*tseknuje*
3s	*tsêː*	*tsektɛ*	
3d	*tseki*	*tsekiti*	
3n	*tsêːnu*	*tsektɛnu*	

Table 143: . Intransitive verb *jem* "be too late to harvest"

	non-past	past
3s	*jem*	*jêmtɛ*

Table 144: . Intransitive verb *len* "visit shortly"

	non-past	past	imperative
1s	*lejŋʌ*	*leːstʌ*	
1di	*leːtsi*	*leːsti*	
1de	*leːtsu*	*leːstu*	
1pi	*lejki*	*lejtiki*	
1pe	*lejkʌ*	*lejtʌkʌ*	
2s	*ʔilej*	*ʔileːstɛ*	*leːtse*
2d	*ʔileːtsi*	*ʔileːsti*	*leːtsije*
2n	*ʔilejni*	*ʔileːstɛnu*	*leːsnuje*
3s	*lej*	*leːstɛ*	
3d	*leːtsi*	*leːsti*	
3n	*lejnu*	*leːstɛnu*	

Table 145: . Intransitive verb *bhreŋ* "be lazy"

	non-past	past	imperative
1s	*bhrēːŋʌ*	*bhreŋʌtʌ*	
1di	*bhreŋi*	*bhreŋiti*	
1de	*bhreŋu*	*bhreŋutu*	
1pi	*bhreŋki*	*bhreŋtiki*	
1pe	*bhreŋkʌ*	*bhreŋtʌkʌ*	
2s	*ʔibhreŋ*	*ʔibhrêŋtɛ*	*bhrêŋje*
2d	*ʔibhreŋi*	*ʔibhreŋiti*	*bhreŋije*
2n	*ʔibhrēːni*	*ʔibhreŋtɛnu*	*bhreŋnuje*
3s	*bhreŋ*	*bhrêŋtɛ*	
3d	*bhreŋi*	*bhreŋiti*	
3n	*bhrēːnu*	*bhreŋtɛnu*	

Table 146: . Intransitive verb *bher* "fly"

	non-past	past	imperative
1s	*bherŋʌ*	*bherʌtʌ*	
1di	*bheri*	*bheriti*	
1de	*bheru*	*bherutu*	
1pi	*bherki*	*bhertiki*	
1pe	*bherkʌ*	*bhertʌkʌ*	
2s	*ʔibher*	*ʔibhêrtɛ*	*bhêrje*
2d	*ʔibheri*	*ʔibheriti*	*bherije*
2n	*ʔibherni*	*ʔibhertɛnu*	*bhernuje*
3s	*bher*	*bhêrtɛ*	
3d	*bheri*	*bheriti*	
3n	*bhernu*	*bhertɛnu*	

Table 147: . Intransitive verb *ʔel* "overflow"

	non-past	past
3s	*ʔel*	*ʔêltɛ*

Table 148: . Transitive verb *khlep* "peel"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*khlebu*	*khlebutʌ*	
1s>3d	*khlebusu*	*khlebutʌsu*	
1s>3p	*khlebunu*	*khlebutʌnu*	
1di>3	*khlepi*	*khlepiti*	
1de>3	*khlepu*	*khleputu*	
1pi>3	*khlepki*	*khleptiki*	
1pe>3	*khlepkʌ*	*khleptʌkʌ*	
2s>3s	*ʔikhle:bʉ*	*ʔikhle:ptɛ*	*khle:be*
2s>3d	*ʔikhle:psu*	*ʔikhle:ptɛsu*	
2s>3p	*ʔikhle:pnu*	*ʔikhle:ptɛnu*	
2d>3	*ʔikhlepi*	*ʔikhlepiti*	*khlepije*
2n>3	*ʔikhlêmni*	*ʔikhleptɛnu*	*khlepnuje*
3s>3s	*khle:bʉ*	*khle:ptɛ*	
3>3(d)	*khle:psu*	*khle:ptɛsu*	
3>3(p)	*khle:pnu*	*khle:ptɛnu*	

Table 149: . Transitive verb *set* "kill"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*sedu*	*sêːtʌ*	
1s>3d	*sedusu*	*sêːtʌsu*	
1s>3p	*sedunu*	*sêːtʌnu*	
1di>3	*setsi*	*sesti*	
1de>3	*setsu*	*sestu*	
1pi>3	*seçki*	*seçtiki*	
1pe>3	*seçkʌ*	*seçtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔiseːdʉ*	*ʔisêːtɛ*	*seːde*
2s>3d	*ʔiseːtsu*	*ʔisêːtɛsu*	
2s>3p	*ʔiseːtnu*	*ʔisêːtɛnu*	
2d>3	*ʔisetsi*	*ʔisesti*	*setsije*
2n>3	*ʔisênni*	*ʔisestɛnu*	*sesnuje*
3s>3s	*seːdʉ*	*sêːtɛ*	
3>3(d)	*seːtsu*	*sêːtɛsu*	
3>3(p)	*seːtnu*	*sêːtɛnu*	
2/3s>1s	*ʔisêjŋʌ*	*ʔisestʌ*	*setsʌje*
2/3d>1s	*ʔisêjŋʌsu*	*ʔisestʌsu*	*setsʌsuje*
2/3p>1s	*ʔisêjŋʌnu*	*ʔisestʌnu*	*setsʌnuje*
2/3>1di	*ʔisetsi*	*ʔisesti*	
2/3>1de	*ʔisetsu*	*ʔisestu*	*setsuje*
2/3>1pi	*ʔiseçki*	*ʔiseçtiki*	
2/3>1pe	*ʔiseçkʌ*	*ʔiseçtʌkʌ*	*seçkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔisêj*	*ʔisestɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔisetsi*	*ʔisesti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔisênni*	*ʔisestɛnu*	
1s>2s	*sênnɛ*	*sêntɛni*	
1s>2d	*sênsu*	*sêntɛnsu*	
1s>2p	*sênnu*	*sêntɛnnu*	

Table 150: . Transitive verb *dhek* "wipe"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*dhegu*	*dheguʌ*	
1s>3d	*dhegusu*	*dheguʌsu*	
1s>3p	*dhegunu*	*dheguʌnu*	
1di>3	*dheki*	*dhekiti*	
1de>3	*dheku*	*dhekutu*	
1pi>3	*dhekki*	*dhektiki*	
1pe>3	*dhekkʌ*	*dhekʌkʌ*	
2s>3s	*ʔidheːgʉ*	*ʔidheːktɛ*	*dheːge*
2s>3d	*ʔidheːksu*	*ʔidheːktɛsu*	
2s>3p	*ʔidheːknu*	*ʔidheːktɛnu*	
2d>3	*ʔidheki*	*ʔidhekiti*	*dhekije*
2n>3	*ʔidhêːni*	*ʔidhektɛnu*	*dheknuje*
3s>3s	*dheːgʉ*	*dheːktɛ*	
3>3(d)	*dheːksu*	*dheːktɛsu*	
3>3(p)	*dheːknu*	*dheːktɛnu*	

Table 151: . Transitive verb *phlem* "tread"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*phlemu*	*phlemutʌ*	
1s>3d	*phlemusu*	*phlemutʌsu*	
1s>3p	*phlemunu*	*phlemutʌnu*	
1di>3	*phlemi*	*phlemiti*	
1de>3	*phlemu*	*phlemutu*	
1pi>3	*phlemki*	*phlemtiki*	
1pe>3	*phlemkʌ*	*phlemtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔiphleːmʉ*	*ʔiphlêmtɛ*	*phleːme*
2s>3d	*ʔiphlêmsu*	*ʔiphlêmtɛsu*	
2s>3p	*ʔiphlêmnu*	*ʔiphlêmtɛnu*	
2d>3	*ʔiphlemi*	*ʔiphlemiti*	*phlemije*
2n>3	*ʔiphlemni*	*ʔiphlemtɛnu*	*phlemnuje*
3s>3s	*phleːmʉ*	*phlêmtɛ*	
3>3(d)	*phlêmsu*	*phlêmtɛsu*	
3>3(p)	*phlêmnu*	*phlêmtɛnu*	
2/3s>1s	*ʔiphlemŋʌ*	*ʔiphlemʌtʌ*	*phlemʌje*
2/3d>1s	*ʔiphlemŋʌsu*	*ʔiphlemʌtʌsu*	*phlemʌsuje*
2/3p>1s	*ʔiphlemŋʌnu*	*ʔiphlemʌtʌnu*	*phlemʌnuje*
2/3>1di	*ʔiphlemi*	*ʔiphlemiti*	
2/3>1de	*ʔiphlemu*	*ʔiphlemutu*	*phlemuje*
2/3>1pi	*ʔiphlemki*	*ʔiphlemtiki*	
2/3>1pe	*ʔiphlemkʌ*	*ʔiphlemtʌkʌ*	*phlemkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔiphlem*	*ʔiphlêmtɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔiphlemi*	*ʔiphlemiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔiphlemni*	*ʔiphlemtɛnu*	
1s>2s	*phlemnɛ*	*phlemtɛni*	
1s>2d	*phlêmsu*	*phlemtɛnsu*	
1s>2p	*phlêmnu*	*phlemtɛnnu*	

Table 152: . Transitive verb *ghle* "worship"

	non-past	past	imperative
1s	*ghleŋʌ*	*ghlêŋtʌ*	
1di	*ghleji*	*ghlêiti*	
1de	*ghleju*	*ghlêitu*	
1pi	*ghleki*	*ghlektiki*	
1pe	*ghlekʌ*	*ghlektʌkʌ*	
2s	*ʔighle*	*ʔighletɛ*	*ghleje*
2d	*ʔighleji*	*ʔighlêiti*	*ghlêije*
2n	*ʔighleni*	*ʔighletnu*	*ghlênje*
3s	*ghle*	*ghletɛ*	
3d	*ghlesu*	*ghletsu*	
3n	*ghlenu*	*ghletnu*	

Table 153: . Transitive verb *tsheŋ* "hate"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*tsheŋu*	*tsheŋutʌ*	
1s>3d	*tsheŋusu*	*tsheŋutʌsu*	
1s>3p	*tsheŋunu*	*tsheŋutʌnu*	
1di>3	*tsheŋi*	*tsheŋiti*	
1de>3	*tsheŋu*	*tsheŋutu*	
1pi>3	*tsheŋki*	*tsheŋtiki*	
1pe>3	*tsheŋkʌ*	*tsheŋtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔitshe:ŋʉ*	*ʔitshêŋtɛ*	*tshe:ŋe*
2s>3d	*ʔitshêŋsu*	*ʔitshêŋtɛsu*	
2s>3p	*ʔitshêŋnu*	*ʔitshêŋtɛnu*	
2d>3	*ʔitsheŋi*	*ʔitsheŋiti*	*tsheŋije*
2n>3	*ʔitshē:ni*	*ʔitsheŋtɛnu*	*tsheŋnuje*
3s>3s	*tshe:ŋʉ*	*tshêŋtɛ*	
3>3(d)	*tshêŋsu*	*tshêŋtɛsu*	
3>3(p)	*tshêŋnu*	*tshêŋtɛnu*	
2/3s>1s	*ʔitshē:ŋʌ*	*ʔitsheŋʌtʌ*	*tsheŋʌje*
2/3d>1s	*ʔitshē:ŋʌsu*	*ʔitsheŋʌtʌsu*	*tsheŋʌsuje*
2/3p>1s	*ʔitshē:ŋʌnu*	*ʔitsheŋʌtʌnu*	*tsheŋʌnuje*
2/3>1di	*ʔitsheŋi*	*ʔitsheŋiti*	
2/3>1de	*ʔitsheŋu*	*ʔitsheŋutu*	*tsheŋuje*
2/3>1pi	*ʔitsheŋki*	*ʔitsheŋtiki*	
2/3>1pe	*ʔitsheŋkʌ*	*ʔitsheŋtʌkʌ*	*tsheŋkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔitsheŋ*	*ʔitshêŋtɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔitsheŋi*	*ʔitsheŋiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔitshē:ni*	*ʔitsheŋtɛnu*	
1s>2s	*tshē:nɛ*	*tshentɛni*	
1s>2d	*tshênsu*	*tshentɛnsu*	
1s>2p	*tshênnu*	*tshentɛnnu*	

Table 154: . Transitive verb *ner* "finish"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*neru*	*nerutʌ*	
1s>3d	*nerusu*	*nerutʌsu*	
1s>3p	*nerunu*	*nerutʌnu*	
1di>3	*neri*	*neriti*	
1de>3	*neru*	*nerutu*	
1pi>3	*nerki*	*nertiki*	
1pe>3	*nerkʌ*	*nertʌkʌ*	
2s>3s	*ʔineːrʉ*	*ʔinêrtɛ*	*neːre*
2s>3d	*ʔinêrsu*	*ʔinêrtɛsu*	
2s>3p	*ʔinêrnu*	*ʔinêrtɛnu*	
2d>3	*ʔineri*	*ʔineriti*	*nerije*
2n>3	*ʔinerni*	*ʔinertɛnu*	*nernuje*
3s>3s	*neːrʉ*	*nêrtɛ*	
3>3(d)	*nêrsu*	*nêrtɛsu*	
3>3(p)	*nêrnu*	*nêrtɛnu*	
2/3s>1s	*ʔinerŋʌ*	*ʔinerʌtʌ*	*nerʌje*
2/3d>1s	*ʔinerŋʌsu*	*ʔinerʌtʌsu*	*nerʌsuje*
2/3p>1s	*ʔinerŋʌnu*	*ʔinerʌtʌnu*	*nerʌnuje*
2/3>1di	*ʔineri*	*ʔineriti*	
2/3>1de	*ʔineru*	*ʔinerutu*	*neruje*
2/3>1pi	*ʔinerki*	*ʔinertiki*	
2/3>1pe	*ʔinerkʌ*	*ʔinertʌkʌ*	*nerkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔiner*	*ʔinêrtɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔineri*	*ʔineriti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔinerni*	*ʔinertɛnu*	
1s>2s	*nernɛ*	*nertɛni*	
1s>2d	*nêrsu*	*nertɛnsu*	
1s>2p	*nêrnu*	*nertɛnnu*	

Table 155: . Transitive verb *thel* "take off"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*thelu*	*thelutʌ*	
1s>3d	*thelusu*	*thelutʌsu*	
1s>3p	*thelunu*	*thelutʌnu*	
1di>3	*theli*	*theliti*	
1de>3	*thelu*	*thelutu*	
1pi>3	*thelki*	*theltiki*	
1pe>3	*thelkʌ*	*theltʌkʌ*	
2s>3s	*ʔitheːlʉ*	*ʔithêltɛ*	*theːle*
2s>3d	*ʔithêlsu*	*ʔithêltɛsu*	
2s>3p	*ʔithêlnu*	*ʔithêltɛnu*	
2d>3	*ʔitheli*	*ʔitheliti*	*thelije*
2n>3	*ʔithelni*	*ʔitheltɛnu*	*thelnuje*
3s>3s	*theːlʉ*	*thêltɛ*	
3>3(d)	*thêlsu*	*thêltɛsu*	
3>3(p)	*thêlnu*	*thêltɛnu*	

Table 156: . Transitive verb *kept* "climb; sting"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*keptu*	*keptʌ*	
1s>3d	*keptusu*	*keptʌsu*	
1s>3p	*keptunu*	*keptʌnu*	
1di>3	*kepi*	*kepiti*	
1de>3	*kepu*	*keputu*	
1pi>3	*kepki*	*keptiki*	
1pe>3	*kepkʌ*	*keptʌkʌ*	
2s>3s	*ʔikeptʉ*	*ʔikeptɛ*	*kepte*
2s>3d	*ʔikepsu*	*ʔikeptɛsu*	
2s>3p	*ʔikepnu*	*ʔikeptɛnu*	
2d>3	*ʔikepi*	*ʔikepiti*	*kepije*
2n>3	*ʔikêmni*	*ʔikeptɛnu*	*kepnuje*
3s>3s	*keptʉ*	*keptɛ*	
3>3(d)	*kepsu*	*keptɛsu*	
3>3(p)	*kepnu*	*keptɛnu*	
2/3s>1s	*ʔikêmŋʌ*	*ʔikepʌtʌ*	*kepʌje*
2/3d>1s	*ʔikêmŋʌsu*	*ʔikepʌtʌsu*	*kepʌsuje*
2/3p>1s	*ʔikêmŋʌnu*	*ʔikepʌtʌnu*	*kepʌnuje*
2/3>1di	*ʔikepi*	*ʔikepiti*	
2/3>1de	*ʔikepu*	*ʔikeputu*	*kepuje*
2/3>1pi	*ʔikepki*	*ʔikeptiki*	
2/3>1pe	*ʔikepkʌ*	*ʔikeptʌkʌ*	*kepkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔikeːp*	*ʔikeptɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔikepi*	*ʔikepiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔikêmni*	*ʔikeptɛnu*	
1s>2s	*kêmnɛ*	*kêmtɛni*	
1s>2d	*kêmsu*	*kêmtɛnsu*	
1s>2p	*kêmnu*	*kêmtɛnnu*	

Table 157: . Transitive verb *rett* "laugh at"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*rettu*	*rettʌ*	
1s>3d	*rettusu*	*rettʌsu*	
1s>3p	*rettunu*	*rettʌnu*	
1di>3	*retsi*	*resti*	
1de>3	*retsu*	*restu*	
1pi>3	*reçki*	*reçtiki*	
1pe>3	*reçkʌ*	*reçtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔirettʉ*	*ʔirettɛ*	*rette*
2s>3d	*ʔiretsu*	*ʔirettɛsu*	
2s>3p	*ʔiretnu*	*ʔirettɛnu*	
2d>3	*ʔiretsi*	*ʔiresti*	*retsije*
2n>3	*ʔirênni*	*ʔirestɛnu*	*resnuje*
3s>3s	*rettʉ*	*rettɛ*	
3>3(d)	*retsu*	*rettɛsu*	
3>3(p)	*retnu*	*rettɛnu*	
2/3s>1s	*ʔirêjŋʌ*	*ʔirestʌ*	*retsʌje*
2/3d>1s	*ʔirêjŋʌsu*	*ʔirestʌsu*	*retsʌsuje*
2/3p>1s	*ʔirêjŋʌnu*	*ʔirestʌnu*	*retsʌnuje*
2/3>1di	*ʔiretsi*	*ʔiresti*	
2/3>1de	*ʔiretsu*	*ʔirestu*	*retsuje*
2/3>1pi	*ʔireçki*	*ʔireçtiki*	
2/3>1pe	*ʔireçkʌ*	*ʔireçtʌkʌ*	*reçkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔirêj*	*ʔirestɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔiretsi*	*ʔiresti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔirênni*	*ʔirestɛnu*	
1s>2s	*rênnɛ*	*rêntɛni*	
1s>2d	*rênsu*	*rêntɛnsu*	
1s>2p	*rênnu*	*rêntɛnnu*	

Table 158: . Transitive verb *rekt* "write"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*rektu*	*rektʌ*	
1s>3d	*rektusu*	*rektʌsu*	
1s>3p	*rektunu*	*rektʌnu*	
1di>3	*reki*	*rekiti*	
1de>3	*reku*	*rekutu*	
1pi>3	*rekki*	*rektiki*	
1pe>3	*rekkʌ*	*rektʌkʌ*	
2s>3s	*ʔirektʉ*	*ʔirektɛ*	*rekte*
2s>3d	*ʔireksu*	*ʔirektɛsu*	
2s>3p	*ʔireknu*	*ʔirektɛnu*	
2d>3	*ʔireki*	*ʔirekiti*	*rekije*
2n>3	*ʔirêːni*	*ʔirektɛnu*	*reknuje*
3s>3s	*rektʉ*	*rektɛ*	
3>3(d)	*reksu*	*rektɛsu*	
3>3(p)	*reknu*	*rektɛnu*	
2/3s>1s	*ʔirêːŋʌ*	*ʔirekʌtʌ*	*rekʌje*
2/3d>1s	*ʔirêːŋʌsu*	*ʔirekʌtʌsu*	*rekʌsuje*
2/3p>1s	*ʔirêːŋʌnu*	*ʔirekʌtʌnu*	*rekʌnuje*
2/3>1di	*ʔireki*	*ʔirekiti*	
2/3>1de	*ʔireku*	*ʔirekutu*	*rekuje*
2/3>1pi	*ʔirekki*	*ʔirektiki*	
2/3>1pe	*ʔirekkʌ*	*ʔirektʌkʌ*	*rekkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔirêː*	*ʔirektɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔireki*	*ʔirekiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔirêːni*	*ʔirektɛnu*	
1s>2s	*rêːnɛ*	*rêntɛni*	
1s>2d	*rênsu*	*rêntɛnsu*	
1s>2p	*rênnu*	*rêntɛnnu*	

Table 159: . Transitive verb *lemt* "coax"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*lemdu*	*lêmtʌ*	
1s>3d	*lemdusu*	*lêmtʌsu*	
1s>3p	*lemdunu*	*lêmtʌnu*	
1di>3	*lemi*	*lemiti*	
1de>3	*lemu*	*lemutu*	
1pi>3	*lemki*	*lemtiki*	
1pe>3	*lemkʌ*	*lemtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔilemdʉ*	*ʔilêmtɛ*	*lemde*
2s>3d	*ʔilêmsu*	*ʔilêmtɛsu*	
2s>3p	*ʔilêmnu*	*ʔilêmtɛnu*	
2d>3	*ʔilemi*	*ʔilemiti*	*lemije*
2n>3	*ʔilemni*	*ʔilemtɛnu*	*lemnuje*
3s>3s	*lemdʉ*	*lêmtɛ*	
3>3(d)	*lêmsu*	*lêmtɛsu*	
3>3(p)	*lêmnu*	*lêmtɛnu*	
2/3s>1s	*ʔilemŋʌ*	*ʔilemʌtʌ*	*lemʌje*
2/3d>1s	*ʔilemŋʌsu*	*ʔilemʌtʌsu*	*lemʌsuje*
2/3p>1s	*ʔilemŋʌnu*	*ʔilemʌtʌnu*	*lemʌnuje*
2/3>1di	*ʔilemi*	*ʔilemiti*	
2/3>1de	*ʔilemu*	*ʔilemutu*	*lemuje*
2/3>1pi	*ʔilemki*	*ʔilemtiki*	
2/3>1pe	*ʔilemkʌ*	*ʔilemtʌkʌ*	*lemkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔilem*	*ʔilêmtɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔilemi*	*ʔilemiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔilemni*	*ʔilemtɛnu*	
1s>2s	*lemnɛ*	*lemtɛni*	
1s>2d	*lêmsu*	*lemtɛnsu*	
1s>2p	*lêmnu*	*lemtɛnnu*	

Table 160: . Transitive verb *tshent* "recognize"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*tshendu*	*tshêntʌ*	
1s>3d	*tshendusu*	*tshêntʌsu*	
1s>3p	*tshendunu*	*tshêntʌnu*	
1di>3	*tshe:tsi*	*tshe:sti*	
1de>3	*tshe:tsu*	*tshe:stu*	
1pi>3	*tshejki*	*tshejtiki*	
1pe>3	*tshejkʌ*	*tshejtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔitshenduʉ*	*ʔitshêntɛ*	*tshende*
2s>3d	*ʔitshênsu*	*ʔitshêntɛsu*	
2s>3p	*ʔitshênnu*	*ʔitshêntɛnu*	
2d>3	*ʔitshe:tsi*	*ʔitshe:sti*	*tshe:tsije*
2n>3	*ʔitshejni*	*ʔitshe:stɛnu*	*tshe:snuje*
3s>3s	*tshenduʉ*	*tshêntɛ*	
3>3(d)	*tshênsu*	*tshêntɛsu*	
3>3(p)	*tshênnu*	*tshêntɛnu*	
2/3s>1s	*ʔitshejŋʌ*	*ʔitshe:stʌ*	*tshe:tsʌje*
2/3d>1s	*ʔitshejŋʌsu*	*ʔitshe:stʌsu*	*tshe:tsʌsuje*
2/3p>1s	*ʔitshejŋʌnu*	*ʔitshe:stʌnu*	*tshe:tsʌnuje*
2/3>1di	*ʔitshe:tsi*	*ʔitshe:sti*	
2/3>1de	*ʔitshe:tsu*	*ʔitshe:stu*	*tshe:tsuje*
2/3>1pi	*ʔitshejki*	*ʔitshejtiki*	
2/3>1pe	*ʔitshejkʌ*	*ʔitshejtʌkʌ*	*tshejkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔitshej*	*ʔitshe:stɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔitshe:tsi*	*ʔitshe:sti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔitshejni*	*ʔitshe:stɛnu*	
1s>2s	*tshejnɛ*	*tshejtɛni*	
1s>2d	*tshêjsu*	*tshejtɛnsu*	
1s>2p	*tshêjnu*	*tshejtɛnnu*	

Table 161: . Transitive verb *reŋt* "cause trouble"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*rendu*	*rêntʌ*	
1s>3d	*rendusu*	*rêntʌsu*	
1s>3p	*rendunu*	*rêntʌnu*	
1di>3	*reŋi*	*reŋiti*	
1de>3	*reŋu*	*reŋutu*	
1pi>3	*reŋki*	*reŋtiki*	
1pe>3	*reŋkʌ*	*reŋtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔirendʉ*	*ʔirêntɛ*	*rende*
2s>3d	*ʔirênsu*	*ʔirêntɛsu*	
2s>3p	*ʔirênnu*	*ʔirêntɛnu*	
2d>3	*ʔireŋi*	*ʔireŋiti*	*reŋije*
2n>3	*ʔirēːni*	*ʔireŋtɛnu*	*reŋnuje*
3s>3s	*rendʉ*	*rêntɛ*	
3>3(d)	*rênsu*	*rêntɛsu*	
3>3(p)	*rênnu*	*rêntɛnu*	
2/3s>1s	*ʔirēːŋʌ*	*ʔireŋʌtʌ*	*reŋʌje*
2/3d>1s	*ʔirēːŋʌsu*	*ʔireŋʌtʌsu*	*reŋʌsuje*
2/3p>1s	*ʔirēːŋʌnu*	*ʔireŋʌtʌnu*	*reŋʌnuje*
2/3>1di	*ʔireŋi*	*ʔireŋiti*	
2/3>1de	*ʔireŋu*	*ʔireŋutu*	*reŋuje*
2/3>1pi	*ʔireŋki*	*ʔireŋtiki*	
2/3>1pe	*ʔireŋkʌ*	*ʔireŋtʌkʌ*	*reŋkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔireŋ*	*ʔirêŋtɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔireŋi*	*ʔireŋiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔirēːni*	*ʔireŋtɛnu*	
1s>2s	*rēːnɛ*	*rentɛni*	
1s>2d	*rênsu*	*rentɛnsu*	
1s>2p	*rênnu*	*rentɛnnu*	

Table 162: . Transitive verb *dhert* "suit"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*dherdu*	*dhêrtʌ*	
1s>3d	*dherdusu*	*dhêrtʌsu*	
1s>3p	*dherdunu*	*dhêrtʌnu*	
1di>3	*dheri*	*dheriti*	
1de>3	*dheru*	*dherutu*	
1pi>3	*dherki*	*dhertiki*	
1pe>3	*dherkʌ*	*dhertʌkʌ*	
2s>3s	*ʔidherdɯ*	*ʔidhêrtɛ*	*dherde*
2s>3d	*ʔidhêrsu*	*ʔidhêrtɛsu*	
2s>3p	*ʔidhêrnu*	*ʔidhêrtɛnu*	
2d>3	*ʔidheri*	*ʔidheriti*	*dherije*
2n>3	*ʔidherni*	*ʔidhertɛnu*	*dhernuje*
3s>3s	*dherdɯ*	*dhêrtɛ*	
3>3(d)	*dhêrsu*	*dhêrtɛsu*	
3>3(p)	*dhêrnu*	*dhêrtɛnu*	
2/3s>1s	*ʔidherŋʌ*	*ʔidherʌtʌ*	*dherʌje*
2/3d>1s	*ʔidherŋʌsu*	*ʔidherʌtʌsu*	*dherʌsuje*
2/3p>1s	*ʔidherŋʌnu*	*ʔidherʌtʌnu*	*dherʌnuje*
2/3>1di	*ʔidheri*	*ʔidheriti*	
2/3>1de	*ʔidheru*	*ʔidherutu*	*dheruje*
2/3>1pi	*ʔidherki*	*ʔidhertiki*	
2/3>1pe	*ʔidherkʌ*	*ʔidhertʌkʌ*	*dherkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔidher*	*ʔidhêrtɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔidheri*	*ʔidheriti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔidherni*	*ʔidhertɛnu*	
1s>2s	*dhernɛ*	*dhertɛni*	
1s>2d	*dhêrsu*	*dhertɛnsu*	
1s>2p	*dhêrnu*	*dhertɛnnu*	

Table 163: . Detransitive verb *ʦhelt* "be clear"

	non-past	past
3s	*ʦheldɯ*	*ʦhêltɛ*

Table 164: . Intransitive verb *pi* "come (level)"

	non-past	past	imperative
1s	*piŋʌ*	*piŋʌtʌ*	
1di	*piji*	*pîiti*	
1de	*piju*	*pîitu*	
1pi	*piki*	*piktiki*	
1pe	*pikʌ*	*piktʌkʌ*	
2s	*ʔipi*	*ʔipuːtɛ*	*puːje*
2d	*ʔipiji*	*ʔipîiti*	*pîije*
2n	*ʔipini*	*ʔiputnu*	*pûnje*
3s	*pi*	*puːtɛ*	
3d	*piji*	*pîiti*	
3n	*pinu*	*putnu*	

Table 165: . Intransitive verb *ʤhip* "get spoiled (pumpkin)"

	non-past	past
3s	*ʤhʌp*	*ʤhiptɛ*

Table 166: . Intransitive verb *ʤhit* "get wet"

	non-past	past	imperative
1s	*ʤhîjŋʌ*	*ʤhistʌ*	
1di	*ʤhitsi*	*ʤhisti*	
1de	*ʤhitsu*	*ʤhistu*	
1pi	*ʤhʌçki*	*ʤhʌçtiki*	
1pe	*ʤhʌçkʌ*	*ʤhʌçtʌkʌ*	
2s	*ʔiʤhîj*	*ʔiʤhistɛ*	*ʤhitstse*
2d	*ʔiʤhitsi*	*ʔiʤhisti*	*ʤhitsije*
2n	*ʔiʤhînni*	*ʔiʤhistɛnu*	*ʤhisnuje*
3s	*ʤhîj*	*ʤhistɛ*	
3d	*ʤhitsi*	*ʤhisti*	
3n	*ʤhînnu*	*ʤhistɛnu*	

Table 167: . Intransitive verb *ghik* "be entangled"

	non-past	past
3s	*ghû:*	*ghiktɛ*

Table 168: . Intransitive verb *lim* "sprout"

	non-past	past
3s	*lʌm*	*lîmtɛ*

Table 169: . Intransitive verb *ŋin* "be afraid"

	non-past	past	imperative
1s	*ŋʌjŋʌ*	*ŋi:stʌ*	
1di	*ŋi:tsi*	*ŋi:sti*	
1de	*ŋi:tsu*	*ŋi:stu*	
1pi	*ŋʌjki*	*ŋʌjtiki*	
1pe	*ŋʌjkʌ*	*ŋʌjtʌkʌ*	
2s	*ʔiŋʌj*	*ʔiŋi:stɛ*	*ŋi:tse*
2d	*ʔiŋi:tsi*	*ʔiŋi:sti*	*ŋi:tsije*
2n	*ʔiŋʌjni*	*ʔiŋi:stɛnu*	*ŋi:snuje*
3s	*ŋʌj*	*ŋi:stɛ*	
3d	*ŋi:tsi*	*ŋi:sti*	
3n	*ŋʌjnu*	*ŋi:stɛnu*	

Table 170: . Intransitive verb *biŋ* "look nice"

	non-past	past	imperative
1s	*bū:ŋʌ*	*biŋʌtʌ*	
1di	*biŋi*	*biŋiti*	
1de	*biŋu*	*biŋutu*	
1pi	*bʌŋki*	*bʌŋtiki*	
1pe	*bʌŋkʌ*	*bʌŋtʌkʌ*	
2s	*ʔibʌŋ*	*ʔibîŋtɛ*	*bîŋje*
2d	*ʔibiŋi*	*ʔibiŋiti*	*biŋije*
2n	*ʔibū:ni*	*ʔibiŋtɛnu*	*biŋnuje*
3s	*bʌŋ*	*bîŋtɛ*	
3d	*biŋi*	*biŋiti*	
3n	*bū:nu*	*biŋtɛnu*	

Table 171: . Transitive verb *bi* "give"

	non-past	past	imperative
1s	*biŋʌ*	*bîŋtʌ*	
1di	*biji*	*bîiti*	
1de	*biju*	*bîitu*	
1pi	*biki*	*biktiki*	
1pe	*bikʌ*	*biktʌkʌ*	
2s	*ʔibi*	*ʔibitɛ*	*bije*
2d	*ʔibiji*	*ʔibîiti*	*bîije*
2n	*ʔibini*	*ʔibutnu*	*bûnje*
3s	*bi*	*bitɛ*	
3d	*bisu*	*bitsu*	
3n	*binu*	*bitnu*	
2/3s>1s	*ʔibiŋʌ*	*ʔibiŋʌtʌ*	*biŋʌje*
2/3d>1s	*ʔibiŋʌsu*	*ʔibiŋʌtʌsu*	*biŋʌsuje*
2/3p>1s	*ʔibiŋʌnu*	*ʔibiŋʌtʌnu*	*biŋʌnuje*
2/3>1di	*ʔibiji*	*ʔibîiti*	
2/3>1de	*ʔibiju*	*ʔibîitu*	*biije*
2/3>1pi	*ʔibiki*	*ʔibiktiki*	
2/3>1pe	*ʔibikʌ*	*ʔibiktʌkʌ*	*bikʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔibi*	*ʔibu:tɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔibiji*	*ʔibîiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔibini*	*ʔibutnu*	
1s>2s	*binɛ*	*bîntɛni*	
1s>2d	*bînsu*	*bîntɛnsu*	
1s>2p	*bînnu*	*bîntɛnnu*	

Table 172: . Transitive verb *khip* "cook"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*khibu*	*khibutʌ*	
1s>3d	*khibusu*	*khibutʌsu*	
1s>3p	*khibunu*	*khibutʌnu*	
1di>3	*khipi*	*khipiti*	
1de>3	*khipu*	*khiputu*	
1pi>3	*khʌpki*	*khʌptiki*	
1pe>3	*khʌpkʌ*	*khʌptʌkʌ*	
2s>3s	*ʔikhi:bʉ*	*ʔikhi:ptɛ*	*khi:be*
2s>3d	*ʔikhi:psu*	*ʔikhi:ptɛsu*	
2s>3p	*ʔikhi:pnu*	*ʔikhi:ptɛnu*	
2d>3	*ʔikhipi*	*ʔikhipiti*	*khipije*
2n>3	*ʔikhîmni*	*ʔikhiptɛnu*	*khipnuje*
3s>3s	*khi:bʉ*	*khi:ptɛ*	
3>3(d)	*khi:psu*	*khi:ptɛsu*	
3>3(p)	*khi:pnu*	*khi:ptɛnu*	

Table 173: . Transitive verb *sit* "give up; leave"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*sidu*	*sîːtʌ*	
1s>3d	*sidusu*	*sîːtʌsu*	
1s>3p	*sidunu*	*sîːtʌnu*	
1di>3	*sitsi*	*sisti*	
1de>3	*sitsu*	*sistu*	
1pi>3	*sʌçki*	*sʌçtiki*	
1pe>3	*sʌçkʌ*	*sʌçtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔisiːdʉ*	*ʔisîːtɛ*	*siːde*
2s>3d	*ʔisiːtsu*	*ʔisîːtɛsu*	
2s>3p	*ʔisiːtnu*	*ʔisîːtɛnu*	
2d>3	*ʔisitsi*	*ʔisisti*	*sitsije*
2n>3	*ʔisânni*	*ʔisistɛnu*	*sisnuje*
3s>3s	*siːdʉ*	*sîːtɛ*	
3>3(d)	*siːtsu*	*sîːtɛsu*	
3>3(p)	*siːtnu*	*sîːtɛnu*	
2/3s>1s	*ʔisâjŋʌ*	*ʔisistʌ*	*sitsʌje*
2/3d>1s	*ʔisâjŋʌsu*	*ʔisistʌsu*	*sitsʌsuje*
2/3p>1s	*ʔisâjŋʌnu*	*ʔisistʌnu*	*sitsʌnuje*
2/3>1di	*ʔisitsi*	*ʔisisti*	
2/3>1de	*ʔisitsu*	*ʔisistu*	*sitsuje*
2/3>1pi	*ʔisʌçki*	*ʔisʌçtiki*	
2/3>1pe	*ʔisʌçkʌ*	*ʔisʌçtʌkʌ*	*sʌçkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔisâj*	*ʔisistɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔisitsi*	*ʔisisti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔisânni*	*ʔisistɛnu*	
1s>2s	*sânnɛ*	*sântɛni*	
1s>2d	*sânsu*	*sântɛnsu*	
1s>2p	*sânnu*	*sântɛnnu*	

Table 174: . Transitive verb *kik* "tie"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*kɪgu*	*kɪgutʌ*	
1s>3d	*kɪgusu*	*kɪgutʌsu*	
1s>3p	*kɪgunu*	*kɪgutʌnu*	
1di>3	*kɪki*	*kɪkiti*	
1de>3	*kɪku*	*kɪkutu*	
1pi>3	*kʌkki*	*kʌktiki*	
1pe>3	*kʌkkʌ*	*kʌktʌkʌ*	
2s>3s	*ʔikiːgʉ*	*ʔikiːktɛ*	*kiːge*
2s>3d	*ʔikiːksu*	*ʔikiːktɛsu*	
2s>3p	*ʔikiːknu*	*ʔikiːktɛnu*	
2d>3	*ʔikiki*	*ʔikikiti*	*kikije*
2n>3	*ʔikûːni*	*ʔikiktɛnu*	*kiknuje*
3s>3s	*kiːgʉ*	*kiːktɛ*	
3>3(d)	*kiːksu*	*kiːktɛsu*	
3>3(p)	*kiːknu*	*kiːktɛnu*	

Table 175: . Transitive verb *tshim* "push to the other side"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*tshimu*	*tshimutʌ*	
1s>3d	*tshimusu*	*tshimutʌsu*	
1s>3p	*tshimunu*	*tshimutʌnu*	
1di>3	*tshimi*	*tshimiti*	
1de>3	*tshimu*	*tshimutu*	
1pi>3	*tshʌmki*	*tshʌmtiki*	
1pe>3	*tshʌmkʌ*	*tshʌmtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔitshiːmʉ*	*ʔitshîmtɛ*	*tshiːme*
2s>3d	*ʔitshîmsu*	*ʔitshîmtɛsu*	
2s>3p	*ʔitshîmnu*	*ʔitshîmtɛnu*	
2d>3	*ʔitshimi*	*ʔitshimiti*	*tshimije*
2n>3	*ʔitshʌmni*	*ʔitshimtɛnu*	*tshimnuje*
3s>3s	*tshiːmʉ*	*tshîmtɛ*	
3>3(d)	*tshîmsu*	*tshîmtɛsu*	
3>3(p)	*tshîmnu*	*tshîmtɛnu*	
2/3s>1s	*ʔitshʌmŋʌ*	*ʔitshimʌtʌ*	*tshimʌje*
2/3d>1s	*ʔitshʌmŋʌsu*	*ʔitshimʌtʌsu*	*tshimʌsuje*
2/3p>1s	*ʔitshʌmŋʌnu*	*ʔitshimʌtʌnu*	*tshimʌnuje*
2/3>1di	*ʔitshimi*	*ʔitshimiti*	
2/3>1de	*ʔitshimu*	*ʔitshimutu*	*tshimuje*
2/3>1pi	*ʔitshʌmki*	*ʔitshʌmtiki*	
2/3>1pe	*ʔitshʌmkʌ*	*ʔitshʌmtʌkʌ*	*tshʌmkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔitshʌm*	*ʔitshîmtɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔitshimi*	*ʔitshimiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔitshʌmni*	*ʔitshimtɛnu*	
1s>2s	*tshʌmnɛ*	*tshʌmtɛni*	
1s>2d	*tshîmsu*	*tshʌmtɛnsu*	
1s>2p	*tshîmnu*	*tshʌmtɛnnu*	

Table 176: . Transitive verb *siŋ* "ask"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*siŋu*	*siŋutʌ*	
1s>3d	*siŋusu*	*siŋutʌsu*	
1s>3p	*siŋunu*	*siŋutʌnu*	
1di>3	*siŋi*	*siŋiti*	
1de>3	*siŋu*	*siŋutu*	
1pi>3	*sʌŋki*	*sʌŋtiki*	
1pe>3	*sʌŋkʌ*	*sʌŋtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔisi:ŋʉ*	*ʔisîŋtɛ*	*si:ŋe*
2s>3d	*ʔisîŋsu*	*ʔisîŋtɛsu*	
2s>3p	*ʔisîŋnu*	*ʔisîŋtɛnu*	
2d>3	*ʔisiŋi*	*ʔisiŋiti*	*siŋije*
2n>3	*ʔisū:ni*	*ʔisiŋtɛnu*	*siŋnuje*
3s>3s	*si:ŋʉ*	*sîŋtɛ*	
3>3(d)	*sîŋsu*	*sîŋtɛsu*	
3>3(p)	*sîŋnu*	*sîŋtɛnu*	
2/3s>1s	*ʔisū:ŋʌ*	*ʔisiŋʌtʌ*	*siŋʌje*
2/3d>1s	*ʔisū:ŋʌsu*	*ʔisiŋʌtʌsu*	*siŋʌsuje*
2/3p>1s	*ʔisū:ŋʌnu*	*ʔisiŋʌtʌnu*	*siŋʌnuje*
2/3>1di	*ʔisiŋi*	*ʔisiŋiti*	
2/3>1de	*ʔisiŋu*	*ʔisiŋutu*	*siŋuje*
2/3>1pi	*ʔisʌŋki*	*ʔisʌŋtiki*	
2/3>1pe	*ʔisʌŋkʌ*	*ʔisʌŋtʌkʌ*	*sʌŋkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔisʌŋ*	*ʔisîŋtɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔisiŋi*	*ʔisiŋiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔisū:ni*	*ʔisiŋtɛnu*	
1s>2s	*sū:nɛ*	*sʌntɛni*	
1s>2d	*sʌ̂nsu*	*sʌntɛnsu*	
1s>2p	*sʌ̂nnu*	*sʌntɛnnu*	

Table 177: . Transitive verb *tsir* "pile up bricks"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*tsiru*	*tsirutʌ*	
1s>3d	*tsirusu*	*tsirutʌsu*	
1s>3p	*tsirunu*	*tsirutʌnu*	
1di>3	*tsiri*	*tsiriti*	
1de>3	*tsiru*	*tsirutu*	
1pi>3	*tsʌrki*	*tsʌrtiki*	
1pe>3	*tsʌrkʌ*	*tsʌrtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔitsi:rʉ*	*ʔitsîrtɛ*	*tsi:re*
2s>3d	*ʔitsîrsu*	*ʔitsîrtɛsu*	
2s>3p	*ʔitsîrnu*	*ʔitsîrtɛnu*	
2d>3	*ʔitsiri*	*ʔitsiriti*	*tsirije*
2n>3	*ʔitsʌrni*	*ʔitsirtɛnu*	*tsirnuje*
3s>3s	*tsi:rʉ*	*tsîrtɛ*	
3>3(d)	*tsîrsu*	*tsîrtɛsu*	
3>3(p)	*tsîrnu*	*tsîrtɛnu*	

Table 178: . Transitive verb *ɦil* "knead"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*ɦilu*	*ɦilutʌ*	
1s>3d	*ɦilusu*	*ɦilutʌsu*	
1s>3p	*ɦilunu*	*ɦilutʌnu*	
1di>3	*ɦili*	*ɦiliti*	
1de>3	*ɦilu*	*ɦilutu*	
1pi>3	*ɦʌlki*	*ɦʌltiki*	
1pe>3	*ɦʌlkʌ*	*ɦʌltʌkʌ*	
2s>3s	*ʔiɦiːlʉ*	*ʔiɦîltɛ*	*ɦiːle*
2s>3d	*ʔiɦîlsu*	*ʔiɦîltɛsu*	
2s>3p	*ʔiɦîlnu*	*ʔiɦîltɛnu*	
2d>3	*ʔiɦili*	*ʔiɦiliti*	*ɦilije*
2n>3	*ʔiɦʌlni*	*ʔiɦiltɛnu*	*ɦilnuje*
3s>3s	*ɦiːlʉ*	*ɦîltɛ*	
3>3(d)	*ɦîlsu*	*ɦîltɛsu*	
3>3(p)	*ɦîlnu*	*ɦîltɛnu*	

Table 179: . Transitive verb *ʔipt* "put to sleep"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*ʔʌptu*	*ʔʌptʌ*	
1s>3d	*ʔʌptusu*	*ʔʌptʌsu*	
1s>3p	*ʔʌptunu*	*ʔʌptʌnu*	
1di>3	*ʔipi*	*ʔipiti*	
1de>3	*ʔipu*	*ʔiputu*	
1pi>3	*ʔʌpki*	*ʔʌptiki*	
1pe>3	*ʔʌpkʌ*	*ʔʌptʌkʌ*	
2s>3s	*ʔiʔʌptʉ*	*ʔiʔʌptɛ*	*ʔʌpte*
2s>3d	*ʔiʔʌpsu*	*ʔiʔʌptɛsu*	
2s>3p	*ʔiʔʌpnu*	*ʔiʔʌptɛnu*	
2d>3	*ʔiʔipi*	*ʔiʔipiti*	*ʔipije*
2n>3	*ʔiʔîmni*	*ʔiʔiptɛnu*	*ʔipnuje*
3s>3s	*ʔʌptʉ*	*ʔʌptɛ*	
3>3(d)	*ʔʌpsu*	*ʔʌptɛsu*	
3>3(p)	*ʔʌpnu*	*ʔʌptɛnu*	
2/3s>1s	*ʔiʔîmŋʌ*	*ʔiʔipʌtʌ*	*ʔipʌje*
2/3d>1s	*ʔiʔîmŋʌsu*	*ʔiʔipʌtʌsu*	*ʔipʌsuje*
2/3p>1s	*ʔiʔîmŋʌnu*	*ʔiʔipʌtʌnu*	*ʔipʌnuje*
2/3>1di	*ʔiʔipi*	*ʔiʔipiti*	
2/3>1de	*ʔiʔipu*	*ʔiʔiputu*	*ʔipuje*
2/3>1pi	*ʔiʔʌpki*	*ʔiʔʌptiki*	
2/3>1pe	*ʔiʔʌpkʌ*	*ʔiʔʌptʌkʌ*	*ʔʌpkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔiʔʌp*	*ʔiʔiptɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔiʔipi*	*ʔiʔipiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔiʔîmni*	*ʔiʔiptɛnu*	
1s>2s	*ʔîmnɛ*	*ʔîmtɛni*	
1s>2d	*ʔîmsu*	*ʔîmtɛnsu*	
1s>2p	*ʔîmnu*	*ʔîmtɛnnu*	

Table 180: . Transitive verb *sitt* "heal (shaman)"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*sʌttu*	*sʌttʌ*	
1s>3d	*sʌttusu*	*sʌttʌsu*	
1s>3p	*sʌttunu*	*sʌttʌnu*	
1di>3	*sitsi*	*sisti*	
1de>3	*sitsu*	*sistu*	
1pi>3	*sʌçki*	*sʌçtiki*	
1pe>3	*sʌçkʌ*	*sʌçtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔisʌttʉ*	*ʔisʌttɛ*	*sʌtte*
2s>3d	*ʔisʌtsu*	*ʔisʌttɛsu*	
2s>3p	*ʔisʌtnu*	*ʔisʌttɛnu*	
2d>3	*ʔisitsi*	*ʔisisti*	*sitsije*
2n>3	*ʔisânni*	*ʔisistɛnu*	*sisnuje*
3s>3s	*sʌttʉ*	*sʌttɛ*	
3>3(d)	*sʌtsu*	*sʌttɛsu*	
3>3(p)	*sʌtnu*	*sʌttɛnu*	
2/3s>1s	*ʔisâjŋʌ*	*ʔisistʌ*	*sitsʌje*
2/3d>1s	*ʔisâjŋʌsu*	*ʔisistʌsu*	*sitsʌsuje*
2/3p>1s	*ʔisâjŋʌnu*	*ʔisistʌnu*	*sitsʌnuje*
2/3>1di	*ʔisitsi*	*ʔisisti*	
2/3>1de	*ʔisitsu*	*ʔisistu*	*sitsuje*
2/3>1pi	*ʔisʌçki*	*ʔisʌçtiki*	
2/3>1pe	*ʔisʌçkʌ*	*ʔisʌçtʌkʌ*	*sʌçkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔisâj*	*ʔisistɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔisitsi*	*ʔisisti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔisânni*	*ʔisistɛnu*	
1s>2s	*sânnɛ*	*sântɛni*	
1s>2d	*sânsu*	*sântɛnsu*	
1s>2p	*sânnu*	*sântɛnnu*	

Table 181: . Transitive verb *ghrikt* "hold"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*ghrʌktu*	*ghrʌktʌ*	
1s>3d	*ghrʌktusu*	*ghrʌktʌsu*	
1s>3p	*ghrʌktunu*	*ghrʌktʌnu*	
1di>3	*ghriki*	*ghrikiti*	
1de>3	*ghriku*	*ghrikutu*	
1pi>3	*ghrʌkki*	*ghrʌktiki*	
1pe>3	*ghrʌkkʌ*	*ghrʌktʌkʌ*	
2s>3s	*ʔighrʌktʉ*	*ʔighrʌktɛ*	*ghrʌkte*
2s>3d	*ʔighrʌksu*	*ʔighrʌktɛsu*	
2s>3p	*ʔighrʌknu*	*ʔighrʌktɛnu*	
2d>3	*ʔighriki*	*ʔighrikiti*	*ghrikije*
2n>3	*ʔighrû:ni*	*ʔighriktɛnu*	*ghriknuje*
3s>3s	*ghrʌktʉ*	*ghrʌktɛ*	
3>3(d)	*ghrʌksu*	*ghrʌktɛsu*	
3>3(p)	*ghrʌknu*	*ghrʌktɛnu*	
2/3s>1s	*ʔighrû:ŋʌ*	*ʔighrikʌtʌ*	*ghrikʌje*
2/3d>1s	*ʔighrû:ŋʌsu*	*ʔighrikʌtʌsu*	*ghrikʌsuje*
2/3p>1s	*ʔighrû:ŋʌnu*	*ʔighrikʌtʌnu*	*ghrikʌnuje*
2/3>1di	*ʔighriki*	*ʔighrikiti*	
2/3>1de	*ʔighriku*	*ʔighrikutu*	*ghrikuje*
2/3>1pi	*ʔighrʌkki*	*ʔighrʌktiki*	
2/3>1pe	*ʔighrʌkkʌ*	*ʔighrʌktʌkʌ*	*ghrʌkkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔighrû:*	*ʔighriktɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔighriki*	*ʔighrikiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔighrû:ni*	*ʔighriktɛnu*	
1s>2s	*ghrû:nɛ*	*ghrântɛni*	
1s>2d	*ghrânsu*	*ghrântɛnsu*	
1s>2p	*ghrânnu*	*ghrântɛnnu*	

Table 182: . Transitive verb *mimt* "think"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*mʌmdu*	*mâmtʌ*	
1s>3d	*mʌmdusu*	*mâmtʌsu*	
1s>3p	*mʌmdunu*	*mâmtʌnu*	
1di>3	*mimi*	*mimiti*	
1de>3	*mimu*	*mimutu*	
1pi>3	*mʌmki*	*mʌmtiki*	
1pe>3	*mʌmkʌ*	*mʌmtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔimʌmdʉ*	*ʔimâmtɛ*	*mʌmde*
2s>3d	*ʔimâmsu*	*ʔimâmtɛsu*	
2s>3p	*ʔimâmnu*	*ʔimâmtɛnu*	
2d>3	*ʔimimi*	*ʔimimiti*	*mimije*
2n>3	*ʔimʌmni*	*ʔimimtɛnu*	*mimnuje*
3s>3s	*mʌmdʉ*	*mâmtɛ*	
3>3(d)	*mâmsu*	*mâmtɛsu*	
3>3(p)	*mâmnu*	*mâmtɛnu*	
2/3s>1s	*ʔimʌmŋʌ*	*ʔimimʌtʌ*	*mimʌje*
2/3d>1s	*ʔimʌmŋʌsu*	*ʔimimʌtʌsu*	*mimʌsuje*
2/3p>1s	*ʔimʌmŋʌnu*	*ʔimimʌtʌnu*	*mimʌnuje*
2/3>1di	*ʔimimi*	*ʔimimiti*	
2/3>1de	*ʔimimu*	*ʔimimutu*	*mimuje*
2/3>1pi	*ʔimʌmki*	*ʔimʌmtiki*	
2/3>1pe	*ʔimʌmkʌ*	*ʔimʌmtʌkʌ*	*mʌmkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔimʌm*	*ʔimîmtɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔimimi*	*ʔimimiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔimʌmni*	*ʔimimtɛnu*	
1s>2s	*mʌmnɛ*	*mʌmtɛni*	
1s>2d	*mâmsu*	*mʌmtɛnsu*	
1s>2p	*mâmnu*	*mʌmtɛnnu*	

Table 183: . Transitive verb *ŋint* "be afraid of"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*ŋʌndu*	*ŋântʌ*	
1s>3d	*ŋʌndusu*	*ŋântʌsu*	
1s>3p	*ŋʌndunu*	*ŋântʌnu*	
1di>3	*ŋi:tsi*	*ŋi:sti*	
1de>3	*ŋi:tsu*	*ŋi:stu*	
1pi>3	*ŋʌjki*	*ŋʌjtiki*	
1pe>3	*ŋʌjkʌ*	*ŋʌjtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔiŋʌndʉ*	*ʔiŋântɛ*	*ŋʌnde*
2s>3d	*ʔiŋânsu*	*ʔiŋântɛsu*	
2s>3p	*ʔiŋânnu*	*ʔiŋântɛnu*	
2d>3	*ʔiŋi:tsi*	*ʔiŋi:sti*	*ŋi:tsije*
2n>3	*ʔiŋʌjni*	*ʔiŋi:stɛnu*	*ŋi:snuje*
3s>3s	*ŋʌndʉ*	*ŋântɛ*	
3>3(d)	*ŋânsu*	*ŋântɛsu*	
3>3(p)	*ŋânnu*	*ŋântɛnu*	
2/3s>1s	*ʔiŋʌjŋʌ*	*ʔiŋi:stʌ*	*ŋi:tsʌje*
2/3d>1s	*ʔiŋʌjŋʌsu*	*ʔiŋi:stʌsu*	*ŋi:tsʌsuje*
2/3p>1s	*ʔiŋʌjŋʌnu*	*ʔiŋi:stʌnu*	*ŋi:tsʌnuje*
2/3>1di	*ʔiŋi:tsi*	*ʔiŋi:sti*	
2/3>1de	*ʔiŋi:tsu*	*ʔiŋi:stu*	*ŋi:tsuje*
2/3>1pi	*ʔiŋʌjki*	*ʔiŋʌjtiki*	
2/3>1pe	*ʔiŋʌjkʌ*	*ʔiŋʌjtʌkʌ*	*ŋʌjkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔiŋʌj*	*ʔiŋi:stɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔiŋi:tsi*	*ʔiŋi:sti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔiŋʌjni*	*ʔiŋi:stɛnu*	
1s>2s	*ŋʌjnɛ*	*ŋʌjtɛni*	
1s>2d	*ŋâjsu*	*ŋʌjtɛnsu*	
1s>2p	*ŋâjnu*	*ŋʌjtɛnnu*	

Table 184: . Transitive verb *tshilt* "be dissatisfied with"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*tshʌldu*	*tshâltʌ*	
1s>3d	*tshʌldusu*	*tshâltʌsu*	
1s>3p	*tshʌldunu*	*tshâltʌnu*	
1di>3	*tshili*	*tshiliti*	
1de>3	*tshilu*	*tshilutu*	
1pi>3	*tshʌlki*	*tshʌltiki*	
1pe>3	*tshʌlkʌ*	*tshʌltʌkʌ*	
2s>3s	*ʔitshʌldʉ*	*ʔitshâltɛ*	*tshʌlde*
2s>3d	*ʔitshâlsu*	*ʔitshâltɛsu*	
2s>3p	*ʔitshâlnu*	*ʔitshâltɛnu*	
2d>3	*ʔitshili*	*ʔitshiliti*	*tshilije*
2n>3	*ʔitshʌlni*	*ʔitshiltɛnu*	*tshilnuje*
3s>3s	*tshʌldʉ*	*tshâltɛ*	
3>3(d)	*tshâlsu*	*tshâltɛsu*	
3>3(p)	*tshâlnu*	*tshâltɛnu*	
2/3s>1s	*ʔitshʌlŋʌ*	*ʔitshilʌtʌ*	*tshilʌje*
2/3d>1s	*ʔitshʌlŋʌsu*	*ʔitshilʌtʌsu*	*tshilʌsuje*
2/3p>1s	*ʔitshʌlŋʌnu*	*ʔitshilʌtʌnu*	*tshilʌnuje*
2/3>1di	*ʔitshili*	*ʔitshiliti*	
2/3>1de	*ʔitshilu*	*ʔitshilutu*	*tshiluje*
2/3>1pi	*ʔitshʌlki*	*ʔitshʌltiki*	
2/3>1pe	*ʔitshʌlkʌ*	*ʔitshʌltʌkʌ*	*tshʌlkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔitshʌl*	*ʔitshîltɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔitshili*	*ʔitshiliti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔitshʌlni*	*ʔitshiltɛnu*	
1s>2s	*tshʌlnɛ*	*tshʌltɛni*	
1s>2d	*tshâlsu*	*tshʌltɛnsu*	
1s>2p	*tshâlnu*	*tshʌltɛnnu*	

Table 185: . Intransitive verb *ɦio* "come"

	non-past	past	imperative
1s	*ɦeŋʌ*	*ɦeŋʌtʌ*	
1di	*ɦeji*	*ɦêiti*	
1de	*ɦeju*	*ɦêitu*	
1pi	*ɦeki*	*ɦektiki*	
1pe	*ɦekʌ*	*ɦektʌkʌ*	
2s	*ʔiɦe*	*ʔiɦoːtɛ*	*ɦoːje*
2d	*ʔiɦeji*	*ʔiɦêiti*	*ɦêije*
2n	*ʔiɦeni*	*ʔiɦotnu*	*ɦônje*
3s	*ɦe*	*ɦoːtɛ*	
3d	*ɦeji*	*ɦêiti*	
3n	*ɦenu*	*ɦotnu*	

Table 186: . Intransitive verb *sop* "be full"

	non-past	past	imperative
1s	*soɔ̂mŋʌ*	*səpʌtʌ*	
1di	*səpi*	*səpiti*	
1de	*səpu*	*səputu*	
1pi	*soɔpki*	*soɔptiki*	
1pe	*soɔpkʌ*	*soɔptʌkʌ*	
2s	*ʔisoɔp*	*ʔisəptɛ*	*səpje*
2d	*ʔisəpi*	*ʔisəpiti*	*səpije*
2n	*ʔisoɔ̂mni*	*ʔisəptɛnu*	*səpnuje*
3s	*soɔp*	*səptɛ*	
3d	*səpi*	*səpiti*	
3n	*soɔ̂mnu*	*səptɛnu*	

Table 187: . Intransitive verb *jot* "look like"

	non-past	past	imperative
1s	*joɔ̂jŋʌ*	*jəstʌ*	
1di	*jətsi*	*jəsti*	
1de	*jətsu*	*jəstu*	
1pi	*joɔçki*	*joɔçtiki*	
1pe	*joɔçkʌ*	*joɔçtʌkʌ*	
2s	*ʔijoɔ̂j*	*ʔijəstɛ*	*jətstse*
2d	*ʔijətsi*	*ʔijəsti*	*jətsije*
2n	*ʔijoɔ̂nni*	*ʔijəstɛnu*	*jəsnuje*
3s	*joɔ̂j*	*jəstɛ*	
3d	*jətsi*	*jəsti*	
3n	*joɔ̂nnu*	*jəstɛnu*	

Table 188: . Intransitive verb *ʔok* "crow"

	non-past	past
3s	*ʔô:*	*ʔəktɛ*

Table 189: . Intransitive verb *tshom* "dance"

	non-past	past	imperative
1s	*tshoɔmŋʌ*	*tshəmʌtʌ*	
1di	*tshəmi*	*tshəmiti*	
1de	*tshəmu*	*tshəmutu*	
1pi	*tshoɔmki*	*tshoɔmtiki*	
1pe	*tshoɔmkʌ*	*tshoɔmtʌkʌ*	
2s	*ʔitshoɔm*	*ʔitshêmtɛ*	*tshêmje*
2d	*ʔitshəmi*	*ʔitshəmiti*	*tshəmije*
2n	*ʔitshoɔmni*	*ʔitshəmtɛnu*	*tshəmnuje*
3s	*tshoɔm*	*tshêmtɛ*	
3d	*tshəmi*	*tshəmiti*	
3n	*tshoɔmnu*	*tshəmtɛnu*	

Table 190: . Intransitive verb *tsoɲ* "jump"

	non-past	past	imperative
1s	*tsoɔjŋʌ*	*tsəːstʌ*	
1di	*tsəːtsi*	*tsəːsti*	
1de	*tsəːtsu*	*tsəːstu*	
1pi	*tsoɔjki*	*tsoɔjtiki*	
1pe	*tsoɔjkʌ*	*tsoɔjtʌkʌ*	
2s	*ʔitsoɔj*	*ʔitsəːstɛ*	*tsəːtse*
2d	*ʔitsəːtsi*	*ʔitsəːsti*	*tsəːtsije*
2n	*ʔitsoɔjni*	*ʔitsəːstɛnu*	*tsəːsnuje*
3s	*tsoɔj*	*tsəːstɛ*	
3d	*tsəːtsi*	*tsəːsti*	
3n	*tsoɔjnu*	*tsəːstɛnu*	

Table 191: . Intransitive verb *khoŋ* "come"

	non-past	past	imperative
1s	*khōːŋʌ*	*khəŋʌtʌ*	
1di	*khəŋi*	*khəŋiti*	
1de	*khəŋu*	*khəŋutu*	
1pi	*khoŋki*	*khoŋtiki*	
1pe	*khoŋkʌ*	*khoŋtʌkʌ*	
2s	*ʔikhoŋ*	*ʔikhêŋtɛ*	*khêŋje*
2d	*ʔikhəŋi*	*ʔikhəŋiti*	*khəŋije*
2n	*ʔikhōːni*	*ʔikhəŋtɛnu*	*khəŋnuje*
3s	*khoŋ*	*khêŋtɛ*	
3d	*khəŋi*	*khəŋiti*	
3n	*khōːnu*	*khəŋtɛnu*	

Table 192: . Intransitive verb *bhor* "grow"

	non-past	past	imperative
1s	*bhoɔrŋʌ*	*bhərʌtʌ*	
1di	*bhəri*	*bhəriti*	
1de	*bhəru*	*bhərutu*	
1pi	*bhoɔrki*	*bhoɔrtiki*	
1pe	*bhoɔrkʌ*	*bhoɔrtʌkʌ*	
2s	*ʔibhoɔr*	*ʔibhêrtɛ*	*bhêrje*
2d	*ʔibhəri*	*ʔibhəriti*	*bhərije*
2n	*ʔibhoɔrni*	*ʔibhərtɛnu*	*bhərnuje*
3s	*bhoɔr*	*bhêrtɛ*	
3d	*bhəri*	*bhəriti*	
3n	*bhoɔrnu*	*bhərtɛnu*	

Table 193: . Intransitive verb *ghol* "grow in width"

	non-past	past
3s	*ghoɔl*	*ghêltɛ*

Table 194: . Transitive verb *phlo* "help"

	non-past	past	imperative
1s	*phləŋʌ*	*phlêŋtʌ*	
1di	*phləji*	*phlêiti*	
1de	*phləju*	*phlêitu*	
1pi	*phləki*	*phləktiki*	
1pe	*phləkʌ*	*phləktʌkʌ*	
2s	*ʔiphlə*	*ʔiphlətɛ*	*phləje*
2d	*ʔiphləji*	*ʔiphlêiti*	*phlêije*
2n	*ʔiphləni*	*ʔiphlotnu*	*phlônje*
3s	*phlə*	*phlətɛ*	
3d	*phləsu*	*phlətsu*	
3n	*phlənu*	*phlətnu*	
2/3s>1s	*ʔiphləŋʌ*	*ʔiphləŋʌtʌ*	*phləŋʌje*
2/3d>1s	*ʔiphləŋʌsu*	*ʔiphləŋʌtʌsu*	*phləŋʌsuje*
2/3p>1s	*ʔiphləŋʌnu*	*ʔiphləŋʌtʌnu*	*phləŋʌnuje*
2/3>1di	*ʔiphləji*	*ʔiphlêiti*	
2/3>1de	*ʔiphləju*	*ʔiphlêitu*	*phləije*
2/3>1pi	*ʔiphləki*	*ʔiphləktiki*	
2/3>1pe	*ʔiphləkʌ*	*ʔiphləktʌkʌ*	*phləkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔiphlə*	*ʔiphlo:tɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔiphləji*	*ʔiphlêiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔiphləni*	*ʔiphlotnu*	
1s>2s	*phlənɛ*	*phlêntɛni*	
1s>2d	*phlênsu*	*phlêntɛnsu*	
1s>2p	*phlênnu*	*phlêntɛnnu*	

Table 195: . Transitive verb *ʔop* "shoot"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*ʔobu*	*ʔobutʌ*	
1s>3d	*ʔobusu*	*ʔobutʌsu*	
1s>3p	*ʔobunu*	*ʔobutʌnu*	
1di>3	*ʔɵpi*	*ʔɵpiti*	
1de>3	*ʔɵpu*	*ʔɵputu*	
1pi>3	*ʔoɔpki*	*ʔoɔptiki*	
1pe>3	*ʔoɔpkʌ*	*ʔoɔptʌkʌ*	
2s>3s	*ʔiʔɵːbʉ*	*ʔiʔɵːptɛ*	*ʔɵːbe*
2s>3d	*ʔiʔɵːpsu*	*ʔiʔɵːptɛsu*	
2s>3p	*ʔiʔɵːpnu*	*ʔiʔɵːptɛnu*	
2d>3	*ʔiʔɵpi*	*ʔiʔɵpiti*	*ʔɵpije*
2n>3	*ʔiʔoɔ̃mni*	*ʔiʔɵptɛnu*	*ʔɵpnuje*
3s>3s	*ʔɵːbʉ*	*ʔɵːptɛ*	
3>3(d)	*ʔɵːpsu*	*ʔɵːptɛsu*	
3>3(p)	*ʔɵːpnu*	*ʔɵːptɛnu*	
2/3s>1s	*ʔiʔoɔ̃mŋʌ*	*ʔiʔɵpʌtʌ*	*ʔɵpʌje*
2/3d>1s	*ʔiʔoɔ̃mŋʌsu*	*ʔiʔɵpʌtʌsu*	*ʔɵpʌsuje*
2/3p>1s	*ʔiʔoɔ̃mŋʌnu*	*ʔiʔɵpʌtʌnu*	*ʔɵpʌnuje*
2/3>1di	*ʔiʔɵpi*	*ʔiʔɵpiti*	
2/3>1de	*ʔiʔɵpu*	*ʔiʔɵputu*	*ʔɵpuje*
2/3>1pi	*ʔiʔoɔpki*	*ʔiʔoɔptiki*	
2/3>1pe	*ʔiʔoɔpkʌ*	*ʔiʔoɔptʌkʌ*	*ʔoɔpkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔiʔoɔp*	*ʔiʔɵptɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔiʔɵpi*	*ʔiʔɵpiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔiʔoɔ̃mni*	*ʔiʔɵptɛnu*	
1s>2s	*ʔoɔ̃mnɛ*	*ʔoɔ̃mtɛni*	
1s>2d	*ʔoɔ̃msu*	*ʔoɔ̃mtɛnsu*	
1s>2p	*ʔoɔ̃mnu*	*ʔoɔ̃mtɛnnu*	

Table 196: . Transitive verb *rot* "hit a target"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*rodu*	*rô:tʌ*	
1s>3d	*rodusu*	*rô:tʌsu*	
1s>3p	*rodunu*	*rô:tʌnu*	
1di>3	*rətsi*	*rəsti*	
1de>3	*rətsu*	*rəstu*	
1pi>3	*roɔçki*	*roɔçtiki*	
1pe>3	*roɔçkʌ*	*roɔçtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔirə:dʉ*	*ʔirê:tɛ*	*rə:de*
2s>3d	*ʔirə:tsu*	*ʔirê:tɛsu*	
2s>3p	*ʔirə:tnu*	*ʔirê:tɛnu*	
2d>3	*ʔirətsi*	*ʔirəsti*	*rətsije*
2n>3	*ʔiroɔ̂nni*	*ʔirəstɛnu*	*rəsnuje*
3s>3s	*rə:dʉ*	*rê:tɛ*	
3>3(d)	*rə:tsu*	*rê:tɛsu*	
3>3(p)	*rə:tnu*	*rê:tɛnu*	
2/3s>1s	*ʔiroɔ̂jŋʌ*	*ʔirəstʌ*	*rətsʌje*
2/3d>1s	*ʔiroɔ̂jŋʌsu*	*ʔirəstʌsu*	*rətsʌsuje*
2/3p>1s	*ʔiroɔ̂jŋʌnu*	*ʔirəstʌnu*	*rətsʌnuje*
2/3>1di	*ʔirətsi*	*ʔirəsti*	
2/3>1de	*ʔirətsu*	*ʔirəstu*	*rətsuje*
2/3>1pi	*ʔiroɔçki*	*ʔiroɔçtiki*	
2/3>1pe	*ʔiroɔçkʌ*	*ʔiroɔçtʌkʌ*	*roɔçkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔiroɔ̂j*	*ʔirəstɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔirətsi*	*ʔirəsti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔiroɔ̂nni*	*ʔirəstɛnu*	
1s>2s	*roɔ̂nnɛ*	*roɔ̂ntɛni*	
1s>2d	*roɔ̂nsu*	*roɔ̂ntɛnsu*	
1s>2p	*roɔ̂nnu*	*roɔ̂ntɛnnu*	

Table 197: . Transitive verb *phrok* "untie"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*phrogu*	*phrogutʌ*	
1s>3d	*phrogusu*	*phrogutʌsu*	
1s>3p	*phrogunu*	*phrogutʌnu*	
1di>3	*phrəki*	*phrəkiti*	
1de>3	*phrəku*	*phrəkutu*	
1pi>3	*phrokki*	*phroktiki*	
1pe>3	*phrokkʌ*	*phroktʌkʌ*	
2s>3s	*ʔiphrəːgʉ*	*ʔiphrəːktɛ*	*phrəːge*
2s>3d	*ʔiphrəːksu*	*ʔiphrəːktɛsu*	
2s>3p	*ʔiphrəːknu*	*ʔiphrəːktɛnu*	
2d>3	*ʔiphrəki*	*ʔiphrəkiti*	*phrəkije*
2n>3	*ʔiphrôːni*	*ʔiphrəktɛnu*	*phrəknuje*
3s>3s	*phrəːgʉ*	*phrəːktɛ*	
3>3(d)	*phrəːksu*	*phrəːktɛsu*	
3>3(p)	*phrəːknu*	*phrəːktɛnu*	
2/3s>1s	*ʔiphrôːŋʌ*	*ʔiphrəkʌtʌ*	*phrəkʌje*
2/3d>1s	*ʔiphrôːŋʌsu*	*ʔiphrəkʌtʌsu*	*phrəkʌsuje*
2/3p>1s	*ʔiphrôːŋʌnu*	*ʔiphrəkʌtʌnu*	*phrəkʌnuje*
2/3>1di	*ʔiphrəki*	*ʔiphrəkiti*	
2/3>1de	*ʔiphrəku*	*ʔiphrəkutu*	*phrəkuje*
2/3>1pi	*ʔiphrokki*	*ʔiphroktiki*	
2/3>1pe	*ʔiphrokkʌ*	*ʔiphroktʌkʌ*	*phrokkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔiphrôː*	*ʔiphrəktɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔiphrəki*	*ʔiphrəkiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔiphrôːni*	*ʔiphrəktɛnu*	
1s>2s	*phrôːnɛ*	*phrôntɛni*	
1s>2d	*phrônsu*	*phrôntɛnsu*	
1s>2p	*phrônnu*	*phrôntɛnnu*	

Table 198: . Transitive verb *lom* "look for"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*lomu*	*lomutʌ*	
1s>3d	*lomusu*	*lomutʌsu*	
1s>3p	*lomunu*	*lomutʌnu*	
1di>3	*ləmi*	*ləmiti*	
1de>3	*ləmu*	*ləmutu*	
1pi>3	*loɔmki*	*loɔmtiki*	
1pe>3	*loɔmkʌ*	*loɔmtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔilə:mʉ*	*ʔilêmtɛ*	*lə:me*
2s>3d	*ʔilêmsu*	*ʔilêmtɛsu*	
2s>3p	*ʔilêmnu*	*ʔilêmtɛnu*	
2d>3	*ʔiləmi*	*ʔiləmiti*	*ləmije*
2n>3	*ʔiloɔmni*	*ʔiləmtɛnu*	*ləmnuje*
3s>3s	*lə:mʉ*	*lêmtɛ*	
3>3(d)	*lêmsu*	*lêmtɛsu*	
3>3(p)	*lêmnu*	*lêmtɛnu*	
2/3s>1s	*ʔiloɔmŋʌ*	*ʔiləmʌtʌ*	*ləmʌje*
2/3d>1s	*ʔiloɔmŋʌsu*	*ʔiləmʌtʌsu*	*ləmʌsuje*
2/3p>1s	*ʔiloɔmŋʌnu*	*ʔiləmʌtʌnu*	*ləmʌnuje*
2/3>1di	*ʔiləmi*	*ʔiləmiti*	
2/3>1de	*ʔiləmu*	*ʔiləmutu*	*ləmuje*
2/3>1pi	*ʔiloɔmki*	*ʔiloɔmtiki*	
2/3>1pe	*ʔiloɔmkʌ*	*ʔiloɔmtʌkʌ*	*loɔmkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔiloɔm*	*ʔilêmtɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔiləmi*	*ʔiləmiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔiloɔmni*	*ʔiləmtɛnu*	
1s>2s	*loɔmnɛ*	*loɔmtɛni*	
1s>2d	*loɔ̂msu*	*loɔmtɛnsu*	
1s>2p	*loɔ̂mnu*	*loɔmtɛnnu*	

Table 199: . Transitive verb *tsoŋ* "add"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*tsoŋu*	*tsoŋutʌ*	
1s>3d	*tsoŋusu*	*tsoŋutʌsu*	
1s>3p	*tsoŋunu*	*tsoŋutʌnu*	
1di>3	*tsəŋi*	*tsəŋiti*	
1de>3	*tsəŋu*	*tsəŋutu*	
1pi>3	*tsoŋki*	*tsoŋtiki*	
1pe>3	*tsoŋkʌ*	*tsoŋtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔitsə:ŋʉ*	*ʔitsêŋtɛ*	*tsə:ŋe*
2s>3d	*ʔitsêŋsu*	*ʔitsêŋtɛsu*	
2s>3p	*ʔitsêŋnu*	*ʔitsêŋtɛnu*	
2d>3	*ʔitsəŋi*	*ʔitsəŋiti*	*tsəŋije*
2n>3	*ʔitsō:ni*	*ʔitsəŋtɛnu*	*tsəŋnuje*
3s>3s	*tsə:ŋʉ*	*tsêŋtɛ*	
3>3(d)	*tsêŋsu*	*tsêŋtɛsu*	
3>3(p)	*tsêŋnu*	*tsêŋtɛnu*	

Table 200: . Transitive verb *khor* "fry"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*khoru*	*khorutʌ*	
1s>3d	*khorusu*	*khorutʌsu*	
1s>3p	*khorunu*	*khorutʌnu*	
1di>3	*khɵri*	*khɵriti*	
1de>3	*khɵru*	*khɵrutu*	
1pi>3	*khoɔrki*	*khoɔrtiki*	
1pe>3	*khoɔrkʌ*	*khoɔrtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔikhɵːrʉ*	*ʔikhêrtɛ*	*khɵːre*
2s>3d	*ʔikhêrsu*	*ʔikhêrtɛsu*	
2s>3p	*ʔikhêrnu*	*ʔikhêrtɛnu*	
2d>3	*ʔikhɵri*	*ʔikhɵriti*	*khɵrije*
2n>3	*ʔikhoɔrni*	*ʔikhɵrtɛnu*	*khɵrnuje*
3s>3s	*khɵːrʉ*	*khêrtɛ*	
3>3(d)	*khêrsu*	*khêrtɛsu*	
3>3(p)	*khêrnu*	*khêrtɛnu*	

Table 201: . Transitive verb *tol* "push"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*tolu*	*tolutʌ*	
1s>3d	*tolusu*	*tolutʌsu*	
1s>3p	*tolunu*	*tolutʌnu*	
1di>3	*tɵli*	*tɵliti*	
1de>3	*tɵlu*	*tɵlutu*	
1pi>3	*toɔlki*	*toɔltiki*	
1pe>3	*toɔlkʌ*	*toɔltʌkʌ*	
2s>3s	*ʔitɵːlʉ*	*ʔitêltɛ*	*tɵːle*
2s>3d	*ʔitêlsu*	*ʔitêltɛsu*	
2s>3p	*ʔitêlnu*	*ʔitêltɛnu*	
2d>3	*ʔitɵli*	*ʔitɵliti*	*tɵlije*
2n>3	*ʔitoɔlni*	*ʔitɵltɛnu*	*tɵlnuje*
3s>3s	*tɵːlʉ*	*têltɛ*	
3>3(d)	*têlsu*	*têltɛsu*	
3>3(p)	*têlnu*	*têltɛnu*	
2/3s>1s	*ʔitoɔlŋʌ*	*ʔitɵlʌtʌ*	*tɵlʌje*
2/3d>1s	*ʔitoɔlŋʌsu*	*ʔitɵlʌtʌsu*	*tɵlʌsuje*
2/3p>1s	*ʔitoɔlŋʌnu*	*ʔitɵlʌtʌnu*	*tɵlʌnuje*
2/3>1di	*ʔitɵli*	*ʔitɵliti*	
2/3>1de	*ʔitɵlu*	*ʔitɵlutu*	*tɵluje*
2/3>1pi	*ʔitoɔlki*	*ʔitoɔltiki*	
2/3>1pe	*ʔitoɔlkʌ*	*ʔitoɔltʌkʌ*	*toɔlkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔitoɔl*	*ʔitêltɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔitɵli*	*ʔitɵliti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔitoɔlni*	*ʔitɵltɛnu*	
1s>2s	*toɔlnɛ*	*toɔltɛni*	
1s>2d	*toɔ̂lsu*	*toɔltɛnsu*	
1s>2p	*toɔ̂lnu*	*toɔltɛnnu*	

Table 202: . Transitive verb *sopt* "beat"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*soɔptu*	*soɔptʌ*	
1s>3d	*soɔptusu*	*soɔptʌsu*	
1s>3p	*soɔptunu*	*soɔptʌnu*	
1di>3	*sɵpi*	*sɵpiti*	
1de>3	*sɵpu*	*sɵputu*	
1pi>3	*soɔpki*	*soɔptiki*	
1pe>3	*soɔpkʌ*	*soɔptʌkʌ*	
2s>3s	*ʔisoɔptʉ*	*ʔisoɔptɛ*	*soɔpte*
2s>3d	*ʔisoɔpsu*	*ʔisoɔptɛsu*	
2s>3p	*ʔisoɔpnu*	*ʔisoɔptɛnu*	
2d>3	*ʔisɵpi*	*ʔisɵpiti*	*sɵpije*
2n>3	*ʔisoɔ̂mni*	*ʔisɵptɛnu*	*sɵpnuje*
3s>3s	*soɔptʉ*	*soɔptɛ*	
3>3(d)	*soɔpsu*	*soɔptɛsu*	
3>3(p)	*soɔpnu*	*soɔptɛnu*	
2/3s>1s	*ʔisoɔ̂mŋʌ*	*ʔisɵpʌtʌ*	*sɵpʌje*
2/3d>1s	*ʔisoɔ̂mŋʌsu*	*ʔisɵpʌtʌsu*	*sɵpʌsuje*
2/3p>1s	*ʔisoɔ̂mŋʌnu*	*ʔisɵpʌtʌnu*	*sɵpʌnuje*
2/3>1di	*ʔisɵpi*	*ʔisɵpiti*	
2/3>1de	*ʔisɵpu*	*ʔisɵputu*	*sɵpuje*
2/3>1pi	*ʔisoɔpki*	*ʔisoɔptiki*	
2/3>1pe	*ʔisoɔpkʌ*	*ʔisoɔptʌkʌ*	*soɔpkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔisoɔp*	*ʔisɵptɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔisɵpi*	*ʔisɵpiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔisoɔ̂mni*	*ʔisɵptɛnu*	
1s>2s	*soɔ̂mnɛ*	*soɔ̂mtɛni*	
1s>2d	*soɔ̂msu*	*soɔ̂mtɛnsu*	
1s>2p	*soɔ̂mnu*	*soɔ̂mtɛnnu*	

Table 203: . Transitive verb *bhrɔtt* "call"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*bhrɔttu*	*bhrɔttʌ*	
1s>3d	*bhrɔttusu*	*bhrɔttʌsu*	
1s>3p	*bhrɔttunu*	*bhrɔttʌnu*	
1di>3	*bhrətsi*	*bhrəsti*	
1de>3	*bhrətsu*	*bhrəstu*	
1pi>3	*bhroɔçki*	*bhroɔçtiki*	
1pe>3	*bhroɔçkʌ*	*bhroɔçtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔibhrɔttʉ*	*ʔibhrɔttɛ*	*bhrɔtte*
2s>3d	*ʔibhrɔtsu*	*ʔibhrɔttɛsu*	
2s>3p	*ʔibhrɔtnu*	*ʔibhrɔttɛnu*	
2d>3	*ʔibhrətsi*	*ʔibhrəsti*	*bhrətsije*
2n>3	*ʔibhroɔ̂nni*	*ʔibhrəstɛnu*	*bhrəsnuje*
3s>3s	*bhrɔttʉ*	*bhrɔttɛ*	
3>3(d)	*bhrɔtsu*	*bhrɔttɛsu*	
3>3(p)	*bhrɔtnu*	*bhrɔttɛnu*	
2/3s>1s	*ʔibhroɔ̂jŋʌ*	*ʔibhrəstʌ*	*bhrətsʌje*
2/3d>1s	*ʔibhroɔ̂jŋʌsu*	*ʔibhrəstʌsu*	*bhrətsʌsuje*
2/3p>1s	*ʔibhroɔ̂jŋʌnu*	*ʔibhrəstʌnu*	*bhrətsʌnuje*
2/3>1di	*ʔibhrətsi*	*ʔibhrəsti*	
2/3>1de	*ʔibhrətsu*	*ʔibhrəstu*	*bhrətsuje*
2/3>1pi	*ʔibhroɔçki*	*ʔibhroɔçtiki*	
2/3>1pe	*ʔibhroɔçkʌ*	*ʔibhroɔçtʌkʌ*	*bhroɔçkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔibhroɔ̂j*	*ʔibhrəstɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔibhrətsi*	*ʔibhrəsti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔibhroɔ̂nni*	*ʔibhrəstɛnu*	
1s>2s	*bhroɔ̂nnɛ*	*bhroɔ̂ntɛni*	
1s>2d	*bhroɔ̂nsu*	*bhroɔ̂ntɛnsu*	
1s>2p	*bhroɔ̂nnu*	*bhroɔ̂ntɛnnu*	

Table 204: . Transitive verb *ɦokt* "shout at"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*ɦoktu*	*ɦoktʌ*	
1s>3d	*ɦoktusu*	*ɦoktʌsu*	
1s>3p	*ɦoktunu*	*ɦoktʌnu*	
1di>3	*ɦɵki*	*ɦɵkiti*	
1de>3	*ɦɵku*	*ɦɵkutu*	
1pi>3	*ɦokki*	*ɦoktiki*	
1pe>3	*ɦokkʌ*	*ɦoktʌkʌ*	
2s>3s	*ʔiɦoktʉ*	*ʔiɦoktɛ*	*ɦokte*
2s>3d	*ʔiɦoksu*	*ʔiɦoktɛsu*	
2s>3p	*ʔiɦoknu*	*ʔiɦoktɛnu*	
2d>3	*ʔiɦɵki*	*ʔiɦɵkiti*	*ɦɵkije*
2n>3	*ʔiɦô:ni*	*ʔiɦɵktɛnu*	*ɦɵknuje*
3s>3s	*ɦoktʉ*	*ɦoktɛ*	
3>3(d)	*ɦoksu*	*ɦoktɛsu*	
3>3(p)	*ɦoknu*	*ɦoktɛnu*	
2/3s>1s	*ʔiɦô:ŋʌ*	*ʔiɦɵkʌtʌ*	*ɦɵkʌje*
2/3d>1s	*ʔiɦô:ŋʌsu*	*ʔiɦɵkʌtʌsu*	*ɦɵkʌsuje*
2/3p>1s	*ʔiɦô:ŋʌnu*	*ʔiɦɵkʌtʌnu*	*ɦɵkʌnuje*
2/3>1di	*ʔiɦɵki*	*ʔiɦɵkiti*	
2/3>1de	*ʔiɦɵku*	*ʔiɦɵkutu*	*ɦɵkuje*
2/3>1pi	*ʔiɦokki*	*ʔiɦoktiki*	
2/3>1pe	*ʔiɦokkʌ*	*ʔiɦoktʌkʌ*	*ɦokkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔiɦô:*	*ʔiɦɵktɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔiɦɵki*	*ʔiɦɵkiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔiɦô:ni*	*ʔiɦɵktɛnu*	
1s>2s	*ɦô:nɛ*	*ɦôntɛni*	
1s>2d	*ɦônsu*	*ɦôntɛnsu*	
1s>2p	*ɦônnu*	*ɦôntɛnnu*	

Table 205: . Detransitive verb *ʔomt* "ripen"

	non-past	past
3s	*ʔoɔmdʉ*	*ʔoỗmtɛ*

Table 206: . Transitive verb *bɔnt* "touch"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*bɔɔndu*	*bɔɔ̂ntʌ*	
1s>3d	*bɔɔndusu*	*bɔɔ̂ntʌsu*	
1s>3p	*bɔɔndunu*	*bɔɔ̂ntʌnu*	
1di>3	*bɵ:tsi*	*bɵ:sti*	
1de>3	*bɵ:tsu*	*bɵ:stu*	
1pi>3	*bɔɔjki*	*bɔɔjtiki*	
1pe>3	*bɔɔjkʌ*	*bɔɔjtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔibɔɔndʉ*	*ʔibɔɔ̂ntɛ*	*bɔɔnde*
2s>3d	*ʔibɔɔ̂nsu*	*ʔibɔɔ̂ntɛsu*	
2s>3p	*ʔibɔɔ̂nnu*	*ʔibɔɔ̂ntɛnu*	
2d>3	*ʔibɵ:tsi*	*ʔibɵ:sti*	*bɵ:tsije*
2n>3	*ʔibɔɔjni*	*ʔibɵ:stɛnu*	*bɵ:snuje*
3s>3s	*bɔɔndʉ*	*bɔɔ̂ntɛ*	
3>3(d)	*bɔɔ̂nsu*	*bɔɔ̂ntɛsu*	
3>3(p)	*bɔɔ̂nnu*	*bɔɔ̂ntɛnu*	
2/3s>1s	*ʔibɔɔjŋʌ*	*ʔibɵ:stʌ*	*bɵ:tsʌje*
2/3d>1s	*ʔibɔɔjŋʌsu*	*ʔibɵ:stʌsu*	*bɵ:tsʌsuje*
2/3p>1s	*ʔibɔɔjŋʌnu*	*ʔibɵ:stʌnu*	*bɵ:tsʌnuje*
2/3>1di	*ʔibɵ:tsi*	*ʔibɵ:sti*	
2/3>1de	*ʔibɵ:tsu*	*ʔibɵ:stu*	*bɵ:tsuje*
2/3>1pi	*ʔibɔɔjki*	*ʔibɔɔjtiki*	
2/3>1pe	*ʔibɔɔjkʌ*	*ʔibɔɔjtʌkʌ*	*bɔɔjkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔibɔɔj*	*ʔibɵ:stɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔibɵ:tsi*	*ʔibɵ:sti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔibɔɔjni*	*ʔibɵ:stɛnu*	
1s>2s	*bɔɔjnɛ*	*bɔɔjtɛni*	
1s>2d	*bɔɔ̂jsu*	*bɔɔjtɛnsu*	
1s>2p	*bɔɔ̂jnu*	*bɔɔjtɛnnu*	

Table 207: . Transitive verb *noŋt* "accuse"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*nondu*	*nônt∧*	
1s>3d	*nondusu*	*nônt∧su*	
1s>3p	*nondunu*	*nônt∧nu*	
1di>3	*nəŋi*	*nəŋiti*	
1de>3	*nəŋu*	*nəŋutu*	
1pi>3	*noŋki*	*noŋtiki*	
1pe>3	*noŋk∧*	*noŋt∧k∧*	
2s>3s	*ʔinondʉ*	*ʔinôntɛ*	*nonde*
2s>3d	*ʔinônsu*	*ʔinôntɛsu*	
2s>3p	*ʔinônnu*	*ʔinôntɛnu*	
2d>3	*ʔinəŋi*	*ʔinəŋiti*	*nəŋije*
2n>3	*ʔinō:ni*	*ʔinəŋtɛnu*	*nəŋnuje*
3s>3s	*nondʉ*	*nôntɛ*	
3>3(d)	*nônsu*	*nôntɛsu*	
3>3(p)	*nônnu*	*nôntɛnu*	
2/3s>1s	*ʔinō:ŋ∧*	*ʔinəŋ∧t∧*	*nəŋ∧je*
2/3d>1s	*ʔinō:ŋ∧su*	*ʔinəŋ∧t∧su*	*nəŋ∧suje*
2/3p>1s	*ʔinō:ŋ∧nu*	*ʔinəŋ∧t∧nu*	*nəŋ∧nuje*
2/3>1di	*ʔinəŋi*	*ʔinəŋiti*	
2/3>1de	*ʔinəŋu*	*ʔinəŋutu*	*nəŋuje*
2/3>1pi	*ʔinoŋki*	*ʔinoŋtiki*	
2/3>1pe	*ʔinoŋk∧*	*ʔinoŋt∧k∧*	*noŋk∧je*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔinoŋ*	*ʔinêŋtɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔinəŋi*	*ʔinəŋiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔinō:ni*	*ʔinəŋtɛnu*	
1s>2s	*nō:nɛ*	*nontɛni*	
1s>2d	*nônsu*	*nontɛnsu*	
1s>2p	*nônnu*	*nontɛnnu*	

Table 208: . Transitive verb *dhort* "be useful for"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*dhoɔrdu*	*dhoɔ̂rtʌ*	
1s>3d	*dhoɔrdusu*	*dhoɔ̂rtʌsu*	
1s>3p	*dhoɔrdunu*	*dhoɔ̂rtʌnu*	
1di>3	*dhɵri*	*dhɵriti*	
1de>3	*dhɵru*	*dhɵrutu*	
1pi>3	*dhoɔrki*	*dhoɔrtiki*	
1pe>3	*dhoɔrkʌ*	*dhoɔrtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔidhoɔrdʉ*	*ʔidhoɔ̂rtɛ*	*dhoɔrde*
2s>3d	*ʔidhoɔ̂rsu*	*ʔidhoɔ̂rtɛsu*	
2s>3p	*ʔidhoɔ̂rnu*	*ʔidhoɔ̂rtɛnu*	
2d>3	*ʔidhɵri*	*ʔidhɵriti*	*dhɵrije*
2n>3	*ʔidhoɔrni*	*ʔidhɵrtɛnu*	*dhɵrnuje*
3s>3s	*dhoɔrdʉ*	*dhoɔ̂rtɛ*	
3>3(d)	*dhoɔ̂rsu*	*dhoɔ̂rtɛsu*	
3>3(p)	*dhoɔ̂rnu*	*dhoɔ̂rtɛnu*	
2/3s>1s	*ʔidhoɔrŋʌ*	*ʔidhɵrʌtʌ*	*dhɵrʌje*
2/3d>1s	*ʔidhoɔrŋʌsu*	*ʔidhɵrʌtʌsu*	*dhɵrʌsuje*
2/3p>1s	*ʔidhoɔrŋʌnu*	*ʔidhɵrʌtʌnu*	*dhɵrʌnuje*
2/3>1di	*ʔidhɵri*	*ʔidhɵriti*	
2/3>1de	*ʔidhɵru*	*ʔidhɵrutu*	*dhɵruje*
2/3>1pi	*ʔidhoɔrki*	*ʔidhoɔrtiki*	
2/3>1pe	*ʔidhoɔrkʌ*	*ʔidhoɔrtʌkʌ*	*dhoɔrkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔidhoɔr*	*ʔidhɵ̂rtɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔidhɵri*	*ʔidhɵriti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔidhoɔrni*	*ʔidhɵrtɛnu*	
1s>2s	*dhoɔrnɛ*	*dhoɔrtɛni*	
1s>2d	*dhoɔ̂rsu*	*dhoɔrtɛnsu*	
1s>2p	*dhoɔ̂rnu*	*dhoɔrtɛnnu*	

Table 209: . Transitive verb *kolt* "chase"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*koɔldu*	*koôltʌ*	
1s>3d	*koɔldusu*	*koôltʌsu*	
1s>3p	*koɔldunu*	*koôltʌnu*	
1di>3	*kəli*	*kəliti*	
1de>3	*kəlu*	*kəlutu*	
1pi>3	*koɔlki*	*koɔltiki*	
1pe>3	*koɔlkʌ*	*koɔltʌkʌ*	
2s>3s	*ʔikoɔldʉ*	*ʔikoôltɛ*	*koɔlde*
2s>3d	*ʔikoôlsu*	*ʔikoôltɛsu*	
2s>3p	*ʔikoôlnu*	*ʔikoôltɛnu*	
2d>3	*ʔikəli*	*ʔikəliti*	*kəlije*
2n>3	*ʔikoɔlni*	*ʔikəltɛnu*	*kəlnuje*
3s>3s	*koɔldʉ*	*koôltɛ*	
3>3(d)	*koôlsu*	*koôltɛsu*	
3>3(p)	*koôlnu*	*koôltɛnu*	
2/3s>1s	*ʔikoɔlŋʌ*	*ʔikəlʌtʌ*	*kəlʌje*
2/3d>1s	*ʔikoɔlŋʌsu*	*ʔikəlʌtʌsu*	*kəlʌsuje*
2/3p>1s	*ʔikoɔlŋʌnu*	*ʔikəlʌtʌnu*	*kəlʌnuje*
2/3>1di	*ʔikəli*	*ʔikəliti*	
2/3>1de	*ʔikəlu*	*ʔikəlutu*	*kəluje*
2/3>1pi	*ʔikoɔlki*	*ʔikoɔltiki*	
2/3>1pe	*ʔikoɔlkʌ*	*ʔikoɔltʌkʌ*	*koɔlkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔikoɔl*	*ʔikêltɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔikəli*	*ʔikəliti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔikoɔlni*	*ʔikəltɛnu*	
1s>2s	*koɔlnɛ*	*koɔltɛni*	
1s>2d	*koôlsu*	*koɔltɛnsu*	
1s>2p	*koôlnu*	*koɔltɛnnu*	

Table 210: . Intransitive verb *su* "itch"

	non-past	past	imperative
1s	*sʉŋʌ*	*sʉŋʌtʌ*	
1di	*sʉji*	*sûiti*	
1de	*sʉju*	*sûitu*	
1pi	*sʉki*	*sʉktiki*	
1pe	*sʉkʌ*	*sʉktʌkʌ*	
2s	*ʔisʉ*	*ʔisu:tɛ*	*su:je*
2d	*ʔisʉji*	*ʔisûiti*	*sûije*
2n	*ʔisʉni*	*ʔisutnu*	*sûnje*
3s	*sʉ*	*su:tɛ*	
3d	*sʉji*	*sûiti*	
3n	*sʉnu*	*sutnu*	

Table 211: . Intransitive verb *ɦut* "burn"

	non-past	past
3s	*ɦûj*	*ɦʉstɛ*

Table 212: . Intransitive verb *ʤhuk* "escape"

	non-past	past	imperative
1s	*ʤhûːŋʌ*	*ʤhʉkʌtʌ*	
1di	*ʤhʉki*	*ʤhʉkiti*	
1de	*ʤhʉku*	*ʤhʉkutu*	
1pi	*ʤhukki*	*ʤhuktiki*	
1pe	*ʤhukkʌ*	*ʤhuktʌkʌ*	
2s	*ʔiʤhûː*	*ʔiʤhʉktɛ*	*ʤhʉkje*
2d	*ʔiʤhʉki*	*ʔiʤhʉkiti*	*ʤhʉkije*
2n	*ʔiʤhûːni*	*ʔiʤhʉktɛnu*	*ʤhʉknuje*
3s	*ʤhûː*	*ʤhʉktɛ*	
3d	*ʤhʉki*	*ʤhʉkiti*	
3n	*ʤhûːnu*	*ʤhʉktɛnu*	

Table 213: . Intransitive verb *ghrʊm* "be tired"

	non-past	past	imperative
1s	*ghrʌmŋʌ*	*ghrʊmʌtʌ*	
1di	*ghrʊmi*	*ghrʊmiti*	
1de	*ghrʊmu*	*ghrʊmutu*	
1pi	*ghrʌmki*	*ghrʌmtiki*	
1pe	*ghrʌmkʌ*	*ghrʌmtʌkʌ*	
2s	*ʔighrʌm*	*ʔighrûmtɛ*	*ghrûmje*
2d	*ʔighrʊmi*	*ʔighrʊmiti*	*ghrʊmije*
2n	*ʔighrʌmni*	*ʔighrʊmtɛnu*	*ghrʊmnuje*
3s	*ghrʌm*	*ghrûmtɛ*	
3d	*ghrʊmi*	*ghrʊmiti*	
3n	*ghrʌmnu*	*ghrʊmtɛnu*	

Table 214: . Intransitive verb *khʊn* "fall down"

	non-past	past	imperative
1s	*khʌjŋʌ*	*khʉːstʌ*	
1di	*khʉːtsi*	*khʉːsti*	
1de	*khʉːtsu*	*khʉːstu*	
1pi	*khʌjki*	*khʌjtiki*	
1pe	*khʌjkʌ*	*khʌjtʌkʌ*	
2s	*ʔikhʌj*	*ʔikhʉːstɛ*	*khʉːtse*
2d	*ʔikhʉːtsi*	*ʔikhʉːsti*	*khʉːtsije*
2n	*ʔikhʌjni*	*ʔikhʉːstɛnu*	*khʉːsnuje*
3s	*khʌj*	*khʉːstɛ*	
3d	*khʉːtsi*	*khʉːsti*	
3n	*khʌjnu*	*khʉːstɛnu*	

Table 215: . Intransitive verb *ghur* "run"

	non-past	past	imperative
1s	*ghʌrŋʌ*	*ghʉrʌtʌ*	
1di	*ghʉri*	*ghʉriti*	
1de	*ghʉru*	*ghʉrutu*	
1pi	*ghʌrki*	*ghʌrtiki*	
1pe	*ghʌrkʌ*	*ghʌrtʌkʌ*	
2s	*ʔighʌr*	*ʔighârtɛ*	*ghârje*
2d	*ʔighʉri*	*ʔighʉriti*	*ghʉrije*
2n	*ʔighʌrni*	*ʔighʉrtɛnu*	*ghʉrnuje*
3s	*ghʌr*	*ghârtɛ*	
3d	*ghʉri*	*ghʉriti*	
3n	*ghʌrnu*	*ghʉrtɛnu*	

Table 216: . Transitive verb *ʔu* "take care"

	non-past	past	imperative
1s	*ʔʉŋʌ*	*ʔâŋtʌ*	
1di	*ʔʉji*	*ʔâiti*	
1de	*ʔʉju*	*ʔâitu*	
1pi	*ʔʉki*	*ʔʉktiki*	
1pe	*ʔʉkʌ*	*ʔʉktʌkʌ*	
2s	*ʔiʔʉ*	*ʔiʔʉtɛ*	*ʔʉje*
2d	*ʔiʔʉji*	*ʔiʔâiti*	*ʔâije*
2n	*ʔiʔʉni*	*ʔiʔutnu*	*ʔûnje*
3s	*ʔʉ*	*ʔʉtɛ*	
3d	*ʔʉsu*	*ʔʉtsu*	
3n	*ʔʉnu*	*ʔʉtnu*	
2/3s>1s	*ʔiʔʉŋʌ*	*ʔiʔʉŋʌtʌ*	*ʔʉŋʌje*
2/3d>1s	*ʔiʔʉŋʌsu*	*ʔiʔʉŋʌtʌsu*	*ʔʉŋʌsuje*
2/3p>1s	*ʔiʔʉŋʌnu*	*ʔiʔʉŋʌtʌnu*	*ʔʉŋʌnuje*
2/3>1di	*ʔiʔʉji*	*ʔiʔâiti*	
2/3>1de	*ʔiʔʉju*	*ʔiʔâitu*	*ʔʉije*
2/3>1pi	*ʔiʔʉki*	*ʔiʔʉktiki*	
2/3>1pe	*ʔiʔʉkʌ*	*ʔiʔʉktʌkʌ*	*ʔʉkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔiʔʉ*	*ʔiʔuːtɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔiʔʉji*	*ʔiʔâiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔiʔʉni*	*ʔiʔutnu*	
1s>2s	*ʔʉnɛ*	*ʔântɛni*	
1s>2d	*ʔânsu*	*ʔântɛnsu*	
1s>2p	*ʔânnu*	*ʔântɛnnu*	

Table 217: . Transitive verb *gup* "hide"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*gubu*	*gubutʌ*	
1s>3d	*gubusu*	*gubutʌsu*	
1s>3p	*gubunu*	*gubutʌnu*	
1di>3	*gʉpi*	*gʉpiti*	
1de>3	*gʉpu*	*gʉputu*	
1pi>3	*gʌpki*	*gʌptiki*	
1pe>3	*gʌpkʌ*	*gʌptʌkʌ*	
2s>3s	*ʔigʉːbʉ*	*ʔigʉːptɛ*	*gʉːbe*
2s>3d	*ʔigʉːpsu*	*ʔigʉːptɛsu*	
2s>3p	*ʔigʉːpnu*	*ʔigʉːptɛnu*	
2d>3	*ʔigʉpi*	*ʔigʉpiti*	*gʉpije*
2n>3	*ʔigɨ̂mni*	*ʔigʉptɛnu*	*gʉpnuje*
3s>3s	*gʉːbʉ*	*gʉːptɛ*	
3>3(d)	*gʉːpsu*	*gʉːptɛsu*	
3>3(p)	*gʉːpnu*	*gʉːptɛnu*	
2/3s>1s	*ʔigɨ̂mŋʌ*	*ʔigʉpʌtʌ*	*gʉpʌje*
2/3d>1s	*ʔigɨ̂mŋʌsu*	*ʔigʉpʌtʌsu*	*gʉpʌsuje*
2/3p>1s	*ʔigɨ̂mŋʌnu*	*ʔigʉpʌtʌnu*	*gʉpʌnuje*
2/3>1di	*ʔigʉpi*	*ʔigʉpiti*	
2/3>1de	*ʔigʉpu*	*ʔigʉputu*	*gʉpuje*
2/3>1pi	*ʔigʌpki*	*ʔigʌptiki*	
2/3>1pe	*ʔigʌpkʌ*	*ʔigʌptʌkʌ*	*gʌpkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔigʌp*	*ʔigʉptɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔigʉpi*	*ʔigʉpiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔigɨ̂mni*	*ʔigʉptɛnu*	
1s>2s	*gɨ̂mnɛ*	*gɨ̂mtɛni*	
1s>2d	*gɨ̂msu*	*gɨ̂mtɛnsu*	
1s>2p	*gɨ̂mnu*	*gɨ̂mtɛnnu*	

Table 218: . Transitive verb *lut* "tell"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*ludu*	*lû:tʌ*	
1s>3d	*ludusu*	*lû:tʌsu*	
1s>3p	*ludunu*	*lû:tʌnu*	
1di>3	*lʉtsi*	*lʉsti*	
1de>3	*lʉtsu*	*lʉstu*	
1pi>3	*lʌçki*	*lʌçtiki*	
1pe>3	*lʌçkʌ*	*lʌçtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔilʉ:dʉ*	*ʔilû:tɛ*	*lʉ:de*
2s>3d	*ʔilʉ:tsu*	*ʔilû:tɛsu*	
2s>3p	*ʔilʉ:tnu*	*ʔilû:tɛnu*	
2d>3	*ʔilʉtsi*	*ʔilʉsti*	*lʉtsije*
2n>3	*ʔilânni*	*ʔilʉstɛnu*	*lʉsnuje*
3s>3s	*lʉ:dʉ*	*lû:tɛ*	
3>3(d)	*lʉ:tsu*	*lû:tɛsu*	
3>3(p)	*lʉ:tnu*	*lû:tɛnu*	
2/3s>1s	*ʔilâjŋʌ*	*ʔilʉstʌ*	*lʉtsʌje*
2/3d>1s	*ʔilâjŋʌsu*	*ʔilʉstʌsu*	*lʉtsʌsuje*
2/3p>1s	*ʔilâjŋʌnu*	*ʔilʉstʌnu*	*lʉtsʌnuje*
2/3>1di	*ʔilʉtsi*	*ʔilʉsti*	
2/3>1de	*ʔilʉtsu*	*ʔilʉstu*	*lʉtsuje*
2/3>1pi	*ʔilʌçki*	*ʔilʌçtiki*	
2/3>1pe	*ʔilʌçkʌ*	*ʔilʌçtʌkʌ*	*lʌçkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔilâj*	*ʔilʉstɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔilʉtsi*	*ʔilʉsti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔilânni*	*ʔilʉstɛnu*	
1s>2s	*lânnɛ*	*lântɛni*	
1s>2d	*lânsu*	*lântɛnsu*	
1s>2p	*lânnu*	*lântɛnnu*	

Table 219: . Transitive verb *phuk* "wake up"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*phugu*	*phugutʌ*	
1s>3d	*phugusu*	*phugutʌsu*	
1s>3p	*phugunu*	*phugutʌnu*	
1di>3	*phʉki*	*phʉkiti*	
1de>3	*phʉku*	*phʉkutu*	
1pi>3	*phukki*	*phuktiki*	
1pe>3	*phukkʌ*	*phuktʌkʌ*	
2s>3s	*ʔiphʉ:gʉ*	*ʔiphʉ:ktɛ*	*phʉ:ge*
2s>3d	*ʔiphʉ:ksu*	*ʔiphʉ:ktɛsu*	
2s>3p	*ʔiphʉ:knu*	*ʔiphʉ:ktɛnu*	
2d>3	*ʔiphʉki*	*ʔiphʉkiti*	*phʉkije*
2n>3	*ʔiphû:ni*	*ʔiphʉktɛnu*	*phʉknuje*
3s>3s	*phʉ:gʉ*	*phʉ:ktɛ*	
3>3(d)	*phʉ:ksu*	*phʉ:ktɛsu*	
3>3(p)	*phʉ:knu*	*phʉ:ktɛnu*	
2/3s>1s	*ʔiphû:ŋʌ*	*ʔiphʉkʌtʌ*	*phʉkʌje*
2/3d>1s	*ʔiphû:ŋʌsu*	*ʔiphʉkʌtʌsu*	*phʉkʌsuje*
2/3p>1s	*ʔiphû:ŋʌnu*	*ʔiphʉkʌtʌnu*	*phʉkʌnuje*
2/3>1di	*ʔiphʉki*	*ʔiphʉkiti*	
2/3>1de	*ʔiphʉku*	*ʔiphʉkutu*	*phʉkuje*
2/3>1pi	*ʔiphukki*	*ʔiphuktiki*	
2/3>1pe	*ʔiphukkʌ*	*ʔiphuktʌkʌ*	*phukkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔiphû:*	*ʔiphʉktɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔiphʉki*	*ʔiphʉkiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔiphû:ni*	*ʔiphʉktɛnu*	
1s>2s	*phû:nɛ*	*phûntɛni*	
1s>2d	*phûnsu*	*phûntɛnsu*	
1s>2p	*phûnnu*	*phûntɛnnu*	

Table 220: . Transitive verb *dum* "meet"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*dumu*	*dumutʌ*	
1s>3d	*dumusu*	*dumutʌsu*	
1s>3p	*dumunu*	*dumutʌnu*	
1di>3	*dʉmi*	*dʉmiti*	
1de>3	*dʉmu*	*dʉmutu*	
1pi>3	*dʌmki*	*dʌmtiki*	
1pe>3	*dʌmkʌ*	*dʌmtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔidʉ:mʉ*	*ʔidûmtɛ*	*dʉ:mɐ*
2s>3d	*ʔidûmsu*	*ʔidûmtɛsu*	
2s>3p	*ʔidûmnu*	*ʔidûmtɛnu*	
2d>3	*ʔidʉmi*	*ʔidʉmiti*	*dʉmije*
2n>3	*ʔidʌmni*	*ʔidʉmtɛnu*	*dʉmnuje*
3s>3s	*dʉ:mʉ*	*dûmtɛ*	
3>3(d)	*dûmsu*	*dûmtɛsu*	
3>3(p)	*dûmnu*	*dûmtɛnu*	
2/3s>1s	*ʔidʌmŋʌ*	*ʔidʉmʌtʌ*	*dʉmʌje*
2/3d>1s	*ʔidʌmŋʌsu*	*ʔidʉmʌtʌsu*	*dʉmʌsuje*
2/3p>1s	*ʔidʌmŋʌnu*	*ʔidʉmʌtʌnu*	*dʉmʌnuje*
2/3>1di	*ʔidʉmi*	*ʔidʉmiti*	
2/3>1de	*ʔidʉmu*	*ʔidʉmutu*	*dʉmuje*
2/3>1pi	*ʔidʌmki*	*ʔidʌmtiki*	
2/3>1pe	*ʔidʌmkʌ*	*ʔidʌmtʌkʌ*	*dʌmkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔidʌm*	*ʔidûmtɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔidʉmi*	*ʔidʉmiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔidʌmni*	*ʔidʉmtɛnu*	
1s>2s	*dʌmnɛ*	*dʌmtɛni*	
1s>2d	*dʌ̂msu*	*dʌmtɛnsu*	
1s>2p	*dʌ̂mnu*	*dʌmtɛnnu*	

Table 221: . Transitive verb *ɦɯŋ* "wait"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*ɦɯŋu*	*ɦɯŋutʌ*	
1s>3d	*ɦɯŋusu*	*ɦɯŋutʌsu*	
1s>3p	*ɦɯŋunu*	*ɦɯŋutʌnu*	
1di>3	*ɦɯ̃ŋi*	*ɦɯ̃ŋiti*	
1de>3	*ɦɯ̃ŋu*	*ɦɯ̃ŋutu*	
1pi>3	*ɦɯŋki*	*ɦɯŋtiki*	
1pe>3	*ɦɯŋkʌ*	*ɦɯŋtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔiɦɯ:ŋɯ*	*ʔiɦɯ̂ŋtɛ*	*ɦɯ:ŋe*
2s>3d	*ʔiɦɯ̂ŋsu*	*ʔiɦɯ̂ŋtɛsu*	
2s>3p	*ʔiɦɯ̂ŋnu*	*ʔiɦɯ̂ŋtɛnu*	
2d>3	*ʔiɦɯ̃ŋi*	*ʔiɦɯ̃ŋiti*	*ɦɯ̃ŋije*
2n>3	*ʔiɦɯ̄:ni*	*ʔiɦɯ̃ŋtɛnu*	*ɦɯ̃ŋnuje*
3s>3s	*ɦɯ:ŋɯ*	*ɦɯ̂ŋtɛ*	
3>3(d)	*ɦɯ̂ŋsu*	*ɦɯ̂ŋtɛsu*	
3>3(p)	*ɦɯ̂ŋnu*	*ɦɯ̂ŋtɛnu*	
2/3s>1s	*ʔiɦɯ̄:ŋʌ*	*ʔiɦɯ̃ŋʌtʌ*	*ɦɯ̃ŋʌje*
2/3d>1s	*ʔiɦɯ̄:ŋʌsu*	*ʔiɦɯ̃ŋʌtʌsu*	*ɦɯ̃ŋʌsuje*
2/3p>1s	*ʔiɦɯ̄:ŋʌnu*	*ʔiɦɯ̃ŋʌtʌnu*	*ɦɯ̃ŋʌnuje*
2/3>1di	*ʔiɦɯ̃ŋi*	*ʔiɦɯ̃ŋiti*	
2/3>1de	*ʔiɦɯ̃ŋu*	*ʔiɦɯ̃ŋutu*	*ɦɯ̃ŋuje*
2/3>1pi	*ʔiɦɯŋki*	*ʔiɦɯŋtiki*	
2/3>1pe	*ʔiɦɯŋkʌ*	*ʔiɦɯŋtʌkʌ*	*ɦɯŋkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔiɦɯŋ*	*ʔiɦɯ̂ŋtɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔiɦɯ̃ŋi*	*ʔiɦɯ̃ŋiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔiɦɯ̄:ni*	*ʔiɦɯ̃ŋtɛnu*	
1s>2s	*ɦɯ̄:nɛ*	*ɦuntɛni*	
1s>2d	*ɦɯ̂nsu*	*ɦuntɛnsu*	
1s>2p	*ɦɯ̂nnu*	*ɦuntɛnnu*	

Table 222: . Transitive verb *sur* "wash"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*suru*	*surutʌ*	
1s>3d	*surusu*	*surutʌsu*	
1s>3p	*surunu*	*surutʌnu*	
1di>3	*sʉri*	*sʉriti*	
1de>3	*sʉru*	*sʉrutu*	
1pi>3	*sʌrki*	*sʌrtiki*	
1pe>3	*sʌrkʌ*	*sʌrtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔisʉːrʉ*	*ʔisûrtɛ*	*sʉːrɛ*
2s>3d	*ʔisûrsu*	*ʔisûrtɛsu*	
2s>3p	*ʔisûrnu*	*ʔisûrtɛnu*	
2d>3	*ʔisʉri*	*ʔisʉriti*	*sʉrije*
2n>3	*ʔisʌrni*	*ʔisʉrtɛnu*	*sʉrnuje*
3s>3s	*sʉːrʉ*	*sûrtɛ*	
3>3(d)	*sûrsu*	*sûrtɛsu*	
3>3(p)	*sûrnu*	*sûrtɛnu*	
2/3s>1s	*ʔisʌrŋʌ*	*ʔisʉrʌtʌ*	*sʉrʌje*
2/3d>1s	*ʔisʌrŋʌsu*	*ʔisʉrʌtʌsu*	*sʉrʌsuje*
2/3p>1s	*ʔisʌrŋʌnu*	*ʔisʉrʌtʌnu*	*sʉrʌnuje*
2/3>1di	*ʔisʉri*	*ʔisʉriti*	
2/3>1de	*ʔisʉru*	*ʔisʉrutu*	*sʉruje*
2/3>1pi	*ʔisʌrki*	*ʔisʌrtiki*	
2/3>1pe	*ʔisʌrkʌ*	*ʔisʌrtʌkʌ*	*sʌrkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔisʌr*	*ʔisûrtɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔisʉri*	*ʔisʉriti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔisʌrni*	*ʔisʉrtɛnu*	
1s>2s	*sʌrnɛ*	*sʌrtɛni*	
1s>2d	*sʌ̂rsu*	*sʌrtɛnsu*	
1s>2p	*sʌ̂rnu*	*sʌrtɛnnu*	

Table 223: . Transitive verb *gul* "cover"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*gulu*	*gulutʌ*	
1s>3d	*gulusu*	*gulutʌsu*	
1s>3p	*gulunu*	*gulutʌnu*	
1di>3	*gʉli*	*gʉliti*	
1de>3	*gʉlu*	*gʉlutu*	
1pi>3	*gʌlki*	*gʌltiki*	
1pe>3	*gʌlkʌ*	*gʌltʌkʌ*	
2s>3s	*ʔigʉːlʉ*	*ʔigûltɛ*	*gʉːle*
2s>3d	*ʔigûlsu*	*ʔigûltɛsu*	
2s>3p	*ʔigûlnu*	*ʔigûltɛnu*	
2d>3	*ʔigʉli*	*ʔigʉliti*	*gʉlije*
2n>3	*ʔigʌlni*	*ʔigʉltɛnu*	*gʉlnuje*
3s>3s	*gʉːlʉ*	*gûltɛ*	
3>3(d)	*gûlsu*	*gûltɛsu*	
3>3(p)	*gûlnu*	*gûltɛnu*	
2/3s>1s	*ʔigʌlŋʌ*	*ʔigʉlʌtʌ*	*gʉlʌje*
2/3d>1s	*ʔigʌlŋʌsu*	*ʔigʉlʌtʌsu*	*gʉlʌsuje*
2/3p>1s	*ʔigʌlŋʌnu*	*ʔigʉlʌtʌnu*	*gʉlʌnuje*
2/3>1di	*ʔigʉli*	*ʔigʉliti*	
2/3>1de	*ʔigʉlu*	*ʔigʉlutu*	*gʉluje*
2/3>1pi	*ʔigʌlki*	*ʔigʌltiki*	
2/3>1pe	*ʔigʌlkʌ*	*ʔigʌltʌkʌ*	*gʌlkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔigʌl*	*ʔigûltɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔigʉli*	*ʔigʉliti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔigʌlni*	*ʔigʉltɛnu*	
1s>2s	*gʌlnɛ*	*gʌltɛni*	
1s>2d	*gʌ̂lsu*	*gʌltɛnsu*	
1s>2p	*gʌ̂lnu*	*gʌltɛnnu*	

Table 224: . Transitive verb *ɦutt* "burn, reveal the culprit"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*ɦʌttu*	*ɦʌttʌ*	
1s>3d	*ɦʌttusu*	*ɦʌttʌsu*	
1s>3p	*ɦʌttunu*	*ɦʌttʌnu*	
1di>3	*ɦʉtsi*	*ɦʉsti*	
1de>3	*ɦʉtsu*	*ɦʉstu*	
1pi>3	*ɦʌɲki*	*ɦʌɲtiki*	
1pe>3	*ɦʌɲkʌ*	*ɦʌɲtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔiɦʌttʉ*	*ʔiɦʌttɛ*	*ɦʌtte*
2s>3d	*ʔiɦʌtsu*	*ʔiɦʌttɛsu*	
2s>3p	*ʔiɦʌtnu*	*ʔiɦʌttɛnu*	
2d>3	*ʔiɦʉtsi*	*ʔiɦʉsti*	*ɦʉtsije*
2n>3	*ʔiɦɨ̂nni*	*ʔiɦʉstɛnu*	*ɦʉsnuje*
3s>3s	*ɦʌttʉ*	*ɦʌttɛ*	
3>3(d)	*ɦʌtsu*	*ɦʌttɛsu*	
3>3(p)	*ɦʌtnu*	*ɦʌttɛnu*	
2/3s>1s	*ʔiɦɨ̂jŋʌ*	*ʔiɦʉstʌ*	*ɦʉtsʌje*
2/3d>1s	*ʔiɦɨ̂jŋʌsu*	*ʔiɦʉstʌsu*	*ɦʉtsʌsuje*
2/3p>1s	*ʔiɦɨ̂jŋʌnu*	*ʔiɦʉstʌnu*	*ɦʉtsʌnuje*
2/3>1di	*ʔiɦʉtsi*	*ʔiɦʉsti*	
2/3>1de	*ʔiɦʉtsu*	*ʔiɦʉstu*	*ɦʉtsuje*
2/3>1pi	*ʔiɦʌɲki*	*ʔiɦʌɲtiki*	
2/3>1pe	*ʔiɦʌɲkʌ*	*ʔiɦʌɲtʌkʌ*	*ɦʌɲkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔiɦɨ̂j*	*ʔiɦʉstɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔiɦʉtsi*	*ʔiɦʉsti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔiɦɨ̂nni*	*ʔiɦʉstɛnu*	
1s>2s	*ɦɨ̂nnɛ*	*ɦɨ̂ntɛni*	
1s>2d	*ɦɨ̂nsu*	*ɦɨ̂ntɛnsu*	
1s>2p	*ɦɨ̂nnu*	*ɦɨ̂ntɛnnu*	

Table 225: . Transitive verb *kʉkt* "bend; take revenge"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*kʉktʉ*	*kʉktʌ*	
1s>3d	*kʉktʉsʉ*	*kʉktʌsʉ*	
1s>3p	*kʉktʉnʉ*	*kʉktʌnʉ*	
1di>3	*kʉ̵ki*	*kʉ̵kiti*	
1de>3	*kʉ̵kʉ*	*kʉ̵kʉtʉ*	
1pi>3	*kʉkki*	*kʉktiki*	
1pe>3	*kʉkkʌ*	*kʉktʌkʌ*	
2s>3s	*ʔikʉktʉ̵*	*ʔikʉktɛ*	*kʉkte*
2s>3d	*ʔikʉksʉ*	*ʔikʉktɛsʉ*	
2s>3p	*ʔikʉknʉ*	*ʔikʉktɛnʉ*	
2d>3	*ʔikʉ̵ki*	*ʔikʉ̵kiti*	*kʉ̵kije*
2n>3	*ʔikû:ni*	*ʔikʉ̵ktɛnʉ*	*kʉ̵knʉje*
3s>3s	*kʉktʉ̵*	*kʉktɛ*	
3>3(d)	*kʉksʉ*	*kʉktɛsʉ*	
3>3(p)	*kʉknʉ*	*kʉktɛnʉ*	
2/3s>1s	*ʔikû:ŋʌ*	*ʔikʉ̵kʌtʌ*	*kʉ̵kʌje*
2/3d>1s	*ʔikû:ŋʌsʉ*	*ʔikʉ̵kʌtʌsʉ*	*kʉ̵kʌsʉje*
2/3p>1s	*ʔikû:ŋʌnʉ*	*ʔikʉ̵kʌtʌnʉ*	*kʉ̵kʌnʉje*
2/3>1di	*ʔikʉ̵ki*	*ʔikʉ̵kiti*	
2/3>1de	*ʔikʉ̵kʉ*	*ʔikʉ̵kʉtʉ*	*kʉ̵kʉje*
2/3>1pi	*ʔikʉkki*	*ʔikʉktiki*	
2/3>1pe	*ʔikʉkkʌ*	*ʔikʉktʌkʌ*	*kʉkkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔikû:*	*ʔikʉ̵ktɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔikʉ̵ki*	*ʔikʉ̵kiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔikû:ni*	*ʔikʉ̵ktɛnʉ*	
1s>2s	*kû:nɛ*	*kûntɛni*	
1s>2d	*kûnsʉ*	*kûntɛnsʉ*	
1s>2p	*kûnnʉ*	*kûntɛnnʉ*	

Table 226: . Transitive verb *tʉmt* "follow tracks"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*tʌmdu*	*tə̂mtʌ*	
1s>3d	*tʌmdusu*	*tə̂mtʌsu*	
1s>3p	*tʌmdunu*	*tə̂mtʌnu*	
1di>3	*tʉmi*	*tʉmiti*	
1de>3	*tʉmu*	*tʉmutu*	
1pi>3	*tʌmki*	*tʌmtiki*	
1pe>3	*tʌmkʌ*	*tʌmtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔitʌmdʉ*	*ʔitə̂mtɛ*	*tʌmde*
2s>3d	*ʔitə̂msu*	*ʔitə̂mtɛsu*	
2s>3p	*ʔitə̂mnu*	*ʔitə̂mtɛnu*	
2d>3	*ʔitʉmi*	*ʔitʉmiti*	*tʉmije*
2n>3	*ʔitʌmni*	*ʔitʉmtɛnu*	*tʉmnuje*
3s>3s	*tʌmdʉ*	*tə̂mtɛ*	
3>3(d)	*tə̂msu*	*tə̂mtɛsu*	
3>3(p)	*tə̂mnu*	*tə̂mtɛnu*	
2/3s>1s	*ʔitʌmŋʌ*	*ʔitʉmʌtʌ*	*tʉmʌje*
2/3d>1s	*ʔitʌmŋʌsu*	*ʔitʉmʌtʌsu*	*tʉmʌsuje*
2/3p>1s	*ʔitʌmŋʌnu*	*ʔitʉmʌtʌnu*	*tʉmʌnuje*
2/3>1di	*ʔitʉmi*	*ʔitʉmiti*	
2/3>1de	*ʔitʉmu*	*ʔitʉmutu*	*tʉmuje*
2/3>1pi	*ʔitʌmki*	*ʔitʌmtiki*	
2/3>1pe	*ʔitʌmkʌ*	*ʔitʌmtʌkʌ*	*tʌmkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔitʌm*	*ʔitə̂mtɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔitʉmi*	*ʔitʉmiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔitʌmni*	*ʔitʉmtɛnu*	
1s>2s	*tʌmnɛ*	*tʌmtɛni*	
1s>2d	*tə̂msu*	*tʌmtɛnsu*	
1s>2p	*tə̂mnu*	*tʌmtɛnnu*	

Table 227: . Transitive verb *phlʉnt* "take off (clothes)"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*phlʌndu*	*phlə̂ntʌ*	
1s>3d	*phlʌndusu*	*phlə̂ntʌsu*	
1s>3p	*phlʌndunu*	*phlə̂ntʌnu*	
1di>3	*phlʉ:tsi*	*phlʉ:sti*	
1de>3	*phlʉ:tsu*	*phlʉ:stu*	
1pi>3	*phlʌjki*	*phlʌjtiki*	
1pe>3	*phlʌjkʌ*	*phlʌjtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔiphlʌndʉ*	*ʔiphlə̂ntɛ*	*phlʌnde*
2s>3d	*ʔiphlə̂nsu*	*ʔiphlə̂ntɛsu*	
2s>3p	*ʔiphlə̂nnu*	*ʔiphlə̂ntɛnu*	
2d>3	*ʔiphlʉ:tsi*	*ʔiphlʉ:sti*	*phlʉ:tsije*
2n>3	*ʔiphlʌjni*	*ʔiphlʉ:stɛnu*	*phlʉ:snuje*
3s>3s	*phlʌndʉ*	*phlə̂ntɛ*	
3>3(d)	*phlə̂nsu*	*phlə̂ntɛsu*	
3>3(p)	*phlə̂nnu*	*phlə̂ntɛnu*	

Table 228: . Transitive verb *thuŋt* "stab"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*thundu*	*thûntʌ*	
1s>3d	*thundusu*	*thûntʌsu*	
1s>3p	*thundunu*	*thûntʌnu*	
1di>3	*thʉŋi*	*thʉŋiti*	
1de>3	*thʉŋu*	*thʉŋutu*	
1pi>3	*thuŋki*	*thuŋtiki*	
1pe>3	*thuŋkʌ*	*thuŋtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔithundʉ*	*ʔithûntɛ*	*thunde*
2s>3d	*ʔithûnsu*	*ʔithûntɛsu*	
2s>3p	*ʔithûnnu*	*ʔithûntɛnu*	
2d>3	*ʔithʉŋi*	*ʔithʉŋiti*	*thʉŋije*
2n>3	*ʔithūːni*	*ʔithʉŋtɛnu*	*thʉŋnuje*
3s>3s	*thundʉ*	*thûntɛ*	
3>3(d)	*thûnsu*	*thûntɛsu*	
3>3(p)	*thûnnu*	*thûntɛnu*	
2/3s>1s	*ʔithūːŋʌ*	*ʔithʉŋʌtʌ*	*thʉŋʌje*
2/3d>1s	*ʔithūːŋʌsu*	*ʔithʉŋʌtʌsu*	*thʉŋʌsuje*
2/3p>1s	*ʔithūːŋʌnu*	*ʔithʉŋʌtʌnu*	*thʉŋʌnuje*
2/3>1di	*ʔithʉŋi*	*ʔithʉŋiti*	
2/3>1de	*ʔithʉŋu*	*ʔithʉŋutu*	*thʉŋuje*
2/3>1pi	*ʔithuŋki*	*ʔithuŋtiki*	
2/3>1pe	*ʔithuŋkʌ*	*ʔithuŋtʌkʌ*	*thuŋkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔithuŋ*	*ʔithûŋtɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔithʉŋi*	*ʔithʉŋiti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔithūːni*	*ʔithʉŋtɛnu*	
1s>2s	*thūːnɛ*	*thuntɛni*	
1s>2d	*thûnsu*	*thuntɛnsu*	
1s>2p	*thûnnu*	*thuntɛnnu*	

Table 229: . Transitive verb *kurt* "bring for"

	non-past	past	imperative
1s>3s	*kʌrdu*	*kârtʌ*	
1s>3d	*kʌrdusu*	*kârtʌsu*	
1s>3p	*kʌrdunu*	*kârtʌnu*	
1di>3	*kʉri*	*kʉriti*	
1de>3	*kʉru*	*kʉrutu*	
1pi>3	*kʌrki*	*kʌrtiki*	
1pe>3	*kʌrkʌ*	*kʌrtʌkʌ*	
2s>3s	*ʔikʌrdʉ*	*ʔikârtɛ*	*kʌrde*
2s>3d	*ʔikârsu*	*ʔikârtɛsu*	
2s>3p	*ʔikârnu*	*ʔikârtɛnu*	
2d>3	*ʔikʉri*	*ʔikʉriti*	*kʉrije*
2n>3	*ʔikʌrni*	*ʔikʉrtɛnu*	*kʉrnuje*
3s>3s	*kʌrdʉ*	*kârtɛ*	
3>3(d)	*kârsu*	*kârtɛsu*	
3>3(p)	*kârnu*	*kârtɛnu*	
2/3s>1s	*ʔikʌrŋʌ*	*ʔikʉrʌtʌ*	*kʉrʌje*
2/3d>1s	*ʔikʌrŋʌsu*	*ʔikʉrʌtʌsu*	*kʉrʌsuje*
2/3p>1s	*ʔikʌrŋʌnu*	*ʔikʉrʌtʌnu*	*kʉrʌnuje*
2/3>1di	*ʔikʉri*	*ʔikʉriti*	
2/3>1de	*ʔikʉru*	*ʔikʉrutu*	*kʉruje*
2/3>1pi	*ʔikʌrki*	*ʔikʌrtiki*	
2/3>1pe	*ʔikʌrkʌ*	*ʔikʌrtʌkʌ*	*kʌrkʌje*
3>2s, 1d/pe>2s	*ʔikʌr*	*ʔikûrtɛ*	
3>2d, 1d/pe>2d	*ʔikʉri*	*ʔikʉriti*	
3>2p, 1d/pe>2p	*ʔikʌrni*	*ʔikʉrtɛnu*	
1s>2s	*kʌrnɛ*	*kʌrtɛni*	
1s>2d	*kârsu*	*kʌrtɛnsu*	
1s>2p	*kârnu*	*kʌrtɛnnu*	

Table 230: अकर्मक क्रिया खाःन्सिन्य "लाज लाग्नु"

उःङ्	खाःन्सिङ	खाःन्तसु	
इऽचि	खाक्सियि	खाक्सिःइति	
ओऽचु	खाक्सियु	खाक्सिःइतु	
इक्	खाक्सिकि	खाक्सिक्तिकि	
ओक्	खाक्सिक	खाक्सिक्तक	
इन्	इखाःन्सि	इखाःन्त्यसि	खाःन्सिये
एऽचि	इखाक्सियि	इखाक्सिःति	खाक्सिःइये
एःन्	इखाःन्सिनि	इखाःन्त्यान्नु	खाःन्नुये
अम्	खाःन्सि	खाःन्त्यसि	
अम्सु	खाक्सियि	खाक्सिःइति	
अम्ह्याम्	खाःन्सिनु	खाःन्त्यान्नु	

Table 231: अकर्मक क्रिया ब्रान्सिन्य "छुटिनु"

उःङ्	ब्रान्सिङ	ब्रान्तसु	
इऽचि	ब्राङ्सियि	ब्राङ्सिःइति	
ओऽचु	ब्राङ्सियु	ब्राङ्सिःइतु	
इक्	ब्राङ्सिकि	ब्राङ्सिक्तिकि	
ओक्	ब्राङ्सिक	ब्राङ्सिक्तक	
इन्	इब्रान्सि	इब्रान्त्यसि	ब्रान्सिये
एऽचि	इब्राङ्सियि	इब्राङ्सिःति	ब्राङ्सिःइये
एःन्	इब्रान्सिनि	इब्रान्त्यान्नु	ब्रान्नुये
अम्	ब्रान्सि	ब्रान्त्यसि	
अम्सु	ब्राङ्सियि	ब्राङ्सिःइति	
अम्ह्याम्	ब्रान्सिनु	ब्रान्त्यान्नु	

Table 232: अकर्मक क्रिया क्याःन्सिन्य "टोकिनु"

उःङ्	क्याःन्सिङ	क्याःन्तसु	
इऽचि	क्यास्सियि	क्यास्सिःइति	
ओऽचु	क्यास्सियु	क्यास्सिःइतु	
इक्	क्यास्सिकि	क्यास्सिक्तिकि	
ओक्	क्यास्सिक	क्यास्सिक्तक	
इन्	इक्याःन्सि	इक्याःन्त्यसि	क्याःन्सिये
एऽचि	इक्यास्सियि	इक्यास्सिःति	क्यास्सिःइये
एःन्	इक्याःन्सिनि	इक्याःन्त्यान्नु	क्याःन्नुये
अम्	क्याःन्सि	क्याःन्त्यसि	
अम्सु	क्यास्सियि	क्यास्सिःइति	
अम्ह्याम्	क्याःन्सिनु	क्याःन्त्यान्नु	

Table 233: अकर्मक क्रिया ल्याइसिन्य "निकालिनु"

उःङ्	ल्याइसिङ	ल्याइतसु	
इऽचि	ल्याऽस्सियि	ल्याऽस्सिःइति	
ओऽचु	ल्याऽस्सियु	ल्याऽस्सिःइतु	
इक्	ल्याइसिकि	ल्याइसिक्तिकि	
ओक्	ल्याइसिक	ल्याइसिक्तक	
इन्	इल्याइसि	इल्याइत्यसि	ल्याइसिये
एऽचि	इल्याऽस्सियि	इल्याऽस्सिःति	ल्याऽस्सिःइये
एःन्	इल्याइसिनि	इल्याइत्यान्नु	ल्याइनुये
अम्	ल्याइसि	ल्याइत्यसि	
अम्सु	ल्याऽस्सियि	ल्याऽस्सिःइति	
अम्ह्याम्	ल्याइसिनु	ल्याइत्यान्नु	

Table 234: अकर्मक क्रिया च्याःम्सिन्य "कुटिनु"

उःङ्	च्याःम्सिङ	च्याःम्तसु	
इऽचि	च्याप्सियि	च्याप्सिःइति	
ओऽचु	च्याप्सियु	च्याप्सिःइतु	
इक्	च्याप्सिकि	च्याप्सिक्तिकि	
ओक्	च्याप्सिक	च्याप्सिक्तक	
इन्	इच्याःम्सि	इच्याःम्त्यसि	च्याःम्सिये
एऽचि	इच्याप्सियि	इच्याप्सिःति	च्याप्सिःइये
एःन्	इच्याःम्सिनि	इच्याःम्त्यान्नु	च्याःम्नुये
अम्	च्याःम्सि	च्याःम्त्यसि	
अम्सु	च्याप्सियि	च्याप्सिःइति	
अम्ह्याम्	च्याःम्सिनु	च्याःम्त्यान्नु	

Table 235: अकर्मक क्रिया न्याम्सिन्य "पानीमा चुपोलिनु"

उःङ्	न्याम्सिङ	न्याम्तसु	
इऽचि	न्याम्सियि	न्याम्सिःइति	
ओऽचु	न्याम्सियु	न्याम्सिःइतु	
इक्	न्याम्सिकि	न्याम्सिक्तिकि	
ओक्	न्याम्सिक	न्याम्सिक्तक	
इन्	इन्याम्सि	इन्याम्त्यसि	न्याम्सिये
एऽचि	इन्याम्सियि	इन्याम्सिःति	न्याम्सिःइये
एःन्	इन्याम्सिनि	इन्याम्त्यान्नु	न्याम्नुये
अम्	न्याम्सि	न्याम्त्यसि	
अम्सु	न्याम्सियि	न्याम्सिःइति	
अम्ह्याम्	न्याम्सिनु	न्याम्त्यान्नु	

Table 236: अकर्मक क्रिया व्याल्सिन्य "आफ्नो लागि तताउनु"

उःङ्	व्याल्सिङ	व्याल्तसु	
इऽचि	व्याल्सियि	व्याल्सिःइति	
ओऽचु	व्याल्सियु	व्याल्सिःइतु	
इक्	व्याल्सिकि	व्याल्सिक्तिकि	
ओक्	व्याल्सिक	व्याल्सिक्तक	
इन्	इव्याल्सि	इव्याल्त्यसि	व्याल्सिये
एऽचि	इव्याल्सियि	इव्याल्सिःति	व्याल्सिःइये
एःन्	इव्याल्सिनि	इव्याल्त्यान्नु	व्याल्नुये
अम्	व्याल्सि	व्याल्त्यसि	
अम्सु	व्याल्सियि	व्याल्सिःइति	
अम्ह्याम्	व्याल्सिनु	व्याल्त्यान्नु	

Table 237: अकर्मक क्रिया घ्रःन्सिन्य "आफै समातिनु"

उःङ्	घ्रःन्सिङ	घ्रःन्तसु	
इऽचि	घ्रिक्सियि	घ्रिक्सिःइति	
ओऽचु	घ्रिक्सियु	घ्रिक्सिःइतु	
इक्	घ्रक्सिकि	घ्रक्सिक्तिकि	
ओक्	घ्रक्सिक	घ्रक्सिक्तक	
इन्	इघ्रःन्सि	इघ्रःन्त्यसि	घ्रःन्सिये
एऽचि	इघ्रिक्सियि	इघ्रिक्सिःति	घ्रिक्सिःइये
एःन्	इघ्रःन्सिनि	इघ्रःन्त्यान्नु	घ्रःन्नुये
अम्	घ्रःन्सि	घ्रःन्त्यसि	
अम्सु	घ्रिक्सियि	घ्रिक्सिःइति	
अम्ह्याम्	घ्रःन्सिनु	घ्रःन्त्यान्नु	

Table 238: अकर्मक क्रिया सन्सिन्य "आफैलाई सोधिनु"

उःङ्	सन्सिङ	सन्तसु	
इऽचि	सिङ्सियि	सिङ्सिःइति	
ओऽचु	सिङ्सियु	सिङ्सिःइतु	
इक्	सङ्सिकि	सङ्सिक्तिकि	
ओक्	सङ्सिक	सङ्सिक्तक	
इन्	इसन्सि	इसन्त्यसि	सन्सिये
एऽचि	इसिङ्सियि	इसिङ्सिःति	सिङ्सिःइये
एःन्	इसन्सिनि	इसन्त्यान्नु	सन्नुये
अम्	सन्सि	सन्त्यसि	
अम्सु	सिङ्सियि	सिङ्सिःइति	
अम्ह्याम्	सन्सिनु	सन्त्यान्नु	

Table 239: अकर्मक क्रिया पःन्सिन्य "आफ्नो लागि कुनै वस्तु आफैले ल्याउनु"

उःङ्	पःन्सिङ	पःन्तसु	
इऽचि	पिस्सियि	पिस्सिःइति	
ओऽचु	पिस्सियु	पिस्सिःइतु	
इक्	पस्सिकि	पस्सिक्तिकि	
ओक्	पस्सिक	पस्सिक्तक	
इन्	इपःन्सि	इपःन्त्यसि	पःन्सिये
एऽचि	इपिस्सियि	इपिस्सिःति	पिस्सिःइये
एःन्	इपःन्सिनि	इपःन्त्यान्नु	पःन्नुये
अम्	पःन्सि	पःन्त्यसि	
अम्सु	पिस्सियि	पिस्सिःइति	
अम्ह्याम्	पःन्सिनु	पःन्त्यान्नु	

Table 240: अकर्मक क्रिया फैसिन्य "आफैलाई उत्साहित गराइनु"

उःङ्	फैसिङ	फैतसु	
इऽचि	भिऽस्सियि	भिऽस्सिःइति	
ओऽचु	भिऽस्सियु	भिऽस्सिःइतु	
इक्	फैसिकि	फैसिक्तिकि	
ओक्	फैसिक	फैसिक्तक	
इन्	इफैसि	इफैत्यसि	फैसिये
एऽचि	इभिऽस्सियि	इभिऽस्सिःति	भिऽस्सिःइये
एःन्	इफैसिनि	इफैत्यान्नु	फैनुये
अम्	फैसि	फैत्यसि	
अम्सु	भिऽस्सियि	भिऽस्सिःइति	
अम्ह्याम्	फैसिनु	फैत्यान्नु	

Table 241: अकर्मक क्रिया अःम्सिन्य "सुत्नु"

उःङ्	अःम्सिङ	अःम्तसु	
इऽचि	इप्सियि	इप्सिःइति	
ओऽचु	इप्सियु	इप्सिःइतु	
इक्	अप्सिकि	अप्सिक्तिकि	
ओक्	अप्सिक	अप्सिक्तक	
इन्	इअःम्सि	इअःम्त्यसि	अःम्सिये
एऽचि	इइप्सियि	इइप्सिःति	इप्सिःइये
एःन्	इअःम्सिनि	इअःम्त्यान्नु	अःम्नुये
अम्	अःम्सि	अःम्त्यसि	
अम्सु	इप्सियि	इप्सिःइति	
अम्ह्याम्	अःम्सिनु	अःम्त्यान्नु	

Table 242: अकर्मक क्रिया मस्सिन्य "सम्झनु"

उःङ्	मस्सिङ	मस्तसु	
इऽचि	मिस्सियि	मिस्सिःइति	
ओऽचु	मिस्सियु	मिस्सिःइतु	
इक्	मस्सिकि	मस्सिक्तिकि	
ओक्	मस्सिक	मस्सिक्तक	
इन्	इमस्सि	इमस्त्यसि	मस्सिये
एऽचि	इमिस्सियि	इमिस्सिःति	मिस्सिःइये
एःन्	इमस्सिनि	इमस्त्यान्नु	मस्नुये
अम्	मस्सि	मस्त्यसि	
अम्सु	मिस्सियि	मिस्सिःइति	
अम्ह्याम्	मस्सिनु	मस्त्यान्नु	

Table 243: अकर्मक क्रिया चर्सिन्य "निख्रिनु"

उःङ्	चर्सिङ	चर्तसु	
इऽचि	चिर्सियि	चिर्सिःइति	
ओऽचु	चिर्सियु	चिर्सिःइतु	
इक्	चर्सिकि	चर्सिक्तिकि	
ओक्	चर्सिक	चर्सिक्तक	
इन्	इचर्सि	इचर्त्यसि	चर्सिये
एऽचि	इचिर्सियि	इचिर्सिःति	चिर्सिःइये
एःन्	इचर्सिनि	इचर्त्यान्नु	चर्नुये
अम्	चर्सि	चर्त्यसि	
अम्सु	चिर्सियि	चिर्सिःइति	
अम्ह्याम्	चर्सिनु	चर्त्यान्नु	

Table 244: अकर्मक क्रिया रल्सिन्य "पल्टिनु, सँगै भएर काम गर्नु"

उःङ्	रल्सिङ	रल्तसु	
इऽचि	रिल्सियि	रिल्सिःइति	
ओऽचु	रिल्सियु	रिल्सिःइतु	
इक्	रल्सिकि	रल्सिक्तिकि	
ओक्	रल्सिक	रल्सिक्तक	
इन्	इरल्सि	इरल्त्यसि	रल्सिये
एऽचि	इरिल्सियि	इरिल्सिःति	रिल्सिःइये
एःन्	इरल्सिनि	इरल्त्यान्नु	रल्नुये
अम्	रल्सि	रल्त्यसि	
अम्सु	रिल्सियि	रिल्सिःइति	
अम्ह्याम्	रल्सिनु	रल्त्यान्नु	

Table 245: अकर्मक क्रिया ङिःन्सिन्य ``आफैले सुन्नु"

उःङ्	ङिःन्सिङ	ङिःन्तसु	
इऽचि	ङिस्सियि	ङिस्सिःइति	
ओऽचु	ङिस्सियु	ङिस्सिःइतु	
इक्	ङिस्सिकि	ङिस्सिक्तिकि	
ओक्	ङिस्सिक	ङिसिक्तक	
इन्	इङिःस्सि	इङिःन्त्यसि	ङिःन्सिये
एऽचि	इङिस्सियि	इङिस्सिःइति	ङिस्सिःइये
एःन्	इङिःन्सिनि	इङिःन्त्यान्नु	ङिःन्नुये
अम्	ङिःन्सि	ङिःन्त्यसि	
अम्सु	ङिस्सियि	ङिस्सिःइति	
अम्ह्याम्	ङिःन्सिनु	ङिःन्त्यान्नु	

Table 246: अकर्मक क्रिया धेःन्सिन्य "पुछिनु"

उःङ्	धेःन्सिङ	धेःन्तसु	
इऽचि	धेक्सियि	धेक्सिःइति	
ओऽचु	धेक्सियु	धेक्सिःइतु	
इक्	धेक्सिकि	धेक्सिक्तिकि	
ओक्	धेक्सिक	धेक्सिक्तक	
इन्	इधेःन्सि	इधेःन्त्यसि	धेःन्सिये
एऽचि	इधेक्सियि	इधेक्सिःति	धेक्सिःइये
एःन्	इधेःन्सिनि	इधेःन्त्यान्नु	धेःन्नुये
अम्	धेःन्सि	धेःन्त्यसि	
अम्सु	धेक्सियि	धेक्सिःइति	
अम्ह्याम्	धेःन्सिनु	धेःन्त्यान्नु	

Table 247: अकर्मक क्रिया छेन्सिन्य ""

उःङ्	छेन्सिङ	छेन्तसु	
इऽचि	छेङ्सियि	छेङ्सिःइति	
ओऽचु	छेङ्सियु	छेङ्सिःइतु	
इक्	छेङ्सिकि	छेङ्सिक्तिकि	
ओक्	छेङ्सिक	छेङ्सिक्तक	
इन्	इछेन्सि	इछेन्त्यसि	छेन्सिये
एऽचि	इछेङ्सियि	इछेङ्सिःति	छेङ्सिःइये
एःन्	इछेन्सिनि	इछेन्त्यान्नु	छेन्नुये
अम्	छेन्सि	छेन्त्यसि	
अम्सु	छेङ्सियि	छेङ्सिःइति	
अम्ह्याम्	छेन्सिनु	छेन्त्यान्नु	

Table 248: अकर्मक क्रिया सेःन्सिन्य "मारिनु"

उःङ्	सेःन्सिङ	सेःन्तसु	
इऽचि	सेस्सियि	सेस्सिःइति	
ओऽचु	सेस्सियु	सेस्सिःइतु	
इक्	सेस्सिकि	सेस्सिक्तिकि	
ओक्	सेस्सिक	सेस्सिक्तक	
इन्	इसेःन्सि	इसेःन्त्यसि	सेःन्सिये
एऽचि	इसेस्सियि	इसेस्सिःति	सेस्सिःइये
एःन्	इसेःन्सिनि	इसेःन्त्यान्नु	सेःन्नुये
अम्	सेःन्सि	सेःन्त्यसि	
अम्सु	सेस्सियि	सेस्सिःइति	
अम्ह्याम्	सेःन्सिनु	सेःन्त्यान्नु	

Table 249: अकर्मक क्रिया चेइसिन्य "सिक्कु"

उःङ्	चेइसिङ	चेइतसु	
इऽचि	चेऽस्सियि	चेऽस्सिःइति	
ओऽचु	चेऽस्सियु	चेऽस्सिःइतु	
इक्	चेइसिकि	चेइसिक्तिकि	
ओक्	चेइसिक	चेइसिक्तक	
इन्	इचेइसि	इचेइत्यसि	चेइसिये
एऽचि	इचेऽस्सियि	इचेऽस्सिःति	चेऽस्सिःइये
एःन्	इचेइसिनि	इचेइत्यान्नु	चेइनुये
अम्	चेइसि	चेइत्यसि	
अम्सु	चेऽस्सियि	चेऽस्सिःइति	
अम्ह्याम्	चेइसिनु	चेइत्यान्नु	

Table 250: अकर्मक क्रिया ख्लेःम्सिन्य "ताछिनु"

उःङ्	ख्लेःम्सिङ	ख्लेःम्तसु	
इऽचि	ख्लेप्सियि	ख्लेप्सिःइति	
ओऽचु	ख्लेप्सियु	ख्लेप्सिःइतु	
इक्	ख्लेप्सिकि	ख्लेप्सिक्तिकि	
ओक्	ख्लेप्सिक	ख्लेप्सिक्तक	
इन्	इख्लेःम्सि	इख्लेःम्त्यसि	ख्लेःम्सिये
एऽचि	इख्लेप्सियि	इख्लेप्सिःति	ख्लेप्सिःइये
एःन्	इख्लेःम्सिनि	इख्लेःम्त्यान्नु	ख्लेःम्नुये
अम्	ख्लेःम्सि	ख्लेःम्त्यसि	
अम्सु	ख्लेप्सियि	ख्लेप्सिःइति	
अम्ह्याम्	ख्लेःम्सिनु	ख्लेःम्त्यान्नु	

Table 251: अकर्मक क्रिया चेम्सिन्य "खेल्नु"

उःङ्	चेम्सिङ	चेम्तसु	
इऽचि	चेम्सियि	चेम्सिःइति	
ओऽचु	चेम्सियु	चेम्सिःइतु	
इक्	चेम्सिकि	चेम्सिक्तिकि	
ओक्	चेम्सिक	चेम्सिक्तक	
इन्	इचेम्सि	इचेम्त्यसि	चेम्सिये
एऽचि	इचेम्सियि	इचेम्सिःति	चेम्सिःइये
एःन्	इचेम्सिनि	इचेम्त्यान्नु	चेम्नुये
अम्	चेम्सि	चेम्त्यसि	
अम्सु	चेम्सियि	चेम्सिःइति	
अम्ह्याम्	चेम्सिनु	चेम्त्यान्नु	

Table 252: अकर्मक क्रिया थेर्सिन्य "ढेसिनु"

उःङ्	थेर्सिङ	थेर्तसु	
इऽचि	थेर्सियि	थेर्सिःइति	
ओऽचु	थेर्सियु	थेर्सिःइतु	
इक्	थेर्सिकि	थेर्सिक्तिकि	
ओक्	थेर्सिक	थेर्सिक्तक	
इन्	इथेर्सि	इथेर्त्यसि	थेर्सिये
एऽचि	इथेर्सियि	इथेर्सिःति	थेर्सिःइये
एःन्	इथेर्सिनि	इथेर्त्यान्नु	थेर्नुये
अम्	थेर्सि	थेर्त्यसि	
अम्सु	थेर्सियि	थेर्सिःइति	
अम्ह्याम्	थेर्सिनु	थेर्त्यान्नु	

Table 253: अकर्मक क्रिया केल्सिन्य "चिरिनु"

उःङ्	केल्सिङ	केल्तसु	
इऽचि	केल्सियि	केल्सिःइति	
ओऽचु	केल्सियु	केल्सिःइतु	
इक्	केल्सिकि	केल्सिक्तिकि	
ओक्	केल्सिक	केल्सिक्तक	
इन्	इकेल्सि	इकेल्त्यसि	केल्सिये
एऽचि	इकेल्सियि	इकेल्सिःति	केल्सिःइये
एःन्	इकेल्सिनि	इकेल्त्यान्नु	केल्नुये
अम्	केल्सि	केल्त्यसि	
अम्सु	केल्सियि	केल्सिःइति	
अम्ह्याम्	केल्सिनु	केल्त्यान्नु	

Table 254: अकर्मक क्रिया कुःन्सिन्य "निहुरिनु"

उःङ्	कुःन्सिङ	कुःन्तसु	
इऽचि	क्युक्सियि	क्युक्सिःइति	
ओऽचु	क्युक्सियु	क्युक्सिःइतु	
इक्	कुक्सिकि	कुक्सिक्तिकि	
ओक्	कुक्सिक	कुक्सिक्तक	
इन्	इकुःन्सि	इकुःन्त्यसि	कुःन्सिये
एऽचि	इक्युक्सियि	इक्युक्सिःति	क्युक्सिःइये
एःन्	इकुःन्सिनि	इकुःन्त्यान्नु	कुःन्नुये
अम्	कुःन्सि	कुःन्त्यसि	
अम्सु	क्युक्सियि	क्युक्सिःइति	
अम्ह्याम्	कुःन्सिनु	कुःन्त्यान्नु	

Table 255: अकर्मक क्रिया चुन्सिन्य "पोका पार्नु"

उःङ्	चुन्सिङ	चुन्तसु	
इऽचि	च्युङ्सियि	च्युङ्सिःइति	
ओऽचु	च्युङ्सियु	च्युङ्सिःइतु	
इक्	चुङ्सिकि	चुङ्सिक्तिकि	
ओक्	चुङ्सिक	चुङ्सिक्तक	
इन्	इचुन्सि	इचुन्त्यसि	चुन्सिये
एऽचि	इच्युङ्सियि	इच्युङ्सिःति	च्युङ्सिःइये
एःन्	इचुन्सिनि	इचुन्त्यान्नु	चुन्नुये
अम्	चुन्सि	चुन्त्यसि	
अम्सु	च्युङ्सियि	च्युङ्सिःइति	
अम्ह्याम्	चुन्सिनु	चुन्त्यान्नु	

Table 256: अकर्मक क्रिया लःन्सिन्य "पल्टिनु"

उःङ्	लःन्सिङ	लःन्तसु	
इऽचि	ल्युस्सियि	ल्युस्सिःइति	
ओऽचु	ल्युस्सियु	ल्युस्सिःइतु	
इक्	लस्सिकि	लस्सिक्तिकि	
ओक्	लस्सिक	लस्सिक्तक	
इन्	इलःन्सि	इलःन्त्यसि	लःन्सिये
एऽचि	इल्युस्सियि	इल्युस्सिःति	ल्युस्सिःइये
एःन्	इलःन्सिनि	इलःन्त्यान्नु	लःन्नुये
अम्	लःन्सि	लःन्त्यसि	
अम्सु	ल्युस्सियि	ल्युस्सिःइति	
अम्ह्याम्	लःन्सिनु	लःन्त्यान्नु	

Table 257: अकर्मक क्रिया खैसिन्य "मुन्टिनु"

उःङ्	खैसिङ	खैतसु	
इऽचि	ख्युऽस्सियि	ख्युऽस्सिःइति	
ओऽचु	ख्युऽस्सियु	ख्युऽस्सिःइतु	
इक्	खैसिकि	खैसिक्तिकि	
ओक्	खैसिक	खैसिक्तक	
इन्	इखैसि	इखैत्यसि	खैसिये
एऽचि	इख्युऽस्सियि	इख्युऽस्सिःति	ख्युऽस्सिःइये
एःन्	इखैसिनि	इखैत्यान्नु	खैनुये
अम्	खैसि	खैत्यसि	
अम्सु	ख्युऽस्सियि	ख्युऽस्सिःइति	
अम्ह्याम्	खैसिनु	खैत्यान्नु	

Table 258: अकर्मक क्रिया गःम्सिन्य "लुकिनु"

उःङ्	गःम्सिङ	गःम्तसु	
इऽचि	ग्युप्सियि	ग्युप्सिःइति	
ओऽचु	ग्युप्सियु	ग्युप्सिःइतु	
इक्	गप्सिकि	गप्सिक्तिकि	
ओक्	गप्सिक	गप्सिक्तक	
इन्	इगःम्सि	इगःम्त्यसि	गःम्सिये
एऽचि	इग्युप्सियि	इग्युप्सिःति	ग्युप्सिःइये
एःन्	इगःम्सिनि	इगःम्त्यान्नु	गःम्नुये
अम्	गःम्सि	गःम्त्यसि	
अम्सु	ग्युप्सियि	ग्युप्सिःइति	
अम्ह्याम्	गःम्सिनु	गःम्त्यान्नु	

Table 259: अकर्मक क्रिया रम्सिन्य "बेरिनु"

उःङ्	रम्सिङ	रम्तसु	
इऽचि	ञ्युम्सियि	ञ्युम्सिःइति	
ओऽचु	ञ्युम्सियु	ञ्युम्सिःइतु	
इक्	रम्सिकि	रम्सिक्तिकि	
ओक्	रम्सिक	रम्सिक्तक	
इन्	इरम्सि	इरम्त्यसि	रम्सिये
एऽचि	इञ्युम्सियि	इञ्युम्सिःति	ञ्युम्सिःइये
एःन्	इरम्सिनि	इरम्त्यान्नु	रम्नुये
अम्	रम्सि	रम्त्यसि	
अम्सु	ञ्युम्सियि	ञ्युम्सिःइति	
अम्ह्याम्	रम्सिनु	रम्त्यान्नु	

Table 260: अकर्मक क्रिया सर्सिन्य "धुनु"

उःङ्	सर्सिङ	सर्तसु	
इऽचि	स्युर्सियि	स्युर्सिःइति	
ओऽचु	स्युर्सियु	स्युर्सिःइतु	
इक्	सर्सिकि	सर्सिक्तिकि	
ओक्	सर्सिक	सर्सिक्तक	
इन्	इसर्सि	इसर्त्यसि	सर्सिये
एऽचि	इस्युर्सियि	इस्युर्सिःति	स्युर्सिःइये
एःन्	इसर्सिनि	इसर्त्यान्नु	सर्नुये
अम्	सर्सि	सर्त्यसि	
अम्सु	स्युर्सियि	स्युर्सिःइति	
अम्ह्याम्	सर्सिनु	सर्त्यान्नु	

Table 261: अकर्मक क्रिया गल्सिन्य "छोपिनु"

उःङ्	गल्सिङ	गल्तसु	
इऽचि	ग्युल्सियि	ग्युल्सिःइति	
ओऽचु	ग्युल्सियु	ग्युल्सिःइतु	
इक्	गल्सिकि	गल्सिक्तिकि	
ओक्	गल्सिक	गल्सिक्तक	
इन्	इगल्सि	इगल्त्यसि	गल्सिये
एऽचि	इग्युल्सियि	इग्युल्सिःति	ग्युल्सिःइये
एःन्	इगल्सिनि	इगल्त्यान्नु	गल्नुये
अम्	गल्सि	गल्त्यसि	
अम्सु	ग्युल्सियि	ग्युल्सिःइति	
अम्ह्याम्	गल्सिनु	गल्त्यान्नु	

Table 262: अकर्मक क्रिया अ्युःन्सिन्य ``बाँच्नु"

उःङ्	अ्युःन्सिङ	अ्युःन्तसु	
इऽचि	अ्युस्सियि	अ्युस्सिःइति	
ओऽचु	अ्युस्सियु	अ्युस्सिःइतु	
इक्	अ्युस्सिकि	अ्युस्सिक्तिकि	
ओक्	अ्युस्सिक	अ्युसिक्तक	
इन्	इअ्युःस्सि	इअ्युःन्त्यसि	अ्युःन्सिये
एऽचि	इअ्युस्सियि	इअ्युस्सिःइति	अ्युस्सिःइये
एःन्	इअ्युःन्सिनि	इअ्युःन्त्यान्नु	अ्युःन्नुये
अम्	अ्युःन्सि	अ्युःन्त्यसि	
अम्सु	अ्युस्सियि	अ्युस्सिःइति	
अम्ह्याम्	अ्युःन्सिनु	अ्युःन्त्यान्नु	

Table 263: अकर्मक क्रिया कोःन्सिन्य "आफैलाई काटिनु"

उःङ्	कोःन्सिङ	कोःन्तसु	
इऽचि	क्योक्सियि	क्योक्सिःइति	
ओऽचु	क्योक्सियु	क्योक्सिःइतु	
इक्	कोक्सिकि	कोक्सिक्तिकि	
ओक्	कोक्सिक	कोक्सिक्तक	
इन्	इकोःन्सि	इकोःन्त्यसि	कोःन्सिये
एऽचि	इक्योक्सियि	इक्योक्सिःति	क्योक्सिःइये
एःन्	इकोःन्सिनि	इकोःन्त्यान्नु	कोःन्नुये
अम्	कोःन्सि	कोःन्त्यसि	
अम्सु	क्योक्सियि	क्योक्सिःइति	
अम्ह्याम्	कोःन्सिनु	कोःन्त्यान्नु	

Table 264: अकर्मक क्रिया घोन्सिन्य "सेकिनु"

उःङ्	घोन्सिङ	घोन्तसु	
इऽचि	घ्योङ्सियि	घ्योङ्सिःइति	
ओऽचु	घ्योङ्सियु	घ्योङ्सिःइतु	
इक्	घोङ्सिकि	घोङ्सिक्तिकि	
ओक्	घोङ्सिक	घोङ्सिक्तक	
इन्	इघोन्सि	इघोन्त्यसि	घोन्सिये
एऽचि	इघ्योङ्सियि	इघ्योङ्सिःति	घ्योङ्सिःइये
एःन्	इघोन्सिनि	इघोन्त्यान्नु	घोन्नुये
अम्	घोन्सि	घोन्त्यसि	
अम्सु	घ्योङ्सियि	घ्योङ्सिःइति	
अम्ह्याम्	घोन्सिनु	घोन्त्यान्नु	

Table 265: अकर्मक क्रिया त्वाःन्सिन्य "आफ्नो लागि राख्नु"

उःङ्	त्वाःन्सिङ	त्वाःन्तसु	
इऽचि	त्योस्सियि	त्योस्सिःइति	
ओऽचु	त्योस्सियु	त्योस्सिःइतु	
इक्	त्वास्सिकि	त्वास्सिक्तिकि	
ओक्	त्वास्सिक	त्वास्सिक्तक	
इन्	इत्वाःन्सि	इत्वाःन्त्यसि	त्वाःन्सिये
एऽचि	इत्योस्सियि	इत्योस्सिःति	त्योस्सिःइये
एःन्	इत्वाःन्सिनि	इत्वाःन्त्यान्नु	त्वाःन्नुये
अम्	त्वाःन्सि	त्वाःन्त्यसि	
अम्सु	त्योस्सियि	त्योस्सिःइति	
अम्ह्याम्	त्वाःन्सिनु	त्वाःन्त्यान्नु	

Table 266: अकर्मक क्रिया भ्वाइसिन्य "छोइनु, छुनु"

उःङ्	भ्वाइसिङ	भ्वाइतसु	
इऽचि	भ्योऽस्सियि	भ्योऽस्सिःइति	
ओऽचु	भ्योऽस्सियु	भ्योऽस्सिःइतु	
इक्	भ्वाइसिकि	भ्वाइसिक्तिकि	
ओक्	भ्वाइसिक	भ्वाइसिक्तक	
इन्	इभ्वाइसि	इभ्वाइत्यसि	भ्वाइसिये
एऽचि	इभ्योऽस्सियि	इभ्योऽस्सिःति	भ्योऽस्सिःइये
एःन्	इभ्वाइसिनि	इभ्वाइत्यान्नु	भ्वाइनुये
अम्	भ्वाइसि	भ्वाइत्यसि	
अम्सु	भ्योऽस्सियि	भ्योऽस्सिःइति	
अम्ह्याम्	भ्वाइसिनु	भ्वाइत्यान्नु	

Table 267: अकर्मक क्रिया ल्वाःम्सिन्य "समात्नु"

उःङ्	ल्वाःम्सिङ	ल्वाःम्तसु	
इऽचि	ल्योप्सियि	ल्योप्सिःइति	
ओऽचु	ल्योप्सियु	ल्योप्सिःइतु	
इक्	ल्वाप्सिकि	ल्वाप्सिक्तिकि	
ओक्	ल्वाप्सिक	ल्वाप्सिक्तक	
इन्	इल्वाःम्सि	इल्वाःम्त्यसि	ल्वाःम्सिये
एऽचि	इल्योप्सियि	इल्योप्सिःति	ल्योप्सिःइये
एःन्	इल्वाःम्सिनि	इल्वाःम्त्यान्नु	ल्वाःम्नुये
अम्	ल्वाःम्सि	ल्वाःम्त्यसि	
अम्सु	ल्योप्सियि	ल्योप्सिःइति	
अम्ह्याम्	ल्वाःम्सिनु	ल्वाःम्त्यान्नु	

Table 268: अकर्मक क्रिया ल्वाम्सिन्य "खोजिनु, आफ्नो लागि खोज्नु"

उःङ्	ल्वाम्सिङ	ल्वाम्तसु	
इऽचि	ल्योम्सियि	ल्योम्सिःइति	
ओऽचु	ल्योम्सियु	ल्योम्सिःइतु	
इक्	ल्वाम्सिकि	ल्वाम्सिक्तिकि	
ओक्	ल्वाम्सिक	ल्वाम्सिक्तक	
इन्	इल्वाम्सि	इल्वाम्त्यसि	ल्वाम्सिये
एऽचि	इल्योम्सियि	इल्योम्सिःति	ल्योम्सिःइये
एःन्	इल्वाम्सिनि	इल्वाम्त्यान्नु	ल्वाम्नुये
अम्	ल्वाम्सि	ल्वाम्त्यसि	
अम्सु	ल्योम्सियि	ल्योम्सिःइति	
अम्ह्याम्	ल्वाम्सिनु	ल्वाम्त्यान्नु	

Table 269: अकर्मक क्रिया च्वार्सिन्य "आफैलाई तिरिनु"

उःङ्	च्वार्सिङ	च्वार्तसु	
इऽचि	च्योर्सियि	च्योर्सिःइति	
ओऽचु	च्योर्सियु	च्योर्सिःइतु	
इक्	च्वार्सिकि	च्वार्सिक्तिकि	
ओक्	च्वार्सिक	च्वार्सिक्तक	
इन्	इच्वार्सि	इच्वार्त्यसि	च्वार्सिये
एऽचि	इच्योर्सियि	इच्योर्सिःति	च्योर्सिःइये
एःन्	इच्वार्सिनि	इच्वार्त्यान्नु	च्वार्नुये
अम्	च्वार्सि	च्वार्त्यसि	
अम्सु	च्योर्सियि	च्योर्सिःइति	
अम्ह्याम्	च्वार्सिनु	च्वार्त्यान्नु	

Table 270: अकर्मक क्रिया त्वाल्सिन्य "आफैलाई धकेलिनु"

उःङ्	त्वाल्सिङ	त्वाल्तसु	
इऽचि	त्योल्सियि	त्योल्सिःइति	
ओऽचु	त्योल्सियु	त्योल्सिःइतु	
इक्	त्वाल्सिकि	त्वाल्सिक्तिकि	
ओक्	त्वाल्सिक	त्वाल्सिक्तक	
इन्	इत्वाल्सि	इत्वाल्त्यसि	त्वाल्सिये
एऽचि	इत्योल्सियि	इत्योल्सिःति	त्योल्सिःइये
एःन्	इत्वाल्सिनि	इत्वाल्त्यान्नु	त्वाल्नुये
अम्	त्वाल्सि	त्वाल्त्यसि	
अम्सु	त्योल्सियि	त्योल्सिःइति	
अम्ह्याम्	त्वाल्सिनु	त्वाल्त्यान्नु	

Table 271: अकर्मक क्रिया प्योःन्सिन्य ``आफैलाई काट्नु"

उःङ्	प्योःन्सिङ	प्योःन्तसु	
इऽचि	प्योस्सियि	प्योस्सिःइति	
ओऽचु	प्योस्सियु	प्योस्सिःइतु	
इक्	प्योस्सिकि	प्योस्सिक्तिकि	
ओक्	प्योस्सिक	प्योसिक्तक	
इन्	इप्योःस्सि	इप्योःन्त्यसि	प्योःन्सिये
एऽचि	इप्योस्सियि	इप्योस्सिःइति	प्योस्सिःइये
एःन्	इप्योःन्सिनि	इप्योःन्त्यान्नु	प्योःन्नुये
अम्	प्योःन्सि	प्योःन्त्यसि	
अम्सु	प्योस्सियि	प्योस्सिःइति	
अम्ह्याम्	प्योःन्सिनु	प्योःन्त्यान्नु	

Table 272: *khânsinɛ* "लाज लाग्नु"

1S	*khânsiŋʌ*	*khântʌsu*	
1DI	*khaksiji*	*khaksîjti*	
1DE	*khaksiju*	*khaksîjtu*	
1PI	*khaksiki*	*khaksiktiki*	
1PE	*khaksikʌ*	*khaksiktʌkʌ*	
2S	*ʔikhânsi*	*ʔikhântɛsi*	*khânsije*
2D	*ʔikhaksiji*	*ʔikhaksîjti*	*khaksîjje*
2P	*ʔikhânsini*	*ʔikhântɛnnu*	*khânnuje*
3S	*khânsi*	*khântɛsi*	
3D	*khaksiji*	*khaksîjti*	
3P	*khânsinu*	*khântɛnnu*	

Table 273: *bransinɛ* "छुटिनु"

1S	*bransiŋʌ*	*brantʌsu*	
1DI	*braŋsiji*	*braŋsîjti*	
1DE	*braŋsiju*	*braŋsîjtu*	
1PI	*braŋsiki*	*braŋsiktiki*	
1PE	*braŋsikʌ*	*braŋsiktʌkʌ*	
2S	*ʔibransi*	*ʔibrantɛsi*	*bransije*
2D	*ʔibraŋsiji*	*ʔibraŋsîjti*	*braŋsîjje*
2P	*ʔibransini*	*ʔibrantɛnnu*	*brannuje*
3S	*bransi*	*brantɛsi*	
3D	*braŋsiji*	*braŋsîjti*	
3P	*bransinu*	*brantɛnnu*	

Table 274: *kênsinɛ* "टोकिनु"

1S	*kênsiŋʌ*	*kêntʌsu*	
1DI	*kɛssiji*	*kɛssîjti*	
1DE	*kɛssiju*	*kɛssîjtu*	
1PI	*kɛssiki*	*kɛssiktiki*	
1PE	*kɛssikʌ*	*kɛssiktʌkʌ*	
2S	*ʔikênsi*	*ʔikêntɛsi*	*kênsije*
2D	*ʔikɛssiji*	*ʔikɛssîjti*	*kɛssîjje*
2P	*ʔikênsini*	*ʔikêntɛnnu*	*kênnuje*
3S	*kênsi*	*kêntɛsi*	
3D	*kɛssiji*	*kɛssîjti*	
3P	*kênsinu*	*kêntɛnnu*	

Table 275: *lɛjsinɛ* "निकालिनु"

1S	*lɛjsiŋʌ*	*lɛjtʌsu*	
1DI	*lɛːssiji*	*lɛːssîjti*	
1DE	*lɛːssiju*	*lɛːssîjtu*	
1PI	*lɛjsiki*	*lɛjsiktiki*	
1PE	*lɛjsikʌ*	*lɛjsiktʌkʌ*	
2S	*ʔilɛjsi*	*ʔilɛjtɛsi*	*lɛjsije*
2D	*ʔilɛːssiji*	*ʔilɛːssîjti*	*lɛːssîjje*
2P	*ʔilɛjsini*	*ʔilɛjtɛnnu*	*lɛjnuje*
3S	*lɛjsi*	*lɛjtɛsi*	
3D	*lɛːssiji*	*lɛːssîjti*	
3P	*lɛjsinu*	*lɛjtɛnnu*	

Table 276: *rêmsinɛ* "कुटिनु"

1S	*rêmsiŋʌ*	*rêmtʌsu*	
1DI	*rɛpsiji*	*rɛpsîjti*	
1DE	*rɛpsiju*	*rɛpsîjtu*	
1PI	*rɛpsiki*	*rɛpsiktiki*	
1PE	*rɛpsikʌ*	*rɛpsiktʌkʌ*	
2S	*ʔirêmsi*	*ʔirêmtɛsi*	*rêmsije*
2D	*ʔirɛpsiji*	*ʔirɛpsîjti*	*rɛpsîjje*
2P	*ʔirêmsini*	*ʔirêmtɛnnu*	*rêmnuje*
3S	*rêmsi*	*rêmtɛsi*	
3D	*rɛpsiji*	*rɛpsîjti*	
3P	*rêmsinu*	*rêmtɛnnu*	

Table 277: *nɛmsinɛ* "पानीमा चुपोलिनु"

1S	*nɛmsiŋʌ*	*nɛmtʌsu*	
1DI	*nɛmsiji*	*nɛmsîjti*	
1DE	*nɛmsiju*	*nɛmsîjtu*	
1PI	*nɛmsiki*	*nɛmsiktiki*	
1PE	*nɛmsikʌ*	*nɛmsiktʌkʌ*	
2S	*ʔinɛmsi*	*ʔinɛmtɛsi*	*nɛmsije*
2D	*ʔinɛmsiji*	*ʔinɛmsîjti*	*nɛmsîjje*
2P	*ʔinɛmsini*	*ʔinɛmtɛnnu*	*nɛmnuje*
3S	*nɛmsi*	*nɛmtɛsi*	
3D	*nɛmsiji*	*nɛmsîjti*	
3P	*nɛmsinu*	*nɛmtɛnnu*	

Table 278: *wɛlsinɛ* "आफ्नो लागि तताउनु"

1S	*wɛlsiŋʌ*	*wɛltʌsu*	
1DI	*wɛlsiji*	*wɛlsîjti*	
1DE	*wɛlsiju*	*wɛlsîjtu*	
1PI	*wɛlsiki*	*wɛlsiktiki*	
1PE	*wɛlsikʌ*	*wɛlsiktʌkʌ*	
2S	*ʔiwɛlsi*	*ʔiwɛltɛsi*	*wɛlsije*
2D	*ʔiwɛlsiji*	*ʔiwɛlsîjti*	*wɛlsîjje*
2P	*ʔiwɛlsini*	*ʔiwɛltɛnnu*	*wɛlnuje*
3S	*wɛlsi*	*wɛltɛsi*	
3D	*wɛlsiji*	*wɛlsîjti*	
3P	*wɛlsinu*	*wɛltɛnnu*	

Table 279: *ghrânsinɛ* "आफै समातिनु"

1S	*ghrânsiŋʌ*	*ghrântʌsu*	
1DI	*ghriksiji*	*ghriksîjti*	
1DE	*ghriksiju*	*ghriksîjtu*	
1PI	*ghrʌksiki*	*ghrʌksiktiki*	
1PE	*ghrʌksikʌ*	*ghrʌksiktʌkʌ*	
2S	*ʔighrânsi*	*ʔighrântɛsi*	*ghrânsije*
2D	*ʔighriksiji*	*ʔighriksîjti*	*ghriksîjje*
2P	*ʔighrânsini*	*ʔighrântɛnnu*	*ghrânnuje*
3S	*ghrânsi*	*ghrântɛsi*	
3D	*ghriksiji*	*ghriksîjti*	
3P	*ghrânsinu*	*ghrântɛnnu*	

Table 280: *sʌnsinɛ* "आफैलाई सोधिनु"

1S	*sʌnsiŋʌ*	*sʌntʌsu*	
1DI	*siŋsiji*	*siŋsîjti*	
1DE	*siŋsiju*	*siŋsîjtu*	
1PI	*sʌŋsiki*	*sʌŋsiktiki*	
1PE	*sʌŋsikʌ*	*sʌŋsiktʌkʌ*	
2S	*ʔisʌnsi*	*ʔisʌntɛsi*	*sʌnsije*
2D	*ʔisiŋsiji*	*ʔisiŋsîjti*	*siŋsîjje*
2P	*ʔisʌnsini*	*ʔisʌntɛnnu*	*sʌnnuje*
3S	*sʌnsi*	*sʌntɛsi*	
3D	*siŋsiji*	*siŋsîjti*	
3P	*sʌnsinu*	*sʌntɛnnu*	

Table 281: *pânsinɛ* "आफ्नो लागि कुनै वस्तु आफैले ल्याउनु"

1S	*pânsiŋʌ*	*pântʌsu*	
1DI	*pissiji*	*pissîjti*	
1DE	*pissiju*	*pissîjtu*	
1PI	*pʌssiki*	*pʌssiktiki*	
1PE	*pʌssikʌ*	*pʌssiktʌkʌ*	
2S	*ʔipânsi*	*ʔipântɛsi*	*pânsije*
2D	*ʔipissiji*	*ʔipissîjti*	*pissîjje*
2P	*ʔipânsini*	*ʔipântɛnnu*	*pânnuje*
3S	*pânsi*	*pântɛsi*	
3D	*pissiji*	*pissîjti*	
3P	*pânsinu*	*pântɛnnu*	

Table 282: *ʤhʌjsinɛ* "आफैलाई उत्साहित गराइनु"

1S	*ʤhʌjsiŋʌ*	*ʤhʌjtʌsu*	
1DI	*ʤhi:ssiji*	*ʤhi:ssîjti*	
1DE	*ʤhi:ssiju*	*ʤhi:ssîjtu*	
1PI	*ʤhʌjsiki*	*ʤhʌjsiktiki*	
1PE	*ʤhʌjsikʌ*	*ʤhʌjsiktʌkʌ*	
2S	*ʔiʤhʌjsi*	*ʔiʤhʌjtɛsi*	*ʤhʌjsije*
2D	*ʔiʤhi:ssiji*	*ʔiʤhi:ssîjti*	*ʤhi:ssîjje*
2P	*ʔiʤhʌjsini*	*ʔiʤhʌjtɛnnu*	*ʤhʌjnuje*
3S	*ʤhʌjsi*	*ʤhʌjtɛsi*	
3D	*ʤhi:ssiji*	*ʤhi:ssîjti*	
3P	*ʤhʌjsinu*	*ʤhʌjtɛnnu*	

Table 283: *ʔâmsinɛ* "सुत्नु"

1S	*ʔâmsiŋʌ*	*ʔâmtʌsu*	
1DI	*ʔipsiji*	*ʔipsîjti*	
1DE	*ʔipsiju*	*ʔipsîjtu*	
1PI	*ʔʌpsiki*	*ʔʌpsiktiki*	
1PE	*ʔʌpsikʌ*	*ʔʌpsiktʌkʌ*	
2S	*ʔiʔâmsi*	*ʔiʔâmtɛsi*	*ʔâmsije*
2D	*ʔiʔipsiji*	*ʔiʔipsîjti*	*ʔipsîjje*
2P	*ʔiʔâmsini*	*ʔiʔâmtɛnnu*	*ʔâmnuje*
3S	*ʔâmsi*	*ʔâmtɛsi*	
3D	*ʔipsiji*	*ʔipsîjti*	
3P	*ʔâmsinu*	*ʔâmtɛnnu*	

Table 284: *mʌmsinɛ* "सम्झनु"

1S	*mʌmsiŋʌ*	*mʌmtʌsu*	
1DI	*mimsiji*	*mimsîjti*	
1DE	*mimsiju*	*mimsîjtu*	
1PI	*mʌmsiki*	*mʌmsiktiki*	
1PE	*mʌmsikʌ*	*mʌmsiktʌkʌ*	
2S	*ʔimʌmsi*	*ʔimʌmtɛsi*	*mʌmsije*
2D	*ʔimimsiji*	*ʔimimsîjti*	*mimsîjje*
2P	*ʔimʌmsini*	*ʔimʌmtɛnnu*	*mʌmnuje*
3S	*mʌmsi*	*mʌmtɛsi*	
3D	*mimsiji*	*mimsîjti*	
3P	*mʌmsinu*	*mʌmtɛnnu*	

Table 285: *tsʌrsinɛ* "निखिन्नु"

1S	*tsʌrsiŋʌ*	*tsʌrtʌsu*	
1DI	*tsirsiji*	*tsirsîjti*	
1DE	*tsirsiju*	*tsirsîjtu*	
1PI	*tsʌrsiki*	*tsʌrsiktiki*	
1PE	*tsʌrsikʌ*	*tsʌrsiktʌkʌ*	
2S	*ʔitsʌrsi*	*ʔitsʌrtɛsi*	*tsʌrsije*
2D	*ʔitsirsiji*	*ʔitsirsîjti*	*tsirsîjje*
2P	*ʔitsʌrsini*	*ʔitsʌrtɛnnu*	*tsʌrnuje*
3S	*tsʌrsi*	*tsʌrtɛsi*	
3D	*tsirsiji*	*tsirsîjti*	
3P	*tsʌrsinu*	*tsʌrtɛnnu*	

Table 286: *rʌlsinɛ* "पल्टिनु, सँगै भएर काम गर्नु"

1S	*rʌlsiŋʌ*	*rʌltʌsu*	
1DI	*rilsiji*	*rilsîjti*	
1DE	*rilsiju*	*rilsîjtu*	
1PI	*rʌlsiki*	*rʌlsiktiki*	
1PE	*rʌlsikʌ*	*rʌlsiktʌkʌ*	
2S	*ʔirʌlsi*	*ʔirʌltɛsi*	*rʌlsije*
2D	*ʔirilsiji*	*ʔirilsîjti*	*rilsîjje*
2P	*ʔirʌlsini*	*ʔirʌltɛnnu*	*rʌlnuje*
3S	*rʌlsi*	*rʌltɛsi*	
3D	*rilsiji*	*rilsîjti*	
3P	*rʌlsinu*	*rʌltɛnnu*	

Table 287: *ŋînsinɛ* "आफैले सुन्नु"

1S	*ŋînsiŋʌ*	*ŋîntʌsu*	
1DI	*ŋissiji*	*ŋissîjti*	
1DE	*ŋissiju*	*ŋissîjtu*	
1PI	*ŋissiki*	*ŋissiktiki*	
1PE	*ŋissikʌ*	*ŋisiktʌkʌ*	
2S	*ʔiŋînsi*	*ʔiŋîntɛsi*	*ŋînsije*
2D	*ʔiŋissiji*	*ʔiŋissîjti*	*ŋissîjje*
2P	*ʔiŋînsini*	*ʔiŋîntɛnnu*	*ŋînnuje*
3S	*ŋînsi*	*ŋîntɛsi*	
3D	*ŋissiji*	*ŋissîjti*	
3P	*ŋînsinu*	*ŋîntɛnnu*	

Table 288: *dhênsinɛ* "पुछिनु"

1S	*dhênsiŋʌ*	*dhêntʌsu*	
1DI	*dheksiji*	*dheksîjti*	
1DE	*dheksiju*	*dheksîjtu*	
1PI	*dheksiki*	*dheksiktiki*	
1PE	*dheksikʌ*	*dheksiktʌkʌ*	
2S	*ʔidhênsi*	*ʔidhêntɛsi*	*dhênsije*
2D	*ʔidheksiji*	*ʔidheksîjti*	*dheksîjje*
2P	*ʔidhênsini*	*ʔidhêntɛnnu*	*dhênnuje*
3S	*dhênsi*	*dhêntɛsi*	
3D	*dheksiji*	*dheksîjti*	
3P	*dhênsinu*	*dhêntɛnnu*	

Table 289: *tshensinɛ* ""

1S	*tshensiŋʌ*	*tshentʌsu*	
1DI	*tsheŋsiji*	*tsheŋsîjti*	
1DE	*tsheŋsiju*	*tsheŋsîjtu*	
1PI	*tsheŋsiki*	*tsheŋsiktiki*	
1PE	*tsheŋsikʌ*	*tsheŋsiktʌkʌ*	
2S	*ʔitshensi*	*ʔitshentɛsi*	*tshensije*
2D	*ʔitsheŋsiji*	*ʔitsheŋsîjti*	*tsheŋsîjje*
2P	*ʔitshensini*	*ʔitshentɛnnu*	*tshennuje*
3S	*tshensi*	*tshentɛsi*	
3D	*tsheŋsiji*	*tsheŋsîjti*	
3P	*tshensinu*	*tshentɛnnu*	

Table 290: *sênsinɛ* "मारिनु"

1S	*sênsiŋʌ*	*sêntʌsu*	
1DI	*sessiji*	*sessîjti*	
1DE	*sessiju*	*sessîjtu*	
1PI	*sessiki*	*sessiktiki*	
1PE	*sessikʌ*	*sessiktʌkʌ*	
2S	*ʔisênsi*	*ʔisêntɛsi*	*sênsije*
2D	*ʔisessiji*	*ʔisessîjti*	*sessîjje*
2P	*ʔisênsini*	*ʔisêntɛnnu*	*sênnuje*
3S	*sênsi*	*sêntɛsi*	
3D	*sessiji*	*sessîjti*	
3P	*sênsinu*	*sêntɛnnu*	

Table 291: *tsejsinɛ* "सिक्नु"

1S	*tsejsiŋʌ*	*tsejtʌsu*	
1DI	*tseːssiji*	*tseːssîjti*	
1DE	*tseːssiju*	*tseːssîjtu*	
1PI	*tsejsiki*	*tsejsiktiki*	
1PE	*tsejsikʌ*	*tsejsiktʌkʌ*	
2S	*ʔitsejsi*	*ʔitsejtɛsi*	*tsejsije*
2D	*ʔitseːssiji*	*ʔitseːssîjti*	*tseːssîjje*
2P	*ʔitsejsini*	*ʔitsejtɛnnu*	*tsejnuje*
3S	*tsejsi*	*tsejtɛsi*	
3D	*tseːssiji*	*tseːssîjti*	
3P	*tsejsinu*	*tsejtɛnnu*	

Table 292: *khlêmsinɛ* "ताछिनु"

1S	*khlêmsiŋʌ*	*khlêmtʌsu*	
1DI	*khlepsiji*	*khlepsîjti*	
1DE	*khlepsiju*	*khlepsîjtu*	
1PI	*khlepsiki*	*khlepsiktiki*	
1PE	*khlepsikʌ*	*khlepsiktʌkʌ*	
2S	*ʔikhlêmsi*	*ʔikhlêmtɛsi*	*khlêmsije*
2D	*ʔikhlepsiji*	*ʔikhlepsîjti*	*khlepsîjje*
2P	*ʔikhlêmsini*	*ʔikhlêmtɛnnu*	*khlêmnuje*
3S	*khlêmsi*	*khlêmtɛsi*	
3D	*khlepsiji*	*khlepsîjti*	
3P	*khlêmsinu*	*khlêmtɛnnu*	

Table 293: *tsemsinɛ* "खेल्नु"

1S	*tsemsiŋʌ*	*tsemtʌsu*	
1DI	*tsemsiji*	*tsemsîjti*	
1DE	*tsemsiju*	*tsemsîjtu*	
1PI	*tsemsiki*	*tsemsiktiki*	
1PE	*tsemsikʌ*	*tsemsiktʌkʌ*	
2S	*ʔitsemsi*	*ʔitsemtɛsi*	*tsemsije*
2D	*ʔitsemsiji*	*ʔitsemsîjti*	*tsemsîjje*
2P	*ʔitsemsini*	*ʔitsemtɛnnu*	*tsemnuje*
3S	*tsemsi*	*tsemtɛsi*	
3D	*tsemsiji*	*tsemsîjti*	
3P	*tsemsinu*	*tsemtɛnnu*	

Table 294: *thersinɛ* "ढेसिनु"

1S	*thersiŋʌ*	*thertʌsu*	
1DI	*thersiji*	*thersîjti*	
1DE	*thersiju*	*thersîjtu*	
1PI	*thersiki*	*thersiktiki*	
1PE	*thersikʌ*	*thersiktʌkʌ*	
2S	*ʔithersi*	*ʔithertɛsi*	*thersije*
2D	*ʔithersiji*	*ʔithersîjti*	*thersîjje*
2P	*ʔithersini*	*ʔithertɛnnu*	*thernuje*
3S	*thersi*	*thertɛsi*	
3D	*thersiji*	*thersîjti*	
3P	*thersinu*	*thertɛnnu*	

Table 295: *kelsinɛ* "चिरिनु"

1S	*kelsiŋʌ*	*keltʌsu*	
1DI	*kelsiji*	*kelsîjti*	
1DE	*kelsiju*	*kelsîjtu*	
1PI	*kelsiki*	*kelsiktiki*	
1PE	*kelsikʌ*	*kelsiktʌkʌ*	
2S	*ʔikelsi*	*ʔikeltɛsi*	*kelsije*
2D	*ʔikelsiji*	*ʔikelsîjti*	*kelsîjje*
2P	*ʔikelsini*	*ʔikeltɛnnu*	*kelnuje*
3S	*kelsi*	*keltɛsi*	
3D	*kelsiji*	*kelsîjti*	
3P	*kelsinu*	*keltɛnnu*	

Table 296: *kûnsinɛ* "निहुरिनु"

1S	*kûnsiŋʌ*	*kûntʌsu*	
1DI	*kʉksiji*	*kʉksîjti*	
1DE	*kʉksiju*	*kʉksîjtu*	
1PI	*kuksiki*	*kuksiktiki*	
1PE	*kuksikʌ*	*kuksiktʌkʌ*	
2S	*ʔikûnsi*	*ʔikûntɛsi*	*kûnsije*
2D	*ʔikʉksiji*	*ʔikʉksîjti*	*kʉksîjje*
2P	*ʔikûnsini*	*ʔikûntɛnnu*	*kûnnuje*
3S	*kûnsi*	*kûntɛsi*	
3D	*kʉksiji*	*kʉksîjti*	
3P	*kûnsinu*	*kûntɛnnu*	

Table 297: *ʦunsinɛ* "पोका पार्नु"

1S	*ʦunsiŋʌ*	*ʦuntʌsu*	
1DI	*ʦuŋsiji*	*ʦuŋsîjti*	
1DE	*ʦuŋsiju*	*ʦuŋsîjtu*	
1PI	*ʦuŋsiki*	*ʦuŋsiktiki*	
1PE	*ʦuŋsikʌ*	*ʦuŋsiktʌkʌ*	
2S	*ʔitsunsi*	*ʔitsuntɛsi*	*ʦunsije*
2D	*ʔitsuŋsiji*	*ʔitsuŋsîjti*	*ʦuŋsîjje*
2P	*ʔitsunsini*	*ʔitsuntɛnnu*	*ʦunnuje*
3S	*ʦunsi*	*ʦuntɛsi*	
3D	*ʦuŋsiji*	*ʦuŋsîjti*	
3P	*ʦunsinu*	*ʦuntɛnnu*	

Table 298: *lânsinɛ* "पल्टिनु"

1S	*lânsiŋʌ*	*lântʌsu*	
1DI	*lʉssiji*	*lʉssîjti*	
1DE	*lʉssiju*	*lʉssîjtu*	
1PI	*lʌssiki*	*lʌssiktiki*	
1PE	*lʌssikʌ*	*lʌssiktʌkʌ*	
2S	*ʔilânsi*	*ʔilântɛsi*	*lânsije*
2D	*ʔilʉssiji*	*ʔilʉssîjti*	*lʉssîjje*
2P	*ʔilânsini*	*ʔilântɛnnu*	*lânnuje*
3S	*lânsi*	*lântɛsi*	
3D	*lʉssiji*	*lʉssîjti*	
3P	*lânsinu*	*lântɛnnu*	

Table 299: *khʌjsinɛ* "मुन्टिनु"

1S	*khʌjsiŋʌ*	*khʌjtʌsu*	
1DI	*khʉːssiji*	*khʉːssîjti*	
1DE	*khʉːssiju*	*khʉːssîjtu*	
1PI	*khʌjsiki*	*khʌjsiktiki*	
1PE	*khʌjsikʌ*	*khʌjsiktʌkʌ*	
2S	*ʔikhʌjsi*	*ʔikhʌjtɛsi*	*khʌjsije*
2D	*ʔikhʉːssiji*	*ʔikhʉːssîjti*	*khʉːssîjje*
2P	*ʔikhʌjsini*	*ʔikhʌjtɛnnu*	*khʌjnuje*
3S	*khʌjsi*	*khʌjtɛsi*	
3D	*khʉːssiji*	*khʉːssîjti*	
3P	*khʌjsinu*	*khʌjtɛnnu*	

Table 300: *gâmsinɛ* "लुकिनु"

1S	*gâmsiŋʌ*	*gâmtʌsu*	
1DI	*gʉpsiji*	*gʉpsîjti*	
1DE	*gʉpsiju*	*gʉpsîjtu*	
1PI	*gʌpsiki*	*gʌpsiktiki*	
1PE	*gʌpsikʌ*	*gʌpsiktʌkʌ*	
2S	*ʔigâmsi*	*ʔigâmtɛsi*	*gâmsije*
2D	*ʔigʉpsiji*	*ʔigʉpsîjti*	*gʉpsîjje*
2P	*ʔigâmsini*	*ʔigâmtɛnnu*	*gâmnuje*
3S	*gâmsi*	*gâmtɛsi*	
3D	*gʉpsiji*	*gʉpsîjti*	
3P	*gâmsinu*	*gâmtɛnnu*	

Table 301: *rʌmsinɛ* "बेरिनु"

1S	*rʌmsiŋʌ*	*rʌmtʌsu*	
1DI	*rʉmsiji*	*rʉmsîjti*	
1DE	*rʉmsiju*	*rʉmsîjtu*	
1PI	*rʌmsiki*	*rʌmsiktiki*	
1PE	*rʌmsikʌ*	*rʌmsiktʌkʌ*	
2S	*ʔirʌmsi*	*ʔirʌmtɛsi*	*rʌmsije*
2D	*ʔirʉmsiji*	*ʔirʉmsîjti*	*rʉmsîjje*
2P	*ʔirʌmsini*	*ʔirʌmtɛnnu*	*rʌmnuje*
3S	*rʌmsi*	*rʌmtɛsi*	
3D	*rʉmsiji*	*rʉmsîjti*	
3P	*rʌmsinu*	*rʌmtɛnnu*	

Table 302: *sʌrsinɛ* "धुनु"

1S	*sʌrsiŋʌ*	*sʌrtʌsu*	
1DI	*sʉrsiji*	*sʉrsîjti*	
1DE	*sʉrsiju*	*sʉrsîjtu*	
1PI	*sʌrsiki*	*sʌrsiktiki*	
1PE	*sʌrsikʌ*	*sʌrsiktʌkʌ*	
2S	*ʔisʌrsi*	*ʔisʌrtɛsi*	*sʌrsije*
2D	*ʔisʉrsiji*	*ʔisʉrsîjti*	*sʉrsîjje*
2P	*ʔisʌrsini*	*ʔisʌrtɛnnu*	*sʌrnuje*
3S	*sʌrsi*	*sʌrtɛsi*	
3D	*sʉrsiji*	*sʉrsîjti*	
3P	*sʌrsinu*	*sʌrtɛnnu*	

Table 303: *gʌlsinɛ* "छोपिनु"

1S	*gʌlsiŋʌ*	*gʌltʌsu*	
1DI	*gʉlsiji*	*gʉlsîjti*	
1DE	*gʉlsiju*	*gʉlsîjtu*	
1PI	*gʌlsiki*	*gʌlsiktiki*	
1PE	*gʌlsikʌ*	*gʌlsiktʌkʌ*	
2S	*ʔigʌlsi*	*ʔigʌltɛsi*	*gʌlsije*
2D	*ʔigʉlsiji*	*ʔigʉlsîjti*	*gʉlsîjje*
2P	*ʔigʌlsini*	*ʔigʌltɛnnu*	*gʌlnuje*
3S	*gʌlsi*	*gʌltɛsi*	
3D	*gʉlsiji*	*gʉlsîjti*	
3P	*gʌlsinu*	*gʌltɛnnu*	

Table 304: *ʔânsinɛ* "बाँच्नु"

1S	*ʔânsiŋʌ*	*ʔântʌsu*	
1DI	*ʔʉssiji*	*ʔʉssîjti*	
1DE	*ʔʉssiju*	*ʔʉssîjtu*	
1PI	*ʔʉssiki*	*ʔʉssiktiki*	
1PE	*ʔʉssikʌ*	*ʔʉsiktʌkʌ*	
2S	*ʔiʔânsi*	*ʔiʔântɛsi*	*ʔânsije*
2D	*ʔiʔʉssiji*	*ʔiʔʉssîjti*	*ʔʉssîjje*
2P	*ʔiʔânsini*	*ʔiʔântɛnnu*	*ʔânnuje*
3S	*ʔânsi*	*ʔântɛsi*	
3D	*ʔʉssiji*	*ʔʉssîjti*	
3P	*ʔânsinu*	*ʔântɛnnu*	

Table 305: *kônsinɛ* "आफैलाई काटिनु"

1S	*kônsiŋʌ*	*kôntʌsu*	
1DI	*kəksiji*	*kəksîjti*	
1DE	*kəksiju*	*kəksîjtu*	
1PI	*koksiki*	*koksiktiki*	
1PE	*koksikʌ*	*koksiktʌkʌ*	
2S	*ʔikônsi*	*ʔikôntɛsi*	*kônsije*
2D	*ʔikəksiji*	*ʔikəksîjti*	*kəksîjje*
2P	*ʔikônsini*	*ʔikôntɛnnu*	*kônnuje*
3S	*kônsi*	*kôntɛsi*	
3D	*kəksiji*	*kəksîjti*	
3P	*kônsinu*	*kôntɛnnu*	

Table 306: *ghonsinɛ* "सेकिनु"

1S	*ghonsiŋʌ*	*ghontʌsu*	
1DI	*ghəŋsiji*	*ghəŋsîjti*	
1DE	*ghəŋsiju*	*ghəŋsîjtu*	
1PI	*ghoŋsiki*	*ghoŋsiktiki*	
1PE	*ghoŋsikʌ*	*ghoŋsiktʌkʌ*	
2S	*ʔighonsi*	*ʔighontɛsi*	*ghonsije*
2D	*ʔighəŋsiji*	*ʔighəŋsîjti*	*ghəŋsîjje*
2P	*ʔighonsini*	*ʔighontɛnnu*	*ghonnuje*
3S	*ghonsi*	*ghontɛsi*	
3D	*ghəŋsiji*	*ghəŋsîjti*	
3P	*ghonsinu*	*ghontɛnnu*	

Table 307: *toɔ̂nsinɛ* "आफ्नो लागि राख्नु"

1S	*toɔ̂nsiŋʌ*	*toɔ̂ntʌsu*	
1DI	*təssiji*	*təssîjti*	
1DE	*təssiju*	*təssîjtu*	
1PI	*toɔssiki*	*toɔssiktiki*	
1PE	*toɔssikʌ*	*toɔssiktʌkʌ*	
2S	*ʔitoɔ̂nsi*	*ʔitoɔ̂ntɛsi*	*toɔ̂nsije*
2D	*ʔitəssiji*	*ʔitəssîjti*	*təssîjje*
2P	*ʔitoɔ̂nsini*	*ʔitoɔ̂ntɛnnu*	*toɔ̂nnuje*
3S	*toɔ̂nsi*	*toɔ̂ntɛsi*	
3D	*təssiji*	*təssîjti*	
3P	*toɔ̂nsinu*	*toɔ̂ntɛnnu*	

Table 308: *bhoɔjsinɛ* "छोइनु, छुनु"

1S	*bhoɔjsiŋʌ*	*bhoɔjtʌsu*	
1DI	*bhɵ:ssiji*	*bhɵ:ssîjti*	
1DE	*bhɵ:ssiju*	*bhɵ:ssîjtu*	
1PI	*bhoɔjsiki*	*bhoɔjsiktiki*	
1PE	*bhoɔjsikʌ*	*bhoɔjsiktʌkʌ*	
2S	*ʔibhoɔjsi*	*ʔibhoɔjtɛsi*	*bhoɔjsije*
2D	*ʔibhɵ:ssiji*	*ʔibhɵ:ssîjti*	*bhɵ:ssîjje*
2P	*ʔibhoɔjsini*	*ʔibhoɔjtɛnnu*	*bhoɔjnuje*
3S	*bhoɔjsi*	*bhoɔjtɛsi*	
3D	*bhɵ:ssiji*	*bhɵ:ssîjti*	
3P	*bhoɔjsinu*	*bhoɔjtɛnnu*	

Table 309: *loɔ̂msinɛ* "समात्नु"

1S	*loɔ̂msiŋʌ*	*loɔ̂mtʌsu*	
1DI	*lɵpsiji*	*lɵpsîjti*	
1DE	*lɵpsiju*	*lɵpsîjtu*	
1PI	*loɔpsiki*	*loɔpsiktiki*	
1PE	*loɔpsikʌ*	*loɔpsiktʌkʌ*	
2S	*ʔiloɔ̂msi*	*ʔiloɔ̂mtɛsi*	*loɔ̂msije*
2D	*ʔilɵpsiji*	*ʔilɵpsîjti*	*lɵpsîjje*
2P	*ʔiloɔ̂msini*	*ʔiloɔ̂mtɛnnu*	*loɔ̂mnuje*
3S	*loɔ̂msi*	*loɔ̂mtɛsi*	
3D	*lɵpsiji*	*lɵpsîjti*	
3P	*loɔ̂msinu*	*loɔ̂mtɛnnu*	

Table 310: *loɔmsinɛ* "खोजिनु, आफ्नो लागि खोज्नु"

1S	*loɔmsiŋʌ*	*loɔmtʌsu*	
1DI	*lɵmsiji*	*lɵmsîjti*	
1DE	*lɵmsiju*	*lɵmsîjtu*	
1PI	*loɔmsiki*	*loɔmsiktiki*	
1PE	*loɔmsikʌ*	*loɔmsiktʌkʌ*	
2S	*ʔiloɔmsi*	*ʔiloɔmtɛsi*	*loɔmsije*
2D	*ʔilɵmsiji*	*ʔilɵmsîjti*	*lɵmsîjje*
2P	*ʔiloɔmsini*	*ʔiloɔmtɛnnu*	*loɔmnuje*
3S	*loɔmsi*	*loɔmtɛsi*	
3D	*lɵmsiji*	*lɵmsîjti*	
3P	*loɔmsinu*	*loɔmtɛnnu*	

Table 311: *tsoɔrsinɛ* "आफैलाई तिरिनु"

1S	*tsoɔrsiŋʌ*	*tsoɔrtʌsu*	
1DI	*tsɵrsiji*	*tsɵrsîjti*	
1DE	*tsɵrsiju*	*tsɵrsîjtu*	
1PI	*tsoɔrsiki*	*tsoɔrsiktiki*	
1PE	*tsoɔrsikʌ*	*tsoɔrsiktʌkʌ*	
2S	*ʔitsoɔrsi*	*ʔitsoɔrtɛsi*	*tsoɔrsije*
2D	*ʔitsɵrsiji*	*ʔitsɵrsîjti*	*tsɵrsîjje*
2P	*ʔitsoɔrsini*	*ʔitsoɔrtɛnnu*	*tsoɔrnuje*
3S	*tsoɔrsi*	*tsoɔrtɛsi*	
3D	*tsɵrsiji*	*tsɵrsîjti*	
3P	*tsoɔrsinu*	*tsoɔrtɛnnu*	

Table 312: *toɔlsinɛ* "आफैलाई धकेलिनु"

1S	*toɔlsiŋʌ*	*toɔltʌsu*	
1DI	*tələsiji*	*tələsîjti*	
1DE	*tələsiju*	*tələsîjtu*	
1PI	*toɔlsiki*	*toɔlsiktiki*	
1PE	*toɔlsikʌ*	*toɔlsiktʌkʌ*	
2S	*ʔitoɔlsi*	*ʔitoɔltɛsi*	*toɔlsije*
2D	*ʔitələsiji*	*ʔitələsîjti*	*tələsîjje*
2P	*ʔitoɔlsini*	*ʔitoɔltɛnnu*	*toɔlnuje*
3S	*toɔlsi*	*toɔltɛsi*	
3D	*tələsiji*	*tələsîjti*	
3P	*toɔlsinu*	*toɔltɛnnu*	

Table 313: *pênsinɛ* "आफैलाई काट्नु"

1S	*pênsiŋʌ*	*pêntʌsu*	
1DI	*pəssiji*	*pəssîjti*	
1DE	*pəssiju*	*pəssîjtu*	
1PI	*pəssiki*	*pəssiktiki*	
1PE	*pəssikʌ*	*pəsiktʌkʌ*	
2S	*ʔipênsi*	*ʔipêntɛsi*	*pênsije*
2D	*ʔipəssiji*	*ʔipəssîjti*	*pəssîjje*
2P	*ʔipênsini*	*ʔipêntɛnnu*	*pênnuje*
3S	*pênsi*	*pêntɛsi*	
3D	*pəssiji*	*pəssîjti*	
3P	*pênsinu*	*pêntɛnnu*	